5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No. 1580 — Marți 1 Maiu 1912

BASARABIA

In Rusia și anume în foasta provincie romînească se pregătesc mari serbări pentru a celebra, după termenul consacrat în diplomație, fericita alipire a Basarabiei către imperiul rusesc. Căci la 26 Mai anul acesta se împlinește un veac de cînd Basarabia a fost deslipită de trupul Moldovei.

Pentru noi Romînii ceea ce dincolo de Prut se va celebra prin cîntări de veselie și valuri de șampanie, pentru noi cei de dincoace de acea vină de apă se va rezolvi în o adîncă mîhnire sufletească: mîhnire nu numai fiind-că am pierdut prin acea întinsă parte de pămînt mai mult de a pătra parte din întregul cuprins al Romîniei; dar mîhnire și pentru modul cum ni s'a răpit această parte de țară călcîndu-se toate legile Dumnezeești și omenești ale dreptului și ale moralei.

Rusia într'adevăr declarase răsboiul din 1806 pentru a apara țările romîne de încălcările Turcilor și cu toate acestea imperiul proteguitor despoaie pe proteguit pentru a-și scoate cheltuelile de la acel în contra cărula îl apărase. Cum s'a putut face aceasta? Printr'o simplă schimbare în perspectiva în care Rusia privea țările romîne. Pentru a declara răsboiul ea le privea prin capătul de prescurtare al ochenei, considerîndu-le ca țări prietene de aceiași religie, ba chiar cum o credea ea de aceiași limbă și de aceiași fire cu dînsa; iar la încheerea păcei întoarse ochiana de dos zărindu-le de departe ca niște provincii ale împărăției otomane bune de rupt din întregul ei și de alipit către nesfîrșitele întinderi pe care le cuprindea stăpînirea Imparatului tuturor Rusiilor.

Mai îndăminatec sistem nici că se putea și de aceia Rusia repetă încă odată această manoperă în 1878, luînd înapoi de la Moldova cele trei județe ce fuseseră restituite Moldovei 1856 prin tratatul de Paris. A doua ediție a acestui fapt fu însă mult mai bogată în încălcări ale tuturor principiilor ce trebue să călăuzească viața omenească de cît cea dintăi.

Anume; în răsboiul premergător păcei din 1878, Romînii nu mai fusese protegiții Rușilor ci aliații lor; le dăduse în momentul cel mai critic, cînd armata lor era amenințată cu o totală nimicire, un ajutor prețios, care nu numai că o scăpă de ruină, dar îi deschise calea către Balcani, pe care trecîndu-i puse pe Ruși în stare de a dicta Turcilor vestita pace de la San-Stephano. Acest ajutor România îl dase după o cerere anumită cuprinsă într'o telegramă desperată a marelui Duce Necalai (actualul Impărat), prin care cerea ca Domnitorul nostru să treacă cu ori ce preț Dunărea, căci creștinătatea ar fi în pericol.

Domnitorul și guvernul Romîn nu stătură la gînd pentru a alerga în ajutorul fraților lor întru Hristos cu toate că știau încă dinainte de declararea răsboiului că Rușii aveau de gînd să reîncorporeze iarăși cele 3 districte de jos al Basarabiei.

Dar Romînii credeau că dacă vor isbuti a scăpa oștirea rusească din marea primejdie în care se afla, Rușii se vor lepăda de acast gînd aseuns și că vor recunoaște prin purtarea lor ulterioară marele slujbe pe care Romînii le făcuseră în momentul cel mai critic al istoriei lor din veacul trecut.

Domnitorul și miniștrii romîni uitaseră că recunoștința se făgăduește dar nu se împlinește, că jurămintele cele mai sfinte se calcă cînd nu mai este interes a le respecta.

Și așa ei văzură cu tot atîta groază cît și indignare pe aliații lor Rușii, cerînd de la Turci prin tratatul de la San-Stephano, retrocedarea celor trei județe Bolgrad, Cahul și Ismail.

Nu numai atîta, dar pentru ca paharul amărăciunei să fie băut de Romîni pînă în fund, marele Areopag european întrunit la Berlin consfințì această nelegiuire și din motive de *înalte interese politice* jertfi dreptatea și morala și primi ca aliatul să despoaie pe aliat, pentru a plăti învingerea unui dușman comun. Să le fie de bine. Dacă în secolul al XIX-lea dreptatea a rămas tot „un nume“ atunci nu știm zău, cînd se va mai coborî ea între oameni pe pămînt.

Dacă însă ast-fel stau lucrurile și nu eredem ca să se afle cineva care să poată răstîlmăci aceste adevăruri neîndoelnice, atunci ne întrebăm ce noimă poate avea sărbătorirea acestei *isbînzi diplomatice* adaose de Rusia multelor altele săvîrșite de ea în decursul veacurilor și ne mai întrebăm dacă nu ar fi mai înțelept a respecta durerea prea firească a unui popor ciuntit și a trece în tăcere peste pragul veacului încheiat.

Ceea ce ne răsvrătește mai mult inima și sufletul este că aceste serbări vor fi prăznuite în chiar corpul cel deslipit de Moldova, de către partea înaltă a societății moldovene din Basarabia, coborîtorii acelor boeri care la 1812 au trimes către Poartă iscusitul protest contra răsluirei țărei lor. Dar după o lege sociologică fatală și neînduplecată, stratul superior al unei poporații cucerite trece în curînd la cuceritori.

Si așa s'a întîmplat în Basarabia, unde partea mai înaltă a societății romînești s'a rusificat; unde un Krupenski îndrăznește să susțină în Dumă că în Basarabia nu ar fi popor romînesc, ci numai rusesc, călcînd în picioare nu numai simțimîntul ci și adevărul.

Ce fericire cînd se mai întîlnesc în sînul unei păturí vitrige și înstrăinate oameni cu sufletul mare ca acel al lui Stroescu care-și pune, el Romînul apăsat de Ruși, însemnata lui avere în slujba Romînilor apăsați de Unguri.

Toți Romînii care-și iubesc neamul trebue să răspundă cruntului atac îndreptat de Imperiul vecin contra naționalității lor, prin ridicarea pe toate casele lor de steaguri tricolore cernite cu doliu; doliu pentru răpire, tricolor pentru speranța reîntregirei!

A. D. Xenopol

Decizia Casației

— Părerea autorizată a d-lui Const. Dissescu —

La Roumanie *s'a adresat d-lui Dissescu marele jurisconsult, ca să și dee părerea asupra deciziei instanței supreme în afacerea tramvaielor.*

Iată răspunsul:

Decizia înaltei Curți de Casație, dată asupra recursului guvernului în faimoasa chestie a tramvaiului, este un adevărat monument rădicat științei dreptului și jurisprudenței romîne. Considerentele ating toate principiile mari ale dreptului public, organizației judiciare raporturilor între puterile constituite în Stat.

Chestia de a ști, dacă puterea judecătoreasca poate judeca excepția inconstituționalității rîdicată într'un proces, este desbătută de mai bine de un veac. Ea a fost tratată, *ex catedra*, din punct de vedere al învățămîntului; a fost discutată în Parlamente, din punct de vedere al separației puterilor; a fost judecată, de mai multe ori, de tribunale și de Curți; a fost desbătută în un mare număr de reviste, ca literatură juridică, iar în ultimul timp acestă chestie a făcut obiectul unei consultații semnată de cei mai eminenți profesori ai facultăți juridice din Paris.

Cu mare profunzime, cu înaltă erudiție și cu sentiment de independență, care face cinste magistraturei unei țări, chestia a fost judecată de domnii Algiu și Bossie, magistrați ai trib. Ilfov s. II.

Dar nicăiri, în nici o sentință dată în străinătate, în nici o monografie—chestiunea aceasta n'a fost desbătută atît de larg, cu invocarea tuturor argumentelor pledate pentru și contra—ca în decizia Curții noastre de Casație.

Principiile constituționale particulare Constituției noastre, în comparație cu Constituțiile franceză, belgiană —au fost în chip solid stabilite. Ca judecare de speță, decizia este în deosebi interesantă, fiind-că ea stabilește cînd și în ce fel judecătorul poate fi sesizat de chestia inconstituționalității, în chip de a nu da loc la abuzuri, a nu răspîndi anarchia.

Cred că această hotărîre a Casației va obliga guvernele și Parlamentul nostru să fie cu ochii în patru la facerea legilor și că vor păzi drepturile constituționale ale particularilor.

Această hotărîre va dovedi că, în toate împrejurările, este mai bine să recurgi la garanția judecătorească de cît la violența stradei—la revoluție—așa cum ar fi voit guvernul prin port—cuvîntul seu înaintea tribunalelor, d. Rosental.

Departe de noi, însă, ideia de a mărturisi un sentiment de recunoștință, fiind-că nici odată nu datorești nemic judecății și judecătorilor.

Valoarea intrinsecă a hotărîrii Curții se va afla curînd, citind presa judiciară franceză, care așteaptă hotărîrea cu nerăbdare.

Demisia Primarului

— O demonstrație contra ministrului de interne —

Domnul Grecianu, de la Iași, se crede foarte serios ministeriabil. Această credință exotică poate să fie împărtășită de duzina de devotați ai d lui Grecianu, cari cunosc și ei atîta aritmetică banală: că un ministru poate procura mai multe gheliruri de cît un primar—dar nici un om serios, indiferent de culoarea lui politică, nu va admite că șerul de la Iași poate să fie ministru.

Insă d. Grecianu, ca tot omul care se iubește, se crede ministeriabil, vrea musai să fie sfetnic al Coroanei — fără de care se supără.

S'a supărat în 1905, s'a supărat și acum. In 1905 s'a exilat, ca semn de supărare, pe malurile Nilului; iar acum a demisionat din demnitatea de primar al Iașului.

Nu s'a supărat doar pe primărie, dovadă că n'a demisionat și din consiliu. Demisia este o manifestație contra ministrului de interne, care, după informațiile d lui Grecianu, ar fi intrigat contra întrării sale la departamentul instrucției —incontestabil o operă utilă a d lui Arion, dacă, în adevăr, a împedicat sinistrul.

Dar d. Grecianu a procedat puțin inteligent. Primarul nu este funcționar numit de ministrul de interne și natural demisia d-lui Grecianu nu stă în legătură cu un conflict, cu o neînțelegere măcar între ministru și primar.

Dacă este adevărat că d. Arion s'a opus a trece instrucția d-lui Grecianu și dacă șeful partidului ca și ceilalți din statul major au acceptat soluția d-ui Arion — d. Grecianu trebuia să demisioneze din partid—nu din primariat.

Domnul Grecianu, însă, urmărește, prin demisia sa, crearea unei debandade în partid—care va pune pe gînduri guvernul. Domnul Grecianu știe care este situația, că toți se aruncă la primariat, că fie-care vrea să fie prim ajutor de primar —după exemplul d lui Grecianu, care vrea să fie ministru.

Orice se va întîmpla, d. Grecianu a dovedit că nu este om politic: căci nu este om politic acel care, neavînd chemare vrea să se impună prin supărări și prin lovituri puțin eroice — acolo unde nu-i șeade să fie.

Serbările Ligei Culturale
și
inaugurarea statuei lui Cuza-Vodă

In comitetul de acțiune, care a dus la bun sfîrșit opera proslăvirei în bronzul etern a figurei marelui Voevod Cuza a fost mare luptă cu alegerea localului, discuția fiind să fie piața nouă, ori piața Unirei. A învins ideea că statuia să fie așezată în piața Unirei, și odată lucrul admis, chiar așa cu toată vilva încinsă în juru i nu mai e locul ca acum la serbări să se atingă această chestie căzută în domeniul istoriei.

Nu noi cei cari sărbătorim pe Cuza Vodă, ci acei cari vor povesti mai de apoi mersul acestei serbări au dreptul de a reface toate peripețiile acestei serbări, și de sigur coloanele ziarului nostru vor sta dovadă vie de căldura care am pus, ca să se dee lui Cuza Vodă locul cel mai de cinste în Iași, piața Unirei, căci Iașii numai, au o piață a Unirei, și Iașii au produs Unirea.

Noi n'avem interesul să ne refacem acum trecutul, ca să tragem ceva pentru noi, ci cu toții cu inima curată să sărbă'orim pe Cuza Vodă.

Dar despre ceea ce are să se mai petreacă pînă la serbare avem tot dreptul să ne amestecăm. Noi nu vînăm naționalismul, de și suntem buni și vechi romîni, de cînd moșii roși. Răzbunici de răzbuinici ai noștri au udat brazdă cu sudoarea frunței și din sufletul lor nu le facem necinstea de a ne constitui un titlu de reclamă.

Cuza Vodă a fost întrupătorul unei ere de reforme progresiste. Supt Cuza Vodă țara a mers înainte, și noi cari dorim să rămînem pe loc, ba să revenim la trecut, facem caz tocmai la aceste serbări de sentimentul nostru esclusivist.

Pentru noi persoana lui Cuza-Vodă nu e un prilej de critică prin contrast a prezentului. Nu noi vom alălura cei 46 de ani de domnie ai Regelui Carol cu cei 7 ani ai lui Vodă Cuza. Și domni ca și ceilalți muritori stau sub vreme, și deci o dumnie nu samănă cu alta.

A fost însă în 1906 un moment de rătăcire politică și de îndemn sedițions, ca să se poarte în țară cuvîntul de răzmerițe că domnia lui Cuza-Vodă a fost o domnie romînească cu rost pentru țărani, cu mult mai rodnică de cît cei 40 ani de domnie Regală. Dela Dorohoi la Severin s'a dus acest cuvînt de răzmerițe, și lui 1906 a urmat 1907 și sămănătorul de idei de revenire la trecut a făcut ca în 1907 purtătorul de răzmerițe să i se zică *student*.

Azi se cere ca liga culturală să-și contopească ședințele sale de serbare cu serbătorirea marelui voevod. Ar fi o profanare a crede că persoana unui Vodă se poate confunda cu acțiunea unei ligi chiar, întru cît Domnitorul e al întregei suflări romînești și liga e o societate numai. Reclama de moment trebue să se oprească la pedestalul statuei Domnului Cuza.

Acolo toți ne vom posterne ca Romîni; acolo toți ne vom înălța gîndul la omul care a întrupat în mod atît de fericit aspirațiunile unui popor; acolo vor veni frați de ai noștri să se inspire că dacă prin Cuza Vodă s'au putut uni 2 țări romînești, mai sunt și alte țări tot romînești, cari își așteaptă pe idolul lor, fie cine a fi și cum s'o chema.

E prea sus Cuza-Vodă în istorie ca să se contopească serbarea lui cu a ori cărei alte soaietăți, orice scop s'ar urmări.

Pentru ca să se știe. ***

OAMENI ȘI LUCRURI

In jurul unei drame

E un început, ori un sfîrșit?

După descoperirea celor zece cadavre ale familiei Filipovici din Capitală, toată lumea se aștepta cu siguranță ca, într'o bună zi, să se afle unde-va cele două cadavre ale fraților Nicu și Iorgu, „eroii“ afacerei — căci e la mijloc și o dramă și o afacere — și cu acest epizod dureros, dar fatal, să se încheie, odată pentru totdeauna, povestea tragică a unei familii pe care a biruit-o soarta, sau totala ei lipsă de experiență în materie de viață practică, după cum nefericitul Nicu Filipovici nu se pricepea de fel în materie de întreprinderi.

Dar iată că epilogul e încă departe. O nouă perspectivă se deschide reporterilor; vor avea iar de lucru—psihologii, în comentarea detaliilor, într'adevăr rare și ciudate, ale afacerei și în stabilirea răspunderilor morale. Cei doi frați *nu* s'au sinucis, după cum se aștepta toată lumea; trăesc și, ce e mai interesant, păreau foarte dispuși a trăi, judecînd după cele ce spun gazetele în știrile lor telegrafice și reportericești. Așa se vestea de o scrisoare a lui Nicu, în care acesta spunea că... „duce o viață ideală“ la mănăstirea Putna. O viață fără griji, la aer curat, în adăpostul unei mănăstiri patriarhale; o viață de meditațiuni și odihnă,—mai știi!

Vor avea de lucru și medicii, ca să diagnosticheze patologia cazului, fiindcă de lucru normal nu poate fi vorba în această împrejurare. Se va vorbi, iar, de neurastenie.

Acest tip ciudat de întreprinzător, întemeietorul unei case de export, cu nume englezesc, cu revistă engleză, jumătate pic-pocket, jumătate geniu, — erou și pușlamă în același timp, luptînd între planuri mari și mici escrocherii, pînă cînd, istovit, avînd pe conștiință zece cadavre: părinți, frați, surori, se retrage la mănăstire, ca să ducă o... viață ideală, pentru care cere iar de pomană o sută de lei. Și toată acea familie de mici provinciali veniți în orașul mare, în Capitală, ca să... cucerească fără mijoace, fără experiență, fără cunoștinți,—instalîndu-se în lux și în datorii, avînd mai presus de toate, oroarea muncii,—a muncii manuale, oneste, care i-ar fi salvat de moartea spăimîntătoare în jurul mangalului aprins. Fără îndoială,—se va vorbi de neurastenie și de demență, căci nu s'ar găsi lesne alte înțelesuri în această mare și tristă dramă. Afară dacă nu face parte din cealaltă imensă dramă socială, pe care am amintit'o, în treacăt,—oroarea muncii. Să fi avut cîtuși de puțin cultul datoriei celei mai elementare cătră sine însuși; să fi învățat de timpuriu preceptul atît de simplu, că nimeni nu se desonorează cîștigîndu-și existența prin lucrul mînilor sale proprii; că, in ori-cît de grele condițiuni, munca e de preferat expedientelor, aventurilor, împrumuturilor și minciunilor—și nenorocirea ar fi fost înlăturată.

...Dar dacă atari simple precepte ar fi știute și crezute de toată lumea, — cîte catastrofe încă nu s'ar fi evitat în decursul vremei!

Rodion

O excursie în Bucovina

VI

SUCEAVA.

Iată-ne acum în Suceava. La oprirea trenului în stradă—în Suceava nu cunosc gară — am fost întîmpinați de colegii noștri profesori și elevii internatului Romîn, cari în accentele armonioase și frumoase ale cîntecului

Pe-al nostru steag e scris Unire

zis întăi de Suceveni, și apoi de elevii noștri, am simțit vibrarea aceluiași suflet ce bate în noi toți.

La Suceava eram la noi acasă. Așa te simți aici, unde brazda grădiniței a despărțit țara, dar n'a brăzdat poporul.

Orașul așezat pe colină, are văi adînci, răpi prăpăstioase, și a pastrat aerul vechiu al unui tîrg, ce se renaște cu greu. Străzi, case, mișcare arată un oraș ce trăește cu trecutul și un trecut, care nu e al stăpînirei, ce are azi sub a sa obláduire Suceava.

Popasul ne-a fost la mănăstire, unde aceiași găzduire prietenească, aceiași dragoste de neam am găsit'o mai ales la Suceava, unde mai mult de jumătate din viață e curat romînească, și unde atingerile cu Romînia sunt zilnice.

Părintele arhimandrit Balmus, superiorul mănăstirei e înconjurat de toată dragostea și stima Romînilor, fiind rădicat din treapta preoției, din cele mai sănătoate centre Romînești ale Dornei. Părintele Balmuș se află suferind și unind și vrîsta, ochii Romînilor Bucovineni nu sînt îndreptați spre păstorul de la Suceava ca să aleagă pe vicarul de mîine al Mitropoliei de Cernăuți, omul vrednic și robace, care să facă față pentru o serie de ani în lupta ce s'a încins între Ruteni și Moldoveni.

Ortodoxismul nostru din Bucovina devine o piedică neamului în atingere cu Rutenii. Musafiri de eri alaltăeri; afiliații politicei slavo-file a cabinetelor din Viena, rolul Rutenilor a împlut satele și orașele și toate văile apelor au azi așezări rutene, iar numărul lor a sporit, că astăzi mai bate pe cel al Moldovenilor băștinași. Ba în sus de Cernăuți boerii proprietari aducîndu-și slugi și muncitori din întinsa Ucraina, au înstrăinat de limbă pe cei locali, că răzeșii și mazilii din valea Prutului și-au pierdut graiul lor de 50 ani în urmă.

Ruteanul se prezintă mai modoran în înfățișarea lui trupească și mai puțin sprinten ca Moldovanul; și în inferioritatea lui a găsit pavăza ca în loc ca el să învețe moldovenește, răzeșii și mazilii noștri socotindu-se mai supțiri să facă exces de sprintenie la duh învățînd limba modoranului. Generalizat cazul s'au trezit că după 2 generații, sate întregi de romîni, și încă din cei mai răsăriți să-și uite graiul lor cel dulce moldovenesc.

In această luptă de întrecere între cele 2 rase biserica ne-a fost prima cauză de scădere, de sigur fără voe, căci faptele sociale au cauze adesa ori ce trece marginele putinței și a voinței.

Biserica astăzi văzînd pericolul luptă protestează și din servitorii săi a făcut luptători pentru neam. Marele meeting din Cernăuți, a fost primul semnal. Apoi sufletul tuturor conducătorilor bisericei e mînat la luptă aprigă contra *rușilor* cum le zic...

La această luptă s'a asociat și școala romînească cu întregul ei corp didactic. De cît aici a intervenit un alt factor. Politica de stat și de partide, care a adus între Romînii Bucovineni o rupere în 2 tabere, *Democrați* și *Naționaliști*.

Cu Democrații merg o samă din boerl cu marea majoritate a corpului di-

Sanatorul Dr. Țaicu

IAȘI, str. ZMEU No. 3

Chirurgie. Complect și perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Săli speciale pentru operațiile septice și aseptice. Sală de sterilizări cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproșabil. Se practică ori ce intervenții.

Secțiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalație specială de **Mecanoterapie**. Se aplică aparate gh'psate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviațiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxațiile, artritele, ankilozele etc. etc.

Facerl. Sală specială. Moașă d'plomată în permanență.

Medicină. Se primesc toate maladiile. Se tratează bronșite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderențile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase *Electroterapie*, curenți electrici, băi electrice, masaje vibratorii electrice, epilație electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metode: *injecții Ehrlich* (606) sau mercur după indicații. Se execută toate *regimurile.* Se fac *analize* de sânge, urină, spute; sero-reacțiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenți și infirmi.

Directorul și internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă și foarte conștiincioasă. Prețurile adaptate la toate straturile sociale, Policlinică, consultații între 2—4 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

dactic și foarte puțini preoți; cu naționaliștii merg grosul boerilor, grosul preuțimei și foarte puțini dascali. De aici tonul aspru al polemicei în ziarele de partid, e a se ocări preuțimea romînească ca corp, ca chemare socială și a revendica altor puteri, rolul preocupănitor în mersul afacerilor publice.

La Cernăuți Excelența sa Vladimir de Repta și Teologia toată e naționalistă; la Putna, la Sucevița, la Suceava egumenii îs naționaliști; în Rădăuți însă duhul modern a împărțit lumea în două și în frumoasa sală de serată a corpului didactic a transpirat mai multă democrație, hultuita însă pe un foarte sănătos strat de naționalism.

Noaptea ne-am petrecut-o în Suceava în plin cerc intelectual romînesc. Cu toții ne-am dat întâlniri la clubul Romîn, unde am făcut cunoștința cu tineretul local. Setoși cum eram de a afla știri din Romînia, am cetit în ziarele noastre, știrele despre ultimele evenimente. Era venit la cîrma guvernul Maiorescu, și nu mai putusem afla nimic despre cele din țară. De la cele locale, și de la politica romînească din Bucovina, a trecut vorba la politica de la noi și am constatat că în Suceava partida națională e mai tare, căci și deputatul e ales al naționaliștilor și că curentul democrat al Cernăuțului n'are mulți aderanți. Din insuccesul întreprinderilor economice și din cartelurile electorale făcute cu Rutenii, se face baie contra democratismului la Suceava.

Alunecînd la politica de la noi din țară. am constatat cu regret că tineretul din Suceava nu e dornic de a cunoaște lucrurile în realismul lor au idei false despre oamenii noștri politici și că părerile lor le scot din răsunetul foilor de zi, în care patima politică stăpînește, iar nu din activul oamenilor politici.

In viața publică nu e unul și același, criterul de judecată a omului politic. Un om politic are întâiu în jurul lui o atmosferă de negațiune a omului și a faptelor sale. Polemica adversarului, ura lui, interesul lui e de a-l ponegri, și a-l expune cetitorului sub această față. Chiar această atmosferă negativă slujește indirect omului politic a-l înalța în ochii țării. Cine ar crede că se coboară valoarea omului politic prin caricaturi, ar fi un naiv. Caricatura politică consacră pe omul politic, asemenea și polemica negativă îl mai cercuește.

Dar mai rămîne omului politic și partea cea largă a acțiunei sale publice. Ideile lui, sentimentele lui, legiferarea lui, în sfîrșit toată acea parte activă care îl înalță în ochii partidului său și al țării.

La Suceava tineretul e pus în curent despre politica de la noi și de oamenii noștri politici prin atmosfera negativă, și ce dureros ar fi ca și cei de la noi să cunoască pe frații noștri de peste hotare numai prin partea lor negativă, adică prin buhul ce s'a dus de dînșii.

Toate acestea decurg din o lipsă de circulațiune efectivă de la noi la ei, și de la ei la noi; altfel e cînd se cunoaște omul cu om și își schimbă personal ideile! Asta e apropierea; și din aceste atingeri au eșit toate curentele. Atingerile ce se fac numai în presă, nu e de ajuns!..

Dar vorbind de idei și păreri, am uitat orașul.

A doua zi Mercuri am rezervat'o vizitii orașului, începînd cu Cetatea.

Cetatea Sucevei!

Trei oare ne-am petrecut pe zidurile acestei cetăți, primind de la bătrînul străjer toate lămuririle, de cum era distribuirea economică a cetății: graj duri, magazii, depozite, cuhni, cazărmi: zidurile externe și interne, șanțul împrejmuitor, hrube, beciuri, căpcăni de curse în caz de năvălire, podul de legătură în dealul din spete; apoi capela, palatul domnesc, și din ograda internă a cetății, acolo de unde vederea se întinde spre apus, și nord, stat-am și am răsfoit în minte toată istoria neamului.

In vale apa Sucevei, care nu de mult lovea cu valurile sale malul pe care stă spînzurată cetatea. Azi apele s'au retras spre noi, și pichetul de graniță arată că hotarul nu e matca de azi a apei ci cea veche.

Pe șesul întins se brăzdează pe fumul prelung al trenului care duce și aduce dorul de țară, ca și toată omida care a venit să mănînce cornii.

Am văzut cu ochii pe Alexandru Vodă primind solia Paleologului și stabilind legătura cu patriarhia de Țarigrad.

Am auzit pe Gr. Țamblac predicînd în frumoasa Capelă a bisericei din palat primele sale îndemnuri spre cultura de neam și religioasă.

Am văzut urgiile urmașilor lui Alexandru Vodă.

Am văzut norodul adunat la Dreptate strigînd cu glas tare: „Intru mulți ani să domnești" tînărului cu plete blonde, lui Stefan, care era sortit de D-zeu să însemneze cele mai strălucite file în cartea neamului.

In vale oștile lui Albert bătînd Suceava.

Dar iată că Soliman Magnificul intră triumfător în Suceava și cerul se întunecă, soarele se ascunde după nori, trăsnatele cad asupra cetății, icoanele lacrimează și catapeteazma bisericei să crapă în două.

Turcitul Ilieș, alintatul Stefăniță Vodă; pe Lăpușneanu dînd foc și spărgînd cetatea.

Dar iată mai în colo Timuș cu cazacii lui luptînd pentru socrul său și dîndu-și sufletul rănit la poalele cetății!

Ce nu-ți evoacă cetatea Sucevei! Și pietrile arse de vreme, pivnițele, căpcănile expuse de atîtea decenii prădării, arderii, că acolo s'a frămîntat cea mai teribilă dramă a neamului.

Și astăzi cucuvaea cîntă pribeag a jale și a fiori, ploaea plesnește cu picurile ei zidurile năruite, ciobanul își paște oițele pe coaste, iar tu călător ostenit te adăpostești sub ziduri, parcă auzid din măruntaele pămîntului vaete, plînsete, copii în leagăn gătuiți, muere spînzurate, feciori domnești otrăviți, tinere domnițe prinse și închise, alaiuri, urale, luminații cu păcură și lumînări de său, sunete de trîmbițe, împușcături; apoi liniște! E boarea vîntului care îți scoate ideia din cap și te face să trăești sub aceste ziduri, clipe de neam, vreuri de epoci întregi.

Și tot mai sus pare că salta inima cînd în accentele armonioase ale corului de elevi—după ce ne-am fotografiat acolo—se cînta acolo în cetate frumosul cîntec al lui Stefan Vodă

Din *Suceava* cînd el sare
Pune pieptul la hotare
Ca un zid de aparare

Și era un soare cald; un ceriu senin, și o inimă ferbinte de romîn. Cîntecul răsună armonios în vale și de pe ochii tuturor lacrimi de mișcare sufletească curgeau.

Tu Stefane cari în cripta înegrită de la Putna îți odihnești pentru vecie rămășițele tale pămîntești, făcute una cu pămîntul, ca semn că a fost bine primit de D-zeu sufletul lui, aici la Suceava neamul întreg romînesc te vede trăind, oștindu-te, domnind. Aici te mai așteaptă încă neamul să reinvii.

Dacă ca creștini zilnic zicem și credem: „aștept învierea morților" ca romîni aci pe ruinile cetății Sucevei credința ne e mai vie; *„așteptăm învierea lui Stefan Vodă"*, pentru ca neamul nostru mai are hectare de întors, mai are dușmani de răpus, mai are ideal de îndeplinit. Tu ai devenit idolul neamului nostru; în făptura ta neamul întreg pune alinarea suferințelor sale, licărirea izbînzelor sale.

Cartea neamului nostru nu este încă închisă. Pe filele ei, tu care ai înscris atîtea fapte de arme și de strălucire, mai are încă atîtea file nescrise, pe care tu ești chemat a le implea.

Din umbra mormîntului tău, din pîntecele acestei cetăți, azil de pace și izvor de realțare a neamului fă să crească, să înflorească tot mai mult neamul tău, spre veșnica ta slavă în veci, amin.

Gh. Ghibănescu

Serata LITERARA
a revistei „Versuri și Proză"

Aseară a avut loc în salonul Hotelului Traian, serata organizată de revista ieșană „Versuri și proză". Foarte multă și mai ales foarte selectă lume. La orele 9 sala era ticsită și destulă lume a fost nevoită să se întoarcă ne mai avînd loc.

D-l Ovid Densușianu, prof. Universitar, a vorbit despre „Glasul Vremei". D-sa a început prin a evidenția deosebirele caracteristice dintre poezia clasică și cea modernă. Citînd din poeții noi, a arătat cum s'a format în sufletul lor arta, care spre deosebire de cea veche, prezintă înălțimi de inspirațiune și fulgerări intelectuale care încă n'au fost atinse. Poeți a unei vremi de frămîntare intelectuală, operele lor vor fi sinteza elementelor complecte ce colorează atît de multiform intimitatea sufletului modern.

Ocupîndu-se de poezia energiei, desvoltă procesul sufletesc și intelectual care prezidează la formarea ei. Unicul scop nobil și ideal al sufletului este arta pură către care trebue să tindem. Și toți aceia ce o pun în funcția elementelor materiale profanează cu o neertată impietate glasul sufletului curat.

In toată conferința d-sale care a fost mult apreciată și d. Densușianu a căutat să arate cît este de departe literatura zisă poporanistă de arta adevărată.

Părți le mai caracteristice din conferință au fost subliniate cu aplauze de călduroasă simpatie.

După conferință au urmat lecturi.

A cetit versuri d. Alex. Th. Stamatiad. Apoi a cetit fantezie literară, d. Hidolgo și versuri d-nii I. M. Rașcu, Stănescu și Georgescu-Stefănești. Lecturele au fost mult aplaudate. Și scriitorii și-au dat întîlnire la alte serate care s'au organizat prin Capitală și diferite orașe.

Litere-Științe-Arte

Producțiuni de artă.—Este foarte promițător prospectul impresariului pentru cele trei seri artistice cu începere de astăzi. Iată ce găsim între altele:

„Baletul de operă rusă însamnă o altă viață în arta jocului. Tecnica acestui joc atinge culmele dramei, tragediei și ale satirei. In dansul acesta e rîs și plîns, durere și plăcere; nu este simțire care să nu fie exprimată în acest dans.

In trecerea aceasta de la tragic la deliciu, în ritmul acesta plin de viață intensă, sunt unități cari frapează ochiul și sufletul.

Fiecare element al baletului rus e un psicholog. In desfășurarea jocului acestui ansamblu e un soiu de dinamism ce pune totul în mișcare și care întreține acea serie de ondulări și conturări, de farmec și grație de ritm și armonie.

Așa fiind „baletul" acesta este un prilej de contemplare mistică a formelor omenești în mișcare artistică. Asupra acestui gen artistic atragem deci toată atențiunea ieșenilor, care vor asista la reprezentațiile baletului de operă rusă, care are în fruntea lui pe Melita Bauersachs.

Acest balet este însoțit de o orchestră proprie excelentă, care în repertoriul caracteristic baletului, oferă publicului adevarate concerte simfonice".

Iașanii nu doresc alta de cît ca să se convingă de frumusețea spectacolelor. De altfel arta rusă le-a adus plăcute surpriză de vr'o 2—3 ani încoace.

*

Abia apărută, mica „Bibliotecă a Iașilor" a trebuit să-și retipărească primele două numere.

Din No. 3—„Postume" de Emineseu—s'a făcut un tiraj dublu, ca precauțiune!

*

A apărut primul număr al revistei „Grădina Hesperidelor" cu un sumar bogat și într'un format foarte elegant. Ne vom ocupa mai pe larg de noua publicațiune a petului Al. T. Stamatiade.

*

Cu privire la notița noastră de dăunăzi asupra „Frondei" o carte poștală anonimă ne informează că publicația emană din rîndurile elevilor clasei a 8 a de la una din școlile Iașului. Cu atît mai interesantă atunci.

*

China este azi cea mai mare republică din lume, după cum fusese mai înainte cei mai mare imperiu.

Dillon crede însă că ea nu-și va putea menține unitatea politică de cît dacă noii ei conducători vor fi destul de abili și activi ca să poată organiza mai repede noua republică.

*

S'a format lista membrilor în comitetul pentru ridicarea unui monument lui Eugène Carrière, unul din cei mai de seamă pictori ai artei franceze contemporane.

In lista aceasta găsim numele celor mai de seamă personalități franceze nu numai în artă, dar și în celelalte toate activitățile, în știință, în politică etc. Cît privește monumentul, e destul să spunem că el va fi opera lui Auguste Rodin, cel mai mare sculptor al timpurilor noastre.

*

D-na Emile Boutroux, soția bătrînului cugetător francez, a tradus în franțuzește cartea lui David Jaynne Hill, un fost ambasador al Statelor Unite la Berlin, „Statul Modern și organizarea internațională"

Autorul arată cum statul modern trebue să fie socotit ca o persoană morală și juridică, responsabilă de actele sale tot așa ca și individul și supus unei jastiții superioare, care se impune conștiinței națiunilor.

*

STRUNA ZILEI

ANONIM!...

„Antreprenorul serviciului barometric", a cumparat Hotelul Traian.

Diverse ziare.

El s'a născut în lume
Pe semne, fără nume,—
Dar a făcut încale
Ceva mai bun,—parale.

INFORMAȚIUNI

❑ *Cercul „Romînia Viitoare" hotărăse de sărbătorească și anul acesta, în ziua de 1 Mai aniversarea constituirii cercului.*

Cum însă vremea nu prea e bună și 1 Mai cade în zi de lucru, membrii cercului au hotărît ca sărbătorirea să aibă loc în ziua de 20 Mai la via d-lui A. Badareu, pentru a reînoi sentimentele lor de dragoste și de încredere față de prezidentul și inițiatorul Cercului și revistei „Romînia Viitoare".

La această serbătoare își vor da întîlnire profesori numeroși din țară.

❑ Iată importanta jurisprudență ce a fost stabilită de Curtea de Casație, s. I în procesul d'intre ministerul de interne cu societatea de tramvaie din București:

1) Art. 31, partea I', alin. II din legea organică a Curței de casațiune, deschide calea recursului chiar și contra hotărîrilor nedesăvîrșite cînd sunt atacate pentru exces de putere ori incompetență.

Din termenii acestui articol, care este redactat în mod general și nu face nici o distincțiune, rezultă că legiuitorul, în caz de exces de putere, independent de dreptul acordat Ministerului de justiție prin art. 36, a voit să acorde același drept și părților interesate.

2) Cînd o lege invocată într'o cauză oare care este contrarie Constituțiunei, judecătorul în fața acestui conflict nu se poate sustrage de a judeca procesul și precum în cazul de contrarietate între două legi ordinare este în drept și dator să le interprete și să hotărască care din ele are să fie aplicată, tot așa este dator să urmeze și în cazul cînd una din aceste legi este Constituțiunea.

Prin urmare, în aceste limite, nu se poate tăgădui puterei judecătorești dreptul de a verifica constituționalitatea unei legi.

❑ Pe ziua de azi, s'au constatat în localitate iarăși, două cazuri noi de anghină difterică.

❑ In urma unui ordin al direcției generale a serviciului sanitar, d. dr. Flor, va începe zilele aceste inspectarea fabricelor din localitate.

❑ **Tălhăria din str. Albinet.**—La serviciul de siguranță, se crede că autorii îndrăzneții tălhării din str. Albinet ar fi fost descoperiți.

In adevăr, dintre cei arestați, unul a fost recunoscut de către victima Șabs Rubin. Pus față în față, victima făcînd pe cel arestat, a fost cuprins de un tremur, și a declarat categoric că-l recunoaște, ca fiind acela care l'a lovit cu cuțitul.

Siguranța a arestat de asemenea pe alți trei membri din familia primului arestat, fiind bănueli că au comis crima în comun.

Cercetările continuă, cei bănuiți tăgăduesc faptul ce li se impută.

❑ In astă seară va avea loc prin reprezentație a *Baletului Rus*, de la teatrele din Petersburg și Moscova.

Publicul se va putea convinge, că genul acesta artistic este într'adevăr un gen nou pentru noi și că corespunde cu cele scrise pînă azi despre acest ansamblu, care oferă piese întregi interpretate prin dans și mimică.

Prima reprezentație ne va face să cunoaștem următoarele piese de balet:

1) *Cavaleria în quartier* piesă în care se vor dansa: *Le rendez-vous*, „Scene de Jalousie et de Coquetterie" „Mazurka valse viennoise și Tobors (danse des hussards).

2) *Visul artistului* balet fantastic.

3) *Lagărul tatarilor* în care se vor dansa „Danse Orientale", „Danse des filles Tatares", Danse des Prisonnieres", „Danse nationale Tatare", „Danse de Zuleika".

Biletele la agenția teatrală *Carmen Sylva* (Libraria Iliescu—Piața Unirei).

❑ **Nomenclatura străzilor.**—D. Ministru al Agriculturei și Domeniilor în vederea pregătirei recensămîntului general al populațiunei țării ce urmează a se face în acest an, conform legii din 10 Februarie 1912, considerînd că una din operațiunile de căpetănie pentru buna pregătire a recensămîntului este aceia a nomenclaturii străzilor și a numerotării caselor, a dat ordin tuturor Primăriilor din comunele urbane, să procedă de pe acum la revizuirea nomenclaturei actuale a stradelor și la numerotarea caselor din cuprinsul fiecărui oraș.

De aceia, în interesul unor asemenea lucrări, în vederea scopului urmărit, fiecare stradă, șosea sau arteră de comunicație va avea un nume separat deslușit și cunoscut și fiecare casă va purta un număr deosebit, pentru ca orașul să se poată împărți în secțiuni și circumscripțiuni distincte și să se delimiteze fiecărui agent recensor porțiunea în care va avea să mai numere locuitorii.

Se știe că în foarte multe din orașele noastre denumirea stradelor și numerotorea caselor au lipsuri mari, cari dacă nu s'ar îndrepta, ar îngreuia și ar împiedica serios mersul lucrărilor recensămîntului. Sunt orașe în care nu toate străzile au nume cunoscute și vizibile; sau sunt două sau mai multe străzi cu același nume; sau același stradă poartă diferite nume. Deasemenea numerotarea caselor înfățișează în multe orașe neajunsuri mari; ori nu sunt numerotate în ordine toate casele; ori casele nu poartă vizibil scris numerele lor; sunt case cu două numere; sunt altele fără număr.

De aceia toate aceste lipsuri, îngreuiază zilnic bunul mers al diferitelor servicii publice ce interesează administrațiunea orașelor, cum de ex: serviciile poliției, siguranței, recrutării, distribuirea poștei, mărfurilor, citațiunilor judecătorești etc.

Pentru a se îndrepta toate aceste neajunsuri, s'a invitat autoritățile comunale să ia măsuri acum, cu prilejul recensămîntului populațiunii, punînd astfel regulă în numirea străzilor și în numerotarea caselor, ca să se asigure recensămîntului putința de a fi bine îndeplinit, și în același timp să se făptuiască o operă foarte excelentă de gospodărie comunală.

In scopul de a asigura, pe cît posibil, regulă și uniformitatea în mersul general al lucrării și de altă parte în interesul recensămîntului populațiunii, Ministerul a întocmit instrucțiuni, privitoare la nomenclatura stradelor și numerotarea caselor.

❑ Casa d-lui Marcu Iuster, foastă casa Cimara, a fost cumpărată ieri de cercul militar din Iași pentru suma de 200000 lei.

❑ Societatea *Avîntul* din București a cumparat moșiile Sirețelul și Lespezi, din județul Suceava, moșia Larga, din județul Iași, a fost vîndută ieri d-lui Zamfirescu din București.

VIZITAȚI MAGAZINUL FABRICEI DE MOBILE

MOBILE SOLIDE ȘI EFTINE

LOBEL

Iași Str. Lăpușneanu 32

— Zilnic noutăți —

Face și avantagii de plată

ULTIME INFORMAŢIUNI

❑ **Demisia Primarului.**—*Celor mai intimi ai sei, d. Grecianu le-a comunicat adevăratul motiv al demisiei sale din primariat: este o manifestaţie contra ministrului Arion, care s'a opus la intrarea d-lui Grecianu în minister.*

Domnul Grecianu a declarat că ştie pertinamente, că notele răutăcioase apărute în ziarele de opoziţie şi afirmarea că d sa nu poate intra în minister, din cauză că face parte din comitetul contra-serbărilor din Basarabia — că toate acele note au fost inspirate de d. C. C. Arion, care vrea să-l aibă ministru pe fratele seu, d. Virgil Arion.

*

Prietinii d-lui Grecianu consideră purtarea d lui Arion ca o lovitură junimistă, contra conservatorilor.

Domnul Cosmovici, prim-ajutor de primar, a spus o pe faţă, poate ca să-şi asigure locul de primar, pe care-l dispută d G. Botez, care trece de junimist.

Se agită chiar ideia ca intreg consiliul comunal, prefecţii, eforii, deputaţii şi senatorii să demisioneze, ca manifestaţie contra d-lui Arion.

O consfătuire politică are loc astă-zi, Luni, ora 2 acasă la d. Grecianu.

Consiliul comunal a fost convocat să se intrunească tot astăzi, ora trei, spre a alege noul primar.

❑ *Domnul Take Ionescu va fi primit în audienţă de M. S. Regele mîine, Marţi.*

❑ *Tratativele pentru răscumpărarea moşiilor din Basarabia ale Spiridoniei, au fost întrerupte pînă în toamnă, la redeschiderea Parlamentului.*

In urma lămuririlor pe cari epitropul dr. Riegler le-a dat delegaţilor ruşi, aceştia au avut o întrevedere cu primul ministru, d. Maiorescu, care a arătat că vînzarea nu se poate face fără aprobarea parlamentului şi pînă a nu se găsi mijlocul de a echilibra budgetul Spiridoniei.

Delegaţii ruşi au plecat din Bucureşti şi acum rămîne ca guvernul nostru să trateze chestia direct la Petersburg, pentru ca la redeschiderea Parlamentului totul să fie aranjat.

S'a aflat că guvernul rus este străin de această chestie. Acei cari agită sunt: familia Crupenski din Basarabia, care urmăreşte să reintre în posesia moşiei Petrosul şi cunoscutul agitator Pureşchevici.

❑ **Astăzi a avut loc o consfătuire a consilierilor comunali, acasă la d. Grecianu. D-sa a declarat că şi-a dat demisia** *din motive politice.* **Roagă consiliul să aleagă primar pe d. G. Botez şi ajutoarele să-şi menţie locurile.**

Consilierii Brandia şi Ene au declarat că se opun la alegerea d-lui Botez şi cer ca d. Grecianu să revie.

In urmă s'a căzut de acord pentru alegerea d-lui G. Botez, care urmează să se facă în şedinţa de azi a consiliului comunal.

Domnul Cosmovici a lipsit de la consfătuire.

❑ Astăzi s'a declarat un nou caz de scarlatină în strada Salhana.

❑ Maestrul I. L. Caragiale a sosit aseară în Iaşi, însoţit de fiul d-sale Matei I. Cargiale. Tot aseară a venit din Bucureşti şi poetul A. Vlăhuţă.

❑ Motivat de intervenţiunea d-lor farmacişti din oraşul Iaşi, cari nu pot satisface întrebările publicului de a da adresele d lor medici, serviciul sanitar al oraşului roagă pe toţi d-nii medici din oraş a-i trimite adresele exacte (str. şi No.), precum şi orele de consultaţiuni. Aceste adrese vor servi la întocmirea şi tipărirea unui tablou, care va fi afişat în toate farmaciile.

❑ Primul-procuror a luat astăzi interogatorii numiţilor H. Braunştein, agent al poliţiei secrete şi Damian, comisionar de mărfuri, denunţaţi că au exercat o sumă de fabricanţi străini.

Ambii au fost lasaţi în libertate.

❑ Au fost acordate congedii cu începere de azi: 2 zile d lui preşedinte Volan-ki şi trei zile d-lui jude instructor Buşilă.

❑ Domnul Emil Costinescu şi fiul său, d. dr. Costinescu au sosit astă-zi în Iaşi, pentru a vedea pe d-na Maria Iordache, sora fostului ministru de finanţe, care se află greu bolnavă.

❑ Pe ziua de eri poliţia d-lui Stroja iar şi-a făcut de lucru.

Un număr de meseriaşi, aparţinînd diferitelor bresle, şi-a dat intîre în piaţa Unirii, iar de acolo s'au concentrat tocmai la intăiul rond-point, ca să se poată consfătui în libertate în privinţa legei meseriilor.

La un moment dat se adunase ca la două sute de meseriaşi şi se aştepte sosirea unui număr şi mai mare.

Prinzînd de veste autorităţile poliţieneşti au expediat într'acolo pe subcomisarii Macarie—foarte războinic şi voinicos—şi Forescu, cu un număr de gardişti. S'a telefonat în acelaşi timp pentru o companie de jandarmi.

După parlamentări, protestări şi ameninţări lucrătorii au hotărît să convoace pentru Duminica viitoare o întrunire publică şi s'au împrăştiat în linişte.

După cum se vede unicul sprijin al legei d-lui Neniţescu este poliţia guvernului.

De alt-fel o lege mai poliţienească n'a existat încă în ţeara romînească.

❑ Camera de comerţ din Iaşi, a cerut direcţiunei tramvaiului electric o situaţie a personalului. Intru cît aceasta pare a fi în legătură cu noua lege a meseriilor, personalul a declarat că se opune a se inscrie în vre-una din bresle, neaparţinînd nici unei categorii de meseriaşi. Societatea funcţionarilor tramvaiului e recunoscută încă din 1908 ca persoană morală.

❑ După demisiunea d lor dr. Missir, Miller şi Michiu dintre medicii angajaţi pentru corporaţiile ieşane, a demisionat acum şi d. dr. C. Iancu. In condiţiunile fixate de Cassa centrală posturile de medici ai corporaţiilor sunt absolut inacceptabile, lucru asupra căruia d. dr. Missir a atras atenţie d-lui Gideiu, fiind de faţă şi d. Grecianu împreună cu nelipsiţii doi.. prefecţi ai Iaşului.

Deputatul Scorţescu—care în calitate de membru al consiliului de administraţie în permanentă inspecţiune încasează modesta sumă de cinci zeci lei pe zi pe seama bieţilor meseriaşi—a disperat de a mai putea organiza un serviciu medical după vederile sale politice.

Numai de nu s'ar sinucide iar, de disperare!

❑ Mîine Marţi, se va deschide seziunea Curţii cu juri din Iaşi, care va fi prelungită pînă la 15 c.

Mîine sunt inscrise spre fi judecate: procesul dr. Goldenstein-Cuza, procesul dr. Goldenstein, calomnie prin presă, procesul electoral intentat agenţilor poliţieneşti Uţă şi Martiniuc.

Tustrele procesele vor fi amînate.

❑ Direcţia Creditului Urban din Iaşi a hotărît să restaureze, cu tot confortul modern, otelul România din Iaşi proprietatea creditului.

In acest scop consiliul de administraţie va vota un credit 200000 lei.

❑ Au fost echivalate diplomele licenţiaţilor în teologie: C. Popescu-Roşiori, C. Sandovici, C. Stupcanu, preut C. Constantinescu, N. Oşlobanu şi preut Emil Lascar; apoi diplomele de la Universităţi străine ale d-lor: căpitan N. Negură, P. A. Naumescu, Spiru Topri, Niculescu Valeriu şi Aurel Mărculescu.

❑ Eri s'a efectuat alegerea de Rector la Universitatea din Bucureşti.

Au fost recomandaţi, pentru ca ministrul să aleagă pe unul din ei, domnii profesori: C G. Dissescu, dr. Toma Ionescu şi I. Bogdan.

❑ Aseară s'a săvîrşit căsătoria religioasă a tinerei perechi N. C. Păun şi d-ra M. Neculau. Citirea cununiei s'a făcut la orele 9 seara la biserica Birnovschi. Nuni au fost d-na şi d-nul Osvald Teodoreanu. După nuntă felicitările s'au primit în casa tatălui mirelui păr. C. Păun unde s'a petrecut pînă în ziuă în cea mai mare intimitate spre deplina mulţumire a tuturor invitaţilor.

Felicitările noastre tinerei părechi, luînd parte pe deplin la bucuria părinţilor.

❑ Conductorul Blanaru Gheorghe a perdut eri, Duminică diminea ţa, 29 Aprilie, în dreptul Seminarului Veniamin un pachet postal; care a conţinea trei părechi cercei de aur cu brilante şi diamante în valoare de 4000 lei, pachet adresat d-lui B. Susman bijoutier. Găsitorul este rugat a aduce acel pachet la oficiul postal central din strada Arcu, unde va primi o bună recompensă.

❑ Consiliul profesoral al Facultăţei de medicină se întruneşte astăzi la ora 6, spre a elabora un regulament pentru numirea profesorilor universitari în conformitate cu noua lege a instrucţiunei.

❑ **Banca Podgorenilor.**—Eri membrii societăţei viticole, au hotărît în mod definitiv înfiinţarea Băncei Podgorenilor.

S'a ales consiliul de administraţie compus din d-nii: Cl, Rivalet, dr. L. Cosmovici, I. Kilimoglu, dr, Ştefănescu-Galaţi, dr. I. Manolescu, Em, Stratan şi locot.-colonel Dimitrescu-Radu. Ca cenzori au fost aleşi d-nii C. Cerchez, D. Cădere şi Gh. Anastasiu, iar ca cenzori supleanţi d-nii inginer Casetti, R. Tuffli şi Rohr I.

Consiliul de administraţie a fost autorizat să facă toate demersurile necesare pentru constituirea şi funcţionarea nouei bănci.

❑ In licitaţia ce a avut loc azi la prefectura judeţului pentru furnisarea stîlpilor telegrafelor şi telefoanelor, neprezintîndu-se nici un concurent, licitaţia s'a amînat.

❑ D. Ioan Paul va fi numit bibliotecar al bibliotecei facultăţii de medicină din Iaşi.

❑ Pentru ziua de 1 Mai, s'a pus în vînzare la Debitul Badareu.

Vin Pelin Litru 1,20

❑ In noul program de astă seară Lunii al teatrului cinematografic Pathé Frères, din Sala Sidoli, sunt cuprinse următoarele subiecte:

„Triumful de o zi", mare roman contimporan, excelent interpretat de somităţi artistice teatrale. Punere în scenă incomparabilă.

Sporturi nautice moderne, scene şi vederi după natură.

Revoluţia americană, reminiscenţe reconstituite măreţ după acte şi documente autentice.

Toto încasează chiria, comedie.

Curse de cai la Liverpool, vederi sportive după natură.

Prea tîrziu, (Trop-tard), comedie.

Fiica păstorului, mare dramă americană.

Peste cîteva zile: Circul zburător (Le cirque volant), o măreaţă desfăşurare, formînd a doua serie din ciclul „Cei patru draci". Se atrage o deosebită atenţie ieşanilor asupra acestui subiect.

Patru programe nouă vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, şi anume: In fiecare Luni, Mercuri, Vineri şi Duminică, program nou pînă la sfîrşitul stagiunei de iarnă, care se inchee la 15 Mai a. c., şi tot patru programe nouă săptămînale vor fi reprezentate în întreaga stagiune de vară.

❑ **Judecata.**—Camera de punere sub acuzare a respins punerea în libertate, pe cauţie, a preutului Corijescu, a fostului notar Popovici, ţăranilor Iosipescu şi Morariu—autorii rebeliunei din Bicaz.

A respins d'asemenea eliberarea neguţitorului Burichovici, din Huşi, deţinut pentru faliment fraudulos.

— Numiţii Mihailovici Abelencu şi Radion Parfentier, au fost daţi judecăţii pentru contravenire la legea paşapoartelor.

— A fost reconfirmat mandatul de arestare al numitului Herşcovici, deţinut pentru atentat la pudoare.

— Curtea s. I. a redus astă-zi de la un an la 500 lei amendă pedeapsa falitului Edlenboghen din Fălticeni.

— Pedeapsa falitului Isak R. Schächter a fost majorată la cinci luni de la o lună.

— La s. II a Curţii se va pleda astă-zi în continuare, procesul Sturza-Fischer.

❑ **Noul primar.** — Consiliul comunal e convocat pentru orele 3 jum., pentru a alege un nou primar, în locul d-lui Greceanu, demisionat.

De eri, încă d-nii Cosmovici şi Stamatiu, ajutori de primar, şi-au înaintat telegrafic demisiile, către ministerul de interne. Ambii au declarat, că nu acceptă pe d. Gh. Botez, candidatul la primariat, pe care îl propune azi d. Greceanu.

*

D. Cosmovici însă nu se mulţumeşte cu demisia din ajutoria de primar, ci d-sa a declarat, că îşi pune candidatura ca primar al oraşului.

Intre d-sa şi d. Geceanu a avut loc o vehementă discuţie. D. Cosmovici a reproşat d-lui Greceanu, că şi-a bătut joc de dînsul, şi că nu-i va erta aceasta.

D. Iancu Stamatiu regretă mult, că şi a dat demisia. D sa şi-a luat azi ziua bună de la funcţionari,—dar mai speră că va fi reales.

*

D. Konia, ofiţer al stării civile, aşteaptă desfăşurarea evenimentelor.

Se poate ca aceste evenimente să-i fie prielnice, pentru că e vorba, ca noii ajutori de primar, să fie aleşi în persoanele d-lor Mavrodi şi Conia, iar d. Lohan să fie numit ofiţer al stărei civile.

*

Printre consilieri părerile sunt împărţite. Sunt şi unii, cari ar vroi să se solidarizeze cu d-nii Cosmovici şi Stamatiu.

*

Demisia d-lui Grecianu

Domnul Grecianu dă cetire unei adrese din partea ministerului de interne, prin care îi primeşte demisia din demnitatea de primar şi i mulţumeşte pentru serviciile aduse.

*

D. Grecianu spune apoi că şi-a părăsit interesele sale personale pentru a servi interesele politice crede că şi-a făcut datoria deplină.

Azi nu remîne de cît partea administrativă a funcţiunei, şi deci crede că o va putea îndeplini un altul, mai liber.

Acesta e motivul demisiei şi are încredere că interesele comunei vor fi aşişderea bine păzite.

Mulţumeşte tuturor pentru încrederea ce i s'a dat — şi în special d-lui Cosmovici, care şi-a pus toată munca pentru cauza comunală.

Asemenea mulţumeşte d-lui Stamatiu, precum şi d-lui Conia, cari i-au arătat acelaşi devotament.

Termină rugînd a se primi demisia d-sale şi a proceda la alegerea unui nou primar.

*

D. dr. Cosmovici, cerînd cuvîntul, zice că demisia d-lui Grecianu însamnă o lovitură mare.

Eu însă să fi ştiut, că e vorba numai de cîte-va luni, n'aşi fi venit la Primărie, să mă otrăvesc. Regretă spusele d lui Greceanu că administraţia comunală are două faze: una politică şi alta administrativă.

D. Grecianu. Am vorbit din punctul meu de vedere personal.

D. *Cosmovici* continuînd, zice că în toate numai avocaţii conduc destinele ţărei.

Dacă n'avem căi de comunicaţie, pricina e faptul, că în fruntea direcţiunelor stau avocaţii.

Dacă a cerut să fie ajutor de primar, n'a făcut-o pentru 425 lei pe lună,—ci pentru a secunda pe primar.

Şi am dreptul să fiu jignit, că tocmai acuma, cînd se poate face ceva, vă retrageţi negreşit daţi cu piciorul în mine, căci nu puteţi cere moartea mea.

Deci rău faceţi, domnule Grecianu,—căci anul trecut nu puteai face nimic, trebuia să urmezi rutina vechie, — dar azi ai fi putut face.

Ast-fel totul merge anapoda—şi peste tot locul trebue oameni capabili, căci cu miniştrii chiar cari fac versuri, nu se poate avea o administraţie bună la lucrările publice.

E o ruşine să te lauzi numai cu cinste trebue muncă.

Eu am muncit, dar în loc ca să vă pot arata eu ce am făcut, d. Grecianu se duce la Stinca, şi îmi ia pîinea pe care am vroit să v'o prezint.

*

Cere a se reinoi un vot de încredere pentru ca d. Grecianu să nu părăsească Primăria, cît pentru mine mă retrag, şi mi-am dat azi demisia, căci nu pot rămînea ca un alt primar.

Eu am muncit,—d. Grecianu a greşit, —să-şi tragă păcatul.

*

Şedinţa se suspendă şi la redeschidere se procede la alegerea Primarului: d Gh. Botez întruneşte 14 voturi şi este proclamat ales; d. Cosmovici a întrunit 2 voturi.

Ultime telegrame

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 30 Aprilie

Grav accident de automobil

Bucuresti. — Astă-noapte, automobilul No. 502, condus de şoferul Carol Naghi, s'a răsturnat, la colţul stradei Spatari.

Cele 5 persoane din automobil au fost aruncate la o mare distanţă şi grav rănite. Dintre ei, Hişu Herşcovici si Betti Şart, sunt grav loviţi la cap au fost internaţi la spitalul Colţea.

Şoferul a fost arestat.

RASBOIUL DIN TRIPOLIS

Italienii la Scarpata

Roma.—Agenţia Stefani comunică că amiralul Kale a trimis o depeşă fără fir cu data de 12 Mai, la orele 11.50 vasele diviziei Corsi au înălţat drapelul naţional pe insulele Scarpauto şi Caxo, făcînd prizoniere garnizoanele şi autorităţile civile. Aceleaşi vase au făcut prizonieri prezidiile şi autorităţile civile din insulele Pescopi şi Nisiros.

Agenţia Stefani află din Rhodos ca se continuă a se face forţificaţii ale taberei pentru a se întări baza dezarmărei şi debarcărei de materiale.

Azi dimineaţă a plecat vaporul Verona cu 43 prizonieri de război.

*

Roma.—Soldaţii din clasa anului 1888 concediaţi înapoindu-se din Libia sunt primiţi în satele şi oraşele lor prin manifestaţii de entuziasm.

Congresul Naţional liberal

Berlin. — Congresul partidului naţional liberal a adoptat cu unanimitate fără discuţie compromisul prin care se sfîrşeşte neînţelegerile dintre grupul bătrînilor şi grupul tinerilor din acest partid.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a V-a a loteriei Regatului Romîn.

Au cîştigat:

20,000 lei, No. 42405.

2000 lei, No. 22521, 42,280, 1162 11419 şi 7226.

CIOCNIRE DE VAPOARE

Londra. — Vaporul London s'a ciocnit azi dimineaţă cu vaporul Benito, care fiind grav avariat, a trebuit să fie remarcat în docuri la Douvres.

După cît se ştie piaţă acum nu e nici o victimă.

Sborul Strasburg-Metz

Strasburg.—In sborul de a lungul Rinului superior, prima etapă Strasburg Metz, au sburat 7 ofiţeri şi un inginer civil.

Acesta din urmă pornit al 5-lea a sosit cel dintăi la Metz, după o oră şi 27 minute. Bătînd un vînt puternic la întoarcere, aviatorii au trebuit să se coboare.

Situaţia în Maroc

Mazagan.—O scrisoare din Marokes, pretinde că trupele serifiane în cursul unei expediţii contra triburilor, cari jefuesc duarele (sate nestabile) au avut perderi mari, de vre-o sută de morţi.

Demonstraţiile din Lemberg

Lemberg.—Mai multe sute de studenţi ai universităţii şi şcoalei politecnice au manifestat contra deciziei Dumei cu privire la despărţirea teritorului chelm din Polonia rusă. Manifestanţii voind a pătrunde în strada unde se află consulatul rusesc poliţia a intervenit, însă a fost bombardată cu pietre şi 13 poliţişti au fost răniţi. Poliţia a respins pe manifestanţi dintre care mulţi au fost contuzionaţi cu lovituri de săbii.

Un grup de studenţi au manifestat în faţa unui ziar rus spărgînd două geamuri. poliţia i-a împrăştiat. Un student a fost arestat.

Fraţii Filipovici nu vor fi aduşi în ţară

Bucureşti.—D. Popp, şeful siguranţei s'a întors în Bucureşti.

Interviwat de mai mulţi ziarişti, şeful siguranţei a declarat că Fraţii Filipovici, au dat dovadă de un cinism revoltător.

Ei se tot dedeau drept fraţii Mandrea din Iaşi, şi au mărturisit abia după ce au văzut că nu mai au încotro.

Ei tăgăduesc a fi participat la pregătirea sinuciderei familiei lor, pe care o atribue stăruinţei bunicei lor.

Declară că au plecat în ajunala Focşani, pentru a obţine un congediu lui Iorgu, dar că aflînd a doua zi cele întîmplate, au hotărît să fugă.

*

Bucureşti.—Probabil că nici unul dintre fraţii Filipovici nu vor putea fi aduşi în ţară, de oare-ce ambii declară, că sunt dezertori. Cu toate aceste guvernul a început formalităţile de extradare.

M. Mescher

Profesor de ştinţi comerciale precum şi de limba şi literatura germană s'a mutat în **strada Pomir No, 6.**

Casele Dr' Finkelstein, etagiul de sus.

Magasinul de Muzică

„MICHELSOHN"

Fondat 1878

Piane şi Pianine

SCHILER, Berlin — WAREN, Berlin

ROSENKRANZ, Drezda

şi orice altă fabricaţiune, se vînd în rate lunare mici.

PIANE ELECTRICE

ORCHESTRIOANE AUTOMATE

Catalogul la cerere.

La cerere prin o cartă poştală, trimitem cordorul voiajor, în orice parte a ţărei, aucmodele cele mai noui.

I. LIATRIS

AVOCAT

S'a mutat Str. Carol

Aleea principesa Maria

V. APOTECHER

AVOCAT

S'a mutat în Str. Căpitan Păun No. 12

CABINETUL MEDICAL AL DOCTORULUI IN MEDICINĂ & CHIRURGIE.

EDUARD FABINI

IAŞI, STR. PĂCURARI, No. 5, Etajul I

Vis-à-vis de Jockey-Club

(DEASUPRA FARMACIEI)

INTRAREA PRIN RÂPA GALBENĂ

INSTALAŢIUNE MODERNĂ

CONSULTAŢIUNI:

DELA 8—10 a. m. şi DELA 3—6 p. m.

PENTRU

Boale interne

de piept, de stomah, de ficat, de rinichi, de intestine, etc.

şi

Boale de Femei

TRATAMENT MEDICAL AL AFECŢIUNILOR DE ORDIN GINECOLOGIC

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"
Bucureşti—11. Şoseaua Vitan II—Bucureşti
a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun
preparate de
Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuința în beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calitățile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărți în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoțită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Prețurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2.
Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereți pretutindeni preparatele
LAPORATORUL CHIMIC „DIANA"

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fiecare dimineață adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ți întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălați părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întărește rădăcina şi favorizează creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuințează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obține rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătești gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simți obosit după un lung exercițiu fricționeazăte cu „Diana" Franzbranntwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzație.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îți va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ți lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din țară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

!!! IGIENA ŞI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!
se obține prin întrebuințarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile şi obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulcește şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se atașează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE" KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă
Representantpentru — România — H. ŞIEBENEICHER — BUCUREŞTI — Str. Smîrdan 24

Noua Coafiură de Dame
M. BACHMAN
— Iaşi—Strada Gh. Mârzesca 28 —

Aduce la cunoştința doamnelor că **Salonul de coafiură** este aranjat din nou cu toate articolele necesare şi se efectuează tot ce priveşte această branşă, anume: cozi, bucle, turbane moderne, transformațiuni de asemenea

Se frizează cu ondulațiuni Marcel

Se primesc şi comenzi în provincie

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAŞI
Fondată la 1856
Casă de încredere

Execută ori ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărți de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

Magazinul Comerțului în Rate
— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —
Pune la dispoziția onor. public un mare

Deposit de Maşini de cusut
pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcționare perfectă garantată

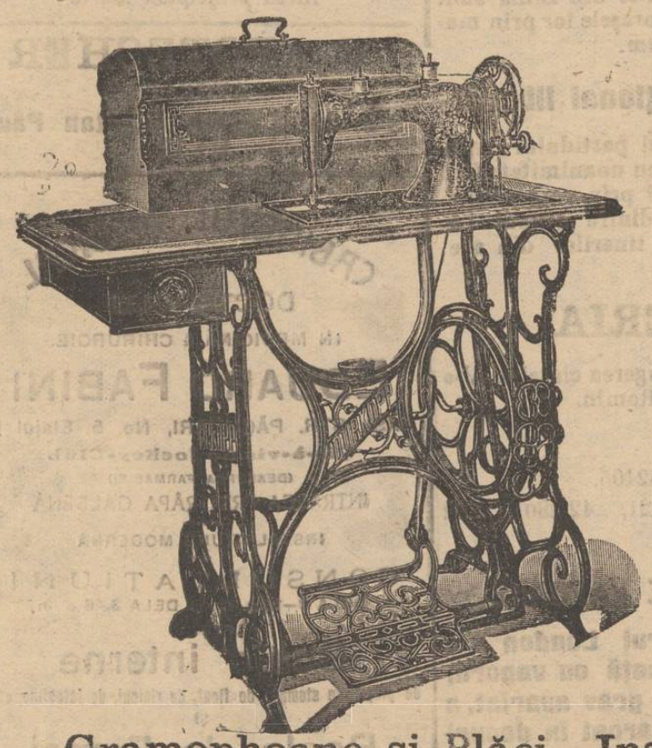

Biciclete BRENABOR
Întrebuințate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete Puch şi Dürkopp
Intrebuințate de artiştii Circurilor Busch, Renz Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente
Toate se vînd în rate convenabile la
MAGAZINUL COMERȚULUI IN RATE
S. L. Grosmann & M. Marcovici

Fabrica de oglinzi
Israil Berghér—Iaşi
Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneției, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuție din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

PENTRU 16 LEI

Cele mai noui ceasornice Electro-Goldremontoir, de buzunar pentru bărbați, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare prețueste la **100 lei.** In realitate **costă** acestea prevăzut cu capac cu arc, impodobit cu bogate gravuri de mînă, mecanism Anker, absolută garanție a durabilității, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanție pe 3 ani, **numai 16 lei.** Franco spese trimițîndu-se bani înainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanț elegant potrivit ceasului **6.50.** Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central* **Rundbakin** *Wien, III, Adamsgasse No. 15 | O.* Preț curent şi pentru maşine de cusut, gratis. Francați cartea poştală cu 10 bani şi scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondență romînă. 5370.

NEVRALGIEI!
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează şi vindecă *Nevralgiile cele mai grele ne tămăduit, Migrenele, Gastralgiile, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute şi dureroase, Cari resistă la toate celelalte remedii.*

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antaiă se ia câte 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 6 hapuri a doua di: 2 dimineața, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe ți.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se potu găsi la toți Droghistii şi Farmaciștii.*

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iehau Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No 1581 — Mercuri 2 Maiu 1912

Promovarea elevilor

Intrăm în luna ultimă a anului școlar, și deci chestiile de organizare a învățămîntului public cată să ne preocupe atenția. Cum însă noul regulament școlar a introdus modificări adînci în economia școalei, silit a fost ministrul prin organul inspectorilor săi să convoace pe directorii școlilor secundare ca să le explice economia modificărilor introduse.

Rezultatul a fost desastros pentru ministru, căci s'a văzut că menținîndu-se media 6.50 de promovare foarte mulți elevi secundari vor pierde anul scolar repetînd clasele.

N'a fost chestie mai frămîntată în învățămîntul secundar ca promoțiunea elevilor. Mai toți miniștrii au ținut să atingă această chestie în regulamentele scolare, ca doar, doar, ar aduce îmbunătățiri în mersul învățămîntului secundar.

De fapt se bate apa în piuă. Cu toții ne jăluim că învățămîntul secundar merge slab și că notarea elevilor nu învederează realitatea calităților bune ori rele ale elevilor. Se comite o mare greșală de toți miniștrii și de toate autoritățile școlare că se crede a se remedia un rău plecînd *de la formă* și nesocotind *fondul*.

Notarea răspunsurilor elevilor este o formă didactică, de care te poți scuti tu profesor, cînd cunoști elevul. In definitiv profesorul n'are nevoe de notă ca să-și facă el aprecierea de un elev că e bun sau rău, că merită să-l treacă sau nu.

In școala primară, unde învățătorul e unul la toate obiectele, profesorul îți știe fiecare elev cît e de bun în genere și la ce e mai slab și-și poate face o idee deplină despre puterile sufletești ale copilului. De aceia la școlile primare promoția nici n'a preocupat pe nimeni. Acolo nici nu sînt repetenți pentru că apreciatorul fiind unul, el știe că elevul merită să treacă ori să rămînă repetent, chiar dacă nu e egal la toți profesorii.

De sigur că acest lucru e bun și că dacă priește învățămîntului primar trebue generalizat pe cît posibil și la învățămîntul secundar.

Iată o primă chestie de fond.

A doua chestie de fond: să legi cît să poate mai puțini profesori de o grupă de elevi, ca aceia să fie cunoscuți de profesori. Cum poți organiza bine promoția elevilor, dacă n'ai organizat școala ca profesorul să cunoască elevii.

Azi s'a organizat dimpotrivă școala secundară. In loc de a se concentra activitatea unui profesor la anumite grupi de elevi, ca să le facă educația lor intelectuală s'a împrăștiat activitatea profesorului la atîtea școli, la atîtea elevi, că profesorul nu poate cunoaște elevii, iar instrucția pălește. Și instrucția încă nu e educație intelectuală.

Cum să se facă acest lucru? Iată întrebarea principală.

Pentru elevi foarte multe oare de clas sînt timp perdut; multe alte oare sînt o distracție; și puține oare sînt folositoare. Nu numai munca clasei nu e organizată, dar întreaga muncă a elevilor e lăsată la voia întîmplării.

In lipsă de ceva temeinic, nota e salvatoare pentru profesor, căci îi dă putința de a se prinde de ceva ca să zică că cunoaște pe elev; aceiași nota e și un prilej pentru elevi ca să-și strice și să-și falsifice munca lor școlară. Nota în principiu nu servește nici elevului nici profesorului. Folosul real e de ce prinde și cît reține elevul din lecția profesorului său. Eu profesor să știu să predau, să știu să comunic, dar să fac pe elev să rețină cît mai mult și mai clar de la mine. Atunci mi-am ajuns scopul. Dar așa cu nota, mă ușurez pe mine: am enunțat o serie de cunoștinți; le-am controlat în fuga metodică a lecției; în fugă am prins și pe elevi și i-am notat; restul nu mă privește.

O dată nota pusă, nu mai știu elevii după făptură și puteri sufletești, ci după notă. De aici conflictul cel mare' Noi promovăm elevii noștri *cu notele*. nu cu știința lor, căci în mare parte examinarea elevilor nu se face de cît în fugă, rar, fără interes, după răspunsuri scrise sumar, ori după alte norme. Sufletul elevului rămîne străin și se lasă și el prostit în dosul notei că e bun.

Răul dar stă în noi profesorii, stă în lipsa de organizare a școalei secundare.

Sînt sute de clase ce nu se țin; sînt alte sute de clase fără atenție, cu zgomot, cu scandal chiar; în loc de clasă e teatru, e caraghioz; e zgomot ca la hală, rîs ca la teatru, larmă ca la iarmaroc. Și voiți ca din acest scandal să iasă nota de promovare!

Să ne luăm școala secundară la refăcut în organizarea ei; să ne întrebăm dacă un gimnaziu are 200 elevi, căți profesori și maeștri ne-ar trebui să le facă educația intelectuală, legîndu-i de acea școală și elevii de serii rotative de clase. Dacă cu cele 15 oare de lecții la 2 materii cel puțin, un profesor ar fi ținut să le predea la 2 clase numai, ar avea de lucrat cu 100 elevi, i-ar cunoaște bine, le-ar da deprinderi scrise mai multe și ar cîștiga și școala, și profesorul și elevii și mai ales elevii. Atunci nota e de prisos. Profesorul poate răspunde de ori-ce elev, și nimene n'ar fi în pagubă.

In loc să întind munca profesorului pentru 15 oare la 300 elevi, să i-concentrez la cît mai puțini, atunci va lucra mai intensiv, nu extensiv; și numai atunci învățămîntul va fi mai bine organizat; iar elevul se va resimți de efectul salutar al școalei.

Alt rău capital e că în școala secundară se pierde din vedere unificarea aprecierilor în calificarea elevilor. Elevul e lăsat pe sama a prea multe moașe și iese reu și el, și moașele greșesc. De aici conflicte dese. Promoțiunea să nu fie urmarea fatală a unei note sporadic puse, ci rezultanta unui compromis de aprecieri. Elevi prea talentați ori prea nuli sînt puțini, marea majoritate e compusă din elevi mijlocași, noi cu ei lucrăm și ei califică bunul mers al învățămîntului. Elevii aceștia să simtă că școala e unitară în aprecierea muncei lui și că nu e lăsat la cherimul celui fără vlagă să fie nedreptățit.

Nota cuprinde în sine toate nedreptățile și lipsurile noastre de organizare a școlilor secundare.

Cînd stai și te uiți la sufletul școalei secundare vezi atîta lipsa de organizare într'însa, că-ți vine să treci înainte și să tai pe deantregul totul.

Și dascalii se ceartă de la nota, iar elevii ne trec așa cum ne trec, nu cum trebue să treacă.

* * *

Grecianu et Cosmovici

Un tablou dureros de decadența intelectuală a Iașului, sub janimiști, a oferit ședința de ieri a consiliului comunal, ținută cu prilejul absolut banal al demisiei d-lui Grecianu din primariat și alegerei în loc a d lui G. Botez.

Primarul este pretutindeni întâiul magistrat al orașului, este părintele orașului seu. Demisia unui primar constitue un eveniment și ea nu se poate produce de cît pe motive temeinice—iar primarul demisionar trebue să le lămurească și, plecînd, să dee seamă de activitatea sa.

Domnul Grecianu a avut două motive de demisie: unul—cel adevărat—l'a spus consilierilor în consfătuirea intimă: motive politice; celalalt motiv, dat în vileag în ședință publică, a fost: „eu am terminat partea politică la primărie și cum am și afaceri personale de regulat—fac loc altuia, care n'are afaceri personale și căruia i predau partea administrativă".

Domnul Tessaro de la Trg. Frumos ar fi vorbit mai inteligent. Trebue să aibă o mentalitate extra ordinară un primar, care vine și declară, că primariatul are două laturi: una politică și alta administrativă!

Care este latura politică? Numiri și destituiri, eliberare de autorizații nelegale, respingere de autorizații legale la adversari politici etc.

Domnul Grecianu a fost 15 luni de zile și nu s'a ocupat precum a declarat singur, de cît de politică. Terminînd politica și trebuind să între în arena administrativă propriu zisă — d. Grecianu proclamă că-și declină competința și trece primariatul d-lui Botez.

Să mai înregistrăm și ieșirile imbecile ale lui Cosmovici? Ele au complectat naivitățile nevinovate ale primarului și ambele au fost foarte semnificative, pentru halul în care se găsește Iașul sub stăpînirea grecinistă.

Sentința de ieri

Am avut un guvern de bandiți, care a cercat să restoarne ordinea în stat; avem, însă, o justiție — care, aplicînd legea, a restabilit bunul renume al țării.

Cu aceste cuvinte salutăm sentința pronunțată ieri de tribunalul Ilfov, secția II, de același distinși și demni magistrați, cărora țara îi datorește ocalaită sentință, care condamnase guvernarea inică a d-lor Carp-Marghiloman.

O administrație comunală, la ordinele unui guvern ticălos, a putut opri continuarea unor lucrări legal autorizate, dar regimul legilor nu putea tolera asemenea anarhie și n'a tolerat'o.

Prin sentința de ieri, comuna s'a văzut condamnată să lase liberă continuarea lucrărilor. A mai fost condamnată la o sută mii lei daune pentru trecut, la cîte o mie lei despăgubire pe fiecare zi, de la data pronunțării sentinții, dacă nu va permite reluarea acelor lucrări.

Cetățenii țării, pătrunși de spiritul de dreptate, conștienți de fapta rea a guvernului Carp și de actul de dreptate al judecătorilor, vor primi cu satisfacție și cu mîndrie sentința tribunalului Ilfov.

Aplicarea legei Nenițescu

— Sperietoarea „Epocei" —

Epoca *amenință de o săptămînă, că va desvălui un comitet de 20 liberali, foști socialiști, cari complotează împotriva legei Nenițescu.*

Pe ziua de eri ziarul d-lui Filipescu și-a produs documentele doveditoare ale complotului. E o scrisoare a d-lui I. Nădejde, prin care invită pe un prieten la o discuție asupra legei și-l anunță, că vor mai participa vre'o 20 de prieteni. Atîta tot.

Mai grav însă ni se pare complotul descoperit de presa guvernamentală, complot menit să pună cu adevărat în pericol legea Nenițescu.

In adevăr Casa Centrală a meseriilor avînd nevoe de un local, s'a închiriat un apartament din imobilul ocupat pînă acum un an de Ministerul lucrărilor publice. Pînă la 23 Aprilie c., apartamentul acesta fusese ocupat de societatea de asigurări Agricola, *care plătea pentru el o chirie de 14.000 lei. D, Nenițescu l'a luat numai cu 30 000 lei anual, adică nici macar întreit.*

Ca amănunt trebue să adăugăm că închirietorul acestui imobil e un oare care Bufti, tovarășul și interpusul d lui Gr. Gh. Cantacuzino, in speculațiuni de imobile din Capitală.

Cu ajutorul și prin intermediul acestui Bufti, eforul Gr. Gh. Cantacuzino a acaparat sala Băilor Eforiei, tot prin el a închiriat imobilul în care se instalează acum Casa Centrală.

Iată adevăratul dușman al legei d-lui Nenițescu. In timpul războiului ruso-japonez, Max Nordau spunea ironic că japonezii au un mare aliat de partea lor, pe hoțul rusesc, care distruge regimente întregi și mînînă merindele a numeroase corpuri de armată. D. Nenițescu are același înfricoșat dușman împotriva reformei lui: — hoțul. El îi va distruge legea; el a luat de la Bufti casa cu 30000 lei chirie pe an.

Iată complotistul.

Noul primar al Iașului

Domnul sub director al Creditului fonciar urban din Iași a fost ales ieri primar al Iașului în locul domnului Grecianu.

Cum nu s'a arborat drapel indoliat la Primărie cu prilejul demisiei d-lui Grecianu, nu se va arbora asemenea drapel nici cu prilejul umoristic al alegerei d-lui G. Botez la succesiunea veselă a demisionatului.

Un statistician de fapte banale, a numărat că noul primar are 22 ani stagiu în partidul conservator că a fost odată prim ajutor de primar și de două ori vice-președinte al comisiei interimare.

Statisticianul căuta să explice, că d. Botez a acumulat destulă glorie pentru a merita să ice în stăpînire jilțul pe care l'a onorat pînă ieri domnul Grecianu,

Avem noi dreptul să ne amestecăm în ce fac cei de la putere, pe cine aleg primar și cui i se încredințează destinele unui oraș ca Iașul?

De sigur că nu. Dar avem dreptul să constatăm în alegerea d-lui Botez ca primar al Iașului, a d-lui Botez care este conservator de 22 ani, falimentul junimizmului în Iași, lipsa lui de oameni,—căci o fi sub director la Credit acest domn Botez, o fi numărînd 22 de ani de ofturi în partidul lui, o fi om cinstit—dar Iașul ar merita să aibă primar, sub ori-ce guvern, un om despre care să se poată enumera calități, nu banalități de toate zilele.

Domnul Botez va fi poate primarul junimiștilor—al Iașului nici odată—fiind că n'are chemare.

Cu aceeași ironie cu care am înregistrat, acum 15 luni, alegerea d-lui Grecianu, ca primar, o salutăm și pe a d-lui Botez. Vremea ne-a dat dreptate în ce privește pe d. Grecianu; în ce privește pe d. Botez— de el vor rîde și caii de la trăsura pe care d. Grecianu i-a trecut'o—neavînd să-i treacă nemic alta.

BOUL'DU ȘER

— Un adevărat calamandros: consilier comunal, primar onorific și barbat cu stradă proprie —

Domnul Buțureanu—nu i cunoaștem pronumele—este consilier comunal. Fermecat de personalitatea d-lui Grecianu, d. Buțureanu i-ar fi putut dedica versuri sentimentale—dar, se vede că, domnul Buțureanu nu este poet; ar fi putut să rîdice un tuast în sănătatea distinsului—dar n'a fost banchet; ar fi putut biografia viața bogată în fapte strălucite a șerului—dar a mai lasat afacerea pe seama istoricului secolului viitor.

Dacă n'a făcut nimic din toate acestea, domnul Buțureanu n'a lipsit, totuși să se arăte profund indoliat de demisia primarului și a făcut două propuneri la adresa ilustrului: consiliul comunal să-l proclame primar onorific al Iașului și să dee unei strade numele onorificului.

Prima propunere este absolut originală din două puncte de vedere: primar onorific n'a existat încă, iar conconsiler comunal și primar onorific—cazul d-lui Crecianu—este tot ce poate fi mai delicios în ce privește cumulul nevinovat.

O stradă Grecianu? De ce nu un bulevard Grecianu? De ce nu două strade? Una: strada Dimitrie Grecianu; cealaltă: strada Grecianu Dimitrie.

Botezul stradelor nu depinde la noi, ca aiurea, de o comisie de specialiști, care are îndatorirea să cerceteze titlurile și meritele propusului. La noi d. Buțureanu este consilier comunal și consilierii comunali decid nomenclatura stradelor. Domnul Buțureanu, propune o stradă Grecianu. Admis. Domnul Stamatiu, gelos de succesul d-lui Buțureanu, propune încă o stradă Grecianu. Admis.

Un al treilea, mai gelos, propune facerea unui bulevard Grecianu. Admis cu ropote de aplauze.

Deci dar: domnul Grecianu, care a declarat că nu s'a ocupat de interesele orașului, ci de partea politică a primăriei—va fi: 1) consilier comunal, 2) primar onorific și 3) om cu stradă.

Scarlat Pastia, I. Iamandi, Vasile Pogor—n'au fost nici onorifici, nici n'au strade.

O idee pentru guvern: dacă l'ar face pe domnul Grecianu un ministru onorific?

OAMENI ȘI LUCRURI

Incet, dar bine...

Ocupîndu-se de „senzația" teatrală—urmată de un insucces, ca de obiceiu—din Capitală, d. G. Costa-Foru scrie cu mult bun simț în „Adevărul";

„...Imi voiu permite însă o reflexiune finală, cu care se va uni, poate și d. Diamandi.

Maestrul Caragiale,—aceasta e știut de toți,—scrie încet, foarte încet și corectează mult, foarte mult. El șterge, șterge și iar șterge și greu se înduplecă după lungi așteptări din parte-ne, să ne dea o lucrare. Cînd însă ne-a dat-o, ce'or ce i se cer! Cît îi mai trebue pentru ca lucrarea sa are toate meritele, afară de acela d'a fi născută dintr'o săritură de condeiu.

Cam așa socot, că trebui să fi născut *Rațiunea de Stat*: dintr'o săritură de condeiu, în repezeală, în prea mare repezeală.

Dar fiindcă condeiul este al omului inteligent și de duh ce mi se spune, că e d, Diamandi, voiu zice, că așa cum e, piesa d'aseară este un *lapsus calami*, un scăpat de condeiu, foarte reparabil.

Șteargă autorul, șteargă și iar șteargă! Refacă-și, prefacă-și piesa; sînt într'insa și lucruri bune. E materie, multă materie bună de cioplit. Ciopleasca-și-o, șlefuiască-și-o; va face bine.

Procedînd ca și Caragiale, va reuși, sper, și d-sa, a me da, cum ne dă iubitul nostru dramaturg, piese la cari, mergînd să rîză publicul, într'adevăr să rîză, după pofta inimei, să rîză... chiar de piesă".

Și iată cum revine: iată cum va reveni mereu chestiunea „încetinelei" scrisului, chestiunea „pedantizmului" ce pune autorul „Năpastei" în alcătuirea lucrărilor sale, fie de teatru, fie de revistă, ori de ziar.

Va reveni credem, necontenit, pentru că „repeziciunea" devine tot mai mult o condițiune cerută de... înnoirea mașinelor rotative și de creșterea umitoare a tiragiului. Apoi teatrul, ca și publicațiile periodice, cere mereu reîmprospătarea... afișelor, poate și varietatea numelor.

...L'am revăzut, în camera-i de hotel, pe iubitul maestru, pe dascălul nostru, —al nostru, elevi atît de puțin vrednici de înalta lui școală!—în camera-i de la hotelul Europa. Se vorbia de multe se vorbia de literatură, de scris—în genere.

—„Nu pot, asta nu! Nu pot face cum fac *ei*. Oiu fi eu, nu zic, un scriitor care și din fire lucrez încet; dar ei, așa de fecunzi, nu sunt de cît rareori scriitori cu adevărat. Am încercat și eu. Dar două pagini nu pot umplea într'un ceas. Se 'ntîmplă de mă 'nfund cîte-o zi întreagă într'o pagină, într'o frază. Și doară în cap cîte nu port și cum le văd de lămurite toate,—dar pînă să vedem pe hîrtie, aici e aici!..."

Și pe cînd vorbea, se înfățișa par'că înainte-mi viziunea complexă a unui infinit de mare număr de figuri, de tipuri, de personagii, de creațiuni,—le vedeam jucînd, vibrînd, trăind, tot mai puțin contuze, tot mai luminoase, tot mai desăvîrșite în operile lui,—ale adevărătului scriitor, trăind pentru noi, pentru înțelegerea și folosul nostru.

...Ce păcat că viața e scurtă și că numai o viață e dată omului să trăiască, —chiar celui mai nemuritor.

Rodion

TENDINȚI DE EMANCIPARE

April 19...

. . . . . .

. . . cel puțin nu te știam așa de susceptibil... Se înțelege că nu-ți exprim tot ce cuget despre d-ta... Și nici nu cred că ți-ar face plăcere, chiar de ar fi să te măgulesc numai... Și ori cît te-ai apăra, multe din ideile mele în privința educației copiilor, ți le datoresc.

Totdeauna mă gîndesc cît de multă dreptate ai, cînd zici că femeile după ce se vor emancipa, ele vor emancipa și pe copil. „Emanciparea copiilor!" Dar bine pentru un profan în ale sufletului, aceasta e cultmea utopiei.

La început cînd îmi rațional căutînd a mă face să înțeleg toate ideile nouă, care se înlănțuesc — una atrăgînd neaparat pe toate celelalte — mă întrebam dacă într'adevăr aceasta poate avea vre-un temeiu...

Ce rău îmi pare că nu poți fi auzit de toate femeile noastre! Dar mă exprim rău. Voesc să spun că nu voesc să te asculte. Cînd ar ști ele ce sentimente nutrești, cînd ar putea să înțeleagă și să raționeze mai mult ar vedea că mai există și o altă concepție de viață pe care dacă ar adapta-o, ar fi cu mult mai fericite.

Și eu cred într'un viitor mai bun cu toi sufletul, dar cît îi mai trebue femeei, care nu cunoaște nici alfabetul

tru a şi da samă prefect de ceia ce în seamnă ea, de valoarea ei de individ, de exemplar uman.

Sofia Kovalevschi ca exemplu de copil nefericit, îmi pierise din minte. Adevărat. Caracterul sălbatec şi concentrat îi provenise din convingerea ce căpătase că nu-i iubit de ai săi. Ce tiranie din partea părinţilor de a căuta numai să înăduşe ori ce dorinţă cît de nevinovată a copiilor? Culmea ridicolului şi al inconştienţei este atunci cînd mamele opresc pe fetiţe să sară, să se joace prea zgomotos „căci nu-i frumos!".

Acestei concepţie a frumosului se datoresc toate victimele ftiziei, a anemiei, a nimicirei individualităţii şi de multe ori chiar nefericirea vieţei întregi. Cîte femei sufăr în tăcere mizeriile sufleteşti cele mai degradatoare, neavînd putere să rupă cu barbatul străin de sufletul ei, — pentru că nu-i frumos!...

In privinţa prieteniei băeţilor, cu taţii ai mare dreptate. Ce cîştig ar avea tinerii, cînd părinţii lor ţin berăriile şi mesele de cărţi?... Recunosc că presupun o parte a societăţii victima celeilalte fără a observa că răul e aproape general...

Cu începerea noului semestru mai urmez şi alte cursuri. Unul din acestea e despre Rousseau, care va dura trei luni. Ce noroc pe mine de a asculta vorbindu-se atîta timp despre autorul meu favorit — şi de către un profesor foarte bun, D. S. venit din Paris. Cursul se ţine în aceiaşi sală în care se făcea literatura franceză.

Dar ce deosebire în aspect! Suntem peste 300 de auditori. Intre aceştia un bătrîn de 70 de ani, verde încă, e roş la faţă, şi cu un aspect de sănătate surprinzător pentru vrista lui; privirea vioaie şi veselă. Stătea pe un scaun rezervat lîngă catedredră. Iar în sală intra pe aceiaşi uşă pe care venea şi profesorul.

Neaparat că trebue să fi fost cineva, Eu însă, mă întrebam dacă nu cumva e Rousseau reînviat pentru a-şi asculta viaţa din gura profesorului care cu o ironie mascată biciuia fără milă actele personale ale marelui filosof.

Ca despăgubire se vede de cursul din semestrul trecut, d. S. e un om foarte simpatic, puţin cărunt—şi cu atît e mai interesant—fin, de spirit şi cu vaste cunoştinţi.

Îşi începe cursul urmărind viaţa lui Rousseau pas cu pas după „Confensiunile lui, povestind şi citînd pasagele necesare. Ceva de mirat însă. El comentează intenţia cu care au fost scrise aceste confesiuni băinuindu-le de rea credinţă. Cînd a fost vorba de ex. despre panglica ce o furase Rousseau dînd vina pe fata din casă, Profesorul îl acuză spunînd ca Jean Jacques a făcut aceasta numai pentru a face pe cititori să creadă că tot ce spune e absolut adevărat şi ca să-şi dee mai multă importanţă ne mai ertîndu şi acest păcat. Dar într'adevăr atrăgîndu-se atenţia, poate ori cine observa că spusele lui Jean Jacques sunt confruntate nu sunt totdeauna în favoarea lui.

Pe d-na de Warens o scoate o maniacă pentru care virtutea e numai un prejudiţiu. Şi în această privinţă dau toată dreptatea profesorului. Ridiculiză cu mult spirit epitetul de mon petit şi de maman ce-şi dădeau Rousseau şi d-na de Varens. Iar cînd intervine şi Claude Annet între ei, d. S. îi numeşte le ménage à trois pigeons. Fu un rîs general. Profesorul cu un calm şi o curiozitate bine voitoare se întrerupse cîtva timp.

Ei bine cu toate aprecierile, nu tocmai plăcute asupra lui Rousseau, nu ştiu cînd trecu ora. Era un adevărat deliciu al minţii...

Serile încep a fi prea frumoase şi eu nu mai pot sta în casă. Pentru aceasta citesc mai puţin. De obiceiu dimineaţa citesc; după prînz am cursuri, iar sara fac primblări neputînd îndestul admira munţii, lacul, luna şi tot ce natura în dărnicia ei dă...

A, dar uit să-ţi spun că mai urmez încă un curs. Istoria filosofiei moderne. Şi sunt aşa de mulţumită de această fericită ocazie! E partea de care aveam atîta nevoe. Şi cu ce nerăbdare aşteaptam pe profesor. Nu ţi ascund că imaginaţia mea mi-l înfăţişa frumos, simpatic şi ras. Ce desiluzie cînd uşa se deschide!

Un om căruia nu i se poate da vîrsta. Şi tînăr şi bătrîn. Cam întunecat la faţă, cu o barbă mică şi rară prin care se vedea gulerul. Mîinele roşii şi cam mari, iar haina neîngrijită. Deschid o paranteză: desigur că ai întrerupt citirea scrisorei scandalizat de atîta uşurinţă; desigur că vei fi desesperînd de sexul femeesc, care nu poate avea toată gravitatea ce comportă filosofia şi... dar dacă pentru moment ai aruncat-o, negreşit că acum iarăşi o ai în mînă apreciindu-mi sinceritatea. Şi apoi îţi voiu proba că sunt capabilă de a fi subjugată şi de alte calităţi de cît cele exterioare.

Cînd d. Md. începu să vorbească, deşi puţin cam printre dinţi, căzui sub puterea cuvîntului plăcut şi captivant. Ne introduse în Anglia prezentîndu-ne pe Locke, care nu era un liber cugetător, dar care apără regimul ce avea să vie. Arată tendinţa filosofului de a laiciza morala — morala care să constee din respectarea contractului dintre individ şi ceilalţi. Apoi ne dădu definiţia fericirei: a trăi în pace cu sine şi cu ceilalţi oameni. De aici profesorul fu dus să ne vorbească despre credinţile oamenilor desvăluind nişte teorii foarte interesante. Făcu deosebirea între Morală şi Religie; între sancţiunea morală şi cea juridică. Arată superioritatea Moralei sociale, care admite toleranţa contrar celei religioase; urmărirea monistelor de către lege; libertatea individului... şi însfârşit cred că ai înţeles direcţia în care vorbeşte acest om. Şi prin aceasta mi-i foarte simpatic.

Dar simpatia poate să-mi vie şi dela faptul că dl. Ch. pe care-l întîlnesc pe la unele cursuri mi-a spus că dl. Md. a fost pastor şi după ce ştiinţa i-a arătat o altă cale, el a aruncat rassa pentru a-şi conforma actele cu principiile lui.

O mică reflecţie încă. Inainte de a se începe cursul, un tînăr ce stetea lîngă mine auzindu mă vorbind cu o doamnă, mă întrebă dacă nu sunt rusă. Aflînd ce sunt se grăbi să mă întrebe cu compătimire: „Ce păcat, la d-vs nu-i linişte". Făcui ochii mari neştiind ce vrea să spue; dar imediat îmi veni în minte să-i zic: „Ne confuzi cu Turcii — gîndindu-mă la revolta dintre tinerii şi bătrînii Turci. — „Nu vă confund; dar ştiu că sunteţi o provincie a lor". Sărmană Romînie!...

— Noroc că sunt grăbită, căci altfel cine ştie ce proporţii ar mai lua această scrisoare.

Sunt 8 ore jumătate sara. Mă grăbesc să mă duc la o conferinţă ţinută de o femee, d-na Girard, care a fost delegată la congresul femenist dela Amsterdam.

Maria C. Buţureanu

Serbarea Corală-Culturală a Societăţii St. „Voevozi"

Duminică 29 a. c. orele 3—5 jumătate a avut loc la şcoala de băeţi No. 6 „C. Negri" de sub direcţiunea d lui Victor Munteanu a treia serbare a Societăţii „St. Voevozi".

Au luat parte peste trei sute de asistenţi.

Un program bogat a întreţinut într'o foarte încordată atenţiune numeroasa asistenţă.

Programul s'a desfăşurat în ordinea următoare:

PARTEA I

1) Hristos a înviat, 2) Heruvicul, 3) Pe tine te lăudăm.
Din leturghia, Muzicescu, Cor.
Conferinţă ţinută de preotul Econom N. Agapi despre:
„Intrebuinţarea timpului" şi *„sfaturi asupra agriculturei"*.
5) E. Mezzetti—Dor de stat—Cor mixt.
6) Ce-ţi doresc eu ţie dulce Romînie—Mica Florescu.
7) Dor şi jale declamată D-şoara A. Todiresei.
8) Cifra zero, declamată D-şoara Atena Botez,
9) Eu mă duc codrul rămîne.
10) Frunză verde. Cor

PARTEA II-a

1) Lumea mea... Cor
2) Chibritul ţiganului anecdotă zisă de d. State Botez.
3) Pentru Patrie.... D-şoara Bulgărescu.
4) Voisjul lui Ghidale. D. A Mancei
5) Tîndală şi Picală dialog spus de D-şoarele Dobreanu.
6) Pe al nostru steag. Cor
7) Sorin spus de Caţichi elev la şcoala „C. Negri".
8) *Grijania ţiganului*, anecdotă spusă cu multă pricepere de State Botez.
9) *Trecui Valea.* Cor.

PARTEA III-a

1) *E. Mezzetti. Prutul.* Cor
2) *Cîntecul.* D-şoara A. Todiresei.
Regina Ostrogoţilor declamată cu mult sentiment de D-şoara *M, Florescu.*
Ungarul în tren, anecdotă spusă de d. Coroi.
Chiva şi Ţiganul, versuri declamate cu pricepere de D-şoarele M. şi Ev. Făureanu.
6) Foie Verde s'un dudău.
7) N'auzi mamă. Cer

PARTEA IV

1) Sună Buciumul Cor
2) La Oglindă poezie declamată cu mult talent de ds. N. Florescu.
3) Idilă—dialog d-l şi d-şoara Florescu.
Dreptatea, spusă de d. Costescu mecanic.
Bun soldat—Cor copilăresc.
Spada.... Cor bărbătesc.
Marşul cîntăreţilor—Cor mixt.

Serbarea s'a terminat prin cîte-va vorbe de mulţumire spuse de preotul N. Agapi preşedintele Societăţii, care mulţumeşte publicului pentru încurajarea ce dă Societăţii.

In definitiv şi această a treia serbare a avut un succes desăvîrşit, mulţumită tuturor membrilor din comitet, care îşi dau toată silinţa ca publicul să prindă gustul mare de Muzică şi cultură.

Dirijorul corului D. C. Ciocîrlan împreună cu întreg personalul corului au dovedit o putere şi pricepere de muncă mai presus de orice laudă, studiind într'un timp de 2 luni un repertoriu ales şi destul de greu.

Comitetul Societăţii a intervenit pe lîngă I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei ca să se admită în programul serbărilor de la 20 şi 21 Mai şi producţia Corală a Societăţii „Sf. Voevozi".

Pentru ziua de 24 lunie s'a proectat o mare serbare scolară cu ocazia încheierei anului şcolar la şcoala No. 6 „C. Negri" cînd corul Societăţii va da concursul său—din venitul Serbării se vor ajuta elevii săraci cărţi şi haine în anul şcolar 1912—1913, iar o parte se va dona Societăţii. In vederea acestei mari serbări se va interveni la timp la cei în drept şi un comitet se va ocupa de organizarea cît mai îngrijită a serbării.

Litere-Ştiinţe-Arte

Baletul de operă.—După excelentele amintiri ce ne-a lăsat opera rusă, astă iarnă, un singur regret avea publicul ieşean,—că nu se dăduse o extenziume şi o misiune mai importantă baletului.

Şi iată că ne-a venit, tot de peste Prut, baletul fără operă, baletul ca gen teatral, baletul *mut*. Aceasta e, de altfel, natura însăşi a genului. Baletul cere să nu fie întunecat de glasuri omeneşti, esclude vorbirea de prisos, graiul prozaic.

Insuşi cîntecul trebue să tacă—afară de muzica orchestrei—se înţelege—atunci cînd se desfăşoară, în legănări ritmice, eloquente în felul lor, suggestive în gradul cel mai înalt, mişcările de interpretare ale baletului.

In ele vorbesc şi joacă şi simţesc temperamentele bogate cari au scris pentru muzică acele piese mute, menite să transporte imaginaţiile şi să dee senzaţii de plăcere şi de simpatie. Baletul e un gen aparte, capabil să trăiască prin el însuşi, pentru că e în măsură de a emoţiona, cînd e executat cu măestrie. Elemente ca d-nele Bauersachs şi Zandrejevich, cînd îşi însoţesc graţia, abilitatea jocului lor cu îndeminarea unor conducători ca d-nii Badchen—şetul orchestrei—şi Vacarez—maestrul baletului—vor cuceri căldura şi aplauzele publicului, cum s'a întîmplat aseară şi cum se va întîmpla negreşit în seriile următoare.

*

Un rezumat foarte cuprinzător al conferinţei d-lui Ovid Densuşeanu, ţinută la Iaşi, va apare în viitorul număr din „Versuri şi proză", revista simboliştilor ieşani.

*

Dramaturgul vienez Arthur Schnitzler, serbează zilele aceste vrista de 50 de ani.

Aceeaşi vrîstă o vor împlini în curînd trei scriitori germani: Gerhardt Gauptmann, Dehmel şi Herman Bahr.

*

D. M. Sadoveanu a tradus „Mizerabili", marele roman social al lui Victor Hugo.

*

Remarcabile prin unele strofe lapidare sunt, în ultimul număr al „Vieţi Romîneşti", poeziile semnate de Const. Mironescu şi Alice Călugăru.

In acelaş număr nuvelistul Sandu-Aldea continuă a se ocupa foarte serios de agricultură.

*

STRUNA ZILEI

UNOR POEŢI

Şezătoarea literară a Ligei, la 3 Mai, are loc în sala „Muntelui de Pietate".

Ziarele.

Că veţi veni, poeţi, acolo
Era uşor de prevăzut,
Mulţi practică 'ntre voi, de-o vreme
Literatură de 'mprumut.

CEA MAI MARE EXPOZIŢIE DE

MOBILE

Din Fabricile cele mai renumite din Străinătate, ca: DORMITOARE, SUGRAGERII, SALOANE, BIUROURI, COVOARE, PERDELE Lucruri de Fantasii, au sosit la MAGASINUL

HIRSCH

şi se vînd cu Preţurile originale ale fabricei

Strada Lăpuşneanu 38

INFORMAŢIUNI

❑ M. S. Regele a semnat proectul de regulament pentru acordarea burselor la şcolile de artă frumoasă.

Intre altele regulamentul prevede că spre a fi admis la concursul pentru acordarea burselor, candidaţii se vor adresa direct şcolilor între 1—5 Septembrie alăturînd un act de sărăcie.

Pentru a fi admis candidatul trebue să fi trecut cu distincţie cel puţin cursurile anului precedent.

Concursul va consta într'o probă practică de desemn după natură şi va ţine şease zile.

❑ Din partea Universităţei din Iaşi au fost numiţi membri în consiliul general al instrucţiunei, secţia învăţăm. superior, pe un period de 5 ani, domnii: D. Alexandrescu, dr. Dragomir Hurmuzescu, Ilie Bărbulescu şi doctor Manicatide.

❑ **Loteria de stat.** — La 31 Dec. 1911, s'a încheiat bilanţul Loteriei de stat cu un beneficiu net de 741.454 lei dintr'un venit brut de 213 2657 lei. Societatea are depus un capital de 3 milioane. Fondul de rezervă este de 140 mii 38 lei.

Creditori 1.689 309 lei, debitori 3 milioane 800.854 lei. Ministerului de interne i s'au avansat potrivit legei 20 la sută din beneficiu hrut 2 milioane lei în 1909, 2 milioane lei în 1910 şi 1 750.000 lei în 1911, adică un total de 5.750.000 lei.

Beneficii nete s'au realizat în cei 5 ani următoarele sume:

710.198 lei	în	1907
739.130 „	„	1908
750,012 „	„	1909
660.717 „	„	1910
741.454 „	„	1911

Total 3.602.111 lei, suma care întrece cu 600.000 lei totalul capitalului investit în afacere. De aici se vede că norocul lui Schröder e colosal.

❑ După cum am arătat, din ordinul direcţiunei generale a serviciului sanitar, medicul şef al oraşului, a început eri inspecţia fabricilor, pentru a constata ce devin apele industriale din fabrici.

O aseminea anchetă, se face în întreaga ţară.

❑ In cursul lunei Aprilie n'a fost nici un caz de febră tifoidă în localitate.

❑ Comisiunea numită de consiliul de higienă, a inspectat eri farmaciile, Adace, Goldhamer şi Zfas.

Inspecţia continuă azi.

❑ Pentru ziua de 1 Mai, s'a pus în vînzare la Debitul Badareu.

Vin Pelin Litru 1,20

❑ Iată cum au fost repartizaţi studenţii medicinişti, care au reuşit la concursul de interni:

La clinica I-a chirurgicaiă d. Nubert şi d-ra Mihailescu; la clinica II-a, d. Buzacu, la secţia chirurgicală a d-lui dr. Anghel, d. Răut Eugen şi d-ra Ioan; la secţia II-a medicală, d. Bîzgan şi d-ra Coteanu; La secţia I-a medicală d nii Teodorescu şi Stoian; secţia III-a d. Rişcanu V.; secţia oftalmologică: d-ra Vasiliu şi d. Mantz; secţia bolilor de piele şi sifilitică d. Cîrlan. La clinica infantilă, d. Dimitriu Vasile. Secţia genito-urinară d. Argentoianu; la biuroul primirei medicale, d-ra Eleonora Radu; A. Gheorghiu şi Barbatu la maternitatea d. Trufinescu; la spitalul Paşcanu d. Ţicău; la pavilionul spitalului Paşcanu, domnul Dinescu; Ospiciul Socola d-ra Niţescu şi domnul Vîntul.

❑ In noile budgete întocmite de ministerul industriei, pentru şcolile de ţesătorie s'au prevăzut subvenţiuni pentru cultivarea gîndacilor de mătase.

❑ Inspectarea farmaciilor din localitate de către comisiunea aleasă de consiliul de higienă va continua cîte va zile.

❑ Societatea funcţionarilor tramvaiului electric, recunoscută persoană juridică şi morală posedă o avere de opt mii lei în numerar.

Dacă s'ar aplica membrilor societăţii legea meseriilor—în contra voinţei lor—ar urma să treacă şi suma de mai sus la fondul Cassei centrale.

❑ Astăzi au fost chemaţi la prefectura poliţiei toţi patronii stoleri din str. Crucei, disp. II-a.

Ei au menţinut declaraţiile făcute şi de ceilalţi, insistînd asupra imposibilităţii de a lua asupra-şi timbrele pentru cotizaţiile lucrătorilor.

Poliţia operează.

❑ Ieri au sosit în număr mai mare paşapoartele cerute în prima serie de petiţiuni. Toate poartă semnătura autografă a d-lui I. Panaitescu „pentru Ministru",

❑ O frumoasă *Seară Dansantă* se organizează pentru seara zilei de Duminecă 20 Mai, în sala Teatrului-Circ Sidoli, de către Societatea „Unirea" a lucrătorilor tipografi. Comitetul de organizare pregăteşte o mulţime de surprize cu totul noui pentru publicul vizitator. Va fi şi un frumos bazar de obiecte.

❑ In ziua de April a început examenul de capacitate pentru muzica vocală la băeţi şi fete. Comisiunea se compune din d. G. D.ma, fost maestru de muzică la gimnaziul Alex. cel Bun, preşedinte, d-na E. Petrescu maestră de muzică de la azilul Elena Doamna, şi Th. Theodorescu, maestru de muzică dela Seminarul Veniamin Costache, ca membri.

Sau dat două probe în scris, adică, bas cifeat şi text pentru compunere de musică.

Băile OGLINZI

JUDEŢUL NEAMŢ

3 kilom. de la tîrgu Neamţ, de unde până la băi transportul se face cu Tramcare, Brecuri, diferite echipage, şi Automobil. 50% reducere prin gara Paşcani,

Sesiunea de la 1 Iunie la 15 Septembrie

Staţiune Balneară şi Climaterică de primul rang, situată în munţii Neamţului, *la o altitudine de 500 metri* deasupra nivelului mărei, de unde domină toată regiunea înconjurătoare, ferită de curenţi, înconjurată fiind din 3 părţi cu o pădure seculară şi un parc splendid.

Clima temperată, aerul curat şi hygienic de aci, unite cu poziţiunea sa pitorească, îi dă coloritul şi farmecul incîntător al naturei bine-făcătoare.

Băile saline de aci sunt din cele mai concentrate şi rivalizează cu băile similare din Hall, Ischl, Reichenhall etc.

Cabinele de Baie şi Hidroterapie instalate în modul cel mai higienic şi modern, **sunt toate în faianţă.**

Băile au efect miraculos asupra **Rheumatismului, scrophulosei, limfatismul, cloro anemie, debilitate, rachitism, ischias, paralisii, neurastenie, sifilis, boale de piele, boale de copii şi de femei, leucorea, metrită, peri şi parametritele, fibrome, sterilitate, etc.**

Un pavilion modern pentru inhalaţie cu apă minerală, esenţă de brad şi diverse substanţe medicamentoase apropiate.

HOTEL şi VILE

RESTAURANT EXCELENT cu bucătărie romînă şi franceză sub conducerea d-lui M. Petersil, se serveşte Table d'hôte.

Pensiune (casă şi masă) de la Lei 6.50 pe zi de persoană.

O ORCHESTRA din cele mai bune amuzează publicul.

Pentru familiile care vor să facă menaj acasă, sunt vile şi camere cu bucătării, deosebite, cu luna şi sezon, cu preţuri convenabile.

Pentru distracţiuni clădire drandioasă, prevăzută cu săli: de dans, biliard, lectură, săli pentru diferite jocuri şi casino.—S'au construit din nou vile şi mai multe camere.

EFTIN şi FOLOSITOR

Pentru persoanele ce nu se pot deplasa, recomandăm **sarea extrasă din apele minerale din Oglinzi,** care din cauză că e mult introdusă, ne-a pus în plăcuta posiţiune, a scădea preţul unei cutii de 2 kilo dela lei **1.50** la **1.20**.

Sarea minunată de Oglinzi se află depusă spre vînzare, în toate farmaciile şi drogueriile din ţară şi în Tg. Neamtz la Administraţia Băilor.

Serviciul medical este încredinţat d-lui **Profesor Universitar Dr. V. Bejan,** medic şef al maternităţei din Iaşi, care va face şi operaţiuni cerute, asistat de d. Dr. *I. Rosenfeld*.

Persoanele care nu vor să stea în Oglinzi, găsesc în Trg. Neamţ, oraş cu 12.000 locuitori, cu prăvălii moderne şi bine aprovizionate, numeroase locuinţi confortabile şi eftine, cu sau fără menaj şi cari se vor transporta la băi cu tramcarele administraţiei la fiecare 15 minute, sau eventual cu *Automobil—Omnibus*.

Pentru orice informaţiuni a se adresa de pe acuma la subscrişii în Trg. Neamtz.

Concesionarii băilor Oglinzi: **Rudolf Fritz & Dr. I. Rosenfeld;**
In Iaşi, d. Petersil, antreprenorul Hotelului, **Str. de Sus 189.**

ULTIME INFORMAŢIUNI

❑ *Ministerul de interne a cerut autorităţilor locale, să se intereseze ce anume instituţii particulare de binefacere sau de utilitate publică există în Iaşi, şi cari au moşii în patrimoniul lor, pentru ca ministerul respectiv să intre în tratative, pentru răscumpărarea acelor moşii, în virtutea legei pentru vînzarea bunurilor de mînă moartă.*

❑ *Domnul Cosmovici a fost izbit ieri de un acces de furie contra avocaţilor, vărsîndu şi tot veninul pe consilierul Mavrodi, care este avocat. Scandalul a continuat la Jokey-Club şi a trebuit intervenţia energică a d-lui Cantacuzino, ca d. Cosmovici să se potolească.*

❑ *Pe lîngă fie care regiment de infanterie va fi creat cîte-un batalion de călăreţi, în scopul ca, în caz de poziţie, călăreţii să poată fi mai repede la faţa locului.*

❑ *Consiliul de administraţie al Creditului urban din Iaşi, se va ocupa, în cea mai apropiată şedinţă, de faptul de a şti dacă d. G. Botez, care a fost ales primar, mai poate fi şi sub director al Creditului.*

Să sperăm că d. Botez va înţelege că situaţia este imposibilă şi va demisiona de la Credit — căci de la Primărie, de sigur, nu va demisiona.

Creditul urban din Iaşi este proprietarul a peste trei sute imobile în Iaşi şi nu se poate, faţă de interesele d'intre proprietar de imobile, în număr aşa de mare şi primărie, ca una şi aceiaşi persoană să fie şi într'o funcţie şi în cealaltă cum este cazul Botez.

❑ *In consiliul de miniştri de ieri s'a hotărît ca toţi miniştrii să participe la serbările de dezvălire a monumentului lui Cuza-Vodă.*

Ministrul de interne va vorbi la dezvălire în numele guvernului. Un credit de 60,000 lei a fost deschis pentru a fi pus în dispoziţia comunei Iaşi.

❑ *Eforii Spiridoniei s'au coborît foarte jos, ca să poată obţine autorizaţia ministerială pentru stabilirea unei spelunce la Slănic.*

Eforii, prin adresă, au făcut apel la ministrul de interne să aprobe oferta franţuzilor, „starea materială a Slănicului fiind foarte precară". Se oferă 25,000 lei anual pentru funcţionarea speluncei —şi am dori să ştim dacă este demn ca o casă cu venituri de milioane cum ie casa Sf. Spiridon, să poate milogi astfel pentru un venit de 25,000 lei.

Adevărul este, însă, că la mijloc este un gheşeft ordinar, asupra căruia vom da toate amănuntele de îndată ce ministrul va înţelege că este demn ca o staţie balneară moldovenească să devie un centru de dezbrăcătorie.

❑ *D ra Anicuţa Cîrjă, gagistă la teatrul din Iaşi, a fost angajată în aceiaşi calitate la teatrul naţional din Bucureşti.*

❑ *Se crede că consiliul comunal de Iaşi se va arăta destul de demn şi nu va înălţa pe d. Stamatiu la rangul de prim-ajutor de primar.*

Cele mai multe şanse le are d. consilier Mavrodi. Cum d. Stamatiu, de nu va fi ales, va demisiona, d. Konia va fi ales al doilea ajutor şi d. Lohan va primi delegaţia de ofiţer al stării civile.

❑ Maestrul Caragiale va pleca mîine din Iaşi la Roman şi de acolo la Bucureşti.

Duminecă ilustrul scriitor se va înapoia la Berlin prin Pesta

❑ Darea în judecată a d-rului Cosmovici, pentru calomnie.

Vorbim în numărul de astă-zi despre atacurile pe care d rul Cosmovici le a îndreptat contra d lui M. Mavrodi, avocat, consilier comunal.

Motivat de aceste atacuri, d. Mavrodi, a intentat astă-zi acţiune în calomnie contra d-lui Cosmovici, prin următoarea cerere adresată d-lui prim preşedinte al tribunalului:

D le Prim Preşedinte,

Chem în judecată penală înaintea d-v, pe d. Leon Cosmovici prof. universitar, Loco.

Motivele sunt:

Dl. Leon Cosmovici dimisionînd din calitatea de ajutor de primar, a ţinut în ziua de 30 April 1912, un discurs de adio, în care defaima profesiunea de avocat. Dl. D. Greceanu care prezida consiliul luînd cuvîntul a mulţumit d-lui Cosmovici pentru serviciile aduse şi la asigurat că are deplină încredere că cei ce vor veni la primărie după d-sa vor fi oameni de aceiaşi muncă şi cinste. Dl. L. Cosmovici a întrerupt pe d. Primar zicînd: „nu, pentru că aceia sunt avocaţi". Astfel toată şarja d-sale contra avocaţilor nu era de cît un act deghizat, la adresa a 3 profesionişti care erau în consiliul comunal. Am oprit pe d. Cosmovici, zicînd că nu-i permit să'mi defaimeze profesiunea căreĭ apar ţin şi să mă vizeze, şi personal în întreruperea d-sale necuviincioasă şi nejustificată, întru cît apărarea, evident că mînia d-sale, era îndreptată contra avocaţilor consilieri comunali.

După un schimb de cuvinte aprinse între mine şi d-sa, d-sa apropiindu-se de fotoliul pe care eram, a rostit la adresa mea următoarele cuvinte: „cînd n'ai mai putut face pungăşii aiurea, ai venit aci", după care luîndu-şi pălăria a plecat înainte de terminarea desbaterilor consiliului.

Martori la scenă d-nii: Stroja căpitan, C. L. Negruzzi prefect, C. Cerchez prezidentul camerei de comerţ.

Voind a face pe d. Cosmovici să-şi precizeze acuzaţiunile ridicule şi caraghioase, l'am găsit la ora 5 la Jockey-Club şi l'am somat să se explice.

D-sa a îngăimat cîteva vorbe, încercînd să nege expresia, dar cînd l'am tăcut „laş", pentru că nu avea curajul fie să repete, fie să-şi recunoască vina, d-sa a exploadat într'un nou acces de insulte şi calomnii, aruncîndu-mi în faţă, în prezenţa unui public de 30 de persoane, următoarea acuzaţie precisă, calomnioasă: „ei bine da, eşti un hoţ, căci mi-ai furat cu P... moştenirea de la Gheorghe Cosmovici.

Aceste fapte constituesc delictul de calomnie şi vă rog atunci ca să-l chemaţi înaintea d-voastră şi potrivit art. 294 şi 297 c. p. să-l condamnaţi la pedeapsa legală, declarîndu-vă, că mă constitui parte civilă cu 1 leu.

Propun martori pe d-nii: C. L. Negruzzi prefect de judeţ, căpitan Stroja, prefect de poliţie, C. Cerchez, preşedinte camerei de comerţ, dr. Cristea Missir, Anibal Ciurea avocat, Iancu Zarifopol, Matei Cantacuzino, Velciu-senior, Dimachy consilier comunal, Osvald Teodoreanu, E. Max, profesor M. Tomida.

Cu toată stima.

M. V. Mavrody

❑ **La Primărie.**—D. Gh. Botez, noul primar, a luat azi pe seamă administraţia comunală. D-sa a vizitat diferitele servicii, şi a luat pe seamă casieria comunală.

*

D. Cosmovici n'a mai dat pe la Primărie şi probabil că nici nu se 'ndoeşte că ministrul îi va primi demisia.

Cu toate aceste, ni se afirmă, că d. Cosmovici va mai reveni la o şedinţă a consiliului comunal, pentru a repeta discursul seu asupra clasicismului german, de faţă fiind şi d. Spiridon Irimescu, care a lipsit de la şedinţa de eri.

*

Cc. Iancu Stamatiu a fost dimineaţă la Primărie, cam tăcut şi posomorît.

Cc. Iancu socoteşte că chestia de la Primărie nu e încă tranşată.

❑ Au fost transferaţi unul în locul altuia, prin consimţămînt, d-nii Mihai Stamatopol, şef de secţie în administraţia financiară Iaşi şi Dragomirescu, şef de secţie la Botoşani.

❑ In cursul lunei Aprilie au fost în localitate, 3 cazuri de scarlatină, 18 de anghină difterică, 3 de rugeolă, 2 de erisipel, 1 de varicel, 4 tusă convulsivă şi 1 caz de meningită cerebro-spinală.

❑ Şase hoţi de cai, afiliaţi la banda Bogonos, au fost prinşi şi arestaţi în comuna Focuri şi predaţi astăzi parchetului.

❑ Mîine seară Mercuri, va avea la sindicatul medicilor cetirea statutului în redacţiunea lui definitivă, înainte de a fi dat la tipar. Se va hotărî de asemenea definitiv taxa pentru vizitele şi consulturile profesorilor.

❑ Parchetul a trimis la instrucţie, la cabinet. I I. afacerea privitoare la escrocul Braunstein.

❑ Domnul Damian, comisionar de de mărturi, s'a prezintat la redacţie a firmindu-ne, că ar fi străin de afacerea Braunştein, şi că n'a fost citat la parchet.

❑ Judele instructor cabinetul I a citat astă-zi o serie de marturi în chestia furtului automobilului.

❑ Avocaţii din Iaşi se vor întruni din nou Sîmbătă 5 Mai ora trei, în sala secţiei a II-a a tribunalui spre a continua discuţiile privitoare la profesiune.

❑ Astăzi s'a deschis seziunea Curţii cu juri în Iaşi. Prezidează d. consilier Em. Cernătescu, asistat de d-nii judecători D. Cihodariu şi Gr. Kessim.

Procesul Goldenstein-Socor, pentru calomnie prin presă, a fost amînat, d. Cuza trimiţînd un certificat că este bolnav; procesul dr. Goldenstein, intentat lui din oficiu, pentru calomnie şi ultraj, a fost d'asemenea amînat, delicventul fiind bolnav.

Procesul electoral intentat agenţilor poliţieneşti Uţă şi Martiniuc, s'a judecat în lipsa părţii civile. Agenţii au fost achitaţi.

❑ S'a promis, dar nu s'a dat d-lui I. V, Stavăr, administrarea moşiei Cozmeşti din Tecuci.

❑ La concursul de medici s'au mai înscris d-nii: G. I. Botez, I. C. Popescu şi d-na Aglae Popescu.

❑ Regulamentul interior al casei sf. Spiridon, în ce priveşte concursul de medici, a fost aprobat de consiliul sanitar superior, cu noile modificări.

❑ Domnul Const. Simionescu s'a înscris, astă-zi în baroul local, depunînd legiuitul jurămînt.

EPITROPIA
Spitalului de copii „Caritatea" din Iaşi

PUBLICAŢIE

Se aduce la cunoştinţa generală că în ziua de 31 Mai a. c. ora 2 p. m. are a se ţinea licitaţiune publică în camera acestei Epitropii din strada Carol Lueger No. 2 pentru darea în antreprisă a aprovizionărei spitalului, cu 420 metri cubi lemne pentru foc, 10000 kgr. Coks, cum şi pentru aprovizionarea spitalului cu laptele, Carnea şi pîinea trebuitoare pentru nutrimentul bolnavilor şi personalului din spital pe timp de un an.

Concurenţii vor trebui să dispună de garanţiile legale socotite 10 la sută.

Condiţiiunile se pot vedea la cancelaria epitropiei în toate zilele.

Epitropia

No. 76 1 Mai 1912

❑ In strada Păcurari s'a semnalat un caz de febră tifoidă.

Din cercetările făcute de serviciul sanitar, rezultă că e un bolnav adus din T. Frumos.

❑ Mitropolitul Moldovei va pleca mîine seară din Bucureşti, prin Paşcani, la monastirea Neamţ, pentru a oficia Joi serviciul divin la acea monăstire.

❑ **Judiciare.**—Camera de punere sub acuzare a hotărît astă-zi următoarele: a pus în libertate pe comerciantul Haim Leventer, din Botoşani, deţinut pentru faliment; a menţinut pe Herman Lupu, din Bacău, falit; banda de ţigani escroci; Kiriac Macovei, Bacău, deţinut pentru furt; a admis eliberarea provizorie a lui Marcel Hotineanu pe o cauţie de 200 lei; a majorat de la 1000 la 3000 lei cauţia pentru el berarea provizorie a lui Ichil Froim, falit.

— Au fost reconfirmate mandatele de arestare ale numiţilor C. Ungureanu deţinut pentru furt şi M. Marmureanu, pentru omor.

❑ Cele mai mari alergări din lume, au avut loc la Liverpool în cursul lunei trecute. Jocheii au avut de întîmpinat cele mai grele obstacole pe o întindere de 7200 metri şi din 22 jochei concurenţi, au sosit numai şapte. Cinematograful din sala Circului Sidoli ne redă exact aceste vederi în programul nou de astă seară Marţi.

Noul program cuprinde apoi:

Sporturi nautice moderne, scene şi vederi după natură.

Revoluţia americană, reminiscenţe reconstituite măreţ după acte şi documente autentice.

Toto încasează chiria, comedie.

Prea tîrziu, comedie.

Fiica păstorului, mare dramă americană.

Pathé Journal, cel mai nou număr al zarului însufleţit: Cum a fost observată la Paris eclipsa de soare—Cinematografiarea fazelor eclipsei—Creaţiile modei pariziane—De la răsboiul turco-italian etc. etc.

Peste cîteva zile: Circul zburător (Le cirque volant), o măreaţă desfăşurare, formînd a doua serie din ciclul „Cei patru draci". Se atrage o deosebită atenţie ieşanilor asupra acestui subiect.

Patru programe nouă vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, şi anume: In fiecare Luni, Mercuri, Vineri şi Duminică program nou, pînă la sfîrşitul stagiunei de iarnă, care se încheie la 15 Mai a. c., şi tot patru programe nouă săptămînale vor fi reprezentate în întreaga stagiune de vară.

❑ Debitul Badareu aduce la cunoştinţa onor. clientelei că, cu începere de la 10 Aprilie produsele fermelor se vînd cu preţuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce:

Oca	35 bani
Litru	25
Brînză de vaci proaspătă	0.60
Unt pentru cafea	5.60
Smîntînă dulce	2.40
Unt de gătit	3.00
Oule proaspete garantate	6.00%
Brînză nouă de munte, în burduşele kg.	2.60
Caş şi urdă dulce	1.10

— De asemenea, cu începerea de la 10 Aprilie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu preţuri populare şi anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb şi negru vechiu	1.00
Vin negru vechiu	.80
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litru şi în sticle înfundate.

MULŢUMIRE

Mulţumesc din tot sufletul tuturor persoanelor cari au bine voit a-mi aduce mîngîeri şi cari au asistat la funerariile prea iubitului şi veonic regretatului meu soţ C. M. D. Miclescu.

Maria C. M. D. Miclescu.

Telegrame

❑ **Firul special Iaşi-Bucureşti, fiind întrerupt pe ziua de azi, n'am putut convorbi cu corespondentul nostru din capitală.**

RASBOIUL DIN TRIPOLIS
300 morţi în lupta de la Bukerez

Roma.— Se confirmă că turcii au perdut 300 de morţi în lupta de la Bukeres, din 3 Mai.

*

Atena.—Agenţia telegrafică alensană află că 250 soldaţi turci venind din Tsesme au izbutit să debarce la Chios. Se aşteaptă şi artileria turcă să pătrundă în insulă.

S'au expulzat 8 italieni din Constantinopol. Cîteva ziare cred că italia e amestecată în mişcarea din Albania.

Muftiul, primarul şi notabilii din Pristina au adresat o depeşă marelui vizir, declarînd că întreaga populaţie jură de a-şi apara patria pînă la ultima picătură de sînge contra italiei.

Expulzarea deputatului Borchard

Berlin. — Camera a respins cu 319 voturi contra 8, reclamaţia deputatului socialist Borchard contra expulsărei sale din incinta adunărei. Au fost 8 abţineri, comisiunea bugetară a votat legea derogatoare a flotei cu toată opunerea socialiştilor. Au votat bugetul complimentar al marinei.

Răscoala din Ipek

Salonic.—Fostul deputat din Pristina Hassan Bey e autorul desordinelor isbucnite în jurul oraşului Ipek: cam 200—300 arnăuţi printre cari Hassan Bey zice ştirea au plecat cu arme în munţi şi caută a răzvrăti populaţia. Trupele au plecat să încunjure pe rebeli.

Luptele din Maroc

Tauris.—Avant-posturile franceze au început o luptă contra tribului Beumaran.

*

Tarache.—Amănuntele despre bombardarea unei ferme la Uled Bessan sunt inexacte.

*

Casa Branza.—Generalul Liantey a sosit aci.

La tragerea de astăzi căzu cîştigul de:

Lei 15,000 pe No. 4587 în norocoasa colectură

Eisig Marcussohn, Str. Ştefan-cel-Mare, vis-a vis de Banca Naţională.

Domnişoara Erna Eckstein, *maestră în croitorie de dame, anunţă onorata sa clientelă şi onor public că întorcîndu se din Bucureşti cu modelele cele mai noi s'a mutat str, Ştefan-cel-Mare No. 30 casele M. Gottlieb.*

Se caută

Pentru un post intern la fabrica de frînghie din Copou. un tînar cu practică comercială, avînd cunoştinţi în limba germană.

Doritorii să se prezinte cu oferte scrise la Biuroul Societăţei Textile, Piaţa Unirei, în toate zilele de lucru între ora 9—11 a. m.

M. Mescher

Profesor de ştiinţi comerciale precum şi de limba şi literatura germană s'a mutat în **strada Pomir No, 6.**

Casele Dr. Finkelstein, etagiul de sus.

Cărămidă veche

tablă, uşi, ferestii şi altele de vînzare str. V conta No. 26 (foasta sf. Neculai). Numai în zilele de lucru.

De vînzare *prin licitaţie publică la Tribunalul Suceava, în ziua de 11 Mai, Moşia* **Arghira** *(Gara Basarabi) în întindere de 477 hectare, acarete, nearendată.*

Intristaţii: Eufrosina şi Nicu Lupaşcu părinţi, Anton şi Costică Lupaşcu fraţi, Elena Lupaşcu bunică, Marie şi Costică loct.-colonel Lupaşcu, Victoria şi Anton loct.-colonel Lupaşcu, Victoria Atanasie, Anicuţa şi Teodor, veterinar Lupaşcu, Aneta şi Nicu Battin, Cleopatra Berces, Natalia şi Anghelache Creţu, Maria Dobrinescu, Ecaterina şi Anton Popovici, mătuşe, unchi şi văr, au nemărginita durere de a înştiinţa perderea prea iubitului lor, fiu nepot şi văr,

†

IONEL

în etate de 17 ani

încetat din viaţă în dimineaţa zilei de 30 Aprilie 1912, fără nici o suferinţă, la moşia Miroslava.

Inmormîntarea va avea loc Mercuri 2 Mai 1912, ora 2 p. m. la cimitirul Eternitatea.

Magasinul de Muzică „MICHELSOHN"

Fondat 1878

Piane şi Pianine

SCHILER, Berlin — WAREN, Berlin

ROSENKRANZ, Drezda

şi orice altă fabricaţiune, se vînd în rate lunare mici.

PIANE ELECTRICE

ORCHESTRIOANE AUTOMATE

Catalogul la cerere.

La cerere prin o cartă poştală, trimitem cordonul voiajor, în orice parte a ţărei, aucmodele cele mai noui.

I. LIATRIS

AVOCAT

S'a mutat Str. Carol

Aleea principesa Maria

V. APOTECHER

AVOCAT

S'a mutat în Str. Căpitan Păun No. 12

Mobile Löbel

Iaşi — str. Lăpuşneanu 32 — Iaşi

DORMITOARE

SUFRAGERII

SALOANE

BIROURI

Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri asortate,

—Covoare, Perdele, storuri —

— Ultimele noutăţi —

Galerii de bronz pentru perdele Lei 7.50 complectă

BIROURI AMERICANE

— Lămpi electrice —

— PREŢURI EFTINE —

Face şi condiţiuni de plată avantajoase. Primeşte comenzi, care se execută prompt în fabrica proprie str. Păcurari 106.

A. G. DABIJA

AVOCAT

S'a mutat în strada Palat 18

CABINETUL DENTAR

AL

Drilor H. şi M. Pekelman

s'a mutat în strada Lăpuşneanu No. 6 casele Diamant *(foaste Walter)*

Profesor Dr. D. Mezincescu

BOALE SIFILITICE

S'a mutat în str. Sf. Sava No 16

Consultaţiuni 4—6

De închiriat

Un apartament în strada Palat No. 15, compus din trei camere, cămară de lemne, bucătărie etc. toate la etaj şi din nou zugrăvite şi reparate.

Vaccinări şi revaccinări

practică

Dr. A. Steurman

CARTOFI ROZA

De vînzare aproximativ 2 vagoane, foarte bune pentru mîncare şi sămînţă.

Se vinde şi în detaliu pînă la 1000 Klgr.

A se adresa la d. Dim. Bogonos, strada Mirzesca 6, Iaşi.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC **„DIANA"**

Bucuresti—II. Șoseaua Vitan II—Bucuresti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra și Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune și a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuința in beneficiul publicului. care va ști să aprecieze calitățile unor preparate neîntrecute și sub forma unor premii ce se vor împărți în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoțită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîștigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Prețurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereți pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fiecare dimineață adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ți întări și răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălați părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întărește rădăcina și favorizează creșterea.
5. Contra înădușelei întrebuințează numai „Diana Franzbranntwein și vei obține rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătești gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simți obosit după un lung exercițiu fricționează-te cu „Diana" Franzbranntwein și vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein și vei avea cea mai plăcută senzație.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îți va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ți lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile și farmaciile din țară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

Renumitele PLUGURI

întreg de oțel bătut marca PORC MISTREȚ

DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 și mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prășit

Mașini de secerat de Mc. CORMIC precum și alte mașini și unelte agricole, permanent în depozit la

Frații Bachstez, Iași

Noua Coafiură de Dame

M. BACHMAN

— Iași—Strada Gh. Mârzesca 28 —

Aduce la cunoștința doamnelor că **Salonul de coafiură** este aranjat din nou cu toate articolele necesare și se efectuează tot ce privește această branșă, anume: cozi, bucle, turbane moderne, transformațiuni de asemenea

Se frizează cu ondulațiuni Marcel

Se primesc și comenzi în provincie

Magazinul Comerțului în Rate

— Iași, Strada Lăpușneanu 25 —

Pune la dispoziția onor. public un mare

Deposit de Mașini de cusut

pentru industriași și pentru familii, de calitate superioară.

Funcționare perfectă garantată

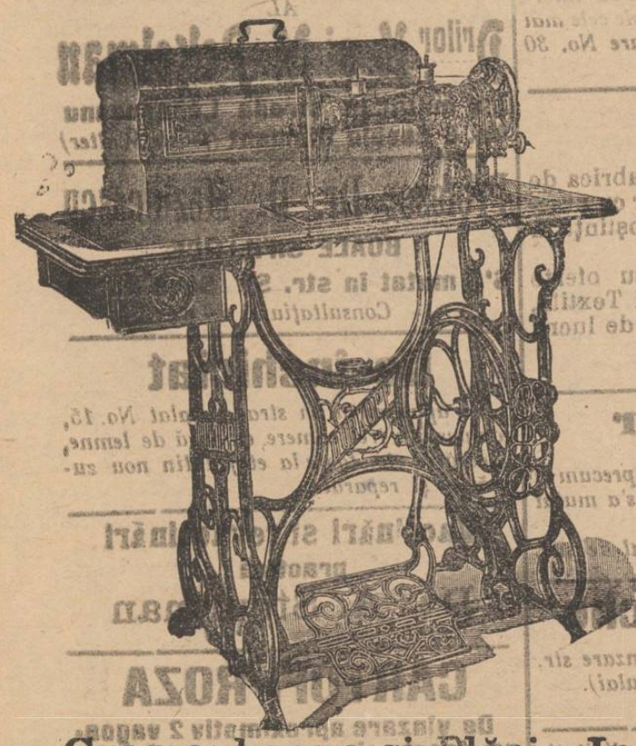

Biciclete **BRENABOR** întrebuințate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete **Puch și Dürkopp** Intrebuințate de artiștii Circurilor Busch, Renz Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE și CASETE

Gramophoane și Plăci.—Instrumente

Toate se vînd în rate convenabile la

MAGAZINUL COMERȚULUI IN RATE

S. L. Grosmann & M. Marcovici

Fabrica de oglinzi

Israil Berghèr—Iași

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi venețiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri și mobile. Execuție din cele mai elegante ai mederne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din sirăinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

PENTRU 16 LEI

Cele mai noui ceasornice Electro-Goldrementoir, de buzunar pentru bărbați, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele

Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare prețuește la **100 lei**. In realitate **costă** acestea prevăzut cu capac cu arc, împodobit cu bogate gravuri de mînă, mecanism Anker, absolută garanție a durabilității, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanție pe 3 ani, **numai 16 lei**. Franco spese trimițîndu-se bani inainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanț elegant potrivit ceasului **6.50**. Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central* **Rundbakin** *Wien, III, Adamsgasse No. 15 | O.* Preț curent și pentru mașine de cusut, gratis. Francați cartea poștală cu 10 bani și scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondență romînă. 5370.

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă. ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

NEVRALGIELI!

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de stomacului, *Migrenele, Cefalegia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureroase* cari la resistă la toate celelalte remedii.

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. La dina cea dintîi se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, seara. Dacă bolnavul n'a simțit o ușurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, seara. Nu trebue să ia mai mult de cât 6 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, *de PARIS, cari se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, str. Gr. Ghica 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No 1582 — Joi 3 Maiu 1912

Fără rînire

Chestia concentrării preocupă în cel mai înalt grad presa conservatoare, de și ca reportaj ține recordul ziarele liberale și cele independente. In adevăr, faptul concentrării—dacă se face — aduce o nouă stare de lucruri în lagărul conservator, chemată a avea urmări adînci în desfășurarea de mai apoi a partidului conservator.

E vădit lucru, că cu d. Carp se închide o perioadă în istoria conservatorismului romîn. D-sa, care a ajuns la șefia partidului prin acțiunea ocultă a cîtorva energumeni pe lîngă d. Cantacuzino, n'a avut darul de a strînge rîndurile partidului, nici a le îndesi, ci le-a rărit, nu partidul ca partid interesîndu-l pe d-sa în primul loc, ci suirea sa cît mai sus în scara partidului.

Ce a înregistrat partidul conservator de la această urcare de tot sus a d-lui Carp, prea este în mintea tuturor pentru a mai repeta acum bilanțul. Nu vom zice că d-sa a fost o nenorocire pentru partidul conservator; în ori-ce caz n'a fost o fericire. D-sa n'are nimic din însușirile omului politic în înțelesul modern al cuvîntului, Dacă politica ar fi afacere de familie ca pe vremea lui Calimah Vodă, cînd politica se învârtea într'un cerc îngust de boeri legați prin înrudire de sînge, d. Carp ar fi fost la locul lui. Ar fi fost un alt Razu, un alt Roset, Balș sau Sturza — în miniatură.

Dar azi! Țara politică și-a lărgit baza și nevoile mari ale mulțimei, cum mai ales organizările largi de partide, în presa de partid, cu acea opinie publică așa cum este, d. Carp este un rătăcit al vremei, un desgropat al istoriei, un învechit.

D-sa n'a înțeles aspirațiunile unui partid, ci l'a supus persoanei sale, a crezut că conservatorismul începe cu d-sa și s'a purtat în consecință.

Vedeți chiar astăzi atitudinea d-sale răsboinică contra partidului. Partidul sînt eu, și concentrarea este atârnătoare de voința mea.

Este o atmosferă care stăpînește elanurile boerești, ce s'au asociat în acțiunea lor conservatoare. Nici alt simț mai înalt nu i-a călăuzit de cît *instinctul*. Mai eri *Sara* — organul cantacuzinist—punea ca condiție scoaterea la suprafață a acelor personalități, cu care d. Carp a făcut fuziunea, în cît de a se face concentrare.

Adică la o operă de însănătoșire a partidului conservator și la o lucrare de îndrumări nouă și evolutive a ideei conservatoare, una din ramurile cu ișlic cere precumpănirea *voinței* persoanei d-lui Gh. Gr. Cantacuzino.

Deci afacere de persoane la mijloc. Astăzi organul d-lui Marghiloman pune aceiași temă, dar o cere cu privire la persoana d lui Carp.

In adevăr nicăiri ca în politică elementul personal nu joacă mai mare rol; dar este și aici o margină. E ușor a căuta că s'a pus interesele mai pre sus de persoane; e ușor a zice că persoanele să se pună în slujba partidului, a ideii, dar în practică formulă se eterează, și subtractul personal bate în vază substratul ideilor.

Se reduce dar azi în ajunul răfuirii concentrării chestia: ce ne facem cu anumite persoane și cu anumite situații cîștigate?

Ne-ar fi foarte ușor să întoarcem chestia: cum s'au cîștigat anumite situații și ce au valorificat acele persoane anumite situații?

Iată că presa cu nuanțe revendică pînă acum dreptul a 2 persoane și a 2 situații; fostul șef de partid și de guvern d. Gh. Gr. Cantacuzino; fostul șef de guvern și actualul șef de partid d Petre Carp.

Partidul a primit ca o necesitate și o șefie și alta, dar amîndouă aceste șefii nu întrupau toate aspirațiunile partidului, nici n'au fost în sufletele lor. Șefia d-lui Cantacuzino a rănit pe d. Carp; șefia d-lui Carp a rănit partidul. Dacă d. Carp ar fi căutat în 1907 la tot interesul partidului, ce l'a mânat să facă actul de la 9 Ianuarie 1908, care a adus răsboiul civil în partid și a pus în impas Coroana, pentru a-și scurta și mai mult scurta sa șefie și guvernare.

Astăzi se poate pune cu drept cuvînt întrebarea: la ce utilitate politică mai răspunde d. Carp? La ideia conservatoare? Nu-l cunoaște. La autoritatea morală a partidului? D-sa a avut în d. Marghiloman cel mai bun aghiotant s'o compromită. Astăzi guvernul conservator merge pentru faptele sale din condemnare judecătorească în condamnare, legile sale sînt înlăturate de instanțele noastră judecătorești, iar proectele de legi ori sufăr ciuntiri colosale ori sînt chiar retrase din fața parlamentului, neavînd nici una din solidițățile unei opere de guvern.

Urmarea tuturor acestor fapte și atitudini este *efasarea* politică a celor 3 matadori ai acțiunei personale în politica conservatoare.

Și acum se cere de presa cu nuanță păstrarea pronumiilor tuturor celor răsuflați, Să poftească.

Cine se pune de-a curmezișul vremei e rostogolit de torent, fie el chiar catone, necum pigmeii de azi, cari suindu-se sus au amețit și au uitat de înaltele lor răspunderi.

Ori cît s'ar dori, ori cît s'ar cere din partea celor interesați concentrare fără rînire, asta nu se va putea.

După un răsboiu ca acela care a fost nu se poate culege de pe cîmp de cît răniți; dar nimene nu voește moartea păcătosului, ci să se îndrepte și să fie viu; iar după concentrare serviciul sanitar și ambulanța politică va ști să lege rănile, să tae bubele, ca să să curăță tot trupul partidului de microbii cari l'au îmbolnăvit atîta vreme.

Gh. Ghibănescu.

Mai șmecher decît Sherlock Holmes

Credeam că d. Pascal Toncescu a atins culmea gheșeftului în această țară. Urlașa afacere cu Dudeștii avea ceva american în concepția și execuția ei — era o pungășie venerabilă, în care fericitul amic al d-lui M. Cantacuzino și-a asigurat o rentă imperială, pe vreme de două decenii.

Pilda cea bună însă, ca și pilda cea rea, găsește imitatori, și precum d. A. C. Cuza a plagiat pe Mohl tot astfel d. M. Vlădescu—Dumbrăvăț a plagiat pe d. Paltoncescu.

D. Ion Lahovary a promulgat legea pentru răscumpărarea moșilor de mînă moartă. O sumă mare de Toncești au luat toiagul gheșeftului și s'au răspîndit asupra întinsului țării, ca să facă pungășii. Ministrul Domeniilor s'a văzut atunci nevoit să atragă luarea aminte a sătenilor, printr'o circulară, prin care îi ferea de pungași. De pungașii din Cameră însă nu i-a putut feri, căci iată ce aflăm despre d. M. Vlădescu-Olt: d-sa a promis sătenilor din comuna Brebeni (Olt) să stărulasoă ca moșia să li se vîndă lor, dacă îi vor da, pentru astă osteneală, cîte 50 lei de pogon. Cum moșia are 8000 de pogoane, deputatul de Olt urma să încaseze 400,000 lei.

Viitorul **a aflat de pungășie și a început să strîngă în chingi pe deputatul excroc D. Vlădescu, nebănuind însă că ziarul liberal posedă documentele indelibile ale gheșeftului a ridicat glasul și-și sfida adversarii să-i aducă probele.** *Viitorul* **a primit sfidarea și pe ziua de eri a publicat o jalnică tragodie!—două documente în facsimile. Unul, o scrisoare a primarului din Brebina, prin care acest naiv funcționar deslușește toate amănuntele pungășiei; al doilea, o telegramă a d-lui M. Vlădescu-Olt, prin care vestește pe primar că afacerea i aranjată și—ce pungaș—cere banii promiși. Iată de altfel textul telegramei, atît de eloquent în scurtimea lui:**

„Vino imediat București cu 50 lei pogonu, luarea moșiei Brebeni aranjat definitiv. Trebue banii promiși".

(ss.) VLADESCU-OLT

Pungășia e, așa dar, dovedită. D. J. Lahovary, a cărui circulară a fost nesocotită are cuvîntul Pînă atunci însă d. M. Vlădescu-Olt să facă bine să-și dea demisia din Adunarea Deputaților.

Locul d-sale nu e acolo,—la Văcărești!

Autorul băei comunale

Ziarul local al d-lui Grecianu trebuia să salute dispariția patronului seu de la primărie și apariția d-lui G. Botez ca succesor al șerului.

Saluturile au fost consemnate în primul articol din numărul de azi — și merită să fie relevat.

Merită pentru trei motive: 1) articolul este scris de un slujbaș al Creditului urban; 2) vorbește despre activitatea trecută a d-lui Grecianu — ca primar; 3) despre activitatea trecută a noului primar, pe timpul cînd fusese ajutor de primar, sub regretatul V. Pogor—în 1893, adică cu 19 ani în urmă.

Domnul Greceanu s'a demis din primariat — explică autorul articolului — chemat de interese personale.

Aceasta înseamnă, evident, că interesele personale ale d-lui Grecianu, l'au chemat primar al Iașului pe d. G. Botez, care a făcut stagiu 19 ani până să se ivească interesele personale ale d-lui Grecianu.

Plecînd, d. Grecianu „lasă Iașul în situația cea mai înfloritoare, fie prin veniturile comunale *restaurate* de d-sa, fie prin ajutoarele de peste un milion obținute de la guvern".

Minunată florărie!

Domnul Botez, continuă autorul, venind vorba de noul primar, are un un trecut edilic senzațional, în primul rînd venind, „restaurarea radicală a băei comunale din Iași și amenajarea conform cerințelor moderne a băei comunale, care a rămas și azi fără pereche în țară".

Atît a făcut omul acum 19 ani și a trebuit să se ivească interesele personale ale d-lui Grecianu, pentru ca d. Botez să fie restabilit pentru opera gigantică ce a făptuit-o: restaurarea băei cu tot confortul modern—fără pereche în țară.

Are să-i foarte mulțumească subdirectorul Creditului, slujbașului aceleași instituții, pentru aducerea aminte că „restaurarea radicală" a băei, căci ministrul de interne din 1893, îngrozit de așa „restaurare radicală", ceruse darea în judecată a d lui Botez.

Un anacronism

Dovada cea mai evidentă că legea d-lui Nenițescu e un anacronism pentru actuala noastră stare economică, o vom trage și din împrejurarea că deși a făcut să se voteze o lege prin care inaugurează era reformelor sociale la noi, d-sa totuși nu s'a gîndit un singur moment să abroge legea Orleanu, pentru mărginirea dreptului de asociație și interzicerea dreptului la grevă, pentru muncitorii din toate atelierele publice.

Cu rizicul de a trece drept reacționar sau amator de paradoxe, nu mă sfiesc să afirm că legea Orleanu e mult mai apropiată de starea noastră reală de lucruri, de cît legea Nenițescu. In adevăr, atît Anglia cît și Franța au cunoscut legile similare, In Anglia se votează, la 1800, sub regele George IV, bilul cunoscut sub numele de *Combination act*, care interzicea lucrătorilor să se asocieze cu scopul de a cere în chip colectiv îmbunătățirea soartei lor. Franța a cunoscut, în toiul marei revoluțiuni, la 1791, o lege identică, legea *Le Chapelier*. Legea engleză a fost abrogată după 25 ani de funcționare, la 1825; iar cea franceză a rămas în vigoare, sub diferite forme, pînă sub Napoleon III, care o desființează prin legea de la 25 Mai 1864.

Care era trebuința socială căreia răspuneau aceste legi?

Cum, fiecare lucrător în parte putea să ceară îmbunătățirea soartei lui, dar aceiași cerere formulată de mai mulți, în chip colectiv, devenea un fapt foarte ilicit?

Iată ce nu putea pricepe d. Emil Ollivier, raportorul legei de la 1864,—și totuși faptul are o explicație foarte firească: în acele vremuri capitalul era încă la începuturile lui, era prea slab și dacă muncitorii, proclamați atunci liberi, ar fi avut dreptul să se asocieze și să ceară în mod colectiv îmbunătățirea soartei lor, capitalul ar fi fost învins la primul atac. Iată explicația lui „Combination act", iată explicația legei „Le Chapelier". Ori, noi azi ne aflăm în ce privește tăria capitalului, în aceiași situație, dacă nu și mai rea, în care se aflau Anglia Franța către începutul veacului XIX,—de aici existența legei Orleanu.

Ori, însăși ființa acestei legi și a stării de lucruri care a chemat-o la viață constituesc cea mai bună dovadă că reforma d-lui Nenițescu a venit înainte de vreme, că era în orice caz de prisos. Apoi, mai cu seamă faptul că ea trăește în acelaș timp și alături de legea pentru încurajarea industriei naționale—care mai mult încă de cît legea Orleanu, e o afirmare constantă a slăbiciunei capitalului—pune și mai bine în evidență precocitatea legei Nenițescu. Faptele acestea au fost hotărîtoare cu privire la înjghebarea și soarta legei meseriilor. Organizația noastră economică nepermițînd d-lui Nenițescu să legifereze în mod larg și democratic, d-sa a fost silit să elaboreze o lege hibridă, un monstru diform, al cărui cap—organizarea meseriilor—se pierde în întunecimile celui mai autentic veac de mijloc și a cărui coadă—asigurările muncitorești—sfidează legile cele mai elementare ale calendarului și trăește în veacul ce va să vie.

Legea d-lui Nenițescu aparține, parte trecutului, parte viitorului—dar n'are nici un punct de contact cu prezentul economic al acestei țări.

E un anacronism.

St. Antim

OAMENI ȘI LUCRURI

SERI DE MAI

E aceeași vie cu superbe împrejurimi, — aceleași orînduiri de huceaguri și straturi înflorite și, departe, aceleași încîntătoare vederi: Iașul amuțit în amurg, prinzînd a se lumina ca de o tîrzie feerie de licăriri mai mari și mai mici. Suntem la același amabil patron, unde ne-am strîns și într'o altă zi de Mai, cînd „Opinia" serbătoria numărul 1000 din noua serie a ziarului. Cercul e aproape acelaș, ca număr, ca persoane, ca și cum, de atunci încoace, nu s'ar fi scurs—aproape pe nesimțite—doi ani de zile, — aproape 600 numere de gazetă, fără a socoti zilele de odihnă.

...Ce schimbătoare sunt toate—și cît de puțin se schimbă oamenii și împrejurările! Legea progresului și îndreptării cere necontenite schimbări și prefaceri; cu toate aceste statornicia și mai cu seamă statornicia legăturilor face tăria, puterea și valoarea întreprinderilor de ori-ce natură.

Sunt aproape toate aceleași ca și atunci; suntem și noi tot aceiași. Numai vremea s'a îndărătnicit să nu fie aceiași. Odată cu amurgul care dă nuanțe tot mai închise orizontului și verdeței, —se scoboară și răceala care se resimte în toată încîntătoarea priveliște rustică. Ea mărește tăcerea—și tot mai intense se aud răsuflările ritmice ale automobilului, în neobositele-i plimbări,—ori nechezările cailor cari urcă mai anevoie la deal, aducînd noi membri ai „cercului". E însă în tăcerea excesivă a amurgului un glas discret de revoltă în potriva... răcelei excesive, în dezacord cu tradiționala zi, care e pentru toată firea—în mare—și pentru noi cei puțini — în mic— o zi de serbătoare, o zi de expanziune și frenezie a tuturor parfumurilor, cari înfățișează, fie și numai în chip simbolic, excesul de viață și putere a naturei dătătoare de belșugari.

Dar cu frigul care domnește în această primăvară și pe care nici sosirea lui Mai nu-l poate birui, abundența însăși e primejduită, frumusețea a pierdut din îndrăzneala ei. Căci—semeția, generozitatea, risipa și îndrăzneala sunt însușiri cari stau bine unei primăveri darnice, copleșită de propriile sale bogății. De aceea e un glas discret de revoltă în vibrarea mută a florilor și a ramurilor, întîrziate în desfășurarea virtuții lor de traiu și de farmec.

Atuncea, tot în Mai, cu mesele întinse sub cerul liber, adăpostiți numai de tei stufoși, ne-a înseninat vorbele și rîsetele o muzică divină: privighitoarea scotea triluri de o veselie comunicativă și de o irezistibilă, captivantă frumusețe.

Stăpînia dintre ramuri, împrejurimile vaste, producînd ecouri larg răsunătoare și dînd par'că, o solemnitate maiestos de rară intimei noastre petreceri cîmpenești. Era poetul care, neașteptat, venise să ne încinte cu voacea-i suavă, fără pereche de bogată în dulci armonii; era solul unei naturi mulțumite și împăcate ce-și revărsa, la rîndul ei, accentele de mulțumire și saturație, servindu-ne o mică ipoteoză desă se mai limpezească, pînă cînd va melodii cari îmbătau și vrăjeau mai mult ca vinurile generosului patron.

Acum însă frigul ne-a gonit acea tovarășă, care încă n'a simțit—nici ea—deliciile lui Mai din care se inspiră cîntecul ei inimitabil.

... Va trebui să ne reîntoarcem într'un alt amurg, ca s'o auzim și să o admirăm. Cine n'ar face cu drag atari sacrificii pentru un cîntăreț așa de sublim?

Rodion

BĂDĂRĂI

Pe malul Prutului, în partea de miazănoapte răsărit a județului Iași, chiar în hotar cu județul Botoșani se află situat satul Bădărăi.

Un brîu de dealuri înalte încinge micul sat înspre apus și miază zi, iar spre răsărit, se întinde o pădure mare de peste 1000 fălci chiar pe malul Prutului dinspre Basarabia.

Cum mergi pe coasta dealurilor spre apus, prin frumoase ponoare dai de un frumos platou, pe care se află movila „Caradam", făcută din timpul lui Ștefan cel Mare, ca punct cel mai înalt de observare spre vechiul drum al Hotinului. De pe această movilă se desfășoară o admirabilă priveliște în toate părțile. Un platou asemănător al cuingilor de la monastirea Varatic.

Inspre răsărit, peste pădurea satului „Ciuciule", se văd înșirate pe coastele dealurilor Basarabiei, satele: Bisericani, Bolotinu, Cuhnești, Domneasca, Viișoara Ciuciulea, Petriș, Călinești etc.

Dealurile brăzdate de ogoare frumoase și mănoase se înșiră în trei rînduri paralele, iar vederea lor se pierde la orizont, în negura unor păduri îndepărtate dinspre inima Basarabiei.

Ici și colo, se zăresc pe culmele dealurilor movile de unde se vesteau satelor năvălirea dușmanilor, prin istoricele mari focuri.

Inspre apus, priveliștea e și mai frumoasă de pe movila Caradani. De aci se văd frumoasele șiruri de dealuri ale Moldovei, până spre Siret. Din hotarul județului Botoșani se văd numeroase sate presărate pe costișele dealurilor; iar la orizont pe timp frumos, se zărește și Ciahlăul.

Spre miază noapte, chiar de la poalele movilei, se înșiră satele: Durnești, frumosul sat S-ta Maria, etc., iar în drumul ocolit al Prutului, la depărtare de vre-o 25 kilometri se zărește satul Stînca Doamnei și tîrgușorul Ștefănești, în apropierea căruia se găsește stînca din care se scoate varul de Ștefănești.

. . . . . .

Pe movila Caradani, de lîngă satul Bădărăi, un vîntișor plăcut și răcoros te ține cu privirea ațintită la frumoasa priveliște ce ți se desfășoară de jur împrejur.

Nu știi încotro să-ți oprești mai mult privirea — pe zarea dealurilor dinspre Basarabia ori pe cea mai depărtată dinspre inima Moldovei — spre care din surorile despărțite?

Gîndurile te podidesc și admirînd natura e peste putință să nu-ți reamintești prin asociație de idei de faptele viteești ale străbunilor și de greutățile ce îndurau ei în apărarea hotarelor.

Bătrînii spun, că locul acesta era punct strategic de observare și aparare pe vremea lui Ștefan cel Mare. Așa trebuie să fi fost, căci pe dealurile dinspre Moldova se văd bine de aci movile presărate pe vîrfurile dealurilor. Tot asemenea se văd și movilele din Basarabia și toate par a avea un obiectiv în movila Caradani, ca cea mai înaltă. De sigur, că de aci se împrăștiau semnale răsboinice, la depărtări mari și în Moldova și în Basarabia. La poalelele movilei se găsesc și acum urme din șoseaua Hotinului pe locul numit: „La poștă".

. . . . . .

Prutul melancolic și cele mai adeseori tulbure, șerpuiește mâhnit, aci printre înalte maluri lutoase, aci printre lunci tăcute, aci prin cîmpii întinse și mănoase și își continuă răzvrătit opera de distrugere a hotarelor dintre surori. Pare că sfidează pe cei doi stăpîni de astăzi, răpind pe fie care an bucăți de pămînt și d'ntr'o parte și din alta, prin schimbarea cursului.

Bătrînul Prut, posomorît și trist, cere răsbunare pentru malui răpit și pare că nu-și află odihnă în albia lui, pare că apele lui tulburi și spumoase nu or

KALODONT

PASTĂ DE DINȚI

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris

Reprezentanți: Sam. Löbl, București.

uni iarăși într'un trup cele două pămînturi frămîntate în acelaș sînge al străbunilor.

. . . . . .

Doinesc a jale frații noștri de dincolo de Prut, doinesc la fel și cei Moldova. Ecoul cîntecelor jalnice s'afundă în luncile tăinuite ale Prutului.

Apele lui se tulbură, iar atunci mai trist și furios darîmă maluri, rupe zăgazuri și fuge repede spre Dunăre, mărturisind în taină bătrînului fluviu suferințele unui neam căruia i se pregătește acum durerea serbărei jubilare a centenarului anexărei (1812—1913).

. . . . . .

Răzașii din Bădărei sunt oameni harnici și cu voință. La malul Prutului ei își desvoltă prin intuiție mai bine sentimentul conservărei de sine și a avutului.

Ei văd mai bine, din durerea trecutului, că viața e o luptă de încercare în muncă și pricepere.

Ei au avut norocul să vadă din exemple reale, unde poate duce vrednicia unui om.

Victor Munteanu

Legea meseriilor

„Legea pentru organizarea meseriilor, creditului și asigurărilor muncitorești", n'a fost pusă în aplicare nici măcar de-o lună și totuși autorul ei s'a și văzut nevoit să suspende — pe cale de circulări—multe din dispozițiunile cari urmau să capete imediată putere lucrătoare. Mai tîrziu cînd legea se va aplica în întregime, d. D. Nenițescu se va vedea, fără îndoială silit, să trimită încă multe asemenea circulări și numeroase alte dispozițiuni din complicata d-sale lege vor trebui suspendate înainte ca ele să fi fost puse în aplicare.

Și lucrul e foarte firesc. Reforma d-lui Nenițescu s'a născut cu mult înainte de vreme, e prematură, e în desacord și cu desvoltarea economică generală a țării și cu actuala stare a industriei naționale,—e un anacronism. De aceia legea a provocat nemulțumiri în rîndurile lucrătorilor, chiar înainte de punerea ei în lucrare; iar constituirea asociației patronale pentru asigurarea contra accidentelor, s'a făcut într'o atmosferă de indiferență foarte puțin potrivită cu momentul—în alte țări solemn—al inaugurării reformelor sociale.

Că legea d-lui Nenițescu e un anacronism, se poate foarte ușor demonstra dovedind inutilitatea ei. In adevăr la ce fază a desvoltării economico-industriale corespunde legiuirea socială?

Răspunsul e foarte ușor de dat, privind ce se petrece în apus: cînd capitalul devine prea puternic față de muncă și cînd beneficiile lui sunt prea mari intervine Statul în sensul de-a protegui pe lucrător, rămas într'o situație vădit inferioară.

Intervenția aceasta a Statului se exercită în două direcții, deși deosebite totuși convergente: pe de o parte, pentru a protegui persoana și munca lucrătorului împotriva opresiunei capitalului, Statul reglementează condițiunile muncii,—de aici a ieșit codul cel nou, poate încă neîndeajuns cristalizat, cunoscut sub numele de *Contractul de muncă*.

Pe de altă parte, față de beneficiile mereu crescînde ale capitalului, Statul sustrage o parte din aceste beneficii și o redă păturei muncitoare sub forma cotizațiilor patronale la asigurările și pensiile lucrătorilor,—de aici o întreagă serie de așezăminte, cari funcționează azi sub egida *Prevederei Sociale*. Complexul total al acestor legi, făcute în favoarea păturei muncitoare, e cunoscut în economia socială sub denumirea de *Reforme sociale*.

Elaborarea unor asemenea reforme este condiționată în chip absolut de mersul ascendent al capitalismului. Numai așa se explică de ce în apus legislația socială n'a fost inaugurată de cît abia în ultimele decenii, adică în epoca de cea mai înaltă prosperitate pentru capital.

*

Aceste elementare principii, odată puse, să ne întoarcem la noi și să ne întrebăm: oare la noi situația este aceiaș ca în apus?

Evident că nu, și, lucru curios, acela care răspunde mai hotărît negativ la această întrebare, este însuși d. D. Nenițescu. In adevăr, d-sa a prezentat în aceiași sesiune a Adunărilor legiuitoare și legea pentru încurajarea industriei naționale. Or, în expunerea de motive care însoțea proectul acestei legi, d. D. Nenițescu dovedește, cu acte oficiale și cu cifre neîndoioase, că industria noastră e încă prea slabă și prea puțin rentabilă și că are neapărată nevoie de sprijinul încurajator al Statului.

După socotelile făcute de d. D. Nenițescu, beneficiile reale ale industriilor noastre—deducînd încurajările Statului—ar fi, pentru cele mai rentabile, abia de 4 la sută, iar pentru majoritatea lor numai de două și jumătate,—și aceasta într'o țară unde dobînda curentă e de 10 și 12 la sută!

In atari împrejurări, constatate și mărturisite de însuși Ministrul Industriei, legea d-sale își mai are rostul? Ce să mai sustragi unui patron, care, ca să existe, are absolută nevoie de sprijinul Statului?

Anacronismul e deci evident.

Cele două legi ale d-lui Nenițescu legea pentru încurajarea industriei și legea meseriilor — aparțin la două epoce deosebite, la două secole economice diferite, deși au acelaș autor și deși au fost votate în acelaș timp, aproape în aceiași lună, de același Parlament. Ele constituesc exemplul cel mai tipic a aceia ce în logică se numește *contradictio in adjectio*.

Scrisori din Bucovina

—Dela corespondentul nostru particular—

In jurul prinderei fraților Filipovici

Cernăuți, 31 Aprilie.—Pe cînd ziarele de tiraj din București, anunțau cu litere groase prinderea eroilor principali ai oribilei tragedii din Popa Rusu din Capitală, la mînăstirea Putna, la acest locaș sfînt, descris cu atîta dulcețe pioasă de d. Ghibănescu în „Opinia",—aici în Cernăuți nu se știa nimic. Și cînd zic „nu se știa nimic" apoi să nu se înțeleagă cum-va că nu știam eu, sau un alt muritor de rînd, ci nu știau autoritățile noastre. Nu știa prefectura, nu știa poliția, în fine nu știau nici jandarmii din Rădăuți !..... cari sunt în cea maimare apropiere de mînăstirea Putna.

Eu am aflat știrea — din București, bine înțeles—încă Sîmbătă pe la orele 3 p. m., dar văzînd cum nici o autoritate nu confizmă oficial acest lucru, am crezut, că e o farsă de prost gust al vre-unui reporter cu prea multă imaginație.

Dar gluma începuse să se prindă, căci pe la orele 5 seara, observ o fierbere grozavă printre corespondenții locali ai ziarelor din București. Intrigat de acest lucru, și băinuind și eu ceva.... încep să-mi fac geamandanul.

Cînd s'a întunecat bine afară, o iau apostolicește pe marginea liniei de tramvai pînă la gară, cu gîndul că în curînd mă voiu întoarce acasă și că voiu fi înșelat de presupunerile mele. Ajuns aci întru în sala de așteptere și dintr'un loc neobservat pîndesc. Ce pîndeam anume nici eu singur nu știam, dar pîndeam.

De odată, cam cu o jumătate de oră înainte de plecarea trenului pentruIțcani, observ eum doi confrați fie-care cu cîte un ghiozdan hăt-hăt, își fac apariția în majestoasa sală, de așteptare.

Unul căuta să-l convingă pe cellalt, că e o farsă, că nu e posibil să fie adevărat, că păcat de atîta trudă zadarnică, etc. etc.

Pe cît mi-a permis auzul am prins următoarea discuție dintre confrați, de alt fel foarte interesantă, cum fie care căuta să placă redacției, să-și îndeplinească datoria, și.... să fie mai informat.

— Ascultă dragă, eu sunt de părere să nu plecăm, căci nu cred că ne aflăm în fața unor versiuni pozitive.

— Ce vorbești prostii! Odată ce redacția m'-a telegrafiat să plec imediat apoi trebuie să fie așa.

Tu dacă nu vrei să pleci, treaba ta, o să te căiești amarnic.

— Da bine frate, mie cum de nu mi-a telegrafiat să plec, că și doar redacția mea o fi avînd ambiția să aibă știri autentice.

Și sunt convins că în ast-fel de împrejurări nu se uită administratorul la un leu doi cheltueli mai mult. De ce nu mi-a telegrafiat?

— După cum spui tu, ai dreptate, dar eu cred că redacția ta poate încă n'a aflat nimic!

Aici discuția începe mai violentă.

— Ce mă! redacția mea n'a aflat?! Da ce crezi tu că șeful nostru redactor doarme? că directorul nostru nu grijește cu o pătrundere uimitoare să nu-i scape nimic din vedere? Din contra, ce văd în gazeta mea azi, văd la tine mîine, și ce văd în gazeta ta mîine, am văzut la mine alaltă-ieri!

In privința serviciului informativ suntem noi tari nene!

— Lasă, lasă, nu mai vorbi, și a ta e gazetă?

Eu n'ași ceti-o să mi-o dai de geaba.

— Ascultă, nu te obrăsnici, c'apoi stricăm prietenia. Cea mai bună dovadă a cărui gazetă e mai însemnată, avem numărul cetitorilor. Și dacă tu îmi vei dovedi că a ta e mai răspîndită apoi îmi tai capul.

In acel moment, eu ne mai putîndumi ține resuflarea trag un tușit de atrag atenția întregii asistențe, și se înțelege și ochiul vigilent ai confraților, cari rămîn tablou la vederea figurei mele interesante.

„Servus băeți; în cotro? le zic eu întinzîndu-le la amîndoi mîna. Răspunsul fu o tăcere adînc pronunțată.

— Da ce D-zeu, a-ți muțit?

— Nu dar... tu unde te duci?

— Unde-ți merge și voi!

— Cum așa?

— Bine.

— Cum bine?

— Foarte bine.

Și după mai mult glume începem să revenim la subiect.

Confratele „însărcinat" să plece, de redacția lui cu o mutră triumfătoare, îmi întinde sub nas telegrama adăugînd: „vezi bre, asta-i redacție nu ca ale voastre; nu-ți zice nici hăis, nici ceala, și cînd mergi hăiss, îți reproșează de ce n'ai luat'o ceală, ca astfel, în cele din urmă să rămîi cu cheltuelile perdute"!

Il bat pe umăr și-l mîngîi: „nu te îngriji amice! încă nu s'a pomenit ca o redacție să nu-și răsplătească îndeajuns „muncitorii conștiincioși". La acest cuvînt al treilea confrate parcă a tresărit din somn: „Așa e, ai dreptate. Uite eu nu voiam să plec din cauză că nu m'a însărcinat să plec, dar dacă mergeți voi, merg și eu și gata. Ce mai atîta tura-vura".

— Unde să mergem?

— La mînăstirea Putna!!

— Aș!!! Ei haideți!

*

Și, iatămă la mînăstirea Putna, la cel mai sfînt lăcaș al Bucovinei.

In adevăr frații Filipovici au fost prinși. Ei sosise la mînăstire de vre-o 5 zile sub numele de Mandrea și Ionescu, primeau corespondențe și bani de pe la prieteni din Focșani și Iași citeau regulat toate ziarele din România și cică aveau mare cîndă pe „Minerva".

Pentru mine toată afacerea nu prezinta nici un interes. Ceia ce am aflat aici se știe de mult. „Opinia" în modestia ei, nu-i place să tragă clopotul.

S'a întîmplat o nenorocire. D-zeu să-i ierte!

Ce să mai facem atîta zgomot în jurul acestei triste tragedii? Rădăuțul era inundat de ziariști din București, care se întreceau în tragere de chiuluri. Ba unul a venit chiar cu un tren separat din Burdujeni, doar, — doar, va reuși să fie cel dintâiu cu „senzația".

Eu am luat-o mai încet.

După ce am văzut că aci se dă lupta cu trenuri separate, m'am gîndit că o mai fi altul și cu aeroplanul, deci modestul meu raport cu poșta va fi prea tîrziu și afară de asta vedeam că din toată daravera nu se află nimic nou. Totul este deja cunoscut. Să exploatez nenorocirea orfanilor? De ce? N'am putut. Sunt prea milos și pătruns de pietate față de morți. Căci aci nu e vorba de cît de morți, de cadavre. Zece morți la cimitir și doi morți sufletește la închisoare. Dumnezeu să-i ocrotească, de-or fi buni de-or fi nebuni.

I am lăsat pe toți acolo, și cu primul tren m'am întors la Cernăuți. De sigur „Opinia" a avut chiar Luni destule amănunte relativ la prinderea fraților Filipovici. Eu n'am destulă putere să mai ocup de ei. Redacția mă va scuza de data asta. Ce să fac, nu pot!

Gama

INFORMAȚIUNI

❑ **Lex Buțureanu.** Citim în „Ordinea":

Caraghioslîcul n'are margini, se vede treaba, la oamenii lipsiți de foarte bun simț.

D. Grecianu și-a dat demisia, cum se știe, din demnitatea de primar al Iașilor—și consiliul a ales primar, în locul d-sale, pe domnul G. Botez.

Lucrul e simplu și normal.

Caraghioslîcul începe de aci încolo: după ce s'a ales domnul Botez, și-a dat demisia domnul Cosmovici, primul ajutor—iar d. Buțureanu, unul din consilieri, a propus ca domnul Grecianu să fie numit... primar onorific.

Propunerea d-lui Buțureanu, ori cît de ridiculă, pare, pare explică totuși un fapt istoric. Nimeni, într'adevăr, nu-și mai aducea aminte pentru ce unul din punctele unde, la 48, pompierii au susținut lupta cu Turcii, s'a numit strada Cățelului.

Acum fenomenul se netezește: se vede că propunerea a fost făcută primăriei de către vre un consilier pe vremuri.

STRUNA ZILEI

COARDA SIMȚITOARE...

„Plecarea d-lui Grecianu la Stînca însamnă că d-sa ne-a lovit și a plecat..."

G. Cosmovici, discurs.

Cine a izbit mai tare
Indoieli nu se încap:
Numai pentru o.. plecare
Celălalt, fără cruțare,
L'a izbit cu... Stînca 'n cap.

❑ **Rebelunea din Sinești.**—Inaintea tribunalului din Chișinău, a început pertractarea procesului celor 50 țarani romîni din Sinești, acuzați de rebeliune.

Se știe că Sineștii, ce aparține ținutului Chișinău, a fost în Noembrie 1911 teatrul unei adevărate tragedii.

*

Iată cele petrecute.

In ziua de 7 Noembrie 1911, doi funcționari ruși, anume Smirnoff și Ilecenco, veniră pentru a face o măsurătoare a moșiei, care după hotărîrea justiției, avea să treacă la moștenirea Vartic.

Țeranii, cari se credeau deposedați de pămîntul lor, s'au adunat în număr de peste 4000 și au încercat să alunge pe cei doi funcționari și pe cei 6 străjeri, cari îi întovărășeau.

Se încinse o luptă, căci funcționarii se apărară cu revolverele. Din această luptă, funcționarii Smirnoff și Ilecenco au fost omorîți, iar străjerii, au scăpat, prin fugă.

*

Autoritățile din Chișinău au fost înștiințate și curînd au sosit la Sinești, 2 escadroane de dragoni, cari au transformat comuna într'o baie de sînge.

Toate casele au fost incendiate, foarte mulți țerani au fost împușcați, iar restul au fost transportați în lanțuri, la Chișinău.

După instrucție, numai 50 țerani au fost reținuți și dați judecății pentru rebeliune.

*

Darea în judecată se basează pe articolele 263 și 268 din codul penal rusesc, și pedeapsa minimă ce așteaptă pe nenorociții țerani e de 5 ani muncă silnică.

*

Tribunalul de Chișinău a fixat 5 zile pentru pertractarea procesului.

Sunt citați 118 martori.

Țeranii sunt apărați de zece avocați, între cari Mitcevitz, Teodorosky, și Kirilov din Chișinău; Veber din Moscova, Karabcevsky din Petersburg și trei avocați din Odesa.

Acuzații stau înconjurați de numeroase santinele.

Cei mai mulți plîng.

❑ O frumoasă *Serată Dansantă* se organizează pentru seara zilei de Duminecă 20 Mai, în sala Teatrului-Circ Sidoli, de către Societatea „Unirea" a lucrătorilor tipografi. Comitetul de organizare pregătește o mulțime de surprize cu totul noui pentru publicul vizitator. Va fi și un frumos bazar de obiecte.

❑ **Baletul rus.**— In astă seară are loc la Teatrul Național a treia representație a baletului rus, care a plăcut atît de mult în cele două representații de pînă acuma.

Se va juca celebra piesă de balet *Kopelia* a componistului Delibès, una din cele mai celebre opere coreografice, identică cu „Păpușa" din „Povestirile lui Hofmann".

Kopèlia este una din cele mai grandioase opere de balet. In primul act se va dansa: Valse de Jalousie, Ballade Slave, Polca caprice Czardach și ansamblu, iar în actul al douilea faimosul Amusement avec les automates, Bollero și Gigo și diferite ensembluri ale păpușelor-automate.

In baletul *O serbare maritimă* se vor dansa: Polca, Danse matelot, Pas de deux, Pas de quatre, Valse Zéphire de Mai și ansamblu.

Biletele la librăria Iliescu (Piața Unirei).

❑ Redactorii și colaboratorii *Opiniei*, au fost invitați ieri seara, cu prilejul Armindenului, la o agapă oferită de d. A. A, Badareu la vila de la Copou, a șefului nostru.

❑ La una din cele mai importante corporațiuni din localitate a isbucnit un grav conflict între președintele corporației și secretarul-comptabil. Acesta din urmă, avînd nevoie de timbre, s'a adresat direct autorităților polițienești. In urma acestui demers, președintele n'a mai vrut să semneze nici un act întocmit de secretar. Despre acest din urmă fapt a fost încunoștiințată Cassa centrală spre a aviza. Demisiile multora din membrii comitetelor de breasla sunt iminente la acea corporație.

❑ Comitetul de acțiune Cuza Vodă, se întrunește, în astă seară, pentru a lua mai multe hotărîri, cu privire la festivitățile inaugurărei statuei lui Vodă Cuza.

❑ Ministerul de instrucție a pus la dispoziție suma de 5000 lei, pentru înființarea de noi posturi de învățători, la școalele rurale din circonscripția Iași.

❑ Astă-zi dimineață s'a stins din viață bătrîna doamnă Maria Iordache, sora d-lui Emil Costinescu, care se află în Iași cu cei doi fii ai săi.

Inmormîntarea va avea loc mîne. Prezintăm d-lui Cosfinescu condoleanțele noastre.

❑ Copilul, în etate de 6 ani, din str. Salhana, care s'a îmbolnăvit alaltăeri de scarlatină, după 12 ore a încetat din viață, în spital, unde fusese transportat.

După cum se vede epidemia începe a prinde puteri.

❑ Astăzi la orele 2 a avut loc la cimitirul Eternitatea, înhumarea rămășiților pămîntești ale lui Ionel Lupașcu elev în clasa VII a liceului particular al profesorilor asociați, care a murit subit.

Elevii școlei au depus o coroană pe sicriul camaradului lor.

❑ Casa de economie și împrumut al corpului didactic, care 'și esconta portofoliul la Banca Națională, o va face pe viitor la Banca agricolă.

CREDITUL FONCIAR URBAN IAȘI

LISTA

Scrisurilor eșite la sorti în tragerea a 61-a din 9 și 10 Mai stil n. 1912 pentru lei 360000

Scrisuri a 5000

616	23862	26486	29632	31133	33331	38917	40662	41281	42854	50962
1462	23963	28529	29715	31852	34549	39658	41260	42116	45455	51269
16198	26485	29480	29727	33293	37108	40623	41271	42655	49840	51387

Scrisuri a 1000

54	4285	9255	12820	16640	22942	29377	32920	35194	37752	41807	46447	48832
350	4403	9389	12854	16872	24168	29461	32937	35751	37913	41868	46642	48845
756	5121	9936	12912	17626	24549	29764	33141	35783	38066	41944	46790	49645
953	5195	10064	13052	17943	25010	30137	33213	35942	38738	42081	46794	50137
2254	5659	10476	13206	19332	25663	31066	33547	36184	38743	42409	47064	50256
2339	6020	10791	13283	19764	25964	31195	33765	36379	39185	42554	47360	50538
2566	6038	10809	13798	20310	27388	31226	34036	36642	39223	42862	47436	50635
5657	6228	10869	14623	20518	27822	31269	34417	37042	39417	43642	47932	50754
3133	7245	10989	14944	20693	28011	31271	34654	37110	39473	43901	48167	50844
3160	7648	11025	15428	21177	28300	31287	34801	37324	40232	44192	48323	51237
4142	7705	11999	15469	22434	28459	32199	34874	37397	40629	44372	48336	51504
4143	7728	12265	15760	22439	28550	32515	34908	37478	41192	44424	48397	
4150	8171	12523	15951	22479	28874	32521	35052	37595	41364	45012	48402	
4244	8882	12654	16371	22493	28954	32760	35173	37616	41651	45585	48476	

Scrisuri a 100

527	9258	14500	19550	23364	25035	28700	31786	35427	38855	44410	48529	51114
1638	9593	15109	19595	23412	25115	28868	31957	35759	40376	44498	48570	51115
1652	9608	15801	19839	23552	25278	29157	31970	36288	40653	44883	48809	51278
2083	10055	16845	20034	24195	25279	29174	32000	36461	41365	45000	48906	51426
2867	10422	17075	20261	24262	25559	29187	32016	36736	41478	45296	49163	
4623	10560	17315	20669	24398	25958	29954	32087	36778	41480	45318	49219	
5135	10880	17410	20819	24495	26006	30144	32718	36835	41986	45426	49279	
5759	11036	17543	22121	24516	26145	30660	32923	36852	42287	45733	49976	
5985	11042	18595	22160	24675	27197	30733	33103	36884	42794	46107	50200	
6159	11494	18890	22465	24726	27202	30790	33774	37263	43043	46646	50358	
7778	12216	19222	23019	24753	27920	30797	34316	38121	43143	46980	50479	
8044	13974	19292	23066	24877	28154	30931	34458	38385	43461	47521	50851	
8128	14127	19309	23197	24960	28187	31279	35219	38840	43910	48002	51096	

Scrisurile se vor plăti de la 1 Iulie 1912 stil nou, al pari, în Iași la Casa Societății și în București la Banca Națională. Ele trebue să aibă cuponul de Ianuarie 1913 nedetașat.

Direcțiunea

ULTIME INFORMAŢIUNI

❑ *Ministrul de interne va primi demisia d lui dr. L. Cosmovici din demnitatea de prim-ajutor de primar.*

Consiliul comunal urmează să se întrunească zilele aceste, pentru a proceda la complectarea vacanţei.

Domnul Grecianu, care şi-a rezervat dreptul de a impune candidaţi, înclina la început, pentru alegerea d lui Mavrodi. A intervenit, însă, prefectul de poliţie, convingînd pe d. Grecianu pentru d. Stamatiu.

Domnii Meissner şi Praja stărue pentru alegerea d lui Lohan în postul de al doilea ajutor; se pare, însă, că mai mulţi sorţi de izbîndă îi are d. Konia, aşa că d. Lohan va fi ales al treilea ajutor şi va fi delegat ofiţer stării civile.

❑ *Societatea de tramvaie a declarat ieri apel contra sentinţei tribunalului Ilfov, s. II, în ce priveşte daunele ce-i au fost acordate.*

Apelul a fost înregistrat ieri şi repartizat la secţia II-a—ca şi apelul ministerului de interne.

❑ *In ziua de 25 Mai vor fi cunoscute comisiile examinatoare pentru elevii de curs secundar, pregătiţi în particular.*

❑ *In discursul de deschidere al consistorului, I. P. S. S. Mitropolitul Primat a cerut reînfiinţarea vechei facultăţi de teologie la Iaşi.*

❑ *Din Chişinău suntem informaţi, că în ultimele trei nopţi, poliţia a făcut severe percheziţii în quartierele lucrătorilor, arestînd numeroşi lucrători.*

Incă nu se cunoaşte motivul acestor arestări.

❑ *Din Chişinău nl se scrie, că municipalitatea, în vederea serbărei centenarului, a hotărît ca la trei strade să se deie numele de Iozov, Cutuzov şi Feodorov.*

Cei dintăi au luat o parte activă la anexarea Basarabiei, iar Feodorov a fost primul guvernator al Basarabiei anexate.

❑ *Pînă la orele 4, cînd punem ziarul sub presă, n'a sosit încă de la ministerul de interne primirea demisiei d-lui Cosmavici, aşa că probabil şedinţa de azi a consiliului comunal va fi amînată.*

❑ *Reproducem la ultima oră o ştire ce ne o transmite corespondentul nostru din Bucureşti, cu privire la zvonul ce circulă acolo asupra probabilităţii formării unui guvern de concentrare.*

Rugăm pe cititori să considere ştirea ca venită în afară de redacţie—de oarece noi, în deobştie bine informaţi, nu ştim nimic despre o asemenea combinaţie politică.

❑ *Serviciul apelor a înştiinţat oficial administraţia comunală, că urmînd a face curăţenia conductei şi oare care reparaţiuni, debitarea apei va fi oprită timp de patru zile.*

Oprirea se va face cu începere de mîine.

❑ **Alegerea de la Primărie.**—Ministrul de interne primind demisia d-lui Cosmovici, consiliul comunal a fost convocat pentru azi, la orele 4 p. m. spre a procede la alegerea unui nou ajutor de primar.

*

Se ştie că, la consfătuirea intimă, ce a avut loc Luni, la domnul Grecianu, s'a hotărît, ca d. Stamatiu, să fie ales prim ajutor de primar, domnul Conia al doilea ajutor, iar domnul Lohan să fie numit ofiţer al stărei civile.

*

După cum suntem informaţi, în urma celor petrecute eri la Primărie, domnul Stamatiu a declarat că nu mai acceptă să figureze în administraţia comunală, fiind de mai înainte convins, că nu se va putea stabili o armonie între d-sa şi d. Botez.

*

Pentru moment se fac însă stăruinţi pe lîngă d. Stamatiu, ca să revie asupra hotărîrei luate.

❑ In ziua de 6 Mai orele 3 p. m va avea loc în Aula Universităţii o conferinţă a d-lui *dr. V. Vrînceanu*, în beneficiul societăţii *„Reuniunea Femeilor Romîne"*, din Iaşi.

Subiectul acestei conferinţe va fi *Femeia medic.*

Invităm publicul să asiste în cît mai mare număr, căci va avea ocazia că în acelaşi timp să asculte o conferinţă interesantă şi să ajute cu obolul său pe una din cele mai utile instituţii din oraşul nostru, datorită lăudabilei iniţiative a doamnelor romîne.

❑ Numitul Abraham Schwartz, dezertor din regimentul 13, fiind dus astăzi la parchetul consiliului de război spre a fi instruit, a reuşit să păcălească pe gardianul de la penitenciar care l conducea—dispărînd.

❑ Mîine Joi, societatea „Jubileul Carol I", îşi va serbători patronul la biserica Bărboi. Au fost invitate toate societăţile similare locale. De la biserică, se vor duce cu muzica în frunte la grădina d-lui Dobrovici, numită „Leagănul fluturului". din dealul Galata, unde va avea loc un banchet.

Primul conflict al noului Primar

D. Gh. Botez la Primărie.— Biroul d-lui Stamatiu.—Un ordin năstrşnic.—Furia d lor Stamatiu-Botez.—Un al doilea conflict.

D. Gh. Botez, noul primar, a provocat pe ziua de eri, primele două conflicte cu d. Stamatiu, ajutor de primar, ceia ce confirmă părerea generală, că situaţia la primărie a devenit imposibilă.

Iată exact cele petrecute.

*

După cum am arătat d. Gh. Botez, a sosit eri dimineaţa la Primărie, şi a luat pe seamă diferitele servicii, — cu toate că declarase în şedinţa publică a consiliului comunal, că nu se consideră primar, de cît după ce va fi primit decretul regal, prin care e confirmat primar.

Or acest decret nu sosise încă pe ziua de eri.

Cu toate aceste, d. Botez, s'a crezut în drept, în virtutea votului consiliului comunal, să-şi i-a în primire postul şi să primească pe seamă serviciile Primăriei.

Nemic de zis în această privinţă.

D. Botez, îşi face astfel intrarea în sala de şedinţe a consiliului comunal, care este în acelaşi timp şi cabinetul primarului şi a celor două ajutoare.

D. Botez nu stă mult pe gînduri, şi primul ordin ce-l dă, este de a se scoate din salon, biroul d-lui Stamatiu ajutor de primar.

*

Personalul Primăriei soseşte în grabă pentru a executa ordinul, — dar în acest moment iată că vine şi d. Stamatiu, care rămîne un moment stupefiat de ordinul dat, ce însamnă pur şi simplu expulzarea sa din camera Primarului.

D. Stamatiu bine înţeles, protestează cu vehemenţă şi opreşte executarea ordinului dat de d. Botez.

*

A urmat apoi o vie altercaţie între d-nii Stamatiu şi Botez.

După cum suntem informaţi, d. Stamatiu a dat să înţeleagă d-lui Botez, că nu-i va permite să-l încalece şi nici nu-i va permite să-i dea ordine.

Tonul discuţiunei a fost foarte ridicat.

*

Dar abia trecuse această scenă, şi d. Botez a ştiut să dea o nouă lovitură d-lui Stamatiu.

In adevăr, abia plecase, d. Stamatiu, din Primărie, şi d. Botez chemînd pe d. Donici, şeful serviciului de strade, îi ordonă ca pe Joi, să-i prezinte tot personalul serviciului, pentru a l controla şi a vedea, dacă sunt în adevăr atîţia cîţi figurează în statul de salarii.

D. Donici a declarat, că va executa ordinul.

Dar d. Stamatiu a rămas îndignat, căci consideră, după cum afirmă prietenii d sale, aceasta, ca o lovitură dată d-sale de oare-ce controlul serviciului de strade, intră în atribuţiunile sale de ajutor de primar.

*

Aci stau lucrurile în sînul administraţiei comunale — şi nu trebue uitat, a fost prima zi a noului primar.

❑ Cu începere de Vineri 4 Mai, oarele de cancelarie, vor fi de la 8 la 1 p. m.

❑ Acţiunea în calomnie pe care d. M. Mavrodi, a intentat-o d-lui dr. L. Cosmovici a fost repartizată la secţia II a tribunalului. Termen la 4 Iunie.

❑ Noul primar a debutat prin a opri curgerea apei timp de patru zile.

Motivele le cunoaşte primarul.

❑ **Academia despre Cuza Vodă.** Eri Academia a deschis şedinţele sale anuale. Cel întăiu vot a fost luat a trimete o telegramă M. S. Regelui, căruia i se datoreşte acordarea a 3 milioane pentru clădirea unui local nou al Academiei.

Curios!

Al doilea fapt e că d. D. A. Sturza va vorbi Vineri 4 Mai, despre: „autoritatea actului îndeplinit, executat în 1866 de către cei în drept". Şi titlul ca şi intenţia e vădită. Dl. D. A. Sturza a scris în 7 memorii evenimentele dintre 1856—1859, în alte 3 memorii a scris despre dorinţele exprimate în divanurile adhoc şi camera electivă.

Iar acum cînd toată ţara serbătoreşte pe Cuza Vodă, d. D. A. Sturza la Academie sare intenţionat cu 7 ani de domnie ai lui Cuza Vodă, după ce a ajuns la pragul lui 1859 Ianuarie, şi trece la 1866 pentru a stărui asupra „autorităţii actului îndeplinit şi executat la 1866 de către cei în drept".

Secretarul lui Cuza Vodă din 1865 nu uită a nu vorbi de Domnul său şi în 1912.

Curios şi iar curios!!

Apel către Ieşeni

Nu uitaţi că există o berărie a fabricei de bere din localitate, care produce o bere higienică şi bună şi merită încurajarea Ieşenilor.

Fabricantul

❑ **Ziarul nostru nu va apare mîne 3 Mai, fiind „Inălţarea Domnului".**

❑ **Judiciare.**—Curtea cu juri urma să judece astă zi, în lipsă, pe vestitul hoţ Bilici. Procedura nefiind împlinită de oare ce citaţia a fost lipită în localul Curţii cu juri—procesul s'a amînat.

Curtea judecă acum pe Pandele, pentru furt la drumul mare.

— In ziua de 7 Mai urmează să fie cercetată, la trib. secţia II, cererea de eliberare pe cauţie făcută de Ichil Froim Moise, deţinut pentru faliment; în ziua de 9 Mai se va cerceta o cerere identică făcută de G. Silachi Simion, deţinut numai pentru fals în acte publice,

— Au fost trimişi la instrucţie, la cabinetul III, numiţii Neculai şi Vasile a Ştefanei şi D. Paucă, autorii tentativei de crimă din str. Albineţ.

— Camera de punere sub acuzare a menţinut arestaţi pe comerciantul falit Hersu Iäger din Fălticeni şi pe Aron Şmil şi Iosub Goldstein, din Iaşi, pentru tăinuire la furt.

❑ La Teatrul Circ Sidoli se reprezintă astă seară Mercuri un program nou cinematografic (Pathé Frères), care cuprinde între altele următoarele subiecte:

Cel mai nou număr din Pathé-Journal cu faptele, modele, sporturile şi telegramele însufleţite din lumea întreagă.

Tainele omeneşti. Mare dramă socială în două părţi de cinematograf.

Serbări nautice la Monaco. Seria II-a. Hidroaeroplane contra bărcilor-automobile. Interesante scene şi vederi după natură.

Negustorul ambulant. Mare naraţiune însufleţită.

Greşala Rosaliei. Scene foarte humoristice.

Femeea. Diferitele condiţiuni sociale ale femeei sălbatece şi ale elegantelor femei de astăzi.

Tîndală se însoară. Scene comice cu André Deed, humoristul englez.

Mîne Joi, matineu la 3 ore ziua cu preţurile populare obişnuite şi mîne seară reprezentaţie la 9 ore.

Peste cîteva zile: Circul zburător (Le cirque volant), o măreaţă desfăşurare, formînd a doua serie din ciclul „Cei patru draci". Se atrage o deosebită atenţie ieşanilor asupra acestui subiect.

Patru programe nouă vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, şi anume: In fiecare Luni, Mercuri, Vineri şi Duminică program nou, pînă la sfîrşitul stagiunei de iarnă, care se închee la 15 Mai a. c., şi tot patru programe nouă săptămînale vor fi reprezentate în întreaga stagiune de vară.

INSERŢII ŞI RECLAME *)

Un meseriaş model

In str. Gh. Mîrzescu, casele d-lui M. H. Goldner, este instalată fabrica de corsete, Isac Vexler et comp., ce se cuvine a fi scoasă în evidenţă, pentru purtarea mai mult de cît necuviincioasă a patronului corsetier, Isac Vexler.

Acest meseriaş, pe lîngă că exploatează samavolniceşte pe oricine, este lipsit de buna cuviinţă faţă cu publicul, pentru care merită a i se face o reclamă americană, ca astfel Onor. clientelă şi Onor. public să fie pus în cunoştinţă de aşa tipuri de pretinşi comersanţi, fără nici o pregătire specială.

Aşa, eri 1 a. c. intrigat de faptul că metrul de *pînză de aţă pentru corsete*, în atelierul celebrului Vexler, se vinde cu 16 lei, am cercetat în magazinuri mai mari şi am găsit pînză pentru corsete, de calitate mult superioară celei a meseriaşului în chestie, cu 7—8 50 lei metrul. Inarmat cu informaţiuni sigure şi preţuri precise, m'am prezentat în biuroul d-lui Isac Vexler şi l'am pus în cunoştinţă că a încasat 9.60 lei pentru 0 m. 60 de pînză pentru corsete, calitate inferioară, de la o copilă minoră, care nu şi dă seama încă de valoarea banului şi dar un comersant cinstit nu poate lua trei preţuri pe un articol, de ori ce fel ar fi.

La această observaţie, meseriaşul Vexler îmi ripostează pe un ton necuviincios că *comerţul e liber în ţara romînească* şi cui nu-i place *să iasă afară* din biuroul său, ba încă mă mai gratulează şi cu epitetul de *tîlhar*, ori cine aşi fi eu. A trebuit să mă resemnez şi cu răbdarea înlănţuită în suflet am căutat să reclam locului în drept. După judecata acestui intrus în rîndul meseriaşilor, un părinte n'are dreptul să pretindă, celor care exploatează copiii minori, banii răpiţi mişeleşte ca în codrul Vlăsiei.

Iată un tip de comersant, ideal pentru *Hanolul din insula Haiti*, care judecă pe *orice necunoscut ca tîlhar*, iar pe sine, exploatator ordinar, se crede cel mai cinstit pentru motivul că *comerţul e liber în ţara romînească.*

Atunci noi *tîlharii de romîni* unde să ne adăpostim? O simplă întrebare numai

Lazăr Grecea

INSERŢII ŞI RECLAME *)

Domnule Redactor,

Sunt absolut eronate ştirile că, în afacerea Braunstein, eu aşi avea vreun amestec sau că aşi fi fost citat la parchet sau la judecătorul de instrucţie.

N'am putut fi citat de oare ce sunt absolut străin de asemenea afacere şi dacă numele meu a figurat un moment în discuţie, aceasta se datoreşte unor înscenări.

Zalyus Dămian

*) Redacţia nu răspunde de articolele publicate sub această rubrică.

Ultime telegrame

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 2 Mai

In chestia întregirei partidului conservator

Bucureşti.—D. Take Ionescu şeful partidului conservator-democrat, a fost primit eri în audienţă de Suveran, care l'a reţinut la dejun.

Se pune această audienţă în legătură cu năzuinţa, de a se face întregirea partidului conservator.

*

In cercurile conservatoare, se afirmă că suut şanse mari, pentru ca întregirea partidului, să se efectueze cît de curînd. Aceste cercuri indică chiar următoarea listă ministerială, care ar forma guvernul de concentrare:

P. P. Carp, preşedinte de consiliu şi ministru de rezboiu
Take Ionescu, interne
N. Filipescu, domenii
C. Arion, finanţe
Titus Maiorescu, externe
Al. A. Badareu, instrucţiunea publică
C. Dissescu, industrie
Mişu Cantacuzino, justiţie
N. Xenopol, Lucrări publice.

*

In cercurile conservator-democrate se păstrează o deosebită discreţiune, aşa că n'a transpirat nimic.

D. Carp la Constanţa

Constanţa.—Azi cu acceleratul de 10 dimineaţă, au sosit în Constanţa d-nii P. P. Carp, Neniţescu şi Pangrati, însoţiţi de d-nii Rămniceanu şi Cotescu.

La gară au fost primiţi de prefectul Pariano, de primarul Cernescu şi de o lume imensă. D. Carp a decins la otelul Remier.

Scopul visitei este inspectarea portului.

Moartea Regelui Danemarcei

Hamburg.—Regele Danemarcei, Christian Frederic al 8-lea, a încetat din viaţă, astă noapte, subit, în urma unui atac de apoplexie.

In călătoria sa, regele Danemarcei s'a oprit la Hamburg, unde moartea l'a surprins.

Regele Danemarcei s'a născout la 3 Iunie 1843. Era doctor în Drept, de la Universitatea din Oxford.

El s'a suit pe tron în Iunie 1906, după moartea tatălui seu, Christian al 9 lea.

Ca succesor al tronului azi, este desemnat fiul cel mai mare, anume Christian Frederic Albert, născut la 1870.

Moartea lui Strindberg

Stokholm. — Marele scriitor August Strindberg, a încetat azi din viaţă, după o lungă agonie.

Doliul este general.

August Strinberg moare în vîrstă de 70 de ani.

CICLON

Budapesta. — In multe localităţi din Ungaria, a bîntuit un Ciclon îngrozitor. Sute de case au fost dărîmate.

O agapă

Bucureşti.— Conservatorii democraţi, din culoarea de negru au serbătorit eri cu prilejul zilei de 1 Mai printr'o agapă cordială, comunitate de sentimente şi aspiraţiuni.

S'au ţinut numeroase tuasturi.

Accident de automobil

Bucureşti. — Azi, la orele 10 dimineaţa, în strada Calaraşilor, un automobil de piaţă, a calcat pe copilul Aurel Iacobescu, care în stare foarte gravă a fost transportat la spital.

BALETUL RUS
după cererea generală
va mai da 2 reprezentaţii
MÂINE 3 MAI
la ora 2 jum., **Matineu**
se vor juca
O NUNTA IN RUSIA MICA
Balet Bianco
şi
DIVERTISMENT DE BALET
seara la 9 ore
se vor juca
CAVALERIA în QUARTIR
actul al 2 lea din
COPPELIA şi LAGĂRUL TATARILOR
Preţurile la Matineu vor fi loja 15, 18 şi 20 lei, Stal 4, 3, 2 şi 1 leu, Balcon 2 şi 1 leu, Galaria 75 bani.

Magasinul de Muzică
„MICHELSOHN"
Fondat 1878

Piane şi Pianine
SCHILER, Berlin — WAREN, Berlin
ROSENKRANZ, Drezda
şi orice altă fabricaţiune,
se vînd în rate lunare mici.
PIANE ELECTRICE
ORCHESTRIOANE AUTOMATE
Catalogul la cerere.
La cerere prin o cartă poştală, trimitem cordorul voiajor, în orice parte a ţărei, aucmodele cele mai noui.

CABINETUL DENTAR
Drii Or H. şi M. Pekelman AL
s'a mutat în strada Lăpuşneanu
No. 6 casele Diamant *(foaste Walter)*

I. LIATRIS
AVOCAT
S'a mutat Str. Carol
Aleea principesa Maria

V. APOTECHER
AVOCAT
S'a mutat în Str. Căpitan Păun, No. 12

Profesor Dr. D. Mezincescu
BOALE SIFILITICE
S'a mutat în str. Sf. Sava No 16
Consultaţiuni 4—6

CABINETUL MEDICAL
AL
DOCTORULUI
IN MEDICINĂ & CHIRURGIE.
EDUARD FABINI
IAŞI, STR. PĂCURARI, No. 5, Etajul I
Vis-à-vis de Jockey-Club
(DEASUPRA FARMACIEI)
INTRAREA PRIN RÂPA GALBENĂ
INSTALAŢIUNE MODERNĂ
CONSULTAŢIUNI:
DELA 8—10 a. m. şi DELA 3—6 p. m.
PENTRU
Boale interne
de piept, de stomah, de ficat, de rinichi, de intestine, etc.
şi
Boale de Femei
TRATAMENT MEDICAL AL AFECŢIUNILOR DE ORDIN GINECOLOGIC

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC **„DIANA"**

Bucuresti — II. Șoșeaua Vitan II — Bucuresti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra și Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune și a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun
preparate de
Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuința în beneficiul publicului, care va ști să aprecieze calitățile unor preparate neîntrecute și sub forma unor premii ce se vor împărți în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoțită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîștigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Prețurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2.
Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereți pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fiecare dimineață adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ți întări și răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălați părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întărește rădăcina și favorizează creșterea.
5. Contra înăușelei întrebuințează numai „Diana Franzbranntwein și vei obține rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătești gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simți obosit după un lung exercițiu fricționează-te cu „Diana" Franzbranntwein și vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein și vei avea cea mai plăcută senzație.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îți va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ți lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile și farmaciile din țară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

Renumitele PLUGURI

întreg de oțel bătut marca PORO MISTRET

DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 și mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prășit

Mașini de secerat de Mc. CORMIC precum și alte mașini și unelte agricole, permanent în depozit la

Frații Bachstez, Iași

Noua Coafiură de Dame

M. BACHMAN

— Iași — Strada Gh. Mârzesca 28 —

Aduce la cunoștința doamnelor că **Salonul de coafiură** este aranjat din nou cu toate articolele necesare și se efectuează tot ce privește această branșă, anume: cozi, bucle, turbane moderne, transformațiuni de asemenea

Se frizează cu ondulațiuni Marcel

Se primesc și oameni în provincie

Magazinul Comerțului în Rate

— Iași, Strada Lăpușneanu 25 —

Pune la dispoziția onor. public un mare

Deposit de Mașini de cusut

pentru industrași și pentru familii, de calitate superioară.
Funcționare perfectă garantată

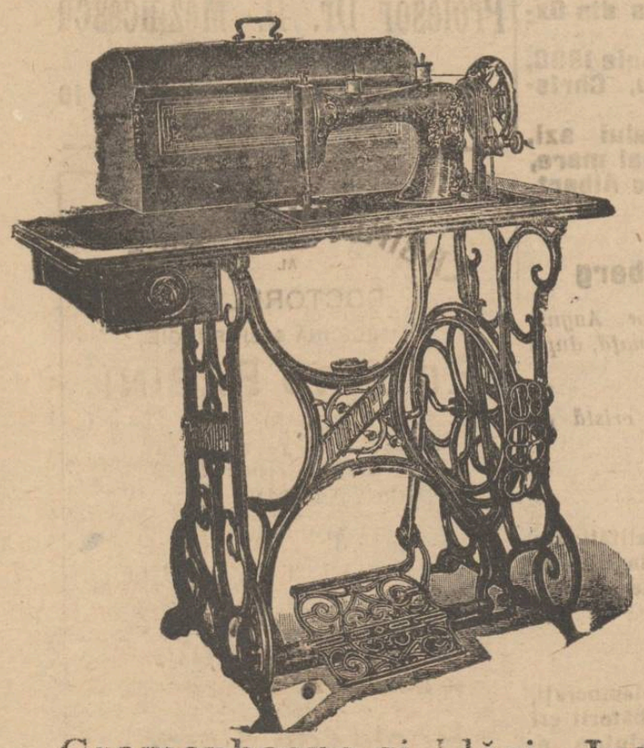

Biciclete BRENABOR
Intrebuințate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete Puch și Dürkopp
Intrebuințate de artiștii Circurilor Busch, Renz Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE și CASETE

Gramophoane și Plăci. — Instrumente
Toate se cîștigă în rate convenabile la
MAGAZINUL COMERȚULUI IN RATE
S. L. Grosmann & M. Marcovici

„ANCORA"
ANKER)
Societatea de asig. asupra vieței și de rente în Viena.

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i și r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.
Concesionată pentru România prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Dec. 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii și fond. asociațiunilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „

Situația asigurărilor la 31 Dec. 1911
92.127 polițe de lei 654 389 154 64 | 100
lei 1,995 501 72 | 100 **rentă**

Cantiunile depuse la Casa de depuneri din București.
Lei 7 453.500 ca garanție pentru asigurații din România

In anul 1911 s'au plătit asiguraților ca dividende
Lei 1,986,253 63 | 100

Societatea „Ancora" închee;
Asigurări pe caz de viață și deces în conbinațiune cu scutirea de plată premiilor și conferirea unei rente în caz de invalidtate.
Asemene toate celelalte combinațiuni moderne — cu și fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraților săi: Inatacabilitatea poliței.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Polița universală
Plata imediată și integrală a sumei asigurate.
Preț mare de rescumpărare etc. etc
Direcțiunea pentru România. București agentul general pentru Iași.

OSEPH POPPER.
Str. I. C. BRATIANU No. 166.
(fosta strada de Sus)

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAȘI
Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămăcuri, *Migrenele, Gastralgiile, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureroase* care resistă la toate celelalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In dina cea d'antâiu se se ia 3 hapuri unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, sera. Dacă bolnavul n'a simțit vro ușurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, sera. Nu trebue se ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii*

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, str. Sf. Nicolae 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No 1583 — Sîmbătă 5 Maiu 1912

Șefia și Programul

Nici odată, de cînd e în capul partidului conservator, d. P. Carp n'a făcut mai mult caz de ideile și principiile sale, ca acum în urmă, după formidabilul faliment al politicei junimiste. Și, lucru curios: nimeni pe lume nu poate spune în ce constă faimosul bagaj de idei al fostului președinte de consiliu, bagaj pe care d-sa, de cînd cu concediarea de la cîrmă, nu se mai desparte de loc, întocmai ca și pretențiosul bucătar Robert de sosul său vestit, dar despre a cărui compoziție a rămas, până la sfîrșit, cel mai adînc mister.

E atîta bufonărie în ifosele d-lui Carp de om de program și de principii, în cît doar printr'o nouă *Satiră Menippee* s'ar putea exprima tot comicul — cu adevărat demn de un talent ca al filosofului antichității, — cuprins în ultimile manifestațiuni politice ale ambițiosului senil, poreclit, cu multă dreptate, de reposatul general Manu, „uriașa secătură".

Tot discursul pe care d. Carp l-a rostit la Cameră, ca răspuns la rechizitoriul zdrobitor al d-lui Grădișteanu, nu-i în fond, de cît un nou acces de faniaronadă, boală cronică care a osîndit la sterilitate, întreaga carieră de o jumătate de veac a fostului președinte de consiliu.

In grandomania sa, pentru a'și constitui titluri pe care nu le are, d. Carp a avut cutezanța să afirme că a ajuns la șefia partidului conservator fără intrigi și fără alianțe cu partidul liberal. In potriva unei așa de nerușinate falșificări a realității, se ridică întreaga istorie contimporană. Cine a urmărit pe Lascar Catargi ca să-l dispoaie de șefie? N'a fost, oare, Alexandru Lahovari, acela care în atîtea rînduri, a denunțat țării toate meschinăriile d-lui Carp pentru a se cocoța în capul partidului conservator și dacă acești regretați fruntași au dispărut, mai trăește încă, din fericire d. I. Lahovari ale cărui *Responsabilități* constituesc o sîngeroasă desminţire a pretenţiilor d-lui Carp.

Dar, fostul preşedinte de consiliu a susţinut şi că nici odată nu s'a aliat cu vrăjmaşii partidului conservator pentru a acapara demnitatea de şef. Să fi uitat adică, d. Carp, că de la 1901, cînd a plecat răsturnat, ca şi acum de la preşedenţia consiliului, şi pînă la 1907 cînd s'a făcut a doua fuziune, ca şi mai tîrziu, pînă în Decembrie 1911, a trăit în o cumetrie continuă cu partidul liberal, încheind tot felul de carteluri şi ducînd luptă întîiu în potriva tuturor conservatorilor de sub şefia d-lui Gh Gr. Cantacuzino şi mai apoi în contra conservatorilor democraţi?

Şi dacă cu toată această scandaloasă atitudine, care a atras junimiştilor apostrofa de *„întreţinuţi ai liberalilor"*, d. Carp a izbutit totuşi, cum singur a spus-o, profitînd numai de un moment „de găzduire cum n'a mai fost în ţară" să pue mîna pe şefia partidului, cauza n'au fost ideile ori valoarea d-lui Carp ci resemnarea altora, cari trecînd peste toate cusururile şetului junimiştilor, au subordonat totul solidarităţii tuturor conservatorilor.

Acest lucru a fost chiar apăsat de d. Gh. Gr. Cantacuzino, cînd a spus la şedinţa solemnă a celei de a doua fuziuni, că trece şefia asupra d-lui Carp numai pentru cuvîntul că aceasta din urmă face din şefie *o condiţie sine qua non* a concentrărei.

Se poate cel puţin lăuda fostul prim ministru, dacă nu cu mijloacele prin cari a ajuns la şefie, cel puţin cu un program de reforme cari să-l fi impus cum a susţinut-o la Cameră, întregii suflări conservatoare?

Adevărul este că în 1907, d. Carp n'avea nici program, nici idei. In momentul fuziunei noul şef al partidului conservator, a avut grija să păstreze cel mai adînc secret asupra pretinselor sale comori. De sigur făcînd din acel misterios program condiţia esenţială a oricărei concentrări conservatoare în viitor, amicii d-lui Carp, cari îi ceruse aceasta mai zilele trecute în Parlament au trebuit să rămîe foarte nedumeriţi.

De un program şi de idei, şeful junimiştilor nu începe să vorbească de cît de la 1911 încoace, cînd în Decembrie a fost chemat la putere. De la 1907 şi pînă la 1911, cît timp junimiştii au fost în opoziţie, au pomenit numai de trei lucruri: suprimarea maximului şi a minimului din contractele agricole; reforma administrativă prin creaţiunea a şase gubernii; şi opunerea formală la ori ce revizuire a constituţiei. La aceste trei d. Filipescu, a mai adăugat un al patrulea punct: sub nici un cuvînt asigurări obligatorii pentru bătrîneţele muncitorilor.

Odată ajunşi la putere, primele două chestiuni, cele pozitive, modificarea legei învoelilor agricole şi reforma administrativă, au căzut în neant, celelalte două, cele negative, refuzul revizuirii şi asigurarea muncitorilor, au luat din contra un caracter pozitiv, într'cît d. Neniţescu a adus o lege tocmai contrară declarşţiilor d-lui Filipescu, iar d. Carp s'a arătat foarte dispus la o revizuire a constituţiei în urma unui discurs de la Cameră al d-lui Take Ionescu.

Ce mai rămîne, atunci din faimosul program al d-lui Carp? Degrevările comunelor cu 75 de lei pe an, uşurarea proprietarilor rurali cu 50 de bani pe lună de la foncieră şi scăderea patentarilor cu 15 centime pe săptămînă. Se mai poate adăoga, pe deasupra procedeul revoluţionar şi scandalos cu care junimiştii au înţeles să se folosească de putere în potriva adversarilor politici.

Acestea sînt, în realitate, ideile şi principiile cu cari se lăuda d. Carp şi pe baza cărora pretinde că trebue să i se închine întreaga lume conservatoare.

Hotărîrea tribunalului

Secţia II a tribunalului Ilfov s'a rostit asupra fondului, în procesul tramvaielor. Societatea comunală a fost reintegrată în toate drepturile ei, iar Ministerul de Interne osîndit pe toată linia.

Hotărîrea s'a dat cu execuţie provizorie, aşa că în curînd locuitorii Capitalei vor avea şi mult doritele tramvaie electrice.

Epoca **nu mai înjură pe magistraţi, nu mai ameninţă cu intervenţia autorităţii Statului şi cu suspensiunea inamovibilităţii magistraturii. Ziarul guvernamental se mîngîie cu gîndul că guvernul va face apel, ceea ce în treacăt fie zis, e de datoria lui cea mai strictă, aici fiind vorba de o autoritate, care nu poate renunţa la nici o cale de atac şi la nici un mijloc de apărare. Ceea ce e însă mai frumos, e că** *Epoca* **aruncă întreagă răspundere asupra magistraţilor cari au judecat afacerea, asupra d-lor Algiu şi Bossie, uitînd că aceşti doui judecători au fost în chip strălucit confirmaţi,— şi asupra punctului celui mai delicat din hotărîrea lor—de către însăşi Curtea de Casaţie.**

Sistemul de apărare al *Epocei* **aminteşte foarte de aproape pe cel al d lui A. C. Cuza. Din moment ce judecătorii, la a căror judecată s'a supus guvernul, nu le-a dat dreptate, răspunderea e a acestor magistraţi. „Poporaţia" şi legea Marghiloman sunt nişte monumente indistructibile, fragile sunt hotărîrile judecătoreşti, cari au totuşi puterea lucrului judecat, în sens larg, faţă de milioane de oameni.**

Atitudinea guvernului e lamentabilă, căci nu e puţin lucru să te vezi nevoit a arunca vina înfrîngerei tale asupra unor judecători imparţiali, să te mîngîi cu gîndul de apel şi să te lauzi că un judecător, cel mai tînăr, şi special şi curînd numit de tine, a făcut opinie separată.

Asta e soarta tuturor impricinaţilor, naufragiaţilor—şi d. A. C. Cuza număra şi numea pe juraţii cari au fost pentru condemnarea d-lui Socor.

Iaşul degradat

Guvernarea junimismului grecenizat face să apară Iaşul într'o lumină profund indoliată. Tot ce junimismul are distins în acest oraş este ţinut departe de trebuirile publice şi a trebuit să se opereze din jos în sus, pentru ca demnităţile să nu rămîie vacante.

Luaţi administraţia comunală care este conducătoarea principală a tîrgului. Primar ar fi putut fi d.V. Sculy, sau d. A. D. Holban, sau d. Stroici. Primar este d. G. Botez, prim ajutor de primar— A. Stamatiu, al doilea d. Cosmovici.

In trecut d. Botez a fost ajutor de primar, d. Stamatiu preşedinte foarte temporar al comitetului teatral—o profanare pasageră a Melpomenei, d Conia, liberal convins, nu găsise nici o luare în coasiderare.

Cam cine sunt noul primar şi noul prim ajutor, s'a putut vedea din improvizatul lever du rideau ce a avut loc în prima zi a primariatului d lui Botez; ridicolii s'au dat în spectacol de la o mobilă de birou şi de la un proiectat recensemînt al măturătoritor de strade.

Iaşul s'a distins totdeauna prin primarii săi. Junimiştii, în scurtele lor guvernări, au dat Iaşului ca primari pe regretaţii Vasile Pogor, Leon Negruzzi, I. Diamandi.

Junimismul modern, mişmaşluit cu grecinismul—l'a aranjat primar, pour la bonne bouche, pe d. G. Botez, escortat de domnii Stamatiu şi Conia.

Nimeni în Iaşi n'ar fi crezut în posibilitatea unei asemenea îndrăsneli. Căci este o îndrăsneală să cobori la aşa profunziune partidul tău propriu, oraşul tău şi pe cetăţeni.

Este permis să amesteci pe unul mai slab, ridicol chiar, între doi oameni de seamă Dar să impui primar pe un slujbaş dela o instituţie de credit; prim ajutor pe un apreciat ridicol de toată lumea, şi un al doilea ajutor pe un june elegant. care astăzi încă vorbeşte mai bine ungureşte de cît romîneşte—nu, Iaşul n'a meritat excesul acesta de îndrăsneală.

*

Primarul de astăzi a fost altă-dată, prim ajutor de primar şi n'a dat dovadă de nici o seriozitate; a făcut parte din actualul consiliu, dar n'a dovedit consilierilor, cu nemic, că va putea fi primar; d. Stamatiu este cunoscut numai ca provocător de nemulţumiri şi d. Conia—nu ştie romîneşte.

Ruşine mare pe bietul Iaşi!

Sistemul Şumuleanu

— Un abuz de putere absolut revoltător —

Sănătatea cetăţenilor este pretutindeni una din preocupările principale ale guvernelor şi comunelor. Este vorba de sănătatea celor săraci, căci cei cu dare de mînă n'au nevoe de intervenţiuni din afară.

Cît mai multe spitale, cît mai multe ambulatorii şi clinici, cît mai mulţi medici comunali şi judeţieni — pentru a îngriji de sănătatea publică, pentru a da ţării locuitori sănătoşi de care o ţară are nevoe în timp de război, ca şi în timp de pace.

Educaţia omului a fost făcută în această direcţiune; de a îngriji şi de sănătatea sa şi de sănătatea semenilor săi — cînd mijloacele îi permit.

De aceia, în cele mai multe din cazuri, grija pentru alţii omul o arată dîndu-şi averea, o parte d'intrînsa sau ceva d'intr'ins-a, pentru înbogăţirea celor existente.

Eforiile din Iaşi şi din Bucureşti, cu imensele lor latifundii, nu reprezintă ele dovada cea mai frumoasă, că singura preocupare a testatorilor a fost dorinţa lor de a da ţării oameni sănătoşi?

Statul singur, comunele singure, n'ar fi în stare, ori cît de bogată ar fi ţara, să îngrijască de toţi acei, cari au nevoe să fie internaţi în spitale sau să fie supuşi unei căutări medicale ambulante?

Caritatea publică a venit şi vine în ajutorul statului — şi acest sentiment de caritate este aşa de uman, aşa de drept, că am văzut cazul nenorocitei femei, ucise în Bucureşti, o zgîrcită, bolnavă, care, după moarte, s'a dovedit a fi fost, prin imensa avere lăsată numai spitalelor, s'a dovedit a fi fost o mare binefăcătoare, căci nu este adevărat binefăcător de cît acel, care face bine fără dor de paradă şi de reclamă.

*

Să venim acum la faptul, care ne-a făcut să scrim aceste rînduri introductive. Există în Iaşi o societate „Fraterna-Păcurari", care, cu autorizaţia serviciului sanitar superior, a creat un ambulatoriu, unde găsesc ajutor medical şi reţete gratuite atît acei înscrişi în acea societate, cît şi — în cazuri de accidente sau de indispoziţii subite — toţi cari se prezintă, indiferent de naţionalitate.

Această instituţie caritabilă şi mult folositoare a fost alaltăieri obiectul unei descinderi, din partea unei comisiuni compuse din domnii: medic primar al oraşului dr. Flor şi Şumuleanu şi Răteanu, membri în consiliul de igienă.

In tocmai după sistemul Şumuleanu, care, cu de la sine putere, confiscase vinurile cîrciumarilor, au fost confiscate la ambulatoriu: reţete, medicamente şi pansamente.

Medicul primar, în special, s'a făcut vinovat de un mare abuz de putere: nici un text de lege nu-l îndrituieşte la confiscare. Apoi nu medicul primar este acela care ar trebui să persecute o instituţie care vine în ajutorul celor bolnavi, ar trebui, din contra, s'o susţie.

Am ţinut să înregistrăm şi să subliniem acest nou sistem a la Şumuleanu şi ne place să sperăm că nu va fi nevoe să revenim.

Un om mort

D. M. Vlădescu—Olt a murit,—a murit politiceşte. Ziarele guvernamentale, cari pînă mai ieri îi luau apărarea, azi au amuţit şi nici nu încearcă măcar să explice, ne cum să scuzeze, gheşeftul pus la cale cu toţi sătenii din Brebeni.

In baroul de Ilfov, unde e înscris d. Vlădescu—Olt ca avocat, numeroşi avocaţi agită ideia unei petiţiuni colective la decanat, prin care să ceară scoaterea d-lui M. Vlădescu—Olt din rîndurile avocaţilor.

Un amănunt picant, şi care aruncă o curioasă lumină asupra afacerei, e că şi d. M. Vlădescu—Olt, întocmai ca Pascal Toncescu, a fost numit de fraţii Cantacuzino avocat al Eforiei Spitalelor civile.

Datorită acestui post d. M. Vlădescu Olt a putut fi în curent cu amănuntele asupra moşiei Brebeni şi prepara uriaşul Gheşeft de 400,000 lei.

Intocmai ca şi colegul d-sale, domnul Pascal Toncescu, d. M. Vlădescu—Olt, a speculat asupra moşiilor Eforiei. D. Vlădescu—Olt a abuzat de postul său de avocat al Eforiei, deci, ca pedeapsă, d-sa urmează ca mai întîiu să fie îndepărtat de la Eforie.

Nu ştim dacă domnul C. C. Arion va fi lăsat să procedeze aşa cum ar trebui să procedeze.

Documentele publicate de *Viitorul*, însă, constituesc dovada cea mai autentică a încercării neisbutită a d-lui Vlădescu—Olt. D-sa nu mai poate sta un singur ceas la Eforie, nu mai poate lua parte la şedinţele Camerei, căci precum d-sa a speculat asupra slujbei de avocat la Eforie, tot aşa a speculat şi cu mandatul de deputat.

D-sa a pus la cale proectatul gheşeft în dubla sa calitate de avocat al Eforiei şi de deputat al ţărănimii din jud. Olt.

Pedeapsa trebuie să vină pe acolo pe unde a păcătuit—trebuie destituit de la Eforie şi exclus din Cameră.

OAMENI ŞI LUCRURI

Glossa baletului

Nu încape îndoială că pentru noi Rusia artistică ar fi trebuit inventată dacă nu exista. Iată o constatare îndrăzneaţă, dacă ţinem seama că ne aflăm într'o epocă de iritaţie anti-rusească. Şi pentru cîte motive! Moşiile Spiridoniei procesul la Kişinău al ţăranilor din Sineşti, apropierea centenarului fatal al rîpirii Basarabiei...

Istoria conflictelor ruso-romîne e din cale afară bogată şi, din nefericire, departe de a fi isprăvită...

Reflexul iritaţiilor se găseşte şi în literatură. Chiar zilele aceste a apărut în noua Bibliotecă „a Iaşilor" poeme inedite ale lui Eminescu, duşman cunoscut şi redutabil al cotropirilor ruseşti în Moldova.

In acele poeme ne întîmpină versuri de o violenţă fără samăn la adresa cuceritorilor Basarabiei:

O, între Prut şi Nistru
Pe-olatele bătrîne
Domnesc pe neam şi ţară
Calmuci cu cap de cîne,
A căror mutră slută,
Şi-adînc dobitocească
N'o 'ntrece de cît doară
Inima lor cîinească.

...Acolo
In neagra 'ntunecime
Copiii 'şi blastăm soarta
Ne ascultaţi de nime,
Că cnutul îi zdrobeşte
Şi roiuri de sălbateci
Trăind sardanapalic,
Beţivi şi mueratici,
Ei sting ori ce lumină
Să smulgă limbi din gît,
Cînd unul romîneşte
O vorbă a 'ndrăznit...

E ură, multă ură adunată în sufletul moldovanului.

...Dar toate acesta nu pot împiedeca pe nimeni să mărturisească adevărul, că ne este simpatică Rusia artistică. Acea literară în primul rînd, căci este Rusia unor mari scriitori şi cugetători. Apoi Rusia iubitoare de teatru. Graţie acelei Rusii avem, în stagiunile de iarnă, atîtea trupe exotice, cari în călătoria lor de la Apus înspre marile centre ruseşti se opresc aci în Iaşi, la dus ori la întoarcere.

Insfîrşit—Rusia muzicală propriu zisă, care, graţie unor abili impresari, s'au obicinuit a ne vizita mai des. După o excelentă trupă de operă, avurăm acum cîteva reprezentaţii de balet, gen aproape nou pentru iaşani şi în care cîteva artiste—în frunte cu steaua trupei, graţioasa Bauersachs—au excelat. Minunate producţiuni coreografice, cărora pînă şi cei mai pretenţioşi nu le pot refuza denumirea de producţiuni de artă, chiar dacă dintr'un sentiment de pruderie s'a interzis şcoalelor să asiste la matineul de eri...

Marele public a aplaudat şi aceasta e de ajuns. Iaşul s'a dilectat şi, un scurt timp, atmostera a fost mai puţin... antirusă.

Rodion

O excursie în Bucovina

VII *(încheere)*

Mişcarea economică din Bucovina

Bucovina nu ne interesează ca sate, ca tîrguri, ca clădiri, acestea privesc pe cetitorul ce are numai ochi de a vedea. Ca Romîni ne priveşte să cunoaştem de aproape manifestările sufleteşti ale fraţilor noştri în ţările subjugate. Altfel se comportă omul, cînd e stăpîn la el acasă, şi altfel cînd e la stăpîn.

Noi din România avem putinţa de a ne reface noi prin noi stările noastre, a îndrepta pe cele rele, a împlea golurile şi a îndemna spre mai mult bine stările bune. Stă în puterea noastră să fim deplin stăpîni pe toate căile de manifestare ale vieţii. Dispunem de noi şi nouă ne cade răspunderea indolenţii şi mişeliei noastre.

Nu tot aşa stă în ţară străină, cînd cei ai tăi sînt oropsiţi, impilaţi şi puşi la index. Acolo trebue altă metodă de luptă pentru a te menţine şi a învinge. Se observă că acolo unde Romînii n'au avut rost politic liber al lor, ei s'au dedat la negoţ şi meserie, mai ales dacă plugăria nu le pria. Macedoneanul e negustor şi bancher; Ardeleanul e plugar, meseriaş şi econom.

Ceia ce noi la noi acasă n'avem, se găseşte la fraţii noştri; prin urmare manifestarea vieţii sufleteşti a unui popor stă sub împrejurările în care a trăit acel popor, şi fraţii de acelaşi sînge se diferenţiază, dacă n'au putut trăi toţi sub acelaşi steag.

In Bucovina Romînii au fost nesocotiţi mai bine de o sută de ani, ba au fost striviţi şi îngenunchiaţi din motive bine cunoscute. Dintr'un popor de plugari mari şi mici, n'a putut să iasă un curent de mişcare economică, căci la slujbe n'au putut aspira, iar boerii de titlu s'au aciuat cum au putut sub obîlduirea vitregă a Austriacului. Jidanul, Polonul, Rusul, toţi au luat înaintea Romînului şi el a rămas pe loc. Statul austriac era prea înaintat în cultură, cînd a luat sub sine Bucovina, ca din plugarii abia eşiţi din vecinătate să facă cetăţeni sobri şi în stare de a lupta economiceşte.

Mişcarea asta economică e de curînd, şi abia acum Romînii din Bucovina s'au strîns, s'au concetrat şi au găsit un imbold în mergerea spre comerţ şi meserii în necesităţele multiple ale societăţii moderne. La noi în stat românesc şi încă am fost siliţi să cedăm pasul la străini din lipsă de elemente, dar apoi în Bucovina. La noi statul poate lua iniţiativa romanizării a ori ce fel de ocupaţiune; statul are o obligaţie morală şi politică; dincolo statul

e departe de a protegui pe Romîni. Noi sîntem prea aproape de Bucovina ca să nu le îngreuem lor soarta faţă cu Austria. Acolo societatea trebue să înceapă curentul de romanizare a meseriilor şi comerţului. De aceea societatea nefiind încă conştientă de chemările sale, nu poate urni repede şi cu folos o asemenea mişcare. In ori ce caz începutul s'a făcut şi se merge pe această cale cu succes.

In „Raportul" societăţii meseriaşilor romîni din Bucovina pe 1912 găsim un tablou rezumativ de toate firmele comerciale şi industriale din Bucovina. Se găsesc trăind şi înflorind în Bucovina 230 de meserii şi comerţuri:

La cîte credeţi că iau parte Romînii? Numai la 83 de specialităţi, iar la 147 de specialităţi nu se găseşte nici un romîn. Pentru foarte multe din asemenea ei nici nu sunt pregătiţi; nu i-a întrebat nimeni, nu i-a silit nimeni, nu i-a învăţat nimeni, căci nimene n'a avut interesul să sporească Romînii, ci Ruşii.

Nu se găsesc romîni nici unul, la agenturi, alamari, argintari, *arhitecţi*, aurari, *boiangii, căldărari, casapi* şi cărnaţari, *coşărcari, covrigari*, croitori de albituri, *dentişti, frînghieri*, gravori, hornari, împletitori, lăptari, litografi, sobari, oţetari, pălărieri, pilari, plăpumari, pescari, şapcari, strugari, tabacari, tapiţeri, ţesători, modiste, tinichigii, umbrelari, vărari, etc. pentru a nu pune de cît pe acele meserii, cari pot lesne căpata braţe româneşti.

In comerţ tot de asemenea lipsesc românii la următoarele ramuri: bijuterii, boele, cărămizi, canepi, cărbune, catrinţe, ceaiu, ceară, chibrituri, coase, haine, icoane, lînă, lapte, manufactura mobile, *opinci*, oţet pălării, *popuşoiu* etc.

Vrea să zică societatea romînească trebuie să dea atenţie desvoltării puterei de producere elementului romînesc în acele ramuri unde ori muşteriul special e romînul, ori vrînd nevrînd va trebui să vină şi străinul să se tocmească şi unde capitalul nu trebuie să fie prea mare.

Pentru aceasta trebuesc create bănci cu capitalul romînesc; trebuie întâiu creditul industrial şi comercial şi preparat braţele. Un bun început se vede după anuar şi după sforţările ce face ţinînd pe spesele lor 16 ucenici la şcolile superioare de arte şi meserii din Iaşi Bucureşti.

Nici nu se poate concepe o Bucovină romînească numai cu săteni agricultori cu cărăuşi de lemne şi grîne, şi fără îndrumare spre meserie. Cum slujbele sunt greu de căpătat, statul nu poate pompa toate energiile sociale, ei deci pot fi îndreptate spre meserie şi comerţ.

Dacă mai inspectăm tabloul învăţămîntul ce scoatem este şi mai dezastros pentru noi. Nu numai că la 147 de specialităţi nu se găseşte nici un romîn, deci 64 la sută din ocupaţiuni sunt ignorate de ai noştri, apoi mai găsim alte 33 de specialităţi în care se află cîte un romîn, ca antreprenori, cărbunari, clopotari, cofetari, croitori de dame (la 115 evrei, şi croitori bărbăteşti 7 la 460 de evrei!!), curelari, cuţitari, droşcari, grădinari, harabagii (la 48 evrei; legători de cărţi (26 evrei), etc. Cu o floare nu se face primăvară, şi cu un reprezentant romîn într'o meserie, poate fi un accident, iar nu un curent şi o atmosferă. Deci încă 14 la sută din ocupaţiuni romînii ca şi lipsesc. Mai rămîn atunci 50 de specialităţi, în care găsim romînii şi anume, în 29 de ramuri de la 2—5 reprezentanţi; în 6 ramuri de la 6—10; în 13 ramuri de la 11—100; şi în 2 ramuri numai găsim de la 100 în sus: Crişmari 212 (faţă cu 1313 evrei), prăvălii 260 (faţă cu 4626 evrei!!)

Nu se găsesc evrei la clopotari (1 romîn) figuri de ipsos (1 r.) pepeni (1 romîn), sumănari (4 romîni) porci (54 de romîni 262 nemţi). Romînul îi întrece sau le ţine piept la butnari (102, 7 evrei), ferari (53 r. 20 evrei), 490 nemţi), cojocari (99 r. 101 evrei) olari (27 r. 1 evreu), lăutari (11 r. 10 evrei), rotari 12 r. 12 evrei), oale (21 r. 18 evrei), oloiu (2 r. 2 evrei), în colo disproporţia e colosală. Iată cîte-va specialităţi.

	romîni	evrei
birjari	9	266
casapi	27	407
cismari	97	346
crişmari	212	1312
croitori	7	460
cr. de dame	1	115
frizeri	7	176
harabagii	1	48
lăcătuşi	3	43
legători	1	26
stoleri	36	248
tinichigi	—	147
antreprenori	1	100
bancheri	1	81
bere	1	152
cai	1	25
făină	1	86
fîn	4	13
fier	—	112
galenteri	3	139
grîne	2	313
lemne	5	247
ouă	2	66
panuri	2	324
petroleu	—	236
piele	1	127
poame	3	138
prăvălii	260	4626
sare	3	50
sticlă	—	42
sumane	—	44
unt şi brînză	—	25
viţe	37	425

In total numărul meseriaşilor din întreaga Bucovină este de 9322, din care evrei 5091 (55 la sută), străini 3494 (37 la sută), *romîni 737 (8 la sută)* Repartizaţi pe judeţe numărul romînilor meseriaşi stă ast-fel: Rădăuţi 147, Suceava 139, Cîmpu-Lung 134, Gura Humorului 102, Cernăuţi 99, Sirete 88, Strojineţ 37, Coţman, Văşcauţi, Vijniţa şi Zastavna *nici un romîn meseriaş.*

In comerţul din Bucovina raportul e şi mai desastros, căci din totalul de negustori 10312, găsim evrei 8642 (84 la sută), străini 1226 (12 la sută), *romîni 444 (4 la sută).* Repartizaţi pe judeţe numărul romînilor negustori stă ast-fel: Rădăuţi 98, Cîmpu Lung 81, gura Humorului 75, Suceava 68, Cernăuţi 45, Sirete 44, Strojineţ 33, Coţman, Văscăuţi, Vijniţa şi Zastavna, *nici nn romîn nu e comerciant.*

Un popor întreg dedat numai la plugărie şi condus numai de spiritul clerical, ca să înlesnească servitorilor bisericei un traiu bun şi zgomotos, nu se poate adapta la noile trebuinţi ale societăţii. Trebue ca şcoala naţională, intelectualităţele ţării, bruma de bogătaşi ce mai are Bucovina, marii moşieri ai ţării să pună umărul la o îndrumare spre industria agricolă întâiu şi acele meserii pentru care se cere braţe destoinice şi minte pregătită şi credit puţin.

In ori-ce caz răzbaterea elementului romînesc în politica ţărei trebue să dea prilej nu numai la învinuiri reciproce, că popii sunt aşa, sau alt-fel şi că democraţii pradă ţara, şi să transforme forţa politică în factori productivi, căci la o populaţie de 250000 de romîni nu se găsesc de alt 1177 de meseriaşi şi comercianţi, pe cînd la 82764 evrei găsim 13743 de negustori şi meseriaşi.

E mult mai cuminte şi rodnic ca în loc de a sluji ca slugi la jidani toţi Bucovinenii să fie pregătiţi la o meserie şi negoţ ca aşa să se poată însănătoşi neamul nostru şi în această veselă grădină, dulce Bucovină, cu pomi roditori şi mîndri feciori.

Gh. Ghibănescu.

Litere-Ştiinţe-Arte

Reclama dispărută.—Revista tineritului simbolist din localitate crede că noile curente în publicistica noastră literară au izgonit *reclama*, nici mai mult, nici mai puţin, din tot cîmpul literar:

„Incetul cu încetul însă, printr'un proces misterios ale cărui ascunse fire nimeni nu le va putea descoperi vre odată, elementul acesta exotic: reclama s'a infiltrat în organismul nostru şi nu mult ne desparte de vremea cînd el singur dieta la noi, în chestie de gust de artă, de literatură—şi aspectul acestei importaţii ciudate care luase chiar proporţiile unei epidemii mai mult de cît periculoase, a apărut aici sub forma cea mai antipatică şi mai adjectă: era reclama de bîlci, cu acompaniament de surle,—reclama care pîndeşte la colţ de stradă pentru a asasina pe cetitorul puţin înarmat, reclama care uzează de armeşe cele mai puţin demne, sgomot intens şi lumini multicolore, artificii şi filme... şi cetitorul nostru naiv, trecea aiurit prin acest imperiu al vuetelor barbare; nu ştia ce să privească, ce să asculte, spre ce drum să apuce".

Şi toate acestea să fi dispărut oare, graţie idealizmului predicat de simbolişti?

...Să-i audă Dumnezeu!

*

Tînără revista bucureşteană „Farul" a încetat de a mai apare. Tot, aşa, credem, şi Insula.

Cu idealismul singur, din nefericire, nu se pot susţinea atîtea reviste cîte vor voi să aibă simbolişti.

*

Artistul Paderewski s'a reîntors dintr'un turneu de concerte americane, nu tocmai... încîntat.

Oare cîntecul nu mai e atît de rentabil peste ocean?

*

După o recentă statistică alcoolizmul costă pe Anglia 1 miliard 515 milioane şi 500 mii pe an!

*

„Biblioteca Iaşilor" No. 4 cuprinde renumita lucrare a lui Ludwig Büchner: *Există Dumnezeu?*

Preţul 15 bani.

*

Se va pune în curînd o placă comemorativă pe locuinţa din Paris, rue de Rome 89, în care a locuit Stéphane Mallarmé, subtitul poet şi estetician şi cel dintâi teoretician ascultat al mişcării poetice simboliste din Franţa.

Aci se adunau spre a asculta glasul Maestrului, multe din personalităţile de samă ale literaturei francezé contimporane.

*

Tristan Corbière, un „poet blestemat" cum îi numea Verlaine, din prima pl e iadă a noilor poeţi francezi, autor al unor poezii surprinzătoare: „les Amours jaunes" şi fiu al lui Edouard Corbière, autorul lui „le Negrier" şi creatorul adevărat al romanului maritim,—îşi va avea în curînd un monument la Morlaix Franţa.

De-ocamdată s'a format un comitet pentru acest scop, care are de preşedinte pe Jean Richepin.

*

In editura „Vieţei Romîneşti" vor apare în curînd două volume preţioase: Opere complete de defunctul Gh. din Moldova-Kernbach, cuprinzînd versuri şi proză, Prodoslovie (nuvelă), de I. Brătescu-Voineşti.

*

A apărut „Sanatatea" şi „Viaţa Fericită". Atît revista, cît şi suplimentul literar cuprind o materie ştiinţifică şi beletristică dintre cele mai variate.

*

Marele scriitor scandinav August Strindberg moare în vrîstă de 63 de ani. Era scriitorul cel mai anti-femenist de la Schopenhauer încoace.

*

STRUNA ZILEI

ACCIDENT PROFESIONAL

Simpatica baletistă Bauersachs a lunecat pe scenă rănindu-se la un picior.

La ele asemene accidente
Ne explicăm că sunt frequente
Căci arta lor de dansatoare
Le face prea de tot... uşoare.

INFORMAŢIUNI

❑ Memoriile d-rului Cosmovici.

Ex primul ajutor al devenitului primar onorific, îşi publică memoriile relative la pricinele demisiei sale şi la activitatea ce a desfăşurat-o la primărie.

Memoriile interesante ca toate produsele similare ale celebrului, sunt dedicate „conducătorilor ziarelor locale de opoziţie", personalităţi pe cari vestitul le despreţueşte", fiind-că „acele personalităţi n'au educaţia necesară ca să raporteze realitatea".

Minunat!

După această uvertură constipată, d. Cosmovici intră în raportarea realităţii pe care o face cu vădită dovadă de educaţie.

1) Nu este adevărat, afirmă raportul realităţii, că unul din cele două voturi, obţinute de d-sa la alegerea de primar, ar fi fost al d-sale propriu, fiind-că d-sa s'a abţinut de la vot: un alibiu perfect dovedit; 2) a fost de părere ca d. Grecianu, să fie reales primar şi nu şi-a pus el singur candidatura (d-nul Cosmovici); fiind-că aşa a cerut domnul Grecianu Ergo: dacă ar fi fost lasat să candideze, n'ar mai fi susţinut revenirea d-lui Grecianu, 3) a făcut istoricul trecutului, dovedind că avocaţi, şi literaţii, conduc şi acele activităţi, cari cer concursul oamenilor de ştiinţă—şi dacă d-sa, Cosmovici—ar fi fost lăsat să conducă, nu s'ar fi întîmplat cele ce s'au întîmplat cu canaluri, guri de canaluri şi vespasiene (d. Cosmovici) om de ştiinţă, le zice vespasiane.

Vrea să zică d. Cosmovici, profesor de zoologie, este om de ştiinţă specialist în construire de canaluri şi confecţionări de vespasiene.

Brava lui! Onoare ştiinţei! Vivat raportarea realităţii pe bază de educaţie!

❑ **Congresul funcţionarilor comerciali.**—După cum am mai anunţat, un congres al funcţionarilor comerciali din toată ţara va avea loc în Iaşi, în ziua de 20 Mai.

Privitor la acest congres, societatea funcţionarilor comerciali din Iaşi a trimis următoarea circulară organizaţiilor similare din ţară.

Sunt puţine bresle în ţara românească, cari să dispuie de atîtea elemente conştiente şi capabile de luptă, ca breasla noastră, a funcţionarilor comerciali. Şi cu toate aceste nici o altă breaslă nu sufere atît din cauza dezbinărei dintre diferitele organizaţii, ca noi funcţionarii comerciali. La Bucureşti sunt nu mai puţin de *trei* organizaţii, din cari fiecare caută să atragă după sine organizaţiile din provincie.

Societatea Funcţionarilor Comerciali din Iaşi, una din cele mai vechi din toată ţara, şi-a dat întotdeauna seama de răul cel mare al dezbinărei. Şi de aceia ea mereu a preconizat unirea tuturor funcţionarilor comerciali din ţară pe terenul neutralităţei, singurul pe care se poate pune la cale o temeinică consolidare pentru viitor a forţelor noastre răzleţite.

Văzînd că până acum cuvintele noastre n'au fost ţinute în seamă, noi ieşenii ne-am hotărît în sfîrşit a lua iniţiativa convocărei unui congres al tuturor organizaţiunilor de funcţionari comerciali din ţară, în care să discutăm şi să hotărîm înfiinţarea unei Federaţiuni a tuturor acelor organizaţii a breslei noastre, cari vor adera la principiile conducătoare, ce se vor fixa de acest congres.

Profitînd de serbările cu ocazia desvălirei statuei lui Cuza-Vodă, ce vor avea loc la Iaşi în zilele de 20, 21 şi 22 Mai a. c., cînd călătoriile pentru Iaşi vor beneficia de o reducere de 75 la sută pe C. F. R.. societatea noastră ca secţiune organizatoare, convoacă toate organizaţiile de funcţionari comerciali din ţară, pentru ziua de Duminică 20 Maiu a. c. la un congres de constituire al unei Federaţiuni a organizaţiunilor Funcţionarilor Comerciali din România.

Şi în consecinţă apelăm şi la secţiunea d-v de a se reprezenta la acest congres prin cît mai mulţi delegaţi.

Printr'o viitoare circulară a noastră vă vom indica mai de aproape *regulamentul* dezbaterilor şi *ordinea de zi* a Congresului.

Pînă atunci vă rugăm a ne comunica toate propunerile şi observaţiile d-v, pentru a le avea în vedere la luarea hotărîrilor noastre definitive.

Ţinem însă să atragem de pe acum atenţiunea tuturora, că este în intenţiunea noastră de a ţinea un congres de deliberare liniştită, iar nu un meeting fără ţel şi fără ordine, cum s'a obicinuit până acum. Va fi un adevărat congres al funcţionarilor comerciali, fără amestecul patronilor, al politicianilor şi al pescuitorilor în apă tulbure.

Deplin convinşi că şi voi, iubiţi colegi vă veţi da seama de importanţa unui asemenea Congres, menit să aşeze pe baze sănătoase şi demne mişcarea funcţionarilor comerciali, vă transmitem salutările noastre colegiale şi vă zicem: la bună vedere.

❑ Joi 3 Maiu a. c. ora 4 p. m, Societatea *"Unirea Femeilor Romîne"*, îşi va ţinea şedinţa bilunară. Se va vorbi despre *Femeea germană.*

Membrele pot aduce şi alte persoane străine de societate.

❑ Adunarea generală a societăţei „Ţesătura-Iaşi" a reales ca membri în consiliul de administraţiune pe domnii: General N. C. Constantinescu, G. A. Movrocordato, E. Schweiger şi Robert de Weiss; censori pe domnii: L. Antoniu, M. Berceanu, G. Botez, Ioan Fotin şi Gh. Lascar; iar ca censori supleanţi pe domnii: Eugeniu Cristescu, Emil Dendrino, Alfons Herovanu, Jacques Marco-Polo şi Al. P. Stoica.

Intrunindu se apoi consiliul, a fost reales d. G. A. Maurocordato ca preşedinte şi general N. C. Constantinescu ca vice preşedinte al consiliului.

❑ Numai sacii goi vechi, care au fost întrebuinţaţi ca ambalaj, vor fi scutiţi de taxa de transport, perceptîndu-se pentru ei numai o taxă de manipulaţiune de 15 bani la 100 kgr.

❑ Astă-zi a avut loc înmormîntarea fostului avocat Al. Averescu.

PRIMARIA COMUNEI IAŞI

PUBLICAŢIUNE

Se aduce la cunoştinţă publică că de la 3 Mai a. c. orele de cancelarie la această Primărie vor fi pentru Serviciile interne numai de la 8 a. m. până la 1 p. m. afară de Cassierie, Percepţie şi Serviciul Technic, care vor fi cele obişnuite.

Accesul publicului prin birouri nu va fi permis de cît de la orele 10 a. m.

10195 2 | 15 Mai 1912

❑ Marţi s'a iscălit şi autentificat contractul pentru lucrările de alimentare cu apă, serviciu de apă caldă, canalizare, vacuum cleaner şi guri de incendiu pentru palatul administrativ din Iaşi pe suma întaiă de 250, două sute cinci zeci mii lei, cu casa Maple din Londra, reprezentată prin calea Herzog din Bucureşti.

❑ **Holera.**—Direcţia generală al serviciului sanitar, a fost oficial informată de cazul de holeră constatat la Constantinopol. Şi în consecinţă a luat o sumă de măsuri preventive, pentru a face faţă ori cărei eventualităţi.

In localitate, aseminea se vor complecta măsurile luate în anii trecuţi, pentru a nu fi surprinşi de teribilul flagel.

*

D. Gh. Botez primarul oraşului, în urma cererei medicale, a dispus mutarea mobilierului, în noul pavilion de izolare de la spitalul Paşcanu.

Medicul şef al oraşului va mai cere un supliment de lucrări, pentru ca acest pavilion să poată răspunde menirei.

*

Persoanele ce vor fi venit direct în contact cu un holeric, vor fi izolate tot la spitalul Paşcanu, unde s'a rezervat un apartament special, izolat de pavilionul holericilor.

Cît priveşte persoanele bănuite a fi fost în contact cu un holeric, încă nu se ştie unde vor fi izolate.

*

Medicii oraşului, vor cere azi administraţiei comunale să dispue a se efectua de urgenţă cîte va trăsuri pentru transportarea bolnavilor.

❑ Delegaţiunea numită de comitetul Cuza Vodă, pentru a invita pe suveran la festivităţile de inaugrare a statuei, va fi primită de rege, la 6 sau 7 Mai.

❑ Consiliul de higienă al oraşului va fi convocat în cursul săptămînei viitoare, spre a rezolvi mai multe chestiuni.

Le această şedinţă, comisiunea specială îşi va depune raportul cu privire la inspectarea farmaciilor.

Băile OGLINZI

JUDEŢUL NEAMŢ

3 kilom. de la tîrgu Neamţ, de unde până la băi transportul se face cu Tramcare, Brecuri, diferite echipage, şi Automobil-omnibus foarte elegante şi automobile mici la fiecare tren
50 % reducere prin gara Paşcani,

Sesiunea de la 1 Iunie la 15 Septembrie

Staţiune Balneară şi Climaterică de primul rang, situată în munţii Neamţului, *la o altitudine de 500 metri* deasupra nivelului mărei, de unde domină toată regiunea înconjurătoare, ferită de curenţi, înconjurată fiind din 3 părţi cu o pădure seculară şi un parc splendid.

Clima temperată, aerul curat şi hygienic de aci, unite cu poziţiunea sa pitorească, îi dă coloritul şi farmecul încîntător al naturei bine-făcătoare.

Băile saline de aci sunt din cele mai concentrate şi rivalizează cu băile similare din Hall, Ischl, Reichenhall etc.

Cabinele de Bale şi Hidroterapie instalate în modul cel mai higienic şi modern, **sunt toate în faianţă.**

Băile au efect miraculos asupra **Rheumatismului, scrophulosei, limfatismul, cloro anemie, debilitate, rachitism, ischias, paralisii, neurastenie, sifilis, boale de piele, boale de copii şi de femei, leucorea, metrită, peri şi parametritele, fibrome, sterilitate, etc.**

Un pavilion modern pentru inhalaţie cu apă minerală, esenţă de brad şi diverse substanţe medicamentoase apropiate.

HOTEL şi VILE

RESTAURANT EXCELENT din nou aranjat cu bucătărie romînă şi franceză sub conducerea d-lor I. Simionescu şi M. Petersil, se serveşte Table d'hôte.

Pensiune (casă şi masă) de la Lei 6.50 pe zi de persoană.

O ORCHESTRA din cele mai bune amuzează publicul.

Pentru familiile care vor să facă menaj acasă, sunt vile şi camere cu bucătării, deosebite, cu luna şi sezon, cu preţuri convenabile.

Pentru distracţiuni clădire drandioasă, prevăzută cu săli: de dans, biliard, lectură, săli pentru diferite jocuri şi casino.—S'au construit din nou vile şi mai multe camere.

EFTIN şi FOLOSITOR

Pentru persoanele ce nu se pot deplasa, recomandăm **sarea extrasă din apele minerale din Oglinzi,** care din cauză că e mult introdusă, ne-a pus în plăcuta posiţiune, a scădea preţul unei cutii de 2 kilo dela lei **1.50** la **1.20**.

Sarea minunată de Oglinzi se află depusă spre vînzare, în toate farmaciile şi drogueriile din ţară şi în Tg. Neamtz la Administraţia Băilor.

Serviciul medical este încredinţat d-lui **Profesor Universitar Dr. V. Bejan,** medic şef al maternităţei din Iaşi, care va face şi operaţiuni cerute, asistat de d. Dr. *I. Rosenfeld.*

Persoanele care nu vor să stea în Oglinzi, găsesc în Trg. Neamţ, oraş cu 12.000 locuitori, cu prăvălii moderne şi bine aprovizionate, numeroase locuinţi confortabile şi eftine, cu sau fără menaj şi cari se vor transporta la băi cu tramcarele administraţiei la fiecare 15 minute, sau eventual cu *Automobil—Omnibus.*

Pentru orice informaţiuni a se adresa de pe acuma la subscrişii în Trg. Neamtz.

Concesionarii băilor Oglinzi: **Rudolf Fritz & Dr. I. Rosenfeld;**

In Iaşi, la d-nii I. Simionescu str. Carol 53 şi M. Petersil, antreprenorii Hotelului, **Str. de Sus 189.**

O afacere de onoare

Incidentul Mavrodi-Cosmovici

Relativ la provocarea la duel a d-lui dr Cosmovici de către dl. M. V. Mavrodi, acesta ne trimete, cu rugăminte de a le publica, următoarele:

Domnule Director,

Un adversar politic, într'un conflict privat cu un coleg al său de partid, cred că poate apela la ziarul Dv. ca la o tribună liberă, pentru publicarea unor acte privind o chestie de onoare. Aceasta pentru a lăsa în absoluta neutralitate cel puţin din parte mi organul partidului căruia i aparţin.

In această speranţă vă rog să primiţi salutările mele destinse.

M. V. Mavrodi

*

Proces-Verbal,

Astă zi 3 Mai 1912

Noi Vasile Panopol şi Locotenent D-trie Drăghici, martorii d-lui M. Mavrodi, însărcinaţi fiind de a cere satisfacţie, prin arme, d-lui L. Cosmovici, pentru insultele adresate de Domnia-Sa prietenului nostru, fiind puşi în contact cu martorii d-lui L. Cosmovici, aleşi în persoana d-lui Lt.-Colonel C. Cătuneanu şi căpitan N. Scortzescu, nu am putut cădea de acord asupra regulării acestui incident pe calea armelor, de oare ce, cu toate că d. L. Cosmovici nu neagă insultele adresate d-lui M. Mavrodi şi ca atare dreptul său de-a cere satisfacţie pe calea armelor, totuşi se opune la eşirea pe teren pe motivul că d. M, Mavrodi, care a intentat un proces de calomnie d-lui L. Cozmovici, şi-ar fi ales calea justiţiei pentru tranşarea diferendului petrecut între Domniile lor şi ca atare o eşire pe teren ar fi posibilă *numai în cazul cînd prietenul nostru şi ar retrage acţiunea de calomnie intentată.*

Noi martorii Domnului Mavrodi, lucrînd în limita mandatului acordat nouă de a cere satisfacţie d-lui L. Cosmovici numai pentru insultele adresate şi întîmpinînd refuzul martorilor de a ne da o satisfacţie pe calea armelor suntem de următoare părere:

Credem că procesul de calomnie intentat de d. M. Mavrodi oare de scop ca prin largi şi minuţioase desbateri să poată spulbera faţă de opinia publică *învinuirea precisă* de natură *calomnioasă*, ce loveşte în demnitatea şi onoarea sa profesională de avocat, îndreptăţindu-l de a se adresa justiţiei.

Este ştiut *că în urma acestui incident*, d. L. Cozmovici a mai adresat d-lui Mavrodi, cuvinte insultătoare ce nu se pot releva, şi pentru are fiind însărcinaţi de a cere satisfacţie pe calea armelor, nu am putut ajunge la nici un rezultat,—refuzîndui-se satisfacţiunea pe care credem că suntem în drept de a o cere şi d. Cozmovici în imposibilitate de a o refuza.

Părerea noastră este că duelul ar fi putut avea loc fără ca d. M. Mavrodi să-şi retragă acţiunea în calomnie,—*fiind două incidente separate.*

Sub nici un motiv, neputînd cădea de acord cu martorii adverşi, am încheiat prezentul proces verbal.

Martori: **V. Panopol, Locot. Drăghici.**

Iaşi 3 Aprilie 1912.

*

D-lor Locotenent D. Drăghici şi Vasile Panopol

Iubiţi Prieteni,

V'am însărcinat să cereţi d-lui Leon Cosmovici satisfacţie prin arme pentru o insultă trivială ce mi-a adresat în localul Jokey Club.

D-sa acceptînd cartelul, pune însă o condiţie formală: „îmi dă satisfacţie pentru insulta trivială, însă numai dacă renunţ la acţiunea de calomnie ce i-am intentat pentru faptul că m'a făcut „hoţ care i-am furat cu d. P. moştenirea de la unchiul său".

Acest, totdeodată trist şi comic personaj, are un moment de luciditate. El vede că o acuzaţie precis calomnioasă ca acea ce mi-a adus, îl va înfunda la ziua judecăţii şi de aceia ar dori să facă din provocarea mea pentru insultă o speculaţie fericită. Regret că nu mă pot învoi la acest compromis.

O injurie ordinară afectează demnitatea cuiva sub raportul amorului propriu. O calomnie îl atinge în cinstea sa personală. Sînt astfel două lucruri distincte şi perfect independente unul de altul.

O insultă în vocabular de grajd — o pot lăsa chiar nerelevată pentru că amorul propriu al cuiva şi consideraţia sa în lume la drept vorbind nu pot fi jignite de înjurătura unui om bine cunoscut ca ordinar şi iresponsabil.

Provocîndu-l, am vrut să fiu generos cu d-sa, să-i dau ocazia să-şi plătească înaintea societăţii şi în mod uşor greşala, căci nu era să atac serios pe teren un om bătrîn, bolnav şi caraghios, fratele unei rude ale mele de aproape pentru care am tot respectul şi toată afecţiunea.

Din aceiaşi umană consideraţiune nu l'am cîrpit şi cei ce mă cunosc pot aprecia astfel motivul moderaţiunei mele, moderaţiune pe care aflu azi, că străinii nu au avut-o cu d-sa într'o vară, la Slănic.

Cînd este vorba de o calomnie, lucrul se schimbă: de ori unde ar veni ea, datorim publicului lămurirea precisă asupra onestităţei noastre private, publice sau profesionale. Şi incidentul nu se poate termina cu o scuză banală într'un proces verbal.

Aparţinînd publicului prin profesiunea mea de avocat şi calomnia vizînd această activitate, justiţia singură are a cecerta lucrul şi a-mi da la timp satisfacţie prin sentinţa sa.

Ast-fel ea singură are să cerceteze, dacă eu ca avocat al d-lui P. şi lucrînd în acest proces alături de d-nii Nicolau, Cristofor, Badareu, Vasile Lascar şi Titu Maiorescu, l'am pradat pe d. Cosmovici, de drepturile sale în moştenirea unchiului său.

Insulta trivială de la Jokey este una, caiomnia anunţată la consiliul comunal şi confirmată apoi la Jokey Club este alta. Fiind două fapte deosebite am ales două căi diferite. D. Cosmovici, care în provocaţiunea mea pentru insulta trivială nu ar fi trebuit de cît să accepte, dacă era cavaler, găseşte cu rost să-mi ceară în prealabil renunţarea, care priveşte un delict special, — poate că mi-ar fi cerut mai apoi tot prealabil chiar, moştenirea de la reposatu.... în fine un lucru este cert, încurcă lucrurile ca să deghizeze un refuz de a se bate.

Iubiţi prieteni ideile fixe ale d-lui Cosmovici, l'au scos de mult din rîndul oamenilor normali, expresiile sale triviale, gesturile sale obscene l'au clasat de mult în rîndul omenilor absolut... originali, iertaţi-mă dacă v'am dat misiunea imposibilă de a trezi buna cuviinţă la un primitiv şi o licărire de conştiinţă la un dement iresponzabil.

Primiţi, o afectuoasă strîngere de mînă.

M. V. Mavrodin

ULTIME INFORMAŢIUNI

❑ *In chestia moşiilor din Basarabia ale Spiridoniei, toată încurcătura se datoreşte d-lui Titu Maiorescu, care, ca ministru de externe, tratînd afacerea astă iarnă direct cu ministerul de externe din Petersburg, aratase că guveraul nostra este gata să admită vînzarea moşiilor cu opt milioane lei, cu condiţia ca banii să nu fie consemnaţi în Rusia şi ca guvernul rus să admită ca suma de 280,000 ruble, aflător consemnată dinainte la Banca Imperială din Petersburg, să fie eliberată epitropiei.*

Acum în urmă s'au prezintat cei doi delegaţi ruşi, anunţînd că guvernul rus acceptă toate condiţiile puse de guvernul romîn. Dacă delegaţii au acceptat amînarea pînă la toamnă, au făcut-o pentru motivul că li s'a arătat că trebue un proect de lege—dar au ţinut să declare. că consideră vînzarea perfectă.

*

Astă-iarnă, cînd s'au urmat tratativele cu d. Maiorescu, venitul moşiilor era de 400 mii lei anual, ceea ce făcuse pe ministrul nostru de externe să ceară, socotind venitul cinci la sută—opt milioane.

Din Aprilie 1912, întrînd în vigoare alte contracte de arendă, venitul a crescut cu cincizeci la sută, aşa că, spre a obţine venitul identic din cupoane, moşiile ar trebui vîndute cu 12 milioane.

Din nefericire, se crede că epitropia, potrivit angajamentului d-lui Maiorescu, nu va putea obţine de cît opt milioane lei, aşa că budgetul epitropiei se va prezinta cu un deficit de 200,000 lei.

❑ *Invitaţiile la inaugurarea statuei lui Cuza-Vodă, au fost suspendate, urmînd să se aştepte întăi răspunsul Suveranului, dacă vr'un membru al familei regale va putea veni la data fixată.*

❑ *Domnul Take Ionescu va sosi mîine dimineaţă în Iaşi, avînd a pleda în două procese la Curtea de Apel.*

❑ *Comitetul executiv central al partidului conservator-democrut şi şefii organizaţiilor din ţară, au fost convocaţi să se întrunească Duminecă, 6 Mai, la clubul nostru din Bucureşti, pentru a asculta comunicările politice ce le va face d. Take Ionescu.*

❑ *D. Tit Maiorescu a scris unui prietin politic al său din Iaşi, că regretă foarte mult, că toate întrevederile ce le a avut cu d. Take Ionescu asupra unei colaborări, au rămas fără rezultat.*

Primul ministru adaugă că tratativele au a fi considerate definitiv rupte.

❑ *Mitropolitul Moldovei, care a solicitat o audienţă pentru a comunica Regelui invitaţia comitetului din Iaşi cu privire la participarea Suveranului la serbările de inaugurare a Statuei lui Cuza-Vodă, a fost înştiinţat că va fi primit Duminecă, 6 Mai, ora 11 a. m., la palatul regal din Bucureşti.*

❑ Domnişoara Lucia Mano, fiica doamnei Elena Mano, s'a logodit cu domnul locotenent Paul Beldiman.

❑ *La demisia din primariat. pe care d. Grecianu a trimis'o ministrului de interne, se afla adăugită, după cum aflăm din sursă bună, şi o scrisoare personală către d. C. C. Arion, cu conţinut foarte drastic şi cu aluzii transparente la opunerea d-lui Arion ca d. Grecianu să intre în minister.*

Demisia şi scrisoarea au fost trimise în urma unei consfătuiri prealabile pe care d. Grecianu o avuse cu d. N. Filipescu.

❑ Asupra raportului făcut de d. I. Th. Burada, senatul universitar din Iaşi şi consiliul facultăţii de drept, au recomdat pe d. Virgil Arion, direct profesor definitiv la catedra de Sociologie şi istoria dreptului, vacantă la facultatea juridică din Iaşi, secţia doctoratului.

❑ Medicul şef al oraşului a cerut închiderea fabricei de macaroane şi fedea din strada Nicolina 36, pe care a găsit-o în proaste condiţiuni.

❑ **La Primărie.**—Ministrul de interne nu s'a grăbit să dea curs diferitelor cereri, aşa că pînă azi nici nu s'a confirmat alegerea de primar a d-lui Gh. Botez, nici nu a primit demisia d-lui Cosmovici.

Se crede că pînă mîine, aceste vor fi tranşate, aşa că consiliul comunal va fi convocat, pentru mîine, la orele 4 p. m.

*

Inainte de a pleca în străinătate, d. Grecianu a avut o nouă consfăture cu unii consilieri comunali.

S'a hotărît a nu se mai alege un prim ajutor de primar, ci numai pe un al doilea ajutor, în persoana d-lui Konia, rămînînd ca d. Stamatiu să fie considerat prim ajutor de primar, fără a fi supus la un nou vot.

Se va comunica numai ministrului de interne aceasta, cerîndu-se aprobarea numai pentru alegerea domnului Konia.

D. avocat Lohan va fi numit ofiţer al stării civile.

*

Eri fiind sărbătoare, birourile Primăriei au fost închise, aşa că nu avem de înregistrat un nou conflict.

Probabil că aşteptarea nu va fi lungă.

❑ Din Paris ni se telegrafiază, că azi, la orele 2 p. m. s'a inaugurat în galeriile George Petit, rue de Sèze 8, expoziţia de tablori ale artistului Nicolai Gropeanu.

La solemnitatea aceasta, a azistat d. Al. Em. Lahovari, Ministrul României la Paris.

❑ Mîine Simbătă are loc la Teatrul Naţional, o reprezentaţie extra-ordinară dată, în folosul şcoalei de electricitate.

Se va juca *Fericirea Casnică*, cunoscuta comedie.

Se prevede un succes deosebit.

❑ Un incendiu a disfrus cu desăvîrşire casa locuitorului Ştefan Manolache, din satul Fîntînele. Focul a luat naştere, numai din imprudenţa unui copil.

Pagubele se urcă la 700 lei.

❑ In seara zilei de 1 Mai, un automobil, în care se găseau doi domni, venea cu o viteză mare, din Hîrlău la Iaşi.

In goană, au rupt gardul de via Tesanu, iar automobilul s'a răsturnat fără însă a se întîmpla vre un accident de persoană.

Cei doi călători au putut să-şi continue drumul.

❑ Parchetul a terminat ancheta în ce priveşte plîngerea adresată contra d-lui Crudu, directorul şcoalei de croitorie a statului din Iaşi, găsind că este loc de a fi dat judecăţii pentru lovirea elevilor.

Dosarul a fost trimis judecătoriei colului I urban din Iaşi.

❑ D. profesor An. Obregia a donat facultăţii de ştiinţi suma de 1000 lei pentru a acorda premii studenţilor meritoşi dela facultatea de ştiinţi.

❑ Ministrul instrucţiei a cerut tuturor direcţiunilor şcolilor secundare din Iaşi, să-i comunice până în trei zile un tablou cu numele profesorilor şi maiştrilor, cari au împlinit vrista de 65 ani şi 30 ani de serviciu, toţi aceştia urmînd a fi şcoşi la pensie din oficiu.

❑ Pînă în momentul de faţă comitetele breslelor şi corporaţiilor, n'au fost încă confirmate de Casa Centrală.

❑ Prezenţa în Iaşi a d-lui A. Vlahuţă, a fost în legătură cu apropiata apariţie a unei monografii literare, datorită d-lui G. Ibrăileanu asupra poetului Vlăhuţă.

E o lucrare de doctorat a fostului profesor suplinitor la Universitatea de Iaşi.

❑ Abia s'a înfiinţat sindicatul medicilor din localitate şi norocul a şi început să surîdă urmaşilor lui Hipocrat.

Un tînăr practician iaşan a cîştiga, alaltăeri suma de 30 000 mărci germane la un... loz olandez.

❑ Locuitorii Petru Mihoreanu, Gh. Saur, N. Iliescu, A. Macovei, P. Sinică, P. Prisacaru şi D. Mărgărit aveau de multă vreme o ură neîmpăcată asupra locuitorului Gh. al Ioaniţoei.

Ei l'au pîndit eri şi sărind asupra nenorocitului, l'au maltratat în chip sălbatec.

Victima a fost internată la spital, iar agresorii arestaţi.

❑ *Domnul Ionel Şoarec, funcţionar la Creditul urban din Iaşi, fost coleg de clas cu Nicu Filipovici, a primit o scrisoare de la acesta în care Filipovici pledează nevinovăţia şi cere fostului coleg să-l ajute cu 200 lei, ca să şi angajeze avocat.*

La scrisoare se află adăugat un memoriu scris pe 18 coli hârtie, care trata despre întreaga tragedie.

Memoriul a fost trimis de d. Şoarec parchetului Ilvof, dar n'a ajuns la destinaţie.

❑ Duminică va avea loc la cercul militar, banchetul organizat de profesorii liceului militar în onoarea d-lui colonel Mihăiescu, mutat la Tg.-Jiu.

Banchetul va fi prezidat de d. D. Pompei, inspector general al învăţămîntului superior, fost profesor la liceul militar.

❑ In ziua de 8 Mai urmînd a se ţinea licitaţie la prefectura de judeţ, pentru furnisarea lemnelor necesare şcolilor secundare, din Iaşi, s'a cerut de la minister, ca direcţiunile să facă cea mai largă publicaţie pentru această licitaţie doar vor veni cît mai mulţi concurenţi şi se va putea obţine un preţ mai redus, de oare ce actualele preţuri au atins recordul scumpetei.

❑ Mai mulţi indivizi, cari au fost arestaţi, au maltratat grav pe săteanul D. Mărgărint, din Golăeşti, zdrobindu-i picioarele.

❑ **Judiciare.**—La secţia I a Curţii va pleda mîine, d. Take Ionescu în procesul Sturza Fischer.

La s. II a Curţii vor pleda tot mîine d-nii Take Ionescu şi Vasile Missir, în procesul Vernescu-Fischer, pentru reziliere de contract pe baza legii trustului.

— Juriul, neputîndu-se complecta astăzi, juraţii absenţi au fost condemnaţi la cîte 75 lei amendă.

Procesul a Catrinei, pentru dare de foc, a fost amînat pentru 8 Maiu, iar procesul girantelui ziarului nostru pentru sesiunea din Septembrie.

— Divergînţa ivită în procesul pentru anularea testamentului def. colonel Rosnovanu, se va judeca la 23 Mai, la s. II a Curţii.

La 8 Mai, la aceeaşi secţie, procesul fraudelor silvice din Neamţ.

— Judecătorul de instrucţie al cabinetului I, a ordonat punerea în libertate a celor trei co-autori ai furtului automobilului.

Primul procuror, punînd concluzii pentru menţinerea în arest a autorilor, Camera de punere sub acuzare va avea să se pronunţe.

— Curtea s. I a condemnat astăzi la o lună de zile închisoare, pentru faliment, pe comerciantul Iacob Segal din Bacău.

— La secţia II a tribunalului se judecă astăzi acţiunea intentată de fraţii Barbu, noii proprietari ai moşiei Bădeni, de a se ridica sechestrul judiciar pus pe averea aflătoare pe moşie, proprietatea lui D. Fischer.

S'a pledat intervenţia lui Iulius Beer, unul din co-asociaţi la contractul de arendare. Intervenţia a fost respinsă.

Pledarea în fond se va amîna.

❑ La Teatrul-Circ Sidoli se reprezintă astă seară Vineri un program nou cinematografic (Pathé Frères), care cuprinde între altele următoarele subiecte:

Răsbunarea abandonatei. Splendidă naraţiune insufleţită.

Cinele credincios. Scene din viaţa animalelor.

Concursurile nautice din Monaco.

Minunea florilor, înscenare splendidă cu d-ra Napierkowska de la Opera Mare pariziană.

Max Linder şi banca „Mîna Neagră" scene comice.

Lupta Pieilor-roşii, interesantă desfăşurare reproducînd luptele indigenilor americani, (2 părţi).

Tînda'ă tărgueşte. Scene foarte humoristice.

Mîne Sîmbătă la matineu şi seara „Circul zburător" sau în faţa şearpelui. O splendidă desfăşurare, din viaţa artiştilor ambulanţi. Film de mare artă, clasat în fruntea producţiilor daneze, formînd a doua serie din ciclul „Cei patru draci". Cuprinde două părţi de cinematograf. Se atrage o deosebită atenţie ieşanilor asupra acestui subiect.

Preparator special

de franceză, germană, latină, matimatici, elevi de curs primar, secundar.

Emil Professor *Str. Sf. Teodor 36*

V. E. Teodoru

AVOCAT

Iaşi—Str. Lascar Catargiu 48.

Ultime telegrame

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 4 Mai

Consiliul de Miniştri

Bucureşti.—Azi, la orele 5, se va ţine un consiliul de miniştri, sub preşedenţia d-lui Maiorescu.

Consiliul se va ocupa cu lucrări curente.

Crima din Fălticeni

Fălticeni.—O groaznică crimă s'a comis aseară în satul Lunca.

Locuitorii Dumitru Urlea şi Gr. Birsan, purtînd o ură neîmpăcată în potriva lui N. Bran, l'au bombardat cu pietre pînă l'au omorît.

Bandiţii au fost arestaţi.

Tunelul de la Bereşti

Galaţi.—Mîne se va inaugura tunelul de la Bereşti. Vor asista toţi miniştri, cari vor sosi cu tren special.

Inaugurarea se va face cu o deosebită solemnitate.

Funerariile lui Iancu Alexandrescu

R. Sarat.—Eri a avut loc ceremonia inhumaţiunei remăşiţelor pămînteşti ale regretatului Iancu Alexandrescu, fost şef al partidului conservator democrat din R. Sarat. Cortegiul a fost urmat de tot ce are oraşul mai distins. D. Tache Ionescu, a rostit o cuvîntare emoţionantă, în care a relevat meritele defunctului şi regretele unanime ce lasă în urma sa.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a V-a a loteriei Regatului Romîn.

Au cîştigat:

— ULTIMA ZI —

2000 lei, No. 21473, 682, 37441.

1000 lei, No. 24093, 14175, 24820 24399, 43702, 5380.

500 lei, No. 14840, 25938, 6980, 2901 32511, 35422, 45934, 13181, 3358, 35594.

300 lei, No. 28442.

250,000 plus 200 lei, No. 25,655.

20,000 plus 200 lei, No. 50285, 42102, 9634, 35630, 3511, 16940, 37063 8167, 55441, 10131, 3442, 57197, 50552 17506, 24150, 1102, 51564, 25256.

20,000 plus 500 lei, 8544.

10,000 lei, No. 33643.

La tragerea de astă-zi a premiilor a căzut în colectura „Providenţa" din strada Ştefan cel Mare premiul de 20,000 lei asupra No. 57,195.

Asemenea 250,000 lei cel mai mare premiu care a dat loteria pînă azi, a căzut tot în această colectură pe No. 25,655.

ŞEDINTA CONSISTORIULUI

Bucureşti.—In şedinţa de azi a consistoriului, I. P. S. S. Mitropolitul Primat, a propus să se ceară guvernului despăgubirea preoţilor de la sate, cărora li se ia pămînturile.

CAPTURAREA UNOR VASE TURCEŞTI

Roma.—Admiralul Fiale, face cunoscut, că în apropierea de insula Lipso, a capturat un vas turcesc cu arme şi muniţiuni.

Garuizona din Lipso a fost făcută prizioneră.

Mobilizarea Flotei ruse

Constantinopol.—O ştire sosită aci, anunţă că flota rusă din Marea Neagră, a primit ordinul de mobilizare.

*

Constantinopol.—Ziarul La *Jeune Turque* **complectează sus menţionata ştire zicînd că generalul Alexandrovici, comandantul cazacilor din Moscova a primit ordinul să plece în Caucas.**

*

Acelaşi ziar afirmă că bulgarii fac mari întăriri la Varna.

*

Constantinopol.—Ziarul *Sabah* **află că la Petersburg domneşte o febrilă activitate şi că trupele din Nicolaeff şi Sebastopol au primit ordinul să fie gata.**

VIZITAŢI MAGAZINUL FABRICEI DE MOBILE

MOBILE SOLIDE ŞI EFTINE

LOBEL

Iaşi Str. Lăpuşneanu 32

— Zilnic noutăţi —

Face şi avantagii de plată

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"
Bucureşti—Il. Şoseaua Vitan II—Bucureşti
a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun
preparate de
Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuința în beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calitățile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărți în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoțită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Prețurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2.
Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereți pretutindeni preparatele
LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fiecare dimineață adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ți întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălați părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizează creşterea.
5. Contra îndăuşelei întrebuințează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obține rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătești gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simți obosit după un lung exercițiu fricționeazăte cu „Diana" Franzbranntwein şi vei recăpăta imediat putere.
8. După baie fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzație.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îți va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ți lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din țară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

Renumitele PLUGURI
întreg de oțel bătut
marca PORC MISTREȚ
DIN FABRICA
Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit

Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la

Frații Bachstez, Iaşi

Noua Coafiură de Dame
M. BACHMAN
— Iaşi—Strada Gh. Mârzesca 28 —

Aduce la cunoştința doamnelor că **Salonul de coafiură** este aranjat din nou cu toate articolele necesare şi se efectuează tot ce priveşte această branşă, anume: cozi, bucle, turbane moderne, transformațiuni de asemenea

Se frizează cu ondulațiuni Marcel

Se primesc şi comenzi în provincie

Magazinul Comerțului în Rate
— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —
Pune la dispoziția onor. public un mare
Depozit de Maşini de cusut
pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcționare perfectă garantată

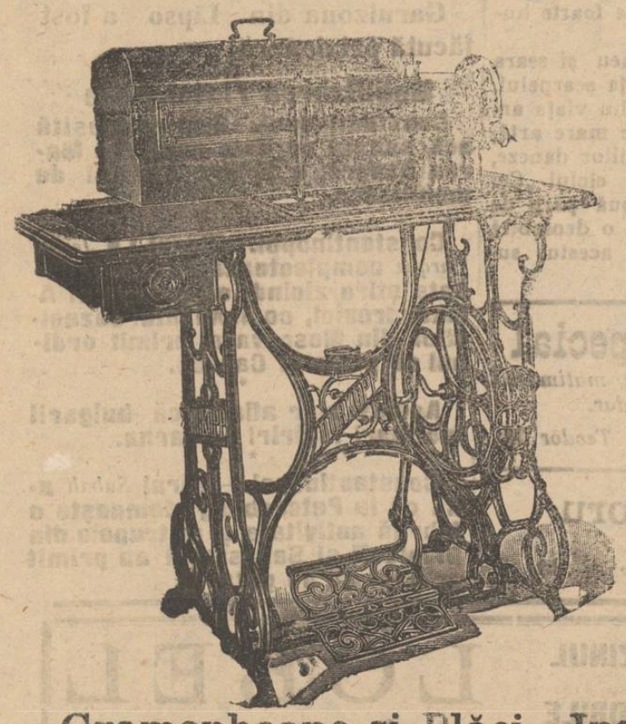

Biciclete
BRENABOR
întrebuințate de ar sentatele armatelor din Europa.

Biciclete
Puch şi Dürkopp
Intrebuințate de artiştii Circurilor Busch, Renz Henry.

MOBILE
CĂRUCIOARE
PENDULE
şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente
Toate se vînd în rate convenabile la
MAGAZINUL COMERȚULUI IN RATE
S. L. Grosmann & M. Marcovici

„ANCORA"
(ANKER)
Societatea de asig. asupra vieței şi de rente în Viena.
Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.
Concesionată pentru România prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.
Fonduri de garanții la 31 Dec. 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi fond. asociațiunilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „
Situația asigurărilor la 31 Dec. 1911
92.127 polițe de lei 654 389 154 64 | 100
lei 1,995 501 72 | 100 **rentă**
Cantiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.
Lei 7 453.500 ca garanție pentru asigurații din România
In anul 1911 s'au plătit asiguraților ca dividende
Lei 1,986,252 63 | 100
Societatea „Ancora" închee;
Asigurări pe caz de viață şi deces în conbinațiune cu scutirea de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemene toate celelalte combinațiuni moderne—cu şi fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraților săi: Inatacabilitatea poliței.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Polița universală.
Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.
Preț mare de rescumpărare etc. etc
Direcțiunea pentru România. Bucureşti agentul general pentru Iaşi.
IOSEPH POPPER,
Str. I. C. BRATIANU No. 166.
(foastă strada de Sus)

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAŞI
Fondată în 1856
Casă de încredere
Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărți de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.
Prețuri ieftene

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameresdă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tâmpăduit, *Migrenele, Cefalgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute şi dureroase* cari [illegible] resistă tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineața, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se pot găsi la toți Droghiştii şi Farmaciştii.*

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No. 1584 — Duminică 6 Maiu 1912

ȘEFUL NOSTRU

Partidul contervator stă astăzi la o mare cumpănă. Greutățile ce se întimpină *din o parte* întru înfăptuirea unei concentrări, necesară acțiunii de moment, a pus din nou pe tapet necesitatea unui guvern Take Ionescu.

Corona, care în situația ei mai pre sus de partid și deci de moment, a crezut în hotărirea ei istorică să dea precădere organizării politice rămase sub șefia d-lui Carp, Corona știa tot așa de bine ca și țara, că partidul conservator are două organizări. Corona mai știa că în ochii țării organizațiunea conservatoare de sub șefia d-lui Take Ionescu căpătase în ochii țării acel ascedent politic, care uimise pe toți oamenii politici, prin elanul cu care se deslănțuise. Era o trezire a țării, spre o nouă viață politică, și nu că țara ar fi fost pururi gata la guvernare nouă, dar credea în elanul ei, că a venit vremea de a se rupe cu clișeele oficiale.

De ce partidul conservator își dăduse 2 organizări? De ce adică un organism politic ca cel conservator și mai vechiu și mai cu temeiu în țară, să se desprindă în 2 organizme, chemate a se războ împreună, a lăsa pe cămp răniți și morți și a le da și țării și Coroanei impasul unei alegeri?

S'ar înșela amar cine ar vedea în această nouă organizare conservatoare un imbold personal, o ambiție de satisfăcut, o rănire de răzbunat. Prin această nouă organizare se căuta a se îndrepta în interiorul partidului unele rele endemice, cari l'au făcut impropriu de guvernare.

Fără a vorbi de timpuri mai vechi, atîta știm, că puternica personalitate politică a lui Lascar Catargi știuse să adune în juru-i cu mari sacrificii, toate elementele răzlețe. Și d. Carp a fost pus în funcțiune de Lascar Catargi și n'are a regreta cei 4 ani de guvernare rodnică, în care Petre Carp a putut da țării tot ce a fost vlaga temperamentului său politic. Ne-a dat atunci o lege a minelor, ne-a organizat ministerul de domenii, și știuse a strînge în juru-i, o întreagă legislație economică demnă de partidul condus de Lascar Catargi.

Petre Carp diriguit de altul a putut produce ceva; lăsat singur la diriguire n'a putut face nimic, nici ca diriguire politică, nici ca legiferare.

Murind Lascar Catargi partidul conservator a fost pus într'o vădită inferioritate politică față cu partidul liberal. Și lucrul acesta s'a văzut imediat.

In dezastrul și golul produs cu moartea năprasnică a lui Lascar Catargi la 29 Martie 1899, criza de guvern a durat 15 zile și în zăpăceala momentului, votul s'a dat pentru șefia d-lui Gh. Gr. Cantacuzino; dar în fața secetii și a crizei financiare guvernul conservator cu diriguirea dublă a d-lui Cantacuzino ca șef de partid și cu d. Carp ca șef de guvern n'a putut face față situațiunei și a trebuit ca după 22 luni de guvernare să facă loc guvernului liberal al d-lui Sturdza.

O incapacitate.

Indoita șefie admisă provizor la Iulie 1900 s'a desfăcut în o luptă dușmănoasă după Februarie 1901, cînd votul Camerii s'a dat de șeful partidului contra șefului guvernu-lui. Patru ani lupta s'a dat între aceste 2 direcțiuni, cu 2 pretinse organizări; *una* condusă de d. Carp, fostul șef al guvernului conservator, stînd în coastele partidului liberal, în a cărui slujbă se pusese, ca opoziție miluită. Alta, condusă de d. Gh. Gr. Cantacuzino, fostul șef de partid, avînd pe Take Ionescu de luptător care ducînd adevărata luptă contra guvernării liberale a repurtat toate succesele și a cules roadele în 1904 iarna.

Dar îndoita organizare a mers și după 1904, cînd d. Carp a luptat pe față alăturea cu partidul liberal contra guvernului conservator prezidat de d. Cantacuzino.

Dar boala continua să roadă partidul conservator din cauza tembelismului la direcție. Și în adevăr, guvernul d lui Cantacuzino s'a arătat incapabil față cu mișcarea din primăvara lui 1907 și a cedat pasul iarăși guvernării d-lui Sturza.

Era pentru a doua oară dovedirea unui mare adevăr că partidul conservator suferea de o mare boală la direcție, și de răul endemic al unei îndoite organizări.

Acestea au mers până la 26 April 1907, cînd cele 2 direcții schioape, cari au dat fiasco în 1901, apoi s'au războit între 1904—1907 n'au dat aspectul nu unei însănătoșiri la direcție, ci de un complot a doi neputincioși, uniți prin instinct spre a stăpîni cu forța noul spirit ce se manifestase în partidul conservator.

Pe cînd aceste rele se petreceau la cîrmă, partidul conservator se încălzia de activitatea și personalitatea mai mult ca luminoasă și fecundă a lui Take Ionescu.

Adversarii noștri liberali au simțit din primul moment unde stă forța partidului conservator și de la 1891 și pînă mai eri, alaltăieri, au dus cea mai omoritoare campanie contra lui Take Ionescu. Nu era numai ura contra unui om nou, ci și teama de un adversar covîrșitor în acțiunea lui politică.

Dar prin această acțiune negativă partidul liberal sporea cu mult în ochii partidului persoana lui Take Ionescu, care știuse a-i căpăta de o dată locul de frunte prin larga-i activitate rodnică în legiferare.

De odată dar prin instinctul de conservare al partidului, tot ce a fost suflare conservatoare cuminte, harnică, statornică s'a văzut atrasă în jurul persoanei lui Take Ionescu, întâiu ca să-i facă zid de apărare contra dușmanului din afară, al doilea ca să se bucure și el partidul, de succesele mari ale fruntașului și al treilea ca să l apere contra loviturilor și rînirilor din lăuntru.

Devenise ast-fel partidul conservator că Take Ionescu era plouat de-al binelea cu partidul său, din cauză că direcțiunea Nababului îi luase cortelul de ploae—*parapilul* iar cînd cele 2 direcțiuni s'au unit în acțiunea de conservare reciprocă l'au pus pur și simplu în stradă ca pe ori ce nou venit.

Și atunci tot ce a fost suflet curat conservator a stat în jurul lui Take Ionescu, l'au ridicat în grad, i-a dat tresa de general și așa am plecat la războiu, pentru învingere și detronare.

Și astăzi în 5 Maiu 1912 succesul e al nostru. Șeful din 1899 s'a demis singur în 1907; Șeful din 1907 s'a desțelenit singur în 1912.

Dacă partidul întreg ar avea sufletul curat și neîntinat de corupția celor cu direcție bolnavă, s'ar strînge de la sine în jurul lui Take Ionescu. Dar rătăciții au 12 ceasuri să se întoarcă la drumul pocăinții.

Azi Take Ionescu este singurul în drept de a repune partidul conservator pe temeliile bune ale unui partid de guvernare.

Noi avem toată încrederea în șeful nostru.

Nedreptatea ce i s'a făcut în 1911 va fi pe deplin răzbunată în 1912, pentru a se ști că partidul conservator în Romînia e adevăratul partid de progres, căci nu s'a ferit de a pune în capu-i pe un om nou, ce nu datorește nimic de cît sieși.

Iată de ce Take Ionescu este un simbol al vremurilor noastre. Pe dragostea și încrederea unui întreg partid și pe cultul unei țări întregi, mergi înainte. Drumul drept duce totdeauna la izbîndă.

Și izbînda va veni.

Gh. Ghibănescu.

Cuvîntul d-lui judecător I. Manu

D. I. Manu, de curînd numitul președinte al secției I al Tribunalului Ilfov, adresează ziarului „la Politique" o scrisoare, prin care protestează împotriva afirmării *Independenței*, **că d-sa ar fi fost înaintat ca o favoare, pentru opinia separată ce a făcut cu prilejul hotărîrei secției II, prin care se înlătura legea Marghiloman ca neconstituțională.**

Că fiul guvernului Manu n'a cerut nici o favoare, de asta nu ne îndoim, dar că guvernul i-a favorizat pe d-sa, asta n'o va nega nimeni.

Și interesul acestei favori nu era numai persoana d-lui I. Manu. Guvernul avea alt interes în directă legătură cu procesul, care se judeca și se judecă încă. Prin înaintarea d lui Manu, guvernul a voit să arate magistraților, cari urmau să se rostească în acest proces, că acela care i a fost favorabil lui, e înaintat, deși înalta Curte de Casație i-a infirmat opinia, consfințind pe cea a judecătorilor, cari deși au judecat bine, dar totuși fiindcă n'au dat cîștig de cauză guvernului, nu sunt înaintați.

Inaintarea d-lui I. Manu urma să servească guvernului pentru ispitirea celorlalți magistrați. Și ca dovadă că așa este, e insuși faptul că judecătorul înaintat la tribunal secția II, în locul d-lui I. Manu, s'a rostit contra majorității tribunalului, opinind pentru totala respingere a acțiunei soc. tramvaielor, cînd președintele acelei secțiuni și unul din judecători i-au dat cîștig de cauză asupra tuturor capetelor de cerere.

Și apoi alt lucru curios: cum explică d. I. Manu înaintarea d-sale în preajma unei însemnate hotărîri, în care d-sa a judecat greșit, da vreme ce înalta Curte de Casație i-a infirmat opinia, confirmînd pe cea a majorității?

Nu vede d-sa nimic curios în procedeul guvernului? Și nu e d-sa aplicat a crede, că înaintarea d-sale în așa împrejurări n'a fost înadins făcută de guvern pentru a arăta magistraților o pildă vie de ce se întîmplă cînd un judecător îi este favorabil lui în procesul acesta, de ce e mai înaltă însemnătate politică pentru guvern?

Că d. I. Manu a fost de bună credință, nu ne îndoim, de rea credință a fost guvernul.

Iarăși Banca Națională

Epoca *revine asupra chestiei Băncii Naționale. De data aceasta însă ziarul d-lui N. Filipescu nu mai îndrăznește să numească Banca, cea mai mare excrocherie a veacului, și nici nu zice că directorii ei ar fi niște crupieri la acest vast tripou.*

Prea adevărat, asta n'o zice Epoca, *dar o subînțelege. Căci compară cifrele relative la Banca Națională cu tabelele de cifre privitoare la Societatea comunală de tramvaie. Cum însă ziarul guvernamental nu încetează nici acum să taxeze această societate drept necinstită, înțelege ori-cine că același calificativ revine și Băncii Naționale. Așa dar, d. N. Filipescu nu se astămpără, de și a promis solemn că nu se va mai atinge de Banca Națională. Mai rămîne acum ca d. Filipescu să redeschidă și chestia represiunei, pentru a pune lucrurile în aceiași situație în care ele se aflau în ajunul zilei de 8 Ianuarie și după această dată.*

Că d. Filipescu are de gînd să rîdice din nou chestiunea, asta a promis o d sa formal. Că are de gînd să-și țină promisiunea, o dovedește faptul, că d-sa a rîdicat de la ministerul de rezboi dosarele represiunei aflătoare în arhivele secrete ale acelui departament.

Iată dar unde am ajuns cu luptele politice. Dovadă că ne aflăm într'o situație anormală ie însuși faptul că ne învârtim în cercul vicios de azi, fără putință de scăpare.

E ceva putred în țara Danemarcei..

Marienbad — vila Flora

Convenim că numai banal n'a fost pasagerul ilustru, plecat alaltăieri, cu expresul de la prînz, din Iași.

Domnul Grecianu a fost acel pasager.

Ne am deprins într'atît a vedea în plecarea d lui Grecianu peste granița pe trimisul foarte extra-ordinar al Coroanei, în cît cată să spunem repede, că de astă dată n'a stat scris în pașaportul d-lui Grecianu, „envoye très extra-ordinaire de S. M. le Roi de Roumanie".

Dar nici ca un călător oare care n'a plecat. Ci încărcat de mari onoruri cetățenești: primar onorific al Iașului, consilier comunal în activitate, barbat de stat al cărui nume va onora o stradă a Iașului—titluri și daruri ce i-au fost oferite numai de domnul Bușureanu.

Evenimentul ne învață că ilustrul călător s'a îndreptat spre Marienbad, una din perlele stațiunilor balneare din Boemia și că primarul onorific al Iașului va lua reședință în vila Flora.

Specialitatea principală a apelor de la Marienbad fiind degrășarea este evident că scopul curei pe care nu mai ilustrul pasager o va urma în zisa localitate, este de a ajunge la slăbire.

Ingrășarea șerului este provenită din excesul de onoruri la care a fost supus cu prilejul demiterei sale din primariat, ca simplă desdăunare, că cu prilejul numai a alegerei sale ca primar, nu fusese obiectul nici unui fel de entusiasm.

Că primarul onorific al Iașului se va repauza de succesele sale în vila Flora —nu credem să fie o simplă coincidență. Flora este zeița florilor și a grădinelor, ibovnica zefirului și mama primăverei.

N'a plecat șerul la Marienbad încununat de lauri? Nu este el acel, care a instalat primăvara la Primărie și a făcut d'într'insa o foarte superbă grădină?

Merienbad—vila Flora: leac contra obesității, provenite din îngrămădire de succese politice—gazdă vila Flora: o floare între flori.

OAMENI ȘI LUCRURI

Dușmanul femeilor

Nefericitul August Strindberg a fost mîntuit de-apururi de grelele suferinți care-i amărau existența în anii din urmă. Dar moartea lui—să spunem lucrurile cu sinceritate—însamnă o ușurare, din anumite puncte de vedere, pentru sufletele omenești. Scrisul lui, gîndirea lui apăsau ca o povoară pe conștiința omenirii. Rostite cu talent, paradoxele cugetării lui întrețineau îndoiala, umbra, tortura nesiguranței și nesociabilității,—ne lăsînd să străbată prin nourii scepticizmului o singură rază de credință, de mulțumire, ori de iluziune...

Rănit sufletește prin mari și timpurii dezamăgiri, ori—mai curînd—împovorat din născare de un temperament rebel, puternicul scriitor scandinav nu înțelegea să samene decît sămînța urei între cele două sexe, de cîte ori atingea — și atingea de preferință cît mai des posibil—marea problemă a conflictelor dintre barbat și femee.

Aduceți-vă aminte de „domnișoara Iulia". Cu cîtă brutalitate nemiloasă autorul face să se spulbere ori ce nuanță de delicatețe, de gingășie, de nevinovăție în sufletul tinerei—prea tinerei —femei, mai adevarat: în sufletele noastre de cetitori, făcînd să intervină, drept erou, pe cinicul și simbolicul vezeteu, ca expresie dezgustătoare a instinctelor de vigoare și a forței de cucerire și stăpînire a sensurilor!

Ce e „Sonata lui Kreuzer" pe lîngă romanele și dramele lui Stindberg! La noi socotim drept antifemenist pe Eminescu, pentru că a scris în „Dalila":

...Nu știam că-i tot aceea
De te razemi pe o umbră, ori de crezi
ce-a zis femeea.

Ce să mai zicem despre poetul scandinav care a scris lucruri ca acestea:

„Barbatul dă, femeea iea; barbatul face sacrificii, femeea risipește..

„Să-și înșele barbatul,—iată suprema dorință a femeei. Dacă-l poate face să mănînce carne de cal, fără să știe,—e fericită.

„Cînd femeea capătă dinți de lapte, nu învață a vorbi, ci a minți în același timp. Căci a vorbi și a minți e una pentru dînsa. Aceasta o știe fiece barbat însurat; dar politețea și vanitatea fac pe mulți să tacă din gură. Adeseori tace din pricina copiilor; adeseori — se rușinează în numele omenirii. Uneori se gîndește cum a fost învățat să respecte pe mamă, soție, soră, fică: născocirea din lumea amăgirilor în care totul e vanitas vanitatum. Iar mulți bărbați tac de teamă să nu fie socotiți drept dușmani din principiu ai femeilor".

S'ar putea face nenumărate atari citații. Nicăiri nu găsim la el un rînd în favoarea sexului frumos pentru care Nietzsche—autorul poveței: „Nu uitați biciul, cînd sunteți cu femeile"—găsea, uneori, poetice elogii.

De trei ori căsătorit fără noroc, — poate fără noroc pentru *ele*—excentricul literat a generalizat cu un primejdios dar de a suggera propriile sale nemulțumiri. Și generalizînd, afirmînd, insinuînd—a păcătuit cu atît mai mult, cu cît în serviciul unor mari neadevăruri și resentimente personale, a pus un mare talent și mult... entuziasm.

Rodion

„UN INSTIGATOR"

Cînd literatura poporanistă e la ordinea zilei, activitatea d-lui M. Sadoveanu este cea mai de actualitate.

Nu avem de loc intențiunea de a urmări aci întreaga operă a d-lui M. Sadoveanu, ci ne ocupăm numai de volumul d sale cel mai nou, ba încă, numai de o singură bucată, „Instigatorul". Până la un puuct atari bucăți cari dau titlul lor volumelor în întregime, au tot deauna tendința de a indica, oare cum, direcțiunea, în care e concepută opera. Cu atît mai mult, cu cît de astădată autorul, în afară de titlul cam... sediţios al bucății și al cărții, a pus și un motto, o adevărată deviză care angajează fără îndoială năzuința scriitorului. Nici odată d-nul Sadoveanu n'a fost mai „poporanist" de cît în acest „motto":

Mîngîierea lor, ceasul alinării.
Răsplata lor, suferința.
Virtutea lor, răbdarea.

Cu toate acestea e inofensiv conținutul nuvelei, dacă e să punem în legătură cuvîntul acesta tendențios — „Instigatorul" — cu evenimentele sîngeroase din 1907, care au încetățenit cuvîntul, dîndu-i o existență literară.

E o schiță de o admirabilă simplicitate.

Doi săteni lucrează la împrejmuirea grădinei; sunt de la Scutărești amîndoi.

„Unul cărunt tare, cu doi ochi mititei, pe un obraz roșcovan; gros, cu picioarele mari, se mișcă greoiu, adus din șale și mîinile lungi îi atîrnă și se cumpănesc încet către genunchi. Acesta-i moș Vasile Blană. Vorbește lat, răgușit puțin. Cam moale la treabă: face amiezele lungi; își răsucește cîte un sfert de ceas țigara.

Celălalt e moș Neculai Prună: mărunt și sprinten, cu părul încă negru, cu doi ochi lucitori pe fața arsă de soare".

E un mehenghiu fără pereche acest Neculai Prună și în gura lui autorul izbutește să pună cîteva lucruri foarte spirituale și judicioase.

Ca să mai scape de muncă Vasile Blană ar dori să i deslege limba, ca să aibă ce asculta și el și.. autorul povestirei, mereu doritor de cuminți și sfătoase povestiri.

„Ni-am început întrebările și meșteșugirile, ca să pot face drum istorisirei. Moș Neculai părea cam scump la vorbă, cel puțin față cu mine.

„Spune! îl îndeamnă Blană. Cînd s'adună satul la prispa dumisale cum știi să le spui ca din carte? Ast' primăvară, cînd cu *răvoluția*, nu erau să te iee în cîngi jandarmii?

— Bine, da ce rău am făcut? Oamenii vin la mine, așa, ca la un sfat... Doamne, cucoane, grăește el deodată cu glas schimbat, multe năcazuri avem și noi, și ne mîngîem cu vorba, — ce să facem? Mîncarea noastră, — D-zeu o cunoaște! Hodina noastră o cunoașteți și dumnevoastră... Casa noastră, cu humă humuită, cu pae acoperită și cu năcazuri împrejmuită... Mai spunem o vorbă, mai bem un pahar ca să mai uităm cele multe!... Acu se chiamă că este o poveste, c'un boer, bună oară cum e cel din satul nostru, și c'un vornic cum e primarele nostru, Gheorghe Șoldan. Și e te și un Romîn, bună oară cum sunt eu, sărac și necăjit, cu copii mulți, cu casă grea și cu puțin pămînt. Acu Romînului îi mai face nevasta un prunc: așa a fost voia Celui de Sus.."

Facerea e cu botez și praznic. Botează, vornicul, iar omul bun de gură se întrece cu vorba. Ca'n povești, de: vornicul nemulțumit de băutura servită face o înfigă săteanului, pe care boerul satului o să-l trimită pe ceia lume „s'aducă inelul cel cu pecete de la taica dumisale.."

Țăranul, șiret, reușește ca să fie trimis împreună cu vornicul, încaltea. Și iată i în împărăția Iadului de vorbă cu dracu!

— Mă rog dumitale, nu ne-i putea spune unde să găsim noi pe tata boerului nestru... că ne a trimes să-i cerem inelul cu pecete.

— Tata boerului vostru? ea uitați-vă colo pe lanul cela lung. Vedeți voi plugari arînd? Apoi la plugul cel mai de aproape, ici trag șase bivoli. Bivolul din brazdă de la prigon e babaca boerului vostru!

— Mare minune! cuvintează Romînul. Și se duce după vorba Diavolului, spre arătură. Și acolo, dracul cu ha-

Nu vă speriaţi de
Părul alb
Intrebuinţaţi dar
Vopsea pentru PAR Seeger
care vopseşte imediat şi în mod natural părul albit sau cărunt, după dorinţă în:
Negru, Brun, Castaniu şi Blond
Intrebuinţarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată
Preţul unui flacon Lei 2.50
De vînzare la Farmacii, Droguerii şi Parfumerii
Depozit general: Bucureşti, Strada C. G. Cantacuzino 40

CEA MAI MARE EXPOZIŢIE DE
MOBILE
Din Fabricile cele mai renumite din Străinătate, ca: DORMITOARE, SUGRAGERII, SALOANE, BIUROURI, COVOARE, PERDELE
Lucruri de Fantasii,
au sosit la MAGASINUL
HIRSCH
şi se vînd cu Preţurile originale ale fabricei
Strada Lăpuşneanu 38

De închiriat
Un apartament în strada Palat No 15, compus din trei camere, camară de lemne, bucătărie etc. toate la etaj şi din nou zugrăvite şi reparate.

Domnişoara Erna Eckstein,
maestră în croitorie de dame, anunţă onorata sa clientelă şi onor public că întorcîndu se din Bucureşti cu modelele cele mai noi s'a mutat str, Ştefan-cel-Mare No. 30 casele M. Gottlieb.

Se caută
Pentru un post intern la fabrica de frînghie din Copou, un tînăr cu practică comercială, avînd cunoştinţi în limba germană.
Doritorii să se prezinte cu oferte scrise la Biuroul Societăţei Textile, Piaţa Unirei, în toate zilele de lucru între ora 9—11 a. m.

M. Mescher
Profesor de ştiinţi comerciale precum şi de limba şi literatura germană s'a mutat în **strada Pomir No, 6.**
Casele Dr. Finkelstein, etagiul de sus.

Cărămidă veche
tablă, uşi, ferești şi altele de vînzare str. V. conta No. 26 (foastă sf. Neculai). Numai în zilele de lucru.

A. G. DABIJA
AVOCAT
S'a mutat în strada Palat 18

CABINETUL DENTAR
AL
Drilor M. şi M. Pekelman
s'a mutat în strada Lăpuşneanu No. 6 casele Diamant *(foaste Walter)*

I. LIATRIS
AVOCAT
S'a mutat Str. Carol
Aleea principesa Maria

V. APOTECHER
AVOCAT
S'a mutat în Str Căpitan Păun, No. 12

De vînzare *Dughiana din str. Cuza-Vodă No. 49 (fosta Golia).*
A se adresa D-nei Marie Gh. Popovici, Institutoare Botoşani,

30-40 metri grilaj de fer *pentru balcon se caută.*
Adresa la Tipografia H. Goldner.

CARTOFI ROZA
De vînzare aproximativ 2 vagoane, foarte bune pentru mîncare şi sămînţă.
Se vinde şi în detaliu până la 1000 Klgr.
A se adresa la d. Dim. Bogonos, strada Mîrzescu 6, Iaşi.

Asistenţa publică

Domnule Redactor,

Relevînd, în articolul „Sistemul Şumuleanu", abuzul de putere revoltător, făptuit de către medicul oraşului d. dr. Flor, dv. apăsaţi cu drept cuvînt asupra unui adevăr elementar azi, că „sănătatea cetăţenilor este una din preocupările principale ale guvernelor şi comunelor".

In baza acestei obligaţiuni, pe care timpurile moderne le-au impus statului şi comunei, funcţionează dealmintrelea şi serviciile sanitare publice.

Şi nu poate fi de cît spre lauda societăţilor private, cînd spre a uşura această sarcină, ele creiază pentru folosinţa obştească spitale, policlinici sau ambulatorii cum este cazul societăţei „Fraterna Păcurari".

Fapta abuzivă a d-lui dr. Flor, de a se pune de-a curmezişul acestor din urmă instituţiuni, este cu atît mai regretabilă, cu cît d sa pare a persista pe calea răului, publicînd într'un ziar local un comunicat asupra „descinderei" pe care dv. a-ţi vestejit-o şi prin care prevesteşte „rădicarea autorizaţiei de funcţionare" a ambulatorului „Fraterna Păcurari".

Să intrăm de-a dreptul în miezul chestiunei. Cui slujeşte un ambulator? —Sărăcimei şi suferinzilor. In cine va lovi închiderea unei atari instituţiuni?—In saraci şi suferinzi. Şi a cui sarcină va îngrenuia această închidere?—A comunei Iaşi, în special, al cărei unul din apostoli sanitari ar trebui să fie d. dr. Flor.

Curioasă concepţie are medicul şef al oraşului despre rolul social al medicinei!

Cu deosebire pentru ţările rămase încă în urmă, această ştiinţă n'ar avea nici o înrîurire asupra sănătăţei şi bunei stări generale, dacă s'ar mărgini de a lăsa bolnavilor facultatea de a apela la medici cînd suferinzii ar fi în putinţă şi pricepere de a o face. Datoria medicinei sociale este cu totul alta. Ea nu numai nu se îndeletniceşte cu împrăştierea în popor a cunoştinţilor practice medicale, ci, pune gratuit la dispoziţia bolnavului mijloacele de a se curarisi.

Acest rol îl îndeplineşte cu deosebire dacă nu cu prisosinţă, statul creind în vremuri normale şi de epidemii numeroase aşezăminte pentru prevenirea şi lecuirea boalelor.

Cu cît veniturile unei familii sunt mai mici cu atît şi partea ce ar mai rămînea disponibilă pentru îngrijirea higienică şi căutarea în caz de boală devină şi mai mică. Iată de ce morbiditatea şi mortalitatea, în afară de alte şi mai însemnate pricini, sunt aşa de mari în clasele nevoiaşe.

Statul modern, nu poate lăsa deci la voia individuală, îngrijirea bolnavilor şi intervine pentru organizarea asistenţei sanitare, între altele, pentru marele motiv că boala şi moartea prea timpurie au o influenţă funestă asupra stărei economice şi sociale a ţării în genere.

Multe maladii scot din rîndurile claselor producătoare nenumăraţi indivizi anual, reducîndu-i la rolul de schilozi şi deci de paraziţi.

Alte boli seceră nenumăraţi indivizi în puterea vîrstei, tocmai atunci cînd societatea ar putea să culeagă foloase de pe urma priceperei şi îndemînărei lor, la a căror pregătire a făcut jertfe. Aceste pierderi de valori se pot socoti şi în bani „Totalitatea populaţiunei producătoare în Prusia, spune un statistician, se poate socoti la 332 miliarde şi fie-care individ producător, în parte, *valorează* aproape 16 000 mărci". —„Un singur bolnav de febră typhoidă, din popor, spune un altul, costă 170 mărci, aşa că cei 46.170 tifici ai anului 1900, din Prusia, însamnă, prin cheltuielele făcute şi zilele nemuncite o valoare de 9.647.900 mărci".

La fie care 10,000 barbaţi în viaţă, se găsesc după calcule statistice, în Noua Zeelandă, 201 schilozi şi ologi de tot soiul; la fie care 10,000 de femei 125. Această armată de slăbănogi la trup şi minte, trebue să fie remorcată de populaţia validă, svîrlită în cerşetorie, în ţările înapoiate, hrănite în azile, în cele înaintate.

Iată de ce, într'un recent tratat „Boala şi starea socială", profesorii Mosse şi Tugendreich din Berlin, ajung cu privire la cele de mai sus la următoarea încheiere:

„Statistica a arătat, că poziţia socială aleşte pe cea mai mare parte a oamenilor de a nu ţinea seama, în felul lor de viaţă, de cererile minimale ale igienei: numai o mică fracţiune îşi poate procura din mijloacele proprii o existenţă higienică. Mulţimea uriaşă de oameni cari au nevoe de căutare, marele complex al măsurilor necesare, trebuinţa de a combate lipsa de azistenţă după planuri mari şi bine coordonate, nu lasă nici o îndoială, că azistenţa privată, fie ea susţinută de corporaţiuni religioase sau laice, lucrînd cu mijloace restrînse şi fără ţel unitar, nu mai este în stare de a îndeplini rolul asistenţei sociale şi al higienei sociale".

Iar profesorul Virchov încă la 1848 spunea:

„Medicii sunt advocaţii firesti ai saracilor şi chestia socială cade în bună parte în jurisdicţia lor".

*

In lumina celor de mai sus cetitorii „Opiniei" vor fi în măsură acum să judece nobila misiunea ce a luat asupra-şi medicul oraşului d. dr. Flor: de a prigoni societăţile de ajutor mutual şi instituţiile private de asistenţă medicală.

D. dr. Flor confundă rolul de îndrumător al medicului, cu cel şicanator al biurocratului şi asemueşte societăţile de binefacere cu oare care intreprinderi insalubre, puse de asemenea sub obladuirea d-sale.

Şi este un semn interesant al timpului, că ziaristul cu spiritul său de intuiţie şi pricepere a nevoilor obşteşti a ştiut să dea o lecţie atît de instructivă medicului sanitar.

Să nădăjduim că sfatul ce l'aţi dat d-lui dr. Flor, va fi ascultat.

Un medic practic

STRUNA ZILEI

O RIMĂ

Ancheta a stabilit, că
în adevăr d. Crudu a
maltratat copiii şcoalei
de croitorie şi a deschis
o acţiune.

Ziarul.

S'a găsit, precît se pare, —
Şi nu va mira pe nime —
Că copiii, domnul Crudu
Ii tratează cu... cruzime

INFORMAŢIUNI

❑ Domnul Take Ionescu, care a sosit astăzi în Iaşi, se află în gazdă la d. Cananău.

Cu trenul de seară şeful partidului nostru se va înapoia în Capitală.

❑ Banca Ieşilor îşi va mări capitalul cu un milion lei.

❑ Ministrul instrucţiei a confirmat pe d. dr. Bălăcescu suplinitor al catedrei de clinică chirurgicală, foastă a regretatului profesor Sculi.

❑ Duminecă, 6 Mai ora 4 p. m. membrii ligei culturale secţia Iaşi sunt rugaţi a se întruni în localul Laboratorului de chimie din strada Săulescu.

La ordinea zilei:

1) Darea de seamă a activităţei Ligei; 2) Alegerea delegaţilor pentru congres; Hotărîri în chestia serbărilor dezvelirei statuei lui Cuza Vodă şi a ziei de 16 mai.

❑ D. N. Stamatopol, şef de secţie la administraţia financiară din localitate, a fost mutat la Botoşani, în locul d-lui Dragomirescu care trece la Iaşi.

❑ Sumarul numărului de azi din *Noua Revistă Romînă* de sub direcţiunea d-lui C. Rădulescu-Motru, este:

Noutăţi: Idealul civilizaţiei socialiste.

Actuale: I. Gr. Paucescu: Acţiunea Patriotică.

Critică: N. I. Apostolescu: Metafizică şi Ştiinţe.

Literatură: Emil Isac: Rugăciune; R. Brasey: Somnul Canopei (după Albert Samain); I. Chiru-Nanov: In preajma Ceahlăului; Ieronim Laurian: Iarnă (versuri).

Ştiinţă: Em. Grigoraş: Aparatul de sondaj „Cantilli"; N. Einschlag: Psihologia Beţiei. — Buna dispoziţie la beţie. — Tăcerea şi cîntecul la beţie. — Beţivul poliglot. — Generozitatea la beţie. — Hipermnesia sau exaltarea memoriei la beţie. — Beţia la Femee. — Femeile beţive în antichitate.

Insemnări: Islamismul şi civilizaţia europeană. — Conferinţe literare la Iaşi. — O universitate populară. — Noul regulament al şcoalelor secundare.

Revista Revistelor: Revista Ideei. — Săptămîna politică şi culturală. — Luceafărul. — Revista generală a învăţămîntului.

Memento.

Redacţia şi administraţia: Bucureşti, Calea Victoriei 62.

Abonamentul pe un an 10 lei; 25 bani exemplarul.

❑ Transferări de învăţători.

Invăţătorul Gh. V. Ţighiliu, de la şc. din cotuna Guranda, com. Inuseşti (Botoşani), se transferă după cerere, pe ziua de 1 Septembrie 1912, la şcoala din Sapoveni, com. Ungureni, acelaşi judeţ.

— Invăţatorul Paul Popescu, de la şcoala Agafton (Botoşani), a fost transferat la şc. din Slobozia Botoşani, în locul d-nei Eugenie Foty, care a fost detaşată la Curteşti-Agafton.

— Invăţătorul Gh. Cricea de la şc. Berteştii de jos (Brăila), a fost transferat în postul al II-lea vacant de la şc. din Bahna (Roman).

❑ Astăzi are loc o şedinţă a asociaţiei farmaciştilor din Iaşi.

❑ Preşedinţii tuturor corporaţiilor sunt hotăriţi să refuze ori-ce concurs noilor organizaţiuni, pentru motivul că direcţia Casei centrale nu stă măcar în corespondenţă cu dînşii, ci numai cu secretarii-comptabili cari au fost numiţi, precum se ştie, din consideraţiuni politice şi nu au nici o legătură cu aleşii meseriaşilor.

❑ In redacţia noastră s'a prezintat Vasile Loghin, frînar la C. F. arătînd că a fost maltratat de împiegatul Trifan.

Rugăm să se cerceteze.

❑ Un concediu pe timp de 40 zile, cu începere de la 12 Mai, va fi acordat d-lui Titu Maiorescu.

D. T. Rosetti va fi însărcinat cu interimatul preşedinţiei consiliului de miniştri.

❑ Perechea regală urmează să sosească în Bucureşti astă-seară, Simbătă.

In ziua de 11 Mai Suveranii vor pleca la Constanţa, unde vor sta cîteva zile.

❑ Nicolae Fonton, fost ministru plenipotenţiar al Rusiei în Bucureşti, a încetat din viaţă la Viena.

❑ După o statistică recentă se află în Iaşi peste 10,000 de meseriaşi. Casa centrală a trimis pînă acum 9000 de carnete pentru timbre, din care însă o foarte mică parte s'au distribuit.

❑ Individul C. Răşchitor din Uricani pe cînd se afla la crîşma din satul Valea Lupului cu locuitorul Ion Prisacaru, i-a aplicat acestuia o lovitură de cuţit în abdomen, rănindu-l grav.

Pacientul a fost internat în spitalul sf. Spiridon, iar individul arestat.

❑ Comitetul serbărilor Cuza-Vodă a revenit asupra hotărîrei de a nu cere nii o reducere pe C. F. cu ocazia serbărilor.

S'a intervenit la direcţia generală a C. F. pentru acordarea unei reduceri de 50 la sută.

❑ La Teatrul-Circ Sidoli se reprezintă astă seară Simbătă un program nou cinematografic *(Pathé Frères)*, care cuprinde între altele următoarele subiecte:

„Circul zburător" sau în faţa şeapelui. O splendidă desfăşurare, din viaţa artiştilor ambulanţi. Film de mare artă, clasat în fruntea producţiilor daneze, formînd a doua serie din ciclul „Cei patru draci". Cuprinde două părţi de cinematograf. Se atrage o deosebită atenţie ieşanilor asupra acestui subiect.

Noul program cuprinde apoi:

Răsbunarea abandonatei. Splendidă naraţiune insufleţită.

Cîinele credincios. Scene din viaţa animalelor.

Minunea florilor, fascenare splendidă cu d-ra Napierkowska de la Opera Mare pariziană.

Max Linder şi banca „Mîna Neagră" scene comice.

Lupta Pieilor-roşii, interesantă desfăşurare reproducînd luptele indigenilor americani, (2 părţi).

Tîndală tîrgueşte. Scene foarte humoristice.

Mîne Duminică matineu la 8 ore ziua şi reprezentaţie seară la 9 ore. Program nou, menţinîndu-se filmul de mare artă „Circul zburător".

Luni 7 Maiu al doilea, program nou.

Patru programe nouă vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, şi anume: la fiecare Luni, Mercuri, Vineri şi Duminică program nou, pînă la sfîrşitul stagiunei de iarnă, care se închee la 15 Mai a. c., şi tot patru programe nouă săptămînale vor fi reprezentate în întreaga stagiune de vară.

❑ **16 Mai în Iaşi.**—Liga Culturală —Secţia Iaşi, conform obligaţiunei luate în întrunirea convocată de comitetul de acţiune cu privire la comemorarea centenarului răpirei Basarabiei, a hotărît următoarele pentru ziua de 16 Mai a. c.:

Se va interveni pe la toate secţiile Ligei culturale din ţară, precum şi la toate societăţile culturale de a se organiza în fie care localitate cîte un festival ce se constee dintr'o conferinţă asupra însemnătăţei zilei de 16 Mai, recitări şi cor, de a se scoate în toate oraşele tîrguşoarele şi în sate unde va fi cu putinţă steagurile tricolore cu doliu la vîrf, de a se oficia în dimineaţa zilei de 16 Mai servicii religioase, de a se compune un comitet de domni şi domnişoare în fiecare loc, care în acea zi să facă colecte pe străzi pentru căminul basarabean.

La Iaşi, Liga va interveni la I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei spre a învoi serviciile religioase în biserici, va forma un comitet de studente şi studenţi care să umble pentru fondul căminului basarabean cu cheta în oraş, iar după amiază va organiza un mare festival la teatru Naţional, unde domnul A. D. Xenopol va ţinea o conferinţă.

Oraşul va fi pavoazat cu steaguri tricolore îndoliate.

In acest scop Liga va lansa un manifest ce va fi lipit pe toate zidurile şi va fi dat şi la ziare spre publicare.

❑ Studenţii facultăţii de ştiinţi, cursul botanicei, vor face la vară o escursiune ştiinţifică în delta Dunării pentru a studia Flora şi geografia botanică a acelei regiuni.

CABINETUL MEDICAL
AL
DOCTORULUI
IN MEDICINĂ & CHIRURGIE
EDUARD FABINI
IAŞI, STR. PĂCURARI, No. 5, Etajul I
Vis-à-vis de Jockey-Club
(DEASUPRA FARMACIEI)
INTRAREA PRIN RÂPA GALBENĂ
INSTALAŢIUNE MODERNĂ
CONSULTAŢIUNI:
DELA 8—10 a. m. şi DELA 3—6 p. m.
PENTRU
Boale interne
de piept, de stomah, de ficat, de rinichi, de intestine, etc.
ŞI
Boale de Femei
TRATAMENT MEDICAL AL AFECŢIUNILOR
DE ORDIN
GINECOLOGIC

Nu uităţi dl. Tănăsescu, cu cîte vorbe ne-ai spus la Cafeua Victoria, cînd ne-ai cerut o poveste cu tîlc, mai cu seamă că e atît de transparent cuprinsul. Dar a ţinut să dea bucăţii caracterul pur literar, al unei producţiuni de imaginaţie. De aceea are şi o încheere în care spune între altele:

... Bătrînul tăcea. Il priveam, mă gîndeam la poveste, la *sfaturile din sat şi la tragedia anului 1907.*

Fără îndoială, că avem de-a face cu un adevărat instigator.

Imi fac o datorie, denunţîndu-l Stăpînirii".

*

Nu încape îndoială că, din punctul de vedere literar, această reflecţie ar fi putut lipsi. ceea ce ar fi mărit puterea de impresionare a bucăţii, scrisă într'un stil fermecător şi cu toată simplicitatea inerentă unei... poveşti.

Adăogînd reflecţii personale ca încheiere a bucăţii, scriitorul îi răpeşte o parte din avantagiile simbolului şi întru cît-va măreşte propria sa răspundere, de a vroi să „atace" pe tărîmul literar gingaşa problemă socială a lui 907. In acest din urmă caz aşteptăm însă de la vigurosul scriitor lucruri cari să atragă mai mult atenţiunea... Stăpînirii de cît fabula „Instigatorului". Talentul şi duioşia cu care sunt scrise paginele noului volum ne îndreptăţesc la aceasta. Pînă atunci vom mai avea prilejul de a căuta în cartea cu pricina alte reflexe literare ale istoricului an 1907.

As.

† IANCU ALEXANDRESCU

Discurs rostit de d. Take Ionescu la înmormîntarea regretatului şef al partidului nostru din R.-Sărat

Iutristată adunare,

In numele partidului conservator democrat, vin să aduc un ultim omagiu lui Iancu Alexandrescu. Ne-a fost prietin devotat, soldat inimos şi hotărît, sfătuitor înţelept şi priceput. In ceasul cel greu acum mai bine de patru ani, a venit cu inima deschisă şi cu jertfa tuturor intereselor lui, să ne aducă sprijin, legitima lui trecere pe lîngă concetăţenii lui.

Lucruri de acestea nu se uită nici o dată. Nu le-am uitat, n'am de cît o mihnire, că îmi este dat se afirm recunoştinţa mea în împrejurări aşa de jalnice. Alexandrescu cînd a venit să dirije partidul conservator democrat din acest judeţ, nu era un om nou, el cîştigase de ani de zile, de zeci de ani, încrederea, stima şi dragostea locuitorilor din acest frumos judeţ.

Prefect, Administrator Financiar, senator, în toate ocupaţiile lui Alexandrescu a remas vecinic fruntaşul judeţului, omul în care cei de aci puneau cea mai mare încredere şi cea mai neclintită nădejde. Jalea adîncă care a cuprins pe toţi fără deosebire de partide, la vestea morţii lui, este cea mai vie dovadă că iubitul nostru reposat a fost un om de bine în cea mai înaltă accepţiune a cuvîntului. Om de bine! ce epitaf mai frumos de cît acesta, cînd el exprimă adevărul, cînd nu este doar o vorbă de compătimire.

Om de bine în viaţa privată ca şi în viaţa publică, om de bine în toate, adică om pe care nu-l stăpînea, nu-l îndruma de cît grija binelui obştesc.

Cînd mă gîndesc la solidele lui calităţi, nu pot să nu-mi dau seama că dacă în loc de a trăi în cercul local, s'ar fi lasat să fie tărît în vîrtejul capitalei, numele lui ar fi avut un răsunet mai departat. Dar viaţa unei naţiuni nu trebue să se concentreze toată în activitatea cam febrilă a unui singur oraş. Şi acei care cu toată bogata lor înzestrare, primesc să-şi hotărnicească activitatea lor în cercuri locale, sunt cei mai folositori slujitori ai interesului general.

De sigur ei fac un sacrificiu, acel sacrificiu însă este răsplătit prin dragostea unanimă şi în adevăr caldă, a tuturor celor în mijlocul cărora trăesc.

Din această dragoste isvorăşte astăzi durerea d-v a tuturor. La această durere daţi-mi voe să mă alătur şi eu. Fie ca durerea noastră să slujească drept slabă mîngăere familiei Alexandrescu, urmaşilor lui, care vor pastra amintirea lui ca cea mai bună călăuză în drumul greu al vieţei.

Fie-i ţărîna uşoară.

ULTIME INFORMAŢIUNI

❑ *Consiliul de inspectori ai învăţămîntului secundar a hotărît ca media de promovare la finele anului pentru elevii din licee şi gimnazii să fie* **6.50.** *Cei ce nu vor întruni această medie vor fi supuşi unui examen la unele obiecte principale şi la acele obiecte la care nu întrunesc media anuală 5, la finele anului.*

❑ *Domnul Carp atacat în casă la d. Grecianu.*

Cu prilejul unui banchet banal, pe care greciniştii l'au oferit înaintea Paştelor d-lui Grecianu, acesta avuse o explozie de admiraţie pentru d. Carp—probabil în speranţa că lăudatul va uşura intrarea şerului în minister.

Zilele trecute, la consfătuirea ce a avut loc acasă la d. Grecianu, pentru desemnarea primarului, unul din consilieri, d. A. Brandia, a atacat cu vehemenţă pe d. Carp, precum a atacat şi alegerea d-lui Botez ca primar—acesta fiind junimist.

D. Grecianu n'a protestat contra acestor atacuri—ceea ce dovedeşte că este mare osebire între carpismul de acum şi acel d'inainte de Paşti al d lui Grecianu.

❑ **Iarăşi Bacaloglu.**—Suntem informaţi că omul de cauciuc care poartă acest nume şi care s'a ridicat prin un caracter de gutapercă, la demnităţi ne sperate pentru un om care era destinat să fie un Pristanda oare care la uşile prefecţilor, îşi întoarce astă-zi din nou saliva sa dulceagă către consiliul profesoral al Facultăţei de medicină, pe care l'a ofensat deja prin numirea nelegală la catedra sa şi prin leafa ce ş-a făcut de la Epitropie şi pe care n'o ia nici unul din colegii săi.

Astă-zi fiind-că are din nou nevoe de voturile celor pe care i'a ofensat, şi-a reînceput graţiile către cei ocăriţi eri, ocăreşte astă-zi pe cei adulaţi eri şi speră să fie ridicat la rangul de profesor definitiv. Credem, însă, a şti că rangurile pe care şi le-a cîştigat în oficina electorală de la otel Traian, sunt mai presus de meschinele ranguri universitare, în cît va fi trimes de către universitate chiar, tot la galoanele electorale.

❑ **In chestia asistenţei publice.** Relativ la articolul de ieri „Sistemul Şumuleanu", primim următoarea scrisoare din partea medicului şef al oraşului. O publicăm tale quale—de şi ea nu lămureşte de loc ura po care medicul primar o are contra asistenţei publice, nici nu explică de ce au fost confiscate reţetele, spunînd doar că la societatea Păcurari, s'ar petrece nereguli.

In ce priveşte stăruinţa ce o pune d, dr. Flor, ca noi să-i publicăm scrisoarea „fără omiteri şi fără adausuri", această cerere ni se pare de prisos, de vreme ce noi nu credem a fi colaboratorii stilistici ai d-lui medic primar.

Iată scrisoarea :

Domnule Director,

In ziarul „Opiinia" No. 1583 din 5 Mai a. c., sub titlul „Sistemul Şumuleanu" este publicat un articol întreg de considerente ssupra asistenţei publice, sfîrşit cu afirmarea nuui pretins abus de putere săvîrşit de mine.

Pentru respectul cititorilor şi demnitatea ziarului, ţin a face următoarea rectificare în ceia ce mă priveşte :

Nu am confiscat nici un medicament, nici un pansament, precum nici nimic alt ceva de cît un număr de 21 ordonanţe medicale vechi eliberate de către Dl. Dr. Gelehrter, medicul soc. Fraterna israelită „Păcurari", cari ordonanţe sînt declarate de către Dl. Dr. Gelehrter ca nefolositoare („nu mi trebuesc"), dar cari mie, în calitate de medic şef al oraşului, îmi vor servi la a dovedi prin autorităţile în drept cum că la dispensarul soc. „Păcurari", se petrec nereguli în contra dispoziţiunelor legale şi în contra ordinelor de autorizare de funcţionare a dispensarului.

Imi place a crede, Domnule Director, că rugămintea ce vă adresez ca scrisoarea de faţă să fie publicată aşa cum e (fără omiteri sau cu adausuri) în primul număr al ziarului „Opinia" va fi luată în considerare,—remănînd ca viitorul prin autorităţile în drept să lămurească, dacă eu, sau acei cari insinuiază şi afirmă neadevăruri prin publicitate, punîndu-se la adăpostul anonimatului, sînt apărătorii sărăcimei în materie de putinţa de a şi căuta sănătatea.

Primiţi, vă rog, domnule Director, odată cu mulţumirile mele, cele mai distinse salutări.

Dr. FLOR
medic şef al oraşului Iaşi

5 Mai 1912.

❑ **Pentru Epitropia Sf. Spiridon.** —De cîte-va zile a apărut în Monitorul Oficial noul regulament pentru ocuparea posturilor medicale în spitalul Sf. Spiridon. Nu ne ocupăm dacă acest regulament conţine sau nu modificările cerute de corpul medical şi universitar; ne vom ocupa numai de o dispoziţie categorică, consfinţită prin noul regulament şi care este totuşi, călcată de Epitropie, în favoarea nepreţuitului caracter care se numeşte Bacaloglu.

In adevăr prin noul regulament se spune categoric, că profesorul de clinică „poate" fi numit medic primar de către Epitropie, dar în nici un caz nu va putea cere salar, de oare ce este salariat de Stat. Cu toată această dispoziţie, care se aplică riguros la toţi profesorii, afară de Bacaloglu, totuşi Epitropia a găsit mijlocul să se dea după deget şi să admită ca leafa pentru acest client politic să fie puşă de către Cameră chiar în budgetul Epitropiei.

Pe lîngă faptul că în nici un caz o Cameră nu poate impune unei instituţii de bine facere, sacrificii peste puterile sale, în favoarea unor aseminea clienţi de oare ce ar desfide ori ce cuviinţă, mai vine şi faptul de această instituţie de bine facere, în vremurile grele de pînă acum o lună, a cerut pînă şi la servitorii din spitale, să consimtă la o reţinere de un franc pe lună din leafă, pentru a se echilibra budgetul. Este, deci, ruşinos pentru Epitropie să consimtă ca din reţinerile servitorilor să îmbuibeze apetitul nesecat al lui Bacaloglu. Pentru asemenea stomahuri sunt fondurile electorale şi dacă nu putem cere ruşine, de la un om care n'a avut ce face toată viaţa cu acest ingredient, inutil, suntem în drept să cerem de la Epitropie să dea o dovadă pe care avem tot dreptul s'o sperăm de la nişte oameni pătrunşi de nobleţa misiunii aşezămîntului ce conduc şi să credem că Epitropia va suprima imediat un abuz nepermis.

❑ Firma B. Vasilu & Co., fabrică de licheruri în Iaşi (Manta Roşie), a reclamat contra voiajorului ei, d. Galano de Mayo, că ar fi contrafăcut semnătura asociaţiei pe mai multe poliţi.

❑ Astă-noapte s'a prăbuşit din nou canalul situat la intrarea stradei Lascar Catargi. S'a spart şi un tub şi apa a intrat în mai multe pivniţi.

Serviciul comunal pentru supravegherea canalurilor — nu lasă, precum se vede, nemic de dorit.

❑ Consiliul profesoral al facultăţii de ştiinţi se va întruni Luni, 7 Mai, în a treia şedinţă, spre a elabora regulamentul facultăţii.

Eforia va fi invitată să fie reprezintată, pentru a se stabili modul cum trebuie ţinut concursul de interni.

— Premiul cel mare de 250,000 lei la ultima tragere a loteriei romîne a căzut pentru a doua oară în Colectura Principală M. M. Fränkel din Iaşi pe No. 25,655

❑ **Greva de la abator.** — Măcelarii au cerut învoirea administraţiei comunale, de a spori preţul carnei cu 10 bani la kilogram.

Ei ameninţă cu grevă, în caz cînd nu li se admite cererea.

*

Administraţia comunală, desorganizată, în urma recentei schimbări, nu s'a ocupat încă de această chestiune.

Există însă un curent favorabil măcelarilor.

*

Un membru al administraţiei comunale, întrebat cum se împacă acest spor, cu circulara d-lui Arion, de a nu se permite scumpirea alimentelor a răspuns :

— „N'are de cît să vie d. Arion la Iaşi, şi să taie vite în contul statului".

Autentic.

❑ **Examenul de capacitate pentru caligrafie.**—Candidaţii în ordine alfabetică, reuşiţi la probele scrise şi admişi să treacă probele de practică pedagogică :

D rele : Argintoianu Florica, Bonciu Elena, Damian Zoe, Deleanu Nimfodora, Deleanu Minodora, Dospinescu, O., Dospinescu Ecaterina, Gheorghiu Elena, Herişescu Maria, Măciucă Elena, Măinescu Florica, Mierlescu Hort., Nicolau P. Eugenia, Petrov Elisa, Popovici Victoria, Rădulescu Elena, Sadoveanu P. Zoe, Seibulescu Natalia, Şubotin Emilia, Ţuţurman Maria, Vasiliu Ana, Vasiliu Aspasia.

D-nii : Boicescu Honoriu, Demetrescu Const., Dumitrescu Ştefan, Ionesu Daniel, Ionescu Ioan, Mihailescu Panait., Parnia Arist., Popovici N. G. Lespezi, Raiculeanu Dim., Trifan Ştefan, Ţintă Eugen.

❑ Aseară directorii şcolilor secundare au fost convocaţi de d. D. Cădere, inspector şcolar, spre a procede de comun acord la distribuirea orelor profesorilor secundari. S'a admis în principiu ca să se lege cît se poate mai mult profesorii de o singură şcoală pentru a nu se împrăştia munca şi a se face mai mult spor în şcoală.

In acest scop s'au luat catedrele pe materii, şi s'a văzut ce ore sunt la toate şcolile secundare, ce profesori titulari sunt, cîte ore s'ar putea ocupa şi ce catedre ar fi de creat şi tocmai în vederea unei mai bune armonizări de ore s'a admis, în mod provizor, ca prin eşirea la pensie a d lui Calistrat Hogaş, orele de latină se vor distribui la alţi profesori şi se vor creia în schimb, noui catedre, de limba romînă la şc. Normală Vasile Lupu, unde sunt 38 ore de romînă.

Directorii se întrunesc din nou şi astă seară pentru a urma cu distribuirea oarelor.

Se ştie că anul trecut această distribuire făcută de la minister, a stîrnit o vie nemulţumire în rîndurile tuturor profesorilor.

❑ Un succes al eforilor de la Spiridonie.

Eforii Spiridoniei au fost despăgubiţi de succesul enorm ce l'au avut cu moşiile Basarabiei : ministrul de interne a admis ca ruşinosul negoţ al lui Marquet—despoiarea naivilor—să fie instalat la Slănic.

Acum, urmează să fie instalat şi un café concert de ...dame în tricouri.

❑ Domnul dr. Parhon, medic al ospiciului Mărcuţa, va fi recomandat profesor la catedra de boli mintale, creată la facultatea de medicină din Iaşi.

❑ In ziua de 8 Mai a. c. orele 10 dimineaţă urmează a se ţine licitaţie publică în localul Prefecturei judeţului Iaşi pentru darea în întreprindere a aprovizionării Cantităţii lemnelor de foc, necesare în exerciţiul 1912—1913 pentru şcoalele secundare, Universitate, laboratorii şi alte instituţiuni, conform publicaţiunii Ministerului Instrucţiunii No. 18296 din Monitorul Oficial No. 15 din 18 Aprilie a. c.

Se aduce la cunoştinţa d-lor antreprenori a lua parte la licitaţie.

❑ **Judiciare.**—In vedere că procesul celor 3 scopiţi, acuzaţi de mutilare, se va judeca la juraţi în ziua de 9 Mai, acuzaţii au fost depuşi astăzi.

— După cererea direcţiei teatrului şi d-lui P. S. Alexandrescu, procesul acestuia, pentru pensie, a fost amînat astăzi pentru 7 Iunie.

— Continuarea desbaterei incidentelor în procesul sechestrului moşiei Bădeni, a fost amînată pentru 11 Maiu.

— In procesul Sturza-Fischer la s. I a pledat azi d. Take Ionescu, după care s'a dat cuvîntul d-lui V, Sculy.

Se crede că continuarea desbaterilor va fi amînată pentru 25 Mai, cînd va vorbi, în replică, d. Matei Cantacuzino.

— In procesul trusturilor desbaterile vor lua sfîrşit astăzi, la s. II, prin pledoariile d for Take Ionescu şi V. Missir.

— Vasile Roman, acuzat de omor, a fost achitat astăzi de Curte în baza verdictului negativ al juriului.

❑ O frumoasă *Serată Dansantă* se organizează pentru seara zilei de Duminecă 20 Mai, în sala Teatrului-Circ Sidoli, de către Societatea „Unirea" a lucrătorilor tipografi. Comitetul de organizare pregăteşte o mulţime de surprize cu totul noui pentru publicul vizitator. Va fi şi un frumos bazar de obiecte.

Biletele se află de vînzare, la atelierul tipografiei H. Goldner str. Gh. Mîrzescu No. 17.

La tragerea de astă-zi a premiilor a căzut în colectura „Providenţa" din strada Ştefan cel Mare premiul de 20,000 lei asupra No. 57,195.

Asemenea 250,000 lei cel mai mare premiu care a dat loteria pînă azi, a căzut tot în această colectură pe No. 25,655.

Ultime telegrame

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 5 Mai

Procesul Rucărenilor

C.-Lung.—Inaintea Tribunalului, au început eri dezbaterile în procesul moşnenilor din Rucăr, cu proprietarul Baştia.

Moşnenii au fost asistaţi de d-nii Al. A. Badareu, A. Ghica şi Micescu.

Proprietarul era reprezentat prin d. avocat Rosenthal.

D. Rosenthal a ridicat un incident de amînare, combătut de d. Badareu.

Asupra acestui iacident, tribunalul a rămas să se pronunţe Marţi 8 Mai.

In acelaşi timp, s'a hotărît ca pledarea fondului să aibă loc în zilele de 27 şi 28 Septembrie.

Uraganul din Transilvania

Budapesta. — Se telegrafiază din Seleuşul Mare, că a bîntuit în partea locului un uragan teribil.

In apropierea de Ugocea, uraganul a resturnat un tren în mers. Locomobila şi cinci vagoane s'au prăbuşit.

6 persoane sunt grav rănite şi 20 mai puţin.

Bucureştii fără pîine

Bucureştii.—Capitala e azi fără pîine.

In adevăr, în urma deciziunei luate de administraţia comunală, de a nu permite brutarilor un spor la preţul pîinei, aceştia s'au pus în grevă. Nu s'a lucrat la nici o brutărie.

Pe de altă parte administraţia comunală neavînd luată nici o măsură preventivă, capitala e azi cu desăvîrşire lipsită de pîine.

Inaugurarea tunelului Bereşti

Bîrlad.—Din împrejurări necunoscute inaugurarea tunelului Bereşti, s'a amînat pentru mîne.

Moartea regelui Danemarcei

Copenhaga. — Corpul regelui Frederic a sosit şi a fost dus la biserica castelului. Asistau miniştrii, deputaţii, miniştrii străini şi populaţia.

Sinuciderea lui Petru Uhrinowski

Bucureşti.—Astă noapte la orele 4, Petru Uhrinowski, redactor la ziarul „Epoca" a încercat să şi puie capăt vieţei, tăindu şi o arteră de la mîna stîngă.

El a fost transportat la spitalul Brîncoveanu, însă sunt puţine speranţe de scăpare, din cauza că s'a scurs o prea mare cantitate de sînge.

El a lasat o scrisoare, adresată d-lui Pizani, directorul „Epocei", prin care spune, că sătul de mizerile vieţei, se sinucide.

Petru Uhrinowski este originar din Dorohoi. El a stat mai mulţi ani şi în Iaşi, de unde a diriguit un ziar propriu.

In ultimele zile Petru Uhrinowski s'a ocupat mult de afacerea Filipovici, şi a fost printre cei d'intăi la Putna, pentru a obţine o convorbire cu Nicu Filipovici.

Despărţirea bisericei de stat

Londra.—Camera comunelor a adoptat în a doua citire bilul separaţiei statului de biserică, în ţara Galilor.

Scăderea scontului

Paris. — Banca Franţei a scăzut procentul scontului de la 3 la jum la 3 la sută, iar pe avansuri a rămas neschimbat la 4 la sută.

Turburările din Fez

Fez.—Consiliul de război a judecat pe 14 civili inculpaţi dea fi luat parte la măcelurile din Fez.

A osîndit pe 9 inşi la moarte, pe 4 la munca silnică, şi unul a fost achitat.

Inpotmolirea unui sub-marin

Atlanticitty.—Se comunică din New Jersy că sub-marinul american Geo s'a împotmolit la 4 mile depărtare de port. Au fost debarcaţi 14 oameni, pe bord se mai află încă 5, situaţia submarinului pare a fi desperată.

DESASTRUL DIN MORENI

Ploeşti. — Incendiul la sondele din Moreni, continuă.

La Miezul nopţei, s'a zărit în Ploeşti o mare flacără de foc, aşa că s'a crezut că arde şi satul Moreni.

Faptul însă nu era exact.

Deschiderea Dardanelelor

Bucureşti.—Consiliul turc a fost oficial înştiinţat, că Dardanelele au fost redeschise.

Unirea franco-romînă

Bucureşti. — Aseară s'au pus bazele unirei franco romîne.

Intrunirea a avut loc la Capşa. Au rostit cuvîntări d nii Chilot, Disescu şi Istrati.

Moartea subită a unui deputat

Berlin. — Deputatul din dieta Von Baumbach, conservator în mijlocul unui discurs ce a ţinut în comisiunea bugetară a avut un atac de aplopexie şi a încetat subit din viaţă.

FABRICA de BOIANGERIE şi SPĂLĂTORIE CHIMICĂ

Spălătorie de lingerie cu forţă de abur

MARTIN BUCHOLZER

IAŞI.—STRADA PACURARI 105

—Casa Fondată în 1897—

Aduce la cunoştinţa Onor. Public şi Onor Clientele sale, că pentru seson de Primăvară şi Vară am angajat un personal distins pentru Boiangerie şi Spălătorie chimică, care a făcut practică în Stabilimentele cele mai mari din Franţia, Germania, Austria şi Elveţia şi cu care pot concura cu ori-ce fabrică din Ţară.

Sunt dar şi în poziţiune de a executa ori-ce comande atingătoare de aceeaşi Branşă care mi se va încredinţa cît în Boiangerie şi în Spălătorie chimică. Totodată fac cunoscut că primesc pentru curăţit pene de Struţ şi Palărie de Panama şi Pene de Struţ pentru boit.

PREŢURI MODERATE

Cu toată Stima

MARTIN BUCHOLZER

Fabrica str. Păcurari 105

Sucursale Iaşi : Str. Lăpuşneanu No. 28 Cuza-Vodă 6,—Atanasie Panu 64.—

In Provincie : Vasluiu, — Huşi, — Bîrlad,—Paşcani.

Profesor Dr. D. Mezincescu

BOALE SIFILITICE

S'a mutat în str. Sf. Sava No 16

Consultaţiuni 4—6

Magasinul de Muzică

„MICHELSOHN"

Iasi—Fondat 1878—Iasi

Piane şi Pianine

SCHILER, WAREN, KAPS, CZERNY, ROSENKRANZ

şi orice altă fabricaţiune, se vînd în rate lunare mici.

PIANE ELECTRICE

KUHL et KLATT

ORCHESTRIOANE AUTOMATE

Catalogul la cerere.

La cerere prin o cartă poştală, trimitem acordorul voiajor, în orice parte a ţărei, cu m delele cele mai noui.

Vaccinări si revaccinări

practică

Dr. A. Steurman

CREMA PUDRA SAPUN **FLORA** POMADA Capilogen (Apă de păr)

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC **„DIANA“**

Bucuresti—Il. Șoseaua Vitan II—Bucuresti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra și Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune și a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET“, Poudre „MUGUET“ Săpun
preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA“

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuința in beneficiul publicului. care va ști să aprecieze calitățile unor preparate neîntrecute și sub forma unor premii ce se vor împărți în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoțită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîștigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Prețurile Creme „Muguet“ Lei 1.10. Pudră „Muguet“ Lei 2.
Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereți pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA“

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fiecare dimineață adaugă „Diana“ Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ți întări și răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana“ Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricționează-ți corpul cu „Diana“ Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălați părul numai cu „Diana“ Franzbranntwein căci întărește rădăcina și favorizeasă creșterea.
5. Contra înăduselei întrebuințează numai „Diana Franzbranntwein și vei obține rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătești gura cu apă la care vei adăoga „Diana“ Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simți obosit după un lung exercițiu fricționeazăte cu „Diana“ Franzbranntwein și vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricționează-ți corpul cu „Diana“ Franzbranntwein și vei avea cea mai plăcută senzație.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana“ Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îți va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ți lipsească nici odată „Diana“ Franzbranntwein din casă.

„Diana“ Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile și farmaciile din țară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

Colectura „PROVIDENȚA“

Iași, Strada Stefan-cel-Mare

Și de astă-dată norocul Colecturei „PROVIDENȚA“ este **neîntrecut**

Iată dovada:

Cel mai mare cîștig pe care l'a dat Loteria Romînă, de

LEI 250,000
(un sfert de Milion)

a căzut în Colectura „Providența“ pe Nr. 25.655 precum și 20.000 Lei pe Nr. 57.197 tot in aceiași zi.

Iar la ultimele trageri au eșit afară de nenumărate cîștiguri a **3000, 2000** și **1000** lei următoarele câștiguri:

Lei	50,000	pe Nr.	19.562
„	70,500	„	10,595
„	10,000	„	59,168
„	5.000	„	59,171

!!! IGIENA ȘI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!

se obține prin întrebuințarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile și obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulcește și nutrește imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină și miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete și catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se atașează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE“ KALODERMA“.

De vînzare la toate Farm. Drog. și Mag. de Parfumerie de toaletă

Reprezentant pentru — România — **H. ȘIEBENEICHER** — BUCUREȘTI — Str. Smîrdan 24

Magazinul Comerțului în Rate

— Iași, Strada Lăpușneanu 25 —

Pune la dispoziția onor. public un mare

Deposit de Mașini de cusut

pentru industriași și pentru familii, de calitate superioară.

Funcționare perfectă garantată

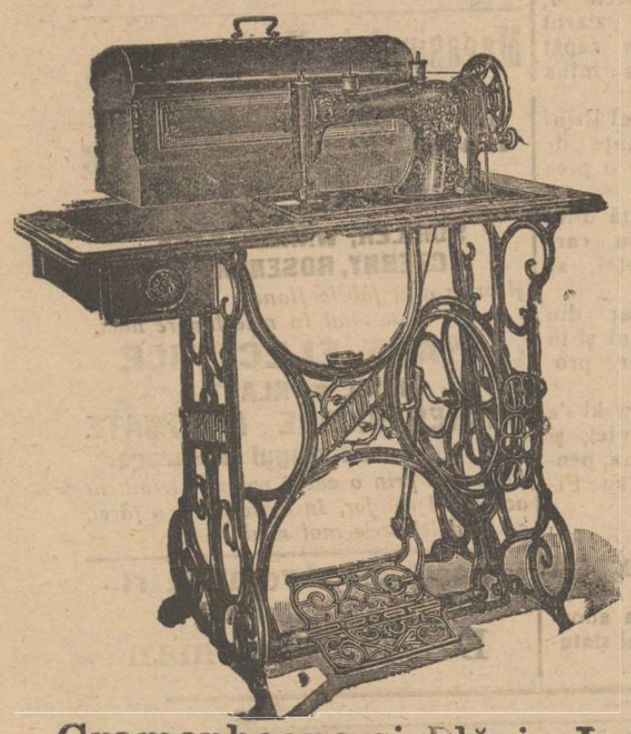

Biciclete **BRENABOR** întrebuințate de armatele armatelor din Europa.

Biciclete **Puch și Dürkopp** Intrebuințate de artiștii Circurilor Busch, Renz Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE și CASETE

Gramophoane și Plăci.—Instrumente

Toate se vînd in rate convenabile la

MAGAZINUL COMERȚULUI IN RATE

S. L. Grosmann & M. Marcovici

„ANCORA“

ANKER)

Societatea de asig. asupra vieței și de rente în Viena.

Aprobată prin decretul Ministerului de Iuțerne i și r No. 10141 din 1 Dec. 1858.

Concesionată pentru România prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Dec. 1911 Lei 212 Milioane

Rezerve de premii și fond. asociațiunilor Lei 177 Milioane

Asigurări lichidate „ 430 „

Situația asigurărilor la 31 Dec. 1911 **92.127 polițe de lei 654 389.154** 64 | 100 **lei 1,995 501** 72 | 100 **rentă**

Cauțiunile depuse la Casa de depuneri din București.

Lei 7 453.500 ca garanție pentru asigurații din România

In anul 1911 s'au plătit asiguraților ca dividende

Lei 1,98e,253 63 | 100

Societatea „Ancora“ încheie;

Asigurări pe caz de viață și deces în conbinațiune cu scutirea de plată premiilor și oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemene toate celelalte combinațiuni moderne—cu și fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora“ (Anker) acordă asiguraților săi: Inatacabilitatea poliței.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliță universală.

Plata imediată și integrală a sumei asigurate.

Preț mare de rescumpărare etc. etc

Direcțiunea pentru România, BUCUREȘTI

Agentul general pentru Iași.

IOSEPH POPPER.

Strada I. C. BRĂTIANU No. 166

(fostă strada de Sus)

Noua Coafiură de Dame

M. BACHMAN

— Iași—Strada Gh. Mârzesca 28 —

Aduce la cunoștința doamnelor că **Salonul de coafiură** este aranjat din nou cu toate articolele necesare și se efectuează tot ce privește această branșă, anume; cozi, bucle, turbane moderne, transformațiuni de asemenea

Se frizează cu ondulațiuni Marcel

Se primesc si comenzi în provincie

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, Str. Gh. Mironu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No. 1585 — Marți 8 Maiu 1912

MĂRIA SA REGELE CAROL I la inaugurarea statuei lui Cuza-Vodă

In urma invitării ce i s'a făcut de preşedintele comitetului rîdicării Statuei lui Cuza Vodă, I. P. S. S. Pimen Mitropolitul Moldovei, Măria Sa Regele Carol I s'a arătat dornic de a veni să ia parte la aceste serbări, pentru a consfinţi prin prezenţa sa proslăvirea celui întâiu Domn al Principatelor Unite, predecesorul Măriei Sale.

Cu această participare se împrăştie definitiv o legendă falşă, ce-şi făcuse curs în ţară, că adică Primul Rege al Romîniei ar fi arătat puruni sentimente duşmănoase memoriei Voevodului Cuza.

Cînd s'au început subscrierile pentru statue, Măria Sa Regele a declarat preşedintelui comitetului de iniţiativă, d. Gr. Ghica Deleni, că de oare ce socoate că o asemenea operă trebue să-şi păstreze caracterul ei de naţională *şi* populară, *Corona va subscrie cea din urmă, închizînd listele. In adevăr Regele a subscris cel din urmă 20000 lei.*

Astăzi cînd Regele, însoţit de cei doi Prinţi, vine în persoană să ia parte la desvălirea monumentului, ce se ridică falnic în Piaţa Unirei, suflar a întregului neam romînesc e în serbătoare, căci Primul Rege al Romîniei una *şi* neatîrnată, *vine să salute figura înveşnicită în bronz a Primului Domn al Romîniei Unite, şi care singur a înlesnit calea spre aducerea dinastiei străine, chizăşa sigură a fiinţărei, neatîrnării şi* creşterei noastre la Dunăre.

Neamul Romînesc se prosterne cu credinţă înaintea primului ei Rege, care de mîine păşeşte cu mîndrie în al 47-lea an curgător, călcînd pe urmele Marelui Voevod Ştefan, şi cetatea Iaşilor se crede încă odată cinstită de prezenţa Regelui Romîniei, consfinţînd prin aceasta însemnătatea istorică a celei de a doua a Sa Capitală—cetatea naţională a Romănismului.

Zilele de 27 şi 28 Maiu vor fi pentru noi zile de serbătoare naţională, cînd Rege şi Popor uniţi într'un gînd vom înveşnici figura marelui Voevod Cuza, idolul neamului romînesc.

OPINIA.

UN POST NOU

— PENTRU FIUL D-LUI CARP —

«Monitorul Oficial» de la 6 Maiu publică o prescurtare de decret, prin care vesteşte ţara, că „în urma propunerei făcută prin raport de d. preşedinte al consiliului de miniştri, d, Grigore P. Carp, actual şef de cabinet al d-lui prefect de Ilfov, a fost numit şef de cabinet al preşedintelui consiliului de miniştri,..

Postul acesta e nou şi a fost special înfiinţat pentru fiul d-lui P. P. Carp, Pînă în prezent, preşedintele consiliului n'avea un şef de cabinet special, ci pe acel al departamentului al cărui titular era. Iată-l dar pe d. T. Maiorescu cu două tacămuri de şefi de cabinet. Unul la ministerul de externe, celalalt la preşedenţia consiliului de miniştri.

Neaparat, încă o sinecură pe lîngă atîtea altele, înfiinţate de actualul guvern, care a ridicat cheltuelile statului peste cifra de o jumătate miliard, n'ar fi în definitiv mare lucru. Mirarea însă e că fiul d-lui P. P, Carp, e beneficiarul unor asemenea sinecure.

Actualul şef de cabinet al preşedintelui consiliului de miniştri, este acelaş domn Grigore Carp, care a încasat de la judeţul Ilfov suma, modică de altfel, de 2000 lei, ca îndemnizare de transport, înainte de a fi fost numit şef de cabinet, al prefectului acelui judeţ.

D. Carp tace şi acum fiul d-sale, a fost numit şef de cabinet după eşirea d-sale din guvern. Chestia d-lui Grigore P. Carp presintă mare analogie cu chestia cîrciumarilor, rezolvită tot după retragerea d-lui Carp din guvern.

Politica aceasta de struţ, a fostului preşedinte de consiliu, nu mai prinde. Prea nu se amestecă d. Carp, unde ar trebui să intervină şi prea se amestecă acolo unde nu-i fierbe oala.

Cînd d. Marghiloman a făcut alegeri păcătoase, d. Carp a închis ochii, nu s'a amestecat; cînd d. Filipescu a promis cîrciumarilor desfiinţarea legei Costinescu, d. Carp l'a făcut pe struţul ; cînd s'au comis cele mai urîte orori electorale d. Carp a tăcut, precum tace şi azi cînd fiul d-sale devine sinecurist oficial şi cînd s'a dovedit că a încasat fără drept suma de 2000 lei.

Cînd e însă vorba de chestiuni unde d. Carp n'are ce căuta,—d-sa lasă la o parte politica de ştiinţi şi intervine. Aşa, s'a dus să inspecteze lucrările portului Constanţa, acum cînd e un simplu particular; d. Carp dirigează ministerul de finanţe azi, cînd acest departament are un titular numit prin decret regal, d. Carp încalcă atribuţiile de preşedinte al consiliului, acum cînd d. T. Maiorescu este prim-ministru.

Duplicitatea aceasta a fostului prim-ministru ar trebui să înceteze.

Cînd d Carp era la putere, conducerea departamentului finanţelor o avea d. Ianovici, iar azi cînd acest minister are titular, d. Carp se ridică să conducă d-sa ministerul. Cînd d. Carp era şef de guvern, d. Marghiloman era acela, care conducea de fapt partidul; azi, cînd d. Carp a fost debarcat din guvern, îngenunchiat şi strivit din pricina indolenţei sale, d-sa se erigează în şef sever şi pretenţios, ambiţionînd să conducă nu numai partidul pe care l'a neglijat timp de 40 ani, dar avînd pretenţia să conducă şi guvernul, faţă de care d-sa e un simplu particular.

Masca însă i-a căzut azi. Planarea pănă mai eri a d-lui Carp, în sferele senine, faţă de nelegiuirile locotenenţilor săi, s'a dovedit azi ca artificială. Dacă d. Carp ar dispreţui chiar din fire, micile patimi şi micile operaţiuni de bucătărie politică şi electorală,—d-sa n'ar fi putut avea atitudinea pe care o are azi. D. Carp s'a descoperit însă — azi nimeni nu-l mai crede. D-sa e un politician trăgător de sfori, cu singurul cusur de a fi încăpăţinat,—şi pentru a da aparenţele că nu se contrazice niciodată ; d-sa a adoptat în anumite împrejurări politica de struţ. A pus pe alţii să facă ceiace nu-i convenea să facă d-sa personal, afectînd că nici nu dă atenţie şi nici nu se preocupă de micile treburi politice.

Azi însă, cînd d. Carp, de frica de-a nu-şi vedea şefia compromisă, a început să lepede masca—politicianul Carp a apărut în toată a lui goliciune.

Azi nimeni nu-l mai crede pe d. Carp, ridicat în sferele senine.

Presa naţionalistă

Imi cade întîmplător în mînă un număr din pamfletul naţionalist ploeştean, Steagul. *E o gazetă pur poliţistă. Mici denunţări, multe răutăţi, articole acre, dispoziţie de spînzurătoare. Hotărît lucru, oamenii aceştia au o psichologie deosebită. Nu doar că o capătă intrînd în partidul d lui Iorga, că intră în partidul d-sale tocmai din cauza inclinaţiunilor acestora sufleteşti.*

Şi, lucru curios, naţionaliştii noştri nu seamănă numai între ei, ci şi cu aceia din alte ţări.

Naţionalismul e un fenomen... internaţional.

E încă în aducerea aminte sfîrşitul tragic şi murdar al lui Syvlone.

La noi naţionaliştii au o caracteristică comună, foarte specială : mai toţi sunt bătăuşi, începînd cu şeful şi isprăvind cu cel din urmă din „băeţii din centre".

Aşa, d. Iorga a provocat două pugilate în toată regula, în chiar cancelaria Universităţii din Bucureşti, d nii Cuza şi Abgar Buicliu au bătut diferiţi pui de jidani pe străzile Iaşului, d. dr. C. Şumuleanu şi-a bătut laboranţii şi a bruscat personalul superior din Institutul de chimie. Rang, unul din discipolii d lui Cuza, a provocat scandal în Iaşi, pentru care a fost condemnat ; iar acum la Bacău, unde e judecător, spre ruşinea magistraturei noastre, a adus acelaşi temperament nenorocit, care-l tărăşte pe la bara justiţiei. Studentul Paraschiv, a pălmuit pe un supus englez şi numai cerîndu-şi scuze de la jidan, a putut scăpa de urmările judecătoreşti ale faptei lui.

Nu mai vorbim de băeţii obscuri din partid Cea mai mare a lor atracţie pentru ideile d lui Iorga e că pot bate şi stilci – în virtutea unor principii sfinte— pe vre-un coleg de clasă de jidan, pot sparge, nepedepsiţi ori cîte geamuri de aceiaşi naţionalitate.

Aceasta e psichologia naţionalistă. Am căutat s'o definim, pentru că scandalul provocat de d. Leon Cosmovici la primărie, ni se pare că are aceiaşi obîrşie. D. Cosmovici prin temperament, e naţionalist, din interes e partizan al d-lui Carp. Felul de a se purta al d lui L. Cosmovici, violenţa de limbaj şi insultele nesocotite pe cari le aruncă cu atîta uşurinţă—toate derivă de la şcoala naţionalistă. Calomnia şi calomnia în faţă, calomnia sfidătoare, asta a fost totdeauna arma de căpetenie a naţionaliştilor. D. Cosmovici, care are atîtea legături în lagărul d lui Cuza, nu putea procede altfel.

Stare de enervare

E mare enervare în mica garnizoană de la Iaşi a d-lui Grecianu. Primarul care s'a enervat a fost însuşi comandirul, d. Grecianu.

Domnul Grecianu, care mai fusese ministru pe vremuri anapodă, pe vremea cînd Tanase diriguia treburile statului şi vindea merarilor, drept maculatură, rapoarte prefectoriale cari povesteau pe 1907—pe atunci d. Grecianu fusese internat ministru de justiţie — fără jenă multă.

Astăzi s'au ivit din nou vremuri anapodă şi iarăşi s'a ivit şi d. Grecianu cu pretenţiile sale d'a putea fi sfătuitorul Coroanei. Refuzat în pretenţii, d. Grecianu s'a supărat, s'a demis din primariat, iar enervarea pornită de la d-sa a devenit lipicioasă.

A ajuns chiar la căi de fapt. Doi fruntaşi din mica garnizoană s'au bătut ieri ziua 'n amiaza mare—consecinţă la neintrarea d-lui Grecianu în minister şi la demisia sa din primariat. Şi au să se mai bată greciniştii—cum s'au mai bătut şi altă dată—fiind că boala grecinismului este una şi aceeaşi : fie-care grecinist vrea să fie ceea ce nu merită să fie.

O fi omul un animal, care se crede, fiind-că, din simţ egoist, fie care om se iubeşte pe sine, înainte de a iubi pe semenul său.

Domnul Grecianu spre pildă, se crede a dirigui învăţămîntul de toate gradele : primar secundar şi superior.

Nu-l face ministru de instrucţie— se supără. Domnul Cosmovici — pentru care, pe ziua de azi, avem simpatie, căci n'ar fi trebuit să-i se întîmple ceea ce i s'a întîmplat—vrea să fie primar, fără să-şi dee cont că n'a putut fi, macar în mod palid, ajutor de primar.

Nu l'ai făcut primar—s'a supărat, a demesionat, s'a enervat.

Domnul Stamatiu este ajutor de primar. O adevărată tragedie pentru un tîrg cultural. Aşa crede tîrgul. Dar d. Stamatiu este în contradicţie cu Iaşul : vrea chiar să fie prim ajutor şi ameninţă să facă erupţie.

Ast-fel enervarea există în mica garnizoană şi noi trebue să privim şi nu ne rămîne de cît să înregistrăm, pentru istorie, decadenţa Iaşului sub a tot puternicia grecinistă.

Această decadenţă—să-şi fi ajuns ea apogeul prin aceea că grenadirii d-lui Grecianu au ajuns să se bată — ei în de ei – ziua în amiaza mare— în favor de public ?

Sau vedea-vor ochii ieşenilor, nedeprinşi cu asemenea acte de gladiatori— scene şi mai sălbatece ?

Industria noastră

— Siguranţa lucrătorilor —

Dezastrul de la Moreni aduce din nou la ordinea zilei chestia siguranţei lucrătorilor în industriile noastre.

Regiunea petroliferă şi în deosebi judeţul Prahova a devenit de mult teatrul unor îngrozitoare accidente, cari pe lîngă uriaşele pagube ce pricinuesc, apoi costă mai totdeauna numeroase vieţi numeşti.

Cauza acestor prea dese nenorociri, este fără îndoială neglijenţa lucrătorilor şi redusa lor educaţie industrială:

Avem o industrie tînără şi o clasă muncitoare abia la întîia generaţie. Supravegherea în asemenea împrejurări trebueşte făcută cu mai multă atenţie de cît în centrele industriale din apus, unde o experienţă seculară şi o educaţie de generaţii, face ca lucrătorii să se poată ei singuri păzi.

La noi Statul şi-a făcut pînă în prezent prea puţin datoria, de-a lua el sub protecţia sa viaţa lucrătorilor noştri, foarte puţin pregătiţi pentru viaţa de fabrică şi uzină. Poate că acum, cu punerea în aplicare a legei de asigurări contra accidentelor, Statul şi patronii îşi vor deschide ochii, de teamă ca să nu deschidă prea des punga.

Ca să învederăm odată mai mult unde duce neglijenţa în această materie, vom cita cazul soc. forestiere *Tisiţa*, din Mărăşeşti. Societatea are o linie defectă, şi mai în fie care zi—în sezonul tăiatului din pădure— se produc accidente mortale. Era o adevărată măcelărie.

Chestia a fost adusă înaintea Parlamentului, şi cu toate acestea răul n'a tost îndreptat nici pînă în ziua de azi.

Dl. D. S. Neniţescu, care n'a ezitat un singur moment să voteze legi îngreuietoare pentru lucrători, sub cuvînt că-i protejează, ar face mai bine să se intereseze de soarta şi de viaţa lucrătorilor din fabrici, cari fie din neglijenţa lor, fie din ori-care alte pricini, îşi văd viaţa pusă în pericol zilnic.

ŞI CAPITALA!

D. Neniţescu sfida lumea cu legea d-sale. Cînd meseriaşii au răspuns prin grevă la punerea în aplicare a legei sale, Ministrul industriei a încercat să vadă în această mişcare a păturii muncitoare, amestecul opoziţiei, şi în deosebi al partidului liberal.

O singură rază de speranţă avea d. Neniţescu şi o singură mândrie—Capitala nu s'a declarat împotriva reformei d sale şi a d-lui Maximilian Sanielevici.

Fiind linişte în Capitală, Ministrul Industriei sfida pe liberali să vină şi să propage printre meseriaşii bucureşteni nesupunere la lege. Era aşa de convins d. Neniţescu că meseriaşii şi lucrătorii Capitalei sunt mulţumiţi de legea d-sale, încît îşi putea permite luxul unei asemenea sfidări.

Ce s'a întîmplat în urmă, ştie toată lumea.

In Capitala ţării, din cauza mulţimei meseriaşilor, legea d-lui Neniţescu nu s'a putut pune imediat în aplicare, deci muncitorii nu aveau de ce se mişca. Imediat însă ce i-a venit rîndul Capitalei şi legea d-lui Neniţescu a fost pusă în lucrare grevele au şi început.

Neapărat, nu partidul liberal e răspunzător de această stare de lucruri— instigatorul meseriaşilor e însuşi d. Neniţescu. Cum rămîne însă cu sfidarea d-sale ?

Ministrul Industriei şi presa care-l apără, au recunosaut că liberalii n'au nici o trecere asupra păturii muncitoare din Capitală, şi astfel explicau liniştita primire a legei de către meseriaşii bucureşteni.

Azi însă cînd pătura muncitoare a Capitalei respinge legea meseriilor tot liberalii sunt de vină ?

Presa guvernamentală a recunoscut anticipat că nu îşi dă seamă d. Neniţescu cine e adevăratul vinovat în mişcarea şi grevele meseriaşilor ?

Să se uite în oglindă.

Dolce far niente....

April 19

. . . . . .

Pentru ce atîta insistenţă de la explica importanţa ce dau eu simpatiei sau antipatiei inspirate de persoana cu care am a face ? Imi găseşti oare o vină în aceasta ?

Nu te-am înţeles destul de bine. In orice caz totul depinde, cred eu, de felul legăturii. Sunt şi împrejurări cînd nu se cere decît comunitate de idei... dar pentru aceasta, e nevoe de un grad mai înalt de cultură.

Dar mi se pare că nu la aceasta ai voit să te relatezi.

— Nu era mai bine dacă nu-mi cereai să-ţi spun impresia de la Conferinţa d-nei Girard? Cari acum mi-e teamă să n'o fi făcut din delicateţa de a mă face să cred că te îndatorez... O dar cu această disecare a intenţiilor se a se turbura orice mulţumire. Fără să mai comentez prea malt, iată : Sala era plină şi numai de femei. Conferinţa fu citită, dar aşa de frumos şi cu atîta viaţă, încît aşi fi ascultat-o nu ştiu cîtă vreme fără să mi se urască. Se dădu relaţii despre starea actuală a femeilor din toate ţările, după care se făcu darea de samă a Congresului la care d-na luase parte. După ea luă cuvîntul un barbat, o personalitate marcantă de aici, care spuse că atîta vreme cît femeea nu va fi emancipată economiceşte, drepturilor ei de individ nu vor putea fi asigurate. El mai arătă că admitem femeilor în afacerile statului nu va fi un bine numai pentru sexul femeesc ci pentru ţara întreagă, ceea ce se probează cu înbunătăţirile sociale aduse în ţerile în care femeile se bucură de toate drepturile civile şi politice.

Eşi foarte mulţumită pe de o parte Dar destul de mâhnită pe de alta ; printre ţările enumerate la început, numai despre femeile din Romînia nu se spuse nimic pentru că nu e nimic chiar de spus..

De altfel toate Conferinţele de la Casa Poporului sunt foarte însemnate şi instructive pentru mine. Nu de mult am avut pe Jules Destrée din Belgia, care a ţinut o serie de conferinţe. Ce am de inimă ! Cu ce dragoste caută el să-şi facă cunoscut oamenii lui de seamă, adică a ţării lui, care prin ideile lor trebuie să aparţie tuturor. El vorbi despre Maeterlinck, Verhaern, şi C. Meunier.

Vorbia cu atîta însufleţire încît vedeai numai de cît că acest om consideră ca sfîntă datorie de a insufla tuturor ideile mari pe care aleşii sufleteşti ai naţiunii lui de a da şi celorlalţi cu ce posedăm sufleteşte...

Destrée arată cum oamenii sunt pe cale de a-şi creea o nouă morală şi că idealul acestei noi morale se găseşte în operele oamenilor mari. Citi versuri din Verhaeren după ce spuse şi operile acestui „asaltator al puterei vieţei" cari caută prin scrierile lui să arate putreziciumea morală şi izvoarele intelectule din oraşe.

Citează opera lui, Forţele tumultuoase în care dă rezervoarele de energie care sunt : sufletul, amorul ideile, şi altele.

Destrée îşi închee conferinţele cu cuvintele poetului: „admiraţi natura, admiraţi omul, şi toată viaţa va fi foarte plăcută".

Şi într'adevăr cel care are puterea sufletească de a admira tot ce-i frumos şi nobil, cum ar mai putea fi descurajat, blazat, pesimist, fără ideal?...

Cursurile de la Filosofie şi despre Rousseau sunt din ce în ce mai captivante. Bietul Rouseau e scos plin de defecte. Dar cu toată plăcerea ce simt ascultînd pe acest profesor inteligent şi simpatic, nimic nu mă face să închin balanţa ideilor mele. Şi caut să văd adevărata pricină care a format caracterul şi mentalitatea lui Rousseau.

Mai întăi el a fost lipsit de educaţie, n'a avut o mamă lîngă el care cu căldură să-i arate binele şi răul. D-na de Varens n'a putut fi o educătoare. Apoi dat fiind şi spiritul său romanesc, Jean Jacques n'a putut fi de cît ceea ce se ştie că a fost.

Am avut cîteva zile ploioase. Ca despăgubire m'am afundat în Antichitate şi Evul mediu pentru a cerceta influenţa femeilor asupra societăţei Aspazia, Sapho, Helaïse, Ninon de Lenclos, M-me de Maintenon, M-me de Raimbouillet, M-me de Pompadour, toate îmi trec pe dinainte arătîndu-mi deosebitele stadii sociale, în care femeea fu floarea ce o conduse cînd mai bine, cînd mai rău pe cei ce ziceau că conduc destinele naţiunei.

Apoi luai femeile de inimă din timpul Revoluţii: Charlotte Corday, M-me Roland Olympe de Gouges, care îmi umplură inima de mulţumire şi sufletul de admiraţie. Veni apoi Saturnalele cu d-na Tallien binefăcătoarea lui Napoleon. Pleiada artiştilori romantici cari nu făceau de cît să cînte Femeea. Lupta pentru libertale a d-nei de Stael. Urmăresc cu mult interes pe D-na Recamier care resistă tuturor ispitelor şi cari la bătrîneţe de şi oarbă, îndulceşte ultimele zile ale lui Chateanbriant devenit şi el paralitic. In sfîrşit femeile încep a deveni mai conştiente de menirea lor către 1870.

Acesta e tabloul pe care mi-l dădu Lefèvre. Dar aş fi voit să-l aud vorbind despre femeile actuale, care luptă cu atîta inimă pentru cel mai sfînt lucru din viaţă: amorul bazat pe frăţia dintre sexe, amor curăţit de ori ce interes meschin de zestre, familie, poziţie, frumuseţe ci numai potrivirea aspiraţiilor nobile lucrînd împreună pentru bine şi adevăr.

De 2 zile însă, timpul iarăşi s'a făcut admirabil cititul şi cursurile au trecut pe al doilea plan.

„Iată femeia!" vei zice iarăşi, poate. Ce să fac? N'am renunţat încă şi nici nu vreau, la ceia ce îmi distinge sexul. Simt nevoia să mă sustrag de la preocupările prea înalte şi să mă mai las acelui prea dolce farnienie în care gîndul rătăceşte ca un copil nebun în regiuni mai mult sau mai puţin reale... Şi s'ar putea altfel oare, cînd aceste focuri divine sunt pline de suvenirea atîtor suflete mari care au trăit, au simţit bucurii şi întristări făcînd din ele adăpostul şi mormîntul fericirilor lor... Cari din oamenii mari ai Europei şi chiar din alte continente n'a trecut prin acest colţ fericit al naturei? In primblările mele, pe care prefer să le fac singure, caut să merg pe urma paşilor celor dispăruţi, — eroi ai veacurilor trecute, — pentru a putea să-mi concentrez mintea numai asupra lor.

Şi atunci tot ce-am citit despre ei, îmi vine în minte,.. comentez... şi apoi închei totdeauna: ce deşertăciune e viaţa pentru cel ce a făcut ceva care să rămîie; dar pentru cel care bătîndu-şi joc de la într'un fel sau altul nu face nimic? Şi acum îţi dau voe să rîzi ironic şi te rog să-mi faci o mustrare cît de aspră.. căci recunosc de mai înainte c'o merit.. Deci aştept.

. . . . . .

Maria C. Buţureanu

❑ Debitul Badareu aduce la cunoştinţa onor. clientelei că, cu începere de la 5 Mai produsele fermelor se vînd cu preţuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce:

Oca	35 bani
Litru	25 „
Brînză de vaci proaspătă	0.60
Unt pentru cafea	5.20
Pachetul de un sfert kgr.	1.30
Pachetul de 200 grame	1.05
Smîntînă dulce	2.20
Unt de gătit	3.00
Oule proaspete garantate	6.00%
Brînză nouă de munte, în burduşele kg.	2.60
Caş şi urdă dulce	1,10

— De asemenea, cu începerea de la 5 Mai, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu preţuri populare şi anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb şi negru vechiu	1.00
Vin negru vechiu	80
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40
Vin pelin	1.20

OAMENI ŞI LUCRURI

Gelozii postume

Acum cu ocaziuuea morţii lui August Strindberg—anti-femenist prin excelenţă—e momentul de a se vorbi de toate formele ce pot îmbraca, rînd pe rînd, conflictele între sexe. Una din cele mai ciudate forme e, fără îndoială, ceea ce am putea numi gelozia postumă.

Bună oară cazul de care se vorbeşte astăzi atît de mult şi nu fără cuvînt: cazul miliardarului Astor, mort în naufragiul Titanicului, alături de celelalte sute de victime. Moartea n'a stat de loc la îndoială şi n'a ales. A înecat de opotrivă pe bogaţi şi pe saraci; dar bogaţii au fost cu deosebire numeroşi pe acel luxos şi formidabil vapor, în prima şi costisitoarea—prima şi ultima—lui cursă pe ocean.

Ilustraţiile revistelor arătau, dăunăzi, cabina de o eleganţă extraordinară ce-şi rezervase miliardarul Astor pe „Titanic", în schimbul unei sume enorme: 22000 de lei!

Dar să vorbim de „cazul" Astor şi anume de testamentul ei. S'a scris mult despre condiţiunile stranii în care şi-a redactat testamentul. Stranii, întru cît leagă de cele mai mari dezavantagii eventualitatea unei a doua căsătorii din partea femeei lui.

Trecut de cincizeci de ani, bogatăşul Astor se însurase nu de mult, cu o frumoasă şi tînără americană—de 19 ani—şi iată că împrejurările atît de dezastroase şi atît de neprevăzute o văduvesc, foarte puţin timp după căsătorie. Prevăzător, cum sunt toţi americanii, Astor însă n'a fost surprins de moarte, fără ca, din vreme, să-şi fi orînduir afacerile, — averea, veniturile. Şi în ce priveşte pe tînăra-i femee, miliardarul n'a stat malt pe gînduri. De va rămînea... liberă, se va bucura de o imensă avere; iar de nu—va fi, dacă nu dezmoştenită în înţelesul propriu zis al cuvîntului, cel puţin redusă la o avere cu mult mai modestă.

Ceva ca la vre-o 150 milioane diferenţă în plus, ar moşteni văduva, dacă—teribilul *dacă*, — s'ar resigna să nu mai devină femeea legitimă a altcuiva. Fără a mai vorbi de alte mobile şi imobile, reprezentînd capitaluri importante,—bună oară cele 60—şase-zeci—de automobile. Prea destule, ca să-şi plimbe în ele mizeria sufletului tînăr, condamnat la o veşnică întrînare, o eternă tortură în preajma munţilor de aur sclipitori, ca şi lacrimele, dorinţele înăbuşite...

Ce sentiment dictează oare barbatului atari condiţiuni şi restricţiuni în potriva femeei, dacă nu sentimentul îngust al unei egoiste gelozii tîrzii? Se pare că ar fi o liniştire pentru unele temperamente, siguranţa că a lor şi numai a lor este femeea iubită—mai mult iubită de cît respectată, mai mult temută de cît adorată—şi că de aci izvoreşte, uneori, ciudata pornire a bărbaţilor de a-şi asigura, credinţa femeilor, pînă şi dincolo de moarte.

Că barbatul e capabil de un egoism rafinat pînă la ferocitate dovedeşte, odată mai mult, testamentul miliardarului american dispărut odată cu „Titanicul".

Rodion

Lampa Ţăranului

Lampa cu benzină solidă a Doctorului Roşculetz

Revue du Pétrole, sub direcţia d-rului Murgoci, distinsul geolog şi profesor universitar, publică următorul articol, care priveşte invenţiunea d-rului Roşculetz, pe care îl reproducem:

Se ştie că d. Roşculeţ (Iaşi) deja de 2 ani a găsit un mijloc de a coagula benzina de petrol, precum şi alte lichide volatile ca alcoolul, eterul, cloroformul, benzenul, etc. O societate engleză a cumpărat brevetul d-lui Roşculeţ cu obligaţiunea de a face într'un timp scurt o fabrică de coagularea petrolului şi derivatelor sale în Romînia. Termenul a trecut şi din cauze, ce deocamdată nu ne privesc, fabrica încă nu s'a făcut.

D. dr. Roşculeţ a continuat în acelaş timp cercetările sale şi a generalizat şi perfecţionat procedeul său de acum 2 ani.

In curînd va pune pe piaţă o serie de preparate farmaceutice obţinute în stări mai prielnice prin metoda d-sale. Dar d. Roşculeţ a urmărit încă şi ideea de a răspîndi aplicarea benzinei solide şi de a o pune în comerţ şi în valoare ori unde se poate. Acum i-a succes a alcătui o lampă foarte simplă, care să ardă benzină solidă, pe care după calităţile ei preţioase, a numit-o *Lampa Ţăranului*. Se ştie că d. dr. Roşculeţ a făcut experienţe cu succes de a întrebuinţa benzina solidă la automobile şi a suprima carburatorul. Aerul trece printr'un rezervor unde sunt bucăţile de benzină solidă, se încarcă cît îi trebue cu vapori de benzină şi intră apoi în corpul de pompă al motorului.

Tot aşa şi *lampa Ţăranului*, care nu se deosebeşte de cît foarte puţin de o lampă de petrol ordinară, are un rezervor unde se pun bucăţile de benzină solidă şi pe unde trece aerul ce ese apoi sub un ciorap Auer. Aci se dă foc ca şi gazului de luminat şi arde liniştit şi frumos cu lumina albă caracteristică becurilor Auer. Lampa costă cam 2 lei. Consumarea de benzină este foarte redusă. O lampă de 20 luminări consumă 0.5 bani pe oră; iar una mare de 100 luminări consumă 25 bani pe oră, dînd o lumină superioară electricităţei.

Avantajele unei asemenea lampe, pe lîngă lumina frumoasă şi eftină, sunt încă multe: 1) benzina ce se întrebuinţează este benzina grea, care acum nu prea are întrebuinţare la motoare. Vara ar putea întrebuinţa, chiar petrol lampant solid. 2) Lampa nu mai comportă nici un pericol; benzina solidă nu-i explosib lă şi nici nu se aprinde nici la distanţă. 3) Se stinge foarte uşor, la cea mai slabă suflare. 4) Dacă se micşorează flacărea nu dă fum (n'are fitil şi n'are petrol bogat în carbon). 5) Benzina coagulată e totdeauna curată şi nu se poate contraface. Ea arde şi umedă ca şi uscată; pentru îmmagazinarea ei nu trebuie rezervoare speciale. 6) In fie e eftină căci e uşoară şi ocupă un volum ceva mai mic decît cea lichidă.

Această nouă invenţie a d-lui dr. Reşculeţ e menită a duce lumina în toate colibele chiar cele mai sărace.

Dr. Roşculeţ va forma probabil o societate în ţară pentru aceste scopuri La iarnă îşi propune a furniza petrol solid pentru sobe (brickete de păcură) ce vor da căldură mai eftină de cît lemnele (pe jumătate sau numai a 1 | 3 parte).

Litere-Ştiinţe-Arte

Ferrer postum,—Se ştie că în urma arestărei şi morţei lui Ferrer, averea şi mai cu seamă casa sa de edituri a cărţilor raţionaliste pentru instrucţia tinerimei din ţara sa, fură confiscate şi puse sub sechestru.

Nimene nu mai gîndia că după cele întîmplate şi date fiind sentimentele clasei diriginte spaniolă opera lui Ferrer să se mai reia.

Cu toate acestea nu va fi astfel, căci Tribunalul suprem a dispus restituirea imobilelor lui fratelui său, iar cărţile sale d-rului S. Lorenzo Partet, care va continua opera pedagogică şi de editură Ferrer.

Personalul casei de editură va fi acelaş şi orientarea filosofică şi educativă pe care o va imprima Portet publicaţiunilor noue se va inspira de la concepţiile raţionaliste ale lui Ferrer.

*

Şcoalele comunale din Berlin dispun astăzi de 17 terenuri de joc: 11 pentru băeţi, 6 pentru fete.

Oraşul organizează însuşi jocuri la cari copiii iau o parte din ce în ce mai mare, mai ales în timpul vacanţei.

Cea mai mare parte din aceste terenuri, au fost luate din cele de exerciţii ale garnizoanei.

*

Un spectacol destul de curios avu loc la Glenwood, în Colarado. O femee a fost numită judecător şi ea intră în sala Tribunalului însoţită de două-sprezece femei, cari formează juriul.

*

Prin o lege recentă în Turcia, femeile găsite fără voal pe stradă, vor fi urmărite pe cale judiciară.

*

D. C. V. Buţureanu, institutor, a tradus *Tratatul de Pedagogie* al lui Emmanuel Kant şi va apare în *Biblioteca pentru Toţi*, a librăriei Leon Alcalay la No. 771.

Atragem de pe acum atenţiunea asupra excelentei lucrări.

*

Murind Alf. Binet, comitetul *Societăţei libere pentru studiul psihologic al copilului* a cerut d lui Ferd. Buisson, deputat, profesor la Sorbona şi director onorar al învăţămîntului primar să reia preşedinţia efectivă.

D. Buisson a primit, în cît activitatea societăţei este asigurată.

*

Concertele simfonice organizate de excelentul maestru şi profesor I. Vlăduţa s'au încheiat eri cu cel de al treilea concert al stagiunii.

Un public numeros şi ales a aplaudat eri în sala teatrului naţional, producţiunile clasice executate la concertul acesta simfonic, dîndu-şi întîlniri la concertele din stagiunea viitoare.

*

STRUNA ZILEI

DIPLOMAŢIE

D. P. P. Carp n'a mai fost invitat a însoţi pe M. Sa Regele în plimbarea pe Dunăre.

Ziarele.

La plimbări să-l mai invite
Pentru Rege, pasă mi te,
Raţiune nu mai are—
Cînd odată îşi trimite
Prim ministrul la... plimbare.

EPITROPIA GENERLĂ
A
Casei Spitalelor şi Ospiciilor
Sf. SPIRIDON DIN IAŞI

Face cunoscut că în ziua de 29 Mai 1912, oarele 10 dimineaţa se va ţinea în camera acestei Epitropii licitaţie publică prin oferte sigilate pentru aprovizionarea cu carnea necesară spitalelor: Central, Paşcanu, Institutul Gregorian, azilul Baş şi ospiciul Galata pe timp de un an.

Licitaţia se va ţine conform art. 72-83 din legea contabilităţei generale a statului.

Concurenţii sunt invitaţi a se prezenta în acea zi, însoţiţi de o garanţie provizorie în sumă de 2000 lei în numerar sau efecte publice.

Condiţiunile şi ori ce informaţiuni se pot vedea şi lua în ori ce zi de lucru în cancelaria Epitropiei serviciul administrativ.

No. 03257
4 Mai 1912

INFORMAŢIUNI

❑ Domnul P. P. Carp, a sosit eri Duminică la Ţibăneşti, venind din Bucureşti.

❑ Concursul pentru ocuparea postului de director al institutului de chimie din Iaşi, va avea loc la 18 Maiu în Bucureşti, într'o sală a direcţiei generale sanitare.

Domnul I. Petrovici, actual asistent al institutului, este singurul candidat înscris.

Fost bursier al Academiei Romîne, d. Petrovici a făcut studii excelente în celebrul laborator Fresenius din Weisbaden.

❑ D. colonel Petre Grecianu, comandantul regimentului 3 calaraşi Galaţi, a fost mutat la Iaşi, comandant al regimentului 7 calaraşi, în locul d-lui colonel Alex. Călinescu, care trece la Galaţi.

❑ Eri a avut loc logodna gentilei d-re Lilly Lacinschi, fiica d-lui Vlad Lacinschi mare proprietar, cu d. Al. Verner, simpaticul magistrat stagiar din Iaşi.

❑ Licitaţia ce urma să aibă loc Sîmbătă la Primărie, pentru darea în întreprindere a păvărei stradelor s'a amînat, nefiind în a întocmit caetul de sarcini.

O nouă licitaţie a fost fixată pentru 25 Mai.

❑ Cu prilejul înscrierei în listele electorale din Dobrogea a d-rului Christu G. Stanciof-Rakovski, comisiunea pentru formarea listelor electorale din Constanţa, compusă din d-nii I. Bastea consilier la Curtea de Apel din Bucureşti, C. Pariano, prefect şi G. L. Dumitriu, preşedintele Tribunalului Constanţa, a stabilit următoarea jurisprudenţă:

Legea din 3 Martie 1912 pentru interpretarea şi complectarea legii din 1919 pentru acordarea întregimei drepturilor politice locuitorilor din Dobrogea, înlocuind cuvîntul de „cetăţean", cu acela de „supus" care cuprinde pe toţi locuitorii din Dobrogea supuşi otomani, indiferent de naţionalitate şi religie, urmează că se poate acorda întregimea drepturilor politice pe baza acestui text astfel modificat nu numai locuitorilor musulmani foşti cetăţeni otomani, dar şi locuitorilor de altă religiune, ca creştini etc., şi de alte naţionalităţi, ca bulgari, evrei etc., şi destul ca să dovedească că ei sau ascendenţii lor erau locuitor supuşi otomani cu domiciliul real în Dobrogea la 11 Aprilie 1877, că nu s'au bucurat de vre-o protecţie străină şi că nu au emigrat, sau dacă au emigrat, că s'au întors la căminurile lor cu doi ani cel puţin înainte de promulgarea legii.

Pentru dovedirea originei de supus otoman, cît şi a domiciliului real în Dobrogea la 11 Aprilie 1877 legiuitorul din 1912 a admis, ca o prezumţie legală pînă la proba contrarie, posesiunea de Stat, care poate rezulta din faptul înscrierei în listele electorale în cei 10 ani dintăi, precum şi înscrierile în listele comisiunei de plasă de la 1880—1881.

❑ Pe ziua de azi s'au constatat 2 cazuri noi de scarlatină.

❑ Camera de comerţ din Iaşi, va interveni pentru amînarea congresului camelor de comerţ, fixat a se ţinea în Tulcea în zilele de 27 şi 28 Maĭ.

Probabil că acest congres va avea loc, în primele zile ale lunei Iunie.

❑ Starea artistului Momuleanu, care s'a îmbolnăvit subit la reprezentaţia de Simbătă seara s'a îmbunătăţit simţitor.

❑ Arhimandritul Teotist Stupcanu, a primit însărcinarea să inspecteze mărăcinirea de maice, Agafton, din judeţul Botoşani, spre a vedea dacă localul este propriu pentru înfiinţarea unei şcoli de infiermere şi a unei şcoli de moşit.

❑ De la 1 la 15 Iunie va avea loc o expoziţie de desemn şi caligrafie la fiecare şcoală secundară din Iaşi—iar de la 20 la 24 Iunie, toate obiectele expuse vor fi concentrate într'un singur local, care urmează a fi ales de maistrii de desemn şi caligrafie.

❑ Ministrul de finanţe a acordat casierilor plătitori de pe lîngă administraţia financiară cîte 50 lei lunar pentru cazuri de greşeli în numărătoare.

Băile OGLINZI

JUDEŢUL NEAMŢ

3 kilom. de la tîrgu Neamţ, de unde până la băi transportul se face cu Tramcare, Brecuri, diferite echipage, şi Automobili-omnibus foarte elegante şi automobile mici la fiecare tren
50% reducere prin gara Paşcani,
Sesiunea de la 1 Iunie la 15 Septembrie

Staţiune Balneară şi Climaterică de primul rang, situată în munţii Neamţului, *la o altitudine de 500 metri* deasupra nivelului mărei, de unde domină toată regiunea înconjurătoare, ferită de curenţi, înconjurată fiind din 3 părţi cu o pădure seculară şi un parc splendid.

Clima temperată, aerul curat şi hygienic de aci, unite cu poziţiunea sa pitoreşcă, îi dă coloritul şi farmecul încîntător al naturei bine-făcătoare.

Băile saline de aci sunt din cele mai concentrate şi rivalizează cu băile similare din Hall, Ischl, Reichenhall etc.

Cabinele de Baie şi Hidroterapie instalate în modul cel mai higienic şi modern, **sunt toate în faianţă.**

Băile au efect miraculos asupra **Rheumatismului scrophulosei, limfatismul, cloro anemie, debilitate, rachitism, ischias, paralisii, neurastenie, sifilis, boale de piele, boale de copii şi de femei, leucoree, metrită, peri şi parametritele, fibrome, sterilitate, etc.**

Un pavilion modern pentru inhalaţie cu apă minerală, esenţă de brad şi diverse substanţe medicamentoase apropiate.

HOTEL şi VILE

RESTAURANT EXCELENT din nou aranjat cu bucătărie romînă şi franceză sub conducerea d-lor I. Simionescu şi M. Petersil, se serveşte Table d'hôte.

Pensiune (casă şi masă) de la Lei 6.50 pe zi de persoană.

O ORCHESTRA din cele mai bune amuzează publicul.

Pentru familiile care vor să facă menaj acasă, sunt vile şi camere cu bucătării, deosebite, cu luna şi sezon, cu preţuri convenabile.

Pentru distracţiuni clădire drandioasă, prevăzută cu săli: de dans, biliard, lectură, săli pentru diferite jocuri şi casino.—S'au construit din nou vile şi mai multe camere.

EFTIN şi FOLOSITOR

Pentru persoanele ce nu se pot deplasa, recomandăm **sarea extrasă din apele minerale din Oglinzi,** care din cauză că e mult introdusă, ne-a pus în plăcuta posiţiune, a scădea preţul unei cutii de 2 kilo dela lei **1.50** la **1.20**.

Sarea minunată de Oglinzi se află depusă spre vînzare, în toate farmaciile şi drogueriile din ţară şi în Tg. Neamţ la Administraţia Băilor.

Serviciul medical este încredinţat d-lui **Profesor Universitar Dr. V. Bejan,** medic şef al maternităţei din Iaşi, care va face şi operaţiuni cerute, asistat de d. Dr. *I. Rosenfeld.*

Persoanele care nu vor să stea în Oglinzi, găsesc în Trg. Neamţ, oraş cu 12.000 locuitori, cu prăvălii moderne şi bine aprovizionate, numeroase locuinţi confortabile şi eftine, cu sau fără menaj şi cari se vor transporta la băi cu tramcarele administraţiei la fiecare 15 minute, sau eventual cu *Automobil—Omnibus.*

Pentru orice informaţiuni a se adresa de pe acuma la subscrişii în Trg. Neamţ.

Concesionarii băilor Oglinzi: **Rudolf Fritz** & **Dr. I. Rosenfeld**;

In Iaşi, la d-nii I. Simionescu str. Carol 53 şi M. Petersil, antreprenorii Hotelului, **Str. de Sus 189.**

ULTIME INFORMAŢIUNI

M. S. Regele şi Cuza-Vodă

Suveranul, Principii Ferdinand şi Carol vor asista la inaugurarea statuei lui Cuza-Vodă. Serbările de inaugurare vor avea loc în zilele de 27 şi 28 Maiu.

Eri la orele 11 au fost primiţi în audienţă de M S. Regele: I. P. S. S Mitropolit Pimen, domnii N. Gane şi G. Botez, primarul Iaşului, delegaţi, precum se ştie, de comitetul Cuza-Vodă de a invita pe Suveran să asiste la serbările de inaugurare a Statuei lui Cuza-Vodă.

M. S. Regele a bine voit a se arăta foarte fericit de atenţia comitetului, anunţînd că atît El cît şi principii Ferdinand şi Carol, vor veni la Iaşi să asiste la serbările de inaugurare.

M. S. Regele, pentru a arata cît de neîntemeiate au fost toate svonurile contrarii, a arătat Mitropolitului, că dorea foarte mult să ieie parte la actul de veşnică comemorare a predecesorului Său.

*

Cum Suveranul va fi în escursiune în zilele de 21 şi 22 Maiu, hotărîte pentru inaugurare, s'a hotărît amînarea pentru 27 şi 28 Maiu.

Suveranul şi principii vor sosi în Iaşi Duminică dimineaţă, 27 Mai cu tren special, Regele va pleca din Iaşi în acelaşi seară, iar principii vor asista şi la serbările de a doua zi, Luni, şi vor pleca seara.

*

Regele şi Principii vor fi găzduiţi în palatul comandamentului.

Cauza adevărată pentru care Suveranul nu poate veni în zilele de 20 şi 21 Mai, fixate pentru inaugurare, este că Curtea noastră va fi încă în doliu în acele zile, prin decesul Regelui Danemarcei.

Regele va ţine un discurs la desvălirea statuei.

❑ *Până în acest moment administraţia comunală, continuă să fie desorganizată şi lucrează chiar în contra legei. Astfel alegerea ca primar a d lui Botez n'a fost încă confirmată de ministrul de interne.*

De abia azi, d. Botez va obţine o audienţă la d. Arion, pentru a se informa asupra cauzei neconfirmărei sale până azi.

Pe de altă parte lucrările ce se efectuiază azi la Primărie, sunt lovite de nulitate.

D. Iancu Stamatiu ia resoluţiuni pentru care n'are delegaţiune specială, căci sunt acele ce cădeau în atribuţiunea d-lui dr. Cosmovici, căruia ministrul i-a respins demisia Cît pentru d. Conia, d-sa semnează lucrări, în calitate de ajutor de primar, cîtă vreme d sa nu este ales ca atare, ci e pur şi simplu ofiţer al stărei civile şi numai în această calitate are a semna actele respective.

❑ Agresiunea de ieri.

Între drmnii profesor dr. Cosmovici şi avocat M. V. Mavrodi, ambii consilieri comunali, se urmează o vie polemică de cîte-va zile încoace.

Polemica a luat loc de la o şarjă pe care d. Cosmovici a avut'o, într'o şedinţă a consiliului comunal, contra avocaţilor; a urmat apoi la Jokey Club şi a avut ca urmare, acţionarea în judecată a d-lui Cosmovici pentru calomnie, apoi provocarea la duel.

Cum martorii d-lui Cosmovici au găsit că nu este loc de duel între cît, în aceiaşi chestie, a fost sesizată just ţia— d. Mavrodi a trimis o scrisoare publică martorilor săi, la care a răspuns d. Cosmovici, spunînd că „adversarul său „ar întruni toate însuşirile neputincioasului".

Acest pasaj din scrisoarea d-lui Cosmovici, publicată în *Evenimentul*, a fost cauza, care a dat naştere scenelor regretabile şi reprobate de toată lumea, petrecute eri în plină stradă.

La orele zece jumătate, ieri, Duminică dimineaţa, pe cînd d. Mavrodi cobora, în trăsură, strada Lăpuşneanu şi d. dr. Cosmovici se afla în dreptul frizeriei Vogt—primul opri trăsura, se dete jos şi începu să lovească pe adversarul seu. La un moment dat, d. Cosmovici căzu jos şi adversarul profită de prilej spre a l calca cu picioarele.

Domnul Cosmovici, însîngerat, se refugiă în frizerie şi de acolo merse la spital unde fu pansat de d-r Docman.

Peste zi, d. Cosmovici a fost vizitat de foarte mulţi prieteni, cari au venit să-l vadă şi să desaprobe întîmplarea.

Din parte-ne, urînd grabnică restabilire d-lui dr. Cosmovici, desaprobăm actul brutal a cărui victimă a fost un profesor universitar şi cetăţean fruntaş al oraşului nostru.

❑ Studenţii facultăţii de ştiinţi, se întrunesc în astă seară la 7 jum. spre a protesta contra agresiunei, a cărei victimă a fost d. Cosmovici, profesor la acea facultate.

În chestia asistenţei publice

Comitetul societăţii „Fraterna Păcurari", ne trimete următorul comunicat:

Comitetul „Societăţii „Fraterna-Israelită-Păcurari", întrunit în şedinţă ordinară, astăzi Duminică 6 Mai 1912, luînd cunoştinţă de inspecţia făcută, în ziua de 2 Maiu a. c., de către d-nii d-ri Flor, Şumuleanu şi Răteanu, declară:— că nu s'a comis nici un soi de nereguli şi că suntem satisfăcuţi de modul cum d dr. Ghelerter, medicul nostru, asistat de d. d-rand Fr. Spanier, conduce Ambulatorul Medico-chirurgical al Societăţii şi ne solidarizăm în totul cu activitatea D-sale.

Cu aprobarea noastră, d. dr. Ghelerter acordă consultaţiuni *gratuite* persoanelor străine de societate, fără deosebire de naţionalitate, pentru care fapt credem, în simplicitatea noastră de oameni de bine, că nu este nevoe de o autorizaţie specială.

D. dr. Ghelerter are asemenea asentimentul nostru de a acorda, în cazuri de accidente, pansamente tuturor suferinzilor fără deosebire, chiar dacă aceasta ar fi — ceia ce nu credem — în detrimentul farmaciştilor sau a medicilor, căci misiunea noastră este de a ajuta numai pe suferinzi şi nevoiaşi.

Din acest punct de vedere nu lovim în interesele nimănui, dacă ne aprovizionăm cu material de pansament (vată, tifoane, feşe) unde îl găsim mai eftin, fapt pentru care am primit observaţiuni nejustificate de la d. Medic şef al oraşului.

In ceia ce priveşte aparatul farmaceutic nu ni se poate găsi nici o vină, dacă am căutat să realizăm unele economii, tot în folosul suferinzilor, procurîndu-ne de la farmacii medicamente de prima calitate, *gata preparate*, în cantităţi mai mari şi realizînd aceste economii numai din modul de distribuire al medicamentelor.

Medicul nostru s'a conformat strict autorizaţiei serviciului sanitar No. 3275 din 1912, ţinînd la aparat numai medicamente permise, *fără a executa cea mai neînsemnată manipulare farmaceutică.*

Reţetele confiscate de domnul Medic şef, fapt împotriva căruia protestăm, nu sunt de cît asuprari din carnetele membrilor societăţii, formulare cari servesc spre controlul nostru; medicul societăţii notînd pe ele medicamentele eliberate.

Este deci absolut inexact că medicul nostru a eliberat, din aparat, medicamente, la persoane cari nu fac parte din societate.

Comitetul

❑ *Ministrul de interne a respins demisia d-lui dr. L. Cosmovici din demnitatea de prim ajutor de primar, dar n'a confirmat încă alegerea d-lui G. Botez ca primar.*

D. Botez va fi confirmat în cele din urmă, dar ministrul face greutăţi şi aceasta ca o manifestaţie ostilă contra d lui Grecianu.

In unele cercuri politice există părerea. că d. dr. Cosmovici va reveni asupra demisiei sale.

❑ Se proectează ca ţaranii care vor lua masa în grădina Copou, cu ocazia serbărilor de inaugurare, să fie serviţi de doamne şi domnişoare din înalta societate, care vor fi îmbrăcate în costume naţionale.

S'au comandat 1000 de farfurii şi 1000 de ulcioare, cu portretul lui Cuza-Vodă.

❑ Primul procuror a făcut anchetă în ce priveşte agresiunea de ieri, contra d-lui dr. Cosmovici. In baza anchetei, s'a deschis acţiune publică, pentru lovire, contra d-lui M. Mavrodi, avocat.

Afacerea a fost repartizată la judecătoria II urbană.

❑ Ministerul de finanţe a făcut cunoscut că pensiile pe luna curentă se vor plăti în ziua de 15 c.

❑ Ministerul lucrărilor publice a aprobat de a se face un traseu de cale ferată, dela rampa dinspre fabrica de tutun, până la noua moară Diamant. Traseul va trece peste şoseaua Moara de foc.

❑ Cei şapte medici primari ai spitalului Sf. Spiridon din Iaşi, au fost convocaţi să se întrunească astă-zi la orele 4 p. m. pentru a asista la tragerea la sorţi a trei dintre ei, care vor forma juriul examinator la concursul de medici secundari, care va începe în ziua de 18 Mai.

Din juriu va mai face parte: un delegat al facultăţii de medicină şi un delegat al consiliului sanitar superior.

Concursul se va ţinea în sala colegiului medical şi s'au înscris următorii candidaţi: Alexandru Brumă, I. Popescu, Olga Popescu, Lucreţia Troteanu, Elena colonel Bălteanu, Eugen Mircnescu, C Popa-Radu, Emil Erbiceanu, Eugenia Dokman, I. Alexandrescu, L. Şeptilici şi Gh. I. Bottez.

D. profesor dr. V. Negel, a cerut să fie scutit de a face parte din juriu.

— Premiul cel mare de 250,000 lei la ultima tragere a loteriei romîne a căzut pentru a doua oară în Colectura Principală M. M. Fränkel din Iaşi pe No. 25,655

❑ Congresul funcţionarilor comerciali, ce era fixat pentru zilele de 20 şi 21 Mai, se va amîna pentru zilele de 27 şi 28 Mai, cînd în urma avizului M. S. Regelui, va avea loc în Iaşi desvălirea statuei lui Vodă Cuza.

❑ Regele a semnat decretul, prin care arhimandritul Vartolomei Stănescu este confirmat egumen al bisericei Sf. Spiridon şi superior al schitului Tăriţa.

Instalarea va avea loc Duminică, cu mare pompă, în biserica Sf-tului Spiridon, iar serviciul divin va fi oficiat de mitropolit.

❑ Direcţia generală a penitenciarelor a delegat pe un arhitect special, să vie la Iaşi şi să vadă dacă locul Movila lui Cuza, ales pentru a se construi pe el noul penitenciar, este propriu pentru asemenea clădire.

❑ Membrii clubului carpist din Iaşi au fost convocaţi să se întrunească mîne seară Marţi, pentru a se ocupa de cazul Mavrodi-Cosmovici.

Se crede că d. Mavrodi va fi exclus din club şi din partid.

Domnul Grecianu, înştiinţat telegrafic despre întîmplarea de eri, a răspuns desaprobînd gestul avocatului.

❑ Comerciantul Anton Vasiliu a dispărut din Podul-Iloaiei, lăsînd mulţime de datorii.

❑ D. Ştefan Dancu Schaürer, proprietarul caselor din str. Ştefan cel Mare 13, a pus la dispoziţia Primăriei un apartament mobilat din acea casă, pentru a servi în mod gratuit, la găzduirea unora din oaspeţii de seamă, care vor veni în Iaşi cu ocazia desvălirei statuei lui Cuza Vodă.

❑ Actualul ministru de instrucţie, care s'a dovedit a fi un mare specialist în casarea examenelor de capacitate, a şi hotărît să caseze examenul privitor la desemn şi caligrafie, de şi examenul nu este încă terminat dar din cauză că la probele de pînă a un, majoritatea celor reuşiţi sunt din Moldova.

❑ Astă-zi dimineaţă siguranţa însoţită de şase pompieri s'a înfăţişat la casele lui Filip Gherasim, din strada Păcurari 121, şi a şi început a face săpături în o pivniţă şi a deşerta o toastă fîntînă, astupată de cîţi-va ani, pretextînd a găsi în ea victime omeneşti făcute pe urma unor încercări de castrare.

Din pivniţă au scos multă ţărnă iar din fîntînă mult glod — sub vegherea agentului Uţă şi a şefului siguranţei locale.

❑ Numitul Luichi Peruchette, de loc din Piatra Neamţ, a murit astăzi subit pe str. Arcu.

❑ **Judiciare.**—Curtea secţia II a se va pronunţa mîne în procesul trusturilor. Părţile vor depune mîne concluziuni scrise.

— La Curtea cu juri se judecă astăzi procesul numiţilor Gavril Moise, D. Ungureanu şi P. Chelaru, acuzaţi de lovituri cauzatoare de moarte.

— Au fost confirmate astă-zi de tribunalul s. II mandatele lansate contra lui Lişman şi celorlalţi 6 autori ai furturilor de cai comise în comun Foca.

— Apelul falimentului Anton Antoniade, condemnat la trei ani închisoare, a fost repartizat la s. I a Curţii.

— Matei Gafencu, perceptor în Paşcani, a fost condemnat astă-zi de Curte la un an închisoare pentru delapidări.

Berman Sufăr, fost funcţionar la serviciul de siguranţă, a fost condemnat la 15 zile închisoare pentru fals în acte private şi caporalul de jandarmi rurali G. Avram, din Bogdăneşti, la cinci zile pentru scapare de arestaţi.

❑ Eri d. dr. P. Vrânceanu şi-a desvoltat în aula Universităţei conferinţa sa cu subiectul *Femeea medic*, în folosul societăţei Reuniunei femeilor romîne.

Conferenţiarul a făcut o expunere foarte documentată a subiectului şi dovada unei vaste culturi, unită cu o elocvenţă rară şi de-o simţire caldă.

Numerosul public a răsplătit cu vii aplauze pe conferenţiar. Multe persoane l-au felicitat de asemenea, impresionate de duioşia şi farmecul expunerei.

❑ Următorii medici primari au fost traşi la sorţi în juriul pentru concursul de medici secundari: d-nii d-ri Ştefănescu-Galaţi, Gr. Ciolac şi G. Socor, iar ca suplinitor d. dr. Antonescu.

M. Wescher

Profesor de ştiinţi comerciale precum şi de limba şi literatura germană s'a mutat în **strada Pomir No, 6.**

Casele Dr. Finkelstein, etagiul de sus.

A. G. DABIJA

AVOCAT

S'a mutat în strada Palat 18

❑ La Teatrul-Circ Sidoli se reprezintă astă seară Luni un program nou cinematografic (*Pathé Frères*), care cuprinde între altele, următoarele subiecte:

Sporturi în India: Lupta între cocoşi.

Oliver se însoară cu o figurantă. Scene comice.

Recunoştinţa Indianului. Povestiri din viaţa Pieilor-roşii.

Fîntînele publice din Roma. Vederi după natură.

O nouă tălhărie a lui Ţicnilă. Scene comice.

Iubire şi bogăţie. Mare roman contimporan.

Eternul Tîndală. Scene foarte humoristice.

Revista internaţională. Al doilea ziar însufleţit cu telegramele din lumea întreagă.

Marele Engadin (Sviţera), pitoreştile regiuni în timpul ernei. Scene de călătorie.

Un dar care mai mult încurcă. Scene comice.

Joi 10 Mai (Serbarea Incoronărei), matineu la 3 ore cu preţurile populare obişnuite şi seara reprezentaţie la 9 ore.

Patru programe nouă vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, şi anume: In fiecare Luni, Mercuri, Vineri şi Duminică program nou, pînă la sfîrşitul stagiunei de iarnă, care se închee la 15 Mai a. c., şi tot patru programe nouă săptămînale vor fi reprezentate în întreaga stagiune de vară.

Ultime telegrame

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 5 Mai

AFACEREA TRAMVAIELOR

— Comuna Bucureşti din nou condemnată —

Bucureşti.—Tribunalul comercial Ilfov s'a pronunţat astăzi în procesul d'ntre Societate de tramvaie cu comuna Bucureşti.

Comuna Bucureşti a fost condamnată să plătească societăţii un milon cinci sute mii lei cerută de societate, 250.000 lei daune şi trei mii lei cheltueli de judecată.

Întrunirea comitet. executiv conserv.-democrat

Bucureşti.—Eri, la orele 3 p. m. membrii comitetului executiv conservator-democrat, s'au întrunit, sub preşedinţia d-lui Take Ionescu. După ce şeful partidului a dat explicaţiuni asupra situaţiei politice, comitetul a luat resoluţia următoare:

„Comitetul executiv conservator-democrat, s'a întrunit eri, Duminică 6 Mai, la orele 3 p. m., la d. Take Ionescu.

Comitetul a luat act, că încercările de a realiza o cooperare a forţelor conservatoare, nu au reuşit.

Comitetul a decis, ca lupta opoziţiei conservator-democrate în contra regimului actual, să continue cu aceiaşi energie, împreună cu opoziţia liberală".

Agitaţia din Turnul-Severin

T-Severin. — Neînţelegerile dintre civili şi ofiţeri, în urma maltratărei avocatului Trocan, continuă cu mai mare vehemenţă.

Sunt teneri de o manifestaţie hostilă în potriva ofiţerilor, cu prilejul zilei de 10 Mai.

Şedinţa Consistoriului

Bucureşti.—Azi, la orele 10 dimneaţă a avut loc a 3 a şedinţă a marelui consistoriu.

A prezidat Mitropolitul Primat, asistat de Mitropolitul Moldovei.

S'a discutat principiul, de a se acomoda legile civile cu cele bisericeşti.

Incendiul din Bucureşti

Bucureşti.—Astă noapte, la orele 11 jum., un incendiu puternic, a isbucnit la sediul corpului II de armată, din str. Ştirbeiu.

Focul a distrus şoproanele unde se adăposteau trăsurile corpului şi ale generalilor.

Cei 50 de cai au fost salvaţi cu mare greutate.

Pagubele sunt mari.

Preparator special

de franceză, germană, latină matimatici, elevi de curs primar, secundar.

Emil Professor *Str. Sf. Teodor 36*

Sucursala *din localitate a „Societăţii anonime de automobile"* **Leonida et Co.** *pentru a satisface cerinţele numeroasei sale clientele din oraş cît şi din provincii trecînd peste ori ce sacrificiu va deschide de la 23 Aprilie crt. în strada Nicolae Gane (palatul Stourza) un garaj modern amenagiat cu atelier de reparaţiuni pentru maşini, cauciucuri, precum şi tot ce depinde de această ramură.*

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra înghetului*—**Băi hygienice**—*etc.*

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Soneri, *etc.*

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantajoase.

Atelier special pentru reparaţiuni —**Proiecte – Supravegheri de Construcţii.** *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*

Referenţile cele mai **bune la** *dispoziţie.*

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Doctor C. Miclescu

Oculist operator.

Reîntors din străinătate

— Str. Ştefan cel Mare No. 6 —

In ograda caselor Kahane Succ.

Consultaţiuni de la 3—6 p. m.

Pentru agricultori

De vînzare:

1) **Una batoză pentru floarea soarelui** *şi locomobila ei de 6 cai putere (sistem rusesc); 2)* **Două sămănători** *prin împrăştiere; 3)* **Două pluguri rotative** *(sfărămat bulgării).*

A se adresa d-lui proprietar al moşiei Corbu Comuna Soleşti, prin **Vasiui.**

Mobile Löbel

Iaşi — str. Lăpuşneanu 32 — Iaşi

DORMITOARE

SUFRAGERII

SALOANE

BIROURI

Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri asortate,

—Covoare, Perdele, storuri —

— Ultimele noutăţi —

Galerii de bronz pentru perdele Lei 7.50 complectă

BIROURI AMERICANE

— Lămpi electrice —

— PREŢURI EFTINE —

Face şi condiţiuni de plată avantajoase.

Primeşte comenzi, care se execută prompt în fabrica proprie str. Păcurari 106.

Apel către Ieşeni

Nu uitaţi că există o berărie a fabricei de bere din localitate, care produce o bere higienică şi bună şi merită încurajarea Ieşenilor.

Fabricantu

Orfană *de 21 ani, germană americană cu o zestre în numerar de* **120,000 Dolari,** *apoi o văduvă de 38 ani fără copii cu zestre de 75,000; o serboaică de 18 ani cu 150,000; ruscă 23 ani cu 50,000 ruble şi alte 100 dame bogate cu zestre dela 10 până la 500,000 doresc să se căsătorească.*

Domni şi fără avere primesc detalii de la Schlesinger, Berlin 18.

V. E. Teodoru

AVOCAT

Iaşi—Str. Lascar Catargiu 48.

De închiriat

Un apartament în strada Palat No. 15, compus din trei camere, camară de lemne, bucătărie etc. toate la etaj şi din nou zugrăvite şi reparate.

Domnişoara Erna Eckstein, *maestră în croitorie de dame, anunţă onorata sa clientelă şi onor public că întorcîndu se din Bucureşti cu modelele cele mai noi s'a mutat str, Ştefan-cel-Mare No. 30 casele M. Gottlieb.*

I. LIATRIS

AVOCAT

S'a mutat Str. Carol

Aleea principesa Maria

V. APOTECHER

AVOCAT

S'a mutat în Str Căpitan Păun, No. 12

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția ceea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC **„DIANA“**

Bucuresti - Str. Șoseaua Vitan II—Bucuresti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra și Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune și a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET“, Poudre „MUGUET“ Săpun
preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA“

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor arti ole voiu întrebuința în beneficiul publicului. care va ști să aprecieze calitățile unor preparate neîntrecute și sub forma unor premii ce se vor împărți în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoțită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîștigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Prețurile Creme „Muguet“ Lei 1.10. Pudră „Muguet“ Lei 2.
Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereți pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA“

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fiecare dimineață adaugă „Diana“ Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ți întări și răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana“ Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricționează-ți corpul cu „Diana“ Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălați părul numai cu „Diana“ Franzbranntwein căci întărește rădăcina și favorizează creșterea.
5. Contra înăușelei întrebuințează numai „Diana Franzbranntwein și vei obține rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătești gura cu apă la care vei adăoga „Diana“ Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simți obosit după un lung exercițiu fricționează cu „Diana“ Franzbranntwein și vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricționează-ți corpul cu „Diana“ Franzbranntwein și vei avea cea mai plăcută senzație.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana“ Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îți va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ți lipsească nici odată „Diana“ Franzbranntwein din casă.

„Diana“ Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile și farmaciile din țară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

Colectura „PROVIDENȚA“

Iași, Strada Stefan-cel-Mare

Și de astă-dată norocul Colecturei „PROVIDENȚA“ este **neîntrecut**

Iată dovada:

Cel mai mare cîștig pe care l'a dat Loteria Romînă, de

LEI **250,000**
(un sfert de Milion)

a căzut în Colectura „Providența“ pe Nr. 25.655 precum și 20.000 Lei pe Nr. 57.197 tot in aceiași zi.

Iar la ultimele trageri au eșit afară de nenumărate cîștiguri a **3000, 2000** și **1000** lei următoarele câștiguri:

Lei	50,000	pe Nr.	19.562
„	70,500	„	10,595
„	10,000	„	59,168
„	5.000	„	59,171

Magazinul Comerțului în Rate

— Iași, Strada Lăpușneanu 25 —

Pune la dispoziția onor. public un mare

Deposit de Mașini de cusut

pentru industriași și pentru familii, de calitate superioară.
Funcționare perfectă garantată

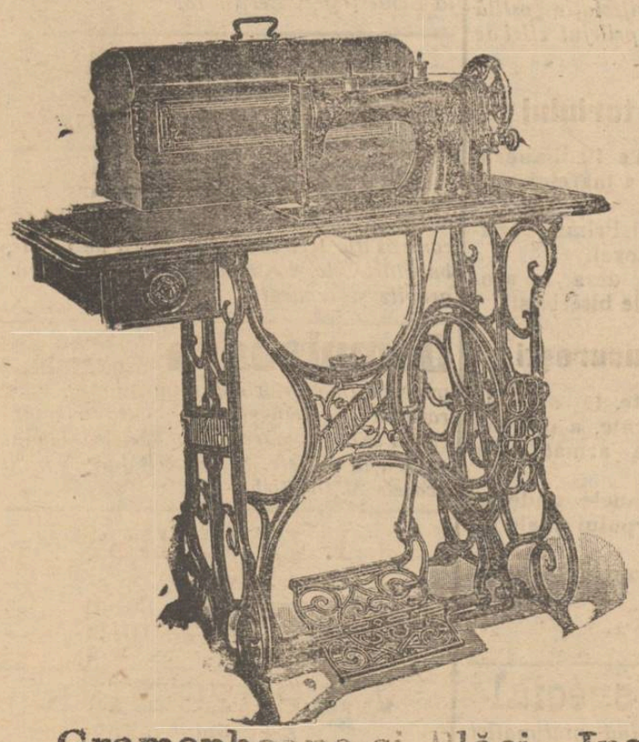

Biciclete BRENABOR
întrebuințate de armatele din Europa.

Biciclete Puch și Dürkopp
Intrebuințate de artiștii Circurilor Busch, Renz Henry.

MOBILE
CĂRUCIOARE
PENDULE
și CASETE

Gramophoane și Plăci.—Instrumente
Toate se vînd în rate convenabile la
MAGAZINUL COMERȚULUI IN RATE
S. L. Grosmann & M. Marcovici

„ANCORA“
(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieței și de rente în Viena.

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i și r No. 10141 din 1 Dec. 1858.
Concesionată pentru România prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Dec. 1911
Lei 212 Milioane
Rezerve de premii și fond. asociațiunilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „

Situația asigurărilor la 31 Dec. 1911
92.127 polițe de lei 654 389.154 64 | 100
lei 1,995.501 72 | 100 **rentă**

Cantiunile depuse la Casa de depuneri din București.
Lei 7 453.500 ca garanție pentru asigurații din România

In anul 1911 s'au plătit asiguraților ca dividende
Lei 1,986,253 63 | 100

Societatea „Ancora“ încheie;
Asigurări pe caz de viață și deces în conbinațiune cu scutirea de plată premiilor și oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemene toate celelalte combinațiuni moderne—cu și fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora“ (Anker) acordă asiguraților săi: Inatacabilitatea poliței.
Prelungirea automatică.
(Nesnuiabilitatea asigurării).
Polița universală.
Plata imediată și integrală a sumei asigurate.
Preț mare de rescumpărare etc. etc

Direcțiunea pentru România,
BUCUREȘTI
Agentul general pentru Iași.
IOSEPH POPPER,
Strada I. C. BRĂTIANU No. 166
(fostă strada de Sus)

!!! IGIENA ȘI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!

se obține prin întrebuințarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile și obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée Indulcește și nutrește imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină și miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete și catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se atașează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu „GELÉE“ KALODERMA“.*

De vînzare la toate Farm. Drog. și Mag. de Parfumerie de toaletă

Reprezentant pentru — România — **H. SIEBENEICHER** — BUCUREȘTI — Str. Smirdan 24

Noua Coafură de Dame

M. BACHMAN

— Iași—Strada Gh. Mârzesca 28 —

Aduce la cunoștința doamnelor că **Salonul de coafură** este aranjat din nou cu toate articolele necesare și se efectuează tot ce privește această branșă, anume: cozi, bucle, turbane moderne, transformațiuni de asemenea

Se frizează cu ondulațiuni Marcel

Se primesc și comenzi în provincie

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Ioban Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: [illegible] Nr. [illegible] 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul IX No. 1586 — Mercuri 9 Maiu 1912

SOROC POLITIC

Primul ministru a căpătat un concediu de 40 de zile, pentru a-şi căuta de sănătate la băile din străinătate. Nimene nu se ridică contra acestui fapt, căci mai ales un prim ministru are dreptul de precădere în căpătarea concediului. Şi apoi d. Maiorescu e unul din cei mai bătrîni din guvern, după T. Roseti, şi a avut cea mai grea sarcină în diriguirea politică, guvernului său.

Pentru necunoscători poate să se crează că sarcina d-lui Maiorescu a fost uşoară din cale afară. D. Carp căzînd de la putere aşa de insolit, d. Maiorescu a fost inventat de d. Carp ca să opună Regelui dorinţa ce are de a încredinţa puterea d-lui T. Roseti. Coroana era ţinută să dea precădere d-lui Roseti, întâiu că e cumnat domnesc, apoi a mai fost prim ministru în 1888, cînd a servit Coroana aşa de bine, şi deci credea că o va servi şi în 1912, tot aşa de bine.

Inventat deci d. Maiorescu ca prim ministru, d-sa a trebuit să lucreze în două direcţii; în direcţia Coroanei, lucrînd pentru stabilirea unor raporturi mai normale între partide; şi apoi să realizeze concentrarea; altă direcţie era cea a partidului şi în special a d-lui Carp: mănţinerea aceleiaşi atitudini faţă de partidul liberal cum a avut'o d. Marghiloman şi d. Carp, şi lăsarea pe sama d-lui Carp să trateze concentrarea.

Până acum d. Maiorescu ca om de partid şi disciplinat în voinţa sa politică n'a eşit din cuvîntul şefului şi a nesocotit dorinţa Coroanei. In atitudinea sa faţă de partidul liberal a făcut să se deschidă acţiune societăţii tramvaiului înraînd raporturile, căci a făcut să sufere guvernul o nouă condemnare, iar mîne, cînd se va judeca în fond, se va respinge din nou acţiunea guvernului, care se bazează în acţiunea sa cea nouă pe legea din 1911 a d-lui Marghiloman, care a fost înlăturată de tribunale ca inconstituţională.

Dacă guvernul d-lui Maiorescu a deferit totul justiţiei, calea asta nu va scuti guvernul de toate urmările unui pas ilegal şi autoritar.

Cît priveşte a doua cerinţă d. Maiorescu a fost de o pusilanimitate fenomenală. Mânat de ambiţie de a se arăta el înlesnitorul concentrării, şi deci a fi pe placul Coroanei, n'a putut merge până la urmă pe această cale, ci s'a siit şi a lasat ca toate curentele din partid să se deslănţuiască, luptînd unele contra altora, prevalîndu-şi pretenţiunile şi negînd d-lui Maiorescu iniţiativa. In special atitudinea d-lui Marghiloman a fost hotărîtoare. A fost de ajuns ca d-sa să ia drumul la Craiova, să bată toba acolo şi să ceară imperios ca în privinţa concentrării să se dea şefului partidului cuvîntul hotărîtor.

Dl. Maiorescu n'are autoritate în partidul d-sale de a impune o atitudine, o linie de purtare. Dacă d-sa este astăzi prim ministru nu însamnă că are cea mai mare greutate; d-sa a fost designat mai mult ca o apărare a d-lui Carp faţă de Rege, decît ca o necesitate de partid. De aceia d-sa nu poate armoniza competiţiunile în partid, care acum tot mai ies mai mult la iveală.

15 luni d. Cantacuzino, Conu Iorgu, a tăcut; ei bine acum d-sa şi-a spus cuvîntul prin băeţii săi, că dacă e vorba de concentrare, apoi ea să se facă cu învoirea şi pretenţiile celor ce au făcut fuziunea cu d. Carp în 1907, de şi azi nu mai sînt în guvern.

Dl. Filipescu e ca argintul viu, cînd se mişcă pentru concentrare, lăudînd pe Take Ionescu, cînd contra concentrării, aruncînd tot felul de săgeţi în toate direcţiile.

Iar d. Marghiloman, care e amerinţat să piarză busola se pune vădit de-a curmezişul oricărei încercări care n'ar pleca de la d. Carp, căci se ştie simpatia de care se bucură d-sa la d. Carp, şi vădita intenţie ce are d. Carp de a l unge pe d-sa şef al partidului.

Ce ar fi urmat dacă se ajungea acum în Maiu la o înţelegere? Două lucruri rele:

Intâiu o ruptură în sinul partidului şi rămînerea pe de lături a unei mari părţi din fruntaşii partidului, cu o vădită şi întinsă duşmănie. Concentrarea s'ar fi crezut impusă, nu voită nici cerută şi urmările ar fi fost desastroase. Al doilea ar fi trebuit să se facă alegeri generale în Iunie, parlamentul să se deschidă în Iulie şi cum noi sîntem ţară agricolă şi totul e subordonat situaţiei agricole, parlamentul n'ar fi putut lucra cu succes. Cînd la ţară umblă secerea, plugul, coasa şi trierul, nu poate lucra şi parlamentul. Aşa ni e ţara, aşa ni e viaţa publică.

De aceia s'a ajuns la un compromis. Să se înceteze pe toată linia ori-ce acţiune politică. Primul ministru să plece în concediu limitat; d. T. Roseti, viitorul preşedinte al guvernului de concentrare să ia interimatul, nu cum că e cel mai bătrîn, dar că e cel mai docil în îndeplinirea voinţei Regale, iar opoziţia să înceteze ori ce agitare, cu îndatorirea că în toamnă, odată cu culesul viilor şi strugurii recoltei, va veni şi schimbarea guvernului, nu şi a regimului.

Incetarea ori cărei acţiuni politice de o cam dată nu este o tactică de moment, ci o urmare fatală a întregului regim sub care noi trăim, regim de încordare, iarna şi primavara şi de îndolenţă vara în totul muncei cîmpului.

Nu se pierde nimic aşteptînd.

Un proces cînd se amînă n. însamnă că se pierde, cînd dreptatea este de partea celui care o are. Şi noi avem de parte ne toată dreptatea.

Să aşteptăm dar şi acest soroc, spre deplinul nostru succes.

Gh. Ghibănescu.

A patra infierare

Sentinţa judecătoreasoă pronunţată ieri, este a patra prin care guvern şi comună sunt condemnate în chestia tramvaelor.

A patra—dar nu cea de pe urmă. Această de a patra sentinţă este lipsită chiar şi de fişa de mingălere, că s'a găsit un judecător din trei, care să fi făcut osebită părere.

Ci tustrei judecătorii secţiei comerciale a tribunalului Ilfov, admiţînd în totul acţiunea Societăţii şi respingînd acţiunea reconvenţională a comunei, au condemnat comuna Bucureşti la un milion cinci sute mii lei, mise şi despăgubiri.

Regimul carpist a fost astfel condemnat din toate punctele de vedere: condemnat şi vestejit.

Lui îi rămîne doar atîta de făcut: să înjure magistratura, s'o înjure fiindcă n'a voit să se facă părtaşă la o acţiune rea.

Dar ţara judecă altfel: ea este fericită că o cauză bună merge din triumf în triumf; ea este liniştită că ştie, că există judecători în Romînia.

ALT COMPLOT

D. I. Panaitescu îşi dă seamă că fondurile secrete de la ministerul de interne au luat nişte proporţiuni îngrijitoare, şi de aceia încearcă să se arăte că lucrează, că e util. A pus la cale un nou complot, cu scopul de a se atenta la viaţa M. S. Regelui.

Complotul a fost descoperit la Brăila de către siguranţa Statului, şi acum se înstrueşte în Capitală, în cea mai nepătrunsă taină,—instrucţia e atît de secretă în cît pînă în present au aflat toate ziarele despre ce e vorba...

E încă în aducerea aminte a tuturor că şi la 1906, d. Panaitescu a fabricat un complot de Bobotează şi atunci complotiştii au fost prinşi, dar nici unul n'a fost dat judecăţii. Probabil că şi de data aceasta, rezultatul va fi acelaş.

Acesta e d. Panaitescu, şi asta e hrana din care se îngraşă d-nealui

Singura d-sale activitate pipăită au fost acele nelegiuite expulzări cu sutele, în 1907. Austria, înspăimîntată de marele număr de vagabonzi şi muritori de foame ce i s'au trimis, a protestat la ministerul nostru de externe impotriva abuzului de a i se trimite, prin contrabandă, pe poteci lăturalnice, toată scursoarea societăţii noastre. Pe ziua de eri, telegraful ne aduce vestea, că în Parlamentul din Viena, deputatul Nemec, a blamat în chip vehement poliţia noastră de siguranţă, care şi bate joc de persoana lucrătorilor străini, şi abuzează de legea expulzărilor, cerînd ca Statul vecin să intervină la noi pentru a se pune capăt acestei stări intolerabile de lucruri.

E a doua ruşine ce ne face d. Panaitescu.

In aşa împrejurări, d-sa a avut imprudenţa să fabrice complotul de la Brăila. Cerem d-lui Panaitescu,—şi rugăm întreaga presă să se asocieze la cererea noastră – ca vinovaţii de la Brăila, dacă sunt în adevăr vinovaţi, să fie daţi pe mîna Justiţiei. Ar trebui să înceteze odată scandalurile secţiei a treia, împrumutate de d. Panaitescu din sfînta Rusie. Dacă avem anarchişti periculoşi, dacă s'au găsit în ţara aceasta mişei, cari să comploteze împotriva vieţei Suveranului nostru, ei să şi primească pedeapsa ce le o măsoară condica criminală.

Teamă însă ne este că, întocmai ca la 1906, complotul d-lui Panaitescu se va muşamaliza şi de data aceasta.

Să ştie însă d. Panaitescu că se joacă cu focul De data aceasta nu va scăpa. Fabrica d-sale de comploturi e o şcoala rea; drojdia societăţii—şi orice societate omenească îşi are drojdia ei—urmează pilda cea rea!

UN ABUZ

Cum tot omul are cîte un ideal, ie foarte natural ca şi d. G. Botez să fi avut unul. Acest ideal, care a făcut stagiu aproape un sfert de veac pînă ce, în timpuri anormale, s'a realizat, a fost ca d. G. Botez să se vadă ajuns primar al Iaşului.

Foarte natural Era grecinistă, un spectacol diform, este era arivistul. Domnul G. Botez a ajuns primarul Iaşului—asta priveşte grecinismul. Dar ce priveşte pe alţii este, în primul loc, că d. Botez abuzează de demnitatea la care a ajuns—prin arivism.

Cînd voturile alegătorilor se întrunesc, fie chiar în număr covîrşitor, asupra unui candidat la deputăţie—spre pildă—alesul nu ia loc pe băncile deputaţilor, pînă ce Camera nu validează alegerea.

Şi alegerea unui primar trebue validată, trebue confirmată de ministrul de interne.

Grăbit, cum este, de felul seu, arrivistul, d. Botez a semnat primar al Iaşului, s'a prezentat chiar Regelui ca primar, pe cînd de la minister n'a sosit încă nici astăzi confirmarea sa.

In justiţie, spre pildă, ori ce act făcut de d. Botez ca primar, dar anterior confirmării sale, ar fi considerat nul şi nea venit. Totuşi, d. Botez s'a grăbit a fi primar şi a se prezenta Regelui ca atare.

Dacă ministrul de interne nu l confirmă primar pe d. Botez, ce devin actele lui făcute ca atare, cum apare prezenţa sa la Palat?

Dar d. Botez abuzează şi în altă direcţie. Fără jenă, fără pic de jenă, d-sa continuă să'şi păstreze, alături de demnitatea de primar, funcţiunea salariată ce o are la creditul urban din Iaşi.

Nu este incompatibilitate ilegală faptul că trăsura primăriei are legături de prietenie cu ograda casei în care se află instalat creditul urban. Pentru d. Botez nu există incompatibilitate legală—este sub-director la Credit şi senator — cum voiţi să există dînsa, cînd este legală?

Dar nu se poate ca unul şi acelaşi om să fie primar şi sub-director la Credit, nu se poate ca sub-directorul Creditului, în calitatea sa de primar al Iaşului, să ofere pîine şi sare Regelui, să fie primul demnitar al oraşului şi salariatul debitorilor Creditului.

Ni se pare că chestia este dreaptă aşa cum o punem noi şi situaţia d-lui Botez foarte delicată.

El singur, din proprie iniţiativă, n'are s'o descurce. Căci dacă primariatul este, pentru el, un ideal, sub directoratul are şi el părţile lui ideale: la luarea leţii.

Ceea ce nu descurcă d. Botez, ar trebui să descurce consiltul de administraţie al Creditului, întru cît, fireşte, consiliul ar împărtăşi părerea ce o emitem.

Părerea noastră este că d. Botez abuzează.

D. Arion atacă magistratura

Dintre toate ziarele guvernamentale, *Seara* e fără îndoială cel mai idiot Nu o singură dată, foiţa d-lui Griguţă Cantacuzino a călcat cu picioarele în strachini, scriind negru pe alb ceiace guvernamentalii şoptesc numai între ei.

Vorbind într'un rînd de înţelegerea celor două partide din opoziţie, *Seara*, după ce a făcut o serie de intrigi idioate, a mărturisit ce urmăreşte, afirmînd că dacă înţelegerea cu liberalii ar înceta, cela care ar cîştiga de pe urma stricării cartelului, ar fi guvernul...

Pe ziua de eri *Seara* publică o convorbire cu un personaj din preajma d-lui C. C. Arion, personaj care nu poate fi altul decît însuşi Ministrul de Interne, în care magistratura ţării este calomniată în aşa fel, cum nici *Epoca* n'a îndrăznit s'o atace.

Graţie nătîngiei celora dela *Seara*, putem afla ce cugetă miniştrii despre corpul nostru judecătoresc.

Dar ca să nu se creadă că exagerăm, transcriem aici cuvintele pe cari ziarul d-lui Griguţă Cantacuzino le atribue unui intim al d-lui C. C. Arion.

„Iar pentru că vorbim de afacerea tramvaielor—scrie *Seara*—e bine să relev şi procedura insolită a liberalilor de la tramvae, cari s'au grăbit să facă apel.

„Prin motivele de apel se spune că primăria nu trebuia să se retragă din procesul dela secţia II. *Adică ar fi dorit să fie şi primăria judecată de către d-nii Bossie şi Algiu!*

Graba pusă de liberali în facerea apelului, are altă explicaţie. *Acţionarii au voit să-şi aleagă, la Curtea de apel o secţie pe care o cred favorabilă pentru ei.*

Rămîne de văzut ce spun magistraţii acelei secţiuni de poantajul pe care l'au făcut acţionarii prin alegerea secţiei II."

Aşa se exprimă un intim al Ministrului şi un ziar al guvernului despre magistratura ţării!

Părerea aceasta nu conţine numai o calomnie dar şi un şantaj, căci faptul în sine constitue o presiune asupra judecătorilor cari urmează să se rostească în procesul tramvaelor. Guvernul îi ameninţă de pe acum, că dacă ei vor da cîştig de cauză societăţei, apoi aceasta se va datora faptului că acţionarii au contat dinainte pe judecata lor.

Infierăm cu ultima energie aceste apucături haiduceşti ale acestui guvern. Suntem însă siguri că magistraţii ţării pătrunşi de înalta lor misiune, nu se vor lăsa şantajaţi, de nişte politiciani fără scrupule, şi că vor şti să-şi facă întreaga lor datorie, aşa cum şi-au făcut-o magistraţii de la secţia II a tribunalului şi cei de la înalta Curte de Casaţie.

RIDICOLII

Nimeni n'a aprobat agresiunea contra d-lui profesor dr. Cosmovici. Cu atît mai puţin noi, adversari hotărîţi a ori cărui act brutal, un sistem foarte puţin europenesc, care totuşi are trecere în şcoala grecinistă.

Nu numai că n'am aprobat actul, dar l'am desaprobat—de şi violenţa a fost indreptată contra unui om, care este un aderent al ei.

Dar ceea ce se petrece în lagărul grecinist cu întîmplarea de Duminică, a început să cadă în extrema opusă seriosului.

Iată la ce a fost supus pînă acum cazul: 1) ancheta extra-urgentă a primului procuror şi trimitirea urgentă a agresorului în judecată 2) telegramă d-lui Grecianu la Marienbad, ca să-i anunţe fericitul eveniment; 3) act de mulţumire, între două linii negre, al d-rului Cosmovici, prin care mulţumeşte amicilor şi persoanelor „străine de societatea Iaşului", cari au arătat d-rului o caldă simpatie, că a scăpat din „atentat"; 4) reportajul atacului, pe 2 coloane, în Evenimentul; 5) convocarea de urgenţă a clubului, pentru escluderea agresorului; 6) proiect pentru excluderea lui din consiliul comunal; 7) recomandare Jockey Clubului de a-l esclude; 8) potretul d-rului Cosmovici; 9) rugă să revie asupra demisiei din Primărie.

Extra ordinar! Ar fi fost demn, fireşte, ca tocmai ziarul partidului căruia aparţin combatanţii, să fi păstrat acea rezervă cuminte, care se impune negreşit în asemenea inprejurări.

Ar fi fost cuminte ca d. Cosmovici să nu fi apărut cu certificatul seu de mulţumiri—să-şi fi făcut album din telegrama d-lui Grecianu şi din scrisorile persoanelor locale, „străine de societatea Iaşului",—fiind-că împrejurarea regretabilă, căreia i-a căzut victimă profesorul de Universitate, nu este în nici un fel cimotie cu împrejurările, în cari „neputînd răspunde fie-căruia în parte", recurgi la alea publicităţii, mulţumind tuturor în bloc.

Şi apoi sancţiunile impotriva faptului încep a friza abuzul. Cu ce drept se poate vorbi de excluderea d-lui Mavrodi din consiliul comunal sau din Jockey-Club? De ce nu şi din barou? De ce n'ar fi expulzat din Iaşi pe cale administrativă?

Greciniştii sunt ridicoli—ori cum şi ori cînd. De ce s'ar fi arătat altfel cu prilejul, care a fost raportat telegrafic d-lui Grecianu.

Alfred Binet

I

Acum cîte-va luni a murit la Paris în urma unui atac de aplopexie cerebrală renumitul psiholog francez, Alfred Binet. Printre numeroasele necrolajuri pe care presa ştiinţifică le-a consacrat eminentului psiholog, este remarcat acel al profesorului P. Malapert, de la Liceul Louis le-Grand şi publicat în revista *L'Education*. Rezumăm aice acest articol care este un adevărat studiu psihologic asupra savantului dispărut.

„Dispariţia acestui savant este pentru psihologie o perdere ireparabilă. El era cel mai mare psiholog în timpul de faţă. Reputaţia sa era mare mai ales în străinătate. Opera sa a fost considerabilă şi fecundă, nu numai prin numărul şi varietatea lucrurilor pe care le-a urmărit, dar şi prin nenumărate idei originale pe care le-a răspîndit, prin căile noui ce a deschis ştiinţei, prin influenţa ce a exercitat.

El e neobosit la lucru, vecinic curios de a şti, de o ingeniozitate particulară zice d. Malapert. Această ingeniozitate consista într'o remarcabilă fineţă de analiză, care i permitea să urmărească paşii cei mai subtili ai gîndirei, de a nota nuanţele cele mai delicate ale stărilor de conştiinţă, de a deosebi în mijlocul fenomenelor celor mai complexe, aspectul cel mai interesant, amănuntul caracteristic, faptul esenţial, pentru a-l pune în lumină; ea consistă încă în acea vie pătrundere, mulţumită căreia se poate imagina, fie interpretarea care se potriveşte mai bine ansamblului de date cunoscute, fie chipul de exploraţie care va permite de a descoperi faptul tipic experienţa care va autoriza alegerea ce este de făcut între mai multe ipoteze posibile.

Pe lîngă acest dar al observaţiei psihologice, Binet mai avea grijă pentru adevărul ştiinţific, o extremă neîncredere în ceia ce priveşte ideile apriorice — fie ale altuia, fie ale sale, — trebuinţa probelor precise, supunerea scrupuloasă la hotărîrile faptelor.

Dacă se emitea o părere, nici odată nu lipsea de a zice: rămîne să vedem, se poate să fie o idee interesantă şi adevărată; dar a-ţi făcut experienţa? Dacă vre unul din elevii săi credea să fi găsit ceva, Binet îl sfătuia să însemne toate amănuntele experienţelor făcute, a observaţiunilor adunate, a ipotezelor imaginate, de a le pune pe toate într'un plic pecetluit şi de a reîncepe, încercînd de a uita toate acestea, pentru a vedea mai tîrziu dacă noile probe adunate confirmă ori infirmă rezultatele celor dintâi.

„Nimeni, a zis despre dînsul d. Claparède, savantul întemeetor al şcoalei noastre de educaţiune dela Universitatea din Geneva, nu poseda mai bine simţul şi cultul experienţei, adică a adevărului, aşa cum mi-l arată faptele, în opunere cu afirmările preconcepute şi necontrolate. El s'a silit de a propaga împrejurul lui cu deosebirea în cercurile pedagogice, acest cult pentru controlul imparţial şi desinteresat al afirmaţiunilor în curs. Astfel el a adus un mare serviciu.

Prin exemplul său mai mult încă de cît prin vorbă, el a pus în lumină acest principiu de multe ori ne luat în seamă, că în ştiinţă nu există lucru judecat. Il vedem neîncetat revenind asupra unor experienţe, modificînd formule, îndreptînd, ameliorînd. Era în orice moment gata a părăsi o concluzie dacă i s'ar fi arătat că nu era destul de întemeiată. El întrupa lealitatea ştiinţifică".

Aceste calităţi de spirit ne ajută să înţelegem ce rol a jucat Binet, în evoluţia psihologiei experimentale şi în ce a consistat originalitatea sa.

Binet a început prin a face experienţe cu aparate, el a făcut toată viaţa şi a urmărit în acest sens numeroasele sale cercetăori; el a inventat sau perfecţionat cîteva aparate. Dar încă din 1894 presimţise că metoda experimentală, aşa cum o concepuse şi o practica fondatorii săi, Fichner şi Wundt, trebuia

Sanatorul Dr. Ţaicu

IAŞI, str. ZMEU No. 3

Chirurgie. Complect şi perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Săli speciale pentru operaţiile septice şi aseptice. Sală de sterilizări cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproşabil. Se practică ori ce intervenţii.

Secţiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalaţie specială de **Mecanoterapie** Se aplică aparate ghipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviaţiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxaţiile, artritele, ankilozele etc. etc.

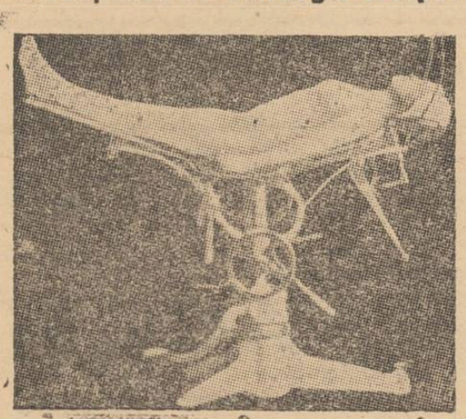

Faceri. Sală specială. Moaşă diplomată în permanenţă.

Medicină. Se primesc toate maladiile. Se tratează bronşite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderenţile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase. *Electroterapie*, curenţi electrici, băi electrice, masaje vibratorii electrice, epilaţie electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metoade: *injecţii Ehrlich* (606) sau mercur după indicaţii. Se execută toate *regimurile.* Se fac *analize* de sânge, urină, spute; sero-reacţiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenţi şi infirmi.

Directorul şi internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă şi foarte conştiincioasă. Preţurile adaptate la toate straturile sociale, Policlinică, consultaţii între 2—4 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

să fie lărgită şi prafăcută. Cîţiva ani mai tîrziu la 1903, în *L'Etude experimentale de l'Intelligence*, el se silia să arăte cum trebue să se facă aceasta.

Experimentatorii şcoalei lui Wundt dădeau cea mai mare atenţie condiţiunilor materiale ale experienţei. Experienţa implicînd o intervenţie activă a savantului în producerea fenomenelor, ea presupune numai de cît existenţa unui excitant, care nu poate să fie de cît material fizic.

Pe de altă parte. şi ca urmare a aceleaşi griji de obiectivitate, experimentatorul se silea a se reduce la minim rolul persoanelor care serveau ca subiecte; el se mărginea să înregistreze reacţiunea care urma excitaţiunii şi care părea să fie efectul direct al ei. Apoi experienţa nu putea să aibă loc de cît asupra proceselor psihice cele mai elementare, aproape exclusiv asupra senzaţiilor.

Ori, observă Binet, prin excitaţiune trebue să înţelegem nu numai aplicarea unui agent material asupra organelor noastre de simţire, dar şi ori-ce schimbare pe care noi, experimentatorii, o provocăm cu voinţă în conştiinţa subiectului nostru; ast-fel vorbirea este pentru psiholog un excitant foarte preţios şi voiu zice tot aşa de precios ca şi excitantele senzoriale; vorbirea permite de a da experimentaţiunei psihologice o amplitudine considerabilă". De altă parte, numai printr'o abstracţie prea arbitrară sau printr'o analiză cu totul superficială, se pretinde a se limita la senzaţie sau la actul exterior, studiul reacţiunei subiectului: nici una nici alta nu pot fi considerate ca un efect imediat şi aşa zicînd, brut, al excitaţiunei.

Intre aceasta din urmă şi răspunsul final se intercalează aproape totdeauna o serie foarte complexă de procese mintale, care implică: memorie, imaginaţie, judecată, raţionament, atenţiune, alegere, sentiment; subiectul întreg, cu toate aptitudinile sale, se manifestă aice: şi iată ceea ce, în primul loc, interesează pe psiholog.

De unde rezultă o dublă consecinţă, de o importanţă capitală. Prima este că pentru a ne informa despre adevărata natură a operaţiilor psihologice, cari au urmat în spiritul subiectului, nu ne rămîne de cît un mijloc: a-l întreba, a-l ruga să se observe, să se analizeze pe el însuşi şi a ne spune tot ce a putut ast-fel constata.

A doua consecinţă este, că cercetarea ar putea să se întindă asupra fenomenelor superioare ale spiritului, memorie, imaginaţie, atenţie, raţionament, ideaţiune. Va fi vorba, de acum înainte, să facem ca funcţia ce ne propunem să studiem, să joace un rol preponderent.

Pentru a ajunge la aceasta, va fi locul, de altmintrelea, că în multe cazuri, de a modifica, nu atît tehnica, obicinuită a excitaţiunei, pe cît chipul de a înregistra reacţiunea, de a orienta atenţiunea subiectului, de a-i pune chestiuni. de a-i lua răspunsurile. Un exemplu remarcabil ne este furnizat despre aceasta prin cîte-va studii de estesiometrie pe care le-a urmărit Binet. In toată partea instrumentală, materială, a experienţei, nimic nu este schimbat. Numai, în loc de a se mărgini ca să ceară subiectelor cărora li se atinge pielea, acest răspuns unic şi steriotip: „o împunsătură", sau „două împunsături", Binet a stăruit se obţie răspunsuri mai complecte, mai amănunţite, invitînd subiectele să facă o analiză minuţioasă asupra celor ce simţiau, de a explica înţelesul răspunsurilor lor, de a-şi da îndreptările care i-au condus la acestea.

Producînd ast-fel, el a constatat că răspunsul brut n'are de loc aceeaşi însemnare la diverşi indivizi, căci el atîrnă de procese psihologice variabile. Aceste procese este vorba de a le descoperi, de a le deosebi, dacă vrem să ne amintim că măsurînd senzibilitatea facem psihologie; şi ast-fel Binet a ajuns a determina deosebite tipuri mintale, pe care el le-a numit: simplişti, distincţi, interpretatori.

In alte cazuri, experimentatorul nu va avea a se servi de nici un instrument. A cerceta la ce gindeşte o persoană, cum ea trece de la cuvînt la idee, cum gîndirea să se desvolte, prin ce caractere precise gîndirea sa îi este personală şi diferită de acea a unui alt individ, iată o întreagă serie de probleme, care ar fi de sigur greu de examinat cu metoadele obicinuite ale fiziologiei, nu văd ajutorul ce ne-ar da aparatele de înregistrare, sau de cronometrie, toate experienţile ce am făcut asupra ideaţiei n'au avut noroc de cît de un condeiu, de un petec de hîrtie şi de multă răbdare".

Această metodă este propriu zis acea a *textelor mintale*, dar întru cît va individualizate şi asociate intim la introspecţiune şi dacă nu este permis de a zice că ea a fost inventată de Binet, cel puţin este drept să remarcăm că el a făcut din ea cea mai ingenioasă şi cea mai fecundă întrebuinţare, că el a contribuit mult a o acomoda, a-i lărgi cîmpul de aplicaţie şi că unul din cei dintăi el a întrebuinţat-o la studiul operaţiilor superioare ale inteligenţei.

Opera lui Binet este prea vastă. Ea cuprinde două părţi: una teoretică şi ştiinţifică, cealaltă mai mult pedagogică şi practică. Vom trece peste cea dintăi, ca să insistăm mai pe larg asupra celei de a doua.

INCIDENTUL
Mavrodi-Cosmovici

— O scrisoare a d-lui M. Mavrodi —

Domnul avocat M. V. Mavrodi ne trimite scrisoarea ce urmează. O publicăm pentru două motive: d. Mavrodi declară că regretă actul la care s'a dedat; apoi rectifică relaţiunea noastră în punctul privitor, că l'ar fi călcat pe d. Cosmovici în picioare.

Iată scrisoarea:

D-le Director,

Sunt cel dintăi ca să regret gestul nenorocit ce am avut contra d-lui L. Cosmovici.

Dar acest blam ce-mi adresez eu însu-mi nu înseamă că pot recunoaşte şi relaţiunea ce vi s'au dat. Intr'un asemenea incident totdeauna cu drept cuvînt favoarea este de partea victimei şi exagerаţiunea serveşte cauza sa, dar adevărul esă la lumină cînd liniştea se face.

Este drept că, întîlnind pe d. Cosmovici, am întors trăsura şi *eşindu-i în faţă* i-am dat două palme, este adevărat ast-fel, că am atăcat cel dintăi, însă **în faţă** şi reproşindu-i lipsa de satisfacţie.

Dar imediat d. Cosmovici, a rîdicat bastonul şi mi l'a repezit în cap.

Am parat lovitura cu mîna stîngă şi îndepărtîndu-l cu dreapta, d-sa, care ajunsese la bordura trotuarului, a căzut jos.

Mărturisesc că am rămas absolut consternat şi aşteptam să văd ce va face cînd d-sa să rîdică furios şi ţinînd de coadă un baston de trestie foarte tare şi cu capul de os, s'a repezit din nou asupra mea, lovindu-mă la cap—după cum au depus şi martorii—şi după cum am arătat, din primul moment, rana sîngerîndă, d-lui procuror.

Este drept, că am refuzat ori-ce constatare legală, căci aşa e firea omenească, sau cel puţin a mea—nu a-şi fi vrut să dau d-lui Cosmovici satisfacţia că m'a atins. Azi, însă, cînd simpatiile sale din acest oraş caută să mă facă un sălbatec—sunt silit să îndur mortificarea ce-mi produce această mărturisire.

Văzînd că d. Cosmovici nu încetează lupta, ci loveşte mereu cu băţul în timp ce eu îi atacam cu mîna goală, am înţeles că nu se va potoli de cît dezarmat şi am pus mîna pe băţ.

Atunci a fost între noi un corp la corp, i-am pus o piedică şi a căzut jos în genunchi încleştindu-se însă foarte solid pe piciorul meu, şi încercînd a mă răsturna şi pe mine. Am zmuncit, în cele din urmă bastonul şi degajîndu-mi piciorul, l'am lăsat pe asfalt făcînd un pas înapoi.

D. Cosmovici, dezarmat s'a potolit, s'a rîdicat şi a intrat la Vogt, iar eu am plecat.

Este absolut fantastic că l'am călcat în picioare sau că l'am lovit cu bastonul. In momentul în care am ajuns să-i iau bastonul, era lîngă mine un domn străin, carea pus şi el mîna pe baston,—fac apel la acel domn să spună dacă i-am dat domnului Cosmovici vreun băţ.

M'am mulţumit că l'am dezarmat, căci satisfacţia mi-o luasem de la prima palmă şi lupta ce a urmat a fost cauzată numai de îndîrjirea d lui Cosmovici care ataca,—îndîrjire care de sigur nu i-o pot lua în nume de rău.

De altfel este admisibil să-l fi călcat în picioare fără să aibă pe corp nici o fractură, nici o leziune, nimic? Şi ori cît ar întîrzia noul certificat medical sper că nu trebue o săptămînă ca să apară leziunile?

Este posibil iarăşi să-l fi lovit cu bastonul de trestie foarte solid şi să nu fie o urmă? o singură vînătaie? Căci d. Cosmovici s'a arătat imediat la spital la doi doctori, Rus şi Bacaloglu, şi certificatul lor este la dosar, spune: „o escoriatie de 1 centimetru la obrazul sting lîngă ureche şi o julitură la degetul mic".

Apoi veţi conveni, că nu aceste pot fi urmele unei bătăi sălbatice, iar rănile pălăriei nu dovedesc o luptă cu călcari în picioare şi cu exagerаţiunile din relaţiunea presei, şi nu era d. Cosmovici să ezite a-şi arata leziunile grave, cînd şi-a arătat degetul mic!

Ştiu că aceste exagerаţiuni din partea unor conicari, sunt nevinovate — dar sunt însă altele interesate şi infame, menite să mă prezinte ca pe un sălbatec.

Nu mă dau în lături de la nici o răspundere, îmi recunosc cel dintăi greşala dar atîta tot.

Dacă victima are dreptul la compătimirea tuturora, am şi eu dreptul la restabilirea exactă a adevărului şi fiind că s'a luat calea justiţiei, am încredere că adevărul va eşi la lumină.

Primiţi, vă rog, mulţumirile mele.

M. V. Mavrodi

Scrisori din Bucovina

—Dela corespondentul nostru particular—

Romînii bucovineni şi comemorarea răpirii Basarabiei

Romînii pregătesc mari serbări pentru ziua de 26 Mai st. nou în toată Bucovina, comemorînd centenarul răpirii Basarabiei.—Solidaritatea studenţimei universitare romîne.—Ce zice presa romînă.

Cernăuţi, 6 Maiu.—In mijlocul unor lupte fratricide din cele mai crîncene, romînii bucovineni s'au gîndit şi la un act naţional de cea mai mare importanţă.

Mai mulţi profesori secundari, clerici deputaţi, funcţionari superiori şi studenţi, s'au întrunit zilele acestea în vasta sală a „Junimei", pentru a se consfătui, în vederea aranjărei unor conferinţe în toată ţara, ca o demonstraţie vie la adresa serbării centenarului oficial de către Rusia şi ca o solidaritate cu opinia soră romînească din celelalte ţări.

Acest sentimeut nobil, manifestat la romînii bucovineni, nu trebuie să surprindă pe nimeni, căci întregul neam romînesc presintă un singur suflet. Aceleaşi lacrimi pe care le varsă, romînii basarabeni îi ustură şi pe cei din Bucovina, aceleaşi răni, deschise în inimele fraţilor de sub celelalte stăpîniri, le simt arzînd, cu toată cruzimea lor, în inimi şi romînii de aici, aceeaşi revoltă, ce-i sguduie pe ei în faţa acestor împrejurări vitrige, străbate şi în sufletul acestora.

Iată dar, de ce comemorarea acestei zile şi de către romînii bucovineni, nu trebue să surprindă pe nimeni.

Acesta e un semn vădit că romînii bucovineni cu toate certurile lăuntrice, atunci cînd e [illegible] demnitatea romînismului, venit din afară, ei sunt uniţi şi în vinele lor curge un sînge de Traian, care clocoteşte şi ameninţă să înlăture cu puterea unui uriaş vulcan, influenţa străină.

E adevărat, asistăm zilnic la spectacole urîte în legărul romînesc, spectacole cari aduc destrăbălarea şi anarhia în sînul populaţiei romîne, dar cu toate acestea sunt şi momente în cari beligeranţii se reculeg şi-şi întind mîna frăţeşte. Unul din aceste momente îmbucurătoare s'a ivit şi acum, cu ocazia centenarului răpirei unei din cele mai frumoase părţi ale vechei Moldove, de către cotropitorul muscal dela Petersburg. Şi romînii bucovineni, cu toate că sunt istoviţi de uriaşele lupte fratricide, tot mai au destulă putere să-şi unească glasurile lor cu ale tuturor romînilor de pretutindeni pentru a înfiera cu ultima energie, un act de samavolnicie fără seamăn, care este înscris cu litere de foc în pagina istoriei răpirei Basarabiei, cari litere se aprind la prima scînteie ce vine chiar, de la focul asupririlor ruseşti, care a pîrjolit şi nimicit sentimentul şi credinţa strămoşească, arzînd şi oţilind sufletele romăneşti, transformîndu-le într'un vulcan uriaş.

In faţa primejdiei inimile tuturor romînilor vibrează de un dor de izbîndă care călăuzeşte pe toţi deopotrivă, şi de sceea luptele intestine ale romînilor bucovineni, nu trebuie să îngrijească pe fraţii lor de peste hotare, că această luptă e numai ca un foc de paie ude.

Astă-zi vedem, cum tineri şi bătrîni, săraci şi bogaţi sau unit, pentru a arăta întregii lumi civilizate cum muscalul îndrăzneşte, în plin secol XX, să sărbătorească un eveniment, din cele mai ruşinoase ale acestui cotropitor sălbatec protestînd alăturea de romînimea întreagă.

Duminică 26 Mai va fi o zi de doliu pentru romînii bucovineni, o zi de plînset, o zi pe jale care se va resfrînge ca o umbră magică asupra întregului neam romînesc cheminduu-l la datorie.

Societăţile academice studenţeşti, au hotărît să formeze avant-garda în aceste serbări, plecînd prin toate comunele romîneşti din Bucovina, pentru a explica toată sătenilor însemnatatea zilei.

Se vor săvîrşi servicii religioase, şi preoţii prin biserici, de pe amvoane, vor vorbi poporului de trecutul său glorios încălzindu-i sufletul la razele speranţei unui vis de secole, şi care în curînd se va realiza în toată splendoarea lui.

Şi că nu greşim în presupunerile noastre, iată şi nota presei romîne din Bucovina chiar numai în această privinţă:

„In vreme, ce în stepele Rusiei sălbatece se vor arbora stindarde, imnuri de biruinţă se vor înălţa spre ceruri şi în zornet de pinteni, chiote şi zingăniri de sticle, umplute cu vutcă vor fulgera guri de tunuri serbătorind centenarul răpirii Basarabiei, un comitet de acţiune constituit în a doua capitală a statului romîn în frunte cu ilustrul profesor universitar A. D. Xenopol a decretat ziua aceasta zi de doliu pentru neamul romînesc întreg.

Locul, prin acţiunea socotită ca o mare demonstraţie a opiniei publice romîneşti la adresa Rusiei, ce se va deschide pentru veştezirea actului care va sigila în sunet de surle şi trimbiţi fără ruşinare, mormîntul o duoă milioane de Romîni smulşi hoţeşte de la sînul Moldovei, îl au cercurile înalte romîneşti din Regat.

Pretutindeni, cît străbate lumina soarelui ţara Moldovei şi Munteniei, de la Prut şi pînă la Dunăre, de la poalele Carpaţilor îmbrăcaţi în haina primăverei pînă la ţermurile mării negre, va tremura în zare de pe creasta locuinţelor romîneşti flamura cernită, se va frînge graiul măhnit al armei curate şi în mirosul sfînt al aromei de tămîie se vor ridica din toate altarele bisericilor rugi fierbinţi spre tăria ceriurilor la Cel, care a ocrotit prin toate timpurile acest nenorocit neam al nostru în capitalele amdinduror ţeri, în centrele de cultură orăşană pînă în cea mai însemnată comună se va strădui să se facă comunicări tuturor inimilor curate de Romîni, prin discursuri, conferinţe, lectură din opere referitoare la viaţa Basarabiei de ieri şi de astă zi încadrînd ziua aceasta din analele istoriografiei romîneşti în slova scrisă cu sîngele inimilor noastre sîngerate.

„Trăind sub aceleaşi viscoliri vitrige cari sguduiesc fiinţa noastră naţională mai cu seamă la satele învecinate cu rămăşiţele aceste de neam slav, fie de sînge tînăr sau bătrîn, insinuate în mijlocul vieţii romîneşti din timpuri vechi şi nouă, noi, cari am fost ţinuţi îndărăt în progresul cultural cu veacuri întregi, avînd de dus luptă grea împotriva ordiilor rutene năvălite asupra noastră, trebuie să tragem concluzii lămurite din această duioasă carte a vieţii basarabene şi să coborîm şi în sufletul plin de obidă al muncitorului întunecat scînteia de lumină adevărată care sa îndrepte paşii spre alte drumuri.

Şi încă odată trebuie să-l facem să-şi [illegible] luesc unitatea unui neam omenesc, dar în nici o vreme credinţa coborîtă în sufletul hain ascuns în haina călugărului de la Petersburg, care îngenunchiase totdeauna de cîte ori urşii de la polul nordic îşi puseră ochii pe un trup de ţară bun de sfîşiat, umbrit de lumina blîndului chip al mîntuitorului de pe cruce, neamul romînesc în cele mai revoltătoare umiliri.

Să deşteptăm în sufletut său energiile escunse de veacuri prin ridicarea conştiinţei amorţite şi să infiltrăm în inima sa dragoste neclintită către tronul habsburgic—cel mai puternic razim romînesc împotriva şicoaielor de miază noapte. Să dovedim odată pentru tot deauna şi guvernului, că temelia statului austriac nu se poate răzima nici cînd pe umerii călugărului rusneac, ce năzueşte să cotropească astă-zi Bucovina ci numai pe braţele pline de vlagă şi pururi credincioase ale neamului romînesc de pretutindeni.

Iată însemnătatea acestei comemorări a răpirei Basarabiei în toate cuprinsurile romîneşti ale Bucovinei. **Gama**

INFORMAŢIUNI

❑ Din iniţiativa prinţesei Margueritte Ghika, se inaugurează astă-zi 8 Mai, la Paris, expoziţia de artă românească şi industriilor rurale în România.

Expoziţia are loc în galeria din rue Royale, sub patronajul doamnei Alex. Lahovary şi d-lui ministru plenipotenţiar Lahovary.

Va avea loc o producţie muzicală, se vor recita poezii, se vor executa dansuri.

Vor da concurs domnii: Boskoff, Istrati, Barozzi, Meşederu, Robert Lassable ş. a.

❑ Domnul Vlad Cuzinschy, artist dramatic, care a fost la Paris s'a întors în localitate.

❑ După cum am putut arata într'o parte a ediţiei noastre de eri, în juriul pentru concursul de medici secundari au fost traşi la sorţi din partea medicilor primari, domnii: Stefănescu Galaţi, Ciolac (Băceşti) Gabriel Socor.

Supleant d. dr. Antonescu.

❑ **Un botez.**—Duminică seara la locuinţa d-lui Ioan Virlănescu, institutor, a avut loc botezul fiului său Ionel Nicu Virlănescu.

Naşi au fost d na Margueritte Nicu Catargi, iar botezul a fost oficiat de economul Neculai Vereanu şi preotul Const. Găucă.

După terminarea serviciului religios, care a fost săvîrşit în chip cît se poate de impunător, s'a servit asistenţei un admirabil vin vechiu de Cotnari şi bomboane, piscoturi—la care timp naşii, amfitrionii şi toţi ai casei am primit felicitările numeroasei asistenţe.

Au asistat d-ne e Maria Botez, Efrosina Econom. Alex. Popovici, Clara advocat Gr. Teodor, Natalia Onofrei.

In încîntătorul buchet de d-re, cari au încîntat asistenţa şi animat petrecerea remarc: d-şoarele Filina I. Virlănescu, neobosită pentru a servi drăguţ asistenţa, Sofia şi Maria Virlănescu, întrecîndu-se una pe alta în a găsi totdeauna cîte o vorbă de spirit faţă de ori care din asistenţă, Viorica Virlănescu şi Eliza Virlănescu, Florica Dimitriu într'un costum bleu natier, o andaluză fermecătoare cu ochi de foc şi voce caldă, care a desfătat asistenţa cu cîntecele sale, Lenica Brudea un frumos tip de napolitană, Alice Popovici fermecătoare în costum bleu, coafura Cleo Margareta Cardeş, Eufrosina şi Maria Buznea două blonde drăguţe, Ecaterina Zanei şi în fine d-şoara Cornelia Olariu în rose părea un înger căzut din cer, cînd cu voacea-i fermecătoare desfata asistenţa.

D-nii: Economul Neculai Vereanu, econom. Alex. Popovici, econ. Cost. Stamate, econ. Gh. Goţan, econ. Pave-Virlănescu, Gh. Daraban, starostele Tatarăşului şi Aipul modavanului, Const. Buznea, Nicu Botez, avocat Dimitie Dimitriu dirigintele corului mitropolitan din Iaşi, Eugen Catargi, Bazil Cantacuzin, Bastache, Boldur Costache, locot. I. Dimitriu, Tanase Virlănescu, Grigore Teodor, advocat, Dim. Longinescu avocat, Gh. Batist, Const. şi Cezar Vuza, Alex. Ionescu, Savin, Alex. Stamati, Radovici.

Au toastat d-nii Ioan Virlănescu, Gh. Daraban, Const. Buznea şi econ. Pavel Virlănescu, pentru d-na şi d. Nicu Catargi, d. Eugen Catargi pentru comseni şi sexul frumos, iar d. Bazil Cantacuzin şi Bastachi pentru sentimentele frumoase ale d-lui Nicu Catargi, care păstrează încă vechile obiceiuri ale nobilei boerimi moldovene. D. Catargi a răspuns mulţămind tuturor şi spunînd că e încîntat, că se găseşte între vechii săi prietini de lupte politice, şi că se păstrează idee bună despre vechile obiceiuri boereşti.

La orele 11 jum. noaptea s'a servit masă mare şi bogată, însoţită de vinuri bune şi s'a petrecut pînă la orele 9 dimineaţa, cînd lumea s'a împrăştiat ducînd fie-care cîte o plăcută amintire despre aceasta frumoasă petrecere.

ULTIME INFORMAŢIUNI

❑ **Regele în Iaşi.** — *Delegaţiunea, compusă din I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, N. Gane şi Gh, Botez, a fost primită de Suveran, în chipul cel mai cordial.*

La invitaţia făcută, M. S Regele a răspus, că o primeşte cu mulţumire, de oare ce ţine să participe la acest mare act istoric, al dezvălirei statuei celui dintâiu Domn al principatelor unite.

Vom veni cu toţii, a adăugat Suveranul, pentru ca la această solemnitate, să fie reprezentat trecutul, prezentul şi viitorul.

După cum am arătat Inalţii Oaspeţi vor sosi în dimineaţa zilei de 27 Maiu.

Atît Regele cît şi Principii Ferdinand şi Carol, acceptînd invitaţia Mitropolitului, vor fi găzduiţi în palatul mitropolitan.

Pentru a nu se osteni pe Suveran, nu se va da nici un banchet oficial.

Probabil însă, că M. S. Regele va invita la dejun şi la masă, cîte un număr de fruntoşi ai oraşului.

❑ *Azi a sosit la Primărie adresa prin care ministrul de interne, confirmă alegerea d-lui Gh. Botez ca primar.*

❑ *Programul de desvălire a statuei lui Cuza Vodă, va fi supus M. S. Regelui spre aprobare. In acest scop un delegat al comitetului va fi primit în audienţă Vineri.*

❑ *Noul primar a declarat astăzi, că demisia d lui Cosmovici va fi primită — de şi ministrul a respins-o şi d. Cosmovici n'a mai reînoit-o.*

Alegerea primului ajutor şi celor două ajutoare, va avea loc Vineri.

❑ *Primul procuror nu s'a mai relevat de mult. De aceea s'a grăbit să profite de agresiunea de Duminecă, a făcut personal anchetă la domiciliul d lui Cosmovici şi a trimis afacerea la instrucţie cu concluzii* de arestare *pentru d. Mavrodi.*

Noroc că judele instructor nu s'a pretat la infamia primului procuror, căci altmintreli s'ar fi inaugurat sistemul arestării preventive în materie de lovire.

❑ Se ştie că, graţie poliţiei detestabile ce o avem în Iaşi, se practică sistemul de a deschide uşa prăvăliilor, situate în centrul oraşului, cu chei false, iar apoi hoţii fură bani şi mărfuri.

Astă noapte s'a comis un nou furt la magazinul de pălării P. Bercovici, str. Ştefan cel Mare, iar zilele trecute furturi au fost comise la depozitul Buchholzer şi la tipografia Ionescu.

Minunată poliţie.

❑ Domnul dr. P. Zossin, a fost numit provizor medic primar al ospiciului Socola, în locul creiat prin noul budget.

Inainte de a fi numit, d. Zossin a demisionat din partidul politic din care face parte.

❑ Comitetul de acţiune pentru desvălirea statuei lui Cuza-Vodă, a invitat pe prefecţii de judeţ din întreaga ţară, de a trimite pentru festivităţile din Iaşi, cîte o delegaţie de 5 ţerani, din fie-care judeţ.

❑ Astăzi de la orele 8 dimineaţă, cei 4 pompieri supraveghiaţi de agenţii Uţă şi Barinsky au continuat cercetările în subsolul şi fîntîna caselor lui Filip Gherasim din Păcurari, unde locueşte Serghie Sezov, acuzat de a fi castrat pe Sişcanof.

După ce săpăturile au ajuns la aproape 6 metri adîncime, s'a sondat în adîncime, cu o vargă de fier, dar totul a fost zădarnic. Nimic n'a fost găsit şi denunţul de la parchet s'a dovedit a fi fost o duşmănie.

❑ In urma unei certe în crişma din com. Voineşti, locuitorul Gh. Sandu, a lovit cu cuţitul pe Gavril Lungu, care în stare gravă, a fost transportat la spital.

❑ In camera de consiliu a tribunalului s. II s'au deschis astă-zi cele două testamente rămase pe urma defunctei Maria Marassi.

Prin primul testament dafat Vasilui, legatar universal al averei — care s'ar urca la 500000 lei — este instituit d. Veniamin Kostake din Iaşi, cu obligaţia de a servi unele legate rudelor; prin al doilea testament, făcut în Iaşi, d. Kostake este instituit legatar universal, fără nici o obligaţie.

❑ Un grup de profesori, institutori şi învăţători, pleacă în astă-seară la Bucureşti, pentru a lua parte la banchetul ce se dă mîne seară d-lui Arion.

Din partea corpului didactic primar pleacă o delegaţiune compusă din d-nii Matasariu, Dimitriu, d-na Malcoci şi învăţătorii Sebastian, Rota şi Stroici.

❑ Duminecă a avut loc in cartierul Socolei o numeroasă întrunire a meseriaşilor constructori. S'a discutat legea meseriilor şi modul cum se aplică, hotărîndu-se convocarea unor adunări şi în alte cartiere ale oraşului, pentru a se organiza o rezistenţă pînă se vor obţinea înlesniri pentru meseriaşi.

❑ Doamna colonel Profiriu, bolnavă de mult timp, a încetat astăzi din viaţă.

❑ Prefectul judeţului Iaşi, nu este antisemit. Din contra Bancherii mari şi mici din Iaşi, se laudă a fi în legături de prietenie cu prefectul.

A produs deci oare care nedumerire faptul, că prefectul a devenit subit antisemit, dînd o circulară confidenţială administratorilor de plăşi, să alunge imediat pe toţi evreii stabiliţi la sate.

Prefectul a avut însă, grija, ca acea circulară confidenţială, redactată în stil umoristico constipativ, să fie publicată în *Evenimentul*.

Deci prefectul n'a devenit antisemit. Dar a procurat, prin darea şi publicarea circulărei confidenţiale — noui resurse de cîştig acelor mulţi din gruparea grecinistă, care sufer de o progresivă delataţie a stomacului.

Viitorul ne va da dreptate.

❑ D. Vlad Cuzinschi a fost numit regisor al teatrului naţional, pentru stagiunea viitoare.

❑ Societatea tramvaielor electrice din Bucureşti, a înştiinţat pe acea din Iaşi, că a interpretat noua lege a meseriilor în sensul că numai lucrătorii propriu zişi aparţin breslelor, iar nu funcţionarii, cum ar fi manipulanţii şi conductorii.

Dintre obiecţiunile ce'e mai importante ce se aduc în favoarea acestei interpretări este că legea prevede pensionarea cotizanţilor la 65 de ani. E însă o imposibilitate fizică de a se reţinea într'un serviciu cum e tramvaiul, angajat pînă la o asemenea vrîstă ca să beneficieze de minima sumă ce li se acordă drept pensie.

❑ **Conflictul de la Primărie.**— Pe ziua de eri, am avut de înregistrat un nou conflict la Primărie, de astă dată intervenit între d-nii Stamatiu, ajutor de primar, şi Donici, şeful serviciului stradelor.

*

De cîte-va zile o răceală se remarcase între ajutorul de primar şi şeful stradelor.

Alaltă seară, d. Stamatiu apostrofă cu vehemenţă pe domnul Donici şi îl ameninţă cu amendă, pentru motivul că unii dintre podari au mături lungi în loc de măturiţe.

D. Donici a răspuns, că în tot cazul aceasta nu e vina d-sale, de oare ce a cerut prin raport a se aproviziona un n măr de măturiţe, dar nu i s-a mandatat suma necesară.

*

Pe ziua de eri conflictul a devenit mai mare.

Cc. Iancu voia să facă numirea unui pristav, pe care însă îl recrută dintre foştii agenţi electorali, cari au dat graţiosul lor concurs în timpul alegerilor generale.

Domnul Donici a protestat cu vehemenţă, zicînd că serviciul stradelor e un serviciu greu, că trebuesc oameni cari să şi facă datoria în conştiinţă şi nici de cum agenţi electorali, cari să huzurească în slujbă.

Riposta aceasta n'a plăcut lui cc. Iancu, car', la rîndul d-sale, a replicat în mod vehement, zicînd că nu primeşte observaţiuni de la nimeni.

Din vorbă în vorbă, tonul s'a tot ridicat, şi la urmă domnul Donici şi a înaintat demisia, protestînd în potriva felului că domnul Stamatiu ţine să-şi exercite puterea.

*

Noaptea însă a adus o liniştire a nervilor celor doi membri ai guvernului, şi azi dimineaţă d. Donici şi-a retras demisia, iar cc. Iancu i-a arătat din nou solicititudinea sa.

Bine că s'a aplanat.

❑ Se crede, că mîine va sosi la primărie, adresa prin care ministrul acceptă demisia d-lui Cosmovici, din demnitatea de ajutor de primar.

In acest caz, consiliul comunal va fi convocat, pentru orele 4, spre a alege un ajutor de primar, în locul vacant.

❑ Societatea Union baugesellschaft a făcut o propunere comunei, oferind o sumă importantă, pentru a fi scutită de întreţinerea instalaţiunilor de apă, pe restul de timp, cît mai este obligată, prin contract.

Chestia va veni mîne, în discuţiunea consiliului.

❑ A apărut: *„Ilustraţiunea Romînă"* No. 4, anul II-lea; excelenta revistă, cu următorul sumar:

D. Anghel: Flori albastre.
A. D. Herz: „Perdeaua".
D. Karnabatt: Intr'o noapte de vară.
Corneliu Moldovan: Pretudiu mistic.
Leon Feraru: „Invins" (versuri)
D. Murnu: „ inerimea artistică", (cronică)
A. de Herz: „Titanic" (cronica).
T. A. Teodoru: Cronica teatrală („Valurile iubirei").
„Au bon gout": Cronica modei, etc.
Ilustraţiuni: numeroase desene originale de pictorul L. Basarab.
Supliment gratuit: „Titanicul".

Redacţia şi administraţia str, Academiei 6, Bucureşti.

❑ La examenul de capacitate pentru muzica vocală, au reuşit la probele scrise şi la solfegiu:

D-rele Maria Grigorescu, Sidonia Hogaş şi Cecilia Nicolescu, cu media 9.44. D-na Alice P. Berescu cu media 9.22. Elena Dimitrescu 8 56. Elena Cortez, 8 44. Lica Dimitriu 8 33. Ana Florescu 8 22. Justina Cristescu 8.11. Maria Simionescu 7,89. Beatrice Dogariu 7 66. Valerie Zavalide 7.67. Henriette Paichert 7.67. Elena Solovieff 7.57. Erina Vrînceanu 7.56.

De azi au început probele practice

❑ **Şcolare.**—D-ra Elisa Danfi conducătoare la grădina de copii din Gheraşti Roman, se transferă după cerere pe 1 Mai 1912 la gr. de copii din Bargaoani jud. Neamţ, în locul devenit vacant prin considerarea ca demisionată a d-nei Constanţa Nicu.

— Dl. Savel Ciocan fost ajutor învăţător la şcoala din cotuna Zmeu, com. Sineşti, jud. Iaşi, exclus pe timp de 2 ani, se reprimeşte în învăţămînt şi pe 1 Mai 1912 se reîntegrează la şcoala din comuna Salcea cătuna Prilepca jud. Botoşani.

— D ra Laura Călin conducătoare la grădina de copii din Tămăşeni-Roman şi detaşată la grădina de copii No. 3 din Bucureşti a societăţei ortodoxe a femeilor romîne, se transferă pe 1 Septembre 1912, la această din urmă şcoală, postul fiind luat pe seama statului.

— Dl. N. D. Arbore instit. Iaşi a obţinut un concediu de 10 zile, până la 17 Mai, fiind suplinit de d-na Maria Stoica.

— D-ra Natalia Savin învăţătoare la şcoala din Porceşti-Roman, a obţinut un concediu de 2 luni pentru boală.

— Dl. C. Laurescu învăţător la Ţiganaţi, a obţinut un concediu de două săptămîni fiind suplinit de d. N. Laurescu învăţător pensionar.

— Dl. C. Fîntînă învăţător la Holboca Iaşi, a obţinut un concediu de două săptămîni, fiind suplinit de C. Potop absolvent a 4 clase liceu.

— Ministerul transferă pe 1 Mai 1912 pe d-nele Eufr. Teodorescu institutoare Iaşi la No. 6 iete şi Alice Mănescu institutoare şcoala de fete No. 5, prin consimţimînt, una în locul alteia.

❑ **Judecare.** — In procesul de ieri de la juraţi, pentru lovituri cauzătoare de moarte, acuzaţii au fost condemnaţi la cîte 15 zile închisoare.

— Astă zi s'a judecat procesul lui Gh. Ion al Catrinei, din comuna Hermeziu, pentru dare de foc.

Acuzatul, aparat de d. avocat Romeo Obreja, a fost achitat.

— Procesul pentru calomnie prin presă, intentat jurnalului *Evenimentul*, a fost amînat.

— La Curte s. II s'a judecat astă-zi procesul fraudelor silvice din Neamţ. Curtea a scos din cauză pe I. V. Şoarec, întru cît a intervenit o tranzacţie între el şi casa pădurilor.

Silvicultorul Therincă, dat judecăţii pentru abuz de încredere, a fost achitat.

Aceeaşi secţie a achitat pe Iancu Ioniţă, dat judecăţii pentru escrocherii.

— Aizig şi Beti Bercovici, antreprenorii tunelului Traian, daţi judecăţii pentru tăinuire de furt, au fost condemnaţi la cîte 15 zile închisoare.

— Camera de punere sub acuzare a menţinut arestaţi pe Iancu Zilberstein, atentat la pudoare şi pe C. Ungureanu, furt.

❑ Următoarea petiţiune, a fost adresată d-lui primar al oraşului:

Domnule Primar,

In oraşul nostru se va serbători în curînd amintirea aceluia care a grăbit unirea principatelor devenite regat sub şi prin augustul nostru Rege de azi.

Desigur că vom avea mulţi musafiri, cari vor veni din toate unghiurile Ţărei pentru a se bucura împreună cu noi leşenii de aceasta mare zi.

Nu trebue să uităm vechile obiceiuri Moldoveneşti şi mai ales obiceiul de a primi bine şi cu bucurie pe oaspeţi; îmi fac deci datoria de vechi moldovean şi vă rog a dispune de locuinţa mea fără nici o plată pentru opt inşi bărbaţi şi femei, casa mea este bine orînduită şi pot găzdui oameni de seamă.

Domnule Primar, dacă vă fac această ofertă pe calea publicităţei, este ca să se găsească cît de mulţi imitatori şi ca oaspeţii care vor veni să nu fie exploatati din cale afară de către acei cari uitat de ospitalitatea moldovenească.

Primiţi vă rog asigurarea stimei şi consideraţiunei mele.

St. Dancu Schnürer
str. Ştefan cel Mare No. 13

CAUTAM 15-20 de STOLERI

se plăteşte 65—70 bani ora; buni constructori de conducte de lemn sînt plătiţi mai bine.

Adresa, Moara Fraţilor Diamant, Păcurari.

Vaccinări si revaccinări
practică
Dr. A. Steurman

Profesor Dr. D. Mezincescu
BOALE SIFILITICE
S'a mutat în str. Sf. Sava No 16
Consultaţiuni 4—6

❑ S'a intercalat în programul care se reprezintă astă seară Marţi la cinematograful Pathe Freres din Sala Circului Sidoli:

Cel mai extraordinar şi cel mai senzaţional film, din toate apărute pînă azi *Bandiţii în automobil*, „Jafurile şi crimele bandei Bonnot, Dubois, Garnier etc."

Reconstituirea acestor desfăşurări sunt luate fidel după faptele criminalilor, cea mai îndrăzneaţă bandă, care a terorizat pînă în săptămîna trecută Parisul şi Franţa întreagă.

Cinematograful ne recostitue asasinarea încasatorului—omorîrea sergentului de oraş—cum a fost atacată casa notarului—tentativa furtului de automobil, urmată de drama din pădurea Sénart—atacul şi devastarea societăţei financiare.—Dar nici poliţia n'a ramas inactivă, cinematograful ne redă nemărginita ei silinţă de a prinde pe făptuitori şi asistăm la o fenomenală urmărire în automobile şi numai graţie unei îndrăzneli de o emoţiune îngrozitoare—sărirea bandiţilor într'un tren în mers—ei pot scapa pentru moment din mîinile poliţiştilor.

In partea 2 a cinematograful ne redă exact luate după natură, instantanee de la asediarea şi dărîmarea prin dinamită a casei din Choisy le-Roi unde au fost adăpostiţi Bonnot şi Dubois în garajul lui Fromentin.

Restul programului cuprinde foarte reuşite scene comice—romane însufleţite—pitoreşti vederi după natură etc. etc.

Joi 10 Mai (Serbarea Incoronărei), matineu la 3 ore cu preţurile populare obişnuite, şi seara reprezentaţie la 9 ore.

Patru programe nouă vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, şi anume: în fiecare Luni, Mercuri, Vineri şi Duminică program nou, pînă la sfîrşitul stagiunei de iarnă, care se închee la 15 Mai a. c., şi tot patru programe nouă săptămînale vor fi reprezentate în întreaga stagiune de vară, în noua grădină Pathé-Freres (lîngă administraţia Financiară) unde vor continua reprezentaţiile pe tot timpul verei.

Ultime telegrame

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 8 Mai

Inspecţie regală

Bucureşti.—M. S. Regele a inspectat azi, şcoala de răsboiu şi statul major.

Inspecţia a ţinut mai bine de două ore.

Examenele la conservator

Bucureşti.—Pentru examenele de fine de an la Conservatorul de muzică din Iaşi, s'a numit comisiunea următoare:

D-na Teodoreanu şi d. Bârsan, pentru cînt.

D. Cirilo pentru teorie şi solfegii d. Fotino pentru instrumentele de suflare şi piano.

Complotul din Brăila

Bucureşti.—Cu privire la cele afirmate de unele ziare despre un complot anarhist descoperit la Brăila, ziarele oficioase, publică azi următorul comunicat.

„Totul se reduce la o mistificare a unor agenţi de poliţie, zeloşi de reclamă".

RASBOIUL ITALO-TURC

Italia ocupă o nouă insulă

Roma.—O radiotelegramă a generalului Amodeste, trimisă, de pe bordul vasului Regina Margarete, spune că vasul Pegaso, a sosit eri, în faţa insulei Simi şi a somat garnizoana să se predea.

Italienii au luat pe vas pe jandarmii şi pe caimacan.

Administraţia oraşului a fost încredinţată unui primar cu un consiliu numit de italieni.

Insula Simi avea legături comerciale cu Rodos, care fusese ocupat acum două saptămîni,

Accidentul din Mărăşeşti

Mărăşeşti.— Astă noapte, cînd sosise trenul de Iaşi, revizorul lăcătuş, Vasiliu Alexandru, revizuind vagoanele, fu apucat de locomobilă şi tîrît o distanţă.

Transportat la spital nenorocitul a încetat din viaţă.

Temeri de bombardarea Smyrnei

Constantinopol. — S'a primit o ştire din partea guvernatorului oraşului Smirna, prin care acasta spune, că se zăreşte un încrucişător italian şi că sunt temeri, că oraşul va fi bombardat.

CABINETUL MEDICAL
AL
DOCTORULUI
IN MEDICINĂ & CHIRURGIE.
EDUARD FABINI
IAŞI, STR. PĂCURARI, No. 5, Etajul I
Vis-à-vis de Jockey-Club
(DEASUPRA FARMACIEI)
INTRAREA PRIN RÂPA GALBENĂ
INSTALAŢIUNE MODERNĂ
CONSULTAŢIUNI:
DELA 8—10 a. m. şi DELA 3—6 p. m.
PENTRU
Boale interne
de piept, de stomah, de ficat, de rinichi, de intestine, etc.
şi
Boale de Femei
TRATAMENT MEDICAL AL AFECŢIUNILOR
DE ORDIN
GINECOLOGIC

Moartea unui Duce

Berlin.—Prinţul George Vilhelm de Braunsveig, cu un berland, care se află în călătorie spre Danemarca, a încetat din viaţă.

Procesul tramvaiului

Bucureşti.—Azi avea să se judece la Curte, apelul ministerului de interne, în potriva sentinţei tribunalului secţia II, în afacerea tramvaiului.

Procesul s'a amînat pentru 12 Mai.

Proces de Presă

Bucureşti. — Juraţii au achitat astă noapte pe avocatul Al. Nicolau, dat judecăţei pentru un articol, intitulat „Către recruţi" şi apărut în *România Muncitoare*.

D. Neculau a fost apărat de d-nii C. Mille şi Toma Dragu.

Tragica sinucidere din Bucureşti

Bucureşti.—In chip de tot tragic, s'a sinucis aseară, d-ra Virginia Pavlidi.

La locuinţa ei din strada Lucaci 66, se adunaseră aseară numeroşi invitaţi la o seraă muzicală. Onorurile casei au fost făcute de d-na şi d-ra Pavlidi.

La orele 11 de noapte, cînd serata era în toiul ei, d ra Pavlide, fu rugată să mai cînte ceva la piano.

—„Bucuros,—răspunde domnişoara, care se pune la piano, după ce băuse dintr'un pahar, ce-şi pregătise de mai înainte.

Cînta cu o deosebită duioşie romanţa *Durerea*, versuri de Eminescu. Se opri o clipă, mai bău din pahar, apoi continuă cîntecul,—dar înainte de a-l sfîrşi căzu jos, moartă.

Se otrăvise.

De închiriat

Un apartament în strada Palat No. 15, compus din trei camere, camară de lemne, bucătărie etc. toate la etaj şi din nou zugrăvite şi reparate.

Domnişoara Erna Eckstein,
maestră în croitorie de dame, anunţă onorata sa clientelă şi onor public că întorcîndu se din Bucureşti cu modelele cele mai noi s'a mutat str. Ştefan-cel-Mare No. 30 casele M. Gottlieb.

I. LIATRIS
AVOCAT
S'a mutat Str. Carol
Aleea principesa Maria

V. APOTECHER
AVOCAT
S'a mutat în Str. Căpitan Păun, No. 12

CABINETUL DENTAR
AL
D-rilor H. şi M. Pekelman
s'a mutat în strada Lăpuşneanu No. 6 casele Diamant *(foaste Walter)*

Magasinul de Muzică
'MICHELSOHN'
Ia 1—Fondat 1878—Iasi
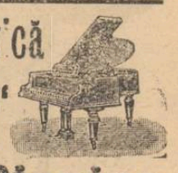
Piane şi Pianine
SCHILER, WAREN, KAPS, CZERNY, ROSENKRANZ
şi orice altă fabricaţiune,
se vînd în rate lunare mici.
PIANE ELECTRICE
KUHL et KLATT
ORCHESTRIOANE AUTOMATE
Catalogul la cerere.
La cerere prin o carlă poştală, trimitem acordorul voiajor, în orice parte a ţărei, cu modelele cele mai noui.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția ceneă generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC **„DIANA“**

Bucureşti – V. Topeana Vitan II – Bucureşti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET“, Poudre „MUGUET“ Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA“

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuinţa în beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet“ Lei 1.10. Pudră „Muguet“ Lei 2.
Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA“

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fiecare dimineaţă adaugă „Diana“ Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana“ Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana“ Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana“ Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra înăcluşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana“ Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după un lung exerciţiu fricţionează-te cu „Diana“ Franzbranntwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana“ Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana“ Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana“ Franzbranntwein din casă.

„Diana“ Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

Colectura „PROVIDENŢA“

Iaşi, Strada Stefan-cel-Mare

Şi de astă-dată norocul Colecturei „PROVIDENŢA“ este **nemîntrecut**

Iată dovada:

Cel mai mare cîştig pe care l'a dat Loteria Romînă, de

LEI **250,000**

(un sfert de Milion)

a căzut în Colectura „Providenţa“ pe Nr. 25.655 precum şi 20.000 Lei pe Nr. 57.197 tot in acelaşi zi.

Iar la ultimele trageri au eşit afară de nenumărate cîştiguri a **3000, 2000** şi **1000** lei următoarele câştiguri:

Lei	50,000	pe Nr.	19.562
„	70,500	„	10,595
„	10,000	„	59,168
„	5.000	„	59,171

!!! IGIENA ŞI FRUMUSEŢEA PIELEI !!!

se obţine prin întrebuinţarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile şi obrazul în contra influenţelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulceşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconţinînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu „GELÉE“ KALODERMA“.*

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. ŞIEBENEICHER** — BUCUREŞTI — Str. Smîrdan 24

Magazinul Comerţului în Rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziţia onor. public un mare

Deposit de Maşini de cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcţionare perfectă garantată

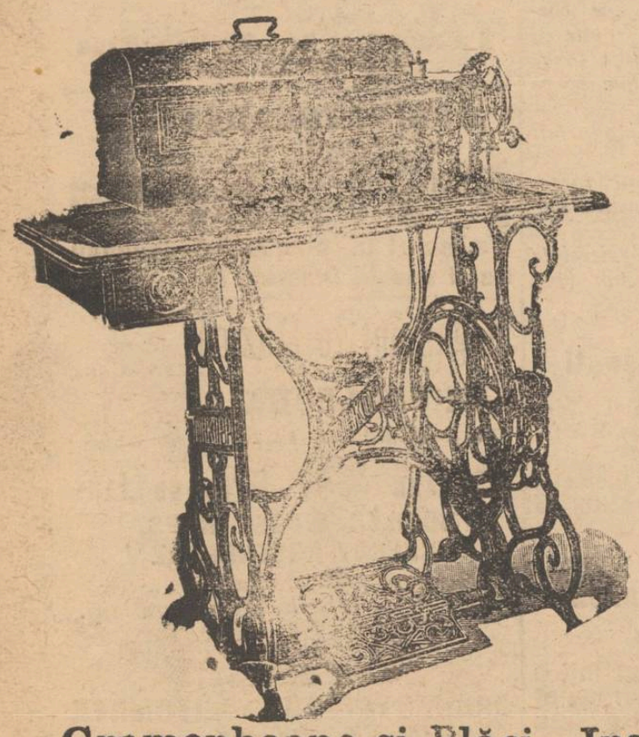

Biciclete **BRENABOR** întrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete **Puch şi Dürkopp** Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente

Toate se vînd in rate convenabile la

MAGAZINUL COMERŢULUI IN RATE

S. L. Grosmann & M. Marcovici

„ANCORA“

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena.

Aprobată prin decretul Ministerului de Iuferne i şi r No. 10141 din 1 Dec. 1858.

Concesionată pentru România prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Dec. 1911 Lei 212 Milioane

Rezerve de premii şi fond. asociaţiunilor Lei 177 Milioane

Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911

92.127 polite de lei 654 389.154 64 | 100

lei 1,995.501 72 | 100 **rentă**

Canţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.

Lei 7 453.500 ca garanţie pentru asiguraţii din România

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende

Lei 1,986,251 63 | 100

Societatea „Ancora“ încheie;

Asigurări pe caz de viaţă şi deces în conbinaţiune cu scutirea de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemene toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora“ (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţei.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliţa universală.

Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.

Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru România, BUCUREŞTI

Agentul general pentru Iaşi.

IOSEPH POPPER

Strada I. C. BRĂTIANU No. 166

(foastă strada de Sus)

Noua Coafiură de Dame

M. BACHMAN

— Iaşi—Strada Gh. Mârzesca 28 —

Aduce la cunoştinţa doamnelor că **Salonul de coafiură** este aranjat din nou cu toate articolele necesare şi se efectuează tot ce priveşte această branşă, anume: cozi, bucle, turbane moderne, transformaţiuni de asemenea

Se frizează cu ondulaţiuni Marcel

Se primesc şi comenzi în provincie

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Ioban Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

2.606

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No. 1588 Sîmbătă 12 Maiu 1912

BIBLIOTECA ROMINIEI IASI

Boală domnească

In partidul conservator există un microb endemic al unei boli politice, care pentru mai bună și mai desăvîrșită determinare l'am putea denumi microbul bolii domnești.

Să mă explic.

In frămîntările ce agită partidul conservator, una din cele mai mari e lupta de șefie. Faptul că direcțiunea în partidul conservator nu e pe deplin fixată, nici totalitatea partidului nu e convinsă pentru urmarea uneia și aceleiași direcțiuni, arată că răul în partidul conservator există nu la bază ci la vîrf, la cîrmă.

La bază! Cine are prilej de a se scobori în masa alegătorilor noștri rămîne uimit de slaba pătrundere ce au partidele ca organisme în sufletele cetățenilor noștri alegători. Viața politică la noi plutește la suprafață, și n'a ajuns să zgîndăre mai adînc viața statului nostru. De aceia nu prin bazele sale partidul conservator suferă. Prin baze toate partidele politice suferă la noi; sînt toate tari cînd vin la putere și devin slabe cînd cad în opoziție. Nimic din ceia ce arată organismul partidului nu există în pătura mai de jos a alegătorilor. Nici chiar cluburile, așa cum sînt astăzi, nu reprezintă mare lucru. Și ele chiar sînt invențiuni politice și sufer de boala lipsei de organism politic.

La bază dar, toate partidele sînt de o potrivă de slabe; ba noi căpătasem un mare ascedent în masa cea mare a alegătorilor neînregimentați, cari dăduse succesul primelor noastre lupte.

Boala la noi e la cîrmă, la direcție. Prin această boală noi conservatorii stăm mai rău ca liberalii, cari duși de starea reală a lucrurilor, au lucrat dimpotrivă: au fost foarte zgîrciți cu lărgirea bazei și au ținut mult să întărească direcția, șefia.

Căror împrejurări se datorește această boală la direcție, la șefie? Să fie în firea partidului conservator? Să fie în o anumită tactică politică a Coroanei, ca plan de a domni?

Să fie în firea fruntașilor noștri?

Să judecăm.

Partidul conservator prin istoricul său e cel mai vechiu, căci el reprezintă tradiția țărei, elementul de rezistență politică la toți domnii inovatori, spiritul de pastrare a echilibrului neamului, cînd era mînat spre alte idealuri necercate, șpulbere.

In acest spirit de păstrare a ceia ce este, ca pentru un lucru cu care ești mai deprins; din această tendință a unei inerții politice; din acel interes al păstrării unor anumite situații, privilegii și altele s'a însădit în organismul politic al țării tendința de grupare a tuturor acelor ce cred în superioritatea stărilor încercate asupra stărilor de șpulber, de reforme.

Mai de mult în vîrtejul acestor lupte de menținut starea de lucruri era cuprins și domn și boeri, căci și domnia se schimba cu întregul ei divan. Un domn nou venia cu boerii lui, cu familiștii lor, cu afiliații lor, și guverna țara, nu domnia, folosindu-se de toate înlesnirile puterii.

Astăzi domnia s'a așezat; lupte pentru ea nu se mai dau; deci lipsește imboldul unei răvniri a tronului; dar dacă aceasta lipsește nu s'a putut isteri lupta la șefie cu toate ale ei forme de întrecere și răniri. Din cauza acestei întreceri în lupta pentru șefie, și din cauza menținerei unor anumite prerogative, luptătorii nu păstrează limite. Totul li e permis numai scopul să se ajungă. De aceia se observă acea tendință demagogică la spirite conservatoare, acele legiferări, proferări de idei, ținute chiar, care tradează pe un anarhist, nu pe un conservator.

Cînd boerul vechiu se lupta pentru domnie, deci pentru direcție, ori ce armă li era scuzată: pîra, minciuna, lingușirea, intriga, calomnie, mituirea, streangul, inecul, totul, totul se întrebuința.

Perfect aceiași tactică și azi! Dacă ai sta să judeci pe fruntașii conservatori numai din punctul strict al doctrinei conservatoare și te ai uita și la opera lor legiuitoare, nu-ți vei putea explica multe. La omul care se agită să nu ceri consequență, și boerii în lupta lor pentru cîrmă se agită și deci totul li e permis

Ce mai la deal la vale. N'a ajuns d. Carp și declare că d-sa e chemat a salva principiile liberale, prin opera sa de legislație conservatoare, amestecînd doctrinele, încurcînd lumea cu legi nesăbuite, dar toate izvorind din acel sentiment întîiu al agitatorului pe ori ce temă numai lui să-i folosească.

Și acuma, dacă drumul la domnie s'a închis prin aducerea unei dinastii străine, au purces boerii cu lupta pentru șefie în organizmul partidului. Buba aceasta încă nu s'a copt; microbul boalei încă nu s'a putut fixa, nici combate. De aceea partidul întreg sufere, pentru că sus la cîrmă nu e unitate, nu e un ideal, o idee călăuzitoare. Acolo sînt instincte, sînt pretenții, sînt întreceri, sînt rîvniri.

Șefia la asemenea partid neflind izvorită dintr'o superioritate de talent și muncă, ci din combinări de culise, și întrecere de familii și nume, pînă ce nu se vor istovi asemenea rele, nu se va liniști partidul.

Țara însă trebue să știe de un lucru: pentru nevoile nuoi ce prezintă societatea, pentru aspirațiunile mari și adînci ale acestei societăți romînești boerii chiar dacă se vor arăta doritori de a le face, vor fi îmboldiți de spiritul de anarhie, nu de dragul și convingerea ideii; de aceia opera lor e periculoasă.

Ian vă închipuiți un conservator doctrinar, care de la tribună tună și fulgeră contra sindicalismului, ca cea mai anarhică formă, în fapt însă dus de tactica de succes se răzima pe aplauzele acestei lumi sindicaliste ca să aibă succesul zilei, el oratorul — Petre Carp — conservator de baștină — avînd în sală pe sindicaliști ce ceriau votul universal.

Dar anarhia e numai una din formele conservatorismului, care luptă pentru succes, căci și la răvnirea domniei, anarhia era o armă de răzbunare, nu o convingere.

Dar această boală domnească în partidul conservator mai are și alte fețe.

Le vom vedea pe toate.

Gh. Ghibănescu

In onoarea d-lui Arion

Domnul C. C. Arion simte mare plăcere să fie festivat. Și cum sărbătoririle în onoarea ministrului de instrucție n'au nici odată nici un motiv serios—este evident că d-lui Arion îi convine să fie sărbătorit—de reclamă.

Alaltăieri seara, 9 Mai, a avut loc un nou banchet în onoarea ministrului, „oferit de corpul didactic, de toate gradele, din toată țara".

Pretextul banchetului a fost, în special, punerea în aplicare a legei universitare, prin care salariile profesorilor au fost din nou rădicate—unicul mijloc de popularitate al d-lui Arion—iar prestigiul Universității din Iași—a fost coborît.

Ambele Universități au peste 120 profesori, iar la banchet n'au venit de cît 11, între cari mulți funcționari ai regimului, apoi doi democrați și un liberal.

Cu toate acestea reclama a fost făcută: „toată țara didactică", a sărbătorit pe d. Arion, ba chiar se va spune, „toate partidele au fost reprezintate", de oare ce la banchet au luat parte și d nii Dissescu, Sihleanu și Bazilescu.

Se va spune că omul, care a făcut pace în biserică, a făcut pace și în școală și acum ca ministru de interne, se va strădănui să facă pace și în țară, între toate partidele, între toți locuitorii.

E tot așa de ușor să vorbești astfel, precum este ușor să spui la gazetă, „că toată universitatea tot corpul didactic", a oferit banchet d lui Arion—cînd, de fapt—n'a fost nimeni, nici unul la sută din întreg corpul didactic, de toate gradele, din țară.

Am ținut să constatăm spiritul de reclamă de care este stăpînit ministrul Arion.

Sperăm, că scurtul timp cît va mai sta ministru, va mai avea prilej să fie sărbătorit—dar tot la fel.

Decorarea injurătorului

Presa guvernamentală publică glose triviale asupra magistraților, cari, prin sentințele lor, au înfierat și vestejit regimul Carp, ilegalitățile și fără de legile regimului bandiților.

Un corolar la aceste injurături se află cuprins în șiragul de nume din tabloul celor decorați pe ziua de 10 Maiu. Nu vorbim de decorarea, după avansare, a d lui Manu, cel cu părerea osebită; nu vorbim de decorare scumpului domn Pisani Timoleon, care s'a replantat și asupra fratelui seu, Socrate, magistrat ideal în Cairo.

Dar a fost decorat Hamangiu! Și este foarte logic, ca sub un regim, care insultă magistratura, fiindcă ea n'a voit să dee formă legală abusului—să fie decorat magistratul odios, al cărui nume stă legat de defaimarea magistraților și justiției,

Ceea ce se scrie actualminte în presa guvernamentală despre magistratură și despre judecători, toate clevetirile, toate injuriile și insinuările, sunt copiate absolut după sistemul Hamangiu.

„A ști d'inainte ce va zice judecata", „a repartiza întîmplător la cutare secție" „curioase fenomene judiciare" — așa se scrie acum în presa guvernului, la fel scrise, în 1908, confidențial, către ministru și public în „Neamul Romînesc", sub semnătura d-lui Cuza—la fel scrise Hamangiu.

Dacă d. Manu a fost avansat și decorat ca răsplată imediată a nobilei sale păreri osebite, d. Hamangiu a fost decorat postum, ca autorul din 1908 al unui sistem hidos, pe care guvernul l-a plagiat în 1912.

Este cea mai sîngeroasă insultă pe care guvernul și-o adresează, cînd, patronînd insultele pe care presa oficială și oficioasă le adresează justiției, supune semnăturei Regelui, un decret prin care o decorație este acordată unui magistrat, înfierat și pedepsit pentru insultarea colegilor sei și superiorilor sei.

In penitenciarele din țară se află arestați mai mulți condemnați pentru ultragiare de magistrați, cari, ca și guvernul, au proferat insulte la adresa judecătorilor, fiindcă, ca și guvernului, sentințele nu le-au convenit.

De ce n'au fost decorați, sau, cel puțin grațiați—și acești confrați de suferință ai guvernului?!

„Felicitări de credință „către"

Hectorul Universității din Iași are, pe lîngă alte multe specialități originale, și pe acea de a pisa pe Rege, din gură și telegrafic—mai rău încă de cît cum nenorocitul pisează un proces verbal de autopsie.

In decurs de 48 ore, Hectorul a atentat, din nou, de trei ori, la răbdarea Regelui: a tuastat pentru Coroană la banchetul ce și l'a comandat domnul Arion; a felicitat pe Rege, telegrafic, de zece Mai și a fost la Palat cu programul de înaugurare a statuei, căci cum nu lipsește musca, să plictisească rasa cavalină, nu lipsește Hectorul de la nici o solemnitate mare, ce are loc în Iași.

Hectorul l'a felicitat pe Suveran în numele profesorilor universitari din Iași. Adevărul este, că l'a felicitat pentru a capăta răspuns și a putea lipi telegrama regală la dosarul ce conține nenumăratele succese, unele estorcate, altele eftene, altele iarăși, plătite—ale celebrului.

Dar telegrama dată Regelui de zece Mai, ne-a pus în față unui fapt extra ordinar, și totodată, în față unei probleme de sintaxă, absolut orfană ca trecut, ca prezent și să sperăm—ca viitor.

Hectorul Universității din Iași, nu știe romînește. Nu că nu știe de loc, dar scrie această limbă exact după stilul epistolar al oamenilor de rînd.

Regele, care scrie foarte corect și extrem de îngrijit, va putea face reflecții asupra înaltului analfabetism, care-și are reședința în cel mai înalt focar de lumină al orașului Culturei.

Iată textul telegramei dată de Hector „în numele profesorilor universitari din Iași".

Cu prilejul zilei memorabile în care Majestatea Voastră a-ți fost încoronat ca primul Rege al Romîniei, trimit cele mai calde felicitări de devotament și credință **către** *M. V.,* **către** *Tron și întreaga Dinastrie.*

Dorim ca încă mulți ani de acum înainte M. V. să serbeze această zi, în deplină **seninătate.**

Este permis unui profesor universitar, indiferent dacă este și Rector fraudulos, să adreseze asemenea telegramă Suveranului? Este permis ca în Universitate și în fruntea ei să stee un om care scrie; „devotate felicitări de devotament", „felicitări de credință" „felicitări respectuoase"(Regelui"—și toate aceste felicitări imposibile „către Tron" „către Rege", către dinastic".

Felicitări de devotament, felicitări de credință—iată ce nu există, nici macar în versurile naiv—epileptice cu care factorul de poștă te gratulează de sf. Vasile. A felicita pe cine va „către" ceva, este o grosieră lipsă de cunoștințe gramaticale elementare, însă mai puțin grobiană de cît deplina „seninătate" pe care Hectorul o dorește Suveranului—în numele tuturor profesorilor universitari din Iași.

OAMENI ȘI LUCRURI

Spre distrugere..

Intr'o ușoară însîngerare de flăcări potolite, văd amurgul stingîndu se, înnăbușit de fumul tot mai negru,—în apropierea balconului de unde privesc. Curge în valuri apa îmbelșugată a pompelor; tot în valuri curge și lumea de curioși. Puțin încă și seara își va întinde tăcerea, odată cu măreția i de umbre împăciuitoare...

Focul!...

Nu departe, un vast loc viran, pustiit, anul trecut, de un incendiu, e pe cale de a fi prefăcut într'un frumos colț cu clădiri impunătoare și moderne. Opera focului e, înainte de toate, de a ajuta și grăbi prefacerea; mulțumită lui, într'un număr de ani se poate transforma și înnoi. Pe urma fiecărui incendiu—după trecerea și uitarea dezastrului—vin înfrumusețările, vin clădirile noue, iar din îmbinarea tuturor schimbărilor mai mici se făurește orașul cel nou.

Așa e pretutindeni. De aceea privelișteа focului suggerează nu numai mîhnire, ci și speranță. Bucată cu bucată, fiece tîrg și-a văzut, ori își va vedea clădirile înlocuite — și, în desăvîrșirea operei de prefacere, elementul distrugător—incendiul—are o chemare și o forță mai presus de voința și îndrăzneala omului.

E o fatală necesitate ca omul să fie ajutat, îndemnat și înțețit; inițiativa lui e prea înceată. El singur, nesajutat de întîmplări, de accidente, de catastrofe, ar întreprinde prea puțin...

Toate aceste reflecții ni le suggerează coloana de fum, care înnegrește orizontul. Și cîte încă! Vedem în închipuire zidirea cea nouă de mîne; vedem înălțîndu-se confortul în locul strîmtoarei; luxul în locul uriciunei. Locuri virane n'or să rămînă; rămășițele sumbre de pereți arși nu vor aștepta multă vreme. Suntem în epoca grabei și transformările sunt tot mai repezi.

Din colțul balconului, în fața culorilor pe care le desemnează focul tot mai domol, grădinița plină de culori ne pare tot mai ademenitoare cu farmecele ei primăvaratice. Ea ne despărțește de zgomotele și de pratul străzii, îngăduindu-ne odihna și meditarea în adăpostul ramurilor de lilieci și a coroanelor de frunze ce în curînd vor fi îmbelșugate și pline de sevă.

...Dar nu va trece mult și cerințele transformării vor veni și încoace, cu năzuinți de cotropire. De pe acum vă plindește spiritul de nimicire al vremei; vă paște primejdia de distrugere, copaci cu capete pletoase de frunze, lilieci cu frenetice parfumuri! Ca mîni veți cădea sub securea nemiloasă. Nici straturile de flori nu vor fi cruțate, nici iarba, nimic!

Orașul în creștere are nevoe de ziduri și de incăperi, nu de locuri virane, nici de grădini cu flori. De aceia și focul care ruinează este, la rîndul său, un binefăcator, sau—cel puțin—un rău necesar.

Rodion

Alfred Binet

II

Născut la 11 Iulie 1857 la Nice, Binet făcu la început studii de drept, pe care însă le părăsi pentru a se consacra studiului psihologiei. Revue Philosophique publică de la data aceasta o serie de articole de ale lui.

Atras de cercetările lui Charcot, Binet urmează la Salpêtrière lecțiunile și lucrările maistrului, după care publică mai multe studii asupra halucinației, a hipnotismului și două volume: Magnetismul animal și alterațiunile personalității.

In 1899 înființă cu Beaumis laboratorul de psihologie de la Sorbona, al cărui Director devine în 1895, fondă revista Année Psichologique, pe care o conduse cu multe sacrificii de muncă până la moartea sa și în care publică materia ca pentru două zeci de volume.

Binet s'a dedat de timpuriu studiului psihologiei infantile. Incepînd din 1890 dete în Revue philosophique mai multe articole asupra Mișcărilor la unii copii mici, asupra Percepțiunei lungimelor și a numerelor la unii copii. In 1894 publică rezultatele unei Anchete asupra caracterului copiilor și intreprinde studii foarte interesante asupra Memoriei viziuale a copiilor, asupra Suggestibilității naturale la copii și un număr însemnat de studii de această natură în Année Psychologique, de la apariția revistei până la moartea fondatorului ei.

De la 1894, pentru a urmări studiile sale de psihologia infantilă cu deosebire asupra memoriei, Binet are ideia fericită de a pătrunde în școală.

Devenind prețedintele „Societății libere pentru studiul psihologic al copilului, fondată acum doisprezece ani de către Ferdnand Buisson, el intrase în relațiuni cu mulți inspectori și institutori ale căror lucrări el le conducea cu un neobosit zel și ale căror preocupațiuni le cunoștea foarte bine. El fondase în localul școalei primare din strada Granges aux-Belles un laborator de pedagogie în care a urmărit cercetările sale.

Acest contact cu oameni direct de meserie l-a putut feri de multe greșeli în care a căzut pedagogia științifică, așa ca numai, în deplină cunoaștere a lucrului a putut în prefața cărții sale „Fatigue intellectuelle" să aducă pedagogiei vechi o judecată de o extremă severitate.

Pedagogia veche zice el „trebue să fie complect suprimată, căci este lovită de viciu radical: ea a fost făcută cu aspect frumușel, ea este rezultatul ideilor preconcepute, ea procedează prin afirmări gratuite, ca confundă demonstrațiile riguroase cu citațiile literare, ea rezolvă cele mai grele probleme invocînd părerilor autorităților ca Quintilian și Bossuet, ea înlocuește faptele prin vorbe și discursuri; termenul care o caracterizează mai bine este acel de „verbiaj".

Unsprezece ani mai tîrziu în „Idées modernes sur les enfants (1909) el rezervă o parte din criticele sale pentru pedagogia nouă.

Cu toate că reamintește că „experiența controlul, precaunea, adevarul", sunt noile metode, totuși el se întreabă ce a rezultat din numeroasele lucrări ale acestor novatori cari pretutindeni au întreprins de a reface pedagogie pe baze științifice și face următoarele constatări: „Educătorilor li s'a deșteptat curiozitatea prin toate aceste făgăduieli; dar cei care au voit să cunoască, să analizeze, să înțeleagă lucrările noii științi au fost tot deauna c'am înșelați; căci ei nu găsesc de cît lucrări prea technice, cu înfățișare barbară, ale căror concluziuni sunt prea parțiale și adese ori de un interes prea mic, de o importanță prea mică; acestea nu sunt de cît fragmente împrăștiate, izolate, desmembrate.

Și învățătorii au fost mai ales surprinși de a vedea că chiar pătrunzîndu-se de toate aceste experiențe, ei nu trag nici un folos, nici o îndrumare practică în felul de a-și ține clasa.

Pedologiștii, aceia cari cel puțin au observat atitudinea educatorilor, le-au spus în zădar: „așteptați, faceți-ne credit... nu suntem de cît la început". S'a văzut că chiar acest început n'a fost bun. Vorbiam de vechea pedagogie ca de o trăsură demodată, dar care poate încă aduce servicii.

Pedologia are înfăţişarea unei maşini de precisiune, a unei locomotive misterioase, strălucitoare, complicate şi cari la prima vedere provoacă admiraţia; dar piesele par a nu se ţine una de alta şi maşina are un defect, că nu merge". Dimpotrivă, Binet se arată mai indulgent de cît altă dată pentru această veche pedagogie, pentru care fără îndoială are destule critici de făcut, dar căreia îi recunoaşte de a fi adus servicii, că a avut „viziunea directă a problemelor", că „a fost amestecată cu viaţa de şcoală", că „nu s'a înşelat insistînd asupra a tot ce ne interesează mai mult în educaţie „şi că trebue să-i păzim, „cel puţin orientaţia, gustul pentru problemele reale". El conchide ast-fel: „Ni se pare uşor de împăcat aceste două tendinţi cerînd pedagogiei vechi şi celei nouă servicii deosebite.

Pedagogia veche trebue să ne procure problemele de studiat; pedagogia nouă procedeele de studiu". Din acest punct de vedere, Binet a adus servicii foarte mari nu numai prin cercetările sale personale, dar şi prin influenţa ce a cercetat-o asupra unor instituţiuni. Binet a contribuit foarte mult pentru a desvolta în mulţi gustul pentru studiile psihologice. Les idées modernes sur les enfants, care este şi un rezumat al propriilor sale lucrări este măsura după care se poate judeca tot ce a făcut Binet pentru pedagogia nouă.

Binet s'a ocupat şi de chestiunea copiilor anormali. In 1904 instituindu-se o comisiune care să cerceteze care ar fi condiţiunile în care s'ar putea face educaţia acestor copii, Binet făcu parte din ea şi se passionă pentru această grea problemă psihologică şi medicală în acelaş timp pedagogică şi socială. Din necurmatele şi lungile cercetări la care el se dete în acecstă privinţă în colaborare cu dr. Simon a eşit volumul, Les enfant anormaux, care este un conducător foarte preţios pentru toţi acei cari sunt însărcinaţi cu organizarea sau diriguirea şcoalelor de perfecţionare. Binet a fost chiar însărcinat de către directorul învăţămîntului primar al Senei, de a coopera la organizarea cîtor-va clase de anormali, create cu titlu de încercare în şcoalele din Paris.

Binet a fost unul din creatorii pedagogiei experimentale, cel puţin în Franţa şi influenţa sa în această privinţă a fost considerabilă.

Atît prin lucrările sale anterioare cît şi prin calităţile spiritului său, a fost minunat pregătit pentru aceasta. Mulţumită acestor calităţi ale spiritului, despre care s'a pomenit, unite cu pătrunderea complecsităţii problemelor, cu sentimentul just al realităţilor pedagogice şi a necesităţilor şcolare, Binet a fost nu numai un savant de laborator, dar şi un psiholog practic.

Fiind dotat cu un mare spirit de independenţă, Binet n'a făcut nici odată lecţii în înţelesul obicinuit, laboratorul său de la Sorbona nu era alipit la nici un program oficial de studii.

Temperamentul său, greu s'ar fi acomodat cu sacrificiile din timp ce cere conducerea unor elevi.

Lipsit de ori ce ambiţie deşartă, era neimpăcat pentru cei pe cari îi simţia că se conduc de alte mobile de cît de cercetarea adevărului. Polemica îl interesa puţin.

Binet a fost după părerea învăţătorilor, negreşit unul din cei mai mari psihologi contimporani. Serviciile pe care le-a adus ştiinţei sunt nemăsurabile.

Scriitor cu talent şi dotat cu un spirit ştiinţific din cele mai alese, el a ştiut să se facă apreciat în acelaşi timp şi de marele public, pe care le-a iniţiat în problemele psihologiei empirice şi de către specialişti, cărora le-a arătat căi nouă.

C. V. Buţureanu
Institutor

Societate anonimă Română—Italiană a Industriilor Textile Iaşi

CONVOCARE

D-nii acţionari ai acestei societăţi sunt convocaţi în adunarea generală ordinară pentru ziua de 20 Maiu (2 Iunie) a. c. la ora 9 a, m., la sediul societăţii în Iaşi.

La ordinea zilei:

1) Raportul consiliului de administraţie;

2) Raportul censorilor;

3) Aprobarea bilanţului şi descarcarea consiliului de administraţie de gestiunea exerciţiului 1911;

4) Alegerea a 3 censori şi 3 supleanţi.

D-nii acţionari pentru a lua parte la această adunare, vor trebui să depună acţiunile lor pînă în ziua de 15 | 28 Maiu inclusiv.

La Iaşi: La cassa societăţii sau la Banca Moldova.

La Bucureşti: La The Bank of Roumanie L.-td. şi la Banca Marmorosch, Blank & Co. Soc. Anon.

La Paris: La Société Generale de France.

Preşedintele cons. de administraţie
Gh. Racovitză

Litere-Ştiinţe-Arte

Arta celor două Capitale. — Critica bucureşteană s'a arătat cam refractară şi cam rezervată faţă de artista ieşană, d-na Aglaia Pruteanu. Excelenta interpretă a „Damei cu Camelii" n'a întîmpinat laude multe, nici entuziasm. Intîrzierea sezonului? Deosebire de şcoală şi temperament? Se poate. Dar nici bună voinţă n'a prea fost.

Cunoscătorii „culiselor" găsesc anumite explicaţii răcelei ce s'arată d-nei Pruteanu. Nu vroim să ne oprim asupra micilor cancanuri, ori bănueli. Ştim că numai faptul de a veni de la Iaşi —cu intenţia de a reveni în Iaşi—ar fi o raţiune suficientă, ca o artistă să nu fie bine primită în Bucureşti.

Am putea zice că, în schimb, presa ieşană face uneori excese de politeţe cu artistele Capitalei, lăudîndu-le fără nici o rezervă şi evitînd de a înregistra oare cari scădere în evoluţia unor mari talente. Chiar cazul d-nei Mărioara Voiculescu face dovadă.

D-na Pruteanu nu se va reîntoarce mai puţin talentată, mai puţin merituoasă, dacă unii confraţi bucureşteni nu s'au grăbit s'o „consacre". Păstrăm deplina noastră convingere—în afară de ori-ce alte consideraţii neteatrale—că teatrul ieşan posedă în d-sa o forţă superioară şi o mare speranţă încă pentru mulţi ani de zile. R.

*

A apărut un elegant volum de nuvele şi schiţe: „Din viaţa conjugală", semnat de pseudominul *Aristide*.

*

Cu obişnuitul său curagiu, dramaturgul Bernard Shaw îşi rîde de cele 4 minciuni puse în circulaţie de presa engleză, privitoare la virtuţile desfăşurate de engleji, cu ocazia catastrofei „Titanicului": politeţea faţă cu sexul slab, sîngele rece, curagiul ofiţerilor şi celelalte.

Un articol extraordinar de îndrăzneţ!

*

Cu ocazia serbărilor lui Maurice Maeterlinck. M. S. Albert I, regele Belgiei, a conferit poetului, ordinul „Leopold" în gradul de mare ofiţer.

*

Centenarul naşterii lui Bariţiu se va serba la 12 Maiu. prin conferinţe ce se vor ţine în oraşele mai însemnate ale Transilvaniei.

*

Colonelul Boucher, fostul şef al biroului de operaţiuni pe lîngă marele stat major al armatei franceze, publică un volum, sub titlul sugestiv: „La France victorieuse dans la guerre de demain". Răsboiul cel victorios, pe care îl va duce ca mîine Franţa, este îndreptat, după Boucher, contra Germaniei, Austriei şi Romîniei...

*

STRUNA ZILEI

MOVILA DEZONORATĂ

Noul penitenciar al Iaşului se va clădi pe locul numit „Movila lui Cuza".

Ştire.

Pare-se că'n gînd şi au pus
Să se urce cît mai.. sus.
Trebuia, pentr'o 'nchisoare
Mai curînd să se.. scoboare.

INFORMAŢIUNI

❑ Din partea P. S. S. Ţincoca, protoereul jud. Iaşi, primim următoarea scrisoare:

Domnule Director,

Văzîndu-mă atăcat de un confrate în ziarul „Fulgerul", pus în serviciul minciunilor, vă rog a'mi acorda favoarea să pun publicul în cunoştinţă cu următoarele:

De trei ani muncesc fără răgaz pentru conducerea protoeriei judeţului Iaşi şi am pus în serviciul bisericei toate puterile mele. Acum văd în „Fulgerul" că eu am degradat Biserica: aştept cuvîntul acesta şi de la cei ce cunosc paşii'mei şi atunci voiu căuta să fac loc celor ce nici ei nu vor să muncească, nici pe alţii nu-i lasă în pace a munci.

Cît priveşte invinuirea ce mi se aduce, că aş fi pus pe preoţi sub observarea jandarmilor, cer să mi se dovedească cu fapte; pînă atunci consider calomniator pe autorul articolului ce vorbeşte despre mine, ca şi pe ziarul care se pune în serviciul defăimătorilor şi al turburătorilor de ape ca să poată pescui de după parapet, unde stau tolăniţi ca orientali de baştină.

Daţi'mi voe, vă rog d-le director, a vă mulţumi şi a vă asigura de consideraţiunea mea.

Econom. I. P. Ţincoca.

10 Maiu 1912, Iaşi.

❑ Direcţia serviciului sanitar, a refuzat d-lui farmacist Patraş, autorizaţia de a deschide o drogherie, în localitate.

Marele incendiu din str. Sărărie

Eri Joi, pe la orele 4, un violent incendiu a isbucnit în str. Sărărie, la casele cu No. 138, proprietatea d-lui Agatştein. de unde focul, alimentat de vînt s'a întins şi la casele din apropiere distrugînd în total 6 imobile, toate cu două etaje şi ocupate de numerşi locatari.

Pe la orele 4 trecătorii de pe strada Sărărie, au observat că la etajul al doilea de sub streaşina caselor cu No. 138, isbucnea afară, un fum des şi negru şi care în mai puţin de 5 minute s'a transformat în flăcări. Dîndu se alarma, au sosit la locul sinistrului secţia de pompieri din str. Toma Cozma, sub comanda locotenentului Georgescu, comisarii Argintoianu, de la disp. III, în raionul căreia se declarase incendiul, Teodor Ciundiu, un pichet de incendiu de la jandarmii pedeştri sub comanda d-lui locotenent Carp, etc.

In acest timp flăcările cuprinsese întregul inveliş al imobilului şi cum vîntul bătea spre str. Golia, începuse a lua foc şi acoperămîntul casei cu No. 140, proprietatea d-lui Rotenberg.

Curtea acestor case fiind plină de şuri cuşti de păseri, lemne şi fel de fel de barace, se transformase într'un cuptor groaznic, din care limbi de foc atacau şi se prelingeau pe cerdeacul caselor la imobilele din vecinătate.

Ajutoarele ce se dădeau, erau absolut insuficiente, de oare ce în primul loc lipsea primul element de salvare—apa.

Aproape toate conductele eran închise, iar în acele care mai găseau deschise, apa avea atît de puţină presiune, în cît nu putea fi trimisă din depărtare, iar aproape nu puteau veni pompieri din cauza prea marei călduri.

Cîţi-va soldaţi din regimentele 13 infanterie şi 7 roşiori, nu numai că nu au putut da vre-un ajutor incendiaţilor, dar paza lucrurilor salvate era foarte prost făcută, de oare-ce la locul incendiului, se adunase foarte mult public ce era răspîndit pe străzi cu ocazia serbărei zilei.

*

S'a cerut şi ajutorul secţiei de pompieri Nicolina, care sosind la faţa locului, sub comanda d-lui sublocotenent Georgescu, şi văzînd lipsa de apă, sau urcau pe acoperămîntul caselor, începînd desvălirea acoperemîntului casei cu No 142, care începuse să ia foc.

*

Grinzi şi scîndari arzînde erau aruncate de pompieri în stradă, şi ele se loveau de sîrmele electrice. Un nou pericol, căci teama ca sîrmele să nu cadă peste oameni — a făcut publicul să se retragă—şi pe de altă parte să se telefoneze pentru izolarea curentului.

*

Din partea parchetului a sosit la locul sinistrului d. procuror Ranetescu care a delegat pe d. subcomisar C. Dimitriu cu facerea cercetărilor.

*

Incendiul s'a întins şi la casa cu No. 142, isbucnind în acelaşi timp şi la No. 146 şi 148, căci flăcările se întindeau prin podul caselor şi numai din cînd în cînd isbucneau flăcări în afară indicînd locul unde ajunsese.

Pompierii s'au retras atunci la casele cu No. 150, proprietatea d-lui Reful Pauker, descoperind casa cu totul şi aruncînd lemnăria în stradă. Din fericire focul nu s'a mai putut întinde căci ar fi cuprins şi farmacia d-lui Th. Jellea.

De la casa cu No. 150 pompierii s'au reîntors la casele din urmă, ce erau în flăcări şi cu apa ce se aducea cu sacalele, au început stingerea.

Focul a continuat să distrugă lemnăria şi mobilele ce n'au putut fi salvate pînă la orele 1 noaptea, căci d'abia la orele 6 dimineaţa a putut fi localizat complect.

*

In total au ars 6 imobile şi anume: imobiul No. 138, proprietatea d-lui Agatştein; No. 140 proprietatea d-lui Rotenberg; No. 142 proprietatea d-nei Adela Vexler; No. 146 propr. d-lui M. Horn; No. 148 proprietatea d nei Ludmila Vaidanovici şi o parte din imobilul d-lui Reful Pauker.

In podul acestui imobil se aflau depozitate diferite medicamente şi erburi din farmacia d-lui Th. Jellea, cari au ars.

Clădirile erau mai toate asigurate.

Pagubele sunt aproximativ de 100 mii lei.

*

După cercetările făcute incendiul a luat naştere de la closetul caselor Agatştein, unde ar fi aruncat o ţigară aprinsă în vre-un colţ unde se aflau hîrtii şi petici — sau altul şi-a aprins ţigara şi chibritul l'a aruncat peste hîrtiile din closetul care fiind de scînduri a luat foc imediat şi de unde prin un coridor de scînduri s'a întins la casă.

Etajele de jos ocupate fiind de numeroşi negustori de vechituri, blănării etc, mai toţi oameni saraci şi cu avutul ne asigurat, pagubele sunt de fapt cu mult mai mari de cît suma arătată.

Prefectul poliţiei, sosit la locul sinistrului şi aflînd că focul a isbucnit de la casele Agatştein, a declarat că focul a fost pus de aci — căci, coincidenţă bizară spunea celebrul detectiv — cînd nu e apă în oraş atunci izbucnesc incendii. —

Comisarul i-a răspuns atunci: — Agatştein e aproape paralitic — şi cu patul a fost scos din casă.

Ei bine, i-a ripostat supărat prefectul atunci focul l'a pus altul.

*

Pagubile

Pagubele sunt însemnate. Casele au fost asigurate la Dacia-Romînia şi anume, Casa R. Agatstein pentru 50,000 lei, casa Ancel Rotenberg pentru 30,000 lei, casa Adela Vexler pentru 40,000 lei, casa M. Horn pentru 32,000 lei, casa Rudmila Vladimir pentru 52,000 lei şi casa R. Pauker, pentru suma de 60,000 lei.

Din locatari acestor diferite imobile, au suferit pagubi însemnate:

I. Blanaru Solomovici, Leb sin Idel, Marcu Iacobsohn, Iulius Vitner, Iosep Marcu, Haie Rosenzveig, H. B. Beer, Haia Vainrauch, Ana Barfeld, H. Bercovici, Ida Vadana, Bruha Vadana, Marcu Brill, Th. Jellea, M. Rubinstein, Iosep Goldstetn, Herş Goldstein, H. Baraş, Michel Nemusch, Haia Solomon, Lezer Schonfeld, V. Zasman, Carol Spigler, Luzer Goldstein, Haim Segall, Alecu Spulberi, Maria Kling, Marcu Groiser, Croina Berman, Moritz Wasserman, Sofia Herşcovici, I. Rosenfeld, Isak Spigel, M. Migden, H. Goldstein, şi Avram Iancu.

Cei mai mulţi au avut stricăciuni, cauzate prin salvarea lucrurilor din casă.

❑ **Congresul Camerelor de Comerţ.**—Fixat să începă începă în ziua de 27 Mai, congresul Camerelor de Comerţ a fost amînat pentru zilele de *3—6 Iunie*, în vederea serbărilor desvălirei Statuei lui Cuza-Vodă.

*

Cea mai importantă chestie ce va fi discutată în congresul de la Tulcea, va fi acea propusă de Camera din acel oraş şi anume: modificarea legei falimentelor. Această chestie a fost propusă de d. G. D. Şerban, fost preşedinte al Camerei de Comerţ din Iaşi, în congresele de 1910 şi din 1911, dar n'a putut ajunge la ordinea de zi.

*

Rezoluţiile ce vor fi propuse în această privinţă vor fi următorrele:

1) La înscrierea firmei să se ceară comerciantului să arate capitalul cu care-şi începe comerţul, cu specificarea dacă e în bani, marfă, efecte, ipoteci, etc., cu sancţiune, ca declararea falşă să fie considerată ca element de bancrută frauduloasă.

2) Un comerciant să nu poată uza de credite mai mari de 3 ori de cît capitalul său constatat prin bilanţul depus anual la Tribunalul respectiv, sub pedeapsă de bancrută frauduloasă.

3) Profesiunea de agent de comerţ, comisionar sau comis-voiajor în ţară, să nu se poată exercita de cît cu autorizaţia specială a Camerei de Comerţ respective.

4) In toate falimentele, expertiza să fie obligatorie.

5) Experţii contabili să se numească numai după o listă ce se va înainta în fiecare an Tribunalului de Camera de Comerţ respectivă.

6) Crearea Corpului de Contabili, cu răspunderea judecătorească a contabililor pentru registrele ţinute de ei, fiind obligaţi a contra-semna împreună cu patronul registrul-jurnal.

7) Un comerciant să poată fi declarat în stare de faliment din oficiu de Tribunal, atunci cînd din notorietate publică sau după încunoştiinţarea Camerei de Comerţ, se constată că vinde sub preţul de cost, înstrăinează mărfuri, etc., independent de reclamaţia creditorilor.

8) Modificarea articolelor din Codul de Comerţ, în care se enumeră cazurile de bancruă simplă şi frauduloasă, în înţelesul de a se înăspri condiţiile de bancrută frauduloasă.

❑ Zece Mai la şc. „V. Adamachi".

Inca de pe la ora 8 a. m., copiii în haine de sărbătoare, încep a popula sala de serbare, cu gust aranjată în acest scop.

Pe lîngă corpul profesoral, sub direcţiunea d-lui Cucu, asistă şi parte din părinţii elevilor, întruniţi pentru a li să tălmăci rostul serbărei şi marea însemnătate a celei mai glorioase zile de mîndrie naţionale, pentru Romînii de pretutindeni.

Serbarea se începe prin „Trăiască Regele", executat de corul şcoalei pus sub direcţiunea maestrului N. Cristescu, ascultat de întreaga asistenţă în picioare.

D. Cucu prin o substanţială cuvîntare desvoltă pe înţelesul tuturor însemnătatea istorică a zilei de 10 Maiu, după care prin alternare, — cu versuri recitate de elevi,—corul execută, următoarele bucăţi muzicale de o reuşită perfectă: Trăiască Regele, Iată ziua de serbare, Simptomele de armoţire, A trecut iarna geroasă, Zefirul, Fluturaşul şi Mulţi ani trăiască.

Iniţiativa d-lui Cucu şi N. Cristescu maestru, merită atenţiunea şi încurajarea publică, fiind singurul cor al unei şcoli primare din oraşul nostru, ast fel constituit.

❑ Inaintări în serviciul sanitar al armatei: d. căpitan dr. Ernest Juvara, la gradul de maior în rezervă; la gradul de căpitan, d. locot. dr. Constantinescu, de la liceul militar din Iaşi; la gradul de căpitan, d. loct. medic-veterinar Pomescu, din reg. 7 roşiori; medicul general St. Corvin a fost trecut în poziţie de retragere şi trecut la corpul IV, rezervă.

Băile OGLINZI

JUDEŢUL NEAMŢ

3 kilom. de la tîrgu Neamţ, de unde pînă la băi transportul se face cu Tramcare, Brecuri, diferite echipage, şi Automobil-omnibus foarte elegante şi automobile mici la fiecare tren
50% reducere prin gara Paşcani,

Sesiunea de la 1 Iunie la 15 Septembrie

Staţiune Balneară şi Climaterică de primul rang, situată în munţii Neamţului, *la o altitudine de 500 metri* deasupra nivelului mărei, de unde domină toată regiunea înconjurătoare, ferită de curenţi, înconjurată fiind din 3 părţi cu o pădure seculară şi un parc splendid.

Clima temperată, aerul curat şi hygienic de aci, unite cu poziţiunea sa pitoreşcă, îi dă coloritul şi farmecul încîntător al naturei bine-făcătoare.

Băile saline de aci sunt din cele mai concentrate şi rivalizează cu băile similare din Hall, Ischl, Reichenhall etc.

Cabinele de Baie şi Hidroterapie instalate în modul cel mai higienic şi modern, **sunt toate în faianţă.**

Băile au efect miraculos asupra **Rheumatismului, scrophulosei, limfatismul, cloro anemie, debilitate, rachitism, isehias, paralisii, neurastenie, sifilis, boale de piele, boale de copii şi de femei, leucorea, metrită, peri şi parametritele, fibrome, sterilitate, etc.**

Un pavilion modern pentru inhalaţie cu apă minerală, esenţă de brad şi diverse substanţe medicamentoase apropiate.

HOTEL şi VILE

RESTAURANT EXCELENT din nou aranjat cu bucătărie romînă şi franceză sub conducerea d-lor I. Simionescu şi M. Petersil, se serveşte Table d'hôte.

Pensiune (casă şi masă) de la Lei 6.50 pe zi de persoană.

O ORCHESTRA din cele mai bune amuzează publicul.

Pentru familiile care vor să facă menaj acasă, sunt vile şi camere cu bucătării, deosebite, cu luna şi sezon, cu preţuri convenabile.

Pentru distracţiuni clădire drandioasă, prevăzută cu săli: de dans, biliard, lectură, săli pentru diferite jocuri şi casino.—S'au construit din nou vile şi mai multe camere.

EFTIN şi FOLOSITOR

Pentru persoanele ce nu se pot deplasa, recomandăm **sarea extrasă din apele minerale din Oglinzi,** care din cauză că e mult introdusă, ne-a pus în plăcuta posiţiune, a scădea preţul unei cutii de 2 kilo dela lei **1.50** la **1.20**.

Sarea minunată de Oglinzi se află depusă spre vînzare, în toate farmaciile şi drogueriile din ţară şi în Tg. Neamtz la Administraţia Băilor.

Serviciul medical este încredinţat d-lui **Profesor Universitar Dr. V. Bejan,** medic şef al maternităţei din Iaşi, care va face şi operaţiuni cerute, asistat de d. Dr. *I. Rosenfeld*.

Persoanele care nu vor să stea în Oglinzi, găsesc în Trg. Neamţ, oraş cu 12.000 locuitori, cu prăvălii moderne şi bine aprovizionate, numeroase locuinţi confortabile şi eftine, cu sau fără menaj şi cari se vor transporta la băi cu tramcarele administraţiei la fiecare 15 minute, sau eventual cu *Automobil—Omnibus*.

Pentru orice informaţiuni a se adresa de pe acuma la subscrişii în Trg. Neamtz.

Concesionarii băilor Oglinzi: **Rudolf Fritz** & **Dr. I. Rosenfeld**;

In Iaşi, la d-nii I. Simionescu str. Carol 53 şi M. Petersil, Str. de Sus 189, antreprenorii Hotelului.

ULTIME INFORMAŢIUNI

❑ *Comisiunea inspectorilor secundari, în ultimul consiliu, a decis a se considera ca obiecte principale în cursul secundar inferior obiectele: romîna, matematica şi franceza. Numai la limba romînă însă nota obligatorie de trecere este 6; la celelalte s'a menţinut nota 5.*

❑ *Pentru reprezentaţia festivă ce se va organiza cu ocazia solemnităţii inaugurării statuiei lui Cuza s'au pus în repetiţie: „Fîntîna Blanduziei" şi Cinel-Cinel, ambele din repertoriul lui Alexandri.*

❑ *Duminecă 13 Mai, înainte de amiază, va avea loc o întrunire publică, convocată de toţi meseriaşii din localitate, spre a se obţinea demisiunile comitetelor ilegal constituite şi a se cere suspendarea cotizaţiunilor pînă la o înţelegere cu conducătorii meseriaşilor.*

❑ *Ni se afirmă, că tunelul de la Movileni, pe linia Iaşi-Dorohoiu, se găseşte într'o stare deplorabilă. Pereţii au început să se dărăpîne, şi apa pătrunde în tunel, ameninţîndu-ne cu surpare.*

Pericolul fiind mare şi iminent, credem că autoritatea competintă, va interveni fără întîrziere.

❑ *Corpul profesoral universitar din Iaşi a fost reprezintat la banchetul dat d-lui Arion prin* trei profesori *din peste cincizeci cîţi îi are.*

Din aceşti trei profesori, unul, celebrul Bogdan, reprezintă frauda, altul — dr. Riegler—este funcţionar pendinte de ministerul de interne.

Am ţinut să constatăm.

❑ *Se ştie că la întrunirea ţinută de meseriaşi în sala „Amiciţia" din Capitală, s'a votat o moţiune prin care, între altele, se propunea ţinerea unui congres al meseriaşilor în Iaşi.*

Congresul acesta va fi organizat de către un comitet de acţiune, compus din 20 de meseriaşi iaşani şi va avea loc Duminecă 27 Mai, *coincidînd cu prezenţa familiei regale în Iaşi.*

❑ Succesul boeuf al imbecilului.

Un număr de peste douăzeci de furturi, au fost comise, precum se ştie, la prăvălii situate în centrul Iaşului, prin întrebuinţare de chei false.

Autorii au fost descoperiţi şi ei sunt trei vestiţi hoţi, recidivişti în materie de furt.

Prefectul poliţiei profită de descoperirea furilor, pentru a-şi face laude prin „Evenimentul" şi a arăta, că principala lui preocupare, nu este prostia, precum afirmă adversarii, ci viaţa şi siguranţa cetăţenilor.

Adevărul este, că poliţia n'are nici un merit,—dacă merit poate fi în descoperirea autorilor furturilor, că dacă ar fi fost să-i descopere poliţia ei n'ar fi fost găsiţi nici astăzi, pentru motivul că poliţia, în crasa ei incapacitate şi neştiinţă, pusese pe autorul principal al furturilor, *numitul Vaismann, să urmărească şi să descopere el, pe furi.*

Descoperirea se datoreşte unui om din afară de poliţie şi anume unui alunar, care-şi desface marfa în Piaţa Unirei, şi care observase, Marţi sub seară, cum se amuzau pungaşii Vaisman şi Bottez, stropindu-se mereu cu parfumuri, din sticle ce aveau în buzunarele lor.

Mirat de această profuziune de parfumuri, la doi pungaşi, şi ştiind că din prăvăliile din strada Stefan cel Mare s'au furat şi parfumuri, alunarul făcu atent asupra acestui fapt pe agentul poliţienesc Agagianu, şi curînd totul fu descoperit.

Tot graţie alunarului, s'a aflat că pungaşii îşi procurau cheile false, de la un lăcătuş domiciliat în apropierea bisericei Talpalari.

S'a mai aflat, că la toate furturile, pungaşul Bottez, găsea mijlocul să ţie de vorbă pe gardistul din punct, să-l distreze cu vorba, în care timp pungaşul Veissman intra în prăvălie şi opera furturile.

❑ D. N. Gane a dăruit Academiei un hrisov original al lui Grigore Ghika, Domnul Moldovei, decapitat de Turci la 12 August 1775, dat lui Iordache Sucui, pentru stăpînirea unui loc slobod, din Iaşi, în uliţa Strîmbă.

❑ Duminică va avea loc la Vaslui alegerea parţială la colegiul I, în locul rămas vacant prin decesul lui Păncescu.

Singurul candidat ie d. Ioanide, susţinut de guvern.

Biroul electoral va fi prezidat de d. consilier D. Profiriu.

❑ Consiliul profesoral al facultăţii de medicină din Iaşi a delegat pe d. profesor dr. C. Thiron în juriul examinator al concursului de medici secundari, specialitate de boli interne.

Işi pusese candidatura deşi n'avea drept, nefiind încă profesor definitiv, şi celebrul Bacaloglu, zis şi gutsperică.

A fost respins fireşte.

❑ Din Paris se telegrafiază, că Tribunalul a acordat 2000 franci, daune interese deputatului Lahovary şi soţiei sale, cari au fost victimele unui accident de automobil.

Şoferul răspunzător de accident, a fost condemnat la 15 zile închisoare.

❑ Centenarul răpirii Basarabiei.

Secţia Iaşi a ligei culturale a trimis celorlalte secţii din ţară circulara ce urmează, privitoare la serbarea centenarului răpirii Basarabiei.

Domnule Preşedinte,

Implinindu-se în ziua de 16 Mai a. c, o sută de ani de cînd Basarabia a fost deslipită de trupul Moldovei, un comitet de iniţiativă din Iaşi, în frunte cu d nii A. D. Xenopol, P. Rişcanu, C. Climescu, C. Stere, Al. C. Cuza. Dr. Obreja, Dr. Leon C. Cozmovici, Dr. C. Şumuleanu, Profesori universitari; D. C. Moruzi, Al. Brandia, S. S. Pr. P. Savin, S. S. Pr. Gotcu, S. S. Pr. I. Popescu, etc. etc. a hotărît să apeleze la toţi Romînii de a se comemora această zi de durere pentru noi.

La una din şedinţele acestui comitet de iniţiativă împreună cu reprezentanţii Ligei Culturale din Iaşi, s'a hotărît a se încredinţa Ligei Culturale—Secţia Iaşi îndeplinirea *programului* acestei comemorări program ce s'a stabilit de comun acord în următoarele anumite puncte:

1) Se va organiza în fie care oraş cîte un festival, la care se va ţinea o conferinţă amintitoare a împrejurărilor răşluirei Basarabiei, precum şi Cetiri şi recitări ocazionale.

2) La sate, învăţătorii vor mai ţinea cuvîntări sătenilor, explicîndu-le însemnătatea zilei.

3) Pretutindeni pe cît va fi cu putinţă se vor mai ţinea servicii religioase.

4) Toţi romînii sunt rugaţi a arbora în acea zi drapelul tricolar, precum şi drapelul Basarabiei, roş cu albastru, ambele cu doliu la vîrf.

Pe lîngă frumoasele hotărîri luate în această privinţă de Comitetul Central al Ligei Culturale din Bucureşti, Liga Culturală—Secţia Iaşi, vă roagă a aduce la îndeplinire şi acest pregram cu mijloacele pe care le veţi avea la îndămînă, bine—voind a ne încunoştiinţa şi pe noi de ceea ce aţi făcut.

Dată fiind importanţa acestei date istorice, atît de dureroase pentru noi, credem că vă veţi da tot interesul, ca ea să fie comemorată într'un chip cît mai demn.

Primiţi vă rog asigurarea deosebitei noastre consideraţii.

Din partea comitetului de iniţiativă:

A. D. Xenopol

Din partea Ligei Culturale—Secţia Iaşi:

A. C. Cuza

❑ Decoraţiuni militare.

De zece Mai au fost decoraţi următorii ofiţeri, în activitate şi în rezervă, din Iaşi: la gradul de mare ofiţer al Stelei, d. general de divizie, în retragere, Skeleti Skarlat; la gradul de ofiţer, d. colonel Cernătescu Niculae, comandantul reg. 13 Stefan cel Mare; în gradul de cavaler, domnii: colonel Călinescu Alexandru, fost comandant al reg. 7 roşiori şi Bîrsescu Ion, loct. colonel, comandantul liceului militar; Coroana României, mare ofiţer: d. general de divizie Lambrino Alexandru, comandantul corpului IV armată; în gradul de comandor, d. general de brigadă Musteaţă Al. comandantul brigăzii 10 roşiori; în gradul de cavaler, d. maior Makarowitz Constantin, din statul major al corpului IV, medic maior Sava Goiu, dela infirmeria Frumoasă; medic maior Vereanu Ion, din regimentul Ştefan cel Mare.

❑ Domnul profesor Bălăcescu a fost numit, provizor, medic primar al clinicei chirurgicale, foastă a regretatului profesor Sculy.

Precum se ştie, d. Bălăcescu a fost numit şi suplinitor al catedrei.

❑ Comitetul de acţiune Cuza-Vodă, a fost convocat pentru mîine, orele 6 sara.

Pe lîngă membrii acestui comitet, au mai fost invitaţi la consfătuire, I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei şi d. I. Burada.

❑ D. Sibianu, directorul conservatorului de muzică, a cerut ministerului să trimată un delegat special, pentru examenele clasei de orchestraţie.

❑ O comisiune compusă din medicul şef al oraşului şi un inginer, pleacă mîine la Galata, în urma cererei făcute de consiliul comunul ai acelei comuni, care doreşte să se aleagă un loc pentru depunerea gunoaielor, care însă să nu aducă vre un reu oraşului.

❑ Consiliul comunal a fost convocat pentru Marţi, ora 5, spre al alege un ajutor de primar, în locul d-lui Cosmovici, demisionat.

❑ In sfîrşit azi a sosit la Primărie, adresa ministrului de interne, prin cari primeşte demisia d-lui dr. Cosmovici, din demnitatea de primar.

❑ Intre victimele incendiului de eri, fiind numeroase familii nevoiaşe s'a luat iniţiativa unei colecte publice, spre a se veni în ajutorul acelor familii al căror avut nu era asigurat în contra incendiului.

❑ Consiliul de higienă al oraşului, a fost convocat, pentru Marţi 15 Mai, orele 5 seara.

La ordinea zilei, între altele, raportul comisiunei cu privire la inspectarea farmaciilor.

❑ Pentru călătoria de la orice staţiune din ţară la Constanţa între zilele de 11 | 24—14 | 27 Maiu c. şi înapoi între zilele de 13 | 26—16 | 29 Mai c., a membrilor congresului *Ligei pentru unitatea culturală a tuturor romînilor,* se vor elibera pentru clasele I şi II, bilete de carton sau în lipsă bilete speciale, „cu preţul întreg", care vor fi valabile atît pentru ducere cît şi pentru întoarcere, iar pentru clasa III, jumătăţi de bilete de carton, sau în lipsă jumătăţi de bilete speciale, care de asemenea vor fi valabile atît pentru ducere cît şi pentru întoarcere.

La ducere, la biletele cu preţul întreg se va perfora numai partea superioară şi la întoarcere partea inferioară, iar jumătăţile de bilete se vor perfora şi ele atît la ducere cît şi la întoarcere.

Persoanele în chestiune se vor legitima cu bilete de legitimaţiune individuală speciale pentru acest congres, eliberate de sus numita *Ligă,* purtînd semnătura Preşedintelui precum şi ştampila Ligei.

La eliberarea biletelor de călătorie, se va aplica pe biletele de legitimaţiune respective, ştampila staţiunei cu data zilei.

La înapoiere odată cu reţinerea biletelor de călătorie se vor reţine şi biletele de legitimaţiune în chestiune.

❑ La 19 Mai, Simbătă va avea loc reprezentaţia piesei *„Baba-Hîrca",* care se va cînta cu elementele cele mai bune de care dispune Iaşul în genul acesta şi acompaniat de orchestra conservatorului.

❑ Viitorul prim ajutor de primar al Iaşului, cunoscutul Stamatiu, a scăpat ieri, ca prin urechile acului, de a fi fost obiectul unei lecţiuni bine meritate.

Venind în grădina Copou, Stamatiu zări pe o domnişoara călcînd pe gazon.

— Ascultă-mă, Madamă, se adresează nenorocitul, în chip foarte delicat, domnişoarei—nu te-a învăţat nimeni cum se calcă ?!

Domnşoara astfel atacată era o studentă, care venise în grădină în tovărăşia a doi colegi, cari precum era foarte natural, ar fi dat cuvenita satisfacţie stimatului, dacă acesta, de teamă, n'ar fi cerut scuze.

❑ Teatrul naţional din Iaşi a primit 18 mii lei pe decada Ianuarie—Aprilie, taxa de 5 la sută asupra spectacolelor străine.

Veniturile au crescut astfel în interval de un an, cu 80 la sută, de oare ce pe decada identică din 1911, teatrul local încasase numai 10000 lei.

❑ „Evenimentul", în numărul de Joi 3 Mai, a publicat o scrisoare a d-lui dr. L. Cosmovici „Pentru cei de la „Opinia" şi de la „Mişcarea".

Pe lîngă altele, în acea scrisoare d. Cosmovici, vorbeşte şi de criticile ce a adus lucrărilor executate de Serviciul de alimentare şi canalizare, al oraşului.

Luînd informaţiuni, am aflat că asemenea critici făcuse d. Cosmovici în acea frumoasă şedinţă a consiliului comunal, în care s'a ridicat cu vehemenţă în contru d-lui Inspector General Cantacuzino şi apoi a voit să-şi dea demisiunea.

Am mai aflat că cu acea ocaziune d. Inspector general a dat cuvenitul răspuns şi între altele că în ce priveşte criticele făcute de d. Cosmovici lucrărilor, bine înţeles că nu va sta de vorbă cu d-sa, şi că nimene nu va lua în serios pretenţiunea d-lui Cosmovici de a fi aratat d-sa, ba chiar „impus" Serviciului modul în care să se execute lucrările.

❑ In personalul din Iaşi al căilor ferate, a avut loc următoarea mişcare: d-nii Buzicska Frantz şi Stănescu Marin, au fost avansaţi, primul subşef de biurou, al doilea grădinar.

Au fost încadraţi d-nii Măinescu A., Stănoiu Dumitru, Stefanovici Z, Făureanu I., Miclescu C., Simionescu Petru, Olimpiade Gh., Palade Gh., Pîrvulescu Teodor, Vasiliu Ef. Const., Adamin C., Georgescu Marin, Popescu Ion, Istrati Crăciun, Pavelescu Ioan, Sava Iorgu, Stan Petru, Ionescu Achim, Ciochină Ion şi Cristea Ioan.

❑ **Judiciare.**—Procurorul general a declarat astăzi recurs contra deciziei Curţii de Iaşi s. II, privitoare la procesul Vernescu-Fischer.

— La s. II trib. se judecă astăzi în continuare, contestaţia făcută de fraţii Barbu cu privire la instituirea unui sechestru judiciar pe moşia Bădeni.

A făcut intervenţie, firma Unter & Comp. la care sechestrul a gajat recolta pentru 100.000 lei. Tribunalul deliberează asupra intervenţiei.

La s. I, a trib. urmează să se judece astăzi contestaţia pentru punerea în posesie a fraţilor Barbu, în ce priveşte moşia.

D-nii M. Cantacuzino, V. Sculy, L. Antoniu, Vesp. Pella, Osv. Teodoreanu, Suţu şi Drăcşineanu, pledează în aceste procese.

— Portofoliul firmei falite I. Ch. Dresner a fost cumpărat astă-zi pentru 48000 lei de d. Moisescu, proprietarul magazinului Luvru din Bucureşti.

— Curtea s. I a condemnat astă-zi la 4 luni închisoare, pentru falş, pe I. Ispas şi la o lună, pentru contravenţie la legea recrutării, pe Leizer Leizerovici.

— Au fost menţinuţi arestaţi Nică zis Cazacu şi I. Răpeanu, pentru furt.

— In procesul lui David Solomovici dat în judecata curţei cu juraţi pentru dare de foc, juriul l'a achitat astă-zi. Solomon a fost aparat de d-nii C. Jornescu şi G. Skarlet.

❑ Tot ce are Parisul mai impozant şi mai măreţ în edificii, monumente publice, bulevarde etc, ne redă absolut exact cinematograful Pathe Freres din Sala Circului Sidoli, în noul său program de astă seară Vineri, 11 Mai. Această interesantă călătorie în capitala Franţei, cuprinde între altele: Primăria, Pantheonul, Bursa, Biserica Sacré-Coeur, Palatul Cluny, Pont-Neuf, Penitenciarul, Domul invalizilor şi Esplanada, Arcul de triumf în grădina Caroussel, Place de la Concorde, Tuileriile,—grădinile Luxemburgului, Parc-Monceau, Buttes Chaumont (mica Sviţeră a Parisului), etc. etc.

Noul program conţine apoi: Tontoline magistrat, scene comice—Bernina, excursiuni pitoreşti prin Alpii Sviţerei —Pathé Journal, cuprinzînd între altele Inmormîntarea subşefului de siguranţă Jouin, victima banditului Bonnot (funeralii naţionale.

„Sacrificiu inutil", din seria filmelor daneze de o desăvîrşită artă, (2 părţi de program).

Se menţine banda automobilistă Bonnot, Dubois, Garnier etc., reconstituiri şi instantanee cinematografice după natură.

Mîne Simbătă matineu la 3 ore ziua cu preţurile populare obişnuite, şi seara reprezentaţie 9 la ore.

Patru programe nouă vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, şi anume: In fiecare Luni, Mercuri, Vineri şi Duminică program nou, pînă la sfîrşitul stagiunei de iarnă, care se încheie la 17 Mai a. c., şi tot patru programe nouă săptămînale vor fi reprezentate în întreaga stagiune de vară, în noua grădină Pathé-Freres (lîngă administraţia Financiară) unde vor continua reprezentaţiile pe tot timpul verei.

❑ Astă-zi s'a primit confirmarea preşedinţilor la acele corporaţii a căror preşedinţi nu sunt bănuiţi de a simpatiza cu opoziţia. Aşa putem afirma din sursă sigură că preşedintele comitetului confecţiilor, deşi ales cel dintăi şi cu cel mai mare număr de voturi n'a fost şi nu va fi confirmat.

Ultime telegrame

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 11 Mai

Turburările sîngeroase din Buda-Pesta

— Opt morţi — 230 răniţi —

Buda-Pesta. — Turburările, cari au luat un caracter cu totul grav, au continuat şi în timpul nopţei. Incăerarea între poliţie şi lucrători a fost sîngeroasă. Sunt 8 morţi şi 230 răniţi.

*

Lucrătorii au rădicat baricade şi au dat foc în cîte-va părţi ale oraşului.

Numeroase fabrici au fost distruse. S'a incendiat casa d-lui Tisza.

Linistea n'a putut fi restabilită, cu toată procedarea inverşunată a poliţiei.

*

Azi dimineaţă luptele au mai continuat.

Muncitorii au rîdicat alte baricade, cărora apoi le-a dat foc.

S'au făcut numeroase arestări.

Ingrijorarea generală creşte.

*

Greva generală s'a declarat în toată ţara. Orice activitate economică a încetat în Capitală.

Azi lucrătorii vor ţine un mare meeting, sub cerul liber.

*

Viena.—Procedarea autorităţelor ungureşti a fost înfierată în Parlament, şi e reprobată de întreaga presă, fără deosebire.

Turburările de după amiază

Budapesta.—După amiază ordinea a fost tulburată de mai multe ori în diferite puncte ale oraşului. Un manifestant a fost ucis cu un foc de revolver.

In strada Goemb s'au produs mari încăerări şi excese. Mulţimea a tras asupra poliţiei şi trupelor, care au ripostat. Manifestanţii au fugit.

Trei manifestanţi au fost rîniţi, s'au făcut 4 arestări.

Răspîndindu-se vorba despre o grevă la căile ferate, trupele au ocupat gările. Se crede că luminarea oraşului nu se va putea face astă seară din cauză că becurile au fost sparte.

Poliţia şi trupele continuă să patruleze.

Circulaţia tramvaelor a fost suspendată pe toate liniile.

Toate magaziile sunt închise.

*

Buda-Pesta.—Situaţia este neschimbată cu toate că au sosit trupe din provincie.

Excesele continuă în special pe străzite din vecinătătea bulevardelor,

O bombă a fost aruncată pe bulevardul vămei. N'au fost victime.

Comitetul diriguitor al partidului socialist a hotărît lucrătorilor să fie liniştiţi şi i-a invitat să termine greva.

Lucrătorii de la căile ferate au oprit 2 trenuri în staţia Rakos.

Incendiu

Dublin.—Marea suburbie Manovaniţa cu 300 de case a fost distrusă de un incendiu.

Răsturnarea unui tren

Roma. — Un tren al liniei ferate Magiore Niapole a scăpat pe o pantă la Cajodichione, 2 vagoane s'au răsturnat. Panica printre cei 300 pasageri ai trenului e indescriptibilă sunt 63 rîniţi.

Ducele şi Ducesa de Aosta au vizitat pe rîniţi la spitale.

Realegerea d-lui Deschanel

Paris. — D. Deschanel, a fost reales Preşedinte al Camerei.

10 Mai la Viena

Viena.— Un tedeum a fost oficiat în capela romînă de aci, cu prilejul zilei de 10 Mai în prezenţa ministrului României d. E. Mavrocordato, a membrilor legaţiunei, a fostului consul general al României d. Lindheim, a consulului actual d. Reitzez de Marieuvers, a tuturor ofiţerilor romîni aflători la Viena şi a membrilor coloniei romîne.

După amiază d. Mavrocordato a primit felicitările diplomaţilor, coloniei romîne şi a mai multor persoane mărcante vieneze.

DISPARIŢIA MISTERIOSULUI STAUBE

— Ultima operă a siguranţei generale —

Bucureşti.—Se ştie că acum cîtva timp, a fost arestat la Galaţi, un anume Staube, despre care d. Panaitescu şeful siguranţei generale Statului, făcea mare caz, afirmînd că este un mare anarhist, venit în ţară în scop de a comite un atentat îngrozitor.

Staube, pe cînd era transportat la Bucureşti, a sărit din tren cauzîndu-şi, o fractură a piciorului şi numeroase leziuni interne.

El a fost internat la spitalul Colţea, unde era păzit de opt jandarmi.

*

In acest timp, s'a transmis la toate poliţiile din lume semnalementele lui Staube, doar va veni de undeva confirmarea spuselor siguranţei, că e un anarhist primejdios.

După cum însă era de prevăzut, şi probabil după cum se ştia la siguranţă, de nicăiri n'a venit nici un răspuns.

*

Ori mare a fost surprinderea azi în Capitală, cînd s'a aflat că primejdiosul Staube, bolnav şi păzit la spital, a ştiut să dispară, fără ca pînă în acest moment să i se poată da de urmă.

Părerea generală este, că această dispariţie e suspectă, că Staube a fost făcut să dispară, de către acei, cari au simţit că farsa cu complotul n'a reuşit.

EPITROPIA GENERLĂ

A

Casei Spitalelor şi Ospiciilor

Sf. SPIRIDON DIN IAŞI

Aduce la cunoştinţa generală, că în ziua de 18 Mai s. c. se va ţine licitaţie publică cu oferte închise, la primăria Comunei Dumeşti jud. Vaslui, pentru vînzarea suprafeţei de pădure tînără, de 4 hectare 8935 m. |p., ce cade pe zona căei ferate în construcţie Buhăeşti-Băceşti,

Condiţiunile speciale pentru vînzarea acestei suprafeţe de pădure se pot vedea la servicul silvic al Epitropiei din Iaşi şi la Brigada Dumeşti din judeţul Vaslui.

Licitaţia se va ţine conform art. 72 83 din legea comptabilităţei generale a statului.

Garanţia provizorie este de 400 lei efecte sau numerar.

No. 03492
9 Mai 1912

CAUTAM 15-20 de STOLERI

se plăteşte 65—70 bani ora; buni constructori de conducte de lemn sînt plătiţi mai bine.

Adresa, Moara Fraţilor Diamant, Păcurari.

I. LIATRIS

AVOCAT

S'a mutat Str. Carol

Aleea principesa Maria

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vin zare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

NOROCUL lui Schröder
E COLOSAL!!

In cursul loteriei a XI-a am putut achita onor. mei clienți

LEI 100,000
pe No. 42,699 8|8

LEI 82,000 **pe No. 59,592**

LEI 45,000 **pe No. 42,382**

LEI 80,000
În patru premii a Lei 20000 și anume:

Lei 20,000 pe No. 3511
Lei 20,000 pe No. 50552
Lei 20,000 pe No. 52526
Lei 20,000 pe No. 55441

și nenumărate alte cîștiguri a lei 20,000, 10,000 etc. etc.

Pentru apropiata tragere clasei I-i loteria XII-a, ofer lozuri norocoase:

1/8 numai lei 1.50

1|4 Lei 3. - 1|2 Lei 6. - 1|1 Lei 12

Comenzile din provincie se efectuiază prompt și conștiincios contra plății anticipate, sau sub ramburs

ROB. TH. SCHRODER

Sucursale: BOTOȘANI: Str. Națională 203; BRAILA: Piața Sf. Archangheli (Casa Rally); CRAIOVA: Str. Unirii 69;

IAȘI: Str. Ștefan cel Mare 8; **Centrala**-BUCUREȘTI Calea Victoriei 106 **Sucursale:** Calea Victoriei 50, Calea Griviței 96, Str. Lipscani 72

Sucursale: PLOEȘTI: Str. Basarabilor 1; GALAȚI Str. Domnească 14.

Renumitele PLUGURI

întreg de oțel bătut marca PORC MISTREȚ

DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 și mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prășit

Mașini de secerat de Mc. CORMIC precum și alte mașini și unelte agricole, permanent în depozit la

Frații Bachstez, Iași

BRUSSELER TAPIS
Prix 4 fr.
R. GAHNEL
2, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco de Catalogue

„ANCORA"
ANKER

Societatea de asig. asupra vieței și de rente în Viena.

Aprobată prin decretul Ministerului de Iuțerne i și r No. 10141 din 1 Dec. 1858. Concesionată pentru România prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Dec. 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii și fond. asociațiunilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „

Situația asigurărilor la 31 [illegible] 1
92.127 polițe de lei 654 389.15
lei 1,995,501 72 [illegible]
Cantiunile depuse la [illegible] puneri din București.
Lei 7 453.500 ca garanție pentru asigurații din România

In anul 1911 s'au plătit asiguraților ca dividende
Lei 1,986,25[illegible] 63 | 100

Societatea „Ancora" închee;
Asigurări pe caz de viață și deces în conbinațiune cu scutirea de plată premiilor și oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemene toate celelalte combinațiuni moderne — cu și fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraților săi: Instacabilitatea poliței.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Polița universală.
Plata imediată și integrală a sumei asigurate.
Preț mare de rescumpărare etc. etc

Direcțiunea pentru România, BUCUREȘTI
Agentul general pentru Iași:
JOSEPH POPPER
Strada I. C. BRĂTIANU No. 166
(fostă strada de Sus)

PENTRU 16 LEI

Cele mai noui ceasornice Electro-Goldremontoir, de buzunar pentru bărbați, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele

Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare prețuește la **100 lei.** In realitate **costă** acestea prevăzut cu capac cu arc, impoo gate gravuri de mînă, mecanism [illegible], absolută garanție a durabilității, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanție pe 3 ani, **numai 16 lei.** Franco spese trimițîndu-se bani înainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanț elegant potrivit ceasului **6.50.** Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central* **Rundbakin** *Wien, III, Adamsgasse No. 15 | O.* Preț curent și pentru mașine de cusut, gratis. Francați cartea poștală cu 10 bani și scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondență romînă. 5370.

Fabrica de oglinzi

Israil Bergher—Iași

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi venețiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavaboari, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri și mobile. Execuție din cele mai elegante și moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

Cinematograf
PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentație

Programul se schimbă Luni, Joi și Sîmbătă

Matineuri

Sîmbătă și Duminică la 3 ore p. m.

Prețurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b

Prețurile populare obișnuite la matineu și anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

Colectura „PROVIDENȚA"
Iași, Strada Stefan-cel-Mare

Și de astă-dată norocul Colecturei „PROVIDENȚA" este **neîntrecut**

Iată dovada:

Cel mai mare cîștig pe care l'a dat Loteria Romînă, de

LEI **250,000**
(un sfert de Milion)

a căzut în Colectura „Providența" pe Nr. 25.655 precum și 20.000 Lei pe Nr. 57.197 tot in aceiași zi.

Iar la ultimele trageri au eșit afară de nenumărate cîștiguri a 3000, 2000 și 1000 lei următoarele câștiguri:

Lei	50,000	pe Nr.	19.562
„	70,500	„	10,595
„	10,000	„	59,168
„	5.000	„	59,171

!!! IGIENA ȘI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!

se obține prin întrebuințarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile și obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulcește și nutrește imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină și miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete și catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se atașează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE" KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. și Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. ȘIEBENEICHER** — BUCUREȘTI — Str. Smîrdan 24

Noua Coafiură de Dame
M. BACHMAN
— Iași—Strada Gh. Mârzesca 28 —

Aduce la cunoștința doamnelor că **Salonul de coafiură** este aranjat din nou cu toate articolele necesare și se efectuează tot ce privește această branșă, anume: cozi, bucle, turbane moderne, transformațiuni de asemenea

Se frizează cu ondulațiuni Marcel

Se primesc și comenzi în provincie

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 1

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Iaşi, str. Gr. Ghica Vodă 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul IX – No. 1589 – Duminică 13 Maiu 1912

Administraţia comunală

Actuala administraţie comunală, căreia i s'au tot prelungit zilele, e aproape să ajungă la vrista de un an şi jumătate. Cînd îşi va isprăvi veleatul de sigur că n'are să se poată lăuda ca împaratul Romanilor August, care zicea despre Roma, capitala imperiului său, că a găsit un oraş de cărămidă şi lasă unul de marmură.

Şi cînd ne gîndim, că unul dintre cei cari se mişcă mai mult din această administraţie, trăgea de mînecă pe toţi cunoscuţii mai înainte de a ajunge să facă parte din ea, spuindu-le că vor ajunge să umble pe uliţele Iaşului cu pantofi albi şi praf pe dinşii nu se va depune?! De sigur era o glumă aceasta şi o exagerare, dar nu e mai puţin adevarat că prin acest spirit se critica administraţia comunală liberală, sub care în adevăr nu era chip să ieşi pe stradă.

Liberalii tot găseau o scuză. Sub administraţia lor se făceau lucrările de canalizare a oraşului şi apoi n'aveau apă. Se vede că după chibzuinţa celor de sus, era nevoe de o primenire a actualei administraţii comunale, şi că era nevoe ca alte feţe să iea cîte un loc în ea. De aceia avem Primar nou, care de sigur e chemat să se mişte mai cu foţos şi mai bine de cît cel care s'a dus. Vom avea apoi se zice, un ajutor de Primar mai domol, de cît cel care a fost şi care căpătă o înaintare în rang, căci devine Prim ajutor.

Cel de al doilea ajutor, pe care vor să ni-l hărăzască cei de sus, va fi dacă judecăm lucrurile după activitatea lui de până acum, mai puţin iute. Şi la o aşa credinţă ne mai îndrituеşte şi împrejurarea că dînsul e romîn nou. Originea sa streină ne face să bănuim că nu va fi rezboinic, ci va umbla cu duhul blîndeţei.

Dar să ne întrebăm cu ce ne-am ales după o administraţie de un an şi jumătate? Să lăsăm de o parte certurile şi violenţele la cari s'au dedat unii consilieri comunali şi să judecăm lucrurile mai obiectiv.

De odată ceia ce ne face să ne gîndim cu oare care îngrijire pentru viitor este că sarcinele pe cari comuna le-a pus asupra contribuabililor s'au rîdicat aproape peste măsură. Proprietarii de imobile şi chiriaşii ar putea spune cîte ceva despre aceasta. Taxa asupra venitului imobilelor, a ajuns la maximum, taxa pentru gunoae s'a sporit. Proteste de o cam dată modeste s'au şi făcut. Iar dacă lucrurile merg toate aşa, avem credinţa că aceste proteste nu vor rămînea numai platonice, ci contribuabilii se vor înţelege între ei şi vor recurge la măsuri legale, pentru a face să înceteze acest spirit de fiscalitate comunală.

Dar în schimbul atîtor taxe, ce primesc nevoeşii locuitori ai oraşului Iaşi?

Se zice că oraşul e luminat cu electricitate. Ba se vorbea ca să se întindă sistemul şi prin părţile mărginaşe ale lui. Dar să observăm numai cum sunt luminate părţile unde electricitatea e deja instalată.

Până acum cîteva luni se stingeau de la o anumită oară două felinare, dar al treilea rămînea aprins pentru toată noaptea. Acum se sting trei felinare şi al patrulea numai, rămîne să ardă. De aceia de pe la 10 sara, oraşul stă aproape în întuneric. Intre lumina de la un felinar şi cea a altuia este o zonă de cîţva metri, unde întunericul domneşte.

Şi atunci ne întrebăm: Dacă e vorba pe aşa, de ce ne mai lăudăm cu lumina electrică? Dacă stai tot în întuneric şi acum, cum stăteai cînd oraşul se lumina cu petrol, unde e folosul?

De aceia şi auzim că la două, trei zile, pe străzile mari, străzi luminate cu electricitate, se comite cîte o spargere.

Avem apă. In timpul iernei, cînd nevoia de ea nu e aşa vie ca în timpul căldurilor, nu prea erau ameninţaţi cu întreruperi de mai multe zile. Acum cînd au sosit zilele căldurоase s'a spus prin poliţie la toate casele, că serviciul apei urma să fie întrerupt pe patru zile, deci toţi să se îngrijească păstrîndu-şi apa pentru tot acel interval. Toţi gospodarii au umplut vasele şi au aşteptat.

Din fericire ameninţare, a fost fără urmare.

După un interval de vre-o zece zile cînd oamenii nu mai puteau ţinea apa strînsă, atunci cînd li se comunicase că va urma o întrerupere, de odată apa încetează să curgă.

Aici însă trebuie să admirăm chibzuinţa administraţiei comunale. In momentul cînd întrerupea apa dădea şi un comunicat prin ziarele locale că aşa ceva se va întîmpla.

Şi de sigur ce e mai frumos de cît să spui omului: acum îţi întrerup apa şi tot acum te înştiinţez despre aceasta?!

Dar se vede că tot avem noi locuitorii ceva noroc, fiind că ni se promite că în timpul zilei serviciul de debitare a apei va continua.

In ori ce caz, este o ameninţare care veşnic stă asupra capului nostru. Nu eşti sigur de apă. Şi atunci ne întrebăm cu toţii: n'ar fi bine ca administraţia să se gîndească la aşa ceva? Dacă n'ajunge rezervoriul actual, de ce să nu se iea măsuri a se mai face un altul? De ce, pentru ori-ce eventualitate, fie că apeli conductele, fie că a crăpat un tub, să n'ai de rezervă apă cu care să poţi alimenta oraşul cel puţin 5 ori 6 zile? Căci e probabil că acest interval e suficient pentru ca să se dreagă lucrurile, cari au adus suspendaeea apei.

Ori ce motive s'ar aduce pentru luminat şi apă, locuitorii oraşului ştiu una. Ei contribuesc băneşte, plătesc taxe destul de rîdicate şi deci au dreptul să fie bine serviţi.

Ce să mai zicem apoi de strade, de curăţenie şi îngrijirea lor? Dacă e puţin vînt, nu poţi umbla pentru că te înecă praful, dacă ploua trebue să umbli cu galoşi ca să poţi străbate prin noroiu,

Şi de sigur va fi mai greu actualei administraţii care are apă, să spună de ce nu udă stradele, pentru ca să mai micşureze puterea prafului. Căci noi credem că nu e suficient să stropeşti numai piaţa Unirii şi str. Lăpuşneanu. La un asemenea serviciu avem drept cu toţii. Şi dacă prin mahalale sunt oare cari dificultăţi, ar trebui ca măcar stradele din centrul oraşului să beneficieze de aşa ceva.

Dar apoi canalurile, cari nefiind spălate, infectează aerul, că nu e chip să treci pe lîngă o gură a lor.

Să mai amintim aici şi de eftenirea traiului? Cele două articole principale, carnea şi pînea, cum stau? Preţul lor, ce e drept cam s'a prea urcat. Dar ce fel de carne şi ce fel de pîne se debitează consumatorilor? Şi apoi chilogramul să fie el kilogram? Mai acum cîte va zile auziam pe un consumator care făcea o gălăgie straşnică la un măcelar. Intre altele îi spunea: mi-ai dat 700 grame în loc de kilogram şi ceace mi-ai dat de mîncat numai carne nu ie.

Apoi, dacă aşa se efteneşte traiul, putem zice un *merci* administraţiei noastre comunale. **R**

POLIŢIA NOASTRĂ

— Se impune o anchetă, se impune schimbarea poliţiştilor —

Cu prilejul judecării în apel a unui proces inscenat de aşa zisa brigadă de siguranţă din Iaşi—unei femei de moravuri dubioase, ministerul public ceruse primirea apelului şi achitarea femeei, in vederînd şantajul poliţiei şi insistînd a supra rolului nenorocit ce l are poliţia locală, anume acel de a se ocupa cu persistenţă de lucruri neserioase şi de a lăsa neurmărite fapte principale.

Corespondentul ieşean al unui ziar din Bucureşti, află, în această privinţă, că ministrul de interne s'ar interesa de grava afirmare a procurorului.

Este timp ca ministrul să se intereseze de poliţia din Iaşi, care se află ajunsă la ultimul grad de incapacitate

Aşa zisa brigadă de siguranţă n'a fost inspectată de ani de zile şi dacă ea se dedă cu deliciul a urmărirea aventurilor galante, la şantajarea femeilor de stradă şi la alte ciupeli la fel—apoi crimele, hoţiile, pungăşiile urmăririle celor cu mandate de arestare—sunt fapte banale de care o asemenea poliţie nu se interesează

Garantăm ministrului de interne, că ţara n'are poliţie ticăloasă ca a Iaşului, garantăm că procurorul de Curte — un om care n'a calomniat nici odată, a afirmat Curţii de Apel incuria poliţiei de Iaşi.

Şi atunci ce mai aşteaptă d ministru? Bilet de voie de la d Grecianu, ca anchetă să fie făcută? Sau aşteaptă d. ministru ca să cădem cu totul prada pungaşilor?

Zilnic citim în ziare, că inspectorul general al poliţiilor, a fost în cutare sau cutare oraş să inspecteze poliţia. Nu sunt şi Iaşii oraş, sau consideră d. inspector poliţia de Iaşi ca sancto-sacră?

Am ajuns acolo, că un agent al poliţiei secrete şi-a permis să se dedee la vaste escrocherii, că un pungaş a fost angajat de poliţia incapabilă să descopere multele furturi făptuite în Iaşi—dovedindu se, în urmă, că furul a fost însuşi pungaşul angajat de poliţie cu descoperirea.

Dacă toate protestările noastre au rămas fără răspuns, să se iee în consideraţie măcar afirmarea făcută, în publică acuzare, de reprezentantul ministerului, şi să se ancheteze.

Căci o anchetă serioasă va face scapat Iaşul de o poliţie cum ie a noastră şi va pune pe gînduri pe cei chemaţi să dee viaţa şi siguranţa pe mîini capabile şi pe mîini curate.

ANACHRONISME

A'şi închipui cineva că d. Maiorescu, acum octogenar şi încă din cei trăiţi, corespunde situaţiei politice actuale, este ca şi cum unui pictor oare care i-ar trece prin minte să puie într'un peisagiu, sub pretext de armonie, un mamuth ca sa pască în mijlocul unei turme de oi merinos. Este fără îndoială un anachronizm politic să presupui că un prieten de copilărie al d-lui Carp, d. Maiorescu ar fi doftoria care se cuvine stărei anormale de azi, datorată guvernărei junimiste, pe cîtă vreme remediul, adică antidotul carpismului, trebuie căutat printre oamenii la ordinea zilei, protivnici politicei junimiste şi nu în lumea anti-deluviană unde se cugeta la fel cu d. Carp.

In poezie, da, s'ar mai trece asemenea lucruri şi Virgil putea foarte bine să facă pe Enea contimporan cu Didon, măcar că acesta din urmă a trăit cu 300 ani mai tîrziu după luarea Troei. Politica însă, ori cît ar pretinde contrariul d. Carp, nu e fantezie epică în versuri, ci tot ce poate fi mai proză contimporană.

Dar, desperecherile dintre membrii actualului cabinet şi împrejurările politice ale ceasului de faţă, sunt aşa de nepotrivite în cît îţi amintesc fără să vrei, anacronismele celebre. Inchipuiţi-vă de pildă pe d. Th. Rosetti, alt octogenar, luîndu şi în serios rolul de a lucra la ideia unei concentrări conservatoare şi susţinînd acum la bătrîneţe, ca după o experienţă de 60 de ani, s'a convins, în fine că junimismul a dat faliment.

Este admisibil ca veteranul carpizmului, omul care „şi-a trăit traiul, şi-a mîncat mălaiul“ împreună cu d. Carp, oftînd la unison cu d. Carp timp de 50 de ani, după şefia în partid, să recunoască acum că direcţia conservatorilor trebuie încredinţată altuia, mai tînăr şi mai priceput? A'ţi închipui pe d. Th. Rosetti în o asemenea postură ar însemna să'i dai rolul bătrînului Simion din tabloul celebru al lui Cigali şi în care memorabilă pînză, veneratul Simion admiră pe Isus cu ochelarii pe nas, instrument inventat 12 secole mai tîrziu.

Ce să mai zicem despre d. general Argetoianu, ale căreia adînci bătrîneţe sînt neliniştite prin demnitatea ce i s'a conferit, de a face pe ministrul de război?

Şi aşa mai departe, dacă am lua pe fie care ministru la rînd, ne-am convinge uşor de tot ridicolul guvernului actual.

Rătăcirea din urmă

Guvernul, oamenii şi presa lui, au, faţă de hotărîrile justiţiei în procesele ce s'au intentat regimului, situaţia, tristă şi ridiculă, cum zice romînul, unui cîine în car.

Dacă ar fi să judecăm pe d. Marghiloman de pe reflecţiile pe cari le face azi presa sa asupra hotărîrilor, cari l-au lovit, ar trebui să-l socotim de-a dreptul inconştient. E drept că loviturile ce îi se administrează sunt de aşa caracter zdruncinător, în cît victima trebuie să fie de o natură extraordinar de bogată ca să le poată rezista—dar am crezut pe fostul ministru de interne, totuşi mai puţin sărac de energie şi mai simţitor la ridicul de cum îl prezintă cei cari vorbesc în numele d-sale, sau, mai bine, cei prin glasul cărora vorbeşte însuşi d-sa.

Căci, în definitiv, cum stă chestia?

D. Carp a declarat, solemn, în parlament, că nu merge la justiţie cu procesul tramwayelor şi că afacerea o judecă guvernul, în consiliul de miniştri.

Şi au fost, totuşi, tăriţi la tribunal.

Guvernul a susţinut că justiţia n'are dreptul să cerceteze constituţionalitatea unei legi—şi Curtea de Casaţie a zis, din contra, că are acest drept.

D. Marghiloman a îndrăsnit să crează că poate, cu autoritatea-i de ministru la interne, să oprească, fară răspundere, lucrările societăţei comunale de tramwaie,—şi tribunalul a zis: nu; trebuie să plătească daune pentru abuzul de putere pe care l-ai săvîrşit.

Guvernul apoi, a făcut o lege, ca să poată desfiinţa societatea şi curma procesul—iar justiţia 'i-a spus că legea îi e anticonstituţională, şi ca atare i-a dat'o de o parte şi l'a judecat după legea sub imperiul căreia s'a născut societatea.

Guvernul a susţinut că societatea de tramwaye este neexistentă—iar justiţia îi recunoaşte existenţa, de vreme ce-i atribue despăgubire pentru trecut şi daune cominatorii pentru viitor.

Atîtea lovituri, dar, primite într'un interval scurt, în cît s'ar fi spart o bucată de granit. Este, prin urmare, explicabilă surescitarea d-lui Marghiloman—dar, ori cum, nu este explicabil cum de s'a rătăcit cu mintea pînă într'atît în cît nu simte că, ripostînd cum face prin gazetele cari 'l ascultă, se înmormîntează sub ridicol.

Căci este, într'adevăr, dureros de ridicol să vezi pe un om trufaş ca d. Marghiloman încercînd să înlăture efectul dărîmător al hotărîrilor justiţiei prin bucuria ce afectează faţă de cifra ce s'a acordat societăţei ca daune.

Nu m'a condamnat la milioane, ci numai la o sută de mii de lei, zice, prefăcîndu-se triumfător, fostul ministru de interne—prin urmare... am cîştigat procesul!

Felul acesta, naiv, de a încerca să dea schimbul opiniunei publice, prezintă pe cinicul de altă dată, ca un simplu nenorocit care 'şi a pierdut minţile—şi este regretabil pentru un om care pretindea, până ieri, să conducă destinele ţărei acesteia.

Il deplîngem pe d. Marghiloman, nu'l combatem.

OAMENI ŞI LUCRURI

O CARTE

Nu apar, în librăriile romîneşti, numai lucrări literare şi beletristice; apar şi cărţi de ştiinţă, de filosofie şi de sociologie. Intre cele mai vrednice de citit şi de meditat notăm „Emanciparea Femeei« de I. Novicow tradusă de d. Bogdan I. Goilav.

E cunoscută lucrarea lui Novicow ca una din cele mai calde apărări ce s'au încercat vr'o dată în favoarea femeei. Bogăţia documentării nu îngreuiază cetirea ei şi n'o face mai puţin atrăgătoare. Autorul a simţit, cînd a scris cartea; de aceea e convingătoare într'un grad înnalt. Bună oară acele pagini din capitolul intitulat: „Martirul femeei“:

„.. Să vorbim de femeea care a avut curajul să calce peste convenţiunile ce domnesc acum. Fiind liberă şi virgină s'a dat barbatului iubit, în momentul cînd pasiunea o atrăgea către dînsul. Mai tîrziu, ea n'a voit să se cunune cu el, pentru a rămînea liberă.

Ce încercări crude aşteapiă pe o femee atît de curagioasă şi independentă! Mai întăi e esclusă din societate; casele respectabile se închid în faţa ei, căci e dezonorată.

...Mai avem altele, mii şi mii, care fără să judece cîtuşi de puţin, ascultă de pornirea inimei lor. Cîte fete nenorocite trebue uneori să plătească cu o viaţă de chin o singură minută de beţie! E în adevăr îngrozitor. Dar ceva mai mult. Cîte femei nu cedează decît pentru a face plăcere bărbatului iubit şi nu pentru plăcerea lor proprie. Societatea le osîndeşte la o nenorocire veşnică—adică la o moarte înceată—fiind că au făcut un sacrificiu. In timp ce morala oficială cîntă pe toate tonurile laude altruizmului, acţiunea cea mai altruistă de care-i capabilă o femee, e numită destrăbălare şi perversitate.

Iar dacă în urma celei mai curate legături de dragoste, femeea devine mamă, o aşteaptă un nou şir de suferinţe cumpliie. Va să zică, pe de o parte e pedepsită, fiind-că a ascultat de vocea naturii, pe de alta e pedepsită şi mui crunt, pentru c'a îndeplinit cea mai sfîntă datorie...

„...Consideraţi un alt isvor de suferinţe. Copiii, născuţi fără sacţiunea socială sunt *nelegitimi*. Mama lor devine o femee pierdută şi nu e lovită numai în propria ei persoană, ci poate şi mai crud în nevinovata-i progenitură. Cît trebue să sufere biata, văzînd cum fiinţele, pe care le iubeşte mai mult pe lume, poartă o pată toată viaţa lor, în urma „rătăcirii“ sale...“

...Mă gîndesc, transcriind rîndurile aceste, la cele ce spunea mai eri, o tînără, frumoasă şi nefericită femee şi mamă,—povestind cu graiul înduioşat şi avîndochii negri umezi de lacrimi tragedia „rătăcirii“ sale cu toate urmările ei sociale, pentru dînsa şi pentru unica fiinţă care—inconştientă încă şi nevinovată—va împărţi ca mîni ruşinea şi răspunderea cu dînsa. Dac'ar putea scriitorii şi sociologii să grăbească sosirea unei vremi de adevărată şi largă emancipare, izgonind prejudecata care roade la rădăcină, planta gingaşă a Fericirii!...

Rodion

MISCELLANEA...

Săptămîna trecută a aparţinut Iaşului literar. Scriitorii Caragiale şi Vlahuţă au onorat a doua Capitală a ţării şi — nu suntem prea indiscreţi a o spune — s'au cetit strofe inedite ale unui poet încă necunoscut în reviste, cu ocaziunea vizitei acestor mari scriitori ai ţărei. Nu va trece mult şi versurile vor fi cunoscute marelui public. N'a lipsit nici banchetul intim, familiar, al „Vieţei Romîneşti“ în onoarea scriitorilor vechi — şi a celui nou.

*

D. Ovid Densuşeanu, şi-a mutat un moment, cortul războinic în a doua Capitală. Prezenţa d-sale, prelegerea d-sale n'au trecut fără urme. Dovada despre aceasta ne o va da cel mai apropiat număr al „Vieţei Romîneşti“, în care — presupunem — vor fi relevate cu obicinuita curtoazie polemică — săgeţile îndreptate de distinsul scriitor şi profesor în potriva poporanismului.

*

Iată-ne în domeniul vehemenţelelor şi al violenţelor. O abundenţă de publicaţiuni şi a făcut aparaţia în ajunul vacanţei. „Fronda“ — tînără şi setoasă de luptă — vibrează chiar în potriva unor reviste şi producţiuni simboliste, de şi aparţine ea însă-şi simbolismului decadent. „Floare albastră“ — precît ni se spune, îmbracă un caracter de pamflet şi proectează nimicirea simbolismului, sau cel puţină unor tineri simbolişti.

Ce e acest ton de atac? Ce e armura de luptă şi spre binele cui? Ce sunt tinerele legiuni care se încaieră şi se însîngerează?

...Aceste întrebări şi le pune şi o doamnă care, sub anonimhtul romantic de „Donna Clara“, publică într'una din noile reviste următoarea bucată de o eloquenţă remarcabilă şi de admirabilă intenţiune:

Ce mai zarvă, ce furtună e'n parnasul romînesc!
Paşnici cavaleri ai penei între ei să războiesc...
Trubaduri cu plete'nvoalte, sub a căror mîni fragile
Răsunau a *lyrei* coarde în accente juvenile,
Azi pe-a *arcurilor* coarde se încearcă prea semeţi,
Excelînd în meşteşugul aruncărei de săgeţi.

Unde's blînzii barzi? Şi unde-i pacea sfîntului locaş?
Templul muzelor divine, transformat e'n cîmp vrăjmaş...
Iar ai artei preoţi paşnici uită sfintele tradiţii,
Şi se pierd în sterpe lupte, certuri vile şi ambiţii;
Uită frunţile brăzdate de mult chin şi de amar,
Uită pe cei vitregi vieţii căror dînşii sunt un far,
Şi că dulcea melodie dintr'un viers înaripat
Redeşteaptă ades speranţa într'un suflet zbuciumat!

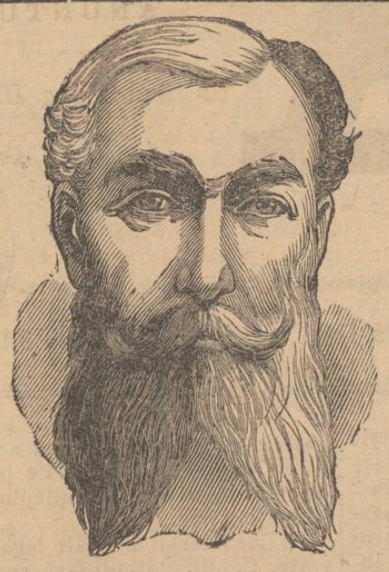

Nu vă speriaţi de

Părul alb

Intrebuinţaţi dar

Vopsea pentru PAR Seeger

care vopseşte imediat şi în mod natural părul albit sau cărunt, după dorinţă în:

Negru, Brun, Castaniu şi Blond

Intrebuinţarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată

Preţul unui flacon Lei 2.50

De vînzare la **Farmacii, Droguerii şi Parfumerii**

Depozit general: Bucureşti, Strada C. G. Cantacuzino 40

O! ce mare e puterea plăsmuirilor fierbinţi;
Ele stăpînesc tot una peste inimi, peste minţi...
Şi—acest sceptru înflorit îndrăznesc să'l profaneze,
Indrăznesc în locul artei teoria să'ntroneze!
Simbolismu. modernizmu: iată termenii la modă,
Nu se mai gîndeşte nimeni cu talent să scrie-o odă.
Lor le-ar trebui satira-ţi, o nemuritor Cervante,
Barzilor care din Pègas au făcut o Rosinante,
Şi luptînd ca Don Quijote, doar cu morile de vînt
Singuri ei ucid întrînşii ori ce ideal avînt!

Nu încrucişaţi dar spada, reculegeţi-vă 'n pace,
Fiţi în proza vieţei noastre, mîngîerea care face
Să'ntărim a noastre braţe, să'notăm din val în val,
Să deschidem orizontul spre frumos şi ideal.
Fiţi a noastră călăuză, în a lumii aspră cale,
Revărsaţi voi veselia în a tristei plîngeri vale,
Fiţi voi raza de lumină, care cu seninătate,
Să pătrundă deopotrivă în bordeie şi'n palate,
Fiţi înflăcăraţi apostoli ai ideei de'nfrăţire,
Şi uniţi prin armonie toată biata omenire!

*

Să sperăm că bunele îndemnuri cuprinse în versurile *Donei Clara* vor fi urmate şi că vom vedea, cu o oară înainte, domnind în templul literelor — pacea, liniştea şi armonia. **A.**

CURS

de exerciţii de cavalerie

PENTRU

maiorii de cavalerie

Ministerul de războiu avînd în vedere referatul direcţiei cavaleriei din 27 Februarie 1912 cu privire la înfiinţarea unui curs de aplicaţiuni practice şi exerciţii de călărie pentru maiorii de cavalerie a decis: Se înfiinţează pe lîngă şcoala de cavalerie un curs de aplicaţiuni practice şi exerciţii de călărie pentru maiorii de cavalerie, care are de scop:

a) De a ţine la curent pe ofiţerii superiori de cavalerie cu modificările şi progresele realizate în tactică, sub raportul întrebuinţării cavaleriei în legătură cu celelalte arme.

b) De a forma o unitate de vederi în conducere şi darea directivelor pentru funcţiunea trupei şi ofiţerilor şi de a dezvolta şi menţine vigoarea fizică cu ofiţerii superiori pentru călărie în teren, pentru obsiacole şi marşuri de rezistentă.

c) De a pregăti pe ofiţerii superiori pentru comanda regimentului.

Durata cursului de aplicaţiuni practice va dura două luni în timpul de la 1 Aprilie pînă la 1 Iulie hotărîndu-se în fie care an data începerii şi numele ofiţerilor ce sunt chemaţi a urma acest curs.

Pentru anul acesta durata cursului va fi de 35 zile cu începere de la 15 Maiu, a. c., iar maiorii chemaţi vor fi cei care urmează:

Rusescu Gh. din regimentul 6 călăraşi, Marini Camil din reg. 1 roşiori, Neagu C., din reg. 2 călăraşi, Bălăceanu Aristide din reg. 5 roşiori, Florescu Al. din reg. 3 călăraşi, Merişescu D. din reg. 4 călăraşi, Becu Eustaţiu din reg. 10 roşiori, Angheleom Scarlat, din reg, 5 roşiori, Costescu C. din statul major regal, Mitescu Alex. din reg. 4 roşiori, Crupenschi Mihail din reg. 7 călăraşi, Contavara N. din reg. de escortă regală, Berlescu Teodor, din reg. 6 roşiori. Olteanu Camil de la şcoala de cavalerie.

Scărişoreanu R. din ministerul de războiu, Olteanu Marcel de la inspectoratul general al armatei şi maiorul Călinescu I. din reg. 9 roşiori.

Profesori sunt numiţi: general de brigadă Popovici I., comandantnl brigadei IV călăraşi, pentru conferinţe şi aplicaţiuni relative la tactica celor trei arme; colonelii Praporgescu David, de la inspectoratul general al armatei, pentru conferinţe şi aplicaţiuni relative la tactica cavaleriei şi lt.-colonel Portocală N., avînd ca ajutor pe lt.-colonel Florescu Ion, pentru călărie.

Ofiţerii profesori vor avea dreptul la misia regulamentară întreagă prevăzută de legea soldelor, iar maiorii îndemnitatea de trei lei pe zi precum şi dreptul la foi de drum pentru dînşii, ordonanţe şi cai.

Toţi ofiţerii vor veni la şcoală cu cîte doi cai şi două ordonanţe, unul personal şi altul la cai.

La finele cursului, ofiţerii vor fi caracterizaţi prin termeni satisfăcători şi nesatisfăcători, de către consiliul de profesori.

Se va întocmi o foaie personală model A., în care se vor trece rezultatele obţinute de fie-care şi aceste foi se vor trimite corpului sau serviciului din care ofiţerul fac parte, spre a fi alipită la memoriu.

Aceste foi vor servi şefilor ierarhici la propunerile de înaintare.

Profesorul cel mai mare în grad este însărcinat cu direcţia cursului care va corespunde direct cu inspectorul cavaleriei.

Scrisori din Bucovina

—Dela corespondentul nostru particular—

Criza bisericească

Revendicările romînilor la postul de vicar general.—Guvernul propune de a se numi doi vicari generali.—Romînii primesc propunerea.—De vorbă cu un fruntaş romîn.

Cernăuţi 8 Mai.—Resolvarea crizei bisericeşti din Bucovina pare azi iminentă. Se ştie că imediat după moartea regretatului vicar general, guvernul era decis să numească în acest înalt post bisericesc pe un rutean şi că numai graţie energiei actualului mitropolit şi protestului energic ridicat de întreg poporul romîn din Bucovina, această numire a fost chiar foarte împiedicată.

Actualul guvernator al Bucovinei contele de Meran, nu de mult s'a prezentat mitropolitului, cu care a conferit în sensul numirei unui rutean, dar energicul nostru demnitar a ştiut să reziste presiunei şi să revendice postul pentru romîni, cu dreptate şi mîndrie.

In acelaş timp poporul s'a adunat într'un meeting de protestare demonstrînd în faţa palatului guvernatorului şi cerînd cu insistenţă ori despărţirea diecesei, ori postul de vicar general să rămîie al romînilor.

Guvernatorul s'a convins atunci, că nu poate merge contra voinţei poporului şi a renunţat să mai insiste.

Acum se vede că urmarea meetingului monstru a rămas fără rezultat. Guvernul nu voieşte să mai treacă la ordinea zilei peste glasul rugător al unei populaţiuni de peste 235,000 de romîni

El se gîndeşte serios la facerea unui act de dreptate bisericei străvechi romîneşti din Bucovina, căci zilele acestea ministrul cultelor s'a adresat mitropolitului cu propunerea, dacă n'ar fi cumva posibil numirea a doi vicari generali.

Această propunere a ministrului, deşi nu corespunde pe deplin cu aspiraţiunile romînilor, totuşi dovedeşte că guvernul ţine seamă de dreptele lor cerinţi, bazate pe o istorie de peste 500 de ani.

Cum am aflat despre această propunere, am căutat să aflu ce zic romînii de aceasta, şi m'am adresat unui fruntaş, al cărui cuvînt este autoritar în mişcarea culturală şi naţională a romînilor bucovineni.

D sa cu o deosebită amabilitate mi-a declarat următoarele:

„Ministrul întreabă: „Oare romînii ar fi mulţumiţi, dacă s'ar numi doi vicari generali?"

Ce să răspundem?

Inainte de toate ştim prea bine, că pînă acum în archidiecesa noastră nici cînd n'au fost doi vicari generali, şi ştim mai departe, că nici odată nu s'a simţit lipsa unui al doilea vicar general.

Deci, dară ce rost ar avea acum numirea unui al doilea vicar general? N'am zice nimic, dacă, în fruntea archidiecesei noastre ar sta un Mitropolit bolnav şi slăbănog, care are nevoe să fie sprijinit în activitatea sa de doi vicari generali.

Dar noi, mulţumită lui Dumnezeu, avem un Mitropolit, care este în puterea vieţii şi poartă cu mînă tare şi înţeleaptă cîrma arhidiecesei lui încredinţate.

Mitropolitul nostru e un păstor credincios, care neobosit veghiază asupra turmei sale şi care în partea cea mai mare singur munceşte.

Mitropolitul nostru a arătat la vremea sa, că poate ieşi la capăt şi fără vicar general, căci înainte de numirea fericitului archimandrit Miron M. Calinescu, el singur prin doi ani a cîrmuit archidicesa, fără ca să fie ajutorat de un vicar general.

De aici ni se impune ca răspuns:

E destul dacă se denumeşte unul, care să fie Romîn, ca astfel să se păstreze şi mai departe haina romînească garantată bisericii de împăraţii luminatei case Habsburg.

Această dorinţă a noastră formulată la acel meeting strălucit, e pe cale a ajunge la treptele preaînaltului tron şi toată nădejdia noastră o punem în dreptatea şi înţelepciunea împăratului nostru cari pururea ni-a fost scutul cel mai puternic.

Dacă unul din cei doi vicari va avea întîietate înaintea celuilalt, atunci întrebarea se rezolvă lesne, însă dacă amîndoi vicarii vor fi coordinaţi atunci iată nedumerirea!

La noii vicari coordinaţi primejdia nici cînd nu va înceta, ca să urmeze un Ucrain pe scaunul mitropolit şi atunci s'a dus haina romînească a bisericei noastre care şi aşa este destul de pîngărită cu petece ucraine.

Şi ei numai aşteaptă, ca să puie măcar odată laba pe cîrja archierească şi atunci va fi vai de sufletul nostru!

Atunci cu nici o putere nu vom mai putea împiedica stolurile, cari cu putere de lavină se rostogolesc asupra noastră din Galiţia.

Biserica noastră, care şi-a primit zestrea de la Voevozii noştrii ar fi atunci cîmpul de dans pentru toţi veneticii din Galiţia!

In caz cînd vor fi numiţi doi vicari generali, atunci noi romînii vom cere de la guvern cu toată energia prerogativă pentru tot vicarul general romîn!

Sfera sa de activitate şi aşa va fi destul de mărginită de vicarul urain, jurisdicţia sa şi aşa nu va mai ajunge peste întreaga archidiecesă, dar măcar una să i se admită.

Vicarul general romîn să fie denumit cum juresuccessionis!

Aşa dară numai singur vicarul Romîn să fie îndreptăţit a urma în scaunul mitropolitan! Cu aceasta s'ar păstra măcar întru cîtva caracterul romînesc al bisericii noastre.

Pînă ce bunul şi dreptul nostru Impărat va regula referinţele noastre cu Ucrainii, dîndu-le, conform rugămintei noastre, o diocesă separată de noi pînă atunci am avea măcar siguranţa că scaunul mitropoletan al bisericii noastre nu va fi nici cînd pîngărit de un venetic ucrain".

Aceste declaraţiuni comunicate de un bărbat autorizat, dovedesc pînă la evidenţă că romînii ar fi înţeleşi cu propunerea ministerului dar sub anumite condiţiuni, adică cu dreptul de moştenire la scanul arhiepiscopal!

Acum rămîne de văzut ce va răspunde ministrul la această pretenţiune de altfel pe deplin îndreptăţită.

Interesant este, că rutenii aflînd de propunerea, guvernului au mobilizat pe toţi deputaţii ucraini să combată propunerea, cerînd cu toată insistenţa numirea numai a unui rutean ca vicar general.

După cum stau însă lucrurile actualminte, se poate prevedea, că toate străduinţelee rutenilor vor fi zadarnice. Un rutean nu va fi numit vicar general, sub nici un cuvînt.

Mitropolitul de Repta este decis să ţie postul de vicar atîta timp vacant, cît timp dreptele pretenţiuni ale romînilor nu vor fi îndeplinite.

Şi că Inaltul prelat dispune de o voinţă de fier, toată lumea e convinsă.

Pînă una alta însă, propunerea ministerului de a se numi doi vicari generali, este comentată cu aprindere în cercurile romîneşti şi se găsesc şi destui romîni cari o combat.

De altfel, la aceasta vom mai reveni.

Gama

Societate anonimă Română—Italiană a Industriilor Textile Iaşi

CONVOCARE

D-nii acţionari ai acestei societăţi sunt convocaţi în adunarea generală ordinară pentru ziua de 20 Maiu (2 Iunie) a. c. la ora 9 a, m., la sediul societăţii în Iaşi.

La ordinea zilei:

1) Raportul consiliului de administraţie;

2) Raportul censorilor;

3) Aprobarea bilanţului şi descarcarea consiliului de administraţie de gestiunea exerciţiului 1911;

4) Alegerea a 3 censori şi 3 supleanţi.

D-nii acţionari pentru a lua parte la această adunare, vor trebui să depună acţiunile lor pînă în ziua de 15 | 28 Maiu inclusiv.

La Iaşi: La cassa societăţii sau la Banca Moldova.

La Bucureşti: La The Bank of Roumanie L.-td. şi la Banca Marmorosch, Blank & Co. Soc. Anon.

La Paris: La Société Generale de France.

Preşedintele cons. de administraţie

Gh. Racovitză

STRUNA ZILEI

LA AER CURAT...

Noul penitenciar se va clădi la dealul „Movilei lui Cuza".

Ştire.

Cu el tocma 'n deal se suie,
In loc ca să se... scoboare;
...Uzul este ca să puie
Deţinuţii la... răcoare.

INFORMAŢIUNI

Comitetul pentru centenarul Basarabiei roagă pe toţi cetăţenii să arboreze în ziua de 16 Mai drapelul tricolor cernit, ca semn al amintirei tristului eveniment ce a rupt a patra parte din România.

Toate ziarele sunt rugate cu stăruinţă să reproducă acest apel.

Numărul viitor al **Opiniei** *va apărea Marţi, 15 c.*

Marele manevre regale vor avea loc anul acesta în Dobrogea între corpurile II şi V de armată.

Domnul Ion Niviescu absolvent de gimnaziu, a fost numit subcomisar cl. II în Iaşi,

E probabil că d. profesor Ursu, va ţinea conferinţa la Teatrul Naţional, în ziua de 16 Mai, cu prilejul centenarului Basarabiei.

Ministerul Instrucţiei invită pe toţi diriginţii şcoalelor rurale dotate cu biblioteci, să înainteze de urgenţă un raport de numărul cititorilor şi al cărţilor date spre citire, de la înfiinţarea Bibliotecilor şi pînă la 1 Sept. 1911. Raportul se va înainta pe adresa Biblioteca pedagogică a casei şcoalelor.

Ministerul face cunoscut elevilor de clasa 8-a liceală cari vor da examen ca pregătiţi în particular, că pentru fizică şi chimie, vor trebui să-si aleagă 10 experienţe de fizică şi 6 de chimie In experienţele de fizică va trebui să figureze cel puţin cîte una din fie care mare grupare: 1) gravitate, 2) statica licidelor, 3) statica gazelor, 4) căldura, 5) acustica 6) lumina 7) electricitatea. In ce priveşte experienţele de chimie, vor prepara 3 din chimia organică şi 3 din cea anorganică.

Ministerul a îngăduit D-rei Teodosia Mehdiof să fotografieze localurile primare de băeţi şi de fete şi şcoalelor normale cu personalul şi elevii lor, cu condiţia ca să nu turbure liniştea clasei şi să nu vîndă fotografii elevilor.

Şcolare.—D. Nec. Gavrilescu, învăţător la şcoala din com. Minjeşti (Iaşi) care fusese suspendat din învăţămînt, fiind achitat de instanţele judecătoreşti, a fost reîntregrat în postul său.

— D-na Tereza C. Ionescu, institutoare la şcoala de fete din Mihaileni (Dorohoi) a fost detaşată pe ziua prezentărei la post, la şcoala de fete No. 6 din Iaşi.

— D-ra Maria Popa, conducătoarea grădinelor de copii din com. Sarighiol (Constanţa) a fost transferată pe ziua de 1 Septembrie 1912, la grădina de copii din Gherăeşti, (Roman), în locul vacant.

— D. Ioan Scripcă învăţător la şcoala din com. Lunca, se transferă pe ziua de 1 Septembrie 1912 la şcoala din Pomîrla, ambele în jud. Dorohoi.

La Podul-Iloaie a încetat subit din viaţă negutorul Michel Bercovici.

EPITROPIA GENERLĂ

A

Casei Spitalelor şi Ospiciilor

Sf. SPIRIDON DIN IAŞI

Face cunoscut că în ziua de 24 Mai 1912 oara 10 dimineaţa se va ţine în camera acestei Epitropii licitaţie publică prin oferte sigilate pentru furnizarea cu pînea necesară spitalelor: Central, Paşcanu, Institutul Grigorian, azilul Balş, ospiciul Socola şi ospiciul Galata pe timp de un an.

Licitaţia se va ţine conform art. 72 83 din legea comptabilităţei generale a statului.

Concurenţii sunt invitaţi a se presenta în acea zi însoţiţi de o garanţie provizorie în suma de 1000 lei în numerar sau efecte puplice.

Ori ce informaţiuni şi condiţiunile se pot vedea în fiecare zi de lucru în cancelarea Epitropiei la serviciul administrativ.

No. 03406
8 Mai 1912

Sumarul numărului de azi din „Noua Revistă Romînă", de sub direcţiunea d-lui C. Rădulescu-Motru este:

Noutăţi: Situaţia politică, linişte pînă la Septembrie—Legea învăţămîntului secundar şi superior.

Actuale; A. Jeanjaquet. Salonul de primăvară al „Tinerimei Artistice". (cu 8 reproduceri după operile d-lor: Steriade, † Grigorescu, Verona, Pătraşcu, Neylies, Mărculescu, Şt. Popescu, Poitevin).

Critică: I. Netzlet. De la Kleist la Ibsen.—Fl. Simionescu: Edouard Rod (cu un portret).

Literatură.—Emil Isac. Moartea unui Moţ bătrîn, (în metru poporanist).

Ştiinţă.—N. Einschleg, Psihologia Beţiei.—Beţia la marii scriitori; Hoffman, Huysmans, Edgar Poe—Beţia din rachiu şi liqueruri—Amestecul băuturior—Băutura fără pericol de beţie—„Laptele bătrînilor",—Vinurile celebre şi savanţii lor—Vinurile de Tokvi, spaniole şi franceze—O monografie a vinurilor romîneşti—Vinurile prelaţilor.

Insemnări; Alianţe franco-romîne—Actorul şi arta dramatică—Un apel al d-lui T. Costescu din T.-Severin—Statuia lui Heine.

Revista revistelor: Buletinul cercului de studii al partidului liberal—Viaţa Nouă—Grădina Hesperidelor—Farul.

Numai funcţionarii superiori de la toate instituţiile publice au fost decoraţi cu ocazia zilei de 10 Mai.

Nici o distincţie pentru funcţionarii inferiori de şi mai ales ei ar merita să fie încurajaţi.

Procura autentificată de Jud. II Urban Iaşi la No. 543 din 29 Noembrie 1910, prin care d-na Elena Popovici născută Balan, autorizează pe Dimitrie C. Mihalapol, de a încasa bani în numele sau să face ori-ce urmăriri.

Subsemnata o declară ca nuiă şi fără nici o valoare, de oare-ce i s'a retras procura de care se vorbeşte. Accasta se aduce la cunoştinţă publică.

Cu stimă

Elena Popovici
născută Balan

Astăzi s-a împlinit un an de la moartea regretatului om politic C. I. Stoicescu.

Un serviciu divin a fost oficiat dimineaţă în biserica Enei din Capitală.

Pe ziua de azi, s'au constatat în localitate două cazuri noi de anghină difterică.

Un comitet de evrei s'a constituit în localitate, în scop, de a lansa o listă de subscripţie, în folosul rabinului Goftesman, a căruia întreagă avere a fost distrusă, prin incendiul din strada Sărărie.

O frumoasă *Serată Dansantă* se organizează pentru seara zilei de Duminecă 20 Mai, în sala Teatrului-Circ Sidoli, de către Societatea „Unirea" a lucrătorilor tipografi. Comitetul de organizare pregăteşte o mulţime de surprize cu totul noui pentru publicul vizitator. Va fi şi un frumos bazar de obiecte.

Muzica Militară a Regimentului 13 Ştefan cel Mare, sub conducerea d-lui Capelmaistru I. Vlăduţă, va distra pe vizitatori, în tot timpul seratei, cu ariile cele mai frumoase şi nuoi.

Biletele se află de vînzare, la atelierul tipografiei H. Goldner str. Gh. Mîrzescu No. 17.

PRIMARIA COMUNEI IAŞI

In ziua de 25 Mai a c. ora 11 a. m. se va ţinea în localul Primăriei licitaţia prin oferte închise pentru întreţinerea şi refacerea stradelor, pieţelor şi trotuarelor cu pavaj de asfalt. Valoarea lucrărilor aproximativ 60000 lei.

Garanţia 3000 lei în numerar sau efecte garantate de stat.

Dispoziţiunele art. 72—83 din legea asupra Comptabilităţei publicese vor aplica acestei licitaţiuni.

Condiţiunile de licitaţie şi caetul de sarcini se pot vedea în fie-care zi de lucru la serviciul Technic.

10857 8 | 21 Mai 1912

ULTIME INFORMAŢIUNI

❑ **Statuia lui Cuza-Vodă.** — *Toţi foştii ofiţeri şi soldaţi, care au făcut parte din armată, sub domnia lui Cuza-Vodă, sunt rugaţi să participe la serbările de dezvălire şi să comunice preşedintelui comitetului sosirealor în Iaşi, pentru a putea fi găzduiţi şi ospătaţi.*

Ofiţerii, soldaţii, împreună cu toţi veteranii care au luat parte la războiul din 1877—vor forma garda de onoare a tribunei regale.

*

Societatea corală „Armonia" din Bucovina, compusă din 170 persoane, va participa la serbările de dezvălire:

De asemeni va participa o delegaţiune de 25 săteni, din comuna Humuleşti, localitatea în care s'a născut Ioan Creangă, povestitorul lui Cuza-Vodă.

*

— După dorinţa M. S. Regelui, la dezvălirea statuei lui Cuza-Vodă, nu vor rosti discursuri de cît Suveranul, un delegat al comitetului, primarul, istoricul A. D. Xenopol,—care va vorbi în numele ţerii, iar la urmă va fi Rugăciunea făcută de mitropolitul Moldovei.

*

Suveranii şi principii vor merge de la gară direct la mitropolie, unde va avea loc un Te Deum, după săvîrşirea căruia întreaga asistenţă, în frunte cu familia regală, miniştrii şi mitropolitul vor merge pe jos la locul statuei.

*

Toţi foştii primi miniştri şi miniştri, aflători în viaţă, vor fi invitaţi să iee parte la serbările dezvălirei.

❑ La telegrama de felicitare, trimisă de administratia comunală, cu prilejul zilei de 10 Mai, M. S. Regele, a răspuns prin telegrama următoare:

„Cuvintele însufleţite de patriotism ce Ni adresaţi, în numele cetăţenilor iubitei Mele a doua Capitală, cu prilejul zilei de 10 Mai, au mişcat adînc inima mea. Mulţumindu-vă călduros, vă rog să împărtăşiţi tuturor cetăţenilor urările mele de sănătate şi propăşire, precum şi bucuria ce simt, de a mă găsi în curînd, în mijlocul lor.

CAROL

După cum se vede, Suveranul a ţinut să confirme din nou, prin această telegramă, sosirea Sa în Iaşi pentru solemnitatea desvălirei statuei lui Vodă Cuza.

❑ *Poliţia lui Stroja—în cap cu ridicolul ei şef—şi a pierdut capul.*

Aflînd din ziare că s'a convocat pentru mîne dimineaţa o întrunire publică a tuturor meseriaşilor, **a silit astăzi pe antreprenorul sălii să restituie chiria primită ca să se zădărnicească întrunirea.**

Fiind înştiinţaţi în ultimul moment, meseriaşii vor ţinea o consfătuire tot mîne dimineaţă, în alt local.

❑ *S'a observat că la banchetul oferit de oficialitatea şcolară din jurul ministrului Arion, a asistat foarte puţină lume didactică din Iaşi: 3 învăţitori, 5 profesori şi 3 universitari din peste 500 inşi cît cuprinde corpul didactic ieşan.*

Explicarea acestui fapt este următoarea: guvernul actual numără foarte puţini aderenţi în corpul didactic ieşan; dar chiar din cei puţini din jurul ministrului n'au ţinut să ia parte, pentru că cei însărcinaţi cu recrutarea şi trimeterea la Bucureşti n'au găsit cu cale să îndemne.

D. Matasariu n'a vorbit cu nimene de cît cu învăţătorul Dumitriu şi rectorul Bogdan, primind invitarea, ca rector a crezut să se laude cu aceasta, dînd a înţelege celorlaţi colegi că pe ei nu i au invitat.

In schimb s'au dus oameni streini de partid, ca D. Ionescu, A. D. Xenopol, C. Ionescu, C. Romanescu şi alţii.

In schimb însă oficialitatea a ţinut să se trimeată telegrame de adesiune din partea tuturor cercurilor culturale din ţară.

A mai ramas vre unul nereprezentat? Vorba ceia o turmă şi un păstor; da un d. C. C. Arion!

❑ Asară s'au întrunit în conferinţă didactică profesorii şcoalei Normale; s'a cercetat situaţia elevilor absolvenţi de clasa VI a; s'a luat cunoştinţă de distribuirea oarelor la profesori cu începere de la 1 Sept a. c., cari cum au fost întocmite în consfătuirea directorilor de şcoli secundare.

S'a admis a se face o excursiune la Ruginoasa cu elevii şcoalei în ziua de Duminică 20 Mai.

❑ In cursul lunei viitoare va începe construirea la Galata a pavilionului pentru azilul de bătrîni.

Lucrarea va costa 26000 lei.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, se'ntoarce mîine dimineaţă în localitate.

❑ Mine are loc istalarea arhiereului Vartolomeu Stănescu, ca egumen al bisericei sf. Spiridon.

Serviciul religios va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei.

❑ Şedinţa comitetului de acţiune Cuza-Vodă a fost amînată pentru mîne Duminică, orele 5 p. m.

❑ Aseară a avut loc o consfătuire la Primărie, în vederea serbărilor ce vor fi date cu prilejul înaugurărei statuei lui Cuza-Vodă.

S'a stabilit în principiu, ca în jurul statuei să se instaleze 4 tribune dintre care una întocmită cu deosebire va fi destinată familiei regale.

❑ Din şcoala Oltea Doamna au fost eliminate zece eleve, pentru faptul că au cumparat stofa pentru uniforme, din altă parte şi nu de la Cancelaria şcoalei.

❑ A fost arestat la siguranţă conductorul de tramvai Teodor Costăchescu căruia pungaşii Veisman şi Botez, îi vînduseră cîteva din obiectele furate de ei de pe la prăvălii. Intre acltele şi o blană în valoare de 600 lei.

❑ Luni e hramul bisericei sf-ta Treime, Serviciul divin va fi oficiat de către părintele Savin, rectorul seminarului, C. S. parohul bisericei Gheorghe Goţan asistat de un sobor. La liturghie va asista şi societatea „Moldova" care îşi serbează patronul în acea zi.

❑ Parchetul general a dat ordin parchetului Tutova să facă percheziţii, în prezenţa credinciosului, la domiciliile lui Burhovici, Weinberg şi Zissu, socrul şi cumnaţii dispărutului Mendelshon din Huşi.

❑ Consiliul facultăţii de ştiinţi din Iaşi, a recomandat pe d. d-r. P. Bogdan, conferenţiar cu titlu definitiv la specialitatea chimie fizicală.

❑ Consiliul facultăţii de ştiinţi, a acordat premii pentru lucrări seminariale, d-lor N. Pascu şi Gh. Zotta, cîte o sută lei; d-lor Ştefan Procopiu şi Vasile Bălănescu cîte 50 lei.

❑ Dl. A. D. Xenopol, pleacă în astă seara la Lemberg, pentru a reprezenta Academia, la jubileul universităţei de acolo.

D. Xenopol va rosti un discurs, ce a fost prevăzut în programul solemnităţei.

❑ S'a anulat procesul verbal, prin care d. dr. Panaite Zosin, fusese numit provizor medic primar al ospiciului Socola, în al doilea loc, acum înfiinţat.

Se va publica concurs pentru ocuparea locului, pănă cînd, postul va rămînea vacant.

Concursul va avea loc în primele zile din Octombre.

❑ D-na şi d. P. P. Carp vor pleca la începutul lunei viitoare la Vitel, iar în ţară se vor reintoarce la sfîrşitul lui August.

❑ Luni fiind hramul paraclisului spitalului Paşcanu (S-fta Treime) serviciul divin va fi oficiat de arhiereul Bartolomeu Băcăoanu, noul egumen al bisericei sf. Spiridon.

❑ Concursul de chirurgie al medicilor secundari va începe la 31 Mai — iar juriul va fi tras la sorţi în ziua de 19 Mai.

Pănă acum s'au înscris la concurs d-nii d-ri: N. Protopopescu, de la spitalul Elisabeta Doamna din Galaţi şi P. Niculescu din Iaşi.

❑ Ministrul de interne va delega pe d. dr. Bogdan, în juriul pentru concursul de medici secundari, specialitatea bolilor interne.

❑ Arhiereul Bartolomeu Bacăoanu a fost ales de consistoriu inspector al seminariilor din ţară.

❑ Asociaţia farmaciştilor locali, în vedere că nici pînă astă-zi cassa Centrală a meseriilor n'a achitat datoriile de peste 3000 lei lasate de vechiile corporaţii, pentru medicamente, va refuza furnisarea noilor bresle pînă la achitarea datoriilor vechi.

❑ Domnul Stroja nu se dă bătut.

Astă-zi au fost chemaţi la poliţie un număr de patroni şi lucrători, aparţinînd breslelor de ferărie, lăcătuşărie, tinichigii, şi potcovari, pentru a li se da cuvenitele poveţe şi a li se face mustrările tradiţionale că nu se supun noului legi a meseriilor.

Poliţia umblă după potcoave de cai morţi.

❑ Statutul sindicatului medicilor a fost complect votat în ultima şedinţă. O delegaţiune de medici va vizita pe acei domni profesori care încă n-au luat cunoştinţă de statut invitindu-i să adereze la sindicat.

❑ O telegramă semnată de domnul Gidei, directorul Casei centrale, anunţă pe domnul V. Arsenie, preşedintele corporaţiei confecţiilor că s'a primit o contestare în privinţa alegerii de la zisa corporaţie şi în consecinţă comitetul n'a fost confirmat.

Noi am prezis încă de eri că aşa s'au pus lucrurile la cale.

❑ Mîne seară are loc o adunare generală a funcţionarilor tramvaiului electric. Se va discuta propunerea de a se transforma societatea zişilor funcţionari—recunoscută persoană morală prin decret regal—în societate cooperativă, pentru a fi mai bine apărată în contra nouei legi a meseriilor, care un inspiră de loc încrederea personalului de la tramvaie.

❑ S'a renunţat la ideea de a se asocia cîte un inspector şcolar comisiunilor instituite pentru examinarea elevilor în şcolile particulare secundare.

❑ In ziua de 18 Mai, va începe descomplectarea seriei a III-a de compectaşi şi rezervişti din garnizoana locală.

❑ Trupele din garnizoana locală, vor pleca la Şipote în dimineaţa de 18 Mai pentru 20 de zile.

❑ Locotenentul Petru Gheorghiu de la biuroul de recrutare de pe lîngă regimentul 13 Ştefan cel Mare, va pleca la Slobozia, (Ialomiţa), pentru a urma, şcoala de tragere.

❑ Domnul Manariu, împiegat la vama Iaşi a fost mutat la Burdujeni.

❑ Funcţionarii regimului.

A fost arestată o femee Feldman, strada Uzinelor. că tăinuitoare a unei rochii furată de pungaşii Weisman şi Botez.

Rudele femeei l'au angajat pe Brief, avocatul comunei ca să obţie eliberarea femeei.

Pînă acum n'a izbutit. Dar intervenţia lui Brief invederează ce fel sunt funcţionarii grecenişti.

Sunt groaznici!

❑ **Judiciare.**—La judecătoria urb' II, se va judeca la 22 Iunie, acţiunea intentată cu rechizitoriu d-lui avocat Mavrodin, pentru lovirea d-lui dr. Cosmovici.

Parchetul a dat judecăţii pe d, Mavrodin, cu art. 238, al. 3 şi 4. Primul alineat prevede lovirea, iar al doilea premeditarea şi se pedepseşte pînă la 2 ani închisoare.

Ca martori sunt citaţi numiţii C. Pavelescu, C. Mocanu, D. Crăciunescu, I. Andrieff.

— La judec, urb. I, se va judeca în ziua de 5 Iunie, procesul intentat d-lui Crudu, directorul şcoalei de croitorie a statului, dat judecăţii pentru lovire. Parte civilă figurează elevii: Gheorghe Irimescu, Emil Andresescu şi I. Tăzlăuanu.

Corp delict este depus un băţ, ce-a fost rupt în două pe spinarea elevilor citaţi.

— Neculai Zalare, fost sub şef de secţie în administraţia financiară Tutova, condemnat de tribunal, la 6 ani închisoare şi 127 mii lei despăgubire, pentru delapidări comise la Casa de economie a statului, a făcut apel, care se va judeca la 29 Mai, la secţia II a Curţii.

— La trib. Tutova se judecă azi importantul proces pentru anularea testamentului defunctei Blanche Costin.

— Procesul hoţilor de cai Bogonos-Popa, care trebuia să se judece eri la s. I a Curţii, a fost amînat, procedura nefiind împlinită pentru ziua de 23 Mai.

— Numita Elena Grigore, din comuna Mălini, judeţul Suceava, avînd legături amoroase cu ginerile ei, Gh. Agape, şi fiind prinsă în flagrant delict, de Safta Mihăilă şi Catinca Vlăjincă, surorile lui Agape, a fost legată de mîni şi de picioare de numitele femei şi sechestrată în casă pănă a doua zi, cînd cele două surori au adunat tot satul, comunicînd întîmplarea şi făcînd o manifestaţie ostilă, soacrei infidele.

Cele două femei au fost arestate pentru sechestrare de persoană, tribunalul Suceava a confirmat mandatele şi Camera de punere sub acuzare va avea să se pronunţe Marţi, asupra apelului femeilor.

— La secţia II a Curţei s'a amînat astă zi judecarea apelurilor complicilor falimentul Iacobi din Piatra N.

— D-na Ernestina Fischer a făcut astă-zi apel contra jurnalului tribunalului s. II, prin care avocatul Vasile Constantinescu a fost numit consiliu judiciar al lui D. Fischer.

— Procurorul general a făcut recurs contra achitării silvicultorului Meriucă şi negutitorului Sufrin, achitaţi în procesul fraudelor silvice din Neamţ.

— In procesul sechestrului de la Bădeni, tribunalul a respins intervenţia casei Unter, a primit, în principiu, intervenţia lui Beer de a se menţinea sechestrul, amînînd judecarea fondului pentru 18 Mai.

❑ Ileana Petrea, din Comuna Balţaţi suferind de pelagră s'a spînzurat eri, de o grindă din curtea locuinţei sale.

❑ Tot ce are Parisul mai impozant şi mai măreţ în edificii, monumente publice, bulevarde etc, ne redă absolut exact cinematograful Pathe Freres din Sala Circului Sidoli, în noul său program de astă seară Simb. 12 Mai. Această interesantă călătorie în capitala Franţei, cuprinde între altele: Primăria, Pantheonul, Bursa, Biserica Sacré-Coeur, Palatul Cluny, Pont-Neuf, Penitenciarul, Domul invalizilor şi Esplanada, Arcul de triumf în grădina Caroussel, Place de la Concorde, Tuileriile,—grădinile Luxemburgului, Parc-Monceau, Buttes Chaumont (mica Sviţeră a Parisului), etc. etc.

Noul program conţine apoi: Tontoline magistrat, scene comice—Bernina, excursiuni pitoreşti prin Alpii Sviţerei —Pathé Journal, cuprinzînd între altele Inmormîntarea subşefului de siguranţă Jouin, victima banditului Bonnot (funeralii naţionale.

„Sacrificiu inutil", din seria filmelor daneze de o desăvîrşită artă, (2 părţi de program).

Se menţine banda automobilistă Bonnot, Dubois, Garnier ete., reconstituiri şi instantanee cinematografice după natură.

Mîne Duminică matineu la 3 ore ziua cu preţurile populare obişnuite, şi seara reprezentaţie 9 la ore cu program nou.

Patru programe nouă vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, şi anume: In fiecare Luni, Mercuri, Vineri şi Duminică program nou, pînă la sfîrşitul stagiunei de iarnă, care se închee la 17 Mai a. c., şi tot patru programe nouă săptămînale vor fi reprezentate pe tot timpul verei, reprezentaţiile cinematografice din sala Circului Sidoli vor continua în noua grădină Pathé-Freres (lîngă administraţia Financiară) unde vor continua reprezentaţiile pe tot timpul verei.

Ultime telegrame

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 12 Mai

Excursiunea pe Dunărea

Bucureşti.—Din sorginte oficială, se afirmă că M. S. Regina nu va însoţi pe Suveran în călătoria pe Dunărea fiind indispusă.

Familia regală se va stabili la Sinaia la 29 Mai, pe tot timdul verei, fiind de pe acum stabilit că M. Sa Regele nu va pleca în astă vară în străinătate.

Deschiderea Sinodului

Bucureşti. — Sinodul se va intruni, Marţi în 15 Mai, la orele 10 dimineaţă.

Protestul studenţilor din Capitală

Bucureşti. — In urma celor petrecute, cu prilejul zilei de 10 Mai, studenţii s'au dus din nou azi, la prefectura de poliţie, cerînd să li se dea satisfacţiune.

Neobţinînd satisfacţiunea dorită, studenţii au hotărît, să ţie o întrunire de protestare.

Incrucişările flotei italiene

Constantinopol.—Comandantul de la Bengazi anunţă cu data de 10 Mai că 5 batalioane italiene au atacat defileul Benedcitam dar au fost respinse.

Turcoarabii au avut 8 ucişi şi 20 riniţi.

Se spune aci că flota italiană continuă a incrucişa împrejur de Kios, Mitilane şi Semnos.

Gravele evenimente din Buda-Pesta

Totalul incendiaţilor.—Şedinţa camerei.—Declaraţiile primului ministru. Noi atacuri.—Incendiarea fabricelor de electricitatea. — Meetingul din grădina municipală.—Atacul fabricei de asfalt.

Buda-Pesta.—Şi pe ziua de azi, avem de înregistrat la Buda-Pesta încăerări sîngeroase, care au avut de rezultat numeroşi morţi şi răniţi.

Manifestaţia de azi a căpătat un caracter şi mai grav, prin faptul că manifestanţii au încercat să dea foc fabricelor din oraş.

Iată telegramele primite.

*

Buda-Pesta.—Totalul arestărilor de eri este de 380, dintre care au fost menţinute 40. Căile care duc spre Parlament au fost şi azi închise de forţele poliţieneşti şi armată.

*

Camera.—Se depun mai multe interpelări urgente asupra evenimentelor, de eri şi cari rămîn a fi desvoltate la finele şedinţei. Deputatul Darvai depune raportul în numele comisiunei de imunitate asupra chestiunei deputaţilor trimişi în faţa comisiunei.

Comisiunea cere ca mai mulţi deputaţi să prezinte scuze. Deputatul Covaes trebue să fie exclus pentru 30 şedinţe. iar deputatul Rath pentru 8 şedinţe, Propunerile comisiunei sunt adoptate în mijlocul unui mare sgomot din partea extremei stîngi. Urmează şedinţa secretă. La redeschiderea şedinţei camera adoptă propunerea preşedintelui de a se ţine viitoarea şedinţă la 29 Mai.

In răspunsul său ministrul preşedinte declară că nu poate fi permis ca 50 000 oameni să ocupe piaţa din faţa parlamentului.

*

Buda.-Pesta.—Poliţia şi forţa militară au fost atacate şi au trebuit să se apere.

Numărul riniţilor este de 182, ucişi 6 şi arestaţi 300.

*

Buda-Pesta.—500 manifestanţi încercînd să dea foc fabricelor de electricitate din Neopart, puternice detaşamente de poliţie şi jandărmerie au fost indreptate într'acolo.

Oare care ordine începe a se stabili pe str. Veitzener, unde jandarmii depărtează baricadele. In cealaltă parte a străzei o fabrică de asfalt a fost în parte incendiată. S'au făcut şi azi numeroase arestări.

Poliţia a permis ţinerea unui meeting în grădinea municipală care s'a terminat cu o rezoluţiune prin care se invită pe lucrători să reia lucrul.

După sfîrşirea meetingului la orele 1 diferite grupuri au atăcat stabilimentul grădinei engleze însă au fost împiedecaţi de poliţie. S'au schimbat din nou focuri de revolver. Doi lucrători au fost grav riniţi. Pe la prînz manifestanţii au atacat pentru a 4-a oară fabrica de asfalt, ridicînd la spatele clădirei un rug căruia iau dat foc. Intervenind poliţia s'au făcut mai multe arestări.

Sunt şi 18 riniţi. Numărul felinarilor stricate trece de 5000.

Funerariile Regelui Danemarcei

Roschilde.— Corpul regelui Danemarcei însoţit de noul rege, şi familia regală a sosit la Kopenhaga la orele 12.

Se pregătesc funerarii solemne

Preparator special

de franceză, germană, latină, matimatici elevi de curs primar, secundar.

Emil Professor *Str. Sf. Teodor 36*

M. Mescher

Profesor de ştiinţi comerciale precum şi de limba şi literatura germană s'a mutat în **strada Pomir No, 6.**

Casele Dr. Finkelstein, etagiul de sus.

Domnişoara Erna Eckstein,

maestră în croitorie de dame, anunţă onorata sa clientelă şi onor public că întorcîndu se din Bucureşti cu modelele cele mai noi s'a mutat str, Ştefan-cel-Mare No. 30 casele M. Gottlieb.

Mobile Löbel

Iaşi — str. Lăpuşneanu 32 — Iaşi

DORMITOARE
SUFRAGERII
SALOANE
BIROURI

Mare asortiment în mobile de piele.
Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri asortate,
—Covoare, Perdele, storuri —
— Ultimele noutăţi —
Galerii de bronz pentru perdele Lei 7.50 complectă
BIROURI AMERICANE
— Lămpi electrice —
— PREŢURI EFTINE —

Face şi condiţiuni de plată avantajoase.

Primeşte comenzi, care se execută prompt în fabrica proprie str. Păcurari 106.

CAUTAM 15-20 de STOLERI

se plăteşte 65—70 bani ora; buni constructori de conducte de lemn sînt plătiţi mai bine.

Adresa, Moara Fraţilor Diamant, Păcurari.

PENTRU SEZONUL DE VARA

S'a primit la cunoscutul Magazin

PARADIS

Mătăsuri sangên, Voilage din toate colorile, Voil madelain, Mouselin Chifon, şi Mouselin sangên, Rochii de Broderii. Broderii pentru Bluze, Bluze Marquisette. Ciorapi Mouselin negre şi în colori, Garnituri de Rochii, Dentele Chantelij şi Dantele Macrame, Gulere de chipiure etc.

Cumpăraţi CORSETE moderne

Voilete şi Ercharfe moderne numai la PARADIS

CABINETUL DENTAR

AL

Drilor H. şi M. Pekelman

s'a mutat în strada Lăpuşneanu No. 6 casele Diamant *(foaste Walter)*

CREMA PUDRA SAPUN **FLORA** POMADA Capilogen (Apă de păr)

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziționea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vin zare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

NOROCUL lui Schröder

E COLOSAL!!

In cursul loteriei a XI-a am putut achita onor. mei clienți

LEI 100,000

pe No. 42,699 8|8

LEI 82,000 **LEI 45,000**

pe No. 59,592 **pe No. 42,382**

LEI 80,000

În patru premii a Lei 20000 și anume:

Lei 20,000 pe No. 3511
Lei 20,000 pe No. 50552
Lei 20,000 pe No. 52526
Lei 20,000 pe No. 55441

și nenumărate alte cîștiguri a lei 20,000, 10,000 etc. etc.

Pentru apropiata tragere clasei I-i loteria XII-a, ofer lozuri norocoase:

1/8 numai lei 1.50

1|4 Lei 3. - 1|2 Lei 6. - 1|1 Lei 12

Comenzile din provincie se efectuiază prompt și conștiincios contra plății anticipate, sau sub ramburs

ROB. TH. SCHRODER

Sucursale:
BOTOȘANI: Str. Națională 203;
BRAILA: Piața Sf. Archangheli (Casa Rally);
CRAIOVA: Str. Unirii 69;

IAȘI: Str. Ștefan cel Mare 8;
Centrala-BUCUREȘTI Calea Victoriei 106
Sucursale: Calea Victoriei 50, Calea Griviței 96, Str. Lipscani 72

Sucursale:
PLOEȘTI: Str. Basarabilor 1
GALAȚI Str. Domncască 14.

Renumitele PLUGURI

întreg de oțel bătut
marca PORO MISTREȚ

DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 și mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prășit

Mașini de secerat de Mc. CORMIC precum și alte mașini și unelte agricole, permanent în depozit la

Frații Bachstez, Iași

TONIA
En FONTE INCASSABLE
Prix: 0f80c.
Raymond GAMEL
2me quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco d'album sur demande

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GAMEL
2me quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

„ANCORA"
(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieței și de rente în Viena.

Aprobată prin decretul Ministerului de Iuferne i și r No. 10141 din 1 Dec. 1858.
Concesionată pentru România prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Dec. 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii și fond. asociațiunilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „

Situația asigurărilor la 31 [illegible] 11
92.127 polițe de lei 654 389.15 [illegible]
lei 1,995,501 72 [illegible]
Cantiunile depuse la [illegible] puneri din București.
Lei 7.453.500 ca garanție pentru asigurații din România.

In anul 1911 s'au plătit asiguraților ca dividende
Lei 1,986,253 63 | 100

Societatea „Ancora" închee;
Asigurări pe caz de viață și deces în conbinațiune cu scutirea de plată premiilor și oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemene toate celelalte combinațiuni moderne—cu și fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraților săi: Inatacabilitatea poliței.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Polița universală.
Plata imediată și integrală a sumei asigurate.
Preț mare de rescumpărare etc. etc

Direcțiunea pentru România, BUCUREȘTI
Agentul general pentru Iași.
IOSEPH POPPER.
Strada I. C. BRĂTIANU No. 166
(fostă strada de Sus)

PENTRU 16 LEI

Cele mai noui ceasornice Electro-Goldremontoir, de buzunar pentru bărbați, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele

Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare prețuește la **100 lei.** In realitate **costă** acestea prevăzut cu capac cu arc, impod[illegible] gate gravuri de mînă, mecanism [illegible], absolută garanție a durabilității, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanție pe 3 ani, **numai 16 lei.** Franco spese trimițîndu-se bani înainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanț elegant potrivit ceasului **6.50.** Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central* **Rundbakin** *Wien, III, Adamsgasse No. 15 | O.* Preț curent și pentru mașine de cusut, gratis. Francați cartea poștală cu 10 bani și scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondență romînă. 5370.

Fabrica de oglinzi

Israil Berghèr—Iași

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi venețiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavaboari, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri și mobile. Execuție din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentație

Programul se schimbă Luni, Joi și Sîmbătă

Matineuri

Sîmbătă și Duminică la 3 ore p. m.

Prețurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b
Prețurile populare obișnuite la matinee și anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b.—Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

Colectura „PROVIDENȚA"

Iași, Strada Stefan-cel-Mare

Și de astă-dată norocul Colecturei „PROVIDENȚA" este **neîntrecut**

Iată dovada:

Cel mai mare cîștig pe care l'a dat Loteria Romînă, de

LEI 250,000

(un sfert de Milion)

a căzut în Colectura „Providența" pe Nr. 25.655 precum și 20.000 Lei pe Nr. 57.197 tot in aceiași zi.

Iar la ultimele trageri au eșit afară de nenumărate cîștiguri a **3000, 2000** și **1000** lei următoarele câștiguri:

Lei	50,000	pe Nr.	19.562
„	70,500	„	10,595
„	10,000	„	59,168
„	5.000	„	59,171

!!! IGIENA ȘI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!

se obține prin întrebuințarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile și obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulcește și nutrește imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină și miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete și catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se atașează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE" KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. și Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. ȘIEBENEICHER** — BUCUREȘTI — Str. Smîrdan 24

Noua Coafiură de Dame

M. BACHMAN

— Iași—Strada Gh. Mârzesca 28 —

Aduce la cunoștința doamnelor că **Salonul de coafiură** este aranjat din nou cu toate articolele necesare și se efectuează tot ce privește această branșă, anume; cozi, bucle, turbane moderne, transformațiuni de asemenea

Se frizează cu ondulațiuni Marcel

Se primesc și comenzi în provincie

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, Str. Gh. Asachi 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No. 1590 — Mercuri 16 Maiu 1912

BASARABIA

Mine, cînd în cîntări de *Boji Pomilue* și *Boji țarea hrani* toată biserica românească de peste Prut va proslăvi fericirea alipirei Basarabiei, la marele imperiu Moscovit și prin batere de medalii, prin rădicări de columne, statui, monumente se vor înveșnici țarii eliberatori ai popoarelor creștine de sub jugul otoman, noi neamul Românesc de pretutindeni vom pune crepul negru, ne vom cerni casele, ne vom învăli în giulgiu negru steagul nostru național, pentru a arăta lumii că simțul nostru de Romîni ni e adînc jignit, căci în dosul crucii și al slobozirei de Turci s'a urmărit înghițirea în pîntecele marelui Imperiu moscovit a unei bune părți din țara Moldovei, înstreinînd pentru de-a pururi legăturile între ei și noi și răpind acel șanț adînc care rupe inima unui neam în două.

Jugul turcesc a fost impus de vremuri celor 2 țări surori, prin victorii de arme, prin calcul politic. Nu noi, două țărișoare de la Dunăre era să brăzdăm alt drum în orientul Europei, puterei năvălitoare a Turcilor și abia Viena prin ajutor străin a putut scăpa de ghiarele otomane: Dar Mircea s'a războit cu vitejie și a fost răpus, iar marele Ștefan i-a învins, dar le-a recunoscut puterea și a primit să închine țara Turcilor, nu să fie închinată.

Acest jug Turcesc ne-a atins punga, ne-a atins corpul, ne-a smuls brațe, ne-a sleit pe glie, dar nu s'a atins de credință, de graiu, de lege. Fie duși de bigotismul lor esclusivist, fie duși de îngîmfarea învingătorului, Turcii ne-au lăsat în pace cu fondul nostru sufletesc de gîndire și de simțire; ba ce e mai mult prin durerile și restriștile fizice și materiale, ne-a sporit fondul moral și sufletesc, hrănind calea spre neatîrnare și unire.

Era mare vîlvă produsă în Europa de creșterea puterii semilunei; de aceia lumea creștină s'a răsboit contra Turcilor în Asia, și mai apoi în Europa; iar cînd sudul, centrul și Apusul Europei au obosit în lupte cu Turcii și au încheiat definitiv oprirea în loc a Musulmanului, ba retragerea lui până la Dunăre, iată că răsare în răsăritul Europei Muscalul și dus de nevoile sale locale spre a-și scutura jugul tătărăsc, ce îngenunchiase cerbicea Țărilor Moscovei peste 200 de ani, apoi spre a-și găsi drum la mare, au mers din izbîndă în izbîndă, au supus Cazanul cu oarda de aur; au supus Riga și Finlanda, au îmlădiat lor și pe Cazacii de Don, au alungat pe Svezi din Rusia, au luat partea leului în împărțirea Poloniei, au creiat Noua Rusie la Sud pe ruinile Tatarilor Musulmani, și așa au ajuns la hotarele Turciei în zările secl. al XVIII, tocmai cînd Turcii, prin pacea de la Carlovitz încheiau cel întâiu tratat de umilire, de știrbire a imperiului în hotarele sale și deci de dare îndărăpt.

Creșterile Rușilor la Nord au corespuns cu scăderile Turcilor la Sud și atunci iese la iveală în diplomația Europeană politica de extensiune slavă a lui Petru cel Mare, care făcea să circule un testament olograf al marelui Țar, că visul de aur al politicei Țarilor e stăpînirea Țarigradului, cheile sfîntului mormînt din Ierusalim și legendara politică a unei turme și un păstor, care va fi: *Țarul cel alb.*

Formula a fost găsită lesne: era *ortodoxia.* Ceia ce un Moldovan — Petru Movilă — a întărit în 1642 ca dogmă creștină ortodoxă; ceia ce un Miescu — alt Moldovan — a însădit în mintea lui Petru cel Mare în *delfin* imperial, cultul creștin, a devenit o platformă politică în gura și scrisul diplomației moscovite.

Cu *crucea* lui Cristos înainte au plecat Muscalii să scoată pe creștini de sub Turci; și la umbra acestei cruci, tot ce a fost dornic de libertate, de neatîrnare politică s'a alipit cu gîndul, cu inima, cu sufletul: Suta a XVII a formulat ideia; secl. al XVIII-a a frămîntat'o în vîrf de suliițe, în loviri de sineți și puști, în bubuiri de tunuri, în chiote de bătălie și șiroaele de sînge, pîrae, rîuri de sînge; toate au curs în numele Crucii. Și a crezut'o Bulgarul; a crezut'o Sîrbul; a crezut'o Muntenegreanul; erau Slavi, rude, veri, *Iugoslavi.* Dar din nenorocire am crezut'o și noi Romînii, și începînd de la 1654 până la 1807, și domni și boeri și vlădici, și norod—și astăzi încă din nefericire numai norod—am crezut că Muscalul vine sincer cu Crucea în sin să ne scoată de sub Turci, fără a bănui un singur moment că în dosul acestora se ascunde interesul de hrăpire și de întindere teritorială.

Nu se poate tăgădui că acest amestec Rusesc în trebile dinlăntru ale Imperiului otoman au stărnit la popoarele creștine năzuinți de emancipare. Da; în urma deselor învingeri, s'a impus Curței sultanului o îndoită protecțiune peste popoarele Creștine din Turcia, și dacă Curtea Imperială Turcească era *Suzerană*, Curtea Imperială Moscovită deveni *protectoare.*

Intre aceste 2 Curți s'a desfășurat toată istoria țărilor românești de la 1774 încoace, după ce Muscalii ne-au ocupat și guvernat militărește timp de 22 ani efectiv în răstimp de 60 de ani, deci tocmai o treime. Din acest des exercițiu militar de ocupațiune, până la acea de stăpînire n'a fost de cît un pas, și dacă n'au izbutit în totul, cum o cereau prin glasul lui Kutusov, ne au răpit o parte cu viclenie și tradare de interese de neam a celor ce după vremuri au fost oamenii zilei.

Frații Panaitache și Dumitru Moruzzi fii lui C. D. Moruzi Vodă, se folosiră de situația lor politică pentru a vinde Rușilor un secret de stat, care a avut de urmare a ni se lua Basarabia. Sultanul ordonă să se scrie decretul de descăpățînare astfel: *„Mergeți de tăiați capul acestor trădători, cari s'au vîndut Rusiei“.* Kutusov a impus Porții un tratat, care smulse prin înșelăciune, trădare și mituire o provincie întreagă, rupînd în două un popor întreg, pe noi Moldovenii, căci nu avusesem nici o vină, nu greșisem cu nimic față de Poartă și nici ea nu era în drept a ne înstrăina bunul strămoșesc închinat lor.

In fața unui act de tradare, de speculă, de mituire, neamul romînesc se scoală ca un singur om și protestează astăzi în fața lumei civilizate de neomenia actului săvîrșit, cum tot așa am protestat și vom protesta de-a pururi contra chipului mișelesc cum ni s'a răpit Bucovina.

Amîndouă aceste provincii ni s'au răpit în starea noastră de minorat politic, cînd nu aveam voia aceasta, cînd nu aveam cuvîntul nostru și dacă la Berlin s'a protestat contra reluării a trei județe, azi protestăm puternic pentru răsluirea unei întregi țări.

Și protestul curge în valuri, valuri din dealuri și cîmpii. Tot ce e suflare romînească astăzi trebue să știe că în dosul crucei moscovitul a nutrit gînduri de cotropire. Și cotropirea Moscovitului nu e chemată să atingă numai punga, ci năzuește să ne vatăme sufletul. Mîne preoții noștri ortodoxi din Basarabia vor fi orbiți de suta de ani petrecută sub Ruși și se vor ferici prin cîntări de slavă de revărsarea Nilului peste dealurile și văile Basarabiei.

Noi pe Nistru îl avem de hotar al neamului, în apele lui adînci și limpezi, s'au oglindit Voevozii și plăeșii noștri în luptele cu dușmanii; de pe înălțimile lui își aruncau ochii roată de strajă romînii noștri de margine. Orheenii, Sorocenii și Lăpușnenii au fost pentru noi întruchiparea vărtoșeniei neamului. Acolo avem pe Hănceești, boeri vărtoși și dărzi, cari cereau samă și lui Vodă de mersul țării; In cheile Băcului, în codrii Tigheciului, în ținutul Hotarniceni și Greceni, în pămîntul celor 2 ceasuri de larg și 30 de lung, noi ne cetim cele mai de izbîndă fapte ale noastre. La Lipinți, Bender și Cetatea albă, la Chilia și la Căușani; în fine la Hotin, acolo s'a varsat sînge moldovenesc pentru neatîrnarea noastră.

Cu innimă îndurerată ne amintim de cele petrecute acum o sută de ani; și dacă atunci 2 capete au zburat plătindu-și tradarea patriei, azi un popor întreg e tărît să înalțe imnuri de proslăvire țarilor, cari au călcat în picioare tot ce e mai sfînt unui popor: limba, legea și sufletul lui.

Dar mare e D-zeu cel sfînt și drept în tainele sale. Nu se poate ca el să scrie pe veci în cartea vieții, că soarta unui neam întreg stă sub călcăiul nedreptății și al fără de legii. Cine face face-i-se; și în zorii ce par a răsări peste Nistru, un duh de libertate vine de departe, care dacă n'a răzbătut în pămîntul fericit al Basarabiei, e că n'a răzbătut lumina științei și a cunoștinței. Cugetarea romînească stă adormită și dormitează așa cum era acum o sută de ani; iar dacă ici pe colea licăresc umbre de romîni, ba răsar și apostoli și cîntăreți ai neamului ca Hăjdeu, ca Ciurea, ca Sîrcu; este că jos avem un popor moldovenesc de 2 milioane de suflete, curat la inimă, curat la graiu, bun la duhul lui; el cu sudoarea frunței își ară ogorul; în sudoarea frunții își prășește popușoiul; în aleanul inimei își cîntă doina lui de jale și de vitejie; în focul dragului își cîntă cîntece de inimă albastră; cu drag își mînă boii lui, hăulind și chiuind; așa cum a apucat de la strămoși își duce traiul lui cu păs și cumpăt; popa lui cel rusit nu l'a năcăjit de cît la molitfe, la botez, cununie ori moarte; cu dascalul la școală n'a dat ochii, căci carte rusască nu trebue să învețe; cu pomojnicul, cu nacealnicul satului, cu județul n'a dat ochi de cît la vreme de bucluc, iar dacă face armată o face să scape mai degrabă de bucluc, ca iarăși să vină în satul lui, la hora lui cu fetele cele dragi, cu flăcăii cei șagalnici, cu bătrînii cei sfătoși, cu leliițele cu coșițe aurite, căci așa a apucat de la strămoși, cu sucman, căciulă și ițari, nu cu cămeșoiul de pohoniț străin ca și omul ce-l poartă.

La spatele bisericei nu ne putem apăra, la spatele pravoslaviei nu ne putem aciua; numai la razele de lumină ale culturii de neam, de Romîn, acolo putem chizășlui zorii unei zile de mîne, mai bună, mai aproape de unire.

Ne asociem din suflet la strigătul de revoltă al întregului neam și suta de ani ce se închee mîne de la răpirea Basarabiei o socotim certarea ce a trimis D-zeu neamului nostru pentru fără de legile celor ce ne-au cărmuit.

„OPINIA“

Amiralul Pavăl Gigiacov

(memorii)

Generalul rus care a diriguit operațiunile militare după încheerea păcei de București (1812) și a prezidat la organizarea rusască a nouei provincii luate de la Turci, Basarabia, a fost amiralul P. Gigiacov. El a scris memoriile sale (Memoire de l'amiral Paul Tchitchagof, commandant en chef de l'armèe du Danube, gouverneur des principautés de Moldavie et de Valachie en 1812, publié par Charles Gh. Lahovari, Paris 1909.

Fiind de actualitate reproducem din aceste memorii, foarte interesante pentru istoria noastră între 1789—1812, întru cît amiralul Gigiacov a avut rolul de domn în amîndouă țările românești.

El a înlocuit pe generalul Kutusov, acel om tiran și vajnic, care n'avea altă vorbă de spus celor ce veniau cu plîngere la el contra impilărilor armatelor rusești, că nu le vom lăsa de cît ochi ca să plîngă, (Je leur laisserai les yeux pour pleurer) (pg. 360).

Impăratul Alexandru I primind mai multe reclamații de la țară contra lui Kutusov îl rechemă și numi în locu-i pe Gigiacov [1].

„La 30 Aprilie (11 Maiu) eu am ajuns la Iași, unde de și nu m'am oprit decît cîte-va ceasuri, senatorul *Milakevici* prezidentul divanului Moldovei, nu găsi nimic mai nimerit de cît să prevină pe generalul Kutusov, care — grăbind negocierile ce lîncezise pînă atunci — îndemnă pe plenipotențiarii țarei să iscălească preliminările așa cum se aflau și le trimise Impăratului. Așa credeam eu atunci că a fost cauza care a terminat așa de repede negocierile. Insă mi s'a asigurat mai pe urmă, că cancelarul Romantzow simțindu-se jignit că instrucțiunile mi s'a dat de Impărat fără să treacă prin mîna lui, a expediat iute un curier ca să prevină pe Kutusov de sosirea mea.

Plenipotențiarii turci nu s'au astîmparat mirarea acestei grabe întru încheerea păcii, de cît cînd au aflat motivele. Pentru mine convins că noutatea acestei păci ar fi pe cît de plăcută Rușilor și alianților ei, pe atît de displăcută dușmanilor, **cu toate că ea fu încheiată în urma unei** *mici intrigi,* eu n'ași fi fost mai puțin mulțumit, de cît dacă a-și fi contribuit într'un chip mai direct.

Sosit în București, i-am dat generalului Kutusov seria din scrisorile Imparatului, care îl rechemau la Curtea Imperială ca să-și capete răsplata serviciilor sale“.

Singur dar Gigiacov afirmă că pacea s'a încheiat cu o mică intrigă. Faptul se știe.

Gigiacov mai amintește de starea țărilor romînești, pustiirea țării, grija locuitorilor, abusurile armatelor rusești rapacitatea slujbașilor, organizarea țărei sub administrația rusească cu un prezident unic pentru amîndouă divanurile țărilor, cu creiarea a 2 vice-prezedinți, apoi consilieri, revizori, tălmaci, secretari și alți slujbași.

Ca exemplu de rapacitatea administrativă Gigiacov, aduce cazul că pe cînd comandantul militar cerea 50 căruțe pentru transport, divanul ordona 200, iar visternicul mai cerea 50, ispravnicul 50, și așa toți slujbașii, că în loc de 50 căruțe județele trebuiau să scoată 500.

In schimb însă Gigiacov arată în culori foarte vii fertilitatea solului; că consumația în țară fiind mică, se face un mare export de cereale. Ba afirmă că grîul de Turcia (arnăut) este așa de roditor că 12 zile de lucru a unui barbat cu femeia lui ajung să hrănească o familie de 5 persoane.

Nu e țară în Europa care să aibă un excedent de producție asupra consumației ca România și care să aibă debușeuri așa de bune: Turcia care din cauza tulburărilor dese nu produce nimic, ci cumpără totul; Austria unde densitatea populației și desvoltarea industriei necesitează să cumpere cereale; Rusia și Polonia cumpără cu bani vinuri, sare și alte roade.

„S'ar putea asigura că Moldova-Valahia și Basarabia cum și districtul Raias ar putea da anual până la 20 milioane ruble argint, dacă administrația ar fi mai dreaptă, liberală și mai simplă. Această sumă ar reprezinta a cincea parte din toate veniturile Rusiei. Cu aceste venituri s'ar putea întreținea o armată de 50000 oameni, *s'ar putea face față la alte nevoi, ca să se pună în mișcare cei din Bosnia și Herțegovina* **pentru interesele rusești,** *sau să se întreprindă buclucuri de altă natură“.* (des diversion de toute espèce).

***

[1] Acest Paul Gigiacov amiral este bunicul actualului Episcop Serafim Gigiacoff, care va fi mîne ridicat la rangul de Arhiepiscop al Basarabiei și Episcop al Hotinului.

OAMENI ȘI LUCRURI

Punță la Istru..

Eminescu rămîne pînă astăzi, cîntărețul prin excelență al Basarabiei. Chiar în momentul cînd, la inaugurarea statuei lui Ștefan—evoca înaintea ianșanilor figura mare, lui Voevod, începe prin a plînge pe urma provinciei din stînga Nistrului.

De la Nistru pîn'la Tisa
Tot Romînul plînsu-mi-s'a,
Că nu mai poate străbate
De-atîta străinătate.

Din Hotin și pîn'la Mare
Vin Muscalii de-a călare.
De la mare la Hotin
Mereu calea ne-o ațin;

In imaginația lui aprinsă poetul avea uneori viziunea unui sîngeros și crunt războiu pentru redobîndirea Basarabiei. Vedea pe frații Moldovenilor întinzînd brațele peste Prut și chemînd ajutor:

Auzi!... departe strigă slabii
Și asupriții către noi:
E glasul blîndei Basarabii.
Ajunsă'n ziua de apoi.
E sora noastră cea mezină,
Gemînd sub cnutul de Calmuc,
Legată'n lanțuri de-a ei mînă,
De ștreang tîrînd-o ei o duc,
Murit-au? Poate numai doarme,
Și'așteaptă moartea de la cini?
La arme,
La arme, dar, Romîni!

In una din poeziile postume—tipărită în „Biblioteca Iașilor“—poetul mai vede

L'a Isterului rîpe,
Acuma este nuntă
Și cîntul ei de aur
Nu pot a-l deștepta.

Că Romînia de astă-zi nu mai iea parte la Nunta de la Nistru, e de sine înțeles. Ne spune poetul pricina:

Sute de ani stătut-au
Stăpîni pînă la Nistru,
Luptînd cu Răsăritul
Cu cuibul cel sinistru,
De unde vin în roiuri
In veci renăscătoare
Limbi spurcate și rele,
Barbarele popoare
Prin neagra vijelie,
Ce vijie și bate,
Stărmîndu-se la granițe
De ziduri de cetate,
Sta neclintit Moldova
Țesînd la pînza vremii
Viteji'i erau fii
Și purtători sătenii,
Cei dătători de lege
Și-așezători de datini,
Lumine din lumine,
Mușatini din Mușatini.

....Nu e destul că oameni
De origină barbară
Moșia 'n jumătate
Nemernic ți-o furară,
Că între Prut și Nistru
Pe-olatele bătrîne
Domnesc pe neam și țară
Calmuci cu cap de cîne,
A căror mutră slută
Și adînc dobitocească
N'o 'ntrece de cît doară
Inima lor cînească?
Nu e destul c'acolo
In neagra întunecime
Copiii 'și blestem soarta
Ne ascultați de mine,
Că cnutul îi zdrobește?...

Nici o îndoială că în manuscrisele încă necunoscute, rămăse pe urma genialului poet s'or mai fi găsind și alte producțiuni lirice închinate Moldovei subjugate de peste Prut,—al cărei cîntăreț pururi înduioșat, pururi dătător de emoțiuni, de inflorări și de revoltă rămîne Mihail Eminescu.

Rodion

SĂPTĂMÎNA BASARABIEI

De două ori răpită!...

Reproducem aci părțile esențiale din cuvîntarea rostită de marele Mihail Kogălniceanu în ziua de 19 Iunie 1878 înaintea Congresului din Berlin, unde a reprezentat țara împreună cu I. C. Brătianu.

Domnilor Plenipotențiari,

Mai înainte de toate ținem a mulțumi congresului din tot sufletul, că a bine voit a asculta pe delegații romîni în momentul de a desbate asupra Romîniei. Aceasta e un nou titlu adus de Europa, peste cele ce de multă vreme încă i-au atras recunoștința națiunei romîne, și această unanimă dovadă de bună voință ne pare a fi un fericit Augur pentru succesul causei ce suntem chemați a apara dinaintea Domniilor Voastre.

Nu ne vom opri asupra evenimentelor în care ne am aflat doar ca prin nevoile unei forțe majore. Vom trece asemenea cu tăcere și asupra faptelor militare la care am luat parte, și asupra faptelor diplomatice, la cari parte nu ni s'a făcut. Am avut ocasiunea mai dinainte a constata, că periodul tractă-

rilor ne-a fost mai puţin priincios de cît norocul armelor.

Ne vom mărgini dar a expune drepturile şi dorinţele ce am avut onoare de a supune de curînd congresului.

I. Noi credem că, după dreptate, nici o parte a teritoriului ei actual nu trebue să fie deslipită de România.

Reînapoiarea unei părţi din Basarabia către principatul Moldovei, prin tratatul de la 1856 a fost un act de dreptate din partea Europei. Căci trunchiarea de la 1812 nu putea să se îndreptăţească nici prin faptul nici prin dreptul de cucerire.

La 1812 Basarabia făcea parte dintr'un principat a cărui autonomie fusese solemn mărturisită de toate tractatele ce se încheiase mai înainte între Imperiile Rus şi Otoman.

Mai cu seamă tractatul de la Cuciuc-Cainargi recunoscuse Domnilor Moldovii şi Ţării Romîneşti calitatea de Suverani şi stabilise că Basarabia face parte din Moldova.

...Nici la 1878, precum nici la 1812 nu se poate cere României Basarabia pe baza unui fapt sau unui drept de cucerire. Ea aparţine unui Principat, pe care însăşi Rusia, în tot cursul ultimului său răsboiu cu Imperiul turcesc l'a privit şi l'a tratat ca pe un stat independent şi aliat.

De altmintrelea, chiar de la începutul campaniei, Rusia a încheiat cu Romînia o convenţiune, prin care i-a garantat foarte lămurit integritatea actuală a teritoriului romînesc.

Această garanţie se ceruse şi se acordase atunci pe cînd nu era chestiune de cît despre trecerea armatelor imperiale prin Romînia. S'ar fi crezut că ea are să se întemeieze cu mult mai bine în ziua cînd, la chemări însăşi a Rusiei, concursul naţiunei romîne devenia mai positiv şi se prefăcea într'o efectivă cooperaţiune militară, într'o complectă alianţă. Intr'adevăr, oştile noastre au combătut alături cu trupele ruseşti. Dacă aceasta nu este un titlu spre a ne creşte, apoi de sigur nu este nici unul spre a ne scădea.

...S'au mai pus înainte şi consideraţiuni de recunoştinţă. România ştie să şi îndeplinească datoriile de mulţumiri; ea a dovedit aceasta totdeauna. Ea nu şi uită nici numele binefăcătorilor ei; ea cinsteşte în Caterina-cea-Mare şi în Neculae I pe generoşi făptuitori ai tractatelor de la Cainardgi şi de la Andrianopole. Dar ea-şi aduce aminte şi de toate acele sacrificii, pe care şi le-a impus pentru mărirea, isbînda şi gloria Rusiei. Ea nu poate uita că de la Petru cel Mare pînă'n ziua de astă-zi ea a fost pe rînd şi simultan, baza operaţiunilor militare ale Rusiei, grînarul unde se aprovizionau armatele ei, atunci cînd ele operau dincolo de Dunărea, şi teatrul, prea de multe ori chiar ales de Rusia, pentru cele mai groasnice sdruncinări.

Ea ţine minte, în fine, că la 1812 a perdut în folosul Rusiei jumătate din Moldova, adică Basarabia din Prut pînă în Nistru.

II. Cerem că pămînturile Romîniei să nu fie supuse la un drept de trecere pe cît timp va ţinea ocupaţiunea armatelor ruse in Bulgaria. Şi într'adevăr Dunărea şi Marea prezintă acestor armate cele mai înlesnite şi cele mai puţin costisoare căi de transport şi de comunicaţiune. După atîtea încercări, România are trebuinţă de un repaos absolut ca să-şi îndrepte stricăciunile produse de răsboiu. Rea condiţiune pentru îndeplinirea acestei lucrări reparatoare şi pentru liniştirea ţărei noastre ar fi umbletele printr'insa ale unei armate străine.

III. Ne pare că ar fi drept, ca pe baza titlurilor ei seculare, România să reîntre în posesiunea insulelor şi a gurilor Dunării, cuprinzîndu-se înire acestea şi Insula Şerpilor.

Această înapoiare ar fi numai o dreaptă restabilire a dispoziţiunilor originare, prin cari marile Puteri încredinţaseră Principatelor Dunărene la 1856 paza libertăţei Dunărei la gurile apei.

IV. Avem temeinica speranţă că România va primi de la guvernul Imperial al Rusiei o despăgubire de răsbuiu proporţionată cu oştirile ce dînsa a pus în mişcare. Mi se pare că este cu totul drept, ca despăgubirile stipulate şi obţinute de Rusia, în numele diferitelor State aliate să fie împărţite după măsura contigentului militar dat de fie care dintre beligeranţi. Principiul acestei împărţiri, Guvernul imperial l'a recunoscut şi stăreşte a-l aplica în folosul Serbiei şi Muntenegrului. România este şi dînsa în drept a cere acelaşi beneficiu. In adevăr, fiind silită să ţie foarte mult timp armata sa mobilizată, spre a preîntîmpina împrejurări ameninţătoare, ea a avut sub steaguri atît ca armată de rezevră cît şi ca oştire activă, mai mult de 70,000 oameni. Osebit de aceasta, ea a încercat perderi însemnate: oraşele ei şi tot malul Dunărei au fost bîntuite de bombardări, căile sale de comunicaţiune s'au ruinat, materialul său de războiu s'au stricat.

Despăgubirile datorite pentru aceste felurite daune s'ar cuveni să fie repostate asupra îndemnităţii totale ce s'a alocat guvernului Imperial al Rusiei, iar modul răspunderei lor ar fi să se reguleze de congres, după cum va socoti mai bine.

V. România are deplină încredere că independenţa ei va fi recunoscută definitiv şi pe d'întreg de către Europa.

Pe lîngă dreptul ei cel vechiu, al cărui principiu fusese scălciat prin răstîlmăciri istorice astăzi vine să se adauge titlurile pe care ea le-a împrospătat sau le-a întinerit pe cîmpurile de bătaie. De ce mii de Romîni au căzut în jurul Plevnei, ca să cîştige patriei lor libertatea şi independenţa.

In peroraţie, Kogălniceanu adresează un călduros apel Marilor Puteri, iar I. C. Brătianu, al doilea delegat al României, rosteşte o scurtă şi eloquentă cuvîntare.

Că apelurile n'au înduioşat pe membrii congresului să ştie. Basarabia rîpită în 1812, fu rîpită pentru a doua oară, deschizîndu-se Rusiei drumul de stăpînire pînă la Marea Neagră. **A**

Scrisori din Bucovina

—Dela corespondentul nostru particular—

Centenarul rîpirei Basarabiei

Mari întruniri de doliu.—Cuvîntări entuziaste.—Romînii-Bucovineni trimit un cald salut de mîngâere fraţilor Basarabeni.—Studenţimea în fruntea mişcărei.—Nota presei romîne bucovinene.

Cernăuţi 14 Maiu.—Toată suflarea romînească din Bucovina a comemorat eri Duminică 13 Mai centenarul rîpirei Basarabiei în mod impozant. In Cernăuţi au avut loc două mari întruniri de doliu, în cari s'a veştezit cu vehemenţă brutalitatea Rusiei faţă de Romînii Basarabeni, sub masca creştinătăţei.

Una a avut loc în suburbia Roşa în care deputatul romîn Cesar Scarlet a explicat numeroşilor săteni veniţi de prin marginile oraşului, însemnătatea zilei, arătînd cum poporul rus a ştiut să subjuge aproape două milioane de romîni, întemeindu-le conştiinţa naţională, răpindu-le biserica şi şcoala romînească. D-sa a atras asistenţei atenţia şi asupra curentului slav din Bucovina îndemnînd'o să lupte bărbăţeşte contra puhoiului galiţian ca ast-fel să nu ajungă şi ei în situaţia celor din Basarabia. Şi după cîte-va cuvinte elogioase la adresa monarhiei austriace această întrunire a luat sfîrşit în strigăte entuziaste ale sătenilor de trăiască poporul romîn.

A doua întrunire a avut loc în frumoasa sală filarmonică din oraş şi la care a luat parte tot ce poporul romîn are mai distins. Programul acestei întruniri, pe lîngă cuvintările de comemorare, mai avînd şi o parte literară compusă din coruri mixte, declamări şi cetiri de bucăţi referitoare la viaţa romînilor basarabeni, a avut un succes strălucit. Printre numeroasa asistenţă am observat pe rectorul universităţii dr. Saghin, mai mulţi deputaţi, preşedintele societăţei pentru cultură, păr. Bejan, preoţi profesori, funcţionari, şi numeroase doamne.

La orele 4 p, m., preşedintele „Junimei" Aurel Ştefanelli deschide întrunirea, rostind următoarea cuvîntare:

Onorat auditor!

Romînilor!

Se împlinesc o sută de ani de cînd o mamă blîndă şi bună a pierdut prin vitregia sorţii pe una din fiicele sale. A fost mult plîns şi jale la dispărţire, a fost multă desnădejde în răsplata celui de sus, dar blăstămul unui ceas rău a vrut ca răsplata cea dreaptă şi reîntoarcerea fiicei răpite să fie şi astăzi încă, după o sută de ani un vis idial.

O soartă nedreaptă a vrut ca noul stăpîn să puie un lanţ de cazaci între mamă şi fiică prin care de-abia mai pot trece suspinele şi jalea doinelor de peste Prut.

Şi jalea mamei a crescut din an în an, cum a scăzut nădejdea ei. Cu inima însîngerată de durere, ea a văzut reîntorcîndu-se de o sută de ori, ora jalnică a despărţirei. Din an în an fiica ei era mai înstrăinată, uitînd de graiul părintesc şi de versul doinilor străbune.

Acum, după o sută de ani dela răpirea fiicei, volnicul stăpîn pregăteşte orgii de veselie întru sărbătorirea fericitei răpiri a surorei noastre mezine. Toată durerea desperată a mamei, toată jalea şi desnădejdea ei mută adunată într'un veac, a trebuit să isbucnească acum în clipa cînd vor arde tămîie de sărbătoare, stăpînii cnutului şi a întunericului. Cu glasul înăbuşit de plîns, maica noastră comună ne chiamă la prohod, ne cheamă să aprindem candela de jal e şi să plîngem împreună soarta celei mai dragi şi mai nenerocite din surorile noastre.

Romînilor!,

Se împlinesc o sută de ani de la răpirea Basarabiei. Romînimea de pretutindeni, urmînd unui imbold sufletesc general, al cărui interpret s'a făcut savantul profesor de istorie, A. D. Xenopol, a hotărît a îmbrăca haina de doliu, a plînge soarta Basarabiei şi a înfiera în faţa Europei întregi strîmbătatea făcută Romîniei în anul 1812; a hotărît a face aceasta chiar în momentul cînd Ruşii pregătesc în Basarabia mari serbări pentru a comemora „anexarea ei".

Ne împlinim şi noi, Romînii bucovineni o datorie sfîntă şi dureroasă faţă de trecutul nostru şi umbrele marilor eroi ai neamului, jelind prin întrunirea de azi, uniţi în cugete şi plîns cu Romînii de pretutindeni, cel mai trist capitol al istoriei noastre.

Deie Domnul ca strigătul nostru de disperare şi jale, unit cu cel al tuturor Romînilor, să fie o mică mîngâiere pentru fraţii noştri asupriţi din Basarabia, să fie un blăstăm pentru cei ce cred, că vor cumpara cu bani sau cu cnutul conştiinţe pentru asanalele aduse sistemului de guvernare rusesc; deie Domnul ca strigătul nostru de jale să urmărească ca o vecinică mustrare de cuget pe acei Romîni, cari uitînd graiul şi datinele strămoşeşti premăresc alături cu Ruşii fericita anexare a Basarabiei.

Pentru ei tot dispreţul unui neam ce ştie să-şi facă datoria".

Al doilea orator este studentul romîn Isăceanu, un tînăr plin de viaţă şi energie care are meritul de a fi fost printre cei dintăiu cari au emis ideia comemorării centenarului răpirii Basaabiei şi de către Romînii bucovineni.

D-sa printr'o lungă cuvîntare a arătat toate peripeţiile epocei anexării Basarabiei, exprimîndu-se în termeni vehemenţi la adresa Rusiei, pe care o numeşte haină şi sălbatecă.

Bravul student şi-a încheiat astfel frumoasa sa cuvîntare:

„Intunericul cel mai mare domneşte astăzi aproape două milioane de Moldoveni, pentru care neamul întreg a îmbrăcat astăzi haina de doliu.

„Pe Ruşi cari sărbătoresc astăzi centenarul răpirei Basarabiei, ziua de doliu a neamului romînesc ajungă-i b'ăstemele şi durerea noastră, pe care le amestecăm între salutările de îmbărbătare ce le trimitem fraţilor noştri din înstrăinata Basarabie".

Salve de aplauze, cari au durat mai multe minute, am acoperit această cuvîntare.

După o mică pauză a început partea literară în care s'a cîntat şi declamat cu o duioşie, care a mişcat pînă la lacrimi, bucăţi despre viaţa Romînilor subjugaţi.

Iată programul absolvat:

I. Ursuleac: „Basarabenilor" poesie de Lucreţius, cor mixt.

„Fruză verde baraboi", cîntec poporal din Basarabia, cor mixt.

Traian Popovici: «Prutul" poesie de I. Soricu, declam.

Dr. E. Mandicevschi: „Cîntecul Moldovenilor robiţi", cor bărbătesc.

Ghiţă Dan: „Barbu Lăutariul" solo bariton cu acomp. de piano.

A. Stefanelli: „Călătorii în Basarabia de I. Iorga" cetire.

D-na Silvia Hoinic: „Doină" de I. Herescu, solo sopran cu acomp. de piano.

E. Caudella: „La arme" cor mixt cu acomp. de orchestră.

La orele 6 seara a luat sfîrşit această frumoasă serbare a Romînilor bucovineni în semn de protestare a subjugării fraţilor basarabeni, în mijlocul unui entuziasm de nedesrcris.

In cursul acestei săptămîni se vor ţine mai multe conferinţe istorice naţionale în toate comunele romîneşti.

Toate ziarele romîneşti locale, comemorează în mod strălucit acest eveniment consacrîndu-i lungi articole de fond.

Şi aşa, Romînii bucovineni au ştiut să-şi cîştige simpatia tuturor Romînilor comemorînd împreună cu toată suflarea romînească de pretutindeni, centenarul răpirei Basarabiei, în mod impozant şi cu o adevărată dragoste frăţească.

Gama.

Litere-Ştiinţe-Arte

Basarabenilor.

V'au smuls din suflet cîntecele voastre
Eroii unui vis profan,
In glia voastră doarme o poveste,
Povestea mîndră'a lui Traian.

Inăbuşit de tunetele vremii
Se sbate sufletul rănit
Şi îl simţim, căci e şi al nostru
Şi-atît ne doare de cumplit.

Un veac de 'nflorătoar' obiduire!
Priviţi! Un veac acum s'a scurs
Şi-i mult de-atunci şi-atita ne 'nfloară
Al vremii şovăelnic curs.

Ci-un crez avem de mult, drept preoţi
La-altaru-aceleiaşi credinţi,
Îi vom servi şi'n lunga noastră rugă
Seninul sfintei biruinţi.

Vă fărîma pecetea vitregiei,
Vesti-va ziua de apoi
Şi 'n fulgere de braţe oţelite
Va rupe lanţul de pe voi-

Lucretius

Cernăuţi 20 Mai 1912.

*

D. Dum. C. Moruzi autorul romanului basarabean „Pribegi în ţară răpită", va tipări zilele aceste o culegere de poezii populare romîne-basarabene.

*

A apărut „Arhiva" anul XXIII, No. 4 pe Aprilie cu un sumar literar bogat.

*

„Floare albastră" este titlul nuoei reviste apărută în Iaşi. Despre tendinţele publicaţiunii vom vorbi mai pe larg.

*

In Chişinău a apărut, cu ocazia centenarului, volumul scris în limba rusească, în care se face istoricul şi situaţia geografică şi economică a Basarabiei; de asemenea a apărut într'o broşură un sumar al acestei lucrări, pentru a fi răspîndită în popor.

*

„Răpirea Basarabiei" este titlul unui ziar ocazional apărut în Huşi.

*

D. Gr. D. Constantinescu profesor de limba romînă la gimnaziul eparhial din Chişinău, a fost autorizat de guvernatorul Basarabiei, să scoată un ziar, care va fi redactat în limba romînescă. Ziarul va fi intitulat „Glasul Basarabiei" şi va fi consacrat exclusiv intereselor moldoveneşti din ţinuiul Basarabiei.

D. Gr. D. Coustantinescu este originar din Iaşi, fiul def. econom. Dim. Constautinescu de la biserica sf. Neculai Domnesc, şi noul ziar, după însuşi titlul său, ne va face sá cunoaştem situaţia fraţilor noştri de peste Prut.

*

Ruşilor le-i frig chiar cînd se înfierbîntă de entuziam.

In Anglia, Germania, Italia, Portugalia şi Spania sunt călduri nesuferite pînă peste 30 grade, pe cînd din Rusia vine ştirea, că prin mai multe părţi a căzut zăpadă. Apele au îngheţat şi oamenii umblă cu sănii.

Temperatură de autocraţiuni.

*

STRUNA ZILEI

INDRĂGIREA PRUTULUI

După Nistru, negreşit
Azi Ruşii ne-ar fura şi Prutul;
De tare ce l'au îndrăgit,
O rimă chiar i au dăruit
Rusă 'n întregime: cnutul.

Magasinul de Muzică
'MICHELSOHN'
Iasi—Fondat 1878—Iasi

Piane şi Pianine
SCHILER, WAREN, KAPS, CZERNY, ROSENKRANZ
şi orice altă fabricaţiune, se vînd în rate lunare mici.
PIANE ELECTRICE
KUHL et KLATT
ORCHESTRIOANE AUTOMATE
Catalogul la cerere.
La cerere prin o cartă poştală, trimitem acordorul voiajor, în orice parte a ţărei, cu modelele cele mai noui,

INFORMAŢIUNI

❑ **Veteranii şi statuia lui Vodă Cuza.**—In ceia ce priveşte participarea veteranilor la desvălirea statuei lui Vodă Cuza, s'a răspîndit apelul următor:

Iubiţi camarazi Veterani?

In zilele de 27 şi 28 Mai 1912 vor avea loc la Iaşi vechia Capitală a Moldovei mari serbări naţionale, pentru inaugurarea statuei lui Alexandru Ion I Cuza fostul Domnitor al României, cu care ocazie va participa şi M. S. Regele Carol I iubitul şi viteazul nostru Suveran care ne a condus cu victorie în Răsboiul din 1877 | 78.

Aşa fiind, şi în conformitate cu înţelegerea ce am avut-o la 16 Maiu c. la Bucureşti la Sala Dacia, vă rugăm să bine-voiţi a veni şi Dv. cu toţii din întreaga ţară la Iaşi în ziua de 26 Mai c., cu trenul de dimineaţă fiind 75 la sută reducere la cl. III-a, unde vom fi primiţi la gara Iaşi de un domn delegat al Comitetului şi condici pentru locuinţe pe la căzărmi cu mizică.

Pînă acum sau înscris pentru plecare la Iaşi peste 800 de veterani din întreaga ţară, şi sperăm că vor mai veni peste 1200 do veterani;—mai rog ca veteranii să fie curat îmbrăcaţi, raşi şi cu decoraţiunile toate pe piept, puse numai în faţa hainei, şi vor păstra linişte absolut ca adevăraţi veterani,—iar veteranii vor defila şi sta pe lîngă Tribuna Regală, luînd parte şi la banchetul de la Copou (grădina).

Delegatul veteranilor şi camaradul D vastră.

Pompeiu Ion Popescu

Tg.-Ocna

❑ Membrii delegaţi ai centrelor studenţeşti din Iaşi şi Bucureşti, se vor întruni din nou în cursul acestei săptămîni pentru a discuta programul congresului studenţesc care se va ţine în cursul lunei Septembrie.

❑ D. Dimitrie Ranetescu, actual procuror de secţiune la tribunalul Iaşi, se permută procuror la tribunalul Ialomiţa, în locul d-lui Alexandrescu Baican, care trece în postul ocupat de d. D. Ranetescu.

❑ Societatea „Electrotehnică" din Iaşi a înfiinţat un birou de informaţiuni tehnice şi de plăsare a personalului electrician.

❑ **Congresul Funcţionarilor comerciali.**—Funcţionarii comerciali din Iaşi a adresat colegilor din ţară, apelul următor:

Iubiţi colegi,

Cu circulara noastră din 30 Aprilie a. c. v'am comunicat hotărîrea luată de secţiunea noastră de-a coovoca la Iaşi pentru ziua de 20 Mai a. c. un Congres al tuturor organizaţiunelor comerciali din ţară, cu scopul de-a le ralia pe toate într'una şi singură.

Federaţiune generală pentru toată Romînia.

Intre timp însă „Sindicatul Funcţionarilor Comerciali" din Bucureşti, profitînd şi el de însemnata reducere pe căile ferate, acordată în vederea serbărilor Presei, ce-au loc la Bucureşti în zilele de 19, 20 şi 21 Mai a. c., a hotărît şi el convocarea unui Congres în Capitală cu scop indentic cu acel urmărit de noi.

Considerind că Bucureştii au o poziţiune geografică mai centrală ca Iaşii, astfel că un congres acolo are şanse de-a putea întruni un mai mare număr de reprezentanţi ai breslei noastre ca un congres la Iaşi, noi ieşenii ne-am hotărît a renunţa la convocarea ian sată de noi, în favoarea Congresului convocat de

Sindicatul Funcţionarilor comerciali din Bucureşti.

Şi a dat tot sprijinul nostru moral şi material pentru deplina reuşită a acestui congres.

Iubiţi colegi,

Suntem pe deplin convinşi că ţinta urmărită de noi, adică realiarea tuturor organizaţiunilor de funcţionari comerciali din ţară în jurul unui program comun de luptă, dar cu respectul independenţei locale a fiecărei organizaţiuni, poate şi va fi realizat de Congresul convocat de Sindicatul funcţionarilor comerciali din Bucureşti. Vă rugăm dar ca simpatiile şi interesul ce le aţi manifestat pentru Congresul proiectat la Iaşi, să le treceţi asupra Congresului colegilor noştri din Bucureşti; dîndu-i tot sprijinul şi prezentîndu-vă la el printr'un num cît mai important de delegaţi.

Şi la revedere deci la Bucureşti trăiască Federaţiunea Funcţionarilor comerciali din Romînia.

Societatea funcţionari comerciali din Iaşi

❑ Cărăuşii fabricei de cărămidă Ritholi, în număr de 70 s'au pus azi mineaţă în grevă.

Greviştii cer sporirea transportul 2 lei mia.

ULTIME INFORMAŢIUNI

❑ **Serbările din Iaşi.** — *In urma şedinţei de program, stabilită în Iaşi, s'a ţinut un consiliu de miniştri, sub preşedenţia M. S. Regelui, în care s'a stabilit în definitiv programul dezvălirei statuei lui Vodă-Cuza.*

Suveranul şi Principii vor sosi cu un tren special, Duminecă în 27 Mai, la oarele 10 dimineaţă.

Suveranul şi Principii, urmaţi de suită, se vor duce la Mitropolie, unde se va oficia un serviciu religios, după care Suveranul se va urca în palatul mitropolitan.

Suita şi invitaţii se vor duce în piaţa Unirei, spre a-şi ocupa locurile.

După ce toţi îşi vor fi ocupat locurile, se va da un semnal, şi atunci Suveranul, însoţit de escortă, va sosi în piaţa Unirei, şi solemnitatea dezvălirei statuei va începe imediat.

Vor lua cuvintul d-nii Ghica Deleni, căruia va respunde Primarul.—Va urma apoi rugăciunea Mitropolitului şi discursurile d-lor Arion, general Scheletti, un sătean, şi A. D. Xenopol.

Cel de pe urmă discurs îl va rosti M. S. Regele.

După terminarea discursurilor, se va semua actul comemorativ, alcătuit de d. Gh. Ghibănescu.

După dorinţa Suveranului, ceremonia se va termina prin recitarea unei poezii ocazionale de către o studentă; după care Suveranul va primi defilarea trupelor şi a delegaţiunilor ţărăneşti.

❑ *D. D. Tacu, prefectul jud. Roman, a comunicat Mitropolitului, că satenii din acel judeţ, aflind din gură în gură, serbările dezvălirei monumentului Domnitorului Cuza, sunt într'o vie agitaţie. Se 'ntrunesc, de cîte va Duminici pe la bisericele din sate, se cotizează pentru a cumpăra cîte o coroană, care să fie depusă, prin delegaţiuni pe mormîntul Voivodului, care i-a împroprietărit.*

❑ *In afară de cele 32 delegaţiuni ţărăneşti, cari şi-au anunţat sosirea pentru serbările Cuza-Vodă, va mai participa şi cîte o delegaţie din comunele Ruginoasa unde e mormîntul lui Vodă Cuza şi Soleşti, unde e înmormîntată domniţa Elena.*

Se ştie că în biserica din Soleşti, a avut loc cununia lui Alex. I. Cuza, cu Elena Rosetti.

❑ *Iată programul sumar al serbărilor de mîne, de protestare contra centenarului din Basarabia.*

La 11 ore dimin. un Te-Deum la Mitropolie cu pomenirea tuturor boerilor, cari au protestat contra răpirei Basarabiei.

Seara la 9 ore festival la Teatru Naţional: Conferinţa d-lui Xenopol despre răpirea Basarabiei. Poezii de Riria, Alexandri, Eminescu declamate de d. Petrovici.

Poezii populare din Basarabia cetite de d. Cuzin: Corul Metropolitan va executa un heruvic, o arie de jale, religioasă şi marşul triumfal de Muzicescu.

Fanfara Liceului Internat va executa la început Imnul Regal şi Deşteaptă-te Romîne.

Intrarea 1 leu la stal, cele dintăiu rînduri 2 lei. Sus 50 bani. Lojele 8 lei, în folosul fondului Basarabean.

❑ C. F. R.—De la deschiderea tunelului de la Bereşti, Iaşul este legat de Galaţi cu trenuri; 2 prin tunel, iar 4 prin Tecuci.

Iată mişcarea dintre cele două oraşe, după noul mers al trenurilor:

Iaşi-Bîrlad-Galaţi. — Iaşi plecare 3.15, sosire Galaţi 9.35 seara, (traseul 6 oare 20 m.).

— Iaşi plecare 4.10, sosire Galaţi 9.30 dim. (traseul 15 şi 15 m.), acest tren mixt.

Iaşi-Tecuci-Calaţi.—Acceleratul pleacă la 9.05, soseşte Galaţi 5.10 dim. (traseul 8 ore 5 m.); Expresul pleacă la 3 15, soseşte Galaţi 11.05 noaptea, (traseul 7 oare 55 m.); Personalul de 8.15 dim. soseşte Galaţi 6 seara, (traseul 9 ore 45 m.); Personalul de 1.40 soseşte Galaţi 11,05 noaptea (traseul 9 ore 15 m.)

Galaţi-Bîrlad-Iaşi.—Acceleratul pleacă din Galaţi 4.20, soseşte Iaşi 11.10 (traseul 6 oare 50 m.); mixtul pleacă Galaţi 6.20 seara, soseşte Iaşi 11.45 ziua (traseul 16 ore 15 m.)

Galaţi-Tecuci-Iaşi.—Acceleratul pleacă Galaţi 11.40 seara, sosire Iaşi 7.50 dim. (traseul 8 ore 10 m.); Acceleratul pleacă Gataţi 4.30, sosire Iaşi 11.10 seara, (traseul 6 ore 40 m.); Personalul pleacă Galaţi 10 40, sosire Iaşi 9,35 seara, (traseul 10 ore 55 m.); personalul pleacă Galaţi 5.15 dim., sosire Iaşi 2.15 ziua (traseul 9 oare).

N.B. Drumul cel mai scurt la Galaţi este traseul care pleacă din Iaşi la 3.15 sosind la Galaţi *prin tunel*, la 9.35 seara, face 6 ore şi 20 m.

Iar de la Galaţi spre Iaşi, trenul *prin Tecuciu*, care pleacă din Galaţi la 4.30, sosind la Iaşi la 11.10 noaptea, face 6 ore şi 40 m.

❑ **Astă noapte o bandă de trei furi a incercat a se introduce în biroul tramvaiului electric, dar unul dintre cei trei — un fost tramvailist — a denunţat la timp pe ceilalţi doi, aşa că poliţia ieşană a avut un succes uşor, prinzînd pe furi numai la cîţi va kilometri depărtare.**

❑ **Intrunirea comitetelor de meseriaşi.**—Simbătă seara a avut loc în sala corporaţiei Metalurgice, o adunare a tuturor comitetelor corporaţiilor din Iaşi. La această întrunire au asitat şi d-nii Popescu, şef de birou la Băncile populare şi Madgearu, şef de birou la Cassa Centrală a Meseriilor. Au luat cuvîntul rînd pe rînd diferiţi membri ai comitetelor, ca d-nii V. Arsenie, N. Teleman, Al. Vasiliu, Petre Smoc, Gh. Vasiliu, Al. Tăutu şi alţii, arătînd neajunsurile şi greutăţile ce se întimpină în localitate în aplicarea legei meseriilor, faţă cu lipsa de organizare şi faţă de influenţa politică a funcţionarilor numiţi în serviciile diverse de pe lîngă corporaţii şi bresle. In timpul discuţiunilor s'a produs un incident violent între d. V. Arsenie şi d. Orest Panu. Preşedintele corporaţiei confecţiilor a arătat că pentru întăia dată această corporaţie nu'şi poate sărbători hramul de sfînta Treime, de oare-ce nu s'a executat deciziunea comitetului de a se obţinea suma de 100 lei de la Cassa Centrală, corporaţia ne-avînd la dispoziţie nici un fond pentru trebuinţele administraţiei. Secretarul-comptabil a declarat că în adevăr *n'a vrut* să execute decizia comitetului. Faţă de acest conflict s'a trimis răspuns să vină d. Const. Cerchez, care a încercat să liniştească spiritele, împunînd secretarului să ceară scuze, de oare-ce toate comitetele ameninţau cu imediata demisiune.

Şefii de birou sosiţi din Capitală au plecat de la şedinţă cu impresiunea că meseriaşii sunt ferm decişi a nu se lăsa reduşi la rolul de simpli figuranţi în comitete, ci înţeleg să aibă un rol efectiv în conducerea organizaţiilor, cu atit mai mult, că prin noua lege membrii comitetelor sunt răspunzători de mersul organizaţiilor, fiind chiar ameninţaţi cu închisoarea la tot pasul.

De-ocamdată lucrurile stau aici.

❑ Distinsul nostru concetăţean, d. avocat Vasile Sculy-Logotheti, a fost din nou lovit de o crudă nenorocire, prin încetarea din viaţă la Constantinopol a fiicei sale, Doamna Jeanne Cosma-bey.

Doamna Sculy a plecat alaltăeri seara în vederea funeraliilor.

Rugăm întristata familie să bine-voiască a primi expresiunea respectuoaselor noastre condoleanţe.

❑ In jurul concursului de medici secundari în specialitatea boalelor interne ce se va ţine la Epitropia Sf. Spiridon, consiliul sanitar superior, după cererea d-lui dr. Bogdan, l'a delegat pe d-sa ca reprezentant al ministerului de Interne.

Această numire este, însă, contra regulamentului de concursuri al Epitropiei, de oare-ce în acest regulament se prevede că între membrii juriului nu poate să existe nici un grad de rudenie, pînă la al patrulea grad inclusiv, chiar şi prin afinitate. Cum între dr. Bogdan şi dr. Socor, care este în acel juriu, este o afinitate mai apropiată, prezenţa amînduora în acest juriu, ar expune concursul să se caseze, în cît Epitropia va trebui să procedeze la aranjarea acestui conflict.

❑ **Excese poliţieneşti.**—Cînd spuneam, în uitimul numar al ziarului, că d. Stroja şi poliţia d-sale şi-au perdut capul, afirmam o absurditate. Adevărul e că *n'au avut ce pierde...*

Oprind pe antreprenorul unei săli de teatru ca să închirieze localul pentru o întrunire paşnică de meseriaşi, prefectul nu numai că a comis un exces de putere, dar a făcut operă de agent provocator. In adevăr meseriaşii ne putînd lua cunoştinţă în ultima zi despre oprirea întrunirii—oprire cu totul ilegală—şi găsind sala Pastia închisă, s'au adunat Duminică dimineaţă în localul Azilului meseriaşilor infirmi din stradela Sf. Constantin, spre a se consfătui mai cu seamă asupra sistemului arbitrar al poliţiei, de a interzice tuturor localurilor publice adăpostirea întrunirilor de meseriaşi. Localul azilului fu curînd neîncăpător pentru sutele de lucrători şi o parte din aceştia rămaseră in curtea azilului, complect îngrădită de clădiri şi gard. Erau de faţă numeroşi membri din comitetele breslelor, foşti şi actuali preşedinţi de corporaţii şi bresle ca d-nii: Al. Stoian, Ostapovici, Petre Smoc, Popovici lăcătuş, Vasiliu, Mantea şi alţii. Intre meseriaşii cari au vorbit sunt: Gh. Leonte, C. Orşansky, Weiss etc.

La un moment dat, pe cînd vorbea industriaşul L. Geller, directorul fabricei „Moldova", explicînd oare-cari articole din legea Meseriilor, sosiră în goana mare: prefectul poliţiei Stroja, deputatul Scorţescu, împreună cu întreg aparatul poliţienesc al Iaşului. Pe urma lor sosi un pluton de jandarmi pedeştri sub comanda d-lui locotenent Carp, şi curtea Azilului fu înconjurată din toate părţile.

Cu un tupeu pompieresc prefectul rosti pe un ton ridicol de solemn: „In numele legei comitetul întrunirii se declară arestat!..."

Un hohot de rîs întîmpină această ilegală şi îndrăzneaţă proclamaţie şi unul din cei prezenţi ceru să se arăte mandatul parchetului.

Drept răspuns d. Stroja invocă „articolul 5 din Constituţie", pe care îl cunoştea din exerciţiul avocaturei ca stăruitor al evreilor, la consiliile de revizie şi care articol se potrivea cu situaţia cum se potriveşte d. Stroja la prefectură.

In interval sosi d. procuror Ranetescu, care făcu pe d. Stroja complect de prisos şi după o cercetare sumară declară întrunirea suspendată, lăsînd publicul să se împrăştie în ordine. După amiază d-sa luă interogatoriul cîtorva persoane asupra scopului întrunirii şi fu informat că meseriaşii cer o aplicare moderată a nouei legi; prin reducerea cotizaţiilor exagerate, cer suspendarea încasărilor până la votarea budgetelor în adunările generale, prevăzute de legea d-lui Nenişescu şi, în sfîrşit o reducere a funcţionarilor paraziţi cari terorizează pe meseriaşi în loc să-i lumineze asupra drepturilor ce le asigură legea.

Intervenţia ilegală a autorităţilor poliţieneşti a produs o legitimă indignare în toate cercurile.

❑ Veteranii din localitate au ţinut aseară o consfătuire, în care au hotărît să participe în corpore la desvelirea statuei lui Vodă Cuza.

In acelaşi timp, au ales o delegaţiune compusă din d-nii Colonel Renescu, Căpitan Paladi şi Maiorul Flexi, care să reprezinte societatea la pelerinajul de la Ruginoasa.

❑ Pînă în prezent au comunicat că vor participa la serbări d nii Miniştri: Arion, F. Rossetti, Neniţescu şi Mişu Cantacuzino.

D. Maiorescu s'a scuzat ca fiind în concediu.

❑ D. I. Paul, student în medicină, a fost numit bibliotecar al facultăţei de medicină.

❑ Astă zi apare o schiţă geografică asupra Basarabiei, datorită studentului basarabean Pan. Halippa şi se va pune în vînzare cu preţul de 50 bani. Din produsul vînzărei se va tipări la Chişinău o carte de cetire pentru Moldovenii din Basarabia.

❑ Consiliul de higienă al oraşului, se întruneşte azi la orele 6 seara.

❑ Consiliul comunal este convocat pentru azi, spre a proceda la alegerea unui ajutor de primar, în locul d-lui Cosmovici demisionat.

*

Se pare însă, că d. Cosmovici s'a răsgîndit, şi acum face o vie propagandă, spre a fi ales din nou ajutor de primar.

D. Greceanu simţind că poate să fie periclitată alegerea d-lui Conis, s'a întors repede în Iaşi, şi a început să paralizeze propaganda d-lui Cosmovici,

*

Pînă în momentul cînd scriem aceste rînduri, încă nu se ştie cine va ştie cine va învinge, ceia ce face pe unii consilierii să creadă, că în şedinţa de azi, consiliul comunal, nici nu se va ocupa de alegerea unui ajutor de primar.

❑ D. Th. Rosetti a intervenit pe lîngă Mitropolit, ca la rîndul d-sale să roage pe reprezentanţii autorităţilor din Iaşi, si se îngrijească ca să se găsească suficiente trăsuri şi automobile în timpul serbărilor Cuza-Vodă.

„Nu ajunge—a zis d. Roseti", ca să invitaţi lumea, dar trebuie să vă îngrijiţi, ca lumea să fie şi mulţumită.

❑ Preşedintele Ligei Culturale, d. Virgil Arion, a intervenit pe lîngă I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, a se invita delegaţiuni a tuturor instituţiunilor romîneşti, din toate ţările subjugate, spre a asista la desvălirea statuei lui Vodă Cuza.

Comitetul ţinînd seamă şi atrăgîndu-i se atenţia din timp, de către sferele înalte, că aceste serbări trec limita unor comemorări culturale, avînd un caracter pronunţat naţional, n'a acceptat propunerea ligei culturale.

Comitetul însă fără a face invitaţiuni speciale, la romînii din ţările subjugate va primi cu toată căldura, frăţească ori ce delegaţiuni.

❑ Societetea Moldova, de sub preşedenţia d lui C. Ionescu, şi-a sărbat eri, patronul.

La ora 10 dimineaţă, în fruntea cu muzica militară din localitate şi cu drapelul s'au dus la biserica sf-ta Treime, unde au luat parte la serviciul divin.

De asemeni şi membrii societăţei „Frăţia", au luat parte la această sărbătoare.

După serviciul divin s'au reîntors la berăria Zimbru, unde a avut loc un banchet, în onoarea d-lor Nicu Cananău, naşul drapelului societăţei, d-lor preşedinte de onoare Colonel Langa, C. Climescu, Bogdan, I. Motăş, A. D. Atanasiu.

❑ **Judiciara.**—Curtea de Apel s. II a achitat pe Lupu Sircu, comerciant din Podul Iloaei, care fusese condamnat la o lună închisoare de Trib. Iaşi pentru denunţarea calomnioasă contra fostului perceptor I. Misirliu, destituit din funcţiunea sa de către Ministerul de finanţe pentru falş.

V. APOTECHER

AVOCAT

S'a mutat în Str. Căpitan Păun, No. 12

❑ D-ra Henny Portea, o stea a scenelor berlineze apare pentru prima oară pe pînza cinematografului Pathé Frères din Sala Circului Sidoli, astă seară Marţi 15 Maiu.

D-ra Henny Portea interpretează cu o incomparabilă măestrie rolul Eleonorei în „Amor Mascat" o reuşită piesă teatrală în 3 acte, adoptată la cinematograf după o nuvelă inedită a lui Balzac.

Noul program de astă seară cuprinde apoi: Revista internaţională, al 2 lea ziar însufleţit—Un strigăt în noapte, naraţiune însufleţită—Simpatie, scene humoristice—Proprietăreasa vicleană, comedie, etc.

Mine Mercuri 16 Mai, nu are loc reprezentaţie la Circul Sidoli.

Poi-mîne Joi 17 Maiu, se deschide noua grădină Pathé Freres vis à-vis de librăria Socec (lîngă Adminstraţia Financiară), unde vor continua pe tot timpul verei reprezenaţiile cinematografice din sala Circului Sidoli.

Patru programe nouă vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, şi anume: In fiecare Luni, Mercuri, Vineri şi Duminică program nou.

*

Noul program de deschidere (Joi 17 Mai) special alcătuit pentru această seară, va cuprinde excepţional 5 părţi de program. „Misterele Parisului" cea mai senzaţională dramă din toate piesele cinematografice apărute pînă azi, va fi cuprinsă în noul program de deschidere precum şi cele mai al ie comedii, pitoreşti escursiuni, scene în plin aer, istorice, educative etc. etc.

Matineurile vor urma regulat Simbetele, Duminicile şi serbătorile în sala Circului Sidoli.

Ultime telegrame

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 15 Mai

Intrevederi politice

Bucureşti.—Se afirmă că d. Maiorescu, a chibzuit, să aibă o întălnire cu domnul Carp, în străinătate, pentru a discuta chrstia întregirei partidului conservator.

Se mai spune, că şi d. N. Filipescu va participa la această consfătuire.

Oaspeţi bulgari în Capitală

Bucureşti.—Trei zeci funcţionari de la căile ferate bulgare, au sosit în Capitală. Ei au fost primiţi cu multă simpatie.

Deschiderea Sinodului

Bucureşti.—Azi s'a deschis seziunea Sinodului.

Dimineaţă s'a oficiat un serviciu religios de către I. P. S, S. Mitropolitul Primat.

La ora 10 s'a deschis şedinţa Sinodului în prezenţa d-lui Arion, ministru de culte,

I. P. S. S. Mitropolitul Primat, rosteşte o cuvîntare, prin care arată, că s'a restabilit pacea în biserică şi îşi exprimă speranţa că ea nu va mai fi turburată.

D. Arion mulţumeşte Mitropolitului pentru frumoasa cuvîntare, după care dă oare cari lămuriri asupra activităţei Sinodului.

Se procede apoi la alegerea diferitelor comisiuni.

*

Tot în şedinţa de azi, s'a primit un nou protest al fostului episcop de Roman care urmează să fie cetit în viitoarea şedinţă.

Expulzarea italienilor

Roma.—Toate ziarele se ocupă în articole lungi, despre expulzarea italienilor din Turcia.

„Tribuna" arată, că poporul italian este pe drept supărat de spectacolul de mizerie, pe care Poarta îl dă cetăţenilor italieni nevinovaţi şi cere cu dreptate ca guvernul să împingă cu energie crescîndă acţiunea sa contra duşmanului. Guvernul va trebui să ţină seamă de sentimentul popular.

Luptele din Maroc

Fez.—O canonadă foarte vie a inceput la 8.30 şi a incetat la 12 jum. din zi. Artileria a împrăştiat şi urmărit pe duşmanul pătruns în oraş. Pagubile sunt 1 Ofiţer ucis, 30 soldaţi ucişi sau riniţi. Oraşul este liniştit.

Anarchistul Stanberg

Bucureşti. — Anarhistul Stanberg, a fost readus în Capitală. El refuză să dea vre-o lămurire.

Spune numai că mama sa s'ar afla la Paris.

Imparatul Austriei bolnav

Viena.—Se svoneşte că Impăratul Frantz Iosef, s'a răcit şi e suferind.

Inundaţiile din Ungaria

Buda-Pesta.—In comitatul Lugoş din cauza ploilor, inundaţiile au pricinuit perderi mari, mai ales la Resicsza şi Caransebeş. Pagubile se evaluiază la mai multe milioane.

In comitatele Aradului, Szilagy şi Mureş-Turda, sunt şi victime omeneşti şi numeroşi răniţi. Multe case şi poduri s'au prăbuşit. Circulaţia trenurilor este întreruptă pe mai multe linii.

PRIMARIA COMUNEI IAŞI

Noi Primarul Comunei Iaşi, în vederea serbărilor pentru desvălirea Statuei Cuza-Vodă.

Dispunem:

In străzile: Bulevard Ferdinand, Esplanadele Principesa Maria şi Elisaveta, Arcu, Academiei, Cuza-Vodă (Golia) Piaţa Unirei, Strada Unirei, Lăpuşneanu, Păcurari, Carol, I. C. Brătianu (De sus) Elena Doamna (Albă) Anastasie Panu, Stefan cel Mare, Palat, Socola, Manta Roşie, Nicolina Universităţii, Alexandri şi Gh. Mîrcescu.

Nu se va mai permite a se face până la 28 Mai a. c. lucrari de reacordare pentru apă şi canal, în lucrările în curs vor trebui să fie terminate şi pavajul executat în bune condiţiuni.

11535 15 | 28 Mai 1912

Societate anonimă Română—Italiană a industriilor Textile Iaşi

CONVOCARE

D-nii acţionari ai acestei societăţi sunt convocaţi în adunarea generală ordinară pentru ziua de 20 Maiu (2 Iunie) a. c. la ora 9 a, m., la sediul societăţii în Iaşi.

La ordinea zilei:

1) Raportul consiliului de administraţie;

2) Raportul censorilor;

3) Aprobarea bilanţului şi descarcarea consiliului de administraţie de gestiunea exerciţiului 1911;

4) Alegerea a 3 censori şi 3 supleanţi.

D nii acţionari pentru a lua parte la această adunare, vor trebui să depună acţiunile lor pînă în ziua de 15 | 28 Maiu inclusiv.

La Iaşi: La cassa societăţii sau la Banca Moldova.

La Bucureşti: La The Bank of Roumanie L.-td. şi la Banca Marmorosch, Blank & Co. Soc. Anon.

La Paris: La Société Generale de France.

Preşedintele cons. de administraţie

Gh. Racovitză

ANUNCIU

Cu începere de la 1 Iulie a. c. franzoleria şi brutăriea de pîine de lux a d-lui I. Forşt din strada I. C. Brătianu No. 168 foastă strada de sus, trecînd sub conducerea personală a subsemnatului MOISĂ GRINBERG pe care am supraveghiat o mai bine de 30 ani, s'a reînoit din nou, cu tot confortul necesar, avînd o instalaţie specială în fabricarea acestor articole, căutînd a servi pe onor public spre a fi mulţumiţi pe deplin de ori comenzi în această branşă.

Onor clienţi pot fi serviţi zilnic la domiciliu de ori ce comenzi şi anume: jemle, chifle cu lapte, franzele, pîine de secară colaci etc., fiind anunţat prin o carte poştală.

D-l I. Forşt s'a desfăcut şi de brutăria ce o avea vis-à-vis de Tufti.

Moise Grinberg

Profesor Dr. D. Mezincescu

BOALE SIFILITICE

S'a mutat în str. Sf. Sava No 16

Consultaţiuni 4—6

Apel către Ieşeni

Nu uitaţi că există o berărie a fabricei de bere din localitate, care produce o bere higienică şi bună şi merită încurajarea Ieşenilor.

Fabricantu

Cărămidă veche

tablă, uşi, fereşti şi altele de vînzare str. V. conta No. 26 (foastă sf. Neculai). Numai în zilele de lucru.

CABINETUL DENTAR

AL

Drilor H. şi M. Pekelman

s'a mutat în strada Lăpuşneanu No. 6 casele Diamant *(foaste Walter)*

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

NOROCUL lui Schröder

E COLOSAL!!

In cursul loteriei a XI-a am putut achita onor. mei clienți

LEI 100,000

pe No. 42,699 8|8

LEI 82,000 pe No. 59,592

LEI 45,000 pe No. 42,382

LEI 80,000

În patru premii a Lei 20000 și anume:

Lei 20,000 pe No. 3511
Lei 20,000 pe No. 50552
Lei 20,000 pe No. 52526
Lei 20,000 pe No. 55441

și nenumărate alte cîștiguri a lei 20,000, 10,000 etc. etc.

Pentru apropiata tragere clasei I-i loteria XII-a, ofer lozuri norocoase:

1/8 numai lei 1.50

1|4 Lei 3. - 1|2 Lei 6. - 1|1 Lei 12

Comenzile din provincie se efectuiază prompt și conștiincios contra plăți anticipate, sau sub ramburs

ROB. TH. SCHRODER

Sucursale:
BOTOȘANI:
Str. Națională 203;
BRAILA:
Piața Sf. Archangheli (Casa Rally);
CRAIOVA:
Str. Unirii 69;

IAȘI:
Str. Ștefan cel Mare 8;
Centrala-BUCUREȘTI Str. Calea Victoriei 106
Sucursale:
Calea Victoriei 50
Calea Griviței 96
Str. Lipscani 72

Sucursale:
PLOEȘTI:
Str. Basarabilor 1
GALAȚI
Str. Domncască 14.

Renumitele PLUGURI

intreg de oțel bătut
marca PORC MISTREȚ

DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 și mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prășit

Mașini de secerat de Mc. CORMIC precum și alte mașini și unelte agricole, permanent în depozit la

Frații Bachstez, Iași

BROSSE A TAPIS
Prix 14 fr.
R. GANIEL
2, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

„ANCORA"
(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieței și de rente în Viena.

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i și r No. 10141 din 1 Dec. 1858.
Concesionată pentru România prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Dec. 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii și fond. asociațiunilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „

Situația asigurărilor la 31 [illegible]
92.127 polițe de lei 654 389.15[illegible]
lei 1,995,501 72[illegible]
Cantiunile depuse la [illegible] puneri din București.
Lei 7.453.500 ca garanție pentru asigurații din România.
In anul 1911 s'au plătit asiguraților ca dividende
Lei 1,98[illegible],25[illegible] 63 | 100

Societatea „Ancora" închee;
Asigurări pe caz de viață și deces în conbinațiune cu scutirea de plată premiilor și oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemene toate celelalte combinațiuni moderne—cu și fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraților săi: Inatacabilitatea poliței.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Polița universală.
Plata imediată și integrală a sumei asigurate.
Preț mare de rescumpărare etc. etc.

Direcțiunea pentru România,
BUCUREȘTI
Agentul general pentru Iași.
IOSEPH POPPER.
Strada I. C. BRĂTIANU No. 166
(foastă strada de Sus)

PENTRU 16 LEI

Cele mai noui ceasornice Electro-Goldremontoir, de buzunar pentru bărbați, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele

Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare prețuește la **100 lei.** In realitate **costă** acestea prevăzut cu capac cu arc, impodgate gravuri de mînă, mecanism Anker, absolută garanție a durabilității, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanție pe 3 ani, **numai 16 lei.** Franco spese trimițîndu-se bani înainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanț elegant potrivit ceasului **6.50.** Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central* **Rundbakin** *Wien, III, Adamsgasse No. 15 | O.* Preț curent și pentru mașine de cusut, gratis. Francați cartea poștală cu 10 bani și scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondență romînă. 5370.

Fabrica de oglinzi

Israil Berghèr—Iași

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi venețiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri și mobile. Execuție din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentație

Programul se schimbă Luni, Joi și Sîmbătă

Matineuri

Sîmbătă și Duminică la 3 ore p. m.

Prețurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.
Prețurile populare obișnuite la matineu și anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b.—Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

Colectura „PROVIDENȚA"

Iași, Strada Stefan-cel-Mare

Și de astă-dată norocul Colecturei „PROVIDENȚA" este **neîntrecut**

Iată dovada:

Cel mai mare cîștig pe care l'a dat Loteria Romînă, de

LEI 250,000

(un sfert de Milion)

a căzut în Colectura „Providența" pe Nr. 25.655 precum și 20.000 Lei pe Nr. 57.197 tot in aceiași zi.

Iar la ultimele trageri au eșit afară de nenumărate cîștiguri a 3000, 2000 și 1000 lei următoarele câștiguri:

Lei	50,000	pe Nr.	19.562
„	70,500	„	10,595
„	10,000	„	59,168
„	5.000	„	59,171

!!! IGIENA ȘI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!

se obține prin întrebuințarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile și obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulcește și nutrește imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină și miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete și catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu „GELÉE" KALODERMA".*

De vînzare la toate Farm. Drog. și Mag. de Parfumerie de toaletă

Representant pentru — România — **H. ȘIEBENEICHER** — BUCUREȘTI — Str. Smîrdan 24

Noua Coafiură de Dame

M. BACHMAN

— Iași—Strada Gh. Mârzesca 28 —

Aduce la cunoștința doamnelor că **Salonul de coafiură** este aranjat din nou cu toate articolele necesare și se efectuează tot ce privește această branșă, anume: cozi, bucle, turbane moderne, transformațiuni de asemenea

Se frizează cu ondulațiuni Marcel.

Se primesc și comenzi în provincie

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu —Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: 118, Str. Gh. Kretzu, 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul IX — No 1691 — Joi 17 Maiu 1912

In contra duhului oficial din Basarabia

Dăm mai jos cuprinsul broşurei ce protopopul Laşcu din Chişinău a tipărit zilele acestea sub numele de *O sută de ani* de alipire a Basarabiei sub Ruşi. Fiind că autorul broşurii e un protopop din cei crescuţi în seminarul din Chişinău, organ administrativ bisericesc, el represintă gîndirea păturii oficiale din cler şi implicit dar şi a celei ruseşti.

—Intâiu se laudă provoslavia rusească, în numele căreia încă din 1654 s'a arătat dorinţa la unii din diriguitorii noştri de a se face o apropiere stabilă între noi şi Ruşi, să le recunoaştem stăpînirea, să scăpăm de jugul turcesc; dar nimărui nu i a trecut prin minte, încă din secl. al XVII-a că asta ar insemna pierderea neatîrnărei noastre politice. Lumea pe atunci doria de Ruşi, nu ca să fie înglobaţi în imperiul moscovit, ci ca să ne garanteze bunul mers al trebilor noastre din lăuntru, şi să fie o mai mare stabilitate. Dorinţele acestea au fost închegate în tractatul lui D. Cantemir cu Petru cel Mare, care recunoaşte o liberă administrare moldovenească cu prinţ ereditar în Casa Cantemir şi cu toate formele ce derivau din aceasta

A lăuda astăzi pravoslăvia rusască ca factor de civilizaţie, cînd a răpit Basarabiei libera ei guvernare românească însamnă a pune biserica în slujba politicei ruseşti, şi iată ce nu spune protopopul Lascu, şi iată ce noi denunţăm suflării întregi româneşti.

O asemenea pravoslavie cotropitoare nu ne trebue; ea ni e dăunătoare, căci nu însamnă că Ţarul eliberator a lucrat ca un bun creştin supuindu-şi şie popoare creştine, pentru care, zice-se, că a luptat, ci a luptat pentru întinderea hotarelor împărăţiei sale.

Domnii, boerii şi Viădicii noştri cari au dorit stăpînirea rusască au fost naivii timpului şi evenimentele a căror sută de ani o amintim azi, i-au desminţit în idealul şi năzuinţele lor.

— Se laudă de lumea oficială din Basarabia că graţie Ţarismului norodul Basarabean s'a înzecit, fiind azi 2 jum. milioane suflete. Creşterea populaţiei dovedeşte o stare de linişte şi de spor economic, dar creşterea populaţiei e o lege fatală a firei, şi cu toate bolile ce sînt endemice în Rusia, norodul românesc a crescut, pentru că are în sine vitalitatea de a trăi. Sporul de naşteri îl au Romînii şi în Ungaria şi nu putem spune că guvernul Unguresc înlesneşte cu ceva acest spor; din contra se închină în faţa unui fapt aşa de evident, ceea ce a făcut pe un mare om de stat Maghiar pe Wekerle, a zice că nu pot face nimic cu legile lor infame contra Valahului prolifix.

Liniştea în Rusia e liniştea vulcanului în ajunul erupţiei, şi cine poate spune ce va fi mîne cînd focul răsvrătirei va încinge tot Imperiul. Neamul Românesc însă, ca plugar ce este, se bucură de liniştea ţarinei, de traiul tihnit al ogorului şi nu-şi bate capul de alte celea, ci de înmulţit neamul.

— Se mai laudă cu fericirea ce au adus Basarabiei cele 1000 de verste de cale ferată. Auziţi minune! Basarabia are căi ferate de poznă! Dacă n'ar fi fost raţiunile militare ale războiului din 1877, să se facă calea ferată Bender-Reni şi Chişinău-Iaşi, s'ar fi aşteptat până azi să se facă linia ca cea de la Noua-Suliţa-Bălţile, lăsînd fără *po iazd* atîtea oraşe şi tîrguri din Basarabia, care ca să le vezi trebue să te duci pe jos, ori cu căruţa, şi atîta!

Pe toată întinderea de 300 klm. cît ţine Prutul, o singură legătură, cu trenuri rari şi nepotrivite, cu mers încet, cu opriri la vămi şi gări, aşa că nici un considerent economic n'a călăuzit la facerea lor. Dacă cei din Chişinău sînt puşi în 4 ceasuri la Odesa, atîta tren accelerat este; în colo *pocitovoi poiazd!*

— Se laudă că Basarabia are spitale cu 1000 paturi pentru vindecarea suferinzilor, pentru care se cheltueşte din bugetul statului cîteva milioane de ruble. E bine că se desvoltă într'o ţară asistenţa publică, dar cînd în o ţară sînt prea multe spitale şi prea mulţi doctori, higiena socială e în suferinţă. E mai prudent a se lua de administraţie măsuri prezervative contra bolilor infecţioase de cît să ajungi la stărpirea lor. Ori Basarabia ca şi întreaga Rusie e bîntuită veşnic de boli molipsitoare, întrecînd cu mult rău sănătatea publică în aceasta. Mai e încă altceva; în graba ce a pus administraţia centrală rusască de a înzestra Basarabia cu spitale multe noi vedem tendinţa de a rupe orice legături cu România, întru cît zilnic spitalurile sf. Spiridon erau vizitate de bolnavi Basarabeni, ceia ce azi s'a interzis ca şi închinătorilor ce veniau la sf. Paraschiva, temîndu-se de ori ce prilej de a se întîlni fraţii împreună. Deci tot tendinţa de izolare, tot îndemn, de înstrăinare de fraţi.

— A! dar sînt în Basarabia 54 şcoli secundare cu 12,000 şcolari de toate treptele, de îmbele sexe! Intru cît aceste şcoli desvoltă inima şi suflet de Romîn! Intru cît adaogă ele cu ceva la bunul nostru de neam, cultivînd limba, inobilînd inima de romîn, desvoltînd o literatură romînească! Şcoala rusască din Basarabia e nada, prin care Rusia caută să ne cucerească sufleteşte.

Gavril Bănulescu-Bodoni, Mitropolitul Moldovei şi Basarabiei, (1746—1821)

Pe această pătură cultă se bizue ţarismul în izbînzile sale de cotropire, şi ca dovadă că nimica romînesc nu-i doare, este că reprezentanţii acestei păturî culte: rusiţii Crupenski şi Sinadinos au afirmat în Dumă, că nu e nevoe de limba moldovenească în şcolile elementare. Şi s'a amînat chestia pentru alte vremi mai bune, cînd alţii vor eşi la suprafaţa, Orheenii şi Sorocenii, Hînculeştii din Bâcu, Moldovenii din Bălţi, Arcaşii din Lăpuşna, mazilii de pe Botna şi Cogălnii, oameni noi, neîntinaţi în rusism ca cei de azi din Chişinăul oficial.

Pînă cînd şcoala romînească din Basarabia nu va avea limba ei de predare cea moldovenească, ea — şcoala — nu slujeşte interese moldoveneşti, ci va fi organ de rusificare. Se poate ca din miile de elevi secundari să iasă talente ce au să contribue la mărirea şi sporirea literaturei ruseşti; pot să dea doctori de samă, oratori mari, avocaţi de barou, oameni politici chiar, dar ei vor circula ca Ruşi, nu ca Moldoveni, căci şcoala rusască i-a format, de şi deschisă pe pămînt romînesc şi ţinută cu bani moldoveneşti.

— Dar Rusia a păstrat boerimea, mazilii şi treptele vechi cari alcătuiau statul vechi moldovenesc; acolo avem mazili, acolo avem boeri şi cartea nobililor păstrează cu sfinţenie titlurile vechi de boerie ale membrilor, iar mazilii şi răzeşii se bat după asemenea potcoave de cai morţi, că numai aşa e chip de a trăi şi a răzbate în statul Rusesc. La noi s'au năruit asemenea privilegii; pronumiile ţării s'a şters, veni-va vremea ca şi în Imperiul Ţarilor să se spargă asemenea drituri pentru a se omogeniza societatea.

— In partea economică se laudă Ţarismul că a improprietărit ţăranul clăcaş; cînd? tocmai în 1878, cu 16 ani în urma celorlalte gubernii din Rusia. Voit-a ţărismul să introducă mirul rusesc în Basarabia şi ai noştri l'âu refuzat pe toată linia.

Pe toată linia, cum vedem, se laudă materia, hrana, partea economică, Şi aci e şubredă apărare, căci nu numai cu pîne va trăi un norod, ci şi cu cuvîntul lui D-zeu; şi cuvîntul e cartea, e cultura; şi Basarabia n'o are, şi cîtă o are nu e de loc romînească.

In schimb, pămîntul Basarabiei e plin de rămăşiţe de arme; armatele rosieneşti au călcat dese-ori ogoarele, au bubuit dese-ori tunurile dărămînd cetăţile; da; dar tocmai acestea au adus deşţărarea pînă în Cherson. Prin multe case de romîni au stat Ghinărari, Impărati şi Impărătese! Se pot pune plăci comemorative multe şi pe multe case. Cu acestea nu se înalţă un neam, nu se proslăveşte o împărăţie, nu se fac serbări de centenar.

Restul se tace.

Basarabia produce mult grîu, multă secară, mult popuşoiu; mai produce Basarabia mult vin, *Bessarabscoe vino* bate în calitate pe *Cavcaschii vino*. singurile localităţi vinicule pe lîngă *Krimskii vino*. Mai ajută la budgetul imperiului Basarabia cu 80 milioane ruble; mai dă Rusiei ceva talente, ceva profesii liberale, mai furnizează micii meseriaşi şi băeţi de prăvălie în toate magaziile din Odesa; atîta. Suflarea romînească însă dormitează şi va trebui ca alt duh să renască în Basarabia, nu acel îmbăcşit de rusism ca al protoereului Laşcu pentru a nădăjdui în alte vremi mai bune.

Ţarismul n'a adus Basarabiei încă o fericire; iar dacă s'a strecurat fără ştirea lor ceva bunuri materiale, ele au fost aduse cu tîrlita de vreme; bunuri morale şi sufleteşti nu s'au dat pentru cele 2 milioane de Moldoveni, cari ei sunt în drept de a trăi în ţara lor ca Moldoveni, nu ca Ruşi.

Gh. Ghibănescu

OAMENI ŞI LUCRURI

Poezia Doliului

Insuşi Suveranul, spun relaţiile oficiale — şi-a arătat dorinţa ca solemnitatea dezvălirii monumentului lui Cuza-Vodă să se încheie prin recitarea unei poezii ocazionale de către o studentă.

In toate împrejurările—fie şi în ocaziuni mari, istorice—poezia îşi are rostul ei, puterea ei. Cu atît mai mult în împrejurări de mare tristeţe, cum este aceia care face obiectul comemorării de astăzi,—răpirea Basarabiei.

In poezia populară moldovenească, păstrată dincolo de Prut, a supraviejuit mai mult ca în manualele de istorie jalea despărţirii, durerea dezmembrării, ecoul slăbiciunii şi desperarea de a se mai înfăptui cînd-va—Unirea la o laltă a elementelor risipite de forţa, de sila împrejurărilor fatale.

Acolo cîntă astfel moldovanul nerusificat încă:

Dorul meu de l'aşi cînta
Dealurile—ar răsuna!
De la munte pînă 'n vale,
S'ar umplea toate de jale!
Si i-aşi zice Codrului:
Să şi lepede frunza lui,
Grîului să nu 'ncolţească,
Nici copacul să rodească,
Via să nu deie vin,
Numai să scap de străin!

Dorul de mi-aşi asculta
Aşi pleca din ţara mea!
Aşi pleca în lumea mare,
Cu nevoia de-a spinare!
Şi m'a'şi duce tot mereu,
Pîn'la frăţiorul meu!
El cu mine tot un sînge
Poate dorul mi l'ar stînge,
Căci ori unde-aşi poposi
Tot în neam m'aşi opţoşi!

La Moldova m'aşi opri
La Munteni m'aşi odihni,
Oltenia cea frumoasă
M'ar primi şi ea în casă;
Dar aşi merge şi'n Ardeal
Hăt încolo peste deal,
Să-mi văd fratele d'afară,
Cum vorbeşte'n a lui ţară.
Tot ca mine înjugat
De străinul blestemat!

Şi le-aşi spune fraţilor
Că purtăm acelaş dor!
Că destui suntem pe lume
De un sînge şi d'un nume!
Că e timp să ne unim
Neamul să-l reîntregim!
Că nu-i e bine să robească
Stirpa noastră Românească!
. . . . . .
Ş'aşi veni 'napoi cu ei
Pîn la mine, la Orhei!

E una din bucăţile populare culese de bătrînul scriitor iaşan Dum. C. Moruzi, vechiu basarabean, autor al romanului „Pribegii", care domină actualitatea prin cuprinsul lui bogat şi interesant.

Inaintea poeziei scrise, ocazionale—strofele populare păstresă întreg sufletul Romîniei de peste Prut. Rodion

Intrarea lui Dumitraşcu Vodă Cantemir domnul Moldovei, în Iaşi, la 28 Iunie 1696, (după tabloul din Academia Imperială din Petersburg).

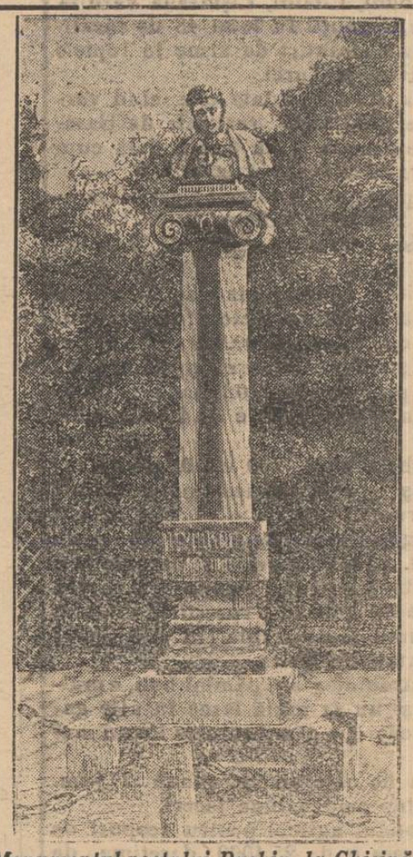

Monumentul poetului Puşkin, la Chişinău

SĂPTĂMÎNA BASARABIEI

Rusia recunoscătoare!

Din cartea d-nei Mite Kremnitz „Regele Carol al Romîniei." reproducem cîteva fragmente cu privire la modul cum a înţeles Rusia să răsplătească preţiosul concurs militar ce i-a dat România în războiul contra Turcilor.

*

Numai de ocazie şi numai în momentul propriei strîmtorări, Rusia recunoscuse România ca o putere războinică. Şi la sfîrşitul lui Ianuar (1878) prinţul Ignatiev sosi în Bucureşti, pentru a spune prinţului că Rusia cere îndărăt cele trei judeţe basarabene redate României prin tratatul din Paris.

Prinţul Carol socoti imposibilă această cerere, după ce Imparatul rusesc, cu prilejul primei lui intrări în ţară se obligase solemn printr'o convenţiune, ca să-i păzească integritatea.

De atunci îndatoririle Rusiei faţă de România crescură de vreme ce în momentul primejdiei armata micei ţări adusese servicii atît de mari trupelor ruseşti.

Diplomaţia rusească avea răspuns la toate: zisul teritoriu basarabian, pe care-l cerea ea, ar fi fost cedat Moldovei, nu Romîniei, şi ar fi fost zmuls Rusiei printr'un tratat (cel din Paris) din ale cărui hotăriri abea dacă mai rămăsese una în vigoare. Şi diplomaţia rusă nici nu vroia să intre în discuţii:

Hotărîrile ţarului, ar fi fost neschimbătoare; în cele din urmă întrebuinţă chiar ameninţări faţă de România, al cărei întreg trecut ar fi obligat'o să aibă recunoştinţă către Rusia.

Prinţul speră în simţimîntul de dreptate al ţarului şi-i scrise în acest senz.

In atară de propunerea ca România să cedeze Basarabia şi să-şi anexeze în schimb o bucată din Dobrogea, contele Ignatiev a mai atins şi o altă chestie de viitor: pomenii mai mult în treacăt de posibilitatea unei alegeri a prinţului Carol la tronul princiar al Bulgariei şi-l întrebă chiar ce ar zice de o asemenea eventualitate.

Prinţul Carol răspunse evasiv şi socoti chestia ca delitoare în acelaşi timp se chibzui însă, cîntărind motivele pentru şi contra unei misiuni personale. Graţie culturei sale geografice se pre-

zintase adesea spiritului său unitatea firească a ţărilor de pe cele două maluri.

Dar chibzuirea sa se termină cu concluzia că planuri politice atît de mari, s'ar putea realiza numai în unire cu Rusia şi că Rusia tocmai vroia să-i zmulgă o bucată de pămînt.

La 31 Ianuarie 1878 se încheia armistiţiul care fu permegătorul tratatului din San-Stefano.

Imputerniciţii României nu fură admişi la nici o negociere şi prinţ şi popor declarară într'un glas că nu pot recunoaşte un tratat încheiat fără ei.

Camera şi senatul declarară în unanimitate că nu pot consimţi la cedarea Basarabiei. Rusia nu ţinu nici o seamă de protestul României şi fără nici un scrupul călcă drepturile fosstei ei aliate.

Prinţul se adresă întâi Impăratului Rusiei, apoi Impăratului Wilhelm, prinţului de coronă — dar toate ostenelile sale fură zădarnice, de nicăeri nu-i veni ajutor ori sprijin. Fără voie se gîndi la zădarnicul apel pe care deja în două rînduri îl făcuse în timpul domniei sale către puterile garante şi protectoare ale României. Fu adînc mâhnit de amărăciunea situaţiei sale, după cum îi scrise şi prinţului de coronă german :

„Purtarea guvernului rus m'a pus într'o situaţie penibilă faţă de ţara mea şi se aude lămurit imputarea : de ce, cînd ni s'a cerut ajutorul, n'am pus întâi condiţia ? Dar prin tratatul trecerei armatei imperiale fuseserăm asiguraţi de integritatea teritoriului nostru... Armistiţiul s'a încheiat fără a se fi ţinut seamă şi de noi ; tratativele de pace se urmează fără a fi întrebaţi şi noi, asupra dorinţelor noastre".

De îndată ce se cunoscu în România textul tratatului din San-Stefano, indignarea în contra purtărei Rusiei luă în toate cercurile proporţii ameninţătoare.

In cameră se făcură interpelări vehemente şi presa arunca atacuri neînsemnate în contra puternicului stat vecin.

Prinţul Carol se convinse curînd că nici un protest nu va ajuta şi că nici chiar congresul la a cărui întrunire lucrau toate puterile, nu va mai putea salva Basarabia.

Îşi încordă deci atenţia în spre potolirea agitaţiei duşmănoase şi din ce în ce mai vii în contra Rusiei pe care o vedea inutilă şi chiar primejdioasă ; ca om politic îi întrase în carne şi sînge principiul de a se resemna faţă de lucrul inevitabil.

Dar puse în mişcare toate pîrghiile pentru a obţine ca la apropiatul congres european România să se poată apăra singură, pe sine şi cauza ei. In acest scop trimise pe Brătianu cu scrisori la Viena şi Berlin.

La Petersburg atitudinea României a produs atîta supărare, în cît veni de acolo ameninţarea că dacă România are de gînd să protesteze în contra articolului 8 al tratatului din San-Stefano—acolo care vorbea de trecerea treptată a ruşilor prin România—atunci Impăratul va da ordin pentru dezarmarea armatei romîne.

Provocarea era prea tare şi singurul răspuns cu putinţă era acela pe care prinţul îl găsi imediat : „Armata romînă care înaintea Plevnei a luptat în chip atît de glorios, sub ochii Impăratului, ar putea fi nimicită, dar nici odată dezarmată".

Situaţia era mai mult de cît serioasă pentru Prinţ, căci armata rusească socotea mica ţară ca şi ocupată şi din ce în ce se strîngeau, sub diferite pretexte, trupe mai numeroase în jurul Bucureştilor.

In toate parlamentele europene, chiar şi în cel englez, se dezbătură aceste ameninţări ale Rusiei.

Prinţul Carol ştia însă că numai sprijinul moral al puterilor nu-i va fi de nici un folos şi de aceea începu pregătiri, pentru ca, în cazul unui atac din partea Rusiei, să se poată retrage cu trupele şi guvernul în Oltenia.

O SUTA DE ANI

de la trecerea Basarabiei către Rusia (1812, 16/V 1912): *de protoereul N. V. Lascu. Chişinău 1912 ;*

Supt acest nume tînărul Gr. D. Constantinescu, fiul decedatului preut D. Constantinescu, fost institutor la Trei Eterarhi, Iaşi şi actualminte învăţător de l. moldovenească la Seminarul din Chişinău, ca unul ce a făcut Teologia la Kiev, ne a dat pe moldoveneşte, scrisă cu slove ruseşti, monografia păr. N. V. Lascu, protoereu al Chişinăului.

Este o lucrare semioficioasă, care voeşte a arăta progresele ce a făcut Basarabia în o suiă de ani, sub împărăţia rusască. Supt titlu de document împărtăşim cititorilor noştri un mic rezumat spre a se vedea duhul oficialităţii romineşti în Chişinău.

In p. I, face istoricul războaelor dintre Ruşi şi Turci pentru *slobozenia* creştinilor. Bine înţeles în această parte se sileşte a arăta dorinţa Moldovenilor creştini de a fi scapaţi de Turci şi să fie supuşi Ruşilor. Ideia alipirei o scoate din scrisoarea lui Bogdan Hmelinski, cuscrul lui Vasile Lupu, încă din 1685 către Alexa Mihailovici „ca domnul Moldovei precum şi cel al Valahiei vor să fie sub mîna împărătească".

Aceiaşi idee o pune şi în gura Mitropolitului Veniamin Costachi, care în 1807 scrise Ţarului Alexandru I: „Inalte Impărate, cărmuirea pămîntului acestuia, în păzita de D-zeu împărăţia ta, să fie o singură turmă şi un singur păstor".

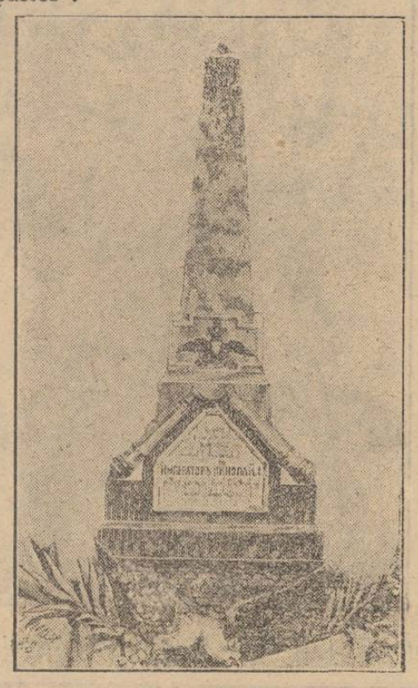

Monumentul trecerei Dunării de către armata rusă la 1828, lîngă satul Nou din Bucovina

In partea a 2-a înşiră localităţile unde armatele ruseşti au lucrat pentru slobozenia ţării. Iată acele locuri : Achermanul, Benderul, Bolgradul, Brazii (Ţuţora), Bisericani (Balţi), Braga (Hotin), Volchineşti (Izmail), Hănceşti (Chişinău), Găleşti (idem), Gangura (pe Botnu), monăstirea de la Gherbovăţ unde e icoana făcătoare de minuni (1816), Dănuţeni (Bălţi), Doljocul (Hotin), Dăncăuţi (idem), Jvanetul (idem), Izmail, Cartalul (iaz), Căuşeni (Bender); Chilia, Chişinăul, Costeşti, Curci, Larga (Hotin) Larga (Izmail), Lipeani, Măgura lui Potemkin, Neruşa, Noporotov, Ochiul alb, Orheiu, Perebicăuţi, Buhotin, Reni, Răbăia (movila), Săngăuţi (Hotin) Salcuţa (Bender) Soroca, Stăuceni (Hotin), Stănileşti, Tatar Bunar (tîntina), monăstirea Terapont (Izmail), Hotinul, Hagi Abdul, Citalul, Cişmeaua văruită Techina, Sirăuţi. In total 48 de localităţi, ce au amintiri de arme în luptele dintre Ruşi şi Turci.

Partea de actualitate este cînd vorbeşte de progresele realizate de Basarabia în această sută de ani. Iată cum vede oficialitatea acest izvor.

1) Populaţia s'a înzecit ; azi Basarabia are 2.500.000 suflete.

2) Peste o mie de verste de cale ferată.

3) Spitale rurale peste o sută cu 1500 de paturi ; 1100 de doctori ; şi serviciul sanitar cheltuieşte 1.500.000 ruble pe an.

4) 56 şcoli secundare, profesionale ; cu 785 profesori şi 11025 şcolari, Cheltuiala învăţămîntului e de 4 mil. ruble pe an.

5) Fabrici peste 700 cu 9 mii de lucrători şi produc fabricele peste 12 milioane ruble.

6). Agricultura Basarabiei dă peste 100 mil. păduri, cereale şi ca recoltă e cea dintâi guberni în popnşoi şi sacară din cele 90 gubernii ruseşti.

7). Vinul în Basarabia (18 mil. vedre) e cel întâiu în Rosia.

8). Ţărănimea are pămînt bun, e mulţumită şi nu se mută lesne în alte gubernii, căci nu găseşte aiurea locuri mai bune.

9). In fie care an se adună 2 jum. mil. ruble pentru bine faceri.

Iar fondul agricol pentru scopuri de bine facere e de 25 4000 dacetime de pămînt.

Oficialitatea romînească din Basarabia asigură pe Ruşi şi pe Impărat că poporul romîn recrutează buni osteni că prin şcoală s'au dat Imperiului foarte mulţi şi meritoşi slujbaşi, şi că partea contributivă. Basarabia la budgetul Imperiului e de 80 mil. ruble pe an.

In altă parte înşiră legiuirile pentru Basarabia ; şcoală (1828), coşere de rezervă (1822), legile Donici (1831), bibliotecă (1832), împărţirea administrativă (1835), drepturile răzeşilor şi mazililor (1847), eliberarea ţiganilor (1861), pedeapsa corporală desfiinţată (1861), împroprietărirea ţăranilor (1868 Iulie 4), recrutarea la oaste s'a început în (1874) fondul pentru bine facere şi şcoala format din 2 | 5 ale veniturilor moşiei (1876) etc.

Am dat această spicuire spre a se vedea partea istorică şi de fapte, căci sentimentele ce reiese din aceste fapte nu pot fi aceleaşi, însuşi scriitorul înăduşindu şi sentimentul său de romîn sub forma aceasta oficioală. **Gh**

Litere-Ştiinţe-Arte

Populară basarabeană,—In altă parte a ziarului se vorbeşte despre rolul social al poeziei populare, în provincia subjugată de peste Prut. Iată o interesantă bucată din opera anonimă a Moldovenilor de peste Prut :

Foae verde solz di peşti
Treci Prutu şi hueşti,
Şi hueşti-n apă răci
Dar ar Dumnezeu să săci,
Sî'l trec cu chicioarili
Si-mi văd surioarili,
Că de cînd nu le-am văzut
Carnia pi mine-o scăzut,
Inadins s'o cîntăreşti
Nici o litră nu găseşti
Nici o litră, nici un dram
Că-i mîncată di duşman !

*

Au apărut: „La Revue Roumaine" cu un frumos sumar de articole. originale ori traduse în limba franceză cum şi cu un medalion al d-lui C. Disescu.

— No. 2 din „Fronda" în care avem plăcerea de a constata simţitoare îmbunătăţiri redacţionale.

— No. 13 din „Revista pentru toţi" excelenta publicaţiune săptămînală din Capitală, bogată în articole şi ilustraţiuni.

*

Dintr'un articol din „La Grande Revue", al d-nei Henriette Arendt, o luptătoare pentru protecţiunea copiilor, aflăm că în *Spania* şi în Franţa sunt „fabrici de infirmi". Se iau adică copii sub zece ani, şi se slăţesc îndoindu-le încetul cu încetul picioarele cu nişte curele.

Ţinuţi în această legătură, care devine progresiv tot mai strînsă, cu timpul membrele inferioare s'atrofiază... Infirmul e pus apoi într'o cutie care îl ţine cu picioarele îneolăcite şi în timpul somnului în aşa fel în cît niciodată dar nici odată nu mai pot deveni normale.

Cînd „marfa" e gata „fabricantul" o scoate în vînzare pe cîte 50—60 franci „bucata". Cumpărătorul face afaceri excelente ; infirmii aduc în mijlocu şapte franci pe zi.

*

D. căpitan Palade a pus sub presă o broşură cuprinzînd „Amintiri din vremea lui Cuza-Vodă".

*

STRUNA ZILEI

PĂNÎNTUL CARE TREMURĂ...

La Odobeşti cutremurul s'a simţit foarte tare, producîndu-se stricăciuni mari.

Ziarele.

Greu nu ne vine a răspunde
De ce atît a tremurat :
Aci mai bun ca ori şi unde
E vinul şi adînc pătrunde.
.. La Odobeşti pămîntu-i beat.

CABINETUL MEDICAL
AL
DOCTORULUI
IN MEDICINĂ & CHIRURGIE
EDUARD FABINI
IAŞI, STR. PĂCURARI, No. 5, Etajul I
Vis-à-vis de Jockey-Club
(DEASUPRA FARMACIEI)
INTRAREA PRIN RÂPA GALBENĂ
INSTALAŢIUNE MODERNĂ
CONSULTAŢIUNI:
DELA 8—10 a. m. şi DELA 3—6 p. m.
PENTRU
Boale interne
de piept, de stomah, de ficat, de rinichi, de intestine, etc.
ŞI
Boale de Femei
TRATAMENT MEDICAL AL AFECŢIUNILOR
DE ORDIN
GINECOLOGIC

Ilustraţiile noastre

I. Mitropolitul Gavril

Pînă la 1808 biserica ortodoxă din Basarabia, făcea parte integrantă din Biserica noastră, naţională fiind erarhiceşte pendinte de Mitropolia Moldovei.

De la 1808 şi pînă la 1812 în capul bisericei noastre naţionale, se găsea Mitropolitul Moldovei Gavril Bodoni, cari făcuse studii în şcoalele din Transilvania, la Chirs, Patros şi Smirna.

A fost profesor de limba latină în Moldova în 1779 iar la 1782 a părăsit Moldova şi a trecut în Rusia unde a primit postul de profesor de limba greacă la Seminarul Pultava.

La 1784 desgustat de Rusia s'a reîntors în Moldova şi înalţat la scaunul de arhimandrit. La 1789, Ambsosie exarhul Moldovei şi Valachiei după recomandaţia favoritului Impărătesei Ecaterina a fost mirotonisit Episcop al eparhiei Benderului iar după încheierea păcei din 1792, a fost numit Mitropolit al Moldovei şi Valachei de către sinodul Rus.

In aceste momente s'a arătat aşa de rusofil în cît Turcia bănuindu-l, l'a arestat şi adus la Constantinopol. Prin intervenţia Rusiei a fost liberat, iar la 1793 Sindol rus l'a numit Mitropolit al Ecaterinoslavului.

La 1800 obosit de intrigile ce se făceau a demisionat din acest scaun şi s'a stabilit la Kiew unde a locuit în linişte pînă la 1808.

La 1808, Martie 27, Impăratul Alexandru I, după războiul cu Turcii, introducînd regimul muscălesc în Valahia, Moldova şi Basarabia, ordonă printr'un ukaz ca fostul Mitropolit Gavril, să fie iarăşi Mitropolit al Moldovei, iar pe viitor să nu se mai adreseze Patriarhului din Constantinopol ci Sinodului rus.

La 22 Mai, Mitropolitul Gavril a sosit la Iaşi şi a prestat jurămîntul la Mitropolia noastră în prezenţa principelui Prozorowschy, care a avizat de acest fapt Divanurile Principatelor, că pe temeiul abdicărei fostului Mitropolit Veniamin, ţarul a binevoit să poruncească lui Gavril să fie iar Mitropolit al Moldovei cu alte cuvinte Principele Prozorovchy aduce la cunoştinţă, că autocratul Rusiei, are dreptul de a chirotonisi cu ajutorul ukazurilor pe Mitropoliţii Moldovei.

După răsboiu şi încheierea păcei din Bucureşti, din 1812 *Turcia cedează la 16 Maiu 1812* (azi o sută de ani) Rusiei, Basarabia, Gavril împreună cu vicarul său părăsi Iaşul stabilindu-se la Chişinău.

Gavril a ocărmuit eparhia Chişinăului şi Hotinului de la 1813 pînă la 1821 şi a murit la 30 Martie 1821, fu mormîntat la monastirea Ciprian.

*

II. Intrarea în Iaşi a lui Dumitrie Cantemir

Sosind armata rusască în Iaşi, Petre cel Mare, dete o masă în onoarea lui Dumitrie Cantemir, domnul Moldovei, Despre această masă memorabilă şi plină de povaţa, pentru neamul nostru, letopeţul Necolae Costin, scrie următoarele :

„Eri Iunie în 28 de zile, Mercuri, au făcut masă mare şi Petre Impăratul de au cinstit pe *Dumitraşcu-Vodă* şi pre toţi boerii ţărei, şi acolo s'au iscălit boerii *de au primit Domn vecinic pe Dumitraşcu-Vodă* şi pe semeţia lui. Şi mare banchet au făcut toată ziua ceia şi acolo au mas, iară peste noaptea aceia, n'au scăpat fără pagubă mai nici un boer neturat de Muscali : cui pistoale, cui rafturi, cui epingele ; nici boer, nici sluga".

*

III. — Monumentul lui Puşchin

Monumentul marelui poet rus Alex. Puşchin, aşezat într'o alee de tei din grădina franţozească (cazionii sad) din Chişinău.

Monumentul poetului rus nu aminteşte locuitorilor Chişinăului de cît tristul fapt că în zidurile acestui oraş a fost exilat Puşchin de către Impăratul Nicolae şi că aci a scris el cele mai multe din operile sale.

BANCA IAŞILOR
Soc. Anonimă, capital 1.000.000
DIN IAŞI
Convocare

Domnii acţionari ai „Băncei Iaşilor" sunt rugaţi a se întruni în adunare generală extra-ordinară Duminică, 3 Iunie 1915, ora 9 a. m. în localul Băncei Str. Stefan cel Mare 49.

ORDINEA DE ZI:

1) Sporirea capitalului social.
2) Modificarea art. 4 din statute.

In caz cînd la data fixată pentru această adunare nu vor fi prezenţi acţionari, care să reprezinte cel puţin 2—3 din capitalul social, adunarea se va ţine Dumineca următoare fără altă convocare.

Consiliul de administraţie

INFORMAŢIUNI

Recunoaştere silită. In toamna anului 1907 s'au serbat 30 de ani de la luarea Griviţei. Se vorbia că şi ţara noastră va lua parte la aceste serbări.

Libraria Şaraga a propus unui comitet baterea unei medalii, care să poarte efigiile Ţarului Ruşilor şi M. S. Regelui României. Această mică medalie se află reprodusă în numărul nostru de astăzi.

Marele Duce Wladimir netrecînd prin Unghenii noştri, Comitetul a văzut în acest fapt o anume semnificaţie şi a oprit punerea în circulaţie a medaliei, pentru a evita incidente diplomatice.

In urma inzistenţei zisei librării iaşane s'au trimes 4 medalii : Impăratului Rusiei, M. S. Regelui Carol, Principelui Bulgariei şi Marelui Duce Wladimir, pentru a se vedea ce atitudine vor lua. In ziua de 8 Septembre, întorcîndu-se Marele Duce Wladimir la Euxinograd, a răspuns călduros de primirea medaliei, mulţumind şi telegrafiind în acelaş timp M. S. Regelui Carol că mulţumeşte din nou M. S. Regelui nostru de ajutorul dat în razboiul de la 1877—78 şi că a vizitat cîmpurile unde bravele armate romîne au dat lupte. (In schimb ni s'a luat Basarabia).

Ministerele ruse au comandat medalii, iar ministerul de Culte al Rusiei le-a recomandat prin circulară şcolilor.

Această mică medalie a făcut dar ca peste 30 ani Ruşii să recunoască cooperarea armatelor noastre în războiu, pe cînd pînă azi în istoriile ruseşti se spunea că soldaţii noştri au fost „căraşi de munţii".

Joi, 17 c. se va serba cu o deosebită solemnitate, hramul bisericei „Nicoriţa" din Tatarăşi, sf. Ioan cel nou de la Suceava.

Cu această ocasiune, parohul bisericei, Păr. Const. Dinescu, va ţine o frumoasă predică vorbind despre : „Martirul creştinilor.

D. Cristu Grecescu, consilier la Curtea de compturi, a fost numit pe timp de 3 ani membru în comisia de disciplină de pe lîngă ministerul de finanţe.

Ministerul Instrucţiunei publice face cunoscut că interzice participarea elevilor la serbarea organizată de un d. Haluş în Bucovina.

La 26 Mai a. c. vor sosi de la Ministerul instrucţiunei lista elevilor preparaţi în particular, cari vor trece examenele în Iaşi la liceul Naţional, Institutul Humpel, liceul particular de băeţi şi gimnaziul Wachtel şi lista profesorilor ce vor compune cele 4 comisiuni examinătoare.

Joi 17 a. c. orele 4 p. m. Societatea „Unirea Educatoarelor Romîne" îşi va ţinea şedinţa bilunară. Se va vorbi despre „Femeia suedeză".

Membrele pot aduce şi alte persoane străine de societate.

Secretarii şi funcţionarii corporaţiilor locale nu şi au primit încă salariile, de şi fac serviciul de la 1 Aprilie. Toate încasările — relativ foarte mici, nu-i vorbă — se trimit Casei Centrale prin Banca Naţională. Curată descentralizare sub regimul domnului P. P. Carp.

Dnii ingineri Taucred Constantinescu şi Cihodariu, au plecat în America, iar d-nii ingineri C. R. Mircea şi Em. Samitca vor pleca în Caucaz delegaţi fiind de direcţiunea generală C. F. R. pentru a studia modul de construire şi de exploatare a conductelor de petrol în vederea construirei pipelinului Băicoi-Constanţa.

Comitetul statuei lui Cuza Vodă a trimis o adresă „Uniunei evreilor pămînteni" că e autorizată a participa la solemnitatea oficială după cum şi-a exprimat dorinţa într'o cerere adresată comitetului. „Uniunea" va depune şi o coroană.

Astăzi Mercuri 16 Mai, nu are loc reprezentaţie la Circul Sidoli.

Mîne seară Joi 17 Maiu, se deschide noua grădină Pathè Freres vis à-vis de librăria Socec (lîngă Administraţia Financiară), unde vor continua pe tot timpul verei reprezenaţiile cinematografice din sala Circului Sidoli.

Patru programe noue vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, şi anume : In fiecare Luni, Mercuri, Vineri şi Duminică program nou.

Noul program de deschidere de mîneseară Joi 17, special alcătuit pentru această seară, va cuprinde excepţional 5 părţi de program. „Misterele Parisului" cea mai senzaţională dramă din toate piesele cinematografice apărute pînă azi, va fi cuprinsă în noul program de deschidere precum şi cele mai alese comedii, pitoreşti escursiuni, scene în plin aer, istorice, educative etc. etc.

In pauze proiecţiuni fixe : Hotarele ţărilor romîne în decursul ultimelor veacuri (patru hărţi comparative)—Frumoase şi pitoreşti vederi din Basarabia : Bender, Hotin, Chişinău etc. etc.

Matineurile vor urma regulat Simbetele, Duminicile şi serbătorile în sala Circului Sidoli.

ULTIME INFORMAŢIUNI

❑ *Cu ocazia prezenţei în Iaşi a M. S. Regelui o delegaţiune din Botoşani, împreună cu una din Iaşi se va plînge suveranului de faptul că s'a suprimat dreptul de consfătuire în sălile publice. Asupra gravităţii ocestor procedee înaugurate de prefecţii din Botoşani şi Iaşi, ziarul „Adevărul" publică un energic articol în numărul de aseară, făcînd răspunzători pe cei în drept.*

❑ *D. Cosmovici ar vroi să revie ca ajutor de primar. In acest scop, a intervenit pe lîngă d. Grecianu, care la rîndul d-sale, a pus toate stăruinţele, pe lîngă d. Botez, ca să accepte pe d. Cosmovici.*

La aceste stăruinţi, d. Botez a răspuns:

— „Il accept, dar cu o condiţie, să nu-i dau nici o delegaţie, ci să încaseze leafa, fără să facă vre-o treabă".

16 MAI IN IAŞI

La şcoli.—Te-Deunul la Mitropolie.—Manifestaţia pe străzi.—Festivalul de la Teatru.

Iaşul a serbat ziua de 16 Mai, în chipul cel mai demn.

De cu dimineaţă, oraşul s'a împodobit cu steagurile tricolore cu o flamură îndoliată.

La şcoalele secundare, cursurile au fost de fapt suspendate.

La Liceul Naţional, elevii s'au adunat în sala de Gimnastică, unde domnul Th. Vasiliu a ţinut o conferinţă despre răpirea Basarabiei.

La Liceul internat, domnul Haliţa a adunat pe elevii clasei a 8-a şi li-a ţinut o interesantă cuvîntare documentată cu privire chiar la răpirea Basarabiei.

La Gimnaziul Alexandru cel Bun, a vorbit d. profesor Mitescu.

Şi de fapt acelaşi lucru, s'a petrecut şi la celelalte şcoli secundare.

Pentru după prînz, şcoalele au organizat escursiuni, iar elevii au căpătat autorizaţiunea de a asista seara la festivalul de la Teatrul Naţional din localitate.

*

La orele 10 dimineaţă, s'a oficiat un Te Deum la Mitropolie, de către arhiereul Antim Botoşăneanul, vicarul Mitropoliei, înconjurat de clerul Catedralei şi cu acompaniamentul corului.

Asistă foarte multă lume, precum şi centrul studenţesc.

O prea bună impresie a produs sosirea elevilor liceului naţional cu steagul îndoliat. Au asistat şi delegaţiuni de la alte şcoli.

Serviciul religios s'a terminat la ora unsprezece.

La Mitropolie nu s'a rostit nici o cuvîntare.

*

Lumea părăsind biserica, se formează într'un grup compact, numărînd mii de oameni, şi în frunte cu steagurile îndoliate, parcurge în ordinea cea mai perfectă, străzile Ştefan cel Mare, Golia pînă în piaţa Unirei.

In dealungul drumului, studenţii şi elevii şcoalei normale, întonau imnul Naţional.

*

In piaţa Unirei, manifestaţia a fost întîmpinată de către d-nii Xenopol şi dr. Bogdan, care au mulţumit tuturor pentru această demonă şi liniştită manifestaţia patriotică şi roagă pe toţi să se împrăştie în linişte.

După ce mai rostesc cîte-va cuvinte d-nii căpitan Paladi şi Dăscălescu, lumea se împrăştie.

*

— Seara, la orele 9, va avea loc un festival la Teatrul Naţional, după programul următor:

Partea I.—1. „Imnul Regal" şi „Deşteaptă-te Romîne", cîntate de fanfară. 2. Conferinţa d-lui A. D. Xenopol profesor Universitar şi membru al Academiei Romîne despre: Răpirea Basarabiei. 3. Cuvîntarea d-lui H. Dăscălescu, preşedintele studenţilor. 4. Un cuvînt al d-lui State Dragomir, romîn basarabean.

Partea II—5. Corul Metropolitan, de sub conducerea d-lui D. Dimitriu, va executa cîteva cîntece religioase şi de jale. 6. Basarabia, poezie de Riria; Moş ovia, poezie de I. U. Soricu, recitate de d. Şt. Petrovici. 7. Poezii populare, culese din Basarabia; cetite de ". 8. Prutul, poezie de I. U. Soricu; Închinare Cetăţei Hotinului, poezie de G. Săpunaru recitate de d. State Dragomir.

Partea III.—9. Cinci tablouri alegorice, reprezentînd trecutul, prezentul şi viitorul Romînilor, executate de artistele Teatrului Naţional şi aranjate de d. State Dragomir. 10. Deşteaptă-te Romîne, cîntat de fanfară.

Cetitorii vor găsi în numărul de mîne o dare de seamă amănunţită despre acest festival.

❑ Din Podul Iloaei se telegrafiază că în urma unei certe, Gh. Tataranu, a ucis cu lovituri de comag pe Gh. Hărmănescu.

❑ **Afacerea Ana Lostar.**—De cîteva zile, parchetul a fost sesizat despre dispariţia fetei Ana Loster, care ar fi fost răpită şi sechestrată într'o pivniţă.

Parchetul a început oare cari cercetări, fără însă nici un rezultat.

Se credea chiar că afacerea ar fi o pură înscenare.

*

Astă noapte însă, afacerea a luat o turnură mai serioasă.

In adevăr, în timpul nopţei, un lucrător brutar, trecînd prin strada Florilor, auzi nişte gemete venind de la o fîntînă.

Lucrătorul dădu imediat alarmă şi curînd, cu ajutorul unor vecini şi al sergenţilor de stradă, se scase din fîntînă o tînără fată, legată de mîni şi de picioare şi avînd gura astupată.

După ce fu deslegată, copila a fost transportată la comisia disp. I-a şi de aci la spitalul Sf. Spiridon, unde i s'au dat ajutoarele cuvenite.

Parchetul a fost imediat înştiinţat.

*

După ce se restabilise puţin, fata semnă o declaraţiune, prin care zise că se numeşte Ana Loster şi că e originară din Paşcani. De cîtva timp, ea se stabilise în Iaşi, în str. Florilor şi lucra la o croitorie din str. Săulescu.

Sîmbătă seară, trecînd prin grădina Fătu a fost apucată de doi indivizi mascaţi, cari îi astupară gura şi o aruncară într'o pivniţă unde a fost ţinută pînă aseară.

In acest timp a fost mereu bătută. Un bătrîn îi aducea mîncare care consta în pîine şi apă.

Aseară a fost scoasă din pivniţă, legată, şi după ce i se mai astupă gura a fost aruncată în fîntînă de unde a fost scoasă.

Cercetările continuă.

*

In legătură cu această afacere trebue să arătăm, că în numărul de 1 Mai al revistei „Lupta" ce apare în localitate, a apărut o scrisoare, adresată directorului general al căilor ferate, şi semnată Ana Loster.

In această scrisoare Ana Loster spune că e fiica lui Petre Loster, lucrător în atelierul din Paşcani.

Ea se plînge în potriva unui inginer care ar fi desonorat-o.

*

Parchetul a mai primit un denunţ, care ar pune în legătură acest fapt, cu toate celelalte păţite de Ana Loster.

Parchetul cercetează.

❑ O scenă nostimă s'a petrecut eri în piaţa Unirei.

C. c. Iancu Stamatiu, oprise în piaţă pe un voinic săteanu, care mergea alăturea de un car cu lemne, pe care avea să-l descarce chiar în piaţa Unirea.

Ca un leu, c. c. Iancu se repede la sătean, şi-l întreabă cum de şi-a permis să treacă cu lemnele prin piaţa Unirei.

Liniştit, săteanul răspunse:

— Am trecut, pentru că tot aici am să descarc lemnele. Dar cine eşti, cucoane, de mă 'ntrebi aşa de răstit?

— Sunt ajutorul de primar!

— Aşa, — răspunse săteanul — vei fi d-ta ajutor în satul d-tale, dar eu sunt primar în satul meu!

C. c. Iancu nu mai îndrăzni să ripoteze.

❑ Consiliul facultăţei de drept a recomandat senatului Universitar pe d. A. P. Zăuleanu, spre a fi confirmat conferenţiar definitiv, în specialitatea dreptului civil.

❑ Consiliul facultăţei de ştiinţi, se va întruni astă-zi pentru a termina redactarea noului regulament, în conformitate cu noua lege.

❑ Consiliul comunal se întruneşte azi, la orele 4, pentru a alege un ajutor de primar, în locul d-lui dr. Cosmovici, demisionat.

❑ Pe ziua de azi s'au constatat în oraş 1 caz de scarlatină şi două cazuri de anghină difterică.

❑ Comisiunea de judecată a institutorilor va judeca în sala Senatului Universitar din Iaşi în ziua de 3 Iunie a. c. procesul institutorului N. I. Ciocan de la şc. de băeţi din Roman, învinuit că s'ar fi îndeletnicit cu comerţul, fapt pedepsit de art. 66 din legea învăţămîntului primar.

❑ La 10 Iunie se va judeca procesul învăţătorului înaintat institutor, pe loc, al lui V. Toma de la şcoala din com. Brănişteni de jos, învinuit pentru aceieaşi abateri.

❑ Maiştrii de Desemn s'au întrunit aseară în cancelăria Liceului Naţional din localitate.

S'a hotărît în definitiv, ca după terminarea anului şcolar, să se organizeze o expoziţie de lucrări de Desemn, în Iaşi la care să participe toate şcoalele din ţară.

❑ Şedinţa consiliului de higienă, ce urma să aibă loc aseară s'a amînat pentru mîine, la orele 5 seara.

❑ Simbătă în 19 a lunei, va avea loc la Teatrul Naţional, o reprezentaţie extraordinară, cu prima operetă romînească „Baba Hîrca".

Multă lume şi a reţinut bilete.

❑ **Conflictul Buţureanu-Stamatiu.**—Pe ziua de eri, am avut de înregistrat un vehement conflict, între d-nii Stamatiu, ajutor de primar, şi G. Buţureanu consilier comunal, în chestia cailor cumpăraţi de comună, acum cîteva luni de zile.

Dar, iată cele petrecute.

*

Eri la orele 4 jum. s'a întrunit consiliul comunal, sub preşedinţia d-lui Gh. Botez.

Consiliul fusese convocat pentru alegerea unui ajutor de primar, dar nefiind încă tranşată chestia candidaturei d-lui dr. Cosmovici, consiliul a trecut la alte chestiuni.

După ce s'au rezolvit cîte-va chestiuni de vînzări de locuri, d. Ştefăniu, a cerut Primarului ca să se dea lămuriri consiliului în privinţa noilor cişmele ce au a se efectua şi în acelaşi timp să se comunice de mai înainte consiliului ce anume străzi urmează să se paveze, pentru ca membrii să se pronunţe asupra oportunităţei.

D. Botez răspunde că ia act de dorinţa consiliului şi se va conforma.

*

— „Am şi eu o plîngere de formulat",—zice d. consilier Buţureanu.

— „Aveţi cuvîntul, răspunde primarul.

D. Buţureanu, pe un ton vehement, zice că sunt săptămîni, de cînd a cerut, să i se puie la dispoziţie dosarul cumpărărei cailor din Rusia, pentru a vedea cît s'au cheltuit şi pe ce s'au cheltuit.

Primarul era gata să răspundă, că va pune la dispoziţie dosarul cerut, cînd iată că intervine d. Stamatiu, ajutor de primar, care zise că aceasta e o chestie ce-i priveşte personal, şi că nu doseşte dosarul în chestiune.

— **„Ba se doseşte!—răspunse d. Buţureanu.**

Mare emoţie, primarul pune capăt discuţiunei, zicînd că va da ordine în consecinţe,—şedinţa se ridică,— şi e urmată de violentă altercaţie între d-nii Stamatiu şi Buţureanu.

❑ *Studenţii au ales o delegaţie care să roage pe antreprenorii de localuri publice, ca să nu cînte muzicile în astăseară.*

❑ Eri a început la şcoala M. Cogălniceanu, seziunea extraordinară, pentru examenele particulare, de curs primar

Comisiunea se compune din d-nii N. Ionescu preşedinte, şi d-nele Laura Roiu Margareta Roiu şi Maria Turbure, membre.

❑ Ni se scrie din Podul-Iloae că, în urma plecărei din localitate a d-lui dr. Margosches, a fost numit medic al comunităţei izraelite, d. dr. S. Enghel, de la Facultatea din Viena, un distins şi vechiu practician, fost medic de spital şi plasă.

❑ Astă-seară la sindicatul medicilor e la ordinea zilei o alegere de comitet.

❑ **Judiciara.**—Preotul Klofanda în timpul cît era procuratorul administraţiei bisericei catolice din Iaşi, a făcut în puterea acestei procuri diferite acte de dispoziţiuni din averea bisericei catolice ca, cesiuni de arendă, vînzări de terenuri, împrumuturi de bani, care toate aceste fapte la un loc trec peste suma de 100000 lei.

In urmă numitul preot a dispărut, iar biserica catolică nu a voit să recunoască valabilitatea actelor făcute de Klofanda, sub motivul că procura în baza careia a înstrăinat averea bisericei nu-i conferea de cît numai drepturi de pură administraţie.

Unul din creditori şi anume Israil Cuten, din Hîrlău, căruia Klofanda îi cesionase contractul de arendă a moşiei „Moara Prefectului" din jud. Botoşani, a chemat în judecată administraţia bisericei catolice pentru a-i recunoaşte valabilitatea cesiunei, proces care s'a înfăţişat eri înaintea Curţei de Apel s. I.

Curtea a recunoscut valabil actul de cesiune, confirmînd contradictor cu biserica catolică că procura cu care Klofonda a făcut toate instrăinările îi dădea acest drept.

Pe baza acestei decisiuni şi ceilalţi creditori vor acţiona biserica catolică.

— D. Judecător de instrucţie cab. III a admis cererea lui Iacob Lerman, complice în afacerea de bancrută a soţiei sale Eti Lerman, de a fi pus în libertate pe cauţiune de 4000 lei.

Atît primul procuror cît şi Lerman au făcut opoziţie la Camera de acuzare.

❑ Senatul Universitar unit cu Consiliul fac. de Ştiinţi a fost convocat pentru ziua de 17 Maiu ora 6 p. m., pentru a se pronunţa asupra propunerei d-lor profesori ai facultăţei de ştiinţi, prin care cer ridicarea la rangul de conferenţiar a d-lui P. Bogdan.

Dr. B. Brandmark

după o practică mai lungă în provincie s'a stabilit în

IAŞI Strada Socola No. 99

Consult. de la 8—10 a. m. 3—5 p. m.

❑ **Consiliul comunal.**—Şedinţa se deschide la orele 4 jum.

D. Botez anunţă, că Ministrul de interne a primit demisiunea d-lui Cosmovici.

D. *Enea* propune realegerea d-lui Cosmovici.

D. *Greceanu* spune, că d. Cosmovici i-a declarat, că nu primeşte să fie ales.

Se procede la alegerea unui alt prim ajutor de primar.

D. Iancu Stamatiu e ales prim ajutor de primar, cu 9 voturi.

Se procede la alegerea unui al doilea ajutor de primar şi se alege pe d. Conya cu 9 voturi, Primarul delegă pe d. Lohan ca ofiţer al stărei civile.

Consiliul aprobă.

Telegrame

Pe ziua de azi, firul special a bine voit a se deranja, aşa că nu am putut convorbi cu corespontul nostru din Bucureşti.

Inundaţiile din Lugos

Budapesta.—Pagubile cauzate de inecurile de la Lugoş, sunt evaluate la peste un milion.

289 case s'au prăbuşit. 1893 de familii cu 8429 de membri sunt fără adăpost.

Inundaţiile în districtul Mures, de cînd se ţine minte, nu au avut atîta întindere.

Numeroase sate au fost înnecate.

In oraşul Saszregen podurile au fost luate de ape.

La Abafala şi Etnagyernxe, locuitorii au fost surprinşi în case şi nu au fost încă salvaţi.

In împrejurimile de la Marosvasarhely au perit numeroase turme de boi şi de porci.

Azi dimineaţă au fost scoşi din apă 4 morţi.

ATENTATUL DIN BUDA-PESTA

Budapesta. — O explozione s'a produs, la orele 10 seara, la spatele parlamentului, cauzată de dinamită. Stricăciunile sunt foarte mici. Cu e nici un rînit.

După părarea oamenilor competenţi, a fost pus acolo numai doar un cartuş din cele întrebuinţate în pescuit sau la cariere.

Pare a fi mai mult un joc de ştrangari.

Atacul din Fez

Paris.—In consiliul de miniştri ţinut la Elisee d. Poincaré a bomunicat telegramele generalul Lyautey, care arata că atacul de la Fez a fost respins şi ca atacatorii au suferit perderi considerabile. Noui întăriri vor pleca la Maroc. Urcînd efectivul total la 47,000 de oameni.

RAZBOIUL

Roma.—După ştirile de pe cîmpul de războiu, situaţiunea la Bukemez Homs şi Tripolis, este neschimbată. Vasul de războiu Etruria a bombardat alaltăeri cu succes Coeffia, locul de reunire al beduinilor vrajmaşi.

Demisia Marelui Vizir

Constantinopol.—Se asigură din izvor sigur, că marele vizir şi-a prezentat demisiunea, dar că aceasta nu i-a fost primită, ci din potrivă a fost rugat să rămăie încă cîte-va vreme, după alt svov chemarea ambasadorului turc de la Londra aci se pune în legătură cu crize de cabinet, dînsul ar refuza sarcina de mare vizir.

EPITROPIA GENERLĂ

A

Casei Spitalelor şi Ospiciilor

Sf. SPIRIDON DIN IAŞI

Aduce la cunoştinţa Generală că în ziua de 30 Mai a. c. ora 2 p. m. se va ţine în cancelaria acestei Epitropii, licitaţie publică cu oferte închise pentru furnizarea lemnelor de foc, la următoarele spitale:

1) Pentru Osp. „Socola" din Iaşi 3650 steri
2) Pentru Osp. „Galata" din Iaşi 800 „
3) Pentru Institutul „Grigore Ghica Vodă" din Iaşi 1500 steri
4) Pentru Azilul „Elrosina Balş" din Iaşi 230 „
5) Pentru Spitalul „Fr. Mihalach" din Băceşti Roman 240 steri

Garanţia provizoră şi definitivă este de un leu de fie-care ster.

Condiţiunile speciale pentru aceste furnituri, se pot vedea în fie-care zi de lucru, între orele 12—5 jum p. m. în cancelaria Epitropiei la serviciul silvic şi domenial al casei.

Licitaţia se va ţine în conformitate cu dispoziţiunile art. 72—83 din legea comptabilităţei generale ale statului.

No. 03413 8 Mai 19 2

M. Wescher

Profesor de ştiinţi comerciale precum şi de limba şi literatura germană s'a mutat în **strada Pomir No, 6.**

Casele Dr. Finkelstein, etagiul de sus.

Domnişoara Erna Eckstein, *maestră în croitorie de dame anunţă onorata sa clientelă şi onor public că întorcîndu se din Bucureşti cu modelele cele mai noi s'a mutat str, Ştefan-cel-Mare No. 30 casele M. Gottlieb.*

Sucursala *din localitate a „Societăţii anonime de automobile"* **Leonida et Co.** *pentru a satisface cerinţele numeroasei sale clientele din oraş cît şi din provincii trecînd peste ori ce sacrificiu va deschide de la 23 Aprilie crt. în strada Nicolae Gane (palatul Stourza) un garaj modern amenagiat cu atelier de reparaţiuni pentru maşini, cauciucuri, precum şi tot ce depinde de această ramură.*

ANUNCIU

Tînăr profesor de liceu doreşte a da lecţiuni particulare de curs primar şi liceal copiilor din Societatea înaltă din Iaşi.

A se adresa d-lui N. Georges profesor, str. Academiei 4 Iaşi.

La *22 Mai se vinde la Trib. Suceava supralicitaţie* **Moşia Arghira** *jud. Suceava 477 hct. adjudecată cu 270.000 lei.*

Preparator special

de franceză, germană, latină matematici elevi de curs primar, secundar.

Emil Professor *Str. Sf. Teodor 36.*

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28—Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra înghetului*—**Băi hygienice—etc.**

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantajoase.

Atelier special pentru reparaţiuni —**Proiecte—Supravegheri de Construcţii.** *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*

Referenţele cele mai **bune la** *dispoziţie.*

Mobile Löbel

Iaşi — str. Lăpuşneanu 32 — Iaşi

DORMITAORE
SUFRAGERII
SALOANE
BIROURI

Mare asortiment în mobile de piele.
Paturi de bronz, Noptiera, Lavabouri asortate,
—Covoare, Pardele, storuri —
— Ultimele noutăţi —
Galerii de bronz pentru pardele Lei 7.50 completă
BIROURI AMERICANE
— Lămpi electrice —
— PREŢURI EFTINE —

Face şi condiţiuni de plată avantajoase.

Primeşte comenzî, care se execută prompt în fabrica proprie str. Păcurari 106.

VUCTAM 15-20 de STOLERI

se plăteşte 65—70 bani ora; buni constructori de conducte de lemn sînt plătiţi mai bine.

Adresa, Moara Fraţilor Diamant, Păcurari.

❑ Debitul Badareu aduce la cunoştinţa onor. clientelei că, cu începere de la 5 Mai produsele fermelor se vînd cu preţuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce:

Oca	35 bani
Litru	25 „
Brînză de vaci proaspătă	0.60
Unt pentru cafea	5.00
Pachetul de un sfert kgr.	1.30
Pachetul de 200 grame	1.05
Smîntînă dulce	2.20
Unt de gătit	2.80
Oule proaspete garantate	6.00%
Brînză nouă de munte, în burduşele kg.	2.60
Caş şi urdă dulce	1,10

— De asemenea, cu începerea de la 5 Mai, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu preţuri populare şi anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb şi negru vechiu	1.00
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40
Vin pelin	1.20

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

NOROCUL lui Schröder

E COLOSAL!!

In cursul loteriei a XI-a am putut achita onor. mei clienți

LEI 100,000

pe No. 42,699 8|8

LEI 82,000 **pe No. 59,592**

LEI 45,000 **pe No. 42,382**

LEI 80,000

În patru premii a Lei 20000 și anume:

Lei 20,000 pe No. 3511
Lei 20,000 pe No. 50552
Lei 20,000 pe No. 52526
Lei 20,000 pe No. 55441

și nenumărate alte cîștiguri a lei 20,000, 10,000 etc. etc.

Pentru apropiata tragere clasei I-i loteria XII-a, ofer lozuri norocoase:

1/8 numai lei 1.50

1|4 Lei 3. - 1|2 Lei 6. - 1|1 Lei 12

Comenzile din provincie se efectuiază prompt și conștiincios contra plății anticipate, sau sub ramburs

ROB. TH. SCHRODER

Sucursale:
BOTOȘANI: Str. Națională 203;
BRAILA: Piața Sf. Archangheli (Casa Rally);
CRAIOVA: Str. Unirii 69;

IAȘI: Str. Ștefan cel Mare 8;
Centrala-BUCUREȘTI Calea Victoriei 106
Sucursale: Calea Victoriei 50, Calea Griviței 96, Str. Lipscani 72

Sucursale:
PLOEȘTI: Str. Basarabilor 1
GALAȚI Str. Domnească 14.

Renumitele PLUGURI

întreg de oțel bătut marca PORO MISTREȚ

DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 și mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prășit

Mașini de secerat de Mc. CORMIC precum și alte mașini și unelte agricole, permanent în depozit la

Frații Bachstez, Iași

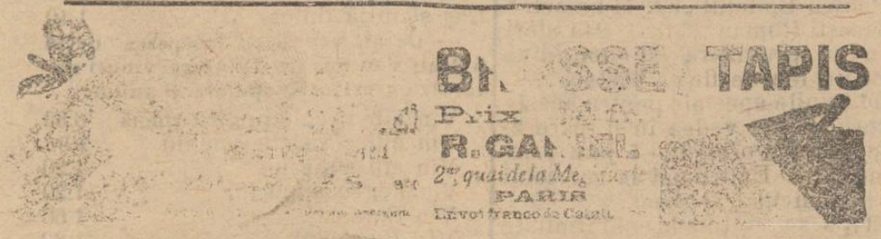

„ANCORA"

ANKER

Societatea de asig. asupra vieței și de rente în Viena.

Aprobată prin decretul Ministerului de Iuferne i și r No. 10141 din 1 Dec. 1858. Concesionată pentru România prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Dec. 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii și fond. asociațiunilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „

Situația asigurărilor la 31 [illegible] 1
92.127 polițe de lei 654 389.15 [illegible] 0
lei 1,995,501 72 [illegible] A

Cantiunile depuse la [illegible] puneri din București.

Lei 7 453.500 ca garanție pentru asigurații din România.

In anul 1911 s'au plătit asiguraților ca dividende

Lei 1,986,25[illegible] 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie;

Asigurări pe caz de viață și deces în conbinațiune cu scutirea de plată premiilor și oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemene toate celelalte combinațiuni moderne—cu și fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraților săi: Instacabilitatea poliței.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Polița universală.

Plata imediată și integrală a sumei asigurate.

Preț mare de rescumpărare etc. etc

Direcțiunea pentru România, BUCUREȘTI

Agentul general pentru Iași.

OSEPH POPPER

Strada I. C. BRĂTIANU No. 166

(fosta strada de Sus)

PENTRU 16 LEI

Cele mai noui ceasornice Electro-Goldremontoir, de buzunar pentru bărbați, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele

Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare prețuește la **100 lei.** In realitate **costă** acestea prevăzut cu capac cu arc, impodate gravuri de mînă, mecanism [illegible]er, absolută garanție a durabilității, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanție pe 3 ani, **numai 16 lei.** Franco spese trimițîndu-se bani înainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanț elegant potrivit ceasului **6.50.** Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central* **Rundbakin** *Wien, III, Adamsgasse No. 15 | O.* Preț curent și pentru mașine de cusut, gratis. Francați cartea poștală cu 10 bani și scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondență romînă. 5370.

Fabrica de oglinzi

Israil Berghèr—Iași

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi venețiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri și mobile. Execuție din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

în fiecare seară mare reprezentație

Programul se schimbă Luni, Joi și Sîmbăta

Matineuri

Sîmbătă și Duminică la 3 ore p. m.

Prețurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Prețurile populare obișnuite la matineu și anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b.—Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

Colectura „PROVIDENȚA"

Iași, Strada Stefan-cel-Mare

Și de astă-dată norocul Colecturei „PROVIDENȚA" este **nеîntrecut**

Iată dovada:

Cel mai mare cîștig pe care l'a dat Loteria Romînă, de

LEI **250,000**

(un sfert de Milion)

a căzut în Colectura „Providența" pe Nr. 25.655 precum și 20.000 Lei pe Nr. 57.197 tot in aceiași zi.

Iar la ultimele trageri au eșit afară de nenumărate cîștiguri a **3000, 2000** și **1000** lei

următoarele câștiguri:

Lei	50,000	pe Nr.	19.562
„	70,500	„	10,595
„	10,000	„	59,168
„	5.000	„	59,171

!!! IGIENA ȘI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!

se obține prin întrebuințarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile și obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée Îndulcește și nutrește imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină și miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete și catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se atașează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE" KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. și Mag. de Parfumerie de toaletă

Representant pentru — România — **H. ȘIEBENEICHER** — BUCUREȘTI — Str. Smirdan 24

Noua Coafiură de Dame

M. BACHMAN

— Iași—Strada Gh. Mârzesca 28 —

Aduce la cunoștința doamnelor că **Salonul de coafiură** este aranjat din nou cu toate articolele necesare și se efectuează tot ce privește această branșă, anume: cozi, bucle, turbane moderne, transformațiuni de asemenea

Se frizează cu ondulațiuni Marcel

Se primesc și comenzi în provincie

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI, str. Gh. Asachi 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul IX—No. 1592—Vineri 18 Maiu 1912

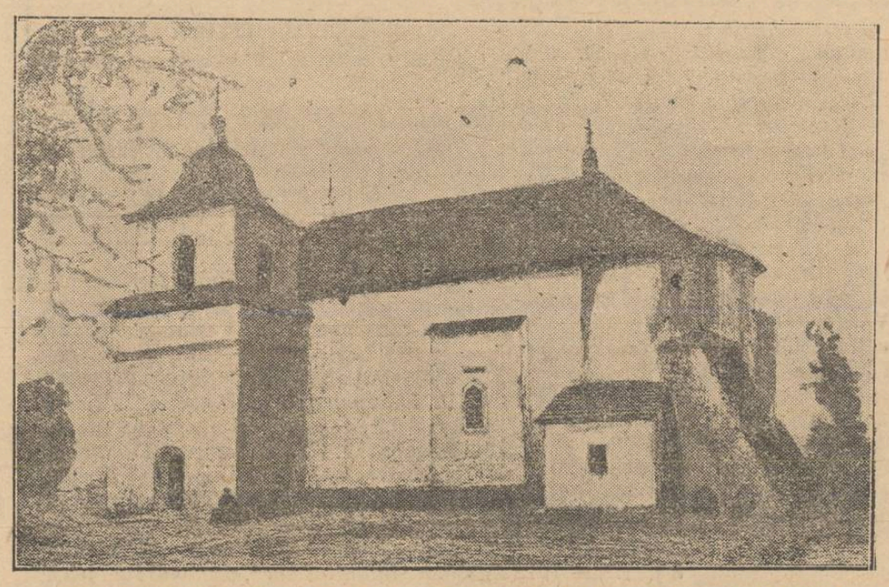

Biserica Sf. Dumitru din Orheiu zidită de Vasile Lupu Domnul Moldovei

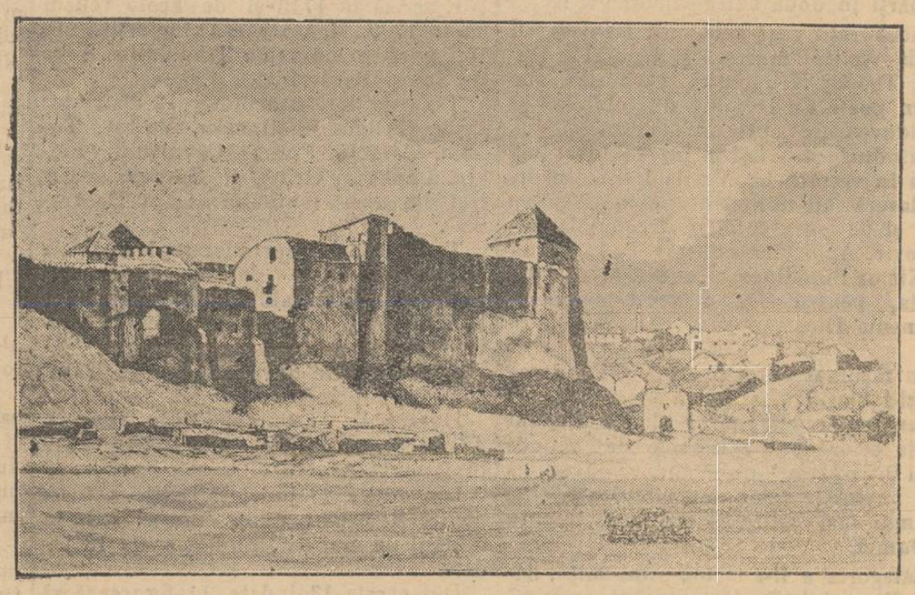

Ruinele fortăreţei din Hotin

Sărbătoarea de eri a Iaşului

De la un capăt la altul, ţara a transformat în zi de doliu şi durere împlinirea celor o sută de ani de la răpirea Basarabiei.

La sărbătoarea de comemorare a veacului încheiat, pe care oficialitatea rusească a poruncit'o să se facă în tot ţinutul ţărei răpite, naţiunea românească a răspuns printr'o demnă şi pioasă manifestaţie.

In deosebi Iaşul, a dat acestei sărbări triste, cea mai nobilă şi patriotică semnificaţie;—pretutindeni s'a arborat tricolorul cernit; la sfînta mitropolie s'au înălţat rugăciuni pentru fraţii de peste Prut; în cîntece duioase, mii de cetăţeni au parcurs în procesiune străzile principale; la teatrul naţional, istoricul Xenopol a descris în culori vii, jalnica răpire a ţărei robite şi în tot Iaşul şi în tot cursul zilei şi al serei — vechea capitală a Moldovei, din care făcea parte şi pămîntul răpit, a suferit sufleteşte alături de scumpii Moldoveni de dincolo de Prut.

Fără îndoială, vecinii noştri de peste Prut, au săvîrşit o mare greşală cînd au hotărît să comemoreze prin serbări vesele, actul de mişelie săvîrşit la 16 Mai 1812, prin ruperea din trupul Moldovei a scumpei noastre Basarabii. Căci au redeşteptat în inimele tuturor romînilor tristele lupte de veacuri repurtate de marii noştri voevozi în contra actelor de cotropire muscălească, cari voiau să facă din întreaga Moldovă şi Valahie, o provincie rusească.

Datorită acestor dorinţi de veacuri, istoria noastră ne arată pe marele voevod moldovan, Stefan cel cel Mare, lăsînd cu limbă de moarte urmaşilor săi, să nu se încreadă nici odată în făţărnicia poporului rusesc, ci să aibă încredere numai în Turci, al căror lealism nu poate fi pus la îndoială.

Şi de atunci, de la 1504, data morţei marelui voevod şi pănă la 1877—data resboiului glorios de peste Dunăre, cîte fapte, cîte lupte n'au invederat marea dreptate a lui Stefan cel Mare, care prevăzînd viitorul ţărei romîneşti a dat urmaşilor săi acel sfat înţelept, care a rămas pînă azi şi va rămîne punctul culminant al politicei mari.

Astfel la 1594 şi 1595 Basarabia devine prada Cazacilor, oraşe întregi ca Chilia, Ţiginea sunt distruse şi toată ţara de jos e jefuită, trecînd Prutul în Iaşi şi ajungînd pînă la Suceava.

La 1620, Cazacii jefuesc Akermanul şi ard din nou Chilia, Ismailul şi sute de sate din Basarabia.

La 1769, sub Ecaterina II, ruşii merg pînă acolo că ocupă pe lîngă Hotin şi Iaşul, iar la 1774, ei cereau Turciei întreaga Muntenie şi Moldova.

Cu toată dorinţa Rusiei de a cuceri ambele Principate dunărene, scopul ţintit n'a putut să fie realizat, din cauză, că la 1772 în locul acestor 2 ţări, căpătă o parte din Polonia, dar din nenorocire Austria a profitat atunci şi peste 5 ani ne-a luat Bucovina.

La 1783 Ruşii ocupă din nou Principatele dunărene, iarăşi ocupă Basarabia, trecînd Bîrladul şi Galaţii.

Imparatul Alexandru I ceru împăratului Turciei, cedarea întregei Moldove şi Munteniei pînă la Dunăre.

In 1809 un nou congres s'a deschis la Iaşi. La acest congres Ţarul Alexandru I ceru stăruitor să i se dea întreaga Moldovă şi Muntenie; iar la 1812 Turcia ceda Rusiei, Basarabia, Prutul devenind hotarul Moldovei dinspre Imperiul rus.

Ei bine, cînd Iaşul a fost teatrul celor mai triste şi sguduitoare evenimente istorice, cînd el însuşi a căzut adeseori prada sălbătăciilor cuceritoare ale Rusiei, cînd în atîtea rînduri a fost ameninţat să devie cetate muscălească şi cînd şi din trupul ţărei i s'a rupt pămînt scump vieţuit de mii de romîni, Iaşul nu putea să privească cu indiferenţă sărbările de triumf ale oficialităţii ruseşti şi considerînd alături de naţiunea întregă ca o mare jignire, să răspundă printr'o patriotică şi înălţătoare sărbătoare de doliu, amintirea zilelor de 16 şi 17 Mai 1812?

In viaţa unui popor robit, un veac de tiranie şi sclăvie nu înseamnă de cît o clipă de trecătoare durere...

Şi ce a fost rupt şi răpit din acest popor—tot la el se va reîntoarce şi alipi, căci aşa poruncesc legile invincibile ale istoriei!...

Mazil din codrii Bicului

Complotul d-lui Panaitescu

— Dreptatea noastră —

Incă din momentul în care d. Panaitescu a „descoperit“ groaznicul complot de la Brăila, în vederea sărbărilor de la 10 Mai, noi ne-am exprimat convingerea că ne aflăm în faţa unei noui in scenări a acestui sinistru farseor.

Evenimentele ne-au dat dreptate. Totul se reduce la o inscenare. Victimile au fost şi de data aceasta nişte copii imprudenţi, pe cari ori ce agent secret, ori ce Reichman, îi poate da pe mîna d-lui Panaitescu, anunţîndu-i cu vorbe late, pentru ca apoi preparaţi pentru pradă, să fie daţi pe mîna siguranţei.

Aceasta e activitatea d lui Panaitescu. D-sa şi-a recrutat agenţii, comisarii şi spionii din scursoarea societăţii noastre, din membrii scelerati, din cluburile socialiste şi anarchiste, cari, pentru a recruta complotişti, sunt nevoiţi să le propage idei subversive. Comploturile d-lui Panaitescu se sparg ca băşicele de săpun şi acoperă de ridicul pe autorul lor, dar ideile propovăduite de spionii d-sale pentru a atrage în cursă pe naivii „complotişti“, prind şi se răspîndesc, aşa că d. Panaitescu în loc să răspundă misiunei tale, o contravine.

Credem că a sosit momentul ca farsorul acesta hidos să fie scos de urechi din locul pe care-l necinsteşte şi în care e periculos.

D. C, C. Arion are ultimul cuvînt în chestia Panaitescu. Omul acesta sinistru a comis crime şi nelegiuiri, a reuşit să îngrozească pe oamenii noştri politici şi pe Suveran, înfăţişîndu le pericole, cari în realitate nu există, A spionat şi a calomniat pe toată lumea, a îngrămădit dosare secrete, spionează pe miniştri şi pe foştii miniştri, urmăreşte pas cu pas pe viitorul nostru Rege şi-i întocmeşte dosare tainice—prepară o vastă pînză de paingăn pentru ţara toată.

D. Panaitescu trebueşte înlăturat cu ori-ce preţ—reuşi-va d Arion să facă ce n'a putut face d. Marghiloman?

S'o încerce—va avea aprobarea noastră.

„Epoca“ şi magistratura

Ziarul d-lui Filipescu n'a isprăvit-o cu magistraţii. Cele patru hotărîri condamnatoare pentru regim, au scos presa guvernului din minţi.

De *Seara* nu ne mirăm. Buletele celei mai stupide foi din cuprinsul ţărei, nu angajează pe nimeni şi nu surprind pe nimeni. Mirarea noastră e că *Epoca*, care-şi zice organul partidului conservator atacă magistratura, încearcă să descrediteze corpul nostru judecătoresc.

Activitatea aceasta din partea unui ziar şi guvernamental şi conservator, e o monstruozitate. *Epoca* surpă însăşi temelia statului.

Ca mîine magistratura noastră poate fi chemată la un rol mare de apărarea ordinei de stat, de păstrarea intactă a organizaţiei noastre sociale. Putea-vor judecătorii noştri să se achite de marea lor misiune, compromişi şi calomniaţi de guvernul regulat constituit al ţării?

Epoca face operă de Eurostrat şi nu va trece multă vreme ca tot răul, pe care-l fac azi acei de la guvern să se întoarcă impotriva lor.

ALTĂ INSCENARE

D. Panaitescu a călcat cu piciorul sting. A pornit-o prost pe luna Mai. Complotul de la Brăila i-a eşit pe dos şi l-a expus la un ridicol hidos. A arestat pe un străin Johan Stanberg, care neştiind să vorbească de cît limba norvegiană, a fost arătat ca un periculos anarchist, sosit în ţară, „fără îndoială“, în vederea vre unui atentat de 10 Mai.

D. Panaitescu a inventat o întreagă tragedie cu acest pribeag. A telegrafiat în toată lumea ca să afle ce e cu acest „anarchist“ periculos. Presa toată s'a ocupat de cazul „omului care nu vorbeşte nici o limbă“. In fine, d. Panaitescu a fost cîte va zile eroul nostru naţional.

Ce se întîmplă însă în urmă? „Anarchistul care nu vorbeşte nici o limbă“ a fugit de la spitalul Colţei, de sub paza jandarmilor. Iată dar capacitatea d lui Panaitescu!

Statul cheltueşte milioane cu d. Panaitescu şi cu haimanalele d sale, iar a tunci cînd e vorba să se păzească un individ aşa de periculos cum era arătat Johan Stanberg, sunt delegaţi doui bieţi jandarmi. Dar spionii d lui Panaitescu ce treabă aveau? Preparau vre-un complot contra vieţei Suveranului sau întocmeau vre-un dosar secret şefului ierarchic al d lui Panaitescu, d-lui C. C. Arion?

In Capitală se confirmă din ce în ce mai mult versiunea că d. Panaitescu, văzînd că a încurcat o cu complotul de la Brăila, a făcut scăpat pe Johan Stanberg şi că adevăratele sale victime vor fi cei doui jandarmi sub paza cărora s'a găsit „anarchistul“.

E, în adevăr, neexplicabil, cum un om care „nu ştie nici o limbă“ să fi putut fugi de la spital şi să fi ştiut să se ascundă în haosul Capitalei.

Mai probabil e că Johan Stanberg, dacă n'a fost trimis pe sub mînă în Rusia, a fost făcut scăpat de unul din spionii d-lui Panaitescu, pentru ca şeful zis al siguranţei să scape de bucluc.

Una din două, sau Stanberg era un individ periculos şi în cazul acesta d. Panaitescu e un imbecil şi trebue destituit; sau Stanberg este una din numeroasele victime ale Siguranţei, şi în cazul acesta d. C. C. Arion are datoria să procedeze cu toată energia contra subalternului său, care ne face ţara de rîs în afară şi pericliteză liniştea internă.

Soarta legei meseriilor

D. Neniţescu merge din concesie în concesie. D-sa şi a desfiinţat aproape legea, şi cu toate acestea încă n'a reuşit să împăciuiască pe meseriaşi.

Legea d-sale confuză, contradictorie şi cu caracter poliţienesco-fiscal, nu convine şi nu poate conveni meseriaşilor. In deosebi, sunt loviţi prin legea d-lui Neniţescu meseriaşii, micii patroni, cari cu greu îşi pot plăti cotizaţiile lor, şi totuşi sunt nevoiţi să le plătească şi pe cele ale lucrătorilor şi calfelor lor.

Pentru această numeroasă categorie de meseriaşi, legea d-lui Neniţescu este o adevarată ruină. Ei vor constitui totdeauna elementul refractar la punerea în aplicare a monstrului d-lui Neniţescu.

Apoi, lucrătorii sindicaţi, muncitorii socialişti sunt împotriva dispositiilor prea draconice şi umilitor poliţieneşti din legea meseriilor. Ei luptă împotriva dispositiunilor din primul capitol al legei.

Iată de ce inteligenta reformă a d-lui Neniţescu a stîrnit o furtună atît de grozavă în cîmpul muncei. Ministrul Industriei a reuşit să nemulţumească pe toată lumea.

Pe marii industriaşi încă nu i-a supărat. Iar nemulţumirile marilor patroni, d. Neniţescu a isbutit să le înlăture deocamdată prin mizerabile ameninţări, că acela care nu se va supune legei meseriilor, nu va putea beneficia de avantagiile legei pentru încurajarea industriei naţionale. Mai tîrziu însă, cînd falimentul casei patronale va fi complect, cînd se va vădi că contribuţiile patronale pentru accidente şi pensii sunt o nenorocire şi că se bazează pe calcule greşite, patronii nu vor mai cruţa legea şi nu se vor mai supune faţă de ameninţări, şi vor cere şi ei înlăturarea legei.

Că statul, cel de-al treilea factor chemat să contribue băneşte la fantesiile d-lui Neniţescu, refuză, prin organele sale, să se supună legei. Căile ferate nu s'au supus încă pînă în present prevederilor legei d-lui D. Neniţescu.

Iată dar soarta celei mai inteligente reforme a actualului guvern.

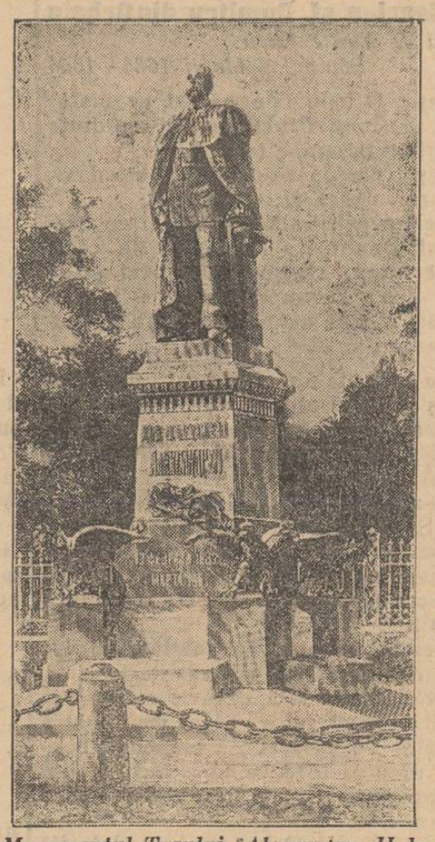

Monumentul Ţarului Alexandru II la Chişinău

SĂPTĂMÎNA BASARABIEI

Romînia peste Prut

Călătorii peste Prut — Intre cei pribegi — Cele două milioane. — In plină prejudecată — Preoţimea panslavistă — Mijloace de rusificare — Pe malurile Nistrului — Proverbul lui Ivan — Cele două categorii — Adevăraţii ruşi — In preajma jubileului — Moldovenii şi Ţarul — Alsacia romînă — Sîngele apă nu se face.

Am pomenit adeseori despre noul volum al d-lui D. C. Moruzzi: „Pribegi în ţară rîpită“, de absolută actualitate, acum cu ocazia centenarului.

Găsim acolo numeroase şi interesante detalii despre viaţa provinciei subjugate, de acum şi de altă dată.

„...Din ori ce parte te-ai uita pe fereastra vagonului tot de sate ca ale noastre vei da, tot de biserici cu o singură turlă pentru clopote, tot tabere de care cu boi şi căruţe ţărăneşti, tot de cămăşi, briie şi iţari, tot de Romîni de ai noştri, prăşind sau secerînd lanurile; căci mai sunt încă, în această Basarabie atît de rusită, cam peste vre-o două milioane de Moldoveni, grăindu-şi graiul, păstrîndu-şi limba, datinele şi obiceiurile şi cătîndu-şi liniştit de treabă înainte. Vorbesc şi ei ruseşte, nu-i vorbă, dar tot după învăţătura dascălului *nevoe*, iar nici de cum după acea primită în şcolile săteşti care tot goale rămîn.

Se duce flăcăul Moldovan să-şi facă datoria şi la oaste. Ba şi-o face chiar pe deplin şi cu vitejie, dar cum se întoarce la vatră, îşi leapădă rusitul odată cu şapca şi cu mundirul.

Ţăranul, de cînd a trecut ca pe hoţ pe la noi, nu ne mai crede nici papistaşi, nici nemţiţi, dovadă că-şi îndreaptă jalbele, împoriva administraţiei sfîntului Spiridon, chiar de-adreptul către M. S. Regele.

Pînă şi preoţimea, pe care eu o lăsasem atît de panslavistă, o văd acuma că are gazeta ei scrisă în limba veche a Moldovei, aşa cum se tipărea la noi în 1841.

Intre cinovici şi chiar în magistratură cunosc Romîni, care departe de a se lepăda de obîrşia lor, îşi iubesc neamul ca şi mine, sunt în curent cu literatura noastră şi au tendinţe pur naţionaliste.

Printre dvorenii stăpînitori de moşii, ca şi în celelalte trepte sociale, veţi găsi de sigur şi buni şi răi. Sunt printre ei şi Moldoveni neaoşi, care nu catadicsesc să grăiască moldoveneşte cu ţăranii şi caută să'i rusească prin toate mijloacele, dar nu sunt toţi aşa. Ba mai mult află că tocmai pe malurile Nistrului se găseşte cîte un dvorian sau dvoriancă, slavi din moşi strămoşi, care ne-au învăţat limba şi literatura, vorbesc cu ţă-

ranii lor moldovenește, sunt admiratori înfocați ai artei noastre în industriile casnice și caută a înființa școli pe moșiile lor, adeverind zicătoarea noastră: tata rus, mama rus, a Ivan Moldovan.

...Afară de un neînsemnat număr toată suflarea romînească din Basarabia nu și mai tăgăduește obîrșia. Unde sunt vremile pe cînd nepoții giubelaților boeri de la 1854 se îmbracau vara Iipovenește și-ți spuneau cu rușine: „Ia Ruskii Moldavskoi Proishojdenii", acuma zic: „Ia Ruskii Podanu", adecă — sunt supus rusesc: ori de este unul constituționalist înfocat: „Ruskii Grajdamin", adică cetățean rus.

Sunt și rusiți, precum sunt și ruși filo-romini; rusiții aceștia se pot lesne împărți în două categorii osebite:

Adevărații ruși categoria I-a: ca de pildă vestitul mareșal și deputat în Dumă, Teodor Krupenski, care din atavism poate s'a lepădat de obîrșia sa moldovenească, precum strămoșii lui, așezîndu-se din Lehia în Moldova, tocmai în vremea lui Vasile Lupu, se lepădaseră nu numai de neamul polon dar și de legea catolică trecînd la ortodoxie. Apoi vine colegul său în Dumă o Kirios Sinadinos, „adevărat rus" și acela, pentru că... a venit tocmai de la insula Hios".

In rezumat autorul după ce i enumără și-i clasifică, arată că adevărații ruși „merg cu înverșunarea pînă a tăgădui ființa celor două milioane de Moldoveni Basarabeni" după cum se dovedește din cuvintele celor doi adevărați ruși de mai sus, rostite în seziunea trecută a Dumei.

Categoria a II-a: „toți semi-culții, declasații, arivștii de tot soiul, scăpați din școli și universități, cum a dat Dumnezeu sau Iehova, îmbîcsiți de internaționalizm, de nihilizm, dar cu oare care adumbreală atavică, de panslavism.

Aceștia doresc autonomia tuturor popoarelor, federalizate în viitoarea Mare Republică Panslavă; fie-care popor avînd parlament și legiuiri deosebite...

... Cu aceste două categorii se va face jubileul de o sută de ani de stăpînire rusească, ce se pregătește la Ismail, pentru vara lui 1912.

Numai ele se vor îmbulzi în jurul Țarului: cea dintâia cu jindul de a căpăta foloase personale, cinuri și decorații; cealaltă cu jind tot atît de altruist, de a-l ridica pe Țar tocmai sus în sferele senine, prin nobilul și vitejescul mijloc... a vre-unei bombe de dinamită!

Celelalte trepte sociale ale Basarabiei vor fi poate și ele de față, dar mînate de haidăi, ca acele turme nenumărate care făceau bogăția Basarabiei de acum 100 de ani! Atunci privind ele peste Dunărea lată vor rîvni poate pentru țara lor, soarta acelor țărmuri dobrogene pustiile de Turci acum 34 de ani și astăzi bine locuite, bogate, înfloritoare, făcînd parte dintr'un Regat liber, de sine stătător și european"!

Care e starea sufletească a Moldovenilor, astăzi supuși ai Rusiei oficiale în calitate de Basarabeni?

D. Moruzzi se servește de o comparație istorică pentru a vorbi despre ea.

„... Timp de 210 ani Germania Elzată a stat sub ocîrmuirea franceză, fără a-și perde nici limba, nici portul, nici moravurile și obiceiurile. Căpătase chiar simpatie pentru cuceritorii ei, pentru că frații ei germani zăceau încă sub regimul feodalității, pe cînd ea se bucura de drepturile omului proclamate de prima republică franceză. S'a luptat dar cu vitejia și încăpățînarea germană în potriva fraților ei germani, sub steagurile republicane și sub acvilele imperiale...

Amintiri de glorii și de suferinți împărtășite, înrudire multiple avură loc între cuceritori și cuceriți; tot legături ce nu avură loc nici odată între Ruși și Basarabeni; limba însă, limba germană, moravurile și obiceiurile germane rămaseră neclintite ca o sabie nepricepută și totuși prevestitoare a zilei de mîine.

Nici cînd sosi ziua de realipire către neam, solia sfîntă nu fu pricepută și Alsacienii se luptară în potriva fraților lor de sînge pentru apărarea rudelor prin alianță, dar venetici la vetrele lor și pentru Franța care-i cucerise.

Iar astăzi, după 40 de ani numai de obîlduire germană, Elzacienii au redevenit germani prin limbă, port și fire, gata să apere patria germană cu aceeași vitejie și încăpățînare!..

In cazul Basarabiei, răpite, d. Moruzi, descendent al unor cnezi basarabeni și bun cunoscător al stărilor sufletești din acele părți, crede că asimilare deplină, absolută, sinceră, e departe de a se fi înfăptuit și că... sîngele apă nu se face.

As

CABINETUL DENTAR
AL
D-rilor H. și M. Pekelman
s'a mutat în strada Lăpușneanu No. 6 casele Diamant *(foaste Walter)*

OAMENI ȘI LUCRURI

Moartea cea mai rea

Cu toate numeroasele amănunte ce se tipăresc prin gazete, în aceste din urmă zile, domnește încă multă nedumerire în Romînia liberă cu privire la trecut și cu osebire în legătură cu stăpînirea Basarabiei.

Cine citește lucrările lui Alecu Russo, cu picantele detalii ce dă în această privință? Foarte puțin se citește în generația de astăzi opera lui Dimitrie Cantemir „Descriptio Moldaviae" în care se pot regăsi indicațiuni prețioase.

E scrisă în 1716 și de acolo vedem că la 1700, Moldova era împărțită în trei părți principale: Țara de Jos, Țara de Sus și Basarabia.

Țara de Jos, cuprindea 12 districte: Iașul, Cîrligătura, Roman, Vaslui, Tutova, Tecuciu, Putna, Covurluiu, Fălciu, Lăpușna, Orhei, și Soroca. Aceste trei dia urmă (actualmente în Basarabia).

Țara de Sus cuprindea șapte districte (ținuturi):

Hotinul (Basarabie), Dorohoiu, Hîrlău, Cernauți (Bucovina), Suceava (Bucovina), Neamțu, Bacău.

A treia parte purta numele de Basarabia și cuprindea:

Bucegul, Akerman, Kilia, Ismail. Aceste patru ținuturi sunt actualmente în Basarabia.

Din aceste 23 județe aparțin actualmente Romîniei, după cum se vede în tabloul de mai sus, numai acele 13 județe.

Din aceste 13 județe, 11 figurează și azi pe aceleași locuri și cu aceleași numiri ca împărțiri administrative ale Romîniei din 1912 precum erau acum două sute de ani. Două județe însă, Cîrligătura și Hîrlăul, s'au prefăcut și au dat naștere la județul Botoșani și la județul Suceava chiar al Romîniei libere.

Tempi passati!

Astă-zi, susține slavistul și panslavistul profesor Lubo Niederle din Praga, Basarabia e în plină rusificare.

„Nordul Basarabiei, adică districtul Hotinului, zice D. Niederle, a devenit regiune curat rusă: această regiune e numită „Bucovina Basarabiană".

In restul Basarabiei, însă, autorul constată că rușii sunt împrăștiați și foarte supuși să se... romînizeze.

Iată dar un pericol rominesc pentru Rusia!

Din nefericire sunt alți factori sociali importanți care veghează și lucrează în folosul ei. Ce elemente mai rusofile pot fi de cît întunericul și ignoranța? Ei bine, iată că după datele ce găsim în cea mai nouă monografie basarabeană, acea a d-lui Pan. Halipa, populația moldovenească e cea din urmă pe scara știutorilor de carte. De aceștia se găsesc:

	bărbați	femei
Printre nemți	—63,5 %	62,9
„ poloni	—55,6 „	52,9
„ evrei	—49,5 „	24,1
„ velicoruși	39,9 „	21,1
„ bulgari	—31,4 %	6,4
„ turci	—21,1 „	2,4
„ maloruși	15,3 „	3 1
„ *moldoveni*	*10,5* „	*1,7*

Analfabetismul,—iată dușmanul!

Acolo stă primejdia cea mare, fiindcă dispariția culturală, moartea sufletească e cea mai rea moarte în omenire!

Rodion

Ilustrațiile noastre

I.—Biserica sf. Dumitru din Orheiu

Zidită de Vasile Lupu
Domnul Moldovei 1634—1654

Orașul Orheiu este așezat pe malul drept al rîului Prut, și a fost reședința serbărilor Basarabe (sec. XIII).

Orașul poseda două biserici ortodoxe, una armenească și o sinagogă.

Biserica catedrală a orașului cu hramul sf. Dumitru a fost zidită de către Vasile Lupu, Domnul Moldovei pe la 1636—1652. Deasupra ușei de intrare s'a păstrat pînă acuma inscripția în limba slavă:

„Cu voia tatălui, ajutorul fiului și savîrșirea sf. Duh. a început și a zidit această biserică în numele sfîntului slăvit și mare martir Dimitrie făcător de minune sf. Vasile Voevod cu mila lui D-zeu Domn al Moldovei și Domnița Sa Teodosia și fiul lor Ion Voevod.

Biserica are multe icoane frumoase și cruce veche de lemn, care face obiectul unei mari venerațiuni a creștinilor de Orhei.

Această cruce pe timpul tătarilor pe cînd locuitorii s'au ascuns de frică în biserică, a fost străpunsă de mai multe suliți tătărești și a căzut jos. Apoi a fost ridicată și ascunsă în podul bisericei pînă la 1848, cînd a fost scoasă din pulbere și pusă într'un sicriu cu geamuri.

Creștinii din Orhei cred că datorită acestei cruci, sute de vieți au fost salvate de mîna ucigătoare a tatarilor.

II.—Mazilii din codrii Bîcului

Boerii moldoveni din Basarabiau au fost recunoscuți de Rusia ca clasă privilegiată. După boeri, pe scara claselor sociale vin *boernașii*, precum se știe, clasa aceasta s'a format din amploiații inferiori ai Moldovei, și într'însa se înscriau polcovnicii, postelnicii, vel căpitani, vel șetrari etc.

După boernași veneau *mazilii*, guvernul rus, a recunoscut pregătirile acestei clase vechi și le-a îngăduit de a nu plăti bir pe cap de familie, de a fi scuțiți de Knut și alte pedepse corporale din ordinul administrației ci numai prin hotărîrea instanțelor judecătorești.

In Basarabia modernă de și există încă pînă acum mazili, guvernul rus i-a eșalizat însă că așa numiții *odnodvesti*, adică *nobili săraci nebirnici*. După mazili, vin *răzășii*, apoi *ruptașii*, adică descendenții clericilor, și apoi *breslașii* adică țăranii.

Ilustrația noastră reprezintă pe un mazil din codrii Bîcului adică a ținutului care se întinde de la Ungheni spre mînăstirea Chipriani pînă la gurile rîului Bîcu.

*

III.—Ruinele fortăreței din Hotin

Hotinul e construit pe malul drept al Nistrului și e vestit în analele țărilor romîne.

Intemeietorul Hotinului este Cotizon care a domnit în sec. III după Cristos, și care a fost ucis de Romani sub conducerea lui Lentul cetatea Hotinului e pur genoveză, de pe timpul cînd ei dominau Marea Neagră.

Ștefan cel Mare a restaurat vechile întăriri mai tîrziu după lupte — unde au curs șiroae de sînge romînesc, totul cade în mîinile Turcilor, cari cu ajutorul inginerilor francezi în 1711 construesc noi fortărețe ale căror vederi de azi le reprezintă ilustrația noastră.

*

IV.—Monumentul commemorativ al Impăratului Alex. II la Chișinău

Acest monument este construit în memoria Impăratului Alexandru II, și se află așezat la intrarea principală a grădinei franceze din Chișinău.

Monumentul reprezintă pe autocratul Rusiei îmbrăcat în porfira Impăraților bizantini, pe soclul de marmoră sunt gravate următoarele cuvinte: „Țarului liberator Alexandru II 17, Febr. 1885 1 Martie 1881.

Litere-Științe-Arte

Un cîntec.—Din ținutul Chișinăului este originar următorul cîntec popular:

Frunză verde de neagară
Nouri negri văd în zare,
Fulgeri mari cerul mi-l taie.
Vine ploaie, vine mare
Hueste pădurea'n vale,
De tunet, de trăsnet mare,
Plouă piatră, viea-mi strică,
Vin Muscali flăcăi-mi ridică,
Și mi-i duce prin străini
Prin străini, printre păgîni.
De cît la Muscali cădeam
Mai bine mă spînzuram;
Că te bate, te stilcește,
Di-i grăi moldovenește.
Vai de neamul cel străin
Ii ca pomul lîngă drum,
Cine trece 'l sburătăește
Și de cring îl sărăcește.
Vin doi nouraşi din sus,
Astă veste mi au adus,
Că Costea meu'i în Tiflis
Și-și duce vacu-ntr'un plîns
De dușmani tare ucis.
— Nu mai plînge Costeo hăi.
Că-i destul cît plîngem noi,
Plînge tat-to, plîng și eu,
Plîng copiii după noi,..
Dare-ar Bunul Dumnezeu,
Să ți mai vedem chipul tău,
Că perim de dorul tău.
. . . . . .
Flori și frunze la un loc,
Nu mai pot de dor și foc.
Frunză verde nu știu ci,
Tot aș plînge și-aș boci
Frunză verde siminoc
Am să trec Prutul înnot
Și-am să-l trec în cela mal,
Să mă răcoresc di-amar.

*

Lazuski, profesorul copiilor lui Tolstoi, și-a publicat de curînd „Jurnalul„ timpului pe care l'a petrecut la Iasnaia-Poliana. Sunt pagini foarte interesante mai ales asupra ideilor marelui cugetător modern.

Tolstoi bunioară spunea că de cît să-i dai unui om o nevastă nelegitimă, mai bine să-i legi de picioare 100 de kgr.

*

Romanul d-lui D. C. Moruzi, «Pribegi în țară răpită", tipărit în 1000 exemplare de lux și 2000 exemplare populare e aproape epuizat. Se va tipări o a doua ediție.

*

„Viitorul Romîncelor" a apărut cu un sumar bogat și cu ilustrațiuni de actualitate.

*

STRUNA ZILEI

RUȘII PRACTICI

„Mitropolia rusească din Kișinău, ierni întregi a fost încălzită cu toate cărțile romînești, cari au fost găsite în Basarabia".

Un ziar.

Astfel știm că Rușii sînt
Oameni practici pe pămînt:
In același timp avură
Și lumină și .. căldură.

PRIMARIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 25 Maiu c., oara 11 a. m. se va ținea în localul Primăriei licitație prin oferte închise pentru darea în întreprindere:

1) Construiri și reparări de strade și piețe cu pavaj de granit cioplit. Valoarea lucrărilor 100 000 lei.

Garanția 5000 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

2) Construiri și reparări de strade și piețe cu pavaj de bolovani și macadam. Valoarea 50,000 lei.

Garanția 2500 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Dispozițiunile art. 72—83 din legea comptabilității publice se vor aplica acestei licitațiuni.

Condițiunile de licitație și caietul de sarcine se pot vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Technic al Comunei.

No. 10863
8 | 21 Mai 1912

INFORMAȚIUNI

Un document.—Reproducem în tocmai, manifestul marelui duce Nicolae dat în numele țarului Alexandru II, către locuitorii romîni, cu ocazia trecerei trupelor rusești spre Plevna:

LOCUITORI ROMÂNI!

Prin porunca MAJESTATEI SALE, IMPERATULUI A TOTEI ROSSIEI, armata Sa ce, subt a Me comandă e însărcinată a combate in contra Turciei, întră astăzi în Țarra Vóstră, care, nu pentru întâia și dată, o întîmpinată, cu bucurie oștirile Russesci.

Vestindu-vă aceasta, vă declarăm: că venim la Voi ca vechi prietini și voitori de bine. Nădăjduescă a găsi la Voi, aceași sufletească primire, care au arătată strebunii Voștrii, oștirilorŭ Nóstre în trecutele resbele ce le am avutŭ cu Turcĭ, Din partea MEA, conformându-mă poranciloru IMPERÂTEȘTEI SALE MARIRE, PRE ÎNALTULŬ MEU FRATE, socotŭ de a ME datorie, a face cunoscutŭ, Voue ROMÂNILORU, că trecerea oștirilorŭ nóstre prin Țarra aceasta, unde vovŭ șta numai vremelnicŭ, nu trebue nicĭ de cum se vă tulbure. Guvernula Vostru fiindu consideratu de NOI, ca unŭ Guvernu Amicŭ.

Vă învitŭ, darŭ prin aceasta, a urma în pace îndeletnicirile Vóstre, și a ușura armatei, chipulŭ de a satisface nevoile și trebuințile sale. Totŭ o dată, am luatŭ iŏte mesurile pentru, ca ori ce s'aru da Armatei, să fie plătitu fără întârdiere și de întregula, de către Cassieria Militară.

Vă este cunoscutŭ, că armata MAJESTÂȚEI SALE, se vestește prin puternica sa disciplină. Santŭ încredințatŭ că Ea âși va păzî cinstea în mijloculŭ Vostru. Oștirile nóstre nu vă v'orŭ tulbura liniștea; ce v'orŭ respecta legile, persónele și averele păcinicilorŭ cetățani!

Români!

Stremoșii noștrii și o versâlŭ sângele pentru libertatea vóstră. Ma socotŭ în dreptŭ a vă cere concursulŭ, pentru armata care trece, prin țarra aceasta, spre a da mână de ajutorŭ chinuiților creștini de preste Dunăre a căror nenorociri au atrasŭ nu numai compătimirea Rossieĭ, ce chiar a Europeĭ întregi.

Nicolai

Chișinău, Aprilie în 12 ḑile, annulŭ 1877

Tribunalul Vaslui a declarat în stare de faliment, dispunînd arestarea, pe comerciantul N. Luchian, proprietarul fabricei de uleiuri vegetale din acel oraș.

Academia Romînă a premiat cu premiul Lazăr (5000 lei), opera lui Vlaicu asupra aeroplanelor.

Domnul profesor dr. Emanoil Riegler, membru în consiliul sanitar superior, a fost însărcinat să inspecteze stațiunile balneare și climaterice din toată țara.

Regimentul de excortă din Iași urmează a fi mutat la București, după dorința prințului moștenitor, pe ziua de 1 Octombre.

La Iași va fi mutat în schimb, regimentul 8 calarași, care va fi prefăcut în regiment de roșiori—astfel că vom avea două regimente de roșiori.

Consiliul comunal a fost din nou convocat pentru Vineri, la orele cinci p. m.

CABINETUL MEDICAL
AL
DOCTORULUI
IN MEDICINĂ & CHIRURGIE.
EDUARD FABINI
IAȘI, STR. PĂCURARI, No. 5, Etajul I
Vis-à-vis de Jockey-Club
(DEASUPRA FARMACIEI)
INTRAREA PRIN RÂPA GALBENĂ
INSTALAȚIUNE MODERNĂ
CONSULTAȚIUNI:
DELA 8—10 a. m. și DELA 3—6 p. m.
PENTRU
Boale interne
de piept, de stomah, de ficat, de rinichi, de intestine, etc.
ȘI
Boale de Femei
TRATAMENT MEDICAL AL AFECȚIUNILOR
DE ORDIN
GINECOLOGIC

In Vaslui s'a întrunit ieri comitetul pentru ridicarea unei statui lui „Peneș-Curcanul" din Vaslui și din 27 machete trimise din diferite părți, comitetul a admis macheta artistului sculptor *I. Iordănescu* din București. Acest tînăr artist bate recordul azi în țară. Statuia lui C. Negri, sculptată tot de el se inaugurează luna viitoare la Galați; de asemenea *Monumentul* Eroilor de la Vilcea, tot lucrarea lui este.

Cine nu-și aduce aminte de grupul de la Ateneu „*Imnul orbilor*", o adevărată operă de artă. Cele două premii s'au dat sculptorilor Cristescu și Olteanu.

Ziua de doliu național a fost sărbătorită ieri și la Huși—cu mare demnitate.

La întrunirea publică, ce a avut loc în sala Teatrului, au ținut discursuri d-nii: G. Ghibănescu, Dimitriu, Vîntu, profesori, Dragomirescu, institutor și Zelea Codreanu.

Corul elevilor a cîntat cîntece naționale.

Seara a avut loc o manifestație pe strade.

Grevă.—Lucrătorii de la fabrica de piele a d-lui I. Weinstok, strada Socola, au declarat grevă.

Lucrătorii pentru a reveni la lucru, cer reducerea orelor de muncă și sporirea salariilor.

Cu expresul Berlin au plecat ieri dimineață spre portul Brema d-nii ingineri Tancred Constantinescu și G. Cihodariu, trimiși de stat în America spre a studia funcționarea conductelor de pictrol (pipe line).

16 Mai în Iași.—Aseară a avut loc la Teatrul Național festivalul, pentru comemorarea centenarului răpirei Basarabiei.

Asistă foarte multă lume.

Fastivalul a parcurs după programul anunțat.

Cu o adevărată evlavie, publicul a ascultat conferința d-lui A. D. Xenopol care a analizat chestia răpirei Basarabiei, din toate punctele de vedere.

Cîntecele basarabiene, recitările și tablourile alegorice au obținut un deplin succes.

S'a aprobat ca d. N. Cocolea să continue a funcționa ca institutor la școala de băeți din Tg.-Frumos, pînă la 1 Septembrie 1912; pe tot acest timp d-sa va primi leafa și gradația ce a avut pînă la 1 Aprilie a. c. Pensia o va primi cu începere de la 1 Sep. 1912

— D. Ioan Zaharia, normalist cu diploma de capacitate pentru învățător este numit învățător cu titlul provizoriu la școala din cotuna Bădeni, comuna Cepleniița, pe ziua de 1 Septembrie 1912.

— Ministerul a acordat învățătorului I. Lateș, de la școala din Rîșca, jud. Suceava, un concediu de o lună de zi, le, și va fi suplinit. de domnul C. Grigorescu.

Pe ziua de azi de azi, s'au constatat în oraș 2 cazuri noi de scarlatină.

O frumoasă *Seară Dansantă* se organizează pentru seara zilei de Duminecă 20 Mai, în sala Teatrului-Circ Sidoli, de către Societatea „Unirea" a lucrătorilor tipografi. Comitetul de organizare pregătește o mulțime de surprize cu totul noui pentru publicul vizitator. Va fi și un frumos bazar de obiecte.

Muzica Militară a Regimentului 13 Ștefan cel Mare, sub conducerea d-lui Capelmaistru I. Vlăduță, va distra pe vizitatori, în tot timpul seratei, cu ariile cele mai frumoase și nuoi.

Biletele se află de vînzare, la atelierul tipografiei H. Goldner str. Gh. Mîrzescu No. 17.

Astă seară are loc o nouă consfătuire a comitetelor corporațiilor din Iași cu privire la lipsa de organizare în conducerea administrativă a corporațiunilor și breslelor.

ULTIME INFORMAŢIUNI

❑ *Domnul P. P. Carp simte o osebită satisfacţie cînd îl poate zefiemesi pe d. Maiorescu.*

Inainte de a pleca d. Naiorescu în străinătate s'a întâlnit cu d. Carp, care l'a întrebat:

— Aşi vroi să ştiu, Titule, de ce stărui tu atîta pentru concentrare?

— Fiind-că am fost mereu aderentul ideei de concentrare şi fiind că Suveranul ţine să se facă.

— Ah, Suveranul! — replică d. Carp. Du-te la Rege şi roagă-l în numele meu, să-mi spună, ce număr are articolul din Constituţie, referitor la concentrări politice.

Iar dacă asemenea articol nu există şi Regele, totuşi, ţine să se facă concentrarea fără avizul meu, să-i spui Suveranului că Petre Carp se leapădă de politică.

❑ *Examenul de capacitate pentru desemn va fi casat, după recomandaţia consiliului permanent de instrucţie.*

❑ *Ministrul instrucţiei a hotărît să nu mai accepteze numirea profesorilor Universitari dupe art. 81, ci toate catedrele vacante să fie scoase la concurs.*

Recunoaştem că măsura ar fi bună. Dar de ce a fost luată măsura, după ce d. Virgil Arion a fost numit conform art. 81?

De ce nu înainte?

❑ *A sosit în Iaşi, deputatul Mironescu, care, fiind respins a fi numit, d'adreptul, profesor de drept civil la Bucureşti, stărue să fie numit macar la Iaşi.*

❑ *Soldaţii cu schimbul din regimentul 8 roşiori Iaşi, concentraţi pe timp de 30 zile cu începere de astăzi, au fost desconcentraţi după un ordin din Bucureşti.*

❑ *Noul local de vamă şi de antrepozite va fi deschis cu începere de Sîmbătă 19 c.*

Această dispoziţie a fost luată de d. Marondini, director general al vămilor, care a mai ordonat ca toate mărfurile ce vor sosi în Iaşi din ziua de 19 Mai, să fie depozitate în noul local, iar mărfurile aflătoare în vechiul local, să fie vămuite acolo.

❑ Oficiosul local—Evenimentul—în numărul de alaltăeri dă alarma că în luna trecută se constată în Iaşi un excedent în populaţia evreeasă faţă cu acea romînească. Dacă lucrul ar fi adevărat, ziarul oficios n'ar avea de cît să se bucure, căci ar însamna o creştere în contingentul abonaţilor lui,

In adevăr în aceste din urmă două zile au fost citaţi la comisii, pe căprării, toţi abonaţii mozaici ai „Evenimentului" şi somaţi să primească noile chitanţe de abonament. In special s'a făcut exces de zel la comisariatul despărţirii a 4 a unde se află grosul abonaţilor fără drepturi civile şi politice.

❑ Dintre profesorii facultăţii de medicină din Iaşi, au mai aderat la sindicatul medical d-nii dr. Negel şi dr. Thiron.

Alegerea comitetului definitiv s'a amînat pînă după întocmirea regulamentului.

❑ **Europa în picioare.** — Bucuraţi-vă noroade! Scoateţi flamurile verzi a le profetului, arătaţi copiilor voştri că viitoarele reptile ale facultăţei noastre de medicină pot să fie liniştite, căci doctorul Socor, fiul, a descoperit pe unde are să li se elimineze acidul carbonic. Aşa ne anunţă „Evenimentul".

Cum că a fost descoperirea asta la Paris, în laboratorul lui Weiss, trebue să fie vre o greşală; cînd e vorba de dr. Socor nu poate să fie la mijloc ceva alb; trebue să fie negru sau macar pestriţ.

Nu ne spune, însă, ziarul eliminărilor de acid carbonic, pe unde i s'a eliminat acest acid junelui savant, în ziua cînd, tot la Paris, a fost respins la examenul de fisiologie, sau în ziua cînd la Iaşi a căzut tot la examenul de fisiologie, fiind-că n'a găsit artera unui cîne pe care l'a şi omorît din pricina asta.

❑ Doamna Annette D. Rosetti preşedinta Societăţei „Elena Doamna" pentru îmbrăcămintea copiilor săraci şi d-na Elena dr. Riegler, preşedinta societăţei „Piinea Saracilor" aduc la cunoştinţă că în zilele de 27, 28 şi 29 c. cît vor dura serbările, se va vinde în folosul Societăţilor mai sus numite, mica floricică, care în numele Domnitorului Cuza, va spune la toţi, o veşnică amintire „Nu mă uita". Şi precum modesta floricică simbolizează neuitarea tot astfel obolul fie căruia, ori cît de mic, va uşura soarta nenorociţilor.

❑ Direcţiunea Regiei monopolului tutunurilor — unde funcţionează o mie de persoane—n'a acceptat ca personalul lucrător să între sub regimul nouei legi a meseriaşilor, fie cu contribuţiile, fie cu ajutoarele. S'a arătat Cassei centrale că Regia funcţionează în puterea unei legi şi unui regulament sancţionate de Rege, iar în ce priveşte ajutoarele posedă un serviciu medical foarte bine organizat. In Iaşi funcţionează actualmente trei medici la casa de ajutor a Regiei.

❑ **Afacerea Ana Loster.**—Această afacere, continuă pînă în acest moment, să fie învăluită în cel mai complit mister.

Fata continuă să fie internată la spitalul central şi nu e încă în stare de a da amănunte precise, asupra acelora, cari au răpit-o şi după ce au ţinut o cîte-va zile sechestrată, au aruncat-o în fîntînă, de unde a fost scoasă, prin întîmplare de lucrătorul Ianoş.

Dar să relatăm mersul cercetărilor de pînă acuma.

*

In urma cererei parchetului, au fost aduşi aseară în localitate părinţii Anetei Loster.

Procurorul a întrebat pe bătrînul Loster, ce rost are petiţia ce i a adresat acum 3 zile, prin care cerea parchetului, să vegheze ca fata sa, să nu dispară.

La aceasta bătrînul Loster a răspuns, că petiţia nu e făcută de dînsul, ci de un anume Oscar Briese.

S'au făcut imediat cercetări, care ar fi dat ca rezultat, că Oscar Briese, ar fi un om de încredere a d-lui Busoioc, şeful atelierilor din Paşcani.

*

In timpul ce se urma această cercetare, o altă scenă se petrece la comisia disp. I-a. Un individ se prezintă şi întrebă dacă comisarul e la comisie, căci are să-i vorbească un domn, care aşteaptă în piaţa Unirea.

Primind un răspuns afirmativ, individul se duse şi curînd sosi un alt domn, care declară că fiind din Paşcani, se interesează de afacerea Anetei Loster.

El zise că îl chiamă Oscar Briese.

Acest Oscar Brise fu căutat mai tîrziu, dar nu mai fu găsit, căci plecase la Paşcani.

*

Astăzi dimineaţă, d-nii Bercea procuror, Radovici judecător de instrucţie, Iordăchescu şeful siguranţei şi numeroşi agenţi au plecat la Paşcani.

E vorba a se face o percheziţie, de la care se aşteaptă un rezultat satisfăcător.

*

In acest timp d. Vasilescu, fost funcţionar la căile ferate şi redactor la revista „Lupta", care a publicat prima scrisoare a fetei Aneta Loster, a vizitat pivniţa din casele No, 2 din str. Florilor, în apropierea căreia a fost găsită Aneta.

D-sa a găsit pivniţa măturată şi spălată. Continuînd cercetările, a găsit o foae de roman, pe care se găseau picături de sînge şi o hîrtie identică ea acea, pe care Aneta scrisese scrisoarea către parchet.

Toate aceste d. Vasilescu le a înaintat judecătorului, care anchetează afacerea.

❑ Operaţiile de la poliţie.

Privitor la descoperirea pungaşilor. cari au comis o serie de furturi la prăvălii din Iaşi, continuă diverse operaţiuni necinstite.

Negustorii, victimile furturilor, au fost chemaţi la brigada de siguranţă şi după ce şi-au reprimit lucrurile furate lor, au fost puşi să semneze declaraţii *că oferă premii în bani poliţiştilor.*

Faptul este cu atît mai grav, cu cît descoperirea nu se datoreşte poliţiei, ci *unui alunar.*

O altă operaţie s'a făcut cu un anume Kaiserman, care, fiind dus la siguranţă, ca tăinuitor, a convenit cu poliţist *după propunerea acestuia,* să-i dee 120 lei ca să-l facă scapat.

Covenind Kaiserman, banii au fost confiscaţi şi daţi premiul comisarului Uţă.

Unde vor mai merge cu potlogăriile?

❑ *Rezultatul general la examenul de capacitate pentru caligrafie.*

Numele reuşiţelor în ordinea clasificaţiei:

Dospinescu Olga 8.15, Gheorghiu Elena 8.15, Dospinescu Ecaterina 80.6, Ţuţurmanu Maria 8.04, Sadoveanu P. Zoe 7.98, Deleanu Minodora 7 96, Damian Zoe 7.95, Argentouianu Florica 7.92, Măinescu Florica 7.92, Petrov Elisa 7.90, Măciucă Elena 7.89, Bonciu Elena 7.87, Mierlescu Hortensia 7.84, Vasiliu Ana 7.78, Răduleseu Elena 7.76, Subotin Emilia 7.76, Nicolau P. Eugenia 7 70, Popovici Victoria 7.67, Şeibulescu Natalia 7.67. Deleanu Nimfodora 7.62, Herişescu Maria 7 62, Boicescu Honoriu 8.42, Mihailescu Panait 8 09, Parnia Aristide 8.00, Popovici N. G. Lespezi 7.87, Raiculescu Dimitrie 7.84, Trifan Ştefan 7.76, Dumitrescu Ştefan 7.70, Ţintă Eugen 7.70, Demetrescu Const. 7 62, Ionescu Daniel 7.62, Ionescu Ioan 7.62.

❑ O parte a trupelor din garnizoana locală, pleacă mîine în tabăra de la Şipote.

❑ Acum cînd Iaşul va adăposti din nou un mare număr de oaspeţi veniţi în Iaşi, din alte localităţi, ar fi vremea ca administraţia comunală să iee măsuri ca vespasianele atît de scumpe fostului ajutor de primar Cosmovici — să nu rămînă nişte vaste focare de infecţiune. In special în ce priveşte pe acea din apropierea statuiei lui Miron Costin şi a teatrului care e într'o stare mizerabilă.

❑ **Crima de la Socola.**—Eri d. dr. Grosi, a făcut autopsia cadavrului lui Herman Grinberg, constatîndu-se că moartea a fost cauzată prin lovituri aplicate cu un corp contondent.

Se ştie că acest Grinberg, suferind de alienaţie în urma unei paralizii generale, fusese internat la Ospiciul Socola, unde a fost omorît de un alt pacient, anume Chiriac, un foarte furios nebun.

*

Iată împrejurările, în care s'a petrecut această crimă.

Herman Grinberg, fusese adus la Ospiciu abia de cîte-va zile şi internat în sala de observaţie, în aşteptare ca d. dr. Brăescu să dispue în anume ce sală să fie definitiv internat.

In timpul nopţei, în contra regulamentului şi în contra chiar a bunului simţ, luă pe acest pacient, care nu făcea nici o turburare şi îl internă într'o cameră de izolare, unde se află şi alt bolnav, anume Chiriac, nebun furios, şi izolat tocmai, pentru a nu vătama pe ceilalţi bolnavi

In timpul nopţei, se găsi pe Herman, mort, acoperit, iar pe nebunul furios, dormind liniştit în patul seu.

S'a constatat că Herman fusese omorît prin lovitura ce i-a aplicat Chiriac cu vasul de noapte.

*

Se înţelege că exact nu se vor putea cunoaşte cele petrecute.

Nebunul Chiriac, declară că l'a omorît, fiind că cînta şi îl supăra. De altfel am ţinut să scape de ospiciu, zice comic rîzînd nebunul, la întrebarea ce i se puse.

*

Parchetul a deschis o anchetă — şi credem că se vor lua măsuri pentru a se evita pe viitor negligenţele culpabile şi harababura de la ospiciul Socola.

❑ Elevii liceului particular d'n localitate, au luat parte eri la Te-Deumul de la mitropolie, întovorăşiţi de director şcolei şi profesori.

După amiază elevii au făcut o excursiune până la Breazu.

❑ La şedinţa de aseară a consiliului comunal, atît d. Grecianu cît şi d. Botez, şi-au bătut joc în chipul cel mai crud de bietul d. Cosmovici.

Cînd se ştia de toată lumea, că d. Cosmovici, vrea ca să revie ca ajutor de primar, d. Greceanu a declarat că, nu va accepta această demnitate.

Fireşte era destinată d-lui Conia.

Iar la urmă d. Botez, propune să se delege pe d. Cosmovici, ca representant al comunei, la comitetul teatral, singura funcţiune ce se comportă cu situaţia d-sale.

*

Culmea ironiei însă vine din partea lui cc. Iancu, care la şampania ce oferise aseară pentru alegerea sa ca prim ajutor de primar, rădică cel dintâi pahar pentru... d. Cosmovici.

❑ Toţi elevii şcoalei normale „V. Lupu" din Iaşi—în număr de 415—şi intreg corpul didactic, vor face o excursiune în pelerinaj la mormîntul lui Cuza Vodă, Joi 24 Maiu.

Un tren special va duce pe excursionişti la Ruginoasa.

❑ **Judiciare.**—Camera de punere sub acuzare, a decis să fie puse în libertate cele două femei, cari s'au făcut vinovate de sechestrarea unei a treia femei la Măleni.

— A fost menţinut arestat negutitorul Strul Brănişteanu din Roman, deţinut pentru dare de foc.

— Camera de punere sub acuzare, a infirmat mandatul de arestare lansat contra croitoru'ui falit Marcu L. Golstein din Iaşi.

— Parchetul de Tutova, a arestat astăzi pe falita Rence Stern.

— Trib. Neamţ a infirmat astăzi mandatele preutului Coripescu, fostului notar Popovici şi săteanului Morariu, autorii revoltei din Bicaz.

Procurorul a declarat apel.

— Trib. Fălciu va judeca mîine noul proces de contravenţie la legea trusturi, intentat din oficiu d-lor Froim şi Leon Fischer, ca fiind arendaşi ai moşiei Barboşi din jud. Fălciu.

— Considerentele în procesul civil al trusturilor, privitor la moşia Ripiceni au fost redactate de d. consilier D. D. Antonescu.

❑ Astă seară Joi 17 Maiu, se deschide noua grădină Pathè Freres vis à-vis de librăria Socec (lîngă Adminstraţia Financiară), unde vor continua pe tot timpul verei reprezenaţiile cinematografice din sala Circului Sidoli.

Patru programe noue vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, şi anume: In fiecare Luni, Mercuri, Vineri şi Duminică program nou.

Noul program de deschidere de astă seară Joi 17, special alcătuit pentru această seară, va cuprinde excepţional 5 părţi de program. „Misterele Parisului" cea mai senzaţională dramă din toate piesele cinematografice apărute pînă azi, va fi cuprinsă în noul program de deschidere, precum şi cele mai alese comedii, pitoreşti escursiuni, scene în plin aer, istorice, educative etc. etc.

In pauze proiecţiuni fixe: Hotarele ţărilor romîne în decursul ultimelor veacuri (patru hărţi comparative)—Frumoase şi pitoreşti vederi din Basarabia: Bender, Hotin, Chişinău etc. etc.

Matineurile vor urma regulat Sîmbetele, Duminicile şi serbătorile, în sala Circului Sidoli.

KALODONT.

PASTĂ DE DINŢI

de vânzare la: PARFUMERIĬ, FARMACIĬ, DROGUERIĬ etc.

F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris

Représentant: Sam. Löbl, Bucureşti.

Ultime telegrame

—Dela corespondentul nostru particular—

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 17 Mai

16 MAI IN ŢARA

Bucureşti.—Aseară, o imposantă manifestaţie a avut loc în Capitală. In cea mai perfectă ordine, studenţii au parcurs un număr de străzi, în cîntarea imnului naţional, până la sediul Ligei Culturale, unde s'au rostit mai multe cuvîntări.

*

La Dacia partidul social democrat a ţinut o întrunire în chestia Basarabiei.

Au vorbit d-nii Toma Dragu, Arbore, Ilie Moşcovici şi dr. Racovski.

*

Bucureşti. — Ştiri sosite din întreaga ţară, arată că manifestaţia de 16 Mai, s'a petrecut peste tot locul, în chipul cel mai frumos.

Logodna Princesei Elisaveta

Berlin.—Ziarul „Berliner Tageblatt", spune, că din nou se vorbeşte în Rominia şi Bulgaria, de logodna Princesei Elisaveta, cu Prinţul Boris.

Acest zvon n'a fost nici confirmat, şi nici dezminţit. Ziarul crede că zvonul este întemeiat.

Vinovaţii catastrofei Titanicului

Waschington.—Preşedintele comisiunei de anchetă a comunicat senatului rezultatele anchetei privitoare la catastrofa transatlanticului titanic. S'a stabilit responsabilitatea mai ales a oficiului comercial englez precum şi a căpitanului Smith. Preşedintele a constatat lipsa de disciplină pe bordul Titanicului după ciocnirea cu muntele de ghiaţă precum şi lipsa de bărci de salvare. Ciţi-va tineri ofiţeri ar fi folosit de cel dintâi prilej spre a părăsi vaporul. In fine căpitanul vaporului Californian n'a respuns semnalelor vaporului Titanic.

Greva din Lisabona

Lisabona.—Personalul tramvaielor e în grevă şi cere reintegrarea impiegaţilor concediaţi. Serviciul tramvaielor e cu totul paralizat.

Inundaţiile din Temişana

Budapesta.—Inundaţiile din Temişiana au pricinuit pagube de zece milioane.

Incendiul la un teatru cinematograf

Villa Real.—Patru persoane înfiite au mai murit. 13 cadavre nu au fost încă recunoscute.

Proprietarul localului de cinematograf a fost arestat.

UN CONGRES

Alba-Iulia.— Un congres de delegaţi din întreaga Ungarie a avut loc aci, cu scopul de a înfiinţa o mitropolie Greco-catolică. Au luat parte peste 12000 de oameni. După oficiarea unui Te-deum, adunarea, prezidată de d. Pop, din Başeşti, a format la ora 10—12, un pelerinaj la mormîntul mitropolitului Atanasie, care a făcut Unirea. La ora 3 a loc o conferinţă.

Au vorbit d-nii: Stefan Lop, preotul Donide, Tripon, părintele Lucaci şi d-nii Maniu Vaida, şi Bontescu, arătînd neexistenţa comunităţii greco-maghiară şi pericolul înfiinţării unui episcopat greco-maghiar. Intrunirea a protestat în contra schimbărei limbei liturgice romane şi a hotărît trimiterea unui memorandum Papei şi Impăratului.

O ploaie torenţială a căzut în timpul conferinţei, care totuşi n'a împrăştiat pe congresişti.

Atentatul din Roma

Roma.—D. Tacit, a fost eri supus la un nou interogator. Cu toate că nu s'a descoperit nimic compromiţător în sarcina sa, totuşi e menţinut arestat.

Accident de aviaţiune

Bucureşti. — Sublocotenentul Scăricescu, încercînd eri, la Cotroceni, un aparat Farman, a căzut, lovindu-se la mînă.

Jubileul Universităţii din Lemberg

Lemberg.—Cu prilejul jubileului universităţei de aci, aproape toate Universităţile din Europa au trimis adrese.

Participă un mare număr de delegaţi.

Oraşul Fez luat cu asalt

Paris. — Agenţia Havas află din madrid că în Camera spaniolă se svoneşte că răvrătiţii marocani ar fi luat cu asalt oraşul fez şi că residentul general, generalul Lyautey şi ambasadorul Regnault cu toţi membrii misiunei franceze ar fi fost asasinaţi. Agenţia Havas semnalează această depeşă din curiositate şi adaugă că acest svon e absolut neverosimil.

Grecia şi deputaţii cretani

Atena.—Primul ministru d. Venizelos a primit aseară pe deputaţii cretani şi a declarat că le va interzice întrarea în Cameră. Deputaţii cretani au părăsit pe d. Venizelos, fără să ia nici un angajament.

Măsuri au fost luate spre a menţine ordinea şi a opri pe deputaţii cretani de a pătrunde în cameră.

EPITROPIA GENERLĂ

A

Casei Spitalelor şi Ospiciilor

Sf. SPIRIDON DIN IAŞI

Face cunoscut, că în ziua de 1 Iunie a. c., ora 3 p. m., se va ţine licitaţie publică, prin oferte sigilate, în cancelaria Epitropiei Generale din Iaşi, pentru darea în intreprindere a lucrărilor de construire a unui pavilion pentru infirmi la Ospiciul Galata din judeţul Iaşi.

Valoarea totală a lucrărilor, după deviz, este de 26500 lei.

Garanţia peovizorie va fi de 1000 lei, iar cea definitivă va fi de 6 la sută la suma ce va rezulta după scăderea rabatului oferit la licitaţie.

Planurile, devizul, caetul de sarcini şi condiţiunile generale privitoare la această construcţie, se pot vedea în ori ce zi de lucru la biuroul serviciului technic al Epitropiei.

Dispositiunile Art. 78—83 din legea comptabilităţei generale, sunt aplicabile la această licitaţie.

No. 3725

16 Mai 1912

CEA MAI MARE EXPOZIŢIE

DE

MOBILE

Din Fabricile cele mai renumite din Străinătate, ca: DORMITOARE, SUGRAGERII, SALOANE, BIUROURI, COVOARE, PERDELE

Lucruri de Fantasii,

au sosit la MAGASINUL

HIRSCH

şi se vînd cu Preţurile originale ale fabricei

Strada Lăpuşneanu 38

Profesor Dr. D. Mezincescu

BOALE SIFILITICE

S'a mutat în str. Sf. Sava No. 16

Consultaţiuni 4—6

A. G. DABIJA

AVOCAT

S'a mutat în strada Palat 18

I. LIATRIS

AVOCAT

S'a mutat Str. Carol

Aleea principesa Maria

V. APOTECHER

AVOCAT

S'a mutat în Str. Căpitan Păun, No. 12

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

NOROCUL lui Schröder
E COLOSAL!!

In cursul loteriei a XI-a am putut achita onor. mei clienți

LEI 100,000
pe No. 42,699 8|8

LEI 82,000 **pe No. 59,592**

LEI 45,000 **pe No. 42,382**

LEI 80,000
în patru premii a Lei 20000 și anume:

Lei 20,000 pe No. 3511
Lei 20,000 pe No. 50552
Lei 20,000 pe No. 52526
Lei 20,000 pe No. 55441

și nenumărate alte cîștiguri a lei 20,000, 10,000 etc. etc.

Pentru apropiata tragere clasei I-i loteria XII-a, ofer lozuri norocoase:

1/8 numai lei 1.50
1|4 Lei 3. - 1|2 Lei 6. - 1|1 Lei 12

Comenzile din provincie se efectuiază prompt și conștiincios contra plății anticipate, sau sub ramburs

ROB. TH. SCHRODER

BOTOȘANI Str. Națională 203;
IAȘI Str. Ștefan cel Mare 8; Str. Basarabilor 1
PLOEȘTI
BRAILA Piața Sf. Archangheli (Casa Rally);
Centrala BUCUREȘTI Calea Victoriei 106
GALAȚI Str. Domnească 14.
CRAIOVA Str. Unirii 69;
Sucursale: Calea Victoriei 50, Calea Griviței 96, Str. Lipscani 72

Renumitele PLUGURI
intreg de oțel bătut
marca PORO MISTRET
DIN FABRICA
Gebrüder Eberhardt Ulm
a) cu 1, 2 și mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prășit
Mașini de secerat de Mc. CORMIC precum și alte mașini și unelte agricole, permanent în depozit la
Frații Bachstez, Iași

„ANCORA"
ANKER)
Societatea de asig. asupra vieței și de rente în Viena.
Aprobată prin decretul Ministerului de Iuterne i și r No. 10141 din 1 Dec. 1858.
Concesionată pentru România prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.
Fonduri de garanții la 31 Dec. 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii și fond. asociațiunilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „
Situația asigurărilor la 31 [illegible] 1
92.127 polițe de lei 654 389.15 [illegible] 9
lei 1,995,501 72 [illegible]
Cantiunile depuse la [illegible] puneri din București.
Lei 7 453.500 ca garanție pentru asigurații din România.
In anul 1911 s'au plătit asiguraților ca dividende
Lei 1,986,25 63 | 100
Societatea „Ancora" încheie;
Asigurări pe caz de viață și deces în conbinațiune cu scutirea de plată premiilor și oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemene toate celelalte combinațiuni moderne—cu și fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraților săi: Inatacabilitatea poliței.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Polița universală.
Plata imediată și integrală a sumei asigurate.
Preț mare de rescumpărare etc. etc.
Direcțiunea pentru România, BUCUREȘTI
Agentul general pentru Iași.
JOSEPH POPPER.
Strada I. C. BRĂTIANU No. 166
(toată strada de Sus)

PENTRU 16 LEI
Cele mai noui ceasornice Electro Goldremontoir, de buzunar pentru bărbați, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele
Norwich, Watch & Co. . .
Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare prețuește la **100 lei.** In realitate **costă** acestea prevăzut cu capac cu arc, impodgate gravuri de mînă, mecanism [illegible], absolută garanție a durabilității, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanție pe 8 ani, **numai 16 lei.** Franco spese trimițîndu-se bani înainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanț elegant potrivit ceasului **6.50.** Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central* **Rundbakin** *Wien, III, Adamsgasse No. 15 | O.* Preț curent și pentru mașine de cusut, gratis. Francați cartea poștală cu 10 bani și scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondență romînă. 5370.

Fabrica de oglinzi
Israil Berghér—Iași
Premiat cu medalia de aur Paris 1911
Executa: oglinzi venețiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavaboari, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri și mobile. Execuție din cele mai elegante și moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.
Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.
La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

Cinematograf
PATHÉ-FRÈRES
în fiecare seară mare reprezentație
Programul se schimbă Luni, Joi și Sîmbăta
Matineuri
Sîmbătă și Duminică la 3 ore p. m.
Prețurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.
Prețurile populare obișnuite la matineu și anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b.—Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

Colectura „PROVIDENȚA"
Iași, Strada Stefan-cel-Mare 25
Și de astă-dată norocul Colecturei „PROVIDENȚA" este **neîntrecut**
Iată dovada:
Cel mai mare cîștig pe care l'a dat Loteria Romînă, de
LEI **250,000**
(un sfert de Milion)
a căzut în Colectura „Providența" pe Nr. 25.655 precum și 20.000 Lei pe Nr. 57.197 tot in aceiași zi.
Iar la ultimele trageri au eșit afară de nenumărate cîștiguri a **3000, 2000** și **1000** lei
următoarele cîștiguri:

Lei	50,000	pe Nr.	19.562
„	70,500	„	10,595
„	10,000	„	59,168
„	5.000	„	59,171

1|8 numai 1 leu 50 bani

!!! **IGIENA ȘI FRUMUSEȚEA PIELEI** !!!
se obține prin întrebuințarea regulată a
Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn
care preservă mîinile și obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru
Kaloderma-Gelée îndulcește și nutrește imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.
Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină și miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete și catifelate.
Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se atașează pielei în mod admirabil.
Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE" KALODERMA".
De vînzare la toate Farm. Drog. și Mag. de Parfumerie de toaletă
Representantpentru — România — **H. ȘIEBENEICHER** — BUCUREȘTI — Str. Smîrdan 24

Noua Coafiură de Dame
M. BACHMAN
— Iași—Strada Gh. Mârzesca 28 —
Aduce la cunoștința doamnelor că **Salonul de coafiură** este aranjat din nou cu toate articolele necesare și se efectuează tot ce privește această branșă, anume: cozi, bucle, turbane moderne, transformațiuni de asemenea
Se frizează cu ondulațiuni Marcel
Se primesc și comenzi în provincie

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: [illegible] Str. Gr. Ghica 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul IX — No. 1593 — Sîmbătă 19 Maiu 1912

Tot boala domnească

Arătam în primul articul, că partidul conservator sufere de o veche boală endemică partidului, care dacă a încetat de a ne frămînta ţara în luptă pentru domnie, s'a scoborît în clasa boerească pentru a hrăni aici rîvnirile, întrecerile şi fiind pururi ferment de deslocare şi de precumpănire a personalităţilor, faţă cu ideia de partid.

Dacă intrigile vechilor boeri, candidaţi la domnie, au slăbit ţara şi domnia, făcînd să înregistrăm domnii scurte şi fără rod pentru ţară, aceleaşi păcate astăzi s'au abătut pe capul partidului conservator, sleindu-i puterea şi vlaga în întrecerile şi rîvnirile fruntaşilor şi nefăcîndu-l în stare să guverneze decît guvernări de puţină durată şi slabe.

Există fruntaşi din aceiaşi clasă—boerimea—nu superioritatea unuia faţă de altul le aduce întâietatea, ci originea, familia, rangul. Şi apoi în aceiaşi familie toţi fiind egali, fiii babacăi, vrîsta, designarea babacăi, bădiţa, iată simburele în jurul căruia se aduce şi se hultueşte diferenţa. Cuprinşi în sine, fiind zilnic ei în de ei, îşi arogă drepturi mai mari de cît le ţine cureaua, şi văzînd că n'au a valorifica nimica faţă de mulţime, ba—ce e mai mult—folosindu-se de acel sentiment al mulţimei de a da cinste fiilor după vaza tatălui şi a familiei, ei n'au nevoe să'şi pună în cîntar valoarea lor personală, ştiind că ori cum ar fi ei au un punct, două, trei înaintea ori cărui alt individ rădicat prin sine în societate.

El deja se vede ridicat prin familia sa, şi simte prin instinct, că numele părinţilor, averea lor, viaţa lor e o chezăşie pentru fii de a zbura cu un cot mai sus ca altul. De aici acea egalitate între sine şi acea pretenţie de a fi mai sus ca alţii, ce nu-s de a lor.

In viaţa internă a partidului conservator selecţiunea s'a făcut în mare parte pe baza averii fonciare şi a putut grupa pe acest teren pe cei mai mulţi din marii noştri proprietari fonciari. Toţi atunci s'au simţit foarte aproape de a fi şefi şi egali şi prea puţini a se lăsa să fie puşi pe al doilea plan.

Diferenţiarea care s'a făcut apoi între boerimea devenită liberală... n'a putut să rămînă cea doctrinară, ci a învins acea de organizare, adică aceia care s'a bizuit pe elemente nouă creiate de statul nou politic: boerimea de titluri şi burghezia oraşelor. Şi Brătianu a învins pe toţi în lupta pentru şefie, încunjurîndu-se de un stat major creiat de el, rădicat de el din cenuşă, pentru a îngenunchia apoi luişi şi cîteva elemente boereşti doctrinare.

Pe cînd tactica de a doua pria partidului liberal, care i se alipea prin impunere de organizare un şef, dincoace la noi cu cît îmbătrîniau fruntaşii cu atît se săpa mai adînc şanţul, fiind inreductibili între sine. Guvernarea dar boerească a fost atunci un joc de echilibru, de persoane, de menajat susceptibilităţi şi cu mare ce s'au putut înjgheba guverne de un an doi, ca să zică că au putut face faţă situaţiei.

Fără a ne ridica mai sus, ne vom opri la decada ultimă pentru a vedea că întreaga frămîntare a partidului conservator a fost în jurul diriguirii, neputînd încăpea atîţia cîţi aveau pretenţii. Dispărînd Lascar Catargi pe care lunga sa carieră îl impusese la şefia de guvern şi de partid, d. Carp un protagonist serios a cerut să i se dea lui diriguirea şi a contestat d-lui Cantacuzino şefia şi diriguirea. Omul în sinceritatea şi naivitatea lui văzînd că slava ce i s'a dat nu a meritat'o, căci cu nimic nu lucrase pentru ea, s'a oferit de 2 ori la decapitare şi a făcut fuziune; dar partidul asista la aceste scene de irozi, şi nu-şi avea cuvîntul, lăsînd lucrurile să meargă şi buba să se coacă. Nici unui din şefi nu-i pasă de partid. Comerţ politic aveau cu tare puţini. Şeful guvernului nu-şi ştia pe nume nici prefecţii săi, necum membrii parlamentului! Era mulţămit că pe el îl ştie lumea, la ce bun să mai ştie el lumea!

Aşa şi la Conu Iorgu, aşa şi la Conu Petrachi. Ba acesta din urmă în morga lui arunca şi dispreţ plebei şi chiar partizanilor, numindu-i *gogomani*. Presa nu o cetia; prietenii, nu-i cunoştea; nevoile obştei nu-l priveau, ei se credeau scoborîţi cu hărzobul din ceriu, chemaţi a aduce fericirea pe pămînt. Din palatele lor cu uşi încuiate, de la masa lor cu tacîmuri numărate, de la clubul lor de la al 3-a rînd dispunea de ţară, de oameni şi se credeau sorociţi de drept să fie diriguitori de oameni.

Iar jos în ţară viaţa curgea în valuri. Lume multă şi măruntă mişună! Mii şi mii de interese, de voinţi, de sentimente, de suflete. Ele cer viaţă în ţară, soare pe cer, lumină la norod. Toţi aceştia nu videau, nu auziau, nu simţau pentru aceste ciolane sfinte, cari cuprindeau în ele un suflet mai calp, o minte mai nătîngă, un cap mai pleşuv, un duh mai putreg, o inimă mai închisă, de cît a multora şi multora! Şi atunci venia îndoiala, venia veşnica îndoială, pentru cei de sus! Unde li e dreptul?

Unde li e meritul? Unde li e conştiinţa răspunderii? In titluri şi pergamente? In milioanele de avere, în lanurile de grîu? în căpiţele de fîn? In hergheliile de cai? Dar ţara nu o formează nici fînul, nici lanul, nici banul, nici grajdiul. Ţara e un tot de suflete, şi sufletele au nevoe de a fi diriguite de suflete, nu de momîi, nu de mişei, nu de irozi.

Şi tocmai în partidul conservator s'a văzut acest desacord între trupă şi diriguitori, între masă şi şefi. Aceştia urme ale trecutului, forme goală; aceia lumea cea mare, multă şi anonimă, care cere viaţă, soare, lumină, suflet.

Şi la aceste nevoi nouă de suflet, de duh, a răspuns persoana luminoasă a lui Take Ionescu. Totul întrînsul era croit din altă stofă. Inaintea duhului său scînteitor, înaintea darurilor lui date de cel de sus, de D zeu, s'au văzut cît de mititei sînt cei cu daruri date de cel de jos, de pămînt, de brazdă, de ogor, de exploatarea săteanului!

Şi buimăceala a cuprins pe toţi aşa zişii diriguitorii coalizaţi în ceată de oprimare şi de exploatare politică a partidului său dus de-a rostogolul înaintea necesităţii. Şi ei, nemernicii, o boteză că e ambiţie deşartă de om găunos: că e răvnire la şefie, că e neomenie şi nerecunoştinţă.

Nu; boala domnească a întrecerilor şi a răvnirilor s'a oprit la voi; dincoace e suflarea nouă, care cheamă la cîrmă, la diriguire, pe cel mai vrednic, pe cel mai ales, nu dus din rîvna persoanei celei ce din cauza misiunei ce el o are de îndeplinit.

Cea mai mare polie ce poate o va avea Take Ionescu va fi aceia de a stîrpi şi curăţi partidul conservator de boala veche domnească a toţi aleşii şi a nici unul chemat. Numai astfel suflarea conservatoare, care e cea mai veche, cea mai tare, *cea mai în firea poporului nostru romînesc*, va putea sluji ţara mai cu rost de cît suflarea liberală,

Cu cît prin voinţa conştientă valoarea persoanei se pune pe al doilea plan în faţa ideilor, cu atît se va adeveri că şi partidul conservator e în stare de a da ţării şi guverne tari şi guverne durabile.

Altfel boala domnească va mai dăinui serii de ani, pentru a se istovi prin răul de care sufere întreaga clasă diriguitoare şi a fi înghiţită de masele populare.

Gh. Ghibănescu

O pereche reuşită

— Stroja, căpitanul şi Scorţescu, sinucisul —

Puteţi aşeza primo pe sinucisul şi secundo pe căpitanul — asta n'are importanţă. De încadrat în negru şi de relevat este faptul, că în oraşul Iaşi, prevederi clare şi precise ale pactului fundamental, au ajuns la discreţia căpitanului şi sinucisului. Căpitanul fiind prefect şi sinucisul fiind unul din leaderii unui Parlament în deconfitură morală, ambii s'au împreunat şi în tovărăşie au adus: agenţi poliţieneşti, prefectul, parchetul, sinucisul—ca să „apere“ legea Nenişescu.

Dăună-zi au „aparat-o“ lucru mare. La o întrunire publică, ţinută de meseriaşi, au venit căpitanul şi sinucisul, şi, sub pretextul că s'ar ţinea discursuri sub cer liber, prefectul, glăsuind „în numele legii“—o imbecilitate în plus la activul seu—a spart întrunirea.

Procurorul, singurul în drept de a declara sparte întruniri ilegale, a fost adus mai tîrziu, căci dacă ar sosit fi la timp, n'ar fi putut—în numele legii—să dizolve întrunirea, căci ea n'a fost ţinută sub cer liber.

In altă ţară constituţională, dacă asemenea fapt s'ar fi petrecut, dacă doi indivizi, ca să-şi arate devotamentul către guvern, ar fi îndrăsnit să facă ce au făcut cei doi tovarăşi, fapta lor ar fi fost pedepsită.

La noi, sub un guvern care nu ştie el singur ce este şi al cui este, fapta prefectului, combinată cu amestecul sinucisului, e floare la ureche.

Ca pe vremea de-apoi a zapciilor, poliţaiul tîrgului se crede îndrituit să glăsuiască „în numele legii“, să vie şi să zădărnicească, sub auspiciile cu totul deplasate ale unui deputat, care acum vieţueşte din sudoarea muncitorimei—să zădărnicească o constătuire foarte legală.

In continuare, ca şi cum nimic nu s'ar fi întîmplat, perechea reuşită ameninţă că va sêmna, cu picioare proprii, decrete de expulzare. Mîine, dacă li se va da voie vor veni să închidă Banca Naţională „în numele legii“.

Trebue să ne aşteptăm la toate şi să răbdăm. Cînd lucrurile vor fi reaşezate, perechea reuşită îşi va relua vechiul sistem de trai: căpitanul va redeveni misit de sorţari, celalalt va simula o nouă sinucidere — pentru a găsi mijloc de vieţuire...

Critica hotărîrilor

Epoca şi Seara *batjocoresc pe judecătorii din Bucureşti şi-şi închipuesc că fac critică hotărîrilor date în afacerea tramvaielor.*

O hotărîre judecătorească e prin natura ei, numai, criticabilă, dar încă atacabilă. De aceia legiuitorul a instituit revizuirea şi contestaţia, chiar pentru hotărîrile remase definitive. Dar între a critica o hotărîre şi a batjocori pe judecători, cum o fac ziarele guvernamentale, e o deosebire enormă.

Epoca *nici nu-şi dă seamă ce operă mărşavă şi dăunătoare face, batjocorind pe magistraţi!*

Inainte de darea hotărîrilor ziarele guvernamentale se mulţumeau să ameninţe pe judecători, în speranţa că aceste ameninţări vor înrîuri hotărîrile ce urmau să fie rostite. Cînd însă presa regimului a văzut că d. Marghiloman e osîndit pe toată linia, au schimbat ameninţările în calomnii şi şantaj.

Din fericire însă, avem magistraţi. Corpul nostru judecătoresc, ca şi armata, au făcut progrese reale la noi în ţară, şi nu accesele de epilepsie ale unor ziare de calibrul Epocei *sau de imbecilitatea* Serei, *vor putea influenţa hotărîrile judecătoreşti.*

Adevărul e în mers, şi nimeni nu-l va putea opri. Luna Mai este rezervată judecăţilor în apel, iar Iunie va fi a Curţii de Casaţie. Dâra este făcută.

Insuşi guvernul ştie, că nu mai are de sperat nimic de la justiţie, de aceia a şi dat ordin presei lui ca să înjure pe magistraţi, sub pretext că critică hotărîrile judecătoreşti.

Precedentul acesta periculos, — va fi însă singura şi marea pedeapsă a aceloru cari îşi bat azi joc de magistratură. Unui partid consernator nu i este îngăduit să submineze aşezămintele Statului, chiar atunci cînd el ar avea convingerea că acei cari reprezintă acel aşezămînt nu merită stima lui.

Dar însuşi d. Carp a declarat că d sa a rupt o cu tradiţia conservatoare,—unde a ajuns vede toată lumea.

Din gura bolnavilor...

Eforia Spitalelor civile din Bucureşti, a devenit sub actualul guvern, obiectul prădăciunilor stîlpilor regimului de azi. D. Pascal Toncescu a pus la cale gheşeftul Dudeşti în dauna Eforiei, d, M. Vlădescu-Olt, era cît pe-aici să înjghebe afacerea Brebeni, spre paguba aceluiaşi aşezămînt.

Acum în urmă presa liberală, a dat de urmele unui murdar furt comis de d. Griguţă Cantacuzino, pe contul averei aceleiaşi autorităţi. Primul efor al spitalelor civile a închiriat părintelui d-sale, archi-milionarului Gh. Gr, Cantacuzino, un chioşc la Sinaia, începînd cu anul 1917.

La început, delicvenţii au negat pur şi simplu faptul, acum însă cînd *Viitorul* a publicat textul întreg al contractului de închiriere, ziarele guvernamentale au început s'o scalde.

Apărarea, d. Griguţă Cantacuzino şi-o face afirmînd că n'a fost în ţară cînd părintele său a închiriat acel chioşc. Lucrul n'are importanţă. Dovada că se ascunde aici o afacere, o deducem din însuşi faptul că Nababul a luat *acum* chioşcul, adică cînd fiul lui e la Eforie deşi contractul actual nu i-a sfîrşit de cît peste cinci ani, adică la 23 Aprilie 1917.

Faptul că Griguţă n'a semnat cu mîna lui contractul, dovedeşte cel mult că fiul îşi da seama că tatăl face un gheşeft şi înadins n'a contrasemnat contractul pregătindu-şi astfel un mijloc de apărare.

Nu ştim ce va fi zicînd d. Carp despre rapacitatea partizanilor d-sale, un lucru însă e sigur, fierul roşu pe care l'a agitat în iarna aceasta s'a răcit de-al binelea, aşa că azi cu greu îl va mai putea aplica acelora, cari îl merită: d-lor Gantacuzino, tatăl şi fiul.

Un lucru rămîne însă stabilit: omul cel mai bogat din ţară, deşi n'a dat nici un ban Eforiei, s'a lăcomit să ia din gura bolnavilor medicamentele şi razzia de lapte...

OAMENI ŞI LUCRURI

Unde nu-i autocraţie

In concertul de note variate ce alcătueşte solemna comemorare a centenarului răpirii Basarabiei şi alipirii către Rusia, e interesant de urmărit voacea unei anumite presă,—acea de peste frontiera habsburgică.

Pentru a caracteriza nota particulară în care s'a comemorat aci evenimentul istoric, cităm din „Foaia poporului“ tipărită în Cernăuţi, un pasagiu dintr'un inimos şi documentat articol:

—„O sută de ani au trecut de cînd Moldovenii între Nistru şi Prut robotesc pentru Moscali, o sută de ani de cînd feciorii lor, an de an slujesc pe împăratul rusesc şi şi-au vărsat de atîtea ori sîngele pentru mărirea împărăţiei. Iar în loc răsplată ei au fost încălecaţi tot mai rău de stăpînii străini. Nici limba moldovenească, în care să-şi lumineze mintea nu se găseşte în satele moldoveneşti sărăcite. Ici colea mai licăreşte o scînteie de viaţa moldovenească, se ridică un glas jalnic, care plînge soarta înstrăinaţilor.

Să ne aducem aminte noi cari sub împărăţia Habsburgilor ne bucurăm de drepturi cetăţeneşti, avem biserica noastră, şcolile noastre şi suntem stăpîni pe soarta noastră de naţiune, să ne aducem aminte în aceste clipite de nenorocita Basarabie şi să ne rugăm la prea înduratul Dumnezeu să puie capăt suferinzilor de o sută de ani ale fraţilor noştri să ne deschidă mintea şi inima Moscalilor pentru simţul de dreptate“.

Un alt ziar care apare de asemenea în Capitala Bucovinei, „Viaţa Nouă“ încheie astfel articolul ocazional consacrat centenarului perderei iubitei Basarabiei.

„Dar noi Romînii bucovineni, care trecem prin aceleaşi suferinţi şi asupriri izvorîte din aspiraţiile Ruşilor bătrîni şi Rutenilor, cu cari trăim sub un acoperiş, tragem asta-zi, din cartea fraţilor basarabeni, concluziile adevărate. In faţa adevărului lor şi pornind numai la el, plecăm astă-zi plini de veneraţie braţul înaintea casei de Habsburg, care a ocrotit în totdeauna ţările romîneşti de hăpsânia Rusiei, şi călăuziţi de cuvintele înţelepte ale marelui bărbat de stat romîn P. Carp, ne vom strădui să fim pentru toate timpurile, cum a zis şi el: „Buni Romîni şi buni Austriaci“.

Că scriu în tonul acesta de mulţumirr faţă de monarhia habsburgică, e o dovadă despre retativa bună stare în care se găseşte numeroasa populaţiune romînească de sub stăpînirea Austriei; e o dovadă că se pot împăca pînă la un punct şi într'un chip mulţumitor condiţiunile de convieţuire în care împrejurările istorice au des tinat să se găsească popoare mai slabe şi popoare domnitoare.

Peste Prut însă domneşte spiritul autocratic; acolo suflă vîntul nemilos al despotizmului, care nu înţelege cruţarea şi îngăduinţa, nici chiar atunci cînd însuşirile aceste ar fi impuse de povoară sufletească a unui greu pacat...

Rodion

SĂPTĂMÎNA BASARABIEI

Intre Slavi şi Latini

Spicuiri în roman.—Odinioară şi azi.—Norodul şi intelectualii—Amintirea Basarabiei.—Istoria de mîine. — Războin fără sînge.—După 100 de ani.—Statistici vechi şi noui. — Latinii devini slavi?—Procesul de rusificare. — Descendenţii işlicarilor.—Abisul etern.

In cartea bătrînului scriitor Dim. Moruzzi, cetim încă, asupra momentului răpirei:

„In 1812, prin tratatul de la Bucureşti ne-au răpit-o fără, nici un drept, fără luptă, fără vîrsare, de sînge, alipind-o de marele Imperiu Rusesc.

Ce era Basarabia pe atunci?

Partea dinspre miază noapte precum şi cea dinspre miază zi pînă la Dunăre, alcătuia pe atuncea două pustiuri mari denumite: cea dintâi „Raiaua Hotinului, a cărui bază este Prutul, de la Noua Suliţă pînă la Dunăre, iar latura de sus, era locuită parte de către clăcaşii întinselor moşii boereşti sau mînăstireşti, iar parte de către răzeşi şi mazili, urmaşii lipcanilor, seimenilor, călăraşilor şi arcaşilor lui Ştefan Vodă şi ai lui Vasile Lupu, prefăcuţi însă pe vremurile de restrişte şi umiliri, în paşnici plugari sau păstori de vite. In asemenea întocmiri nu cred că la închiderea Prutului, populaţia Moldovenească din întreaga Basarabie, cu sate şi oraşe să se fi urcat la mai mult de două, trei sute de mii.

.... Să vedem ce este Basarabia în 1912, adică după 100 de ani de cotropire şi de opinteli de tot soiul pentru a o rusifica.

După statistica statului major rus pentru recrutarea în Basarabia — în 1905 — elementul romînesc se urca la două milioane de suflete, cu toate că mulţi Romîni au fost amăgiţi de guvern să se aşeze în Caucazia, la Taskent, pe malurile Amurului şi tocmai pînă în Manciuria.

Netăgăduit că cei trecuţi în acea statistică, îşi păstraseră limba, moravurile şi obiceiurile şi că vorbeau prost ruseşte sau de loc; căci alt-fel ar fi greu de înţeles ca statul major să treacă nişte Ruşi neaoşi în rubrica Moldovenilor, numai dintr'o pornire de filoromînism îndrăcit.

Din cei 4—5 sute de mii de romîni de la 1812, boerii adevăraţi moldoveni au dispărut în mare parte, vînzîndu-şi ori arendîndu-şi moşiile şi reîntorcîndu-se peste Prut.

Din negustorii moldoveni nici urmă n'a rămas; dar să zicem că s'au prefăcut în posesori sau chiar unii în proprietari de moşii; şi totuşi statul major nu e silit să recunoască cum că din un sfert de milion de Moldoveni pe care l'au găsit Ruşii la 1812, numărul lor la 1905 era de opt ori mai mare.

... Fost-au oare aceleaşi afinităţi de simpatie între Slavi şi Latini de peste Prut ca între Germani şi Galo-Romani? Erau Moldovenii Basarabeni în întocmiri de cultură şi de libertate sub oblăduirea rusească, mai superiori de cît fraţii lor din Moldova şi apoi din Regatul Romîn?

Fost-au între Ruşi Basarabieni legături de familie atît de numeroase ca între poporul Francez şi cel german din Alsacia? Francezii se făleau cu Alsacienii lor pe cînd Basarabienii erau siliţi să se ruşineze de neamul lor românesc pentru a putea trăi între ale lor — iar cei lipsiţi de mijloace pentru a-şi agonisi pîinea lor zilnică fără însemnătate. In 100 de ani fost-a măcar un singur guvernator basarabian?

...Nici o unitate de credinţă nu poate exista, nu numai între Basarabieni şi Ruşi, dar nici între Ruşi şi celelalte biserici ortodoxe cît timp vor avea un mirean, însurat, Ţarul tuturor ruşilor, ca „Preşedinte al Sinodului Rusesc“!

Nu e lipsit de interes procesul social al „prefacerilor“, aşa cum îl vede un cunoscător al faptelor ca d. Dimitrie Moruzzi.

„...Pe la 1868 începuse a sufla asupra claselor de sus din Basarabia vîntul distrugător de neam al planslavismului şi al deznaţionalizărei, resfrîngere numai a marei mişcări panslaviste pe pe care am văsut-o pornind mai de demult, iar astă zi cucerise Moscova, Kievul şi întreaga cugetare rusească, cu guvern, oştire şi împarat.

Nepoţii işlicarilor şi ai giubelaţilor de odinioară, fiii acelor pescari i-am

cunoscut strîmtorați în hainele lor nemțești, fumînd țigarete groase cît degetul pentru a se desvăța de ciubuce, dornici totdeauna de a-și îmbrăca halatul și papucii călcați, răcorindu-se cu dulcețuri și apă rece și sorbind nenumărate ceșculițe de cafea turcească, nepoții și fiii boerilor băștinași se reîntorceau acuma de prin universitățile rusești, îmbrăcați la modă, dar ascunzînd carîmbul și tureatca cizmei sub elegantul pantalon franțuzesc, cămașa de mătase colorată sub gulerul scrobit și manșete purtînd complecte de ștofă englezească sau rendigote negre și fracuri neînchipuite sub niște plete de mujic rusesc și niște bărbi de vlădica pănă la brîu!

...La țară se îmbracau „național" lăsînd cisma să se răsfețe peste șacșîrii largi de catifea neagră ori de cît vărgat rusesc, scoțînd afară poalele camașei de mătasă, încinși cu un brîu caucazian poleit cu aur, îmbrăcînd peste umeri vre-un caftan albastru, și purtînd pe cap o tichie de biber împodobită cu pene de păun. Cînd îi întîlneai pe cîmp ca lineica sau begunca lor, par'că erau scoși de pe o tabachere națională de lac"!

Scrisă cu sinceră durere de inimă rîndurile citate mai sus, nu constată de cît dezastrul unei repezi contopiri și a unei treptate dispariţiuni a simţimîntului iubirei de neam. Intre partea de dincoace și de dincolo de Prut, cine se încumetă a spera că se va umplea, cînd-va, abisul?

As.

Scrisori din Bucovina

— De la corespon. nostru particular —

Romînii și chestia școlară

Rutenii se pretind civilizați și cu o cultură superioară romînilor.—Inființarea de școli rutene în comune romînești.—Rezistența romînilor cu succes.—Romînii își strîng rîndurile pentru apărarea școlilor.

Cernăuți 17 Mai.—Dacă ne dăm seama cum rutenii din Bucovina caută să se rîdice la treapta unui popor civilizat, vom constata că procedeul lor nu e tocmai cinstit, și nu corespunde de loc unui popor care se crede—ce ironie!—înaintat în cultură.

Mai întîi trebuie să stabilim faptul, că ei și-au însușit de la Romîni multe bunuri: s'au cultivat la școli romînești și s'au folosit de toate instituțiile culturale create și susținute de romîni. Iar după toate acestea, ei mai au tristul curaj, de a se afirma cu o cultură superioară romînilor că limba lor e frumoasă și că cea romînească e „țigănească" și cîte alte matrapazlîcuri cari numai în tîgva unui rutean imbecil se poate ticlui.

Dacă ei în adevăr ar fi mai înaintați în cultură, ceia ce istoria nu le poate confirma, apoi e o prostie strigătul contra romînilor, că ei romanizează satele de oarece e lucru constatat de toată lumea, că un popor cu o cultură inferioară se astmilează celui cu mai superioară, iar nu contrar.

Dar ca să-și arăte rutenii progresul lor cultural, fac mare zarvă în jurul școalelor popoarelor din districtele rutene, de cele trei gimnazii rutene din țară și susțin că în curînd vor avea și o universitate—chestie de altfel foarte problematică.—Dacă pătrundem însă mai adînc în cultura așa zisă „ucraină" din Bucovina, aflăm că aceasta nu numai că n'are nici o temelie, dar nici nu poate fi vorba de o cultură în adevăratul înțeles al cuvîntului, căci aici nici școalele popoarelor rutene nu-și împlinesc rostulolor și multe există numai pe hîrtie, din cauză că au fost create adesea în sate unde nu era lipsă de ele.

Ca exemplu vom arăta școalele din statele pretinse rutene Cațmani și Văscăuți, de unde s'au scos școalele romînești și s'au introdus școale rutene.

Cu toate acestea Romînii nu s'au opus. Ei au văzut nedreptatea, dar au tăcut, și acum din cauza tăcerei lor trebuie să înfrinte cele mai mari mișelii din partea rutenilor.

Nedreptatea a fost atît de mare că de îndată ce noul șef al țării, a aflat cum stau lururile, a ordonat reînființarea școlilor romînești.

Și dacă rutenii își bazează superioritatea culturei pe ast-fel de procedări, apoi atunci ori cine poate judeca, dacă cu ast-fel de oameni se mai poate discuta.

Răpirea aceasta de școli romînești s'a practicat în Bucovina pe o scară foarte întinsă, încă pe timpul cînd erau inspectori școlari, oameni de-ai rutenilor, dar de cînd țara a căpătat inspectori naționali, li s'a mai tăiat rutenilor porția, căci inspectorul romîn veghează.

Chestia școlară este un teren pe care romînii au perdut foarte mult. De aceea ei au hotărît să nu dele de acum în lături de la lupta ce s'a încins pe acest teren și nu vor vor înceta-o pînă nu vor recăpăta școlile ce li s'au smuls fără p c de omenie și fără nici un drept.

Cîștigînd rutenii școalele, poporele din satele romînești, declarate de curat rutene și de multe alte sate cu populație de naționalitate mixtă cu o ușurință la care nu se așteptau nici ei, a fost ușor lucru a reduce la recensămînt numărul romînilor cu multe zeci de mii de suflete și a spori în același timp în mod neobicinuit de mare numărul rutenilor.

Nu e vorbă, ei vor rămînea numai pe hîrtie, pe cînd romînii sunt și vor fi cei dintăi în țară.

Față de acești primejdioși dușmani, romînii vor avea de dus o luptă aprigă și să cere mult tact.

Cu toate acestea, îi vedem întrînd în luptă cu o energie demnă de admirat.

Iată ce scrie în această privință, revista „Gazeta mazililor și răzeșilor:

„Crezîndu-se stăpîni singuri pe terenul școlar al atîtor sate romînești, au căpătat Rusnacii gust să întindă mîna și după posturile de conducere ale bisericei noastre romînești. Dar acuma poporul nostru s'a trezit văzînd în primejdie cele mai sfinte ale sale, văzînd în primejdie temelia care prin veacuri i-a asigurat existența ca popor în mijlocul neamurilor ce-i înconjurau.

Romînii deci s'au deșteptat și nu numai că caută să apere biserica lor de epitropia oaspeților nechemați, ci cu o putere elementară, se silesc să scape și de supt epitropia rusnacilor în școală lepădîndu-se de „ucrainsca mova" și cerînd cu hotărîre școli cu limba moldovenească pe care au vorbit-o părinții lor. Ei s'au săturat de cultura boicilor pe cari îi știu de la oaste cînd au îmblat la manevre prin Galiția ce oameni răi și nemiloși sunt Rusnacii aceștia de la cari nu pot căpăta sărmanii ostași nici un pahar de apă, ca să-și stingă setea în drumul greu și în ferbînteala lunilor de vară.

Și dacă poporul întreg se scoală de la un singur glas să-și apere drepturile și moștenirea de încălcări dușmănoase, se vede că poporul înțelege că obrăznicia Rusnacilor și-a ajuns culmea. Rusnacii n'au defel motiv să se plîngă contra „popilor" căci aceștia i-au învățat omenie și pe mulți copii de a-i lor i-au îndreptat la școală ca să ajungă oameni cinstiți și învățați.

E deadreptul copilăros însă a afirma că preoții romanizează satele, căci ei doar n'au puterea administrativă în mînă și Cîrmuirea și așa a fost totdeauna pe partea aspirațiunilor de expansiune ale Rutenilor în Bucovina.

Noi romînii trebue să lucrăm cu toată puterea pentru redobîndirea școalelor ce ni s'au răpit și trebue să ne înrolăm cu toții în serviciul chestiei școlare.

Și odată ce ne vom asigura și îngrădi terenul școalelor poporale, să nu mai avem teamă nici de năvala Rusnacilor asupra drepturilor noastre bisericești, căci ei vor trebui să se mulțămească cu ceia ce au căpătat pînă acuma.

Deci paralel cu apărarea bisericii să căutăm a ne reciștiga terenul școalei romînești".

Gama

Litere-Științe-Arte

O dramă.—Sub titlul „Le Masque d'horreur" casa Pathé a reușit să compună o nouă dramă zguduitoare.

Dacă acest succes cinematografic ne interesează în mod special e pentru că rolul principal îl „joacă" ilustrul nostru compatriot *De Max* în destul de cunoscut publicului nostru din marile elogii ce-i aduce mereu presa franceză.

Concetățeanul nostru Vlad Cuzinski, reîntors de la Pariș, ne asigură că De Max trece astăzi drept cel mai bun zicător de versuri și drept o mare glorie a teatrului francez.

In „Le Masque d'horreur" o să-i revedam masca, gestul, mimica—numai glasul n'o să i-l mai auzim. Impresia însă nu va scădea întru nimic prin aceasta, compatriotul nostru avînd un joc extrem de eloquent.

*

Marele ziar popular „Excelsior", care apare la Paris, a organizat un concurs pentru cea mai bună bucată muzicală, care va cînta imnul celor morți pentru cucerirea aerului.

*

„Tovarășul de drum" de fecundul nostru scriitor Al. Cazaban, formează cel mai nou număr din Biblioteca „Lumina".

Numărul 30 bani.

*

Duminică în 12 Maiu la ciclodromul comunal din Chișinău, a avut loo o întrunire publică, organisată de „Liga adevăraților ruși de sub patronajul Arhanghelului Mihail".

Intre altele s'a discutat chestia participărei la serbările, ce se vor organiza cu ocazia centenarului Basarabiei sub imperiul rusesc.

Amănuntele nu sunt cunoscute.

*

Societatea ortodoxă „Hristorojdestvenskoe bratstvo", din Chișinău a editat pentru serbările de la 16 Maiu o foaie intitulată „O zi de sărbătoare pentru Basarabia".

Ea a fost cetită în toate bisericele din Basarabia și răspîndită gratis în popor. Foaia s'a tipărit în 100.000 exemplare și este scrisă în ambele limbi: rusească și moldovenească—paralel.

*

Locul vechei Cartagene e astăzi aproape în întregime acoperit de construcțiuni moderne, de oteluri mari și vile închiriate turiștilor.

Contra acestei profanări se indignează arheologul german, profesorul Schulten numind-o „vandalism fără precedent". El propune a se crea o societate „Pro Carthagine" în apararea relicviilor".

Credem că uu va reuși. Progresul are devisa: „Carthago delenda..."

*

STRUNA ZILEI

S'A PROSTIT

Cu ocazia incendiului din Tg.-Cucului, au ars atenansele prefecturei de poliție.

Raport.

Domnul Stroja pompierul—
Dracu știe ce mai știe
Dacă nu se mai pricepe
Măcar la... pompierie.

EPITROPIA GENERALĂ

A

Casei Spitalelor și Ospiciilor

Sf. SPIRIDON DIN IAȘI

Aduce la cunoștința generală că cu începere de la 22 Mai a. c. orele de cancelarie la această Epitropoie se vor ține de la 8—12 jum. s. m. după amiază nu va fi cancelarie.

No. 3794

INFORMAȚIUNI

❑ Regele a semnat decretul prin care d. C. C. Arion numește pe fratele său d. Virgil Arion, profesor definitiv la catedra de sociologie și Istoria Dreptului de la facultatea juridică din Iași, secția doctoratului.

❑ Gazeta franceză a d-lui Marghiloman duce campanie contra primarului de București și ministrului de interne cu privire la lucrări de edilitate.

Ceva nou sub soare.

❑ Ministerul de războiu, a dat următorul ordin circular.

Ministerul primind pînă în prezent un număr de peste 19.800 cereri cu fotografii de ale veteranilor cari cer vizarea, pentru a putea baneficia în căl'ătorie pe C. F. R., de reducerea de 50 la sută și cum din cauza numărului prea mare, se găsește în imposibilitaie de a putea stabili identitatea celor cari cer vizarea, cu onoare vă rugăm să bine voiți a atrage serioasa atențiune cercurilor de recrutare și batalioanelor de rezerză, ca pe viitor să se observe cu cea mai mare băgare de seamă, dacă cei cari prezintă fotografii spre viză, au mai obținut o asemenea viză, și, în acest caz a arăta numărul „Monitorului Ocial, în care s'a făcut publicațiunea de pierderea primei fotografii.

Tot deodată se vor cerceta cu multă stricteță actele prezentate în sprijinul cărora se stabilește insușirea de veteran pentru a dovedi în mod neîndoios exactitatea actelor și identitatea persoanelor.

❑ Instalările de calorifer și apă la noul palat administrativ și de justiție din Iași, urmează să fie terminate în Decembrie a. c.

❑ In tabloul noilor pensionari figurează din Iași: d-na Maria G. Mardari, învățătoare, 125 lunar; d-na Sevastia Vîrlănescu, institutoare, 338 lei lunar.

❑ In privința reangăjărei subofițerilor, ministerul de războiu a decis următoarele:

„Pe viitor, cererile de reangăjări ale subofițerilor să nu se mai înainteze ministerului pentru aprobare, urmînd ca în conformitate cu art. 13 din regulamentul legii asupra înaintărilor în armată și cu cele prescrise de legea de reangajare, aprobarea să fie dată de comandantul superior, comandantului de corp sau serviciu, la vacanțele bugetare existențe la corpuri sau servicii.

Ministerului se va înainta numai cererile prevăzute de art. 17 și 18 din legea de reangajare precum și cererile de mutare ale reangajaților cu consimțimîntul ambilor șefi de corpuri și pe cale ierarhică.

Prezenta publicare prin „Monitorul Oastei", servă drept ori ce altă notificare".

❑ Ministrul de războiu a încheiat eri contract cu antreprenorul Blechman, din Iași, pentru construirea palatului cercului militar din București.

Lucrarea va costa 2 milioane de lei.

❑ Muzica militară va cînta Duminică 20 Maiu la Grădina Copou, de la orele 5—8 p. m., de oare ce de la orele 9 va cînta la Serata Dansată a Societății „Unirea" a lucrătorilor tipografi, care va avea loc în sala Circului Sidoli.

BANCA IAȘILOR

Soc. Anonimă, capital 1.000.000

DIN IAȘI

Convocare

Domnii acționari ai „Băncei Iașilor" sunt rugați a se întruni în adunare generală extra-ordinară Duminică, 3 Iunie 1915, ora 9 a. m. în localul Băncei Str. Stefan cel Mare 49.

ORDINEA DE ZI:

1) Sporirea capitalului social.
2) Modificarea art. 4 din statute.

In caz cînd la data fixată pentru această adunare nu vor fi prezenți acționari, care să reprezinte cel puțin 2—3 din capitalul social, adunarea se va ține Dumineca următoare fără altă convocare.

Consiliul de administrație

❑ In chestia creșterei albinelor, ministerul a trimis următoarea circulară diriginților școalelor rurale:

Creșterea albinelor este o îndeletnicire destul de ușoară și se poate practica fără multă cheltuială. Invățătorii și după ei și sătenii, pot să-și creeze un isvor de cîștig, care ar îmbunătăți cu mult situația lor. De aceea vom căuta de a face ca în localitățile prielnice, această îndeletnicire să ia o desvoltare cît mai mare.

De o cam dată am numit 3 învățători experimentați în cultură albinelor, care să se ducă prin diferite regiuni ale țărei și să dea povețe de perfecționarea și înmulțirea stupilor, cum și de plantele ce dau hrană mai bună albinelor.

Pentru ca munca acestor învățători să dea roade, trebue să cunoaștem prin ce locuri e bine să stăruim în această direcție și în ce stare se găsește acum creșterea albinelor prin diferitele regiuni ale țărei.

De aceea vă rog a complecta rubricele din alăturatul tablou, dacă în satul d voastră se practică cultura albinelor; dacă nu, îi veți înapoia cu mențiunea: că nu sunt stupi în comună.

Cunoscînd ast-fel situațiunea ne va fi mai ușor să ținem seamă de toate împrejurările locale și să stăruim, în primul rînd, acolo unde va fi nevoe.

In părțile unde sunt stupi, cari nu dau produs mare, vom lua măsuri prin agenții noștri, ca stupii să fie transformați, unde învățătorul sau sătenii au dorință să aibă mai mulți stupi, vom face să-i capete pe un preț cît de mic.

Invățătorii normaliști, în special, avînd ca model un stup perfecționat, ușor ar învăța să-și construiască singuri stupii și să nu-i coste mai mic.

❑ D. Pink, inginer șef al societății Union Baugesellschaft din Viena, se află de azi în localitate.

Sucursala *din localitate a „Societății anonime de automobile"* **Leonida et Co.** *pentru a satisface cerințele numeroasei sale clientele din oraș cît și din provincii trecînd peste ori-ce sacrificiu va deschide de la 23 Aprilie crt. în strada Nicolae Gane (palatul Stourza) un garaj modern amenagiat cu atelier de reparațiuni pentru mașini, cauciucuri, precum și tot ce depinde de această ramură.*

❑ Eri au sosit medaliile comemorative ce s'au bătut cu ocaziunea dezvelirei statuei lui Cuza.

A fost bătut un stoc mai restrîns de bucăți în aur, argint și bronz, al căror preț a fost fixat la 80 lei cele de aur 40 de lei cele de argint și 15 lei cele de bronz.

Deosebit de aceste bucăți se vor distribui în mod gratuit la săteni, mici medalii de bronz cari au aceeiași efigie ca și cele mari.

Pe una din fețele medaliei sunt portretele Domnitorului Cuza și a lui M. Cogălniceanu cu inscripția următoare „Cuza Vodă 1873, M. Cogălniceanu 1871—1891, în amintirea ridicărei statuielor lor în Iași 1911.

Pe verso este înscris următorul motto: „Popoarele se onorează pe ele însăși cînd păstrează și înconjoară cu mare dragoste memoria marilor lor patrioți".

„CAROL"

Sunt cuvintele M. S. Regelui rostite cu prilejul unui banchet dat cu ocazia desvelirei statuei lui Mihail Cogălniceanu.

❑ Veteranii din localitate se vor întruni, Duminică, la orele 3 p. m. pentru a decide în definitiv felul lor de a participa la serbările desvălirei statuei lui Cuza-Vodă.

❑ La Primărie se svonește, că d-nii Buțureanu și Brandia, nemulțumiți de felul schimbărei făcută în administrația comunală, sunt hotărîți a demisiona din consiliul comunal.

❑ O frumoasă *Serată Dansantă* se organizează pentru seara zilei de Duminecă 20 Mai, în sala Teatrului-Circ Sidoli, de către Societatea „Unirea" a lucrătorilor tipografi. Comitetul de organizare pregătește o mulțime de surprize cu totul noui pentru publicul vizitator. Va fi și un frumos bazar de obiecte.

Muzica Militară a Regimentului 13 Ștefan cel Mare, sub conducerea d-lui Capelmaistru I. Vlăduță, va distra pe vizitatori, în tot timpul seratei, cu ariile cele mai frumoase și nuoi.

Băile OGLINZI

JUDEȚUL NEAMȚ

3 kilom. de la tîrgu Neamț, de unde pînă la băi transportul se face cu Tramcare, Brecuri, diferite echipage, și Automobil-omnibus foarte elegante și automobile mici la fiecare tren
50 % reducere prin gara Pașcani,

Sesiunea de la 1 Iunie la 15 Septembrie

Stațiune Balneară și Climaterică de primul rang, situată în munții Neamțului, *la o altitudine de 500 metri* deasupra nivelului mărei, de unde domină toată regiunea înconjurătoare, ferită de curenți, înconjurată fiind din 3 părți cu o pădure seculară și un parc splendid.

Clima temperată, aerul curat și hygienic de aci, unite cu poziționea sa pitorească, îi dă coloritul și farmecul încîntător al naturei bine-făcătoare.

Băile saline de aci sunt din cele mai concentrate și rivalizează cu băile similare din Hall, Ischl, Reichenhall etc.

Cabinele de Baie și Hidroterapie instalate în modul cel mai higienic și modern, **sunt toate în faianță.**

Băile au efect miraculos asupra **Rheumatismului, scrophulosei, limfatismul, cloro anemie, debilitate, rachitism, isehias, paralisii, neurastenie, sifilis, boale de piele, boale de copii și de femei, leucorea, metrită, peri și parametritele, fibrome, sterilitate, etc.**

Un pavilion modern pentru inhalație cu apă minerală, esență de brad și diverse substanțe medicamentoase apropiate.

HOTEL și VILE

RESTAURANT EXCELENT din nou aranjat cu bucătărie romînă și franceză sub conducerea d-lor I. Simionescu și M. Petersil, se servește Table d'hôte.

Pensiune (casă și masă) de la Lei 6.50 pe zi de persoană.

O ORCHESTRA din cele mai bune amuzează publicul.

Pentru familiile care vor să facă menaj acasă, sunt vile și camere cu bucătării, deosebite, cu luna și sezon, cu prețuri convenabile.

Pentru distracțiuni clădire drandioasă, prevăzută cu săli: de dans, biliard, lectură, săli pentru diferite jocuri și casino.—S'au construit din nou vile și mai multe camere.

EFTIN și FOLOSITOR

Pentru persoanele ce nu se pot deplasa, recomandăm **sarea extrasă din apele minerale din Oglinzi,** care din cauză că e mult introdusă, ne-a pus în plăcuta posițiune, a scădea prețul unei cutii de 2 kilo dela lei **1.50** la **1.20**.

Sarea minunată de Oglinzi se află depusă spre vînzare, în toate farmaciile și drogueriile din țară și în Tg. Neamtz la Administrația Băilor.

Serviciul medical este încredințat d-lui **Profesor Universitar Dr. V. Bojan,** medic șef al maternității din Iași, care va face și operațiuni cerute, asistat de d. Dr. *I. Rosenfeld*.

Persoanele care nu vor să stea în Oglinzi, găsesc în Trg. Neamț, oraș cu 12.000 locuitori, cu prăvălii moderne și bine aprovizionate, numeroase locuințe confortabile și eftine, cu sau fără menaj și cari se vor transporta la băi cu tramcarele administrației la fiecare 15 minute, sau eventual cu *Automobil—Omnibus*.

Pentru orice informațiuni a se adresa de pe acuma la subscrișii în Trg. Neamtz.

Concesionarii băilor Oglinzi: **Rudolf Fritz** & **Dr. I. Rosenfeld**;

In Iași, la d-nii I. Simionescu str. Carol 53 și M. Petersil, Str. de Sus 189, antreprenorii Hotelului.

ULTIME INFORMAŢIUNI

❑ *S'a intervenit la ministerul lucrărilor publice să acorde un tren special, gratuit, pentru pelerinajul ce va avea loc la Ruginoasa în ziua de 26 Mai.*

❑ *Profesorii universitari din Iaşi au fost convocaţi să se întrunească Luni, 21 c., ora 6 seara, spre a lua cunoştinţă de programul desvelirei statuei lui Cuza-Vodă.*

❑ *O reducere de 50 la sută pe C. F. va fi acordată de la 26—29 Mai inclusiv, pentru călătorii din ori ce parte a ţării, la Iaşi.*

❑ *Toţi profesorii de geografie din Iaşi vor lua parte la congresul de geografie în zilele de 6, 7 şi 8 Iunie, la Cîmpu-Lung.*

❑ *Direcţia fabricei de hîrtie Letea, prin directorul ei, d. Porumbaru, s'a oferit să furnizeze, în mod gratuit, fabricate din hîrtie farfuriile, feţele de mese paharele şi şervetele, pentru a fi întrebuinţate la banchetul popular ce va fi servit sătenilor cu prilejul serbărilor de la Iaşi.*

❑ **Programul studenţesc al serbărilor din Iaşi.**

Serbările studenţeşti pentru desvălirea statuei lui Cuza-Vodă, vor începe de Sîmbătă, 26 Mai, cînd studenţii, studentele şi secţiile ligei culturale, vor pleca, cu tren expres, la orele nouă jumătate dimineaţa, la Ruginoasa.

Meseriaşi şi public vor putea lua loc în trenul special, care va cuprinde 1500 locuri.

La Ruginoasa vor mai veni studenţi din Bucureşti, Bucovina şi Ardeal.

La ora 11 dimineaţă un serviciu religios va fi oficiat la mormîntul marelui Domnitor. Vor oficia archiereul Antim Petrescu, protoereul Ţincoca, asistaţi de cler. Corul mitropolitan din Iaşi şi corul catedralei din Sulina, vor da răspunsurile.

Domnul A. D. Xenopol va ţine o cuvîntare.

După prînz va avea loc o şezătoare populară în palatul de la Ruginoasa. Întoarcerea spre Iaşi va avea loc seara la orele 6.

Din gara Iaşi, imensul cortegiu va porni spre piaţa Unirii, unde se va încinge o horă.

Din piaţă studenţii şi studentele vor merge să se întrunească, spre a se prezinta în sala Turn-Verein, str. Gîndu.

Studenţii vor fi găzduiţi în cazarma batalionului IV Vînători, studentele la şcoala normală de fete „M. Sturza".

*

Duminecă, 27 Maiu, orele 9 jum. dimineaţă, studenţimea va pleca spre gară, pentru a întîmpina familia regală.

Dela gară, vor merge la mitropolie spre a asista la serviciul divin. La orele 1 jum. studenţimea va fi în piaţă pentru a participa la desvelirea monumentului şi vor lua loc într'o tribună rezervată studenţimei, în apropiere de tribuna regală.

Din partea studenţilor va vorbi d. Dăscălescu, care va fi asistat de preşedinţii tuturor centrelor studenţeşti.

Seara va avea loc un festival la teatrul naţional, cu o conferinţă a d-lui A. D. Xenopol, concert dat de corul mitropolitan, reprezentări de tablouri alegorice, şi a unei piese de ocazie „Visul lui Cuza Vodă", de Riria.

*

Luni 28 Mai, ora 9 dimineaţa, pelerinaj la mormîntul lui Mihail Cogălniceanu, vizitarea monumentelor principale ale oraşului, şi muzeului de ştiinţi naturale, local unde fu ales Domn Cuza Vodă.

La orele 12 studenţii vor lua parte la prînzul popular de pe platoul Copoului.

După prînz, matineu la teatrul naţional, conferinţă ţinută de d. Iorga şi producţiuni ale corului societăţii „Armonia", din Cernăuţi, sub conducerea cavalerului de Flondor şi producţii ale corului ţărănesc din Ozoi, condus de învăţătorul Toma.

*

Seara banchet în sala Turn-Verein, cu participarea ministrului instrucţiunei şi a tuturor profesorilor universitari. După banchet serată dansantă.

*

Studenţimea se va întruni în consfătuire Marţi 29 Mai ora 10 dimineaţă, pentru a delibera asupra congresului studenţesc, sorocit să aibă loc în Septembre la Craiova.

O delegaţie se va prezinta ministrului instrucţiunei, spre a obţinea aprobarea ţinerei congresului şi ajutoare materiale.

Cu trenurile de peste zi şi seara, studenţii din Bucureşti şi de peste hotare se vor întoarce la vetrele lor.

❑ **Senatul universitar şi consiliul facultăţii de ştiinţi, întrunite ieri, au recomandat conferenţiar definitiv pe d. P. Bogdan.**

Conferenţiar definitiv la facultatea de drept a fost recomandat d. Aurel Zeuleanu.

❑ **Consiliul de higienă.**—Consiliul de higienă al oraşului, s'a întrunit eri la orele 5.

Participă d-nii medici Floru, Tudor, Grigoriu, Georgescu, Stenner, Misir, Imervhol, Şumuleanu şi inginerul Savul.

Se aprobă procesul verbal al şedinţei precedente.

Consiliul ia act, că de la 1—15 Mai au fost în oraş, 12 cazuri de scarlatină, 1 de febră tifoidă, 4 de erisipel, 2 varialo, 1 de febră puerperală şi 12 de anghină difterică...

Consiliul hotăreşte ca comisiunea pentru inspectarea farmaciilor, să fie permanentă.

Se ia act de comunicarea ce face comuna Uricani, că în acea comună, s'a declarat epidemia de anghină difterică.

Consiliul autoriză pe d. Ioseph Zoller, de a clădi o fabrică de bomboane-ciocoladă pe locul din strada Elena Doamnă No. 35 proprietatea d-sale.

Se ia act de declaraţiunea ce o fac, d-nii dr. Michiu şi Mironescu că se stabilesc în Iaşi.

Şedinţa se rădică la orele 2.

❑ Domnul Vasile Dimitriu, profesor de drept comercial, a optat pentru catedra similară de la secţia doctoratului.

❑ D. Al. N. Gane, consilier la Curtea de Apel din Iaşi, a obţinut un concediu pe timp de 10 zile, cu începere de ieri 17 c.

❑ Regimentul 13 Ştefan cel Mare a plecat astăzi în tabăra Şipote, rămînînd în Iaşi, companiile I şi VI, pentru gardă.

❑ D. maior Al. Orleanu, din Focşani, a transmis o telegramă Ţarului Rusiei, cerînd ca aceasta să redee Basarabia—Moldovei.

Transmiterea telegramei a fost refuzată de direcţia generală a telegrafului din Romînia.

❑ Un conflict s'a născut, în urma aplicărei legei meseriilor.

După legea sanitară, ori ce accident de persoană la fabrică, urmează să fie anchetat de medicul comunal.

După noua lege a meseriilor însă anchetarea accidentelor din fabrică privesc camera de meseriii. Legea adaugă, că se abrogă ori ce alte articole, contrarii acestor dispoziţiuni.

Zilele aceste, întîmplîndu-se un accident la o fabrică, medicul comunal de despărţire a refuzat anchetarea, sub motiv că aceasta a fost scoasă din atribuţiunile medicilor comunali.

Chestia urmează să fie rezolvită de direcţia serviciului sanitar.

❑ D. Dimitrie Marian, a fost numit pe ziua de 1 Mai 1912, suplinitor la şcoala din cot. Soci, com. Miroslăveşti, jud. Suceava, în locul lui C. Mihailescu, demisionat.

❑ Consiliul comunal, se'ntruneşte azi la orele 5 p. m. pentru a rezolvi mai multe chestiuni, rămase din şedinţa trecută.

❑ Am aratat eri, că d. Moradini, directorul vămilor, a luat dispoziţia ca vama să se mute în noul local de antrepozite, cu începere de Duminică 20 Mai c.

Or, suntem informaţi, că nu s'a luat încă nici o măsură serioasă pentru ca noua instalaţiune să devie fapt îndeplinit, aşa că există cea mai mare probabilitate că dispoziţia d lui Moradini nu se va realiza.

❑ Astă seară Vineri 18 Maiu, în noua grădină Pathé Freres vis-à-vis de librăria Socec (lîngă Administraţia Financiară), unde vor continua pe tot timpul verei reprezenaţiile cinematografice din sala Circului Sidoli.

Patru programe noue vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, şi anume: In fiecare Luni, Mercuri, Vineri şi Duminică program nou.

Bogatul program de astă seară Vineri cuprinde: „Misterele Parisului" cea mai senzaţională dramă din toate piesele cinematografice apărute pînă azi, va fi cuprinsă în noul program de deschidere, precum şi cele mai alese comedii, pitoreşti escursiuni, scene în plin aer, istorice, educative etc. etc.

In pauze proiecţiuni fixe: Hotarele ţărilor romîne în decursul ultimelor veacuri (patru hărţi comparative)—Frumoase şi pitoreşti vederi din Basarabia: Bender, Hotin, Chişinău etc. etc.

Matineurile vor urma regulat Sîmbetele, Duminicile şi serbătorile, în sala Circului Sidoli.

Mîne Sîmbătă matineu la 3 ore ziua iar mîne seară reprezentaţie în noua grădină Pathé Freres.

❑ Astăzi s'a început la spitalul Sf. Spiridon concursul de medici secundari în specialitate de medicină internă. In urma demisiunei din juriu a d-lui dr. Ciolac, a fost delegat în locul său d. dr. Antonescu (Botoşani). Sunt 9 candidaţi pentru 16 locuri.

S'a dat proba scrisă despre Istologia sîngelui, Ematologie şi importanţa ei în patologie.

INPORTANT

La baroul advocaţilor din Iaşi s'a instalat o maşină de scris Yost; se scriu şi se copiază ori ce fel de acte, cu cea mai mare acurateţă.

Preţul 50 bani pagina original şi 25 bani copia.

❑ **Afacerea Loster.**—*Primul procuror şi judele instructor Radovici, au fost ieri în anchetă la Paşcani. Din ordinul parchetului general a venit şi judele instructor al trib. Suceava, întru cît ancheta a avut loc pe teritoriul judeţului Suceava.*

La lungi interogatorii au fost supuşi şeful staţiei Paşcani şi inginerul Busuioc, şeful atelierului.

S'a constatat că numita Ana Loster a fost adusă în Iaşi şi ţinută, în mod secret, la un medic evreu din localitate pînă Marţi seara.

Fata a fost găsită într'o pivniţă, cu cîrpă la gură, aproape să se înece — de oare ce nu trebuia mult ca să fie luată de apă.

O încercare de sinucidere este esclusă. Parchetul are convingerea că afacerea este învăluită în mister şi că poliţia de siguranţă are, nu se ştie pentru ce, tot interesul să muşamalizeze afacerea.

Fata Aneta Loster se află tot în imposibilitate de a vorbi şi se aşteaptă să-şi revie, doar va spune tot ce s'a întîmplat la dînsa

Parchetul a făcut o descindere la domiciliul avocatului S. D. de la care s'a confiscat o scrisoare.

Tatăl fetei a venit astăzi la Iaşi, s'a prezintat la parchet cu o petiţie prin care protestează contra anchetei ce se face, protestează în special contra invinuirei ce se aduce inginerului Busuioc.

Se crede ca petiţia este scrisă de acei inginer.

❑ **Judiciare.**—Curtea s. I a achitat astă-zi pe d. N. Andronic, dat judecăţii pentru omor prin imprudenţă.

— Au fost menţinuţi arestaţi: M. Heller, din Bacău, escrocherii; Necu'ai Lişman, furt; Leib Naftalesohn, Botoşani, falit.

❑ Crima de la Erbiceni.

Locuitorul Ion Priscoriu, în ceartă cu Ion Gorgos, a ucis astă-zi pe acesta.

Ultime telegrame

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 18 Mai

Banditii Capitalei

Bucureşti.—In timpul nopţei, o luptă sîngeroasă, a avut loc în Bucureşti între banditi şi poliţişti.

Poliţia care urmărea o bandă primejdioasă, aflase că banditii se află adăpostiţi într'o casă din str. Orzari.

Casa a fost înconjurată. Banditii au tras 50 focuri de revolver. Un sergent a fost omorît.

La urmă banditii au putut chiar fi prinşi.

Lăcustele în Bulgaria

Bucureşti.—Din Sofia se află că în dealungul Dunărei, lăcustele distrug recolta. S'au trimis 2 regimente, cari fac şanţuri şi iau măsuri pentru alungarea lăcustelor.

Aceasiă ştire a produs o îngrijorare şi la noi, căci lăcustele trecînd Dunărea, ameninţă recolta din Dobrogia.

Din Camera Austro-Ungară

Buda Pesta.— Camera continuă discuţia generală a reformei militare.

Discuţia budgetului Franţiei

Paris.— Camera a începnt azi dimineaţă discuţia budgetului.

Atacerea Tramvaielor

Bucureşti. — Continuarea procesului Tramvaielor a fost aminată pentru 22 Mai.

Noul rector

Bucureşti.—D. Arion a confirmat pe d. Bogdan, ca rector al Universităţei din Bucureştii

Scăderea scomptului

Bruxela. — Banca belgiană a redus scontul la 4 la sută.

Moartea lui Vright

New-York.—Marele aviator Vright a incetat din viaţă.

Se ştie că Vright s'a îmbolnăvit acum 2 săptămini de febră tifoidă.

O telagramă a generalului Lyautey

Paris.—Generalul Lyautey a telegrafiat aci, cu data de 29 c. ora 6 că în ziua de 28, d. amiază şi seara s'a respins un atac încercat de contingente considerabile, în contra părţii de nord şi est ale capitalei.

Cîteva sute de herberi au reuşit să pătrundă în oraş. Perderile inamicului sunt mari, în lupta dată afară de oraş. La ora 10 seara au părăsit ofensiva în partea de nord a Capitalei. Au perdut 5 morţi şi 8 rîniţi. Situaţia locală e momentan clarificată.

Situaţia în Maroc

Fez.—Astă noapte liniştea a domnit aci. Toate măsurile de siguranţă au fost luate spre a înlătura un atac eventual. Energia apărării şi mai ales distrugerea moscheei a făcut o adîncă impresie asupra indigenilor. Intăriri sînt de trebuinţe de oarece fără de ele nu s'ar putea încerca o mişcare ofensivă importantă.

Perderile franceze au fost un ofiţer ucis, 2 grav rîniţi şi 3 mai uşor. 60 soldaţi rîniţi.

Perderile duşmanului sunt foarte importante. S'au găsit 35 cadavre într'o săpătură din tabăra Celert.

O ANIVERSARE

Brandenburg.—Aniversare a 50 de ani a intrărei principilor de Hohenzollern în Brandenburg a fost sărbătorită aci în faţa Imparatului Wilhelm şi a prinţului Oscar. Impăratul a luat cuvîntul spunînd că Brandenburgul a fost de două ori origina uniunei Germaniei în 1812 şi 1870.

Şedinţa consiliului de miniştri turci

Constantinopol.—Ministrul Vacufurilor, despre care se svonise eri, că şi-a dat demisia a luat parte la consiliul de miniştri.

Şedinţa consiliului a fost foarte agitată. In urmă unei violente discuţiuni, cei mai mulţi dintre miniştri au eşit din sală şi au ţinut întrunire separată. Marele vizir Seik-ul-Islam şi miniştrii războiului şi marinei, au rămas singuri în sala de consiliu.

Puţin în urmă a plecat şi ministrul marinei. Consiliul şi-a reluat în urmă şedinţa. Incidentul e viu comentat. Nu se cunoaşte canza lui, iar presa are ordin să nu scrie nimic privitor la svonul unei crise.

Expulzarea italienilor din Turcia

Constantinopol.— Consulatul german a eliberat până aseară 750 paspoarte pentru 18 mii persoane de naţionalitate italiană şi 250 de certificate de repatriare pe spesele societăţii de binefacere. Azi după amiază numeroşi italieni au fost transportaţi pe bordul vaporului Bucovina al societăţii Austriace Lloyd. Societatea italiană de binefacere a hotărît să să închirieze un vapor pe la începutul septămînei viitoare pentru a repatria pe italieni. O încăerare a avut loc la Anadoli (pe Bosfor) între italieni şi curzi. După ziare, ministrul de interne a supus pe ziua de eri consiliului de interne rapoartele cu explicaţii complimentare, care sînt satisfăcătoare pentru provinciile din Rumelia.

Ministrul a răspuns că evenimentele din Albania sunt opera cîtorva răsvrătitori.

Un Imprumut

Constantinopol. — Circulă svonul că guvernul turcesc negociază cu regia tutunurilor un împrumut de 5 milioane lire, dînd încă pe zece ani concesia regiei care expiră în 1913. Fostul ministru de finanţe ar fi demisionat tocmai pentru că era în potriva acestei prelungiri.

Svonul are nevoe a fi confirmat.

Directorul general al regiei, Jeyl, se află la Inalta Poartă, în timp ce se ţinea consiliul.

Alegeri

New-York.—Alegerile primare pentru preşedenţie au fost terminate aproape pretutindeni; fostul preşedinte Roossevelt a învins.

Alegerea sa poate fi prevăzută de pe acum ca sigură.

Domnişoara Erna Eckstein, *maestră în croitorie de dame, anunţă onorata sa clientelă şi onor public că întorcîndu se din Bucureşti cu modelele cele mai noi s'a mutat str, Ştefan-cel-Mare No. 30 casele M. Gottlieb.*

Profesor Dr. D. Mezincescu
BOALE SIFILITICE
S'a mutat în str. Sf. Sava No 16
Consultaţiuni 4—6

A. G. DABIJA
AVOCAT
S'a mutat în strada Palat 18

I. LIATRIS
AVOCAT
S'a mutat Str. Carol
Aleea principesa Maria

V. APOTECHER
AVOCAT
S'a mutat în Str. Căpitan Păun, No. 12

Magasinul de Muzică
'MICHELSOHN'
Iasi—Fondat 1878—Iasi

Piane şi Pianine
SCHILER, WAREN, KAPS, CZERNY, ROSENKRANZ
şi orice altă fabricaţiune, se vînd în rate lunare mici.
PIANE ELECTRICE
KUHL et KLATT
ORCHESTRIOANE AUTOMATE
Catalogul la cerere.
La cerere prin o cartă poştală, trimitem acordorul voiajor, în orice parte a ţărei, cu modelele cele mai nouă.

ANUNCIU

Cu începere de la 1 Iulie a. c. franzoleria şi brutăriea de pîine de lux a d-lui I. Forşt din strada I. C. Brătianu No. 168 foastă strada de sus, trecînd sub conducerea personală a subsemnatului MOISĂ GRINBERG pe care am supraveghiat o mai bine de 30 ani, s'a reînoit din nou, cu tot confortul necesar, avînd o instalaţie specială în fabricarea acestor articole, căutînd a servi pe onor public spre a fi mulţumiţi pe deplin de ori comenzi în această branşă.

Onor clienţi pot fi serviţi zilnic la domiciliu de ori ce comenzi şi anume: jemle, chifle cu lapte, franzele, pîine de secară, colaci etc., fiind anunţat prin o carte poştală.

D-l I. Forşt s'a desfăcut şi de brutăria ce o avea vis-à-vis de Tufli.

Moise Grinberg

Mobile Löbel
Iaşi — str. Lăpuşneanu 32 — Iaşi
DORMITOARE
SUFRAGERII
SALOANE
BIROURI
Mare asortiment în mobile de piele.
Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri asortate,
—Covoare, Perdele, storuri —
— Ultimele noutăţi —
Galerii de bronz pentru perdele Lei 7.50 complectă
BIROURI AMERICANE
— Lămpi electrice —
— PREŢURI EFTINE —
Face şi condiţiuni de plată avantajoase. Primeşte comenzi, care se execută prompt în fabrica proprie str. Păcurari 106.

CABINETUL DENTAR
AL
Drilor H. şi M. Pekelman
s'a mutat în strada Lăpuşneanu No. 6 casele Diamant *(foaste Walter)*

30-40 metri grilaj de fer *pentru balcon se caută.*
Adresa la Tipografia H. Goldner.

Dr. Suzana WEXLER-GROSI
BOLI DE FEMEI—FACERI
— Strada Anastasie Panu 43 —

M. Mescher
Profesor de ştiinţi comerciale precum şi de limba şi literatura germană s'a mutat în **strada Pomir No, 6.**
Casele Dr. Finkelstein, etagiul de sus.

Preparator special
de franceză, germană, latină, matematici elevi de curs primar, secundar.
Emil Professor *Str. Sf. Teodor 36.*

Inginer I. CANA
Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete *contra îngheţului*—**Băi hygienice—etc.**
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantajoase.
Atelier special pentru reparaţiuni
—Proiecte — Supravegheri de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*
Referenţele cele mai **bune la** *dispoziţie.*

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

NOROCUL lui Schröder
E COLOSAL!!

In cursul loteriei a XI-a am putut achita onor. mei clienți

LEI 100,000
pe No. 42,699 8|8

LEI 82,000 **pe No. 59,592**

LEI 45,000 **pe No. 42,382**

LEI 80,000

În patru premii a Lei 20000 și anume:

Lei 20,000 pe No. 3511
Lei 20,000 pe No. 50552
Lei 20,000 pe No. 52526
Lei 20,000 pe No. 55441

și nenumărate alte cîștiguri a lei 20,000, 10,000 etc. etc.

Pentru apropiata tragere clasei I-i loteria XII-a, ofer lozuri norocoase:

1/8 numai lei 1.50

1|4 Lei 3. - 1|2 Lei 6. - 1|1 Lei 12

Comenzile din provincie se efectuiază prompt și conștiincios contra plății anticipate, sau sub ramburs

ROB. TH. SCHRODER

BOTOȘANI Str. Națională 203;
IAȘI Str. Ștefan cel Mare 8; Str. Basarabilor 1
PLOEȘTI Str. Domnească 14.
BRAILA Piața Sf. Archangheli (Casa Rally);
Centrala BUCUREȘTI Calea Victoriei 106
GALAȚI
CRAIOVA Str. Unirii 69;
Sucursale: Calea Victoriei 50, Calea Griviței 96, Str. Lipscani 72

„ANCORA"
(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieței și de rente în Viena.

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i și r No. 10141 din 1 Dec. 1858. Concesionată pentru România prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Dec. 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii și fond. asociațiunilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „

Situația asigurărilor la 31 [illegible] 1 **92.127 polițe de lei 654 389.15** [illegible] 0 **lei 1,995,501** 72 [illegible] A

Cantiunile depuse la [illegible] puneri din București.

Lei 7.453.500 ca garanție pentru asigurații din România.

In anul 1911 s'au plătit asiguraților ca dividende **Lei 1,986,25** 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie;

Asigurări pe caz de viață și deces in combinațiune cu scutirea de plată premiilor și oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemene toate celelalte combinațiuni moderne—cu și fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraților săi: Inatacabilitatea poliței.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării)

Poliță universală

Plata imediată și integrală a sumei asigurate.

Preț mare de rescumpărare etc. et

Direcțiunea pentru România, BUCUREȘTI

Agentul general pentru Iași.

OSEPH POPPER,

Strada I. C. BRĂTIANU No. 166

(fosta strada de Sus)

PENTRU 16 LEI

Cele mai noui ceasornice Electro Goldremontoir, de buzunar pentru bărbați, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele

Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare prețuește la **100 lei.** In realitate **costă** acestea prevăzut cu capac cu arc, impodobite gravuri de mînă, mecanism [illegible], absolută garanție a durabilității, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanție pe 3 ani, **numai 16 lei.** Franco spese trimițîndu-se bani inainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanț elegant potrivit ceasului **6.50.** Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central* **Rundbakin** *Wien, III, Adamsgasse No. 15 | O.* Preț curent și pentru mașine de cusut, gratis. Francați cartea poștală cu 10 bani și scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondență romînă. 5370.

Fabrica de oglinzi
Israil Bergher—Iași

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi venețiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate la metale pentru clădiri și mobile. Execuție din cele mai elegante și moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

Cinematograf
PATHÉ-FRÈRES
In fiecare seară mare reprezentație

Programul se schimbă Luni, Joi și Sîmbăta

Matineuri

Sîmbătă și Duminică la 3 ore p. m.

Prețurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Prețurile populare obișnuite la matineu și anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

Colectura „PROVIDENȚA"
Iași, Strada Stefan-cel-Mare 25

Și de astă-dată norocul Colecturei „PROVIDENȚA" este **neîntrecut**

Iată dovada:

Cel mai mare cîștig pe care l'a dat Loteria Romînă, de

LEI **250,000**
(un sfert de Milion)

a căzut în Colectura „Providența" pe Nr. 25.655 precum și 20.000 Lei pe Nr. 57.197 tot in aceiași zi.

Iar la ultimele trageri au eșit afară de nenumărate cîștiguri a **3000, 2000** și **1000** lei următoarele cîștiguri:

Lei	50,000	pe Nr.	19562
„	70,500	„	10,595
„	10,000	„	59,168
„	5.000	„	59,171

1|8 numai 1 leu 50 bani

!!! IGIENA ȘI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!

se obține prin întrebuințarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile și obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulcește și nutrește imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină și miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete și catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se atașează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu „GELÉE" KALODERMA".*

De vînzare la toate Farm. Drog. și Mag. de Parfumerie de toaletă

Representant pentru — România — **H. SIEBENEICHER** — BUCUREȘTI — Str. Smirdan 24

Renumitele PLUGURI

intreg de oțel bătut marca PORC MISTREȚ

DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 și mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prășit

Mașini de secerat de Mc. CORMIC precum și alte mașini și unelte agricole, permanent în depozit la

Frații Bachstez, Iași

Noua Coafiură de Dame
M. BACHMAN
— Iași—Strada Gh. Mârzesca 28 —

Aduce la cunoștința doamnelor că **Salonul de coafiură** este aranjat din nou cu toate articolele necesare și se efectuează tot ce privește această branșă, anume: cozi, bucle, turbane moderne, transformațiuni de asemenea

Se frizează cu ondulațiuni Marcel

Se primesc și comenzi în provincie

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gr. Ghica 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — Nr. 1594 — Duminică 20 Maiu 1912

Ieșenii și serbările

Iașul se pregătește de sărbătoare. In adevăr, după cît știm, serbarea desvălirei statuei marelui Domnitor Cuza, va avea loc Duminică la 27 din luna aceasta.

Cînd însă zicem că orașul nostru vrea să cinstească acest eveniment, care arată una din cele mai insemnate trepte ale dezvoltării noastre sub toate raporturile, înțelegem că sărbătoarea o vom face mai mult cu inimele noastre, de cît să ne închipuim că ea va impune prin fastul în mijlocul căruia se va petrece.

In adevăr Primăria ca totd'auna n'are mijloace. Ajutorul pe care Statul îl dă, după cum citim în informațiunile ziarelor din capitală, încă nu va putea să ridice cu mult splendoarea sărbării. Poate ne va ajuta natura, căci toți sperăm să avem un timp frumos.

Serbarea aceasta nu e numai a unei regiuni din țară, a Moldovei, ci este și trebue să fie a romînizmului din toate unghiurile, dar mai ales a României. Și de aceia ar fi trebuit să i se dea o amploare potrivită cu ceia ce dinsa însamnă pentru trecut și cu năzuințele noastre pentru viitor.

Iașul însă și Moldova nu pare să însemne mare lucru pentru ceilalți locuitori din țara noastră.

Suferim de spiritul centralizator, voim să facem din capitala țării crierul și inima ei. De sigur nimeni nu poate critica dacă se dă întâietate sub toate raporturile capitalei, ceia ce însă toți am dori este ca departarea între ea și restul țării să nu fie prea mare. Am voi să ne împărtășim și mai degrabă și mai în mare măsură din viața economică și socială a acelui centru. Am dori deci, ca legăturile dintre părțile țerii cu capitala să fie cît mai lesnicioase și mai repezi prin bune și comode căi de comunicațiune, după cum am dori ca și sub raport intelectual și economic să ne apropiem de ea.

Și noi cei cari trăim prin aceste părți ne jăluim că stăm departe de capitală din toate aceste puncte de vedere. Ne jăluim că nu ni se dă importanța pe care am merita-o, dacă nu pentru alt ceva, dar macar pentru trecutul nostru.

Astfel, serbări de felul acelora, cari vor avea loc în Iași, ar trebui organizate așa în cît să ia parte la ele cît mai mulți din locuitorii țării. Ar trebui deci ca în intervalul cînd ele vor avea loc, să nu mai figureze serbări de altă natură.

In realitate, ce s'a putut observa? Sărbările pentru desvălirea statuei lui Cuza-Vodă, după un prim aranjament urmau să aibă loc Duminică la 20 din luna aceasta. Tot în acea zi se anunțau mari serbări în București, pentru cari se acordau reduceri pe căile ferate de 75 la sută.

Intîmplarea numai ne-a servit, că serbările din Iași s'au amînat pentru 27, dar tot nu știm dacă până atunci nu va răsări vr'o altă serbare în București și tot cu reducere de preț pentru transport.

Se vorbia că pentru serbarea din Iași nu se va acorda nici o reducere pentru transportul pe căile ferate sau în ori ce caz o reducere neînsemnată.

Nu-mi vine a crede că această idee a putut porni chiar din Iași. Au fost împrejurări cînd în acest oraș a venit lume multă și tot a găsit unde să găsduiască. Ieșanii și în genere moldovenii sunt cunoscuți pentru spiritul lor ospitalier, și deci nu acesta putea să fie motivul pentru care cei ce ar fi voit să vină în Iași, în zilele de serbare, n'ar fi beneficiat de o reducere mai simțită la transportul pe cale ferată. De la Domnitorul a cărui statue se va dezvăli zilelea acestea, multe generații au luptat pentru ca cele două Principate să facă un singur corp, nu numai ca limite geografice, dar ca spirit și sentiment. La ce am ajuns însă până astăzi? Pe cînd tot în coloanele acestui ziar, eu arătam preocupările unei părți din elita Iașului, pentru revendicările lui și ale Moldovei, precum și că e vorba a se constitui o grupare, fără nuanță politică, care să lupte pentru aceasta, tot atunci d. I. Simionescu, profesor Universitar din Iași, scria în „Moldova" ziar economic, social și literar, ce apare în Botoșani, un articol intitulat „Fata babii și fata moșneagului". Este vorba în el de Moldova și Muntenia, și după titlul povestii citate de d. Simionescu, se ghicește ușor care e fata babii și care e aceia a moșneagului.

Dl. Simionescu, nu se sfiește a spune că astăzi în loc de Moldova și Muntenia s'ar putea zice: *România de dincolo și dincoace de fortificații*, întru cît pe o hartă a Europei centrale stă scris „România renunță complect la apararea Moldovei".

Și ceia ce facem din punct de vedere strategic, ne silim a o înfăptui și din punct de vedere economic mai ales. De cum ai trecut în foasta Muntenie, totul se schimbă. Viața pare că e cu totul altfel acolo de cît aici. Pare că trăești în mijlocul unor ființe doritoare de viață, cărora totul le surîde. Orașele ca și satele respiră un traiu mai bun și mai prosper ca cele din foasta Moldovă. Pe aici apoi se revarsă mai cu îmbelșugare toate foloasele pe care un stat e chemat să le acorde celor ce-l alcătuesc.

Dl. I. Simionescu, cu un lux de dovezi, arată că tocmai așa se petrec lucrurile pentru aceste două părți ale țărei. Nici trenuri mai multe și mai repezi între părțile Moldovei, nici între centrele din această regiune cu cale din rostul țerii și nici gînd, de exemplu, de regularea cursului unei ape ca Siretul, nici poduri peste această apă etc.

Remediul la această stare de lucruri îl găsește d. Simionescu în votul universal.

Este negreșit aceasta ceva, dar nu totul. De la energia ce vom desfășura noi în susținerea drepturilor noastre va depinde ca să țină mai mult seama de noi.

De altfel nu e destul de suggestivă scena din cabinetul unui secretar general de minister, la care a asistat d. Simionescu, cînd pentru a înlătura o profesoară suplinitoare — o licențiată din Iași — numită în unul din orașele Olteniei, au sărit toți deputații și senatorii din județul respectiv?!

Trebue, cum ziceam și altă dată să nu ne mai speriem de gogoriță, ca separatism și altele. Trebue să punem inima întru aducerea la împlinire a aspirațiunilor noastre.

Trebue, după cum zicea fostul ministru liberal V. Morțun, ca Moldovenii *să știe a cere.*

Pentru asta ne trebue asociarea tuturor acelor cari înțeleg a că există o chestiune a Iașului și Moldovei, ne trebue și o educațiune în acest sens.

V. I. Radu

FIERUL ROȘIU

— Un mic faliment —

D. Al. Marghiloman a pus în mîna d-lui Carp fierul roșiu. Amîi s'au fript cu el, și înfierați, au fost nevoiți să plece din guvern în condițiuni lamentabile.

Afacerea tramvaielor, ajunsă înaintea Justiției, a dat în mîna judecătorilor fierul roșiu, și magistrații țării și au făcut datoria stigmatizînd așa cum se cuvenea pe călcătorii de legi și de Constituție.

Dar pe lîngă marele faliment fraudulos al politicei d-lui Marghiloman, tribunalul opiniei publice, a fost chemat să judece și un mic faliment, nu însă fără importanță pentru politica d-lui Marghiloman.

In adevăr, în închisa sesiune a Parlamentului, majoritățile servile și necuvîntătoare ale fostului ministru de interne au votat un proect de lege pentru incompatibilitățile parlamentare.

Proectul „venit din inițiativă parlamentară, era un hidos proect personal. Guvernul totuși, prin organul d-lui Marghiloman, și-a însușit acel proect, și cu toate protestările presei și chiar a unora din membrii majorității, el a fost votat de ambele Adunări.

Au trecut de-atunci luni de zile și cu toate acestea legea n'a fost sancționată de Suveran și probabil că nici nu va mai fi promulgată.

Iată unde l'a adus pe d. Marghiloman orbirea și patima politică. Deși și-a însușit un proect de lege, prin chiar natura lui politic, totuși a fost nevoit să renunțe la el, față de refuzul Suveranului de a-l sancționa.

Căderea legei incompatibilităților, constitue încă una din petele cari acoper viața politică a fostului ministru de interne.

Bătaia se întoarce

Pe mormanul de gunoi adunat de d. Al. Marghiloman în scurtul timp cît a fost ministru de interne, se află și o pată de sînge:—represiunea sălbatecă de la Rucăr.

Moșnenii din Rucăr au cerut dreptate, și pentru acest lucru, d. Al. Marghiloman, avocatul consultant al lui Baștea, a ordonat acea cumplită baie de sînge, care a îndignat întreaga opinie publică a țării.

Zilele trecute, tribunalul de Muscel a avut să se pronunțe în conflictul dintre moșneni și Baștea — și a dat absolută dreptate sătenilor.

Așa dar, d. Marghiloman a bătut degeaba pe moșnenii din Rucăr.

Bătaia, a zis fostul Ministru de Interne, nu se mai întoarce. D. Marghiloman a greșit. Bătaia se întoarce, s'a întors chiar,—Justiția țării a întors d lui Marghiloman bătaia pe care a aplicat-o în chip așa de sălbatec rucărenilor.

O afacere misterioasă

— în care poliția de Iași are rol foarte puțin onorabil —

Fiind că ne place să imităm Bucureștii, care ar fi, după cum pretind unii naivi entuziaști, „un mic Paris"—de și Parisul nu este un mare București—era nevoe să avem ceea ce se numește „o afacere".

Afaceri din București, spre pildă: crima din strada Italiană, sinuciderile din Popa-Rusă, apașii Capitalei—lasase Iașul cu totul în urmă, căci el n'avea nici o afacere.

Iat-o sosită. Fără titluri prea mari. fără clișee, fără interviewuri, doar observațiile clinico polițiste ale d-rului Bacaloglu, afacerea de la Iași are două nume: „Misterul din strada Florilor" și „Afacerea Aneta Loster".

Are, deci, două nume, precum are și două locuri unde s'a petrecut: pornită din tîrgușorul Pașcani, afacerea s'a întins la Iași.

O fată cu numele Aneta Loster, cu simpatii pronunțate pentru funcționari ceferiști, a fost adusă în Iași. ținută în misterioasă prevenție la un medic, luată de acolo pentru a fi dusă și aruncată într'o fîntînă din str. Florilor.

Scoasă de acolo, în urma unui denunț fata fu internată în spital și cum nu este în stare să vorbească nu se știe ce s'a întîmplat cu dînsa, cine a adus'o în Iași, cine a aruncat-o în fîntînă.

Dar un fapt este pertinaminte la convingerea parchetului: poliția nu este străină de misterul din strada Florilor Sunt două dovezi certe: 1) șeful siguranței în informațiile ce le dă își exprimă mereu „convingerea", că este vorba de o simulare; 2) un comisar a luat rochia fetei și a dus-o la o spălătorie spre a fi spalată.

Aceste două împrejurări: stăruința ce o pune șeful siguranței de a scoate afacerea „o simulare", cînd primul procuror și judecătorii de instrucție, cari cercetează, sunt încă cu totul nedumeriți asupra chestiei; împrejurarea, apoi foarte gravă, că un comisar s'a grăbit să facă să dispară urme ce-ar fi putut folosi la luminarea chestiei—pledează pentru amestecul poliției în foarte misterioasa afacere.

Noi, care avem convingerea făcută despre prețioasa poliție ce o avem, noi nu suntem mirați de nemic.

Ceea ce ne miră este, că parchetul nu ia măsuri pentru a înlătura poliția de la cercetarea unei afaceri, în care în mod evident, ea este parte interesată.

OAMENI ȘI LUCRURI

In straturi de jos

Cele din urmă ecouri ale comemorării centenarului basarabean se vor pierde în curînd,—aici ca și dincolo de Prut.

Peste puțin se vor relua relațiunile vieței normale, a vieței de toate zilele —cari de altfel un au fost nici întrerupte, nici schimbate întru nimic—și uitarea în forma ei cea mai grea—nepăsarea—va lua locul zgomotului și agitației ce au domnit în cursul săptămînei încheiate.

Nu se va ști cu preciziune ce a fost *dincolo;* va fi foarte greu de cules amănunte adevărate asupra stării sufletești, cu care diferitele straturi ale poporului moldovenesc din stînga Prutului au întîmpinat data comemorativă și dacă a avut cunoștință macar de această dată.

Cu drept cuvînt d. N. Iorga, într'o cuvîntare la Academie, atrăgea luarea aminte că se cuvine a se culege și salva din vreme urmele etnice, literare folkloristice și psihologice ale vieței romînești dintre Nistru și Prut. Ele trebuie cîntate, bine înțeles, în păturile cu adevărat populare, în acele straturi ale populațiunii în rîndurile căreia, totdeauna, se păstrează în chip durabil—deși sub forme rudimentare—viața socială nealterată, cu suferințele și frămîntările ei.

Cîte frumuseți și cîte învățăminte în același timp nu s'ar descoperi în poezia populară a Moldovenilor din Basarabia!

Acea poezie adeseori întrupează jalea:

Jălui-m'ași și n'am cui
Jălăi-m'ași Prutului,
Prutul trece supărat. —
Multă oaste l'a calcat.
Jălui m'ași și n'am cui,
Jălui m'ași codrului —
Codrul are frunză verdi
Și pe mine nu mă credi.
Jălui m'ași și n'am cui
Jălui m'ași cîmpului,
Cîmpu are peliniță,
Nici la dînsul n'am credință.

Ori cîntă dragostea conturată de un sincer erotizm:

Floricică bozioară,
Mariucă Marioară,
Ochii tăi mă bagă'n boli,
Sprincenile mă omoarî!
Ai doi ochișori frumoși,
Dulci cu totu mîngăioși
Rîneşti cu privirea lor,
Inimile tuturor.

Sau cu un sarcazm adînc, denunță anumite moravuri:

Pisti Prut la lunca mari
S'o făcut o adunari
Di boeri și de cucoani.
Cucoanile șeli mari
Să primblă cu ghinărari,
Cucoanili șeli miși
Să primblă cu ușiniși,
Iar acilea pîn' desiș
Stau cu durda pîn furiș.

Frunză verdi trei căstani,
Ardă'l focu boieri mari,
Frumoasă cucoană ari,
Ș'o scoati 'n tîrg di vînzari,
Șeri prețu șel mai mari,
Prețu mari, trii parali...

Asemenea imbinări de senzualizm ușor nu trebuie să ne mire în mijlocul unei țărănimi despre care celebrul etnograf rus Zasciuc scriind asupra Basarabiei spunea: „Ochii negri, strălucitori și plini de foc ai Moldovencei, mișcările sale grațioase, ba galeșe, ba leneșe, ba pasionate, fac din această femee o ființă foarte plăcută".

...Reflexe ale întregei existențe a norodului celui mai ferit de amestecuri și influențe slave se pot găsi, negreșit, în cîntecele populare basarabene. Ele trebuie păstrate mai curînd de cît documentele diplomatice și hipotezele istorice.

Rodion

Cum educă Americanii

Omul este produsul a două puteri: a educației și a eredității. In țările latine și mai cu seamă în Franța se crede mai mult în puterea eredității, în America însă numai în cea a educației prin sine sau prin alții. In America educația se considera o forță a-tot puternică, irezistibilă, suverană, care e în stare să facă totul.

La popoarele latine nimeni n'așteaptă mare lucru de la un copil dotat cu puțină inteligență. In America din contra fie un copil mai bine sau mai rău înzestrat cu daruri naturale, totdeauna se poate face ceva din el. Americanul zice că este de făcut totdeauna ceva dintr'un pămînt sau dintr'un om, dacă se întrebuințează o bună educație.

Educația totul cedează. Ea trebue necontenit perfecționată numai, ca o mașină care lucrează din ce în ce mai bine și mai cu spor. Cînd educația va fi destul de perfecționată, ea va înalța pe om. Ea este pîrghia care va ridica lumea.

Nu numai că Americanii, cred în puterea educației, dar chiar și felul de educație și deosebește de acel al celorlalte națiuni. Pe cînd la celelalte națiuni, educația are un caracter mai mult teoretic, Americanii au imprimat educației lor un caracter practic. Metodele de cari ei se servesc pentru a desvolta în copii calitățile cari fac pe om, sunt cu desăvîrșire practice și raționale. Am pute zice că Americanii au o altă pedagogie de cît popoarele latine.

In timp ce în școalele de pe continentul nostru copii, sunt puși să memorezeze din cărți, unde le găsesc gata făcute, cunoștințele de care se crede că vor avea nevoe în viața de toate zilele, Americanii urmează calea inversă; ei pun pe copil să facă știință, așa zicînd, s'o găsească prin propriile lor puteri și s'o pue în cărți. Americanii pun pe copil, de la cea mai fragedă vrîstă, să umble, să se miște.

De cîți va ani s'au înființat în Statele Unite școli elementare pentru băeți în care, odată cu pregătirea acestora pentru care orele ce vor urma sunt puși la lucru la cîmp; ei învață să are pămîntul să samene, să prășască, să îngrijască de animale, să mulgă vacile, să facă unt, să îngrijască de păseri, de porci, învață să cosască, să strîngă fînul să clădească stoguri, să înhame, să mîne un cal. Ei fac aice două lucrări în același timp; o muncă intelectulă și una fizică, ceia ce nu le strică de loc. Din aceste școli ies tineri pricepuți la treabă și sănătoși la corp. Ei sunt oameni oameni instruiți și robuști în același timp.

Studenții de la Universitățile din Statele-Unite, lucrează fie care pentru a se întreține singuri la studii. Unii lucrează în cafenele ca chelneri, alții sunt secretari de avocați, alții ca salahori sau cărămidari. Toți au o ocupație care le aduce bani, pe lîngă acea de student.

Și toți acești studenți nu sunt numai de cît fii de oameni săraci, de lucrători, ci cea mai mare parte sunt copii de oameni cari dispun și care au vîndut înainte de a intra în Universități, ziare în stradă pentru a se susține în școalele secundare.

Aceasta ei nu o fac pentru că părinții lor n'ar avea ce le trimite, ci pentru că obiceiul este ca fie-care să lucreze pentru a-și cîștiga existența.

Munca este adevărata distincție de care într'adevăr poate să fie mîndru cine-va.

O femee din New-York ne dă un exemplu admirabil de cum se cinstește munca aice.

Ea are acum 77 de ani, lucrează de la 9 dimineața necontenit și e cea mai bogată femee din lume. Se numește Hetty Green.

Ea are un fiu de aproape 50 de ani. După ce acesta servise în armată, mama sa îl trimise în cîmpiile din vestul Americei ca să întreprindă ceva și să-și cîștige existența. Ea îl trimise fără nici un ban, dar îi dete de grijă că pentru a-și putea cineva face drum în lume îi trebue curaj, voință și pricepere; banul este nefolositor. După cît-va vreme de ședere acolo, într'un loc în care vecinii se găsesc la disanță de 10—15 km. fiul scrie mamei planul său și o întreabă ce ar face ea în locul ei.

Mama îi răspunde că în locul lui, ea ar face ce ar face și el, dacă ea n'ar mai fi pe lume. Fiul nu mai cerea o bucată de vreme nici un sfat de la mama

AȚI DEVENIT
cărunt
Intrebuințați dar
Vopsea pentru PAR Seeger
care vopsește imediat și în mod natural părul albit sau cărunt, după dorință în:
Negru, Brun, Castaniu și Blond
Intrebuințarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată
Prețul unui flacon Lei 2.50
De vînzare la **Farmacii, Droguerii și Parfumerii**
Depozit general: București, Strada C. G. Cantacuzino 40

sa, dar după un timp, ea îi scrie: cred, fiul meu, că ai cîștigat destulă experiență, de acum vină și mă ajută a administra viitoarea ta avere, ceea ce fiul făcu.

Cunoscîndu-se aceste fapte, sute de fete s'au oferit să fie soția lui Green, dar acesta le răspunse prin gazete; In ziua cînd voiu întîlni o fată care să poată deveni o femee ca mama mea, o voiu lua în căsătorie, chiar dacă ar fi s'o găsesc în stradă culegînd cîrpe.

Aceasta este mentalitatea obicinuită a Americanilor pentru că America este o țară nouă, o țară fără trecut și fără ereditați, o țară care a eșit în chip spontan, așa zicînd.

De aceea pedagogia lor nu se potrivește cu a noastră. Asta nu cred să zică însă că noi nu putem învăță nimic din pedagogia lor?

C. V. Buțureanu
Institutor

Rusia și Orientul Europei

Domnul N. Durnowo, fost sub secretar de stat în ministerul de interne rus, publică în ultimul număr al *Nouei Reviste Romîne*, un articol intitulat „Greșelile diplomației rusești în Orientul Europei".

Reproducem, în cele ce urmează, o parte a articolului, care reflectînd ideile personale ale d-lui Durnowo, răspunderea lor privește pe autor:

Dar pentru ce ar avea popoarele din Orientul Europei, gratitudine pentru Rusia?

Gratitudinea lor e firească față de Impăratul Nicolae I-iu, care la 1828—1829 a ridicat armenele pentru liberarea creștinilor din Orient; este firească această gratitudine a lor față de poporul rus care a vărsat sîngele său pe cîmpul de luptă; dar pentru ce ar avea gratitudine față de diplomația rusă? Pentru răpirea Basarabiei?! Pentru schisma Bulgară?! Pentru atîțarea Bulgarilor în contra Grecilor și Sârbilor?! Pentru trădarea Sîrbilor din Bosnia și Hertzegovina în folosul Austriacilor?! Pentru sprijinul propagandei bulgare în Macedonia cu scopul de a o da pradă Bulgarilor, cînd dînsa e o țară greco-sîrbă?! Pentru că s'a dat Bulgariei la 1878 eparchiile Küstendilului și Samacovului locuite de Sîrbi?!

Pentru neîmplinirea promisiunei de a remite Greciei insula Crit și pentru tragerea cu ghiulele în crucea greacă de pe insula Crit de către tunurile cuirasatului rus Sf. Sisoe la 1897?! sau pentru ferocea rusificare a moldovenilor din Basarebia, etc?!

Guvernul rusesc prin acțiunile sale, el singur face ca amicii săi și aliații săi firești să devie dușmanii săi, el întărește și dă putere Austriei descalificînd gloriosul nume de altădată al Rusiei în întregul pravoslavnic orient.

Dar ce facem noi în pravoslavnica Georgia, unde noi mai rău de cît turcii, sugrumăm gloriosul popor georgian, unde puterea duhovnicească rusească, care a uzurpat și a robit drepturile patriarhilor iveriani, a adus poporul georgian la lipsa de credință? Asasinarea exarhului rus Nikon din Georgia de la 1908 dovedește pînă unde a ajuns apăsarea poporului Georgian.

Firește, noi înțelegem bine că, prima lovitură de tun care va răsuna la Prut va sbuciuma întregul orient pravoslavnic și atunci noi nu vom mai avea să vorbim de libertatea popoarelor balcanice, căci fie-care din aceste popoare va fi unit cu Austria, care le va da lor autonomia numai și numai ca să servească vederile și scopurile sale și să o ajute de a pune mîna pe pămînturile Ukraniei pînă la malurile Mărei Negre.

Iată, pentru ce noi în decenia anilor 70-a nu odată am emis în presă părerea despre necesitatea de a da îndărat Romîniei, Basarabia ruptă din sînul ei și aceasta pentru a atrage Romînia într'o alianță cu Rusia, garantîndu-i pentru totdeauna stăpînirea Dobrogei și ajutînd-o de a-și relua și alipi Transilvania, Banatul, Comitatul Aradului și Bucovina de la Sud.

Dacă diplomația rusească ar fi înțeles aceasta; dacă ea ar fi ajutat la realizarea acestui plan, apoi prin aceasta nu s'ar fi micșorat nici gloria nici onoarea Rusiei, ci din contra numele acesteia ar fi răsunat cu laudă dincolo de munții carpatini, dincolo de Balcani; ar fi răsunat pe malurile de la răsărit ale Mediteranei, ale mărei Egee și ale mărei Adriatice; iar semiluna turcească ar fi dispărut pentru totdeauna.

In fine și Rusia și-ar fi întors Rusia Galițiană și Transcarpatină locuită astăzi de 4 jum. miloane populațiune rusă. Oare aceasta nu este datoria ei? Pentru ce o putere așa de mare ca Rusia nu alipește la dînsa un popor al ei, robit astăzi de poloni, austriaci și maghiari? Aceasta este datoria ei și o obligațiune mult mai firească de cît rusificarea josnică a moldovenilor și georgienilor; de cît mărirea Austriei cu pămînturile Sîrbești.

Firește Romînii doresc a vedea Rusia puternică și apărătoarea glorioasă a creștinilor de la răsărit; în scopul ca Rusia să înlesnească unirea acestor popoare și să ducă aceste popoare spre libertate, iar nu spre robie. Și dacă Dumnezeu va voi să lumineze minte oamenilor de stat ai Rusiei, atunci nu numai că se va salvgarda și mîntuia corabia colosală a Rusiei, dar va răsufla în libertate și întregul Orient pravoslavnic. Dar cînd va fi aceasta?

Firește noi nu știm. Noi așteptăm lumina de la răsărit, dar nu o vedem Singurul lucru pe care îl simțim și îl vedem este că, oamenii de stat ai Rusiei drept pedeapsă Dumnezeiască sunt lipsiți de minte; ei nu se sinchisesc de problemele Rusiei, ei nu se gîndesc și nu văd pregătirile răsboinice ale vecinilor; reneagă rangul de mare putere pe care îl are Rusia, și pe care vor să-l piardă.

Somnul liniștit în care zace Rusia și dori să se ispravească, ca dînsa să se redeștepte pentru a rezolva problema ce providența chiar a lăsat pe seama ei.

N. Durnowó

O PROPUNERE

Preutul N. Șerbănescu, din Buzău adresează presei scrisoarea ce urmează:

„Numai puțin timp ne mai desparte de ziua mult dorită, cînd un mare număr de romîni din toate unghiurile, vor asista cu mare bucurie la desvelirea monumentului primului domnitor al celor două țări surori unite în una singură, la care să sperăm că în un timp nu tocmai depărtat se vor alipi și celelalte formîndu se una și mai mare sub numele de: Imperiul Romîn.

După cum am avut onoarea a arăta, prin propunerea acceptată de onor. comitetul din Ploești și după cum am scris prin ziarul „Adevărul" No. 5375 din 19 Iulie 1904 și alte ziare din provincie, pentru acest mare om, nu este suficient numai un monument de piatră rece, chiar de ar avea înălțimea cît fostul turn al Colței, căci de el nu se va putea vorbi de cît atunci cînd călătorul are fericirea să treacă prin acel oraș.

Afară de aceasta încă ceva dureros impresionează monumentele de piatră rece, cînd în jurul lor vor tremura de frig și istoviți de foame mulți nenorociți, orbi, schilozi, bătrîni gîrboviți de ani și de mizerie, care n'au avut fericirea sau prevederea a aduna bani albi pentru zile negre, cum și copilașii orfani nevinovați de soarta lor tristă și dureroasă.

Așa dar pentru ca acest măreț monument să poată avea o valoare de 10 ori mai mare, îmi iau îndrăzneala a ruga în mod călduros și cu adînc respect pe onorații și nobilii, domni care au format și formează comitetul pentru monumentul lui Cuza din Iași, să imiteze pe cel din Ploești, acceptînd ca lîngă marginea orașului, să se construiască și un mare azil, în care să se dea creștere frumoasă și bună îngrijire la cîți mai mulți copilași orfani fiii de țărani din toate țările locuite de romîni și despre care instituțiune să se poată vorbi zilnic ca de „Azilul Elena Doamna"!

Nu pretinde nimeni ca acei copilași desmoșteniți de soartă, să fie hrăniți cu cozonaci, cu prăjituri și să bea șampanie, dar să nu mai mănînce mămăligă din mălai stricat, cu ceapă, usturoi, castraveți murați și oțet, *cu care îi hrănesc mare parte din tutorii lor.*

Să'i hrănim cu alimente nutritive și să'i îngrijim cît se poate de bine, pentru ca aceste ființe cari sunt oameni, să poată deveni mult mai folositori societății și mai vrednici pentru apărarea țărei.

In vedere că toți locuitorii cari vor avea plăcere să meargă la această mare serbare, se vor bucura de o reducere de *75 la sută pe C. F. R*, sunt de părere ca fie-care să mai dea *un leu* pentru o carte ilustrată, pe care să se reproducă figurile mărețe ale *primului Domnitor* și *primului Rege* al țărilor unite și această sumă adunată să formeze primul fond pentru înființarea unei mărețe instituțiuni, care va purta pentru eternitate numele de: *Azilul Alexandru Ioan Cuza și Regele Carol I.*

După aceasta imediat pînă nu se răcește entuziasmul produs de această grandioasă serbare, să se deschidă o mare subscripție națională, la care să contribue anual toți locuitorii începînd cu M. S. Regele pînă la cel din urmă țăran și locuitor valid, care din strictul necesar să sacrifice modesta sumă de un leu anual,

Fericiți vom fi atuncea, cînd pe drum nu vom vedea circulînd mizeria.

Cu profund respect.

Buzău **N. Șerbănescu**

Litere-Științe-Arte

Iubileu universitar.—La Lemberg—capitala Galiției—s'a serbat iubileul existenței a 250 a a Universității, cu o solemnitate deosebită, după cum era de așteptat. Intemeietorul instituțiunii este Regele Iohann Casimir, al cărui nume apare adese în istoria Moldovei.

Printre celebritățile cari au răspuns cu călduroase adrese și telegrame scuzîndu-și absența găsim pe: poetul Sienkiewiez, profesorul Neusser din Viena, d-na Curie din Paris, compozitorul Paderewski, cum și pe un număr de învățați poloni.

Un moment era vorba ca Universitatea iașană, să fie reprezentată prin d. A. D. Xenopol.

In ultimul moment profesorul iașan a renunțat însă de a lua parte la solemnitate.

*

A apărut „Sănătatea" cu data de 15 Mai, cuprinzînd un sumar bogat de articole, actualități și ilustrațiuni.

*

La Stokholm se proiectează un muzeu Strindberg. Se va afecta probabil în acest scop foasta locuință a scriitorului.

*

Reprezentația de retragere a artistului Le Bargy de la Comedia Franceză a produs 34000 lei.

*

Universitatea din Pennsylvania prepară o expedițiune pentru fotografii cinematografice din viața triburilor sălbatice ale Americei.

Cu această ocaziune se vor face și probe fonografice privitoare la voacea și muzica triburilor în chestiune.

Expediția va dura 3 luni cu începere de la Septembrie, fiind sub conducerea învățatului Algot Longe.

*

„Shakespeare amoureux" a lui A. Filon, poate fi o lectură atractivă pentru cei cari se interesează de viața dramaturgului englez.

*

Sunt interesante părerile d-rului Dupy din cartea sa „les Opiomanes", asupra influenței opiului la literați, cu deosebire.

In ea se arată că opiul a mărit inspirația acestora; foarte rar a creiat o și mai rar a dus-o pînă acolo unde jocul liber al naturei ar fi putut-o duce.

*

STRUNA ZILEI

REFORMĂ ECONOMICĂ

Guvernul a luat măsuri pentru eftenirea caracudei.
Ziarele.

N'a fost tocmai mică truda,
Nu vorbiți de ea'n dispreț:
Totdeauaa caracuda
Fu la noi în mare preț.

PRIMARIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 16 Iunie a. c. oara 11 a. m. se va ținea în localul Primăriei licitație publică orală cu respectarea dispozițiunilor art. 72—83 din legea Comptabilității publice pentru următoarelor locuri, proprietatea Comunei:

1) Locul în suprafață de 22,50 p. m situat în Mahalaua Broscăriei. Licitația va începe de la 1 leu m. p. Garanția 25 lei.

2) Parcelele No. 2 din strada Frumoasa lîngă proprietatea d lui Parcalabu. Suprafața 1256 m. p.

Licitația va începe de la 20 bani m. p. Garanție 25 lei.

3) Idem Parcela No. 3, suprafață 709 m. p. garanția 20 lei.

Condițiunile de licitație se pot vedea în fiecare zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 11219
11 | 24 Mai 1912

INFORMAȚIUNI

Isprava de la Iași.

Ziarul *Conservatorul* ai cărui reporteri au mare trecere la ministerul d-lui Neniițescu, publică următorul comunicat privitor la zădărnicirea întrunirei de consfătuire a muncitorilor din Iași:

„S'a afirmat într'un ziar, că la Iași o întrunire de meseriași ar fi fost disolvată cu violență.

Faptul este inexact.

Intrunirea a fost oprită fiind-că se ținea sub cerul liber, și numai pentru atît.

Guvernul are pentru muncitorime cea mai largă solicitudine și a dovedit o în așa mod, în cît și adversarii trebue s'o recunoască.

Nu atîrnă însă de cît de meseriași ca să-și păstreze aceste bune sentimente.

Cît timp în susținerea dorințelor și nevoilor lor, nu se vor depărta de la calea legală, nimeni nu se va gîndi să le facă cea mai mică stînjenire".

*

Comunicatul acesta este un fals polițienesc, precum falsă este „solicitudinea cea mai largă", pe care guvernul o are, pretinde el, pentru muncitorime.

Nu este adevărat că întrunirea s'ar fi ținut sub cer liber, nu este adevăr că muncitorimea s'ar fi abătut de la calea legală. Adevărat este, că un prefect de poliție brevetat imbecil și un deputat, falit moral, au zădărnicit, în chip violent, o consfătuire pașnică, legală.

Ministrul industriei „cu larga sa solicitudine" pentru muncitorime, n'a venit la Iași să se convingă de adevăr, ci s'a lăsat informat de micii săi bandiți din Iași.

Doamnele Maria Cădere și Alexandrina Nicolau, au fost numite membre examinatoare la examenul de capacitate al elevelor școalei Normale „Mihai Sturza", din Iași.

Firma Coltofanu și Dobreanu, din Galați, a cerut declararea în stare de faliment a firmei frații Blumenfeld, comercianți de coloniale din Podul-Iloaiei.

Tribunalul a fixat termenul de judecată în ziua de 22 Maiu a. c.

Administrația comunală a dat publicității o ordonanță, prin care proprietarii și chiriașii din zona I-a, sunt obligați a spăla trotuarele.

Dar atunci ce vor face bucovinencele lui cc. Iancu?

Afacerea Ana Loster.—Am arătat eri, că parchetul cercetînd cam ce cunoștinți avea Aneta Loster, a aflat că ea vizita pe un medic evreu, la care ar fi fost văzută, în ultimele zile.

*

Aflînd de numele acelui medic evreu, ne-am prezintat imediat la dînsa.

Iată ceea ce ni spune acest medic.

— „Cunosc în adevăr pe Aneta Loster, de aproape 6 luni de zile. E o fată blîndă, mai cultă, și stai cu plăcere de vorbă cîte-va ore cu dînsa.

Ea venea din cînd în cînd la mine și une ori rămînea mai multe zile.

Aceasta s'a întîmplat și această din urmă dată.

Ea a venit la mine Sîmbătă. Era foarte liniștită. Ea îmi spune că va rămînea pînă Luni.

Luni însă, Aneta îmi spuse că vrea să rămînă pînă Marți seara la orele 9.

La această oră ea s'a îmbrăcat și a plecat. Din acest moment n'am mai văzut-o".

La o altă întrebare a noastră, medicul ne spune, că a observat la Aneta accese de histerie.

*

Aneta Loster continuă să fie la spital în aceiași stare.

Curios e faptul, că de îndată ce rămîne singură în odaie, se dă jos din pat, se uită în toate părțile și parcă ar vroi să vorbească.

De îndată însă ce zărește lumea, își menține mutismul, aratat de la început.

Starea ei în general nu inspiră îngrijiri.

*

La parchet s'a primit azi o nouă declarațiune, care complică și mai mult misterul ce încă învălue această afacere.

Iată despre ce e vorba. Un lucrător de la brutăria cooperativă „Munca", a făcut cunoscut parchetului, că trecînd Mercuri prin grădina Fătu, a zărit două persoane, vorbind în chip misterios.

Ambii erau bine îmbracați și unul părea a fi străin de localitate.

Tecînd pe lîngă dînșii, lucrătorul a auzit pe unul din ei zicînd:

—**„Regret, că nu l-am făcut sfîrșitul definitiv, căci am fi scapat de fata aceasta". Nimeni nu ne-ar fi știut".**

Persoana către care se adresară aceste vorbe, pălise și nu răspunse.

Cel dintăi îi zise atunci: **„Nu fi-i îngrijorat, era noapte și nimeni nu poate ști ceva."**

Lucrătorul adaugă, că socotește de datoria sa, de a aduce această convorbire la cunoștința parchetului, crezînd că ea poate fi în legătură cu afacerea Aneta Loster.

Parchetul a luat în adevăr act de această declarațiune și își îndreaptă cercetările și în această direcțiune.

Mîine seară, Duminică 20 Mai, va avea loc în sala Teatrului Circ-Sidoli, o Mare Serată Dansantă, organizată de către Societatea „Unirea" a lucrătorilor tipografi. Comitetul de organizare și-a dat toate silințele, făcînd mari sacrificii, pentru a pregăti publicului vizitator cele mai noi și variate surprize. Va fi și un mare bazar de obiecte cu toate numerile cîștigătoare.

Muzica Militară a Regimentului 13 Ștefan cel Mare, sub conducerea d-lui capelmaistru I. Vlădoță, va cînta cele mai noi și frumoase cîntece de dans.

Sanatorul Dr. Țaicu

IAȘI, str. ZMEU No. 3

Chirurgie. Complect și perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Săli speciale pentru opera iile septice și aseptice. Sală de sterilizări cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproșabil. Se practică ori ce intervenții.

Secțiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalație specială de **Mecanoterapie**. Se aplică aparate ghipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviațiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxațiile, artritele, ankilozele etc. etc.

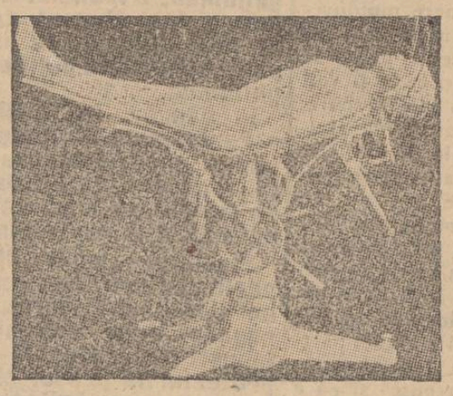

Facere. Sală specială. Moașă diplomată în permanență.

Medicină. Se primesc toate maladiile. Se tratează bronșite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderențile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase. *Electroterapie*, curenți electrici, băi electrice, masaje vibratorii electrice, epilație electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metoade: *injecții Ehrlich* (606) sau mercur după indicații. Se execută toate *regimurile*. Se fac *analize* de sânge, urină, spute; sero-reacțiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenți și infirmi.

Directorul și internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă și foarte conștiincioasă. Prețurile adaptate la toate straturile sociale, Policlinică, consultații între 2—4 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

ULTIME INFORMAŢIUNI

❑ *Abia acum s'a ivit d. A. D. Holban cu un studiu asupra chestiei dacă judecătorii au sau nu dreptul să pipăie constituţionalitatea unei legi.*

Domnul Holban, care se crede competinte a aborda subsemnătură, chestiuni juridice, este de profesie inginer-agronom, absolvent al şcoalei din Grillon.

❑ *Administraţia comunală a dispus să se mandateze prima sumă de 7000 lei, din fondul votat pentru serbările desvălirei statuei lui Cuza Vodă.*

Mandatarea se va face pe numele d lui deputat Miclescu. Nu trebue uitat, că abia s'a rădicat scheletul unicei tribune ce se face în piaţa Unirei.

Trai nene!

❑ *Debitarea apei în oraş a fost oprită azi, la orele 2 p. m.*

De astă dată, această oprire s'a făcut fără nici o prevenire, ceia ce a provocat mari neajunsuri.

Dar nici cauza nu se cunoaşte.

❑ *Afacerea privitoare la numita Ana Loster a fost trimisă la instracţie, cu art. 45, şi repartizată la cabinetul I, al d-lui jude instructor Radovici.*

Cum la parchet există ferma convingere, că poliţia caută şă muşamalizeze a facerea, s'a hotărît interogarea mai multor poliţişti. Astă zi au fost ascultaţi Iordăchescu, şeful brigadei de siguranţă, care furnizează ştiri unei anumite prese şi Becarian, comisar, care ar fi trimis să fie spalată rochia fetei Aneta, cînd aceasta a fost scoasă din ţîţînă.

Comisarul Becarian, primind ieri citaţia la judele instructor, a spus:

— Cînd voi fi strîns de gît, voi spune din indemnul cui am dus rochia la spalat.

❑ *Toţi profesorii şi institutorii din Iaşi şi din ţară, colaboratori ai revistei* **Romînia Viitoare**, *vor lua mîine dejunul şi masa la via d-lui A. A. Badareu, directorul revistei.*

❑ *Şedinţa consiliului comunal ce era să aibă loc aseară, a fost amînată sine die, din cauză că lipsea primarul, care a trimis răspuns, că e ocupat în piaţa Unirei.*

Consilierii au rămas indignaţi de acest răspuns, de oare-ce această şedinţă a fost provocată de primar, care la şedinţa anterioară a rugat să se admită o şedinţă pentru Vineri, de oare ce are mai multe chestiuni importante, ce aşteaptă a fi rezolvite.

Consilierii au venit, dar primarul se pieptăna în piaţa Unirei.

❑ *Defilarea trupelor, la dezvălirea statuei lui Cuza-Vodă, se va face de la gară. Trupele vor veni din strada Arcu, vor defila înaintea regelui Carol în piaţa Unirei, şi vor trece apoi în strada Golia, pentru a părăsi centrul oraşului prin str. Alexandri.*

❑ *Crima de la Blaga.*

O crimă a fost comisă ieri seara, la oarele nouă jumătate, pe conacul moşiei Blaga, cotuna Poiana, Cîrnului, pe teritoriul judeţelor Iaşi-Vaslui.

Moşia, proprietatea prietinului nostru A. D. Handoca, era administrată de unul din fraţii acestuia, d. Ion Handoca.

Eri seara, pe cînd d. Ion Handoca se afla în odaia sa din conac, a fost strigat de cine-va să vie afară—unii pretind că a fost chemat de vechil, alţii zic că de slugă.

Cînd d. Handoca apăru pe cerdac, văzu înaintea sa doi oameni mascaţi, cari traseră focuri de revolver asupra sa—omorîndu-l.

Alte amănunte lipsesc. D. A. D. Handoca, proprietarul moşiei, înştiinţat, a plecat la Blaga.

❑ *Domnul Grecianu a făcut observaţii d-lui G. Buţureanu, consilier comunal, de ce a anunţat o interpelare privitoare la gestiunea hipică a d lui Stamatiu, adică asupra cumpărăturilor de cai din Rusia.*

Domnul Buţureanu s'a supărat şi a declarat că nu va mai veni la şedinţele consiliului comunal.

Astfel nu va avea cine să susţie încoronarea d-lui Grecianu ca primar onorific al Iaşului şi botezarea unei strade cu numele ilustru al şerului—propunătorul ambelor operete fiind d. Buţureanu—care s'a supărat.

❑ 16 Mai în Chişinău.

Oraşul a fost decorat şi arcuri de triumf instalate în toate părţile principale.

Dimineaţă s'a oficiat un serviciu divin, de către episcopul Safirin, înconjurat şi de alţi episcopi, chiar şi de cler.

S'a dat cetire unui rescript al Ţarului către populaţie.

In predica ţinută de episcopul Kişinăului, acesta a insistat asupra propăşirii Basarabiei de la desemembrarea ei de Moldova, sfătuind poporul să nu slăbească în devotament pentru Rusia.

S'a făcut o procesiune pe platoul Reskanoff unde s'a oficiat un nou serviciu divin.

După prînz, la un festival artistic, s'a repartizat opera „Viaţa pentru ţar".

❑ **Sărbările Cuza-Vodă.**—Studenţii sunt convocaţi, pentru Duminică, la orele 3 p. m. pentru a lua cunoştinţă de programul desvelirei statuei lui Vodă Cuza, şi a mai face oare cari pregătiri, în ceia ce priveşte participarea lor.

*

După cum am arătat, în serile de Duminică 27 şi Luni 28 Mai, vor avea loc la Teatrul Naţional reprezentaţii teatrale, festive.

Programul ambelor reprezentaţii va fi acelaşi şi se compune, din piesele „Fîntîna Blanduziei" şi „Cinel-Cinel", urmate de scene alegorice.

Intrarea va fi cu plată, aceste reprezentaţiuni fiind organizate de societatea dramatică.

*

Administraţia comunală a mandatat azi suma de 2000 lei, plata bradului adus din Răsboeni, şi care va servi pentru împodobirea pieţei Unirea.

❑ Mitropolia Moldovei a intervenit şi a capatat de la Epitropia bisericei Talpalari şi de la comuna Iaşi cedarea locului viran din jurul bisericei sf. Ilie, str. Alexandri.

Biserica sf. Ilie se va dărîma şi pe loc se vor rîdica în fund chilii pentru metocul maicilor şi călugărilor ce vin cu afaceri în oraş, la Mitropolie; iar în faţă se vor rîdica magazine cu 2 etaje, avînd a servi la desfacerea produselor mînăstirilor din Moldova.

❑ Expoziţia *Domniţa Ruxanda*. Cu prilejul serbărilor de inaugurare a statuiei Cuza Vodă, comitetul societăţei de ţesături „Domniţa Ruxanda" a organizat o expoziţie de lucru de mînă. Expoziţia se va deschide în ziua de 25 Mai, în casele prinţului Sturza, strada Carol.

La această expoziţie vor mai expune societatea *Ţesătoarea* din Bucureşti (mătăsuri, covoare). societatea *Munca* din Bucureşti (broderii), mai multe ateliere particulare din ţară şi mai ales din Moldova de sus; tot aici vor expune şi mătăsurile lucrate de maici şi călugări din Eparhia Moldovei (raianuri, borangiuri, tricotaje, scorţuri, covoare etc.)

Expoziţia va fi deschisă în toate zilele de la oarele 10 a. m.—7 seara.

❑ Firma M. Braverman şi fiu, din Galaţi a cerut declararea în stare de faliment a comerciantului D. Bercovici din Iaşi, str. Nicolina No. 15. S'a fixat termenul de judecată pentru ziua de 22 Maiu a. c. cînd se vor prezinta registrele şi bilanţul.

❑ Astăzi s'a continuat concursul de medici secundari la Spitalul Sf. Spiridon, în specialitatea de medicină internă. S'au început probele clinice, lăsîndu-se pentru şedinţele de seară citirea probelor scrise.

Astăzi la ora 10 au trecut proba clinică d-ra dr. Troteanu şi d. dr. Popescu (Roman). S'a dat o bolnavă atinsă de o boală a arterelor creerului de origine sifilitică.

După amiază trece proba clinică o altă serie de doi candidaţi.

❑ Astăzi dimineaţă la ora 10, d. judecător de instrucţie Radovici, s'a dus la spitalul Sf. Spiridon, pentru a lua un interogator Anei Loster. N'a putut obţine, însă, nici un răspuns de la dînsa, de oare-ce eroina este absolut mută; în acelaşi timp sufere de un sughiţ foarte violent. care vine la fie-care 4—5 secunde. Medicii cred că este vorba de un mutism şi un sughiţ isteric.

❑ Pentru examenul de capacitate la şcoala normală de învăţători s'au înscris şi 10 elevi absolvenţi ai seminarului Veniamin, un învăţător ajutor.

Nu se ştie dacă s'a înscris şi vre-un licean potrivit ultimelor dispoziţiuni, întru cît înscrierile s'au făcut la minister.

❑ Pentru paza la tezele scrise, a elevilor şi elevelor normaliste ce se prezintă la examenul de capacitate s'au numit următoarele comisiuni:

Pentru şcoala normală de fete „Mihai Sturza" d-nele Maria D. Cădere, şi Alexandrina T. Nicolau.

Pentru şcoala Normală „Vasile Lupu" d-nii Petre Bogdan şi August Scriban.

❑ Sindicatul agricol local, prezidat de d. Grecianu, s'a întrunit astăzi şi a votat budgetul.

❑ Se ştie, că în una din şedinţele consiliului comunal s'a decis a se angaja pe d. inginer Bălănescu, ca şef al serviciului apelor, cu contract pe 7 ani de zile.

Pînă în acest moment, contractul nu s'a făcut, iar mat mulţi consilierii vor să ceară o revenire, în senzul ca angajamentul să nu fie de cît pe un an de zile.

❑ D. inginer Trancred Constantinescu, a făcut cunoscut administraţiei comunale, că pentru ori ce informaţiune i se va cere, în chestia alimentărei o raşului cu apă. să i se mandateze un onorariu de 100 lei.

❑ Ministrul de răsboi a luat dispoziţia, ca pentru serbările Cuza Vodă, să fie aduse în Iaşi trupe din alte garnizoane, de oare ce cele din Iaşi, se află în concentrare la Şipote.

❑ Automobilul d-lui Henri Suţu, a calcat astă zi în curtea Palatului de Justiţie pe femeea Arminia Iltimie din comuna Coada Stincei.

Femeea în stare gravă, a fost transportată la spital.

CONVOCARE

Domnii mambri ai primei Societăţi de Economie din urbea Iaşi, sunt convocaţi în adunarea generală pe *Duminică 20 Mai* 1912 ora 1 jum p. m. în localul propriu al Societăţei din strada Ştefan cel Mare şi Palat No. 1.

La ordinea zilei sunt următoarele chestiuni:

1) Raportul Comitetului de Administraţie asupra mersului afacerilor Societăţei în luniile de la 1 Ianuarie pînă la 30 Aprilie 1912.

2) Raportul Comisiunei de control privitor la constatările făcute dînsa prin verificarea registrelor de comptabilitate precum şi a operaţiunilor efectuate în intervalul de mai sus.

3) Alegerea Comisiunei de control conform art. 29, 41 şi 47 din statute pentru verificarea gestiunei pe timpul de la 1 Mai—31 August 1912 şi care comisiune va lua parte şi lucra la alegerea şi împărţirea dividendului pe anul curent social 1911—1912.

4) Chestiunile ce se vor ivi în cursul şedinţei.

Preş. Comit. de Administraţie

V. I. Radu

❑ **Judiciare.**—Numita Lucreţia Petrescu, femee cu moravuri uşoare, fusese dată judecăţii pentru conrupere de minore, acuzată că ar fi întrebuinţat pe propria ei soră, o fetiţă în vrîstă de cinci ani, în scopuri puţin avuabile.

Condemnată de tribunal la două luni închisoare, numita a făcut apel, care s'a judecnt ieri la s. I a Curţii.

Curtea a achitat pe Petreasca.

— Camera de punere sub acuzare a pus în libertate provizorie, pe cauţie de 4000 lei, pe Iacob S. Lerman, implicat în falimentul Etei Lerman.

— Procurorul de Neamţ a făcut apel la Camera de punere sub acuzare contra infirmării mandatelor celor 15 săteni, deţinuţi ca autorii principali şi complici în afacerea rebeliunei de la Bicsz.

Ne sosind dosarul, Camera nu s'a putut ocupa de această afacere.

— La tribunalul Fălciu urma să se judece eri noul proces de contravenţie la legea trustului.

D. Fr. Fischer nefiind bine citat, judecarea s'a amînat.

— La secţia II a a Curţii urma să se judece astăzi apelurile lui T. Dobjanski, comisar la Mihăileni, şi mai multor gardişti, cari s'au făcut vinovaţi de abuz de putere, arestînd mai mulţi negustori.

In lipsa apelanţilor, apelurile au fost respinse.

❑ *Apa Prutului ameninţă cu revarsarea. Jijia a revarsat inundînd Cristeştii jud. Iaşi.*

❑ Serviciul religios în ziua inaugurărei statuei lui Cuza-Vodă, va fi oficiat de Mitropolitul Moldovei, asistat de Episcopii Dunărei de jos, Romanului şi Huşului şi de toţi stareţii eparhiei din Moldova.

❑ Astă seară Sîmbătă 19 Maiu, se reprezintă un nou program cinematografic în noua grădină Pathè Freres vis-à-vis de librăria Socec (lîngă Administraţia Financiară), unde vor continua pe tot timpul verei reprezenaţiile cinematografice din sala Circului Sidoli.

Patru programe noue vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, şi anume: In fiecare Luni, Mercuri, Vineri şi Duminică program nou.

Noul program de astă seară Sîmbătă cuprinde între altele: „Aşa a fost scris!", mare dramă modernă în două părţi de cinematograf—o escelentă piesă cu o magistrală interpretare.—Fiica maşinistului, roman contimporan.—Revista internaţională, cu sporturile modele şi telegramele însufleţite.—Zidurile mănăstirei, naraţiune splendidă.—Pescuitul viu, scene comice etc.

In pauze proiecţiuni fixe: Hotarele ţărilor romîne în decursul ultimelor veacuri (patru hărţi comparative)—Frumoase şi pitoreşti vederi din Basarabia: Bender, Hotin, Chişinău etc. etc.

Matineurile vor urma regulat Sîmbetele, Duminicile şi serbătorile, în sala Circului Sidoli.

Mîne Duminică matineu la 3 ore ziua iar mîne seară reprezentaţie în noua grădină Pathé Freres.—Program nou.

❑ **Numărul viitor al *Opiniei* va apare Marţi, 22 Mai.**

CEA MAI MARE EXPOZIŢIE
DE
MOBILE
Din Fabricile cele mai renumite din Străinătate, ca: DORMITOARE, SUGRAGERII. SALOANE, BIUROURI, COVOARE, PERDELE
Lucruri de Fantasii,
au sosit la MAGASINUL
HIRSCH
şi se vînd cu Preţurile originale ale fabricei
Strada Lăpuşneanu 38

CREMA PUDRA SAPUN **FLORA** POMADA Capilogen (Apă de păr)

Ultime telegrame

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 19 Mai

Răpirea moşilor spiridoniei din Basarabia

Hotărîrea Dumei din 12 Mai

Petersburg.—In şedinţa de la 12 Mai, Duma a votat un proect de lege, prin care moşiile mînăstireşti din Basarabia, să fie împărţite populaţiunei rurale.

In acelaşi timp, Duma s'a ocupat de moşiile, pe care Spiridonia din Iaşi le posedă în Basarabia, hotărînd să se cerceteze, dacă Spiridonia este o instituţie civilă sau spirituală şi exprimându-şi în acelaşi timp dorinţa, ca şi aceste moşii, să fie expropiate şi împărţite.

*

Bucureşti.—In sferile Capitalei, acest vot al Dumei se consideră, ca un chip făurit de guvernul rusesc, pentru a face o expropiere forţată a moşiilor Spiridoniei.

Confirmarea rectorului Capitalei

Bucureşti.—Cu privire la confirmarea d-lui Bogdan, ca rector al Capitalei, ziarul „Adevărul" află următoarele:

Se ştie că d. Bogdan întrunise cele mai multe voturi. Aceasta pentru că îl votase profesorii liberali, d. Bogdan promiţînd că rămîne bun liberal, dar îl votaseră şi profesorii conservatori, de oare ce d. Bogdan făcuse d-lui Pangrati declaraţia, că se înscrie în rîndurile guvernamentalilor.

D. Arion afînd de acest fel de principiu, refuzase să-l confirme pe d. Bogdan şi pune chestia în consiliu de miniştri.

La acest consiliu, d. Pangrati prezintă de astă dată o declaraţie scrisă a d-lui Bogdan, că se înscrie în clubul conservator.

In urma acestora d. Arion, a fost silit să confirme pe d. Bogdan ca rector.

Revoltă în Albania

Salonic.—O bandă de 15 oameni, a năvălit în timpul nopţei în satul Drovas, districtul Ianina şi a ucis patru ţărani, răpind trei inşi în munţi.

S'a ordonat chemarea imediată a regimentului de redîfi din Isip.

Acest regiment trebuie să plece şi la Revizovici. Operaţiunile nu se vor începe de cît după sosirea trupelor.

*

Salonic.—Bairactarul arnăuţilor Zeinel, unul dintre agitatorii în contra guvernului a fost închis împreună cu 7 partizani ai lui într'o casă din Toslicea şi somat a se preda.

Zeinel a respuns prin focuri de revolver. Soldaţii au ripostat şi au ucis pe Zeinel şi pe doi partizani.

RESBOIUL ITALO-TURC

Roma. — Ştirile publicate de ziarele streine că turcii au respins pe italienii lîngă Maliagna, Bucherez şi Canzadule, sunt false.

Acţiunea italiană de la 20 Mai a derutat pe turco-arabii care au avut mari perderi. Italienii au avut 2 morţi şi 26 răniţi.

Expulzarea Italienilor

Smirna. — Poliţia a arestat pe mai mulţi italieni de şi erau autorisaţi a rămînea. Sînt între alţi văduve şi orfani; în urma intervenirei consulatului german cei arestaţi au fost puşi în libertate.

Două zeci şi şapte italieni marinari, şi pescari care fuseseră luna trecută internaţi în casarma din Smirna au fost conform decretului porţei declaraţi ca prisonieri de răsboi până la finele răsboiului sub cuvînt de represalii.

ESCURSIUNE

Sofia.—87 de escursioniştl aparţinînd societăţei Junimea din Craiova, au sosit la Plevna. unde au fost primiţi de către autorităţi şi de un public numeros.

După vizitarea locurilor istorice escursioniştii, vor pleca la Griviţa pentru a depune o coroană pe mormîntul eroilor romîni.

Accident de tramvai

Budapesta.—In accidentul de tramvai semnalat, este vorba de o deraiare datorită relei voinţi. Sunt două persoane rănite grav şi zece mai uşor.

BANCA IAŞILOR
Soc. Anonimă, capital 1.000 000
DIN IAŞI
Convocare
Domnii acţionari ai „Băncei Iaşilor" sunt rugaţi a se întruni în adunare generală extra-ordinară Duminică, 3 Iunie 1915, ora 9 a. m. în localul Băncei Str. Stefan cel Mare 49.
ORDINEA DE ZI:
1) Sporirea capitalului social.
2) Modificarea art. 4 din statute.
In caz cînd la data fixată pentru această adunare nu vor fi prezenţi acţionari, care să reprezinte cel puţin 2—3 din capitalul social, adunarea se va ţine Dumineca următoare fără altă convocare.
Consiliul de administraţie

Dr J. BRENER
Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*
Specia ist în Boale de Femei
MAMOŞ
No. 12 Strada Mitropoliei No. 12
Consultaţiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

ANUNCIU
Tînăr profesor de liceu doreşte a da lecţiuni particulare de curs primar şi liceal copiilor din Societatea înaltă din Iaşi.
A se adresa d-lui N. Georges profesor, str. Academiei 4 Iaşi.

CAUTAM 15-20 de STOLERI
plă teşte 65—70 bani ora; buni constructori de conducte de lemn sînt plătiţi mai bine.
Adresa, Moara Fraţilor Diamant, Păcurari.

De închiriat
Un apartament în strada Palat No. 15, compus din trei camere, camară de lemne, bucătărie etc. toate la etaj şi din nou zugrăvite şi reparate.

M. Mescher
Profesor de ştiinţi comerciale precum şi de limba şi literatura germană s'a mutat în **strada Pomir No, 6.**
Casele Dr. Finkelstein, etagiul de sus.

CABINETUL DENTAR
AL
Drilor H. şi M. Pekelman
s'a mutat în strada Lăpuşneanu No. 6 casele Diamant *(foaste Walter)*

Orfană *de 21 ani, germană americană cu o zestre în numerar de* **120,000 Dolari**, *apoi o văduvă de 38 ani fără copii cu zestre de 75,000; o serboaică de 18 ani cu 150,000; ruscă 23 ani cu 50,000 ruble şi alte 100 dame bogate cu zestre dela 10 până la 500,000 doresc să se căsă torească.*
Domni şi fără avere primesc detalii de la Schlesinger, Berlin 18.

INPORTANT
La baroul advocaţilor din Iaşi s'a instalat o maşină de scris Yost; se scrie s se copiază ori ce fel de acte, cu cea mai şiare acurateţă.
mPreţul 50 bani pagina original şi 25 bani copia.

Dr. Suzana WEXLER-GROSI
BOLI DE FEMEI—FACERI
— Strada Anastasie Panu 43 —

PENTRU SEZONUL DE VARA
S'a primit la cunoscutul Magazin
PARADIS
Mătăsuri sangên, Voilage din toate colorile, Voil madelain, Mouselin Chifon, şi Mouselin sangên, Rochii de Broderii.
Broderii pentru Bluze, Bluze Marquisette. Ciorapi Mouselin negre şi în colori, Garnituri de Rochii, Dentele Chantelij şi Dantele Macrame, Gulere de chipiure etc.
Cumparaţi CORSETE moderne
Voilete şi Ercharfe moderne numai la PARADIS

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) *L. VIOLET Succesor* De vînzare la toate magazinele de consum din țară

NOROCUL lui Schröder

E COLOSAL!!

In cursul loteriei a XI-a am putut achita onor. mei clienți

LEI 100,000

pe No. 42,699 8|8

LEI 82,000 **pe No. 59,592**

LEI 45,000 **pe No. 42,382**

LEI 80,000

În patru premii a Lei 20000 și anume:

Lei 20,000 pe No. 3511

Lei 20,000 pe No. 50552

Lei 20,000 pe No. 52526

Lei 20,000 pe No. 55441

și nenumărate alte cîștiguri a lei 20,000, 10,000 etc. etc.

Pentru apropiata tragere clasei I-i loteria XII-a, ofer lozuri norocoase:

1/8 numai lei 1.50

1|4 Lei 3. - 1|2 Lei 6. - 1|1 Lei 12

Comenzile din provincie se efectuiază prompt și conștiincios contra plății anticipate, sau sub ramburs

ROB. TH. SCHRODER

BOTOȘANI Str. Națională 203;

IAȘI Str. Ștefan cel Mare 8; Str. Basarabilor 1

PLOEȘTI Str. Domncască 14.

BRAILA Piața Sf. Archangheli (Casa Rally);

Centrala BUCUREȘTI Calea Victoriei 106

GALAȚI

CRAIOVA Str. Unirii 69;

Sucursale: Calea Victoriei 50, Calea Griviței 96, Str. Lipscani 72

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieței și de rente în Viena.

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i și r No. 10141 din 1 Dec. 1858. Concesionată pentru România prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Dec. 1911 Lei 212 Milioane

Rezerve de premii și fond. asociațiunilor Lei 177 Milioane

Asigurări lichidate „ 430 „

Situația asigurărilor la 31 [illegible] **92.127 polițe de lei 654 389.15[illegible] lei 1,995,501 72[illegible]**

Cantiunile depuse la [illegible] puneri din București.

Lei 7.453.500 ca garanție pentru asigurații din România.

In anul 1911 s'au plătit asiguraților ca dividende

Lei 1,986,25[illegible] 63 | 100

Societatea „Ancora" închee;

Asigurări pe caz de viață și deces în conbinațiune cu scutirea de plată premiilor și oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemene toate celelalte combinațiuni moderne—cu și fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraților săi: Inatacabilitatea poliței. Prelungirea automatică. (Neanulabilitatea asigurării). Polița universală. Plata imediată și integrală a sumei asigurate. Preț mare de rescumpărare etc. etc

Direcțiunea pentru România, BUCUREȘTI

Agentul general pentru Iași.

IOSEPH POPPER,

Strada I. C. BRĂTIANU No. 166

(lîngă strada de Sus)

PENTRU 16 LEI

Cele mai noui ceasornice Electro-Goldremontoir, de buzunar pentru bărbați, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele

Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare prețuește la **100 lei.** In realitate **costă** acestea prevăzut cu capac cu arc, impoc[illegible] gate gravuri de mînă, mecanism [illegible], absolută garanție a durabilității, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanție pe 3 ani, **numai 16 lei.** Franco spese trimițîndu-se bani înainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanț elegant potrivit ceasului **6.50.** Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central* **Rundbakin** *Wien, III, Adamsgasse No. 15 | O.* Preț curent și pentru mașine de cusut, gratis. Francați cartea poștală cu 10 bani și scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondență romînă. 5370.

Fabrica de oglinzi

Israil Berghèr—Iași

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi venețiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri și mobile. Execuție din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentație

Programul se schimbă Luni, Joi și Sîmbătă

Matineuri

Sîmbătă și Duminică la 3 ore p. m.

Prețurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Prețurile populare obișnuite la matineu și anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

Colectura „PROVIDENȚA"

Iași, Strada Stefan-cel-Mare 25

Și de astă-dată norocul Colecturei „PROVIDENȚA" este neîntrecut

Iată dovada:

Cel mai mare cîștig pe care l'a dat Loteria Romînă, de

LEI **250,000**

(un sfert de Milion)

a căzut în Colectura „Providența" pe Nr. 25.655 precum și 20.000 Lei pe Nr. 57.197 tot in aceiași zi.

Iar la ultimele trageri au eșit afară de nenumărate cîștiguri a 3000, 2000 și 1000 lei următoarele câștiguri:

Lei	50,000	pe Nr.	19.562
„	70,500	„	10,595
„	10,000	„	59,168
„	5.000	„	59,171

1|8 numai 1 leu 50 bani

!!! IGIENA ȘI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!

se obține prin întrebuințarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile și obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulcește și nutrește imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină și miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete și catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se atașează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu „GELÉE" KALODERMA".*

De vînzare la toate Farm. Drog. și Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. ȘIEBENEICHER** — BUCUREȘTI — Str. Smirdan 24

Renumitele PLUGURI

Intreg de oțel bătut marca PORC MISTREȚ

DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 și mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prășit

Mașini de secerat de Mc. CORMIC precum și alte mașini și unelte agricole, permanent în depozit la

Frații Bachstez, Iași

Noua Coafiură de Dame

M. BACHMAN

— Iași—Strada Gh. Mârzesca 28 —

Aduce la cunoștința doamnelor că **Salonul de coafiură** este aranjat din nou cu toate articolele necesare și se efectuează tot ce privește această branșă, anume: cozi, bucle, turbane moderne, transformațiuni de asemenea

Se frizează cu ondulațiuni Marcel

Se primesc și comenzi în provincie

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No. 1595 — Mercuri 23 Maiu 1912

Să ne pregătim

Peste 4 zile Iașii vor fi iarăși în serbătoare. Vom avea prilej de a ne aminti de ultimele clipe ale Iașilor Capitală de țară. Prin proslăvirea lui Cuza Vodă, Iașii își închee rostul său de foastă Capitală.

Eri, noi plîngeam știrbirea Moldovei cu jumătate din trupul viu de peste Prut! Mîne vom plînge în alt ropot pierderea Bucovinei! Două țărișoare rupte de vecini hrăpareți de la trupul mamei Moldovei. Ce frumoasă era mai de mult Moldova. Hotarele ei nu erau atît de înguste ca astăzi; apele sale nu erau așa de puține ca cele rămase. La nord te scaldai în Cirimuș. Nistrul cu malurile lui înalte era hotar la răsărit; iar în jos ea a mers crescînd până la Marea Neagră cu Cetatea albă și Chilia avîndu-le de fortăreațe.

Și Iașii erau în mijlocul acestei frumoase și bine cuvîntate țări. Ochiul cel ager de strateg a lui Ion Vodă cel Cumplit, zice Hajdeu, a ales Iașii drept capitală; Turcii, zicem noi, l'au impus pe Iași de Capitală după Petru Rareș.

Și ne-a fost țara noastră a Moldovei sleah mare de comerț, dar ne-a fost și sleah mare de năvăliri, căci ele n'au încetat de cît în 1854, cînd au ayut ultimele ocupațiuni Austriace și Rusești.

Și D-zeu a vrut să ni se rupă mai mult de jumătate din trupul nostru, și să rămînem astăzi o fâșie îngustă de la Reni în sus, iar la nord brazda austriacă să ne șerpuiască după tălhășug, pe unde au vrut Nemții, furîndu-ne încă 46 sate și moșii pe margine.

Iată de ce Iașii vor avea mai dese prileje să serbeze serbători de jale și plîns,—căci n'a fost țară mai oropsită ca Moldova.

Fost-au fiii ei așa de nevrednici? fost au părinții noștri așa de lași și mișei? Avut-am noi vre-o vină întru aceasta? Ce fericită s'a arătat Muntenia în această privință! Nemții au venit cu hotarul până în Olt, dar numai 20 de ani a ținut această ocupație și au cedat'o Turcului. Turcii au avut raiele Turn, Giurgiu și Brăila. Ei bine! după 1792 aceste raele au revenit la Muntenia și la 1828 a revenit și Brăila. Nemții ne-au dat îndărăpt Oltenia, Turcii ne-au dat raielele și azi Muntenia are Dunărea și munții hotară.

Cu toate acestea, Iașii are în curînd momente de mare înălțare. Serbătorind înveșnicirea în bronz a lui Cuza Vodă noi serbătorim cea mai măreață figură și cel mai mare sacrificiu ce am făcut pentru țară. Unirea am făcut'o, a făcut'o Iașii, trecînd peste sine. Și tocmai Iașii se grăbesc mîne să serbeze numele lui Cuza, căci alăturea cu sacrificiul de sine știe că a dat Românismului o țară mai mare, un domn mai cu renume, și a pus temelia României moderne, ca așa noi măreți prin Unire să fim centrul de radiare pentru întreg românismul.

In restriștea noastră ca Moldoveni, în sacrificiul nostru ca Iași stă superioritatea noastră, titlul nostru național.

Conștienți de locul nostru, de poziția orașului nostru, de importanța persoanei Voevodului Cuza, Iașii trebue să fie la înălțimea lor. Mîne cînd miile de Romîni vor veni la Iași să ne vadă serbarea, nu vor veni să vază Iașii de azi cu decăderile sale etnice și comerciale. Nu; Iașii atrag oaspeții prin trecutul său, prin gloria lui; prin oamenii mari ce i-a născut și crescut; prin monumentele sale de tot felul, prin cultul ce au pentru acest oraș de suferinți, prin dragul ce au de acest popor moldovenesc, de această țară Moldovenească cîntată, ruptă, sfîșiată în trei.

Venind aici oaspeții noștri se vor recunoșge, vor trăi clipe de romîni. La locul durerii și al resemnării vor veni cei cu durere și resemnați și ne vom împărtăși unii altora durerile nosstre de neam. Ici 100 de ani de cînd ni s'a luat Basarabia; colo 140 de ani de cînd ni s'a luat Bucovina; 50 de ani de cînd ne-am despărțit de Coroana Capitalei. Ne-a rămas ceva încă din acestea. Ne a rămas inima caldă, ospeția adîncă și sinceră, durerea adîncă.

Cînd la semnul dat, vălul va cădea de pe fața marelui Voevod Cuza și se va vedea stînd la picioarele lui miile, zecile de mii de romîni, un fior cald va trece prin inimile tuturor, căci la picioarele voevodului nostru au venit să se închine romîni din toate părțile și din Pind și din Ardeal și de la Cirimuș și de la Nistru.

In clipa acea de înălțare sufletească ne vom simți că suntem romîni și din piepturi va eși acea rugă fierbinte către cel Prea Inalt ca să aibă în a sa grijă soarta neamului nostru, peste care din înalta sa milă au trecut atîtea vifore. Și D-zeu asculta-ne-va ruga, căci din buze va fi zisă, și din inimi va fi scoasă. Și figura bătrînului nostru Rege va fi cu atît mai înălțătoare, cu cît la picioarele sale, cei îngenunchiați pentru Cuza văd strălucind Coroana unui Regat mai mare, mai larg și lat până acolo unde soarele încălzește inima de Romîni și D-zeu aude glas romînesc.

In clipele solemne are prilej poporul să se adîncească în ființa sa și din cutele trecutului bune rele, mari ori mici, de dureri ori de plăceri, vom scoate îndrumări pentru ziua de mîne.

Iașii vor trăi zilele acestea clipe mari din viața neamului și cît cîștiga-va el în vaza românismului, știind că mai hrănește în el oameni, ce nu sînt scoborîți din rostul lor, ci își dau samă că neamul nostru mai trebue hrănit cu mirajul unei zile mai bune, tocmai Iașii care a băut paharul tuturor amărăciunilor.

Cînd Iașii au dat atîta pentru românime, a venit vremea ca și neamul să aibă alt ochiu pentru Iași, să fie mai înălțat economicește, după cum el înalță sufletește un neam întreg.

Gh. Ghibănescu

Libertatea graiului

Meseriași din Iași, întruniți din nou, Duminecă, să se consfătuiască asupră legei meseriilor, din nou au văzut zugrumată, de prefectul poliției, libertatea graiului, dreptul de a-și exprima vederile într'o sală de întrunire. Prefectul a venit singur, neurmat de nici un membru al parchetului, fie că n'a făcut apel la intervenția ministerului public, fie că parchetul, știind că este vorba de o ilegalitate, a refuzat să intervie.

Prefectul poliției Iași, este un patentat imbecil. El singur, dacă firea i-ar face dar un moment de luciditate, și-ar da seama, că a fost trimis pe lume — neisprăvit.

Că asemenea jumătate de om, ca să se arăte că este, în adevăr, prefect, se lasă escortat de polițiști, intră într'un local de consfătuire și o declară dizolvată, fără să aibă acest drept — căci prezența prefecților într'un local de întrunire publică este interzisă; și dacă, chiar ar fi permisă încă dizolvarea unei întruniri nu s'ar putea face de cît motivată—și prefectul de Iași a procedat diametral opus—n'avem nemic contra lui căci mintea îl oprește să procedeze altfel de cît diametral opus.

Dar autoritățile noastre superioare nu se rezumă în persoana prefectului de poliție. Libertatea graiului și scrisului ne sunt garantate prin constituție. Dacă Românul abuzează de ele, noi nu zicem să se tolereze ca și străinii să facă la fel.

In cazul special, romîni și evrei au venit să se consfătuiască, nimeni n'a fost calomniat, nu s'a făcut nimic contra siguranței statului—și dacă, totuși, prefectul, din exces de imbecilitate și din exces de servilism a făcut ce a făcut, credem că autoritatea superioară este datoare să intervie și să arăte prefectului, că lucrează fără de cap.

Imbecilitatea prefectului va excita pe muncitori. Cine știe ce se va întîmpla, cînd, în mod regulat, de cîte ori muncitorii se vor aduna să și povestească păsurile—omul fără creer, ivit în sală cu droaie de ipistați, va înăbuși libertatea de a vorbi a oamenilor.

Să bage de seamă guvernul!

Mai mult de cît o bătălie

Presa din Capitală a publicat *in extenso* textul hotărîrii tribunalului de comerț de Iifov.

Importanța acestui act judecătorese, ca și a hotărîrilor secției a II a aceluiași tribunal și a Inaltei Curți de Casație, nu stă în faptul că pretențiile guvernului au fost respinse și că drepturile patrimoniale ale unei societăți particulare au fost consfințite. Neapărat, creditul țării și al Statului, s'au resimțit mult și se vor resimți și mai mult de această împrejurare.

Sunt judecători la București — și aceasta e mult în ochii străinilor, cari dacă esită să vină la noi în țară cu capitalurile lor, apoi este din pricina faimei rele cari s'a făcut de către rău-voitorii justiției noastre.

Procesul de azi al tramvaielor, a rădicat enorm prestigiul magistraturei noastre.

O a doua afacere Hallier, e de-acum imposibilă pentru totdeauna la noi.

Incercările presei guvernamentale de-a calomnia magistratura, au căzut. Aermelina Justiției a eșit imaculată și prestigiul ei s'a rîdicat.

Aceasta în privința fondului procesului.

Acum chestia de drept. Cu prilejul procesului, deschis cu atîta stîngăcie de d. Al. Marghiloman, tribunalele noastre au avut să se rostească asupra punctului dacă judecătorii au dreptul să cerceteze constituționalitatea legilor. Toate insistențele judecătorești, cari s'au rostit pînă în prezent, inclusiv Curtea de Casație, s'au pronunțat pentru afirmativa.

Hotărîrea tribunalului de comerț e în chip splendid motivată asupra acestui punct. Tribunalul se rostește cu limpezime și fără înconjur pentru dreptul judecătorului de-a cerceta constituționalitatea legilor și după ce evidențiază acest drept, fără umbră de îndoială juridică, judecata intră în examenul legei scelerate.

Tribunalul dovedește cu un lux de argumente, cristalizate în considerente de-o plasticitate romană, că legea d-lui Al. Marghiloman calcă nu numai spiritul Constituției, dar și numeroase texte positive din pactul nostru fundamental.

D. Marghiloman a nesocotit dreptul sacro-sanct al proprietății, a prescris, prin lege regulat votată de Parlament, confiscare de bunuri, ceia-ce este oprit prin Constituție.

Tribunalele după ce relevă, ca și secția II, că d. Marghiloman a transpus în articole de lege pledoariile avocaților Comunei și a Ministerului de interne, invoacă un argument, cu deosebire impresionant în toată hotărîrea. Iată, în adevăr, cum se rostește tribunalul de comerț, în considerantele în care stabilește neconstituționalitatea legei din 18 Decembrie 1911:

„Avînd în vedere că acestea fiind dispozițiunile legei din 18 Decembrie 1911, legiuitorul înaintea tribunalului să se pronunțe asupra apărărei Primăriei a statuat asupra motivelor de nulitate ale Societății invocate de Primărie și le-a admis ca neîntemeiate, căci decide, 1) că sub imperiul legei din 14 Aprilie 1909 Societatea avea nevoie să îndeplinească formalitățile de drept comun ca să fie valabil constituită și al doilea că statutele nu erau conforme cu legea din 14 Aprilie 1909 și deci valabil au fost anulate de Consiliul de miniștri și în acelaș timp consideră ca fără ființă societatea pînă la îndeplinirea condițiunilor pe cari la pune;

„Considerînd că așa fiind, legiuitorul din 18 Decembrie 1911 s'a substituit misiunei instanțelor judecătorești și a rezolvit el însuși propunerile făcute de Primărie în apărarea sa, violînd prin aceasta dispozițiunile art. 30 din Constituțiune, după care puterea judecătorească se exercită de Curți și Tribunale și art. 14 după care nimeni nu poate fi sustras, împotriva voinței sale de la judecătorii ce-i dă legea".

S'a spus despre d. Marghiloman că desisează Justiția; tribunalul de comerț a pronunțat un cuvînt și mai grav, d. Marghiloman s'a *substituit*, d-sa și cluburile d-sale politice, Curților și Tribunalelor, și în loc să lase judecătorilor libertatea ca să se rostească într'un proces angajat, d-sa a crezut că poate da judecata pe mîna neisprăviților pe cari i-a ales în Cameră și Senat.

In ziua de 7 Decembrie 1911, d. Take Ionescu a atras luarea aminte a d-lui Carp asupra prăpastiei de care se apropie și care-l va înghiți. Incăpățînat ca totdeauna, d. Carp, îndemnat de duhul rău, atunci la Interne, a persistat,—și profeția d-lui Take Ionescu s'a împlinit. D. Carp s'a prăvălit împreună cu d. Marghiloman în prăpastia deschisă. Alungat din viața politică, debarcat din guvern, d sa e azi înfierat de Justiție.

Un bărbat politic, un ministru al țării, care alcătuește și face să se voteze o lege anticonstituțională, e, în cel mai strict drept public, un criminal politic. Legea responsabilității ministeriale prevede pedepse pentru ministrul care se face vinovat de așa delict politic.

Nu știm dacă d. Marghiloman va fi urmărit penalicește pentru legea de la 18 Decembrie 1911; d-sa însă are în ori-ce caz răspunderea civilă a daunelor pricinuite Comunei și Ministerului de interne de pe urma nesăbuitei sale legi, — acestea le va plăti d. Marghiloman.

Dar ori cît de jos a putut cădea viața noastră, sub guvernarea asanatorului de moravuri, ori cît de păcătos exemplu ar fi dat d. Carp, îngăduind d-lui Marghiloman să calce Constituția, numai pentru a-și răzbuna patimile personale, întîmplarea cu tramvaiele a fost totuși un bine pentru țara noastră. Ea a dat prilejul să se aducă înaintea instanțelor judecătorești chestia dacă judecătorii au dreptul să cerceteze constituționalitatea legilor.

Principiul acesta a fost cîștigat azi și el a intrat în patrimoniul judecătoresc național.

Și aceasta contează mai mult în viața unui popor, bazat pe lege și pe Justiție, de cît o bătăile cîștigată pe cîmpul de onoare.

OAMENI ȘI LUCRURI

Sportul expertizelor

Intr'un ziar săptămînal local—de nuanță naționalistă—se face mare caz de rezultatele unor expertize cerute și ordonate și din care se pot trage începuturi de „probe" asupra originei unor anonime.

O bagatelă complicată cu mahalagizm; o daraveră în care se vorbește de cărți poștale și denunțuri semnate cu nume cunoscute și pe care o parte din „experți" le atribuie unor persoane distinse. Tocmai persoanelor pe care le desemnează și cel interesat în cauză... Deși afacerea este departe de a fi terminată, prietenii celui interesat jubilează prin zisa gazetă; ba încă își permit a adresa celor doi profesori epitetul de „plastografi" și așa mai departe. Naționaliștii sunt modéle de corectitudine și cumpătare publicistică..

Dar să revenim la experți și expertize în domeniul caligrafiei.

Se putea crede, după sute și mii de întîmplări, că va fi definitiv și pentru totdeauna înmormîntată „arta" expertizei scriptice.

Unui muritor simplu, dar cu bun simț, nu-i poate intra în minte în ce consistă priceperea așa zișilor „experți", de a stabili asămănări în domeniul scrisului. Care e diferența între un expert—de obiceiu, presupunem vre-un profesor de caligrafie—și între mine, ori d-ta, cetitorule care toată viața scriem, cetim, facem, prin urmare exercițiii caligrafice și observațiuni—în ale slovelor?

O „artă", sau — ce e și mai mult o „știință" de expertiză? In ce institut, în ce universitate se învață așa ceva? Cu ce specială pregătire se prezintă și pretind... diurne ori,—ce e mai grav—determină păreri și sentințe în conflicte judiciare —așa zișii specialiști?

„Dă-mi două rînduri scrise ale ori cui și ți-l spînzur".... spune un vechiu și suggestiv dicton. E par'că—în parodie—punctul de sprijin, pe care-l cerea vechiul Arhimede, pentru a răsturna Universul.

Zilele aceste în senzaționalul proces al locotenentului italian Paterno, ucigătorul contesei Trigona, s'a vorbit mereu de expertize și contra—expertizei, firește, contrazicătoare. Ar mai lipsi să scape ucigașul grație expertizei, ajutat de eloquența avocaților, după cum grație „expertului"—chimist Șumuleanu, d. Delavrancea a jonglat cu atîta succes într'un celebru proces de la Ploești.

Vor rămînea clasele expertizele de tot felul din procesul Esterhazy-Dreyfus. Se credea că arta, ori știința lui Bertillon,—simbolul experților din toate timpurile și din toate țările va fi socotită drept o amintire urîtă a trecutului. Se credea mai cu seamă, că naționaliștii de pretutindeni cărora le aparține podoaba unei autorități ca Esterhazy, nu vor mai invoca nici odată cunoștințele experților caligrafi. Și—iată că au uitat. Aceasta însă nu obligă pe nici un om de bun simț să mai pună preț pe abilitatea experților cari, odată pentru totdeauna, trebuie înlăturați dintre organele chemate a împărți dreptatea.

Aparatul de mijloace de care se servesc experții e primitiv și absurd, cu totul nepotrivit unei epoce de progres și de pozitivism, unde hipoteza și iezuitizmul grafologilor presumpțioși constituie anacronizme ori aberațiuni. Experții sunt de multe ori adevărați plastografi.

Rodion

Sforțarea de voință

In ori ce lucrare intelectuală prelungită se pot cu înlesnire deosebi două elemente sufletești:

1. Unul reprezentativ — faptul de cunoștință, reflexiunea, luînd cuvîntul în înțelesul lui etimologic.

2. Al doilea voluțional, — ținuta organului nostru psihic, încordarea eului nostru spre a păși spre cunoștință. Nesocotim cu voință elementul emoțional de care n'avem aci nevoe.

Cel din urmă, numit obișnuit fapt de atenție, sau luare-aminte, să-l chemăm spre al deosebi de volițiune, din care se trage sforțarea voinței și să păstrăm numirea obișnuită pentru fenomenele mai bogate, mai complexe, în cari stăpînește această sforțare.

Cele două elemente ale activității intelectuale, ușor de despărțit subiectivicește, pentru cine-i obișnuit cu introspecțiunea, pot fi osebite pînă la un punct și obiectiv. O observațiune făcută de noi în ultima vreme, poate înfățișa acest lucru în chip aproape palpabil. Două fetițe de aceiași vrîstă sunt menite să se facă profesoare de desemn. Una lucrează cu plăcere toată vremea desemnează ori ce-i cade în mînă. Are chemare artistică, se zice; ce întîptuește însă nu-i tocmai de preț. Cealaltă, care nu-și i-a creioanele de cît împinsă de alții, lucrează cu un meșteșug puțin obișnuit la vrîsta ei. Vede, înțelege, știe să reproducă: proporția, perspectiva, așezarea obiectelor, totul e îngrijit, exact viu. — La întîia fetiță stăpînește elementul volițional, la a doua, cel intelectual.

Acum din aceste două elemente ale muncei intelectuale pentru ce dăm noi în școală — și aceasta cu precugetare și stăruință — mai mare însemnătate sforțărei de voință? Pentru ce socotim noi activitatea firească a inteligenței pe planul al doilea și meritul îl dăm în întregime voinței?

Nu discutăm aci teoriile metafizice al căror îndepărtat și greșit răsunet este teoria noastră pedagogică, și considerăm lucrul exclusiv din punct de vedere școlar, apreciindu-l în numele concepțiilor moderne, de utilitate socială și de păstrare cît mai îndelungată a energiei individuale.

După ce judecăm meșteșugul unui dascăl de școală? —După privirea vioae, după ținuta încordată și tonul de convingere în răspunsuri, la elevi. Dar vioiciunea și repeziciunea răspunsului pot fi și simplă mecanizare, adică efectul unei repețiri prea des repetate.

Cultura intelectuală s'ar cuveni însă în primul loc să dea deprinderi intelectuale: acea bună oară a observațiunei prelungite, a cercetărei amănunțite, aceia de a suspenda provizoriu afirmările necontrolate, aceia a introspecțiunei etc.

Dar selecțiunea copiilor din o clasă în alta, și chiar dintr'o școală în alta, clasificările și premiile, după ce principiu se statornicesc? Ce se răsplătește? Inteligența? Nu, silința. — Să nu uităm că aici nu ne ocupăm de cît de cultura inteligenței, nu și de acea a caracterului. — Și ce inseamnă silința în acest caz, de cît deprinderea de a pune întreaga energie actuală în slujba cîștigărei de cunoștinți, deprinderea de a potența sforțarea voluntară, acolo unde inteligența nu e îndestulătoare.

Inteligențe, se zice nu-i de cît un dar firesc și nu poate alcătui cuiva un merit Am putea răspunde, răzemîndune pe acelaș raționament, că exact pentru acelaș motiv, nu se cuvine ca ea să constitue o vină... In graba de a jigni pe cei mulți, nu băgăm de samă că nedreptățim pe cei înzestrați de natură și care prin munca lor bătătoresc calea gloatei. Teoria democratică...

Această concepție, care stăpînește învățătorimea tuturor țerilor, o credem noi și fundamental greșită și primejdioasă. Căci pe cînd inteligența e socotită de ori cine ca țărmurită pentru fie ce moment dat și hotărîtă în primul loc de către moștenire, sforțarea voinței buna voință sau silință, cum i se zice obișnuit, e privită ca o forță în afară de condițiunile fiziologice, o forță ce stă la îndămîna individului ori cînd și de care se poate sluji la infinit, fără primejdie.

E netăgăduit că sforțarea amplifică puterile intelectuale, le înviorează, le împuternicește prin acea că oprind ori ce altă activitate nervoasă (străină punctului luminos al conștiinței) face cu putință proectarea întregei energii disponibile într'o singură direcție. Ea are

rolul une linţi convergente. — nu insă pe acel al izvorului de lumină! Sforţarea, ca ori ce energie psihică, îşi are izvorul în complexitatea psiho-fiziologică, este statornicită de moştenire şi odată cheltuită cu risipă pune în primejdie existenţa individuală mai mult de cît munca intelectuală din izvor firesc. Căci, dacă cursul obişnuit al energiei intelectuale este o cheltuială normală, intervenirea în ori ce minut a sforţărei de voinţă este o risipă anormală.

Psihologiei experimentale îi cade sarcina să cerceteze cu cît mai puţină cheltuială se capătă o cunoştinţă primită în răgaz, de cît sub apăsarea voinţei. Dar dacă n'ar reprezenta de cît forţa inhibitorie de a îndepărta din conştiinţă impresiile care nu se leagă cu scopul urmărit, şi încă ar însemna o cheltuială nervoasă mare, atenţiunea. Ea poate însă să însemne ceva mai mult! Aşa fiind e un abuz primejdios să ţinem copii în o stare de înaltă presiune sufletească, cîte 6—10 ore pe zi, într'un răstimp de 10—12 ani. Impotriva acestui abuz trebue să luptăm cît mai neîntîrziat. El este pricina istovirei numită supramuncă. Nu cîtimea de cunoştinţi, ci intervenirea neîntreruptă a sforţărei voluntare, ci încordarea aceasta de atenţie, reală sau simulată pe care o cerem pretutindeni şi totdeauna, pînă şi în ocupaţiile cele mai mecanice, căşunează risipa de energie din care ia naştere neurastenia.

Asupra acestei chestiuni să ni se îngăduie să atragem luarea aminte a ce cetitorilor asupra comunicărilor noastre de la congresul din Nürenberg 1904 şi Bruxelles 1911.

De ce nu se pomeneşte de supramuncă şi neurastenie în veacurile trecute? Fiindcă numai cei înzestraţi se dădeau muncei intelectuale, către care se simţau atraşi în chip firesc şi pe care o săvîrşiau cu aceiaşi uşurinţă cu care mergeau ori vorbiau. De aci şi expresiunea de seninătate şi răgaz a operelor lor, fie artistice, literare ori ştiinţifice.

Un sprijin de mare preţ dau părerii noastre scrierile d-lui dr. Wagner. Acest învăţat susţine, că activitatea intelectuală cea mai ostenitoare este a profesorului de curs inferior, fiindcă cît ea cere individului, în fiecare minut, noi adaptări, pe de o parte la individualitatea intelectuală a elevului—şi sunt atîţia!—pe de alta la nuanţa specială a fiecărei discipline şcolare. Dar munca de adaptare, vom zice noi, e mai mult sforţare a voinţei, decît activitate intelectuală propriu zisă.

In ultima vreme s'a combătut emulaţia pe temă, că ea ar fi izvorul tuturor sentimentelor antisociale, invidia, ura iar ca urmare s'au suprimat, în ceie mai multe ţeri, premiile, ba chiar clasificările.

Noi vom îndrăzni să zicem că nu emulaţia—adică lupta între puteri aproape egale, ce folosesc mijloace aprope identice—dă naştere pornirilor rele, că obîrşia acestora este aiurea şi că acel mai mare sprijin al înflorirei lor stă tocmai în abuzul sforţărei numai de voinţă.

Psiho fiziologia a dat la lumină o teorie relativă la naşterea ideilor de timp şi spaţiu, care ar putea explica, în mare parte, fenomenalitatea noastră afectivă şi care ar îndreptăţi multe ipoteze metefizice, din cele mai îndrăzneţe, bunoară chiar acea scoţiană, ultraidealistă.

Noi preţuim un corp ca mai greu sau mai mare de cît altul—elementul de relativitate e condiţiunea sinequanon a mentalităţei omeneşti—după sforţarea musculară pe care o facem ca să-l ridicăm sau să-l cuprindem. E foarte probabil, că toate stările noastre sufleteşti, judecate din punct de vedere afectiv, să le preţuim noi după acelaş criteriu. O concepţie, o pasiune, o acţiune să fie socotită ca mai de preţ, mai înaltă, mai meritorie, după sforţarea, după cheltuiala nervoasă mai intensă, ce ne-a constat.

(va urma)

Ana Conta-Kernbach

CABINETUL MEDICAL
AL
DOCTORULUI
IN MEDICINĂ & CHIRURGIE
EDUARD FABINI
IAŞI, STR. PĂCURARI, No. 5, Etajul I
Vis-à-vis de Jockey-Club
(DEASUPRA FARMACIEI)
INTRAREA PRIN RÂPA GALBENĂ
INSTALAŢIUNE MODERNĂ
CONSULTAŢIUNI:
DELA 8—10 a. m. şi DELA 3—6 p. m.
PENTRU
Boale interne
de piept, de stomah, de ficat, de rinichi, de intestine, etc.
ŞI
Boale de Femei
TRATAMENT MEDICAL AL AFECŢIUNILOR
DE ORDIN
GINECOLOGIC

Banchetul revistei „România viitoare"

Duminică a avut loc la via d-lui A. A. Badareu de la Copou, banchetul oferit comitetului de redacţiune a revistei „Romînia viitoare" din Bucureşti, la care au luat parte pe lîngă profesorii din Bucureşti, numeroşi profesori din Iaşi, cari au legături cu zisa revistă.

Au participat următorii profesori:

A. A. Badareu, I. Otescu, T. D. Speranţia. T. Criveţ, N. Clinciu, Virgiliu Popescu, Stere Enăchescu, Stroescu, Stănescu, Coman, Gh. Ştefănescu, Bran, Fotino, profesori secundari în Bucureşti, Gh. Taşcă, docent universitar la Bucureşti, Cîmpineanu, Mihăileanu, institutori din Bucureşti, V. Buţureanu, Tabacovici, profesori universitari, dr. Ştefănescu-Galaţi, docent universitar, Gh. Lascar, Vasile Teodoreanu, C, Hogaş, Em. Constantinescu, I. Constantinescu, Gh. Ghibănescu, I. Prassa, V, I. Radu, Stănilescu, Em. Bardasare, Dimitriu, Agapescu, Scorpan, Ghiga. Bucovineanu, Atanasiu, Enrico Mezetti, Aurescu, Mihailescu, profesori din Iaşi, V. Munteanu, C. Buţureanu, I. Virlănescu, Andriescu, L. Grecea, Zaharia, Sebastian, institutori din Iaşi, Vesblanu institutor din Huşi, şi Toma Zaharia institutor în Hîrlău.

Au ţinut cuvîntări d-nii I. Otescu, dr. Ştefănescu-Galaţi, T. D. Speranţia, L. Grecea, N. Clinciu, Gh. Ghibănescu, Cîmpineanu, Victor Munteanu, D. Stănescu. Au trimis telegrame de urări d-nii Cecropide şi Nestorescu, institutori din Bucureşti. La sfîrşit a luat cuvîntul d. A. A. Badareu.

Discursul d-lui A. A. Badareu

Iubiţi prieteni,

De sigur că vă aşteptaţi ca pe lîngă urările bune ce fac pentru revistă, să auziţi şi politică la via de la Copou. M'aţi potrivit însă, într'o zi grea pentru vorbit politică, de oare ce de cîtva timp am avut sentimentul, că dacă eu voiu suspenda vorbirea de politică, vom ajunge mai repede la rezultatul după care eu umblu. Dacă n'am ajuns la acest rezultat, de sigur că poate şi partidul nostru are o vină, dar poate o am şi eu, fiind-că am vorbit prea des. Eu sunt şi astăzi un mare partizan al concentrărei şi chiar dacă aşi fi astăzi in ajunul unui guvern conservator-democrat pur, aşi fi încă mai mare partizan al ei; pentru aceea cred că prin tăcerea mea trebue să contribui a grăbi această soluţie.

Din cuvîntările d-voastră am înţeles, că cunoaşteţi destul de bine pulsul situaţiunei şi vă afirm că în adevăr partidul nostru, fie singur, fie concentrat, va fi chemat în curînd să dea măsura puterei lui şi în acelaş timp, cum aţi arătat că bănuiţi, voiu fi chemat şi eu să dau măsura puterei mele în viitorul guvern, Am mai înţeles că vă închipuiţi, că în viitorul guvern, partidul nostru va fi chemat să conducă instrucţia.

Mărturisesc însă, că pe mine nu mă încîntă perspectiva ca eu să conduc instrucţiunea publică; nu mă încîntă fiindcă ministeriatul meu m'a învăţat să recunosc, că dacă de rîndul trecut am venit prea curînd la Justiţie, acum vin prea tîrziu la instrucţie. Am venit în data trecută prea curînd la justiţie, fiind-că eram un om nou, ridicat de jos şi venit din provincie şi fiindcă sunt convins că puterea unui ministru e formată şi din creditul lui public, pe care eu nu-l aveam. Creditul public zicea despre mine, că nu sunt decît un abil elector, care ştiu să trag oamenii de mînecă în scopuri electorale, în cît ministeriatul meu a avut în aceste condiţii mari dificultăţi şi a fost mult mai puţin util de cît ar fi fost dacă eu aveam creditul public. Totuşi, prin oare care reforme şi idei în atmosfera justiţiei, de sigur că am contribuit la echilibrul justiţiei, iar ca sentimente de persoane am contribuit la compensarea lipsurilor trecute şi la crearea de alte atmosfere.

De sigur că magistraţii cînd se aşează pe scaunul lor, nu sunt numai specialiştii legaţi de acest scaun, ci au şi ei sentimente omeneşti, legături omeneşti. Prin situaţia lor socială sunt chemaţi în afară de specialitatea lor, să creeze atmosfere şi curente, în cît une ori în interesul echilibrului forţelor din ţară, este nevoe ca personalitatea lor civilă să'ţi fie părtaşă.

Ei bine, partidul liberal îşi crease de sigur în justiţie o atmosferă extraordinară, atmosferă care nu influenţează numai hotărîrile, dar chiar în ţară formează orientări şi curente. Magistratul ca om cult, de elită, este un factor social de o importanţă extraordinară; cînd în cercul lui, magistratul îşi spune sentimentele, trei sterturi din auditor îl cred, şi crează în acest mod atmosfere chiar de ordin politic şi social, fiind-că părerea lui cîntăreşte. Este o forţă socială colosală, tocmai fiindcă suntem o ţară dirijată de o oligarhie şi fiindcă el face parte din oligarhia reală, care cîrmueşte ţara. In ziua cînd am venit în minister alături de Take Ionescu, am avut preocuparea că în conducerea partidului să existe şi preocuparea formărei de curente şi opiniuni; partidul conservator n'a avut nici odată o direcţiune conştientă, în cît pentru aceasta am cercat a face o problemă din chestiunea conducerei partidului.

Fiindcă incidental am ajuns şi la chestia conducerei partidului, vă pot asigura că nu este nici o chestiune de ambiţie în chestiunea şefiei; puteţi spune peste tot şi puteţi spune că o ştiţi de la mine, că Take Ionescu nu vrea şefia pentru titlu şi ambiţie personală, ci vrea o schimbare în direcţiunea partidului, o direcţiune perseverentă conştientă, în sensul unei orientări conştiente. In guvernul trecut Carp, pe lîngă valoarea numelor, au fost forţe de primul rang, dar din cauza lipsei de diriguire, au ajuns la neputinţă şi la ridicol. Ei bine şi pe mine ca şi pe Take Ionescu ne preocupă chestiunea acestei uniformităţi de conducere; să nu credeţi însă, ceea ce se spune, că aşi fi nedespărţit şi nedes'ipit de lîngă şef; nu cred că este om care să vină mai rar în contact cu el, fiindcă cunosc ce crimă fac mulţi cari vin prea des în contact cu el, răpindu'i un timp care în fiecare secundă poate fi întrebuinţat cu folos pentru ţară şi partid.

Ei bine, cînd chestiunea acestei diriguiri conştiente ne preocupă în aşa grad, ori cît s'ar fi spus că primenirile în magistratură, cînd sunt făcute de un advocat, au în vedere numai preocuparea de viitoarea lui advocătură, cred însă că din această lucrare în aparenţă antipatică, a rămas social foarte mult; căci această elită socială, magistratura, care manifesta toată pentru partidul liberal, astăzi are foarte multe elemente, care nu se sfiesc să comenteze evenimentele la ordinea zilei, trădînd o simpatie pentru partidul conservator sau conservator-democrat.

Şi la instrucţie am să viu—dacă voi veni—în împrejurări pe care nu le cred favorabile, fiind-că viu după o mare încercare la care am fost supus de corpul profesoral; de aceea cred că viu prea tîrziu la instrucţie, fiind-că cu un an înainte aveam toată credinţa în corpul profesoral, dar acum sunt după foarte crude încercări şi decepţiuni. Am avut foarte mari idei despre valoarea politică a corpului profesoral; am crezut că acest corp, eşit cu măsură dintr'o clasă modestă, este pregătit prin educaţia lui măsurată, să-şi găsească independenţa politică, fiind că e pregătit la oare care idei şi sentimente şi fiind-că nu e arivist. Credeam că chiar prin felul ocupaţiunei sale, un om care ştie că 30 de ani nu poate fi de cît învăţător, este lecuit de boala arivismului. Am văzut, însă, că chiar între învăţători arivismul a pătruns, ca şi în toate păturile sociale, ceea ce este în parte explicabil în frigurile care cuprind toate straturile sociale într'o ţară nouă; acest arivism este o mare primejdie, fiind că e lipsit de ori ce utilitate pentru mersul treburilor publice.

Nu consider, însă, că dacă a venit ceasul să fiu ministru, aceasta ar fi o condemnare la munca silnică; faci în aceste împrejurări ceea ce crezi util. Eu cred că în acţiunea mea am să mă diriguesc după două idei fundamentale:

Simt mai întăi că şi în corpul profesoral este nevoe de acelaşi echilibru al forţelor şi sentimentelor ca şi în magistratură. In corpul profesoral oamenii cari au hrănit sentimente favorabile pentru direcţiunea viitoare a partidului conservator, au rămas în urmă cu vre-o 10 ani, pentru că de la ministeriatul lui Take Ionescu încoace, acei cu simpatii pentru Take Ionescu, n'au avut în ministerul de culte nici măcar oameni neutri, ci numai nişte adevăraţi calăi. Cum că în această orientare voi trebui să fiu ajutat de toată răbdarea d-voastră, o înţelegeţi bine, căci dacă vom ajunge singuri nu putem să ne războim cu ambele partide, iar de vom ajunge împreună cu ceilalţi, am nevoe de aceeaşi toleranţă din partea d-voastră pentru că drepturile cîştigate nu se pot lua, nici nu se pot găsi pretexte pentru a ridica situaţiile căpătate. Puteţi fi, însă siguri, că sunt un om care, cînd am o treabă de făcut, nu dorm, mă gîndesc mereu la ea, în cît voi face totul pentru a restabili echilibrul care lipseşte.

A doua orientare a activităţei mele priveşte o chestiune de tactică: eu sunt un vechi sindicalist, nu prin ideile anarhiste, ci în înţelesul cel bun al cuvîntului. La 2 săptămîni după constituirea partidului nostru am întrunit la Nicu Xenopol pe toţi fruntaşii noştri şi le-am arătat că am făcut o croială care poate să ne ducă la glorie, dar ne poate duce şi la o muncă stearpă.

Ca să ne ducă la glorie să luăm programul nostru şi să scoatem din el formule care să se adreseze la diferitele categorii sociale, la profesori, preoţi, învăţători, meseriaşi, comercianţi şi să arătăm tuturor acestor categorii că avem preocupări serioase de problemele şi nevoile lor reale. La a doua întrunire a acestui cerc au participat pe jumătate din numărul celor de la prima întîlnire, iar la a treia întîlnire mi s'a spus că se introduce anarhia în organizaţia noastră politică de la Bucureşti şi se creează organizaţii separate. Atunci am renunţat la ori ce organizaţie.

Cred însă, că aceasta este lupta viitorului, pe categorii sociale, după tactica sindicalistă. Această tactică e mai ales folositoare în o ţară ca a noastră, în care chiar legătura în sinul unui partid politic e foarte artificială; chiar în partidul nostru, care ca disciplină pare cel mai ideal din toate 3 partidele, cîţi din noi au zilnic legături între ei în afară de politică? Aceasta din pricină că suferim cu toţii de o mare boală, aceea de a nu se vorbi nici o dată între 6 ochi macar, ci cel mult între 4; chiar între fruntaşi, legătura e tot numai închinarea la acelaşi om.

Tocmai fiind că nu avem instituţiuni sau organisme vii cărora să ne adresăm, cred că trebue create alte organisme reale, care nu pot fi decît categorii organizate sindicalist, după un ideal social compatibil cu starea actuală de lucruri din ţară.

Acum vă puteţi explica de ce eu, de şi nu mai fac parte din corpul didactic, m'am lăsat violentat de prietenii care m'au făcut să iau direcţiunea revistei „Romînia viitoare" şi să caut, împreună cu prietenii cari i s'au devotat, să împedicăm greşelile acelora cari ne-au procurat decepţii. Greşelile individuale sunt pesibile numai cînd solidaritatea e mică şi în grupuri mici; în grupurile mari e mai mare instinctul de progres şi de conservare; de aceea în greşelele individuale ale corpului didactic, mărimea greşelei a mers în raport invers cu întinderea grupului: mult mai mare în corpul universitar arivismul ne şi dă în spectacol sub forma cea mai tristă, cum a fost cazul cu rectoratul de la Bucureşti. Increderea mea este în categoriile foarte numeroase, căci acolo instinctul de conservare, împedică pe individ de a eşi uşor din grup. De aceea cred că corpul învăţătoresc e cel mai statornic, căci sus arivismul individual face corupţia mai uşoară, fiindcă grupul e mic. De aceea corpul învăţătoresc va avea toată solicitudinea ce merită, din pricina credinţei ce am, că e un organism mare, în care se poate dezvolta mai uşor solidaritatea de clasă şi din pricina credinţei că, cît timp omul e pradă interesului individual, ie un factor social foarte inferior; numai cînd simte coatele şi cînd totul este organismul din care face parte, numai atunci fiecare celulă asigură viaţa unui astfel de organism.

Ori care ar fi, însă, decepţiile politice, puteţi spune la neutri şi la adversari că cred în valoarea corpului profesoral, cred în rostul lui; regret că arivismul a făcut ravaje, doresc leacul cel mai iute, dar nu uit ziua de eri din cauza celei de azi; nu uit că s'au luptat ca nişte eroi şi nu uit că chiar corpul universitar, care azi merge pe panta ce s'au arătat, a dus lupte eroice pentru progres.

Nu uit de aseminea că corpul profesoral secundar a servit poate de naş al acelei lucrări politico-sociale pe care adversarii o numesc takism; ridicarea lui Take Ionescu de asupra celorlalţi fruntaşi ca ministru de resort, i-a făcut o corpul didactic secundar, în împrejurări care nu's străine de criza actuală din partidul conservator.

D. Carp cu totul sufletul lui larg în aparenţă, a avut totdeauna ochiul pe Take Ionescu şi i s'a părut că'i stă în cale. Vă încredinţez că are credinţa că fără Take Ionescu cursul vieţei sale ar fi fost altul, şi nu s'a sfi t a spune că ar fi fost şeful partidului chiar de la 1891, dacă Lascar Catargiu n'ar fi avut atunci aghiotant pe Take Ionescu. Ei bine d. Carp se înşală; Lascar Cataegiu a fost după mine omul care a avut cea mai justă instituţie de oameni în această ţară; a învins prin perseverenţa şi prin acea orientare justă, care l'ar fi dus la izbîndă chiar fără Take Ionescu. Totuşi d. Carp a încercat o dată în mod infam a îngropa pe Take Ionescu, în ziua cînd, la congresul de la Teatrul liric, a vorbit de Take Ionescu ca de advocatul falşelor testamente. La această infamie s'a produs o reacţiune energică, care a avut cel mai mare răsunet în corpul profesoral, iar la 15 zile după aceia, corpul profesoral a dat lui Take Ionescu un banchet care a fost piatra de bază a tak smului.

Cînd, deci, acest corp didactiv a avut un astfel de moment de eroism, puteţi crede că ori care i-ar fi greşelile de azi şi de eri, voi ţine totdeauna socoteală de actul amintit mai sus.

Socot, însă că ziua de mîine va fi mult mai bună decît cea de azi şi de eri; am însă regretul că atîţia oameni de acţiune, au perdut vremea în cuvinte şi lupte sterile, iar în ce mă priveşte pe mine, a cărui activitate o puteţi vedea şi din faptele mele şi din creaţiile economice pe care le-am putut realiza în ceasurile furate politicei, chiar dacă n'aţi ajunge la convingerea că aceste creaţiuni arată o activitate folositoare, totuşi veţi trebui să ziceţi că e un mare pacat că am petrecut atîta vreme afară din guvern.

Sunt încîntat că rîndurile noastre, n'au fost şi mai decimate şi vă doresc să munciţi în viitor cu aceleşi entuziasm şi spor, iar dacă viitorul apropiat ne va pune la încercare, acei cari veţi fi numai colaboratori şi nu veţ avea răspunderea, să aveţi în minte că cel mai mare bine ce-l puteţi face şefilor, este să le daţi liniştea, şi pentru asta trebue să aveţi şi o mare răbdare şi să ne faceţi şi un mare credit. In ce ne priveşte vă încredinţez că vom fi la înălţimea creditului ce ne-aţi acordat pînă azi şi vom şti să răspundem şi creditului ce ne veţi continua mîine.

INFORMAŢIUNI

❑ O delegaţiune de 25 ţărani, în frunte cu d. N. Bancea, învăţător din Humuleşti, vor pleca în ziua de 26 Mai la Ruginoasa, la Mormîntul marelui Domnitor, pentru a depune o coroană. De acolo delegaţia va pleca la Iaşi pentru a asista la desvelirea statuei, în ziua de 28 Mai.

La 28 Mai, aceiaşi delegaţiune va merge la mormîntul marelui scriitor I. Creangă, la cimitirul Eternitatea din Iaşi, unde se va face o panachidă. Şi va depune şi aci o coroană. Va vorbi d. Bancea.

❑ D-ra Zoe Marie Lambrino, fiica d-nei şi d-lui general Lambrino, comandantul corpului IV armată, s'a logodit cu d. George Tuduri, deputat de Iaşi.

Felicitări.

❑ Soc'etatea „Avîntul" din Bucureşti a cumparat încă o moşie în Moldova: Curseşti-Toporeşti (Vaslui), pe preţ de 793000 lei.

❑ Agata Bărsescu s'a stabilit în Berlin şi se va devota cu totul scenei germane.

❑ Farmaciştii-diriginţi din Iaşi întruniţi ieri, la o agapă, la via d-lui dr. Căpăţînă, au pus bazele unei societăţi a farmaciştilor, secţia Iaşi.

D. dr. Konya Senior a fost ales preşedinte, domnii Werner şi Jellea, vicepreşedinţi, d. Rotbard, secretar, şi d. Flach, casier.

❑ Şedinţa Societăţei de Ştiinţe din Iaşi, va avea loc azi, Marţi, 22 Mai 1912 la ora 8 jum. seara, în amfiteatrul Laboratorului de Fizică a Universităţei; la ordinea zilei fiind, comunicările ce urmează:

D. prof. A. Popovici: Contribuţii la flora micologică a judeţului Suceava.

D. docent P. Bogdan: 1) Calcul de raze moleculare. 2) Relaţii între coeficientul de compresibilitate la licide şi presiunea interioară. 3) Hidrat feric coloidal

❑ D. inspector şcolar Dafinescu din Iaşi, a vizitat şcolile particulare filantropice spre a verifica cererile adresate Casei Şcoalelor pentru reduceri şi scutiri de taxe de examen.

❑ Pînă se va găsi soluţunea cerută de comitetele corporaţiilor şi breslelor ca să aibă la dispoziţia lor localurile şi pe funcţionari — astă-zi în corespondenţă exclusivă cu casa centrală — zisele comitete preferă a se aduna de o camdată într'un local particular din Tataraşi

Aviz d-lui Stroja — Scherlock Holmes.

❑ La teatrul naţional se repetă actualmente „Oedip Rege" şi „Misantropul". Se va repeta de asemenea o piesă din repertoriul lui Ludwig Fulda.

❑ Se crede că congresul meseriaşilor din ţară va avea loc în Iaşi numai în ziua de 28 Mai, Luni, pentru a se evita coincidenţa cu solemnitatea inaugurărei statuei lui Cuza şi cu prezenţa în Iaşi a M. S. Regelui.

❑ Studenţii din Iaşi şi Bucureşti, aparţinînd centrelor, au remis o cerere comitetului serbărilor, propunînd ca să-i fi permis d-lui N. Iorga să ţie un discurs la desvelirea statuei.

Comitetul va cerceta astă-zi propunerea.

❑ Epilogul bandei tragice din Paris ni'l arată cinematograful Pathé Freres din noua grădină Pathé Freres (vis-à-vis de libraria Socec, lîngă Administraţia Financiară). In programul de astă seară Mercuri, ni se redă exact prinderea şi omorîrea celorlalţi doi hoţi automobilişti Garnier şi Valet la Mogent-sur-Marne. Siniştrii bandiţi, au luptat 9 ore contra poliţiei şi trupelor în număr de peste 500 de oameni, Bandiţii au tras peste 800 gloanţe şi au rănit grav şase poliţişti. Insuşi Lipine, prefectul Poliţiei Parisului conducea lupta contra acestor bandiţi. Vederile acestea sunt luate fidel după natură.

Pprogramul de astă seară cuprinde apoi:

La frontariile Norvegiei.—Răsbur area americană.—Armata franceză.—In vîrtejul vieţei. Roman contimporan însufleţit. Film danez de mare artă, în două părţi de cinematograf.—Cele cinci graţii.—O patriotă americană.—Tîndală înamorat.

Reprezentaţiile au loc şi pe timp ploios, de oare-ce s'au construit refugii, cari servesc de adăpost.

Mîne Mercuri program nou: Lucreţia Borgia, după romanul istoric al lui Victor Hugo.

ULTIME INFORMAŢIUNI

❑ *Este dorinţa M. S. Regelui ca din partea fostului comitet al statuei să vorbească numai d. Gr. Ghica Deleni, sau, dacă acesta va refuza, să nu vorbească nimeni din acel comitet.*

Primarul Iaşului va pleca să comunice aceasta d-lui Ghica la Deleni.

Tot după dorinţa Suveranului, nici un consul din Iaşi, nu va fi învitat.

❑ *D. Arion, ministru de interne, soseşte mîine dimineaţă în localitate.*

D-sa va fi găzduit de d. Meisner.

D. Arion, după plecarea Suveranului, va face o inspecţie în judeţ, însoţit de inspectorul administrativ Lupu Costache.

❑ *In palatul mitropolitan au fost rezervate pentru Auguştii oaspeţi şi suitele lor cele şease saloane cu vederea înspre catedrală.*

O parte a mobilei a fost adusă de la casa Müller din Bucureşti, tot din Bucureşti au fost aduse şi serviciile de masă.

La cele două dejunuri şi două dineuri, vor fi invitate cîte 20 persoane. La dejunul de Duminecă, singurul la care va asista M. S. Regele, vor fi invitaţi: trei miniştri, patru foşti miniştri (d-nii Gane, Poni, Badareu şi Grecianu); d. Gr. Ghica Deleni; primarul, prefectul judeţului, generalul Lambrino, Mitropolitul, Episcopii Dunării de jos şi Romanului, primii preşedinţi ai Curţii şi Tribunalului.

❑ *M. S. Regele va pleca Duminecă, la oarele 4.30, din Iaşi la Zorleni (Tutova) pentru inspectarea orţelinatului „Principele Ferdinand".— instituţie creată de Suveran în 1897, cu prilejul însănătoşirei A. S. R.*

Suveranul va dormi în gara Zorleni, în trenul regal şi Luni dimineaţa se va înapoia în Bucureşti.

Principii Ferdinand şi Carol vor pleca din Iaşi Luni seara, cu acceleratul de nouă ore.

❑ *Se zvoneşte că la Sediul companiei de jandarmi rurali din Iaşi, se petrece lucruri extrem de grave. Vecinii povestesc că, în cursul săptămînii trecute, se auziau* **valete, gemete şi strigăte înfiorătoare;** *că bătuţii ar fi fost aduşi sub santinele din Penitenciar, că dinşii ar fi ţărani. Se mai spun o sumă de lucruri de o gravitate excepţională. Inregistrăm zvonul încă, sub toată rezerva. Am luat, însă, măsuri pentru adunarea informaţiunilor, şi ori cine ar fi vinovaţii nu ne vom sfii a i demasca, spre a-i sili să-şi ispăşească vina.*

Aviz d-lor Prim Procuror şi Procuror general. Ar fi de dorit ca d-lor, în calitatea lor de păzitori ai legii, să se informeze imediat, căci sunt mai în măsură să o facă, şi să ia măsurile de rigoare contra agenţilor abuzivi.

Noi ne vom face datoria.

❑ *Din ordinul procurorului general, parchetul a deschis cercetări contra comisarului de siguranţă Iordăchescu şi comisarului secţiei I a Becarian, bănuiţi ambii că ar avea ţinute foarte luşe în afacerea poivitoare pe numita Ana Loster.*

In ce priveşte pe comisarul de siguranţă, contra lui există 2 acuzări precise: 1) procurorul general aflînd din ziare despre afacere, a telefonat comisarului de siguranţă, să i spună ce este adevărat. Comisarul a respuns textual: „în această afacere fiind amestecate unele persoane sus puse sunt împedicat a vă face raport prin telefon, ci trebuie să vin să vă raportez verbal".

Procurorul general a rămas nu puţin stupefiat, cînd a constatat că comisarul de siguranţă nu are nimic să-i raportezo.

Ceialtă acuzare constă în următoarele: aflîndu se că în una din seri, numita Ana Loster a venit la 2 persoane străine, la otelul Continental, şi cum ea a fost adusă în birjă cu un cal, s'a dat ordin să se cerceteze şi să se afle care a fost birjarul, care a adus-o la otel.

Din cercetările parchetului s-a aflat, că comisarul de siguranţă a dat ordin ca să se înceteze cercetările în privinţa birjarilor.

In ce priveşte pe comisarul Becarian, acuzarea ce i se aduce consistă în faptul c'a făcut să dispară un corp delict.

Judecătorul de instrucţie Radovici instruieşte această nouă latură a afacerei Loster.

❑ *Se afirmă, că întreaga lemnărie ce s'a întrebuinţat pentru decorarea oraşului, cu prilejul serbărilor universitare, a dispărut, fără a i se putea da de urmă. Din 527 stâlpi, a cărora cost se urcase la 8000 lei, nu se găsesc de cît 27 de stâlpi, iar 500 au dispărut cu totul, fără a se putea şti întrebuinţarea.*

In total comuna a fost furată de o sumă, care trece de 16,000 lei.

O anchetă se impune.

❑ *Comitetul serbărilor se va întruni din nou mîine, Mercuri, ora 10 dimineaţa, la Universitate. La şedinţă va lua parte şi d. ministru Arion.*

❑ **Domnul I. Kalinderu va sosi Duminică dimineaţa în Iaşi.**

❑ **Comitetul serbărilor va hotărî astă-zi ca d. Iorga să nu vorbească la desvelirea statuei de oare ce oratorii au fost fixaţi.**

❑ **Serbările din Iaşi.** — Direcţia generală a C, F a acordat 50 la sută reducere pentru călătoriile la Iaşi şi îndărăpt cu ocazia serbărilor.

Iată înştiinţarea ce a trimis-o, în această privinţă, direcţia C. F.:

La 27—28 Mai 1912, avînd loc la Iaşi mari serbări, se acordă reducere de 50 la sută. Biletele se vor elibera cu preţul întreg, de la plecareaa din staţia de prezentare şi vor fi valabile şi pentru întoarcere din Iaşi. Vor fi valabila numai pentru clasa pentru care s'a luat biletul la ducere, indiferent de categoria trenului.

Intreruperile de călătorie nu sunt admise.

Biletul de călătorie va rămînea întreg în mîinele călătorului, pînă la întoarcerea sa.

La ducere biletul se va perfora la partea superioară şi la întoarcere la partea inferioară.

— Primarul şi întreg consiliul comunal din Hârlău vor veni la serbări. Se va depune o coroană.

— Societatea ofiţerilor veterani „Virtutea Militară" a delegat o comisiune, care s o reprezinte la serbări.

Sub presedinţia generalului Skeletti, care va ţinea un discurs, comisia se compune din domnii: colonel G. Lupaşcu, colonel V. Dimitriu, loct.-colonel Mladian Manolescu, Ion Constantinescu şi maior G. D. Lupaşcu.

— O mie de veterani din ţară, în frunte cu d. Pompei Popescu şi-au anunţat sosirea în Iaşi.

Tărăniniea din Roman, după cum anunţă revizorul şcolar al judeţului, va fi reprezintată la serbări prin 48 primari rurali şi 48 învăţători. Ei vor depune pe soclul statuei, o coroană cu inscripţia: „din partea sătenilor şi învăţătorilor jud. Roman — închinători Marelui Domn".

— Fiul lui Moş Roată şi Dumitrie Solomon—fostul surugiu al lui Cuza-Vodă.

Judeţul Putna va fi reprezintat la serbări, precum comunică prefectul Enibace, prin 25 săteni. Intre ei se vor afla fiul lui moş Ion Roată de la Cîmpuri, care tînguindu-se lui Cuza-Vodă, că a fost bătut de un dregător, a fost sărutat pe obraji, drept satisfaaţie de Domnitor.

Va fi şi săteanul Dumitru Solomon, fostul surugiu al lui Cuza Vodă, care scăpase viaţa Domnitorului cu prilejul unei inspecţii la o monastire, în timpul secularizării avcrilor monastireşti.

— Profesorii universitari din Iaşi, întruniţi ieri, au luat cunoştinţă de programul sărbărilor.

❑ **Crima de la Blaga.** —In noaptea de Vineri spre Simbătă, o crimă îngrozitoare a fost comisă la conacul moşiei Blaga, proprietatea d-lui Al. Handoca, cunoscutul nostru concetăţean.

Iată aproape exact cele petrecute. Pe la orele 9 seara, d. Ion Handoca, administratorul moşiei, tocmai se desbrăcă, pentru a se culca, cînd cine-va bătu în geam.

După cum se dovedeşte prin mărturisirea unei fetiţe, servitoare, se auzi glasul lui Neculai Irimia, vatavul moşiei, care chemă afară pe administrator, zicîndu i că a prins pe hoţul Barangă, furînd găini.

D. Ion Handoca, recunoscînd voacea vatavului seu, nu bănui cursa ce i se întinse şi nearmat, deschise uşa şi eşi în ceardacul casei.

Dar abia făcuse un pas, cînd cine-va se repezi asupra lui, şi îi puse mîna în beregată.

D. Handoca—după mărturisirea fetiţei, care din uşa casei, asista fără de voie la această scenă,—recunoscînd pe vataful seu, i zise: „—De ce mă omori Neculai, ce reu ţi-am făcut?"

Dar nu isprăvi bine vorba, şi un alt bandit se repezi asupra lui, şi îi străpunse beregata cu un instrument ascuţit, după unii un stilet, după alţii o sulă.

Nevinovata victimă, abia făcu cîţiva paşi spre casă, unde căzu jos, zicînd: soţiei m'au omorît hoţii."

Până în cîteva secunde îşi dădu ultima suflare.

In acest timp, d-na Handoca, care se afla în casă, începu a ţipa şi a striga ajutor. La ţipetele ei se deşteptă şi un frate al d-sale, care se afla în acea noapte la conac.

Bandiţii, patru la număr, îngroziţi de aceste ţipete, o luară la fugă. In drumul lor trecură pe la moară, unde proectară să comită o hoţie, însă de aci au fost alungaţi de mecanic, care trăsese o salvă de puşcă în aer.

Curînd după aceasta, începură cercetările, făcute în primul rînd de administratorul de plasă Gingir.

S'a constatat că porţile curţei, erau deschise şi cîinii dispăruţi. Astfel primele bănueli, căzură asupra vre'unui cunoscut în Casă.

In spre ziuă, se întoarse la conac vataful Neculai Irimia, avînd mînele legate şi zicînd că a fost legat de hoţi, dar că în urmă s'a luat după dînşii, însă nu i-a mai găsit.

A doua zi sosiră la faţa locului d. Zagoriţă, judecător de instrucţie şi Neculau procuror, pe lîngă trib. din Vaslui.

Cercetările începură din nou şi cu energie.

Neculai Irimia, confruntat cu servitoarea, nega că el ar fi fost acela, care a chemat afară pe stăpînul seu.

Dar în sarcina sa, veni o nouă mărturisire. In adevăr, un copil al d-lui Handoca, declară că vatavul, promiţîndu i bomboane, l'a întrebat unde ţine tata deobiceiu banii, pe cari îi aduce din Iaşi.

Faţă cu aceste dovezi, Neculai Irimia se hotărî eri, la orele 12 să mărturisească.

El declară că în adevăr a fost părtaş la crimă, pe care a făcut-o împreună cu un anume Dănilă Enăchescu din Iaşi,

Ceilalţi doi au fost aduşi de Dănilă, şi nu i cunoaşte.

Neculai Irimia, indică locuinţa lui Dănilă, în mahalaua Frumoasa, în dosul atelierilor căilor ferate.

D. Neculau, procuror de Vaslui, sosi aseară în Iaşi, şi cu autorizaţia parchetului local, începu cercetările pentru prinderea lui Dănilă.

Acasă nu fu găsit. Insă spre dimineaţă a fost găsit pripăşit la o moară, de unde a fost ridicat şi dus la siguranţă.

La început el negă totul, zicînd că nici nu cunoaşte pe Irimia Neculai, vatavul moşiei Blaga.

S'a aflat însă, că Dănilă lucrase la via d-lui căpitan Străjescu, care a fost invitat la siguranţă, spre a se stabili identitatea criminalului.

D. Străjescu, recunoscînd pe Dănilă, şi-a amintit, că în acea vreme, a lucrat la via sa, împreună cu Neculai Irimia, care apoi a intrat ca vataf la moşia Blaga.

Faţă cu această afirmare, Dănilă n'a mai putut tăgădui şi a mărturisit că în adevăr cunoaşte pe Neculai Irimia, dar că e străin de crimă.

Cercetările ulterioare au mai arătat, că în adevăr în noaptea crimei spre Simbătă, Dănilă a lipsit din Iaşi.

S'a mai constatat că tot în noaptea ceia a lipsit din comuna Buciumi, tatăl şi fiul lui Neculai, bănuiţi că ei făceau parte din banda care omorise pe Ion Handoca.

Totuşi bine legaţi, au fost azi transportaţi la Blaga unde ancheta continuă.

❑ **Scandalurile d-lui Stroja.** — „Inteligentul" prefect al Iaşului ţine să fie consecvent.

De aceea pentru a doua oară, cu de la sine putere şi cu intenţia vădită de a face pe agentul-provocător, şi în speranţă de a da ocaziune să fie ultragiat în exerciţiul funţiunii, invadează într'o sală de întrunire paşnică, în tovărăşia inevitabilului deputat Scorţescu şi însoţit de un aparat de poliţişti şi gendarmi.

Aşa a făcut Duminică sosind tocmai cînd lucrătorul Stanciu terminase cuvîntarea, în care a stăruit asupra unor îndreptări ce ar fi de făcut legei meseriilor spre mulţumirea meseriaşilor. Cum însă, de astă dată, nu mai avea pretextul că se ţine adunarea sub cerul liber şi cum s'a găsit în faţa unei imense mulţimi, îndîrjită de îndrăzneala şi ilegalitatea poliţaiului abuziv, s'a recurs la un truc.

Incercarea salariatului Scorţescu de a vorbi meseriaşilor n'a reuşit, căci a fost huiduit şi silit a părăsi tribuna, aproape cu capul în jos, s'a interpus abilul domn Cerkez—învitat la întrunirea meseriaşilor— care a invitat mulţimea la Camera de Comerţ, sub motiv că în sala de întrunire fiind şi numeroşi meseriaşi străini, adunarea n'ar fi constituţională.

In cîte-va minute sala Camerei de Comerţ se umplu, dar fu neîncăpătoare. Se umplu şi scara şi curtea, iar preşedintele Camerei de Comerţ, huiduit toată vremea, nu parveni să iee cuvîntul. In cele din urmă prin mijlocirea unora din reprezentanţii meseriaşilor anunţă că va patrona d-sa o întrunire publică într'o sală mare, iar pînă atunci să intervină a se suspenda legea.

Cum însă lucrătorii nu primiau nici o aminare, d. Cerkez împreună cu doi meseriaşi porniră în căutarea prefectului.

Acesta însă plecase la Sirca, în automobil, de convenţă cu preşedintele Camerei de Comerţ care joacă un rol dubios în toată isprava de eri. Camera de Comerţ fu în stăpînirea exclusivă a mulţimei, puternicii zilei—împreună cu grozavul Scorţescu—ne mai îndrăznind să dea ochii cu meseriaşii.

Aceştia vor sili pe d. Cerkez să-şi ţină toate angajamentele luate.

In acelaşi timp „Uniunea evreilor pămînteni" a trimis o delegaţiune în Capitală pentru a expune d-lui ministru de interne procedeurile abuzive ale d-lui Stroja care zădărniceşte consfătuirile de meseriaşi sub pretextul că ieau parte şi evrei. Meseriaşii au telegrafiat d-lor Arion şi Neniţescu.

Iaşul este un oraş de plîns. N'ar fi meritat de sigur ruşinea de a avea un prefect ca incultul ex. pompier.

❑ Sinuciderea unei studente.

La domiciliul ei din Iaşi, strada Păcurari, s'a sinucis astă-zi dimineaţă, înghiţind cinci pastile pe sublimat, studenta medecinistă Buzenki.

A fost transportată la spital. Motivul faptei ar fi mizeria.

Sunt foarte puţine speranţe de scăpare.

❑ **Decanul facultăţii de ştiinţi, d. Aurel Mănescu, obţinînd o lună congediu, va fi suplinit de domnul Paul Bujor.**

❑ **Vechea societate de gimnastică „Turn-Verein" a fuzionat definitiv cu societatea romînă de sport şi gimnastică.**

❑ **Banca Moldovei, a dispus începerea construirei palatului din strada Cuza-Vodă, unde fusese Primăria, azi, proprietatea acestei Băncei.**

Planul construirei se va face după planurile d-lui Vigniali şi Gambara, iar reconstituirea a fost încredinţată d-lui arhitect Marcovici.

Reconstruirea, cuprinde şi o invocaţiune pentru Iaşi, anume că palatul va cuprinde subterane, unde vor fi construite compartimente, pentru păstrarea de valori şi documente, aşa cum există la marile Bănci din străinătate.

❑ **La examenul de capacitate la şcoalele normale, s'au dat următoare chestiuni la probele scrise:**

1) Cari sunt scriitorii din „Junimea" cari am avut o influenţă mai hotărîtoare asupra literaturii romîneşti şi în ce privinţă?

2) In ce constă valoarea literaturii populare şi ce înrăurire a avut asupra literaturii noastre culte?

3) In ce genuri literare a întrecut Gr. Alexandrescu pe scriitorii contemporani şi prin ce calităţi estetice?

4) Insemnătatea cronicarilor pentru istoria şi literatura romînească.

5) In cari genuri de proză şi prin cari scriitori a făcut literatura romînă progres mai însemnat?

❑ **Astă-zi s'a tras la sorţi la Epitropia Sf. Spiridon trei medici primari definitivi cari vor lua parte ca membri în juriul pentru concursul de medici secundari în specialitatea de chirurgie, ce va începe la 31 Mai. Au eşit d-nii d-ri Anghel, Brăescu şi C. Petroni (Tg. Neamţ), iar ca suplinitori d. dr. Carnabel.**

S'au inscris la acest concurs d-nii dr. N. Protopopescu, P. Nicolaescu, N. Hortolomei, A. Vrînceanu, C. N. Vasiliu, dra. Aspasia Severin, dr. C. D. Nicolescu, dra. Lucia Leon şi dr. A. Ţaicu.

❑ **Iarăşi cei trei corbi.**—Se ştie că d-nii C. Meissner, Praja şi Paul, trustrei funcţionari la ministerul de instrucţie, cumpărase casa proprietatea lor, din Iaşi, unde se află instalat liceul Humpei pentru a servi de clădire suplimentară şcoalei normale de fete Mihail Sturdza, din Iaşi.

Faptul fiind, evident, un gheşeft, noi protestasem contra lui şi lucrurile rămaseră baltă. Acum cei trei corbi vor să'şi cumpere din nou casa, şi în acest scop au numit o comisiune, în fruntea căreia figurează d. Ghica-Budeşti, preşedintele comisiunei pentru conservarea monumentelor istorice, care comisiune va avea să se pronunţe asupra valorii materiale a imobilului.

Sînt serioase speranţe că nu numai imobilul va fi cumpărat, dar încă, cu preţ mai mare de cît acel fixat pe timpul în care preşedintele comisiunei pentru conservarea monumentelor istorice nu figurase încă în afacere.

Ultime telegrame

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 22 Mai

❑ De o lună de zile, de cînd firul special telefonic cu Bucureşti, se găseşte într'o stare deplorabilă, aşa că aproape convorbirile sunt imposibile de efectuat.

Azi a bine-voit a se deranja cu desăvîrşire.

Se pare că acest fir e lăsat cu desăvîrşire în părăsire şi nu se găseşte nimeni din direcţia telegrafelor să se intereseze şi să ia cuvenitele măsuri de îndreptare.

Luptă cu briganzi.

Constantinopol. — Comisiunea pentru refiularea graniţei turco-muntenegrene, anunţă că la 31 Mai, vre-o 10 soldaţi turci mergînd la un blockhouse la peşteră, au căzut într'o cursă ce li s'a întins de briganzi, aceştia au ucis un caporal, sosind întăriturl banda a fost fugărită, 4 bandiţi au fost ucişi.

Incidentele dintre Turcia şi Muntenegru

Cetinge.—Comisia mixtă turco-muntenegreană ce lucra la Cetinge de mai multe zile, pentru a tranşa chestiunile litigioase, privitoare la graniţa turco-muntenegreană a căzut de acord asupra tuturor punctelor, tranşînd toate diferendele spre satisfacţia ambelor guverne. Protocoalele comisiunei au fost remise ambelor guverne spre sancţionare, ca să se evite pentru totdeauna motivele de incidente între Turcia şi Muntenegrul.

Reforma pentru Macedonia

Constantinopol.—Se afirmă că ministrul de interne a prezintat la consiliul de miniştri de azi un proect de reformă pentru Albania şi Macedonia alcătuit în urma călătoriei de inspecţii în acele regiuni. Un comunicat oficial al biuroului presei spune că reformele propuse n'au nici o asemănare cu proectul de reformă dat de ziarele din Salonic.

Lupta de lîngă Derna

Constantinopol. — In noaptea de 29 Mai a avut loc o luptă lîngă Derna. Italienii sau retras după ce au avut 20 morţi. A doua zi dimineaţă s'a dat o nouă luptă cu infanteria italiană eşită, pentru a construi şoselе. Italienii au suferit înfrîngeri perderile lor nu se arată.

O parte din populaţia din benghazi suferind de foame a fugit în Lagărul Turcesc, un detaşament turcesc a înaintat pînă la portul Pofan a atacat un escadron italian omorînd 14 oameni.

Magasinul de Muzică

'MICHELSOHN'

Iasi—Fondat 1878—Iasi

Piane şi Pianine

SCHILER, WAREN, KAPS, CZERNY, ROSENKRANZ

şi orice altă fabricaţiune, se vînd în rate lunare mici.

PIANE ELECTRICE

KUHL et KLATT

ORCHESTRIOANE AUTOMATE

Catalogul la cerere.

La cerere prin o cartă poştală, trimitem acordorul voiajor, în orice parte a ţărei, cu modelele cele mai noui.

Mobile Löbel

Iaşi — str. Lăpuşneanu 32 — Iaşi

DORMITAORE

SUFRAGERII

SALOANE

BIROURI

Mare asortiment în mobile de piele.

Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri asortate,

—Covoare, Perdele, storuri —

— Ultimele noutăţi —

Galerii de bronz pentru perdele Lei 7.50 complectă

BIROURI AMERICANE

— Lămpi electrice —

— PREŢURI EFTINE —

Face şi condiţiuni de plată avantajoase. Primeşte comenzi, care se execută prompt în fabrica proprie str. Păcurari 106.

Domnişoara Erna Eckstein, *maestră în croitorie de dame, anunţă onorata sa clientelă şi onor public că întorcîndu se din Bucureşti cu modelele cele mai noi s'a mutat str, Ştefan-cel-Mare No. 30 casele M. Gottlieb.*

Preparator special

de franceză, germană, latină, matematici elevi de curs primar, secundar.

Emil Professor *Str. Sf. Teodor 36.*

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28 —Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* **îngheţului—Băi hygienice—etc.**

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantajoase.

Atelier special pentru reparaţiuni

—Proiecte — Supravegheri de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*

Referenţile cele mai **bune la** *dispoziţie.*

De vînzare în str. Florilor 18 una casă cu 3 odăi, mari, antret, bucătărie de iarnă, de vară şi camară, cu 500 metri patraţi în faţa cesei pe care se află pomi roditori.

A se adresa la proprietar Florilor 18.

Dr J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Specialist în Boale de Femei

MAMOŞ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultaţiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

NOROC IN CASA

a adus și la loteria trecută multora dintre onor. mei clienți un loz din colectura mea principală:

Nu întîrziați deci

a cumpăra din timp un loz norocos, căci tragerea clase I-ia va avea loc la

14|27 IUNIE 1912

și stocul meu de lozuri e în totdeauna pe epuizat înainte de începerea tragerei.

1/8 numai lei 1.50

1|4 Lei 3. - 1|2 Lei 6. - 1|1 Lei 12

Cel mai mare cîștig al loteriei evetl.:

LEI 900,000

Comenzile din provincie se efectuiază prompt și conștiincios contra plății anticipate, sau sub ramburs

ROB. TH. SCHRODER

— Firmă fondată în 1870 —

BOTOȘANI
Str. Națională 203;

BRAILA
Piața Sf. Archangheli (Casa Rally);

CRAIOVA
Str. Unirii 69;

IAȘI
Str. Ștefan cel Mare 8;

Centrala
BUCUREȘTI
Calea Victoriei 106

Sucursale:
Calea Victoriei 50
Calea Griviței 96
Str. Lipscani 72

PLOEȘTI
Str. Basarabilor 1

GALAȚI
Str. Domncască 14.

Renumitele PLUGURI

întreg de oțel bătut
marca PORC MISTREȚ
DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 și mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prășit

Mașini de secerat de Mc. CORMIC precum și alte mașini și unelte agricole, permanent în depozit la

Frații Bachstez, Iași

Noua Coafiură de Dame

M. BACHMAN

— Iași—Strada Gh. Mârzescu 28 —

Aduce la cunoștința doamnelor că **Salonul de coafiură** este aranjat din nou cu toate articolele necesare și se efectuează tot ce privește această branșă, anume: cozi, bucle, turbane moderne, transformațiuni de asemenea

Se frizează cu ondulațiuni Marcel

Se primesc și comenzi în provincie

Colectura „PROVIDENȚA"

Iași, Strada Stefan-cel-Mare 25

Și de astă-dată norocul Colecturei „PROVIDENȚA" este **neîntrecut**

Iată dovada:

Cel mai mare cîștig pe care l'a dat Loteria Romînă, de

LEI 250,000

(un sfert de Milion)

a căzut în Colectura „Providența" pe Nr. 25.655 precum și 20.000 Lei pe Nr. 57.197 tot in aceiași zi.

Iar la ultimele trageri au eșit afară de nenumărate cîștiguri și **3000, 2000** și **1000** lei următoarele câștiguri:

Lei	50,000	pe Nr.	19.562
„	70,500	„	10,595
„	10,000	„	59,168
„	5.000	„	59,171

1|8 numai 1 leu 50 bani

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de incredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieței și de rente în Viena.

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i și r No. 10141 din 1 Dec. 1858.
Concesionată pentru România prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Dec. 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii și fond. asociațiunilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „

Situația asigurărilor la 31 [illegible] 1
92.127 polițe de lei 654 389.15 [illegible]
lei 1,995,501 72 [illegible]
Cantiunile depuse la [illegible] puneri din București.
Lei 7 453.500 ca garanție pentru asigurații din România.

In anul 1911 s'au plătit asiguraților ca dividende
Lei 1,986,251 63 | 100

Societatea „Ancora" inchee;
Asigurări pe caz de viață și deces în combinațiune cu scutirea de plată premiilor și oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemene toate celelalte combinațiuni moderne—cu și fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraților săi: Inatacabilitatea poliței.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Poliță universală.
Plata imediată și integrală a sumei asigurate.
Preț mare de rescumpărare etc. etc

Direcțiunea pentru România,
BUCUREȘTI
Agentul general pentru Iași.
IOSEPH POPPER,
Strada I. C. BRĂTIANU No. 166
(foastă strada de Sus)

La administrația ziarului se primesc

anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krayzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — Nr. 1596 — Joi 24 Maiu 1912

O politică școlară

Un cerc de prieteni și de muncitori împreună în ogorul școalei romîne, neam fost adunat pe ziua de 20 Maiu la via șefului nostru, d. A. A. Badareu.

Era răspunsul și invitarea șefului la serbătorirea ce i-am făcut la 20 Noem. anul trecut în București, noi cei din jurul revistei *Romînia Viitoare*. Acolo la București, închiși în sala de marmură la Iordachi, cu șeful cel mare în capul mesei *s'a fixat o persoană*; aici la Copou în loc larg, cu vedere fermecătoare asupra Iașilor și locuitorilor din jur, s'a făcut *o acțiune*.

Și șeful nostru a fost explicit, ba foarte lămurit. Avem datoria de a-i împrăștia de la început o teamă: „că vine prea tîrziu la ministerul Instrucției — dac'o veni".

Prea tîrziu! In viața politică a unui om de talia lui Badareu, nu e nimic prea tîrziu, căci învățămîntul nostru sufere de foarte multe rele și în ceia ce privește organizarea lui internă, și în ceia ce privește mecanismul administrativ și profesoral.

De jos pînă sus, școala noastră publică cere un alt duh.

Jos învățămîntul primar o mai mare practicitate. Partea educativă a învățămîntului mai bine organizată, creșterea forțelor mai îngrijită. Apoi societatea mai legată de mersul școalei prin interesarea directă a factorilor sociali în progresul colateral al școalei.

Practicitatea aceasta trebue așa lățită, căci numai prin ea vom putea creia forțe vii sociale și economice, fără a duce înmea toată la budget. Și persoana lui Badareu prin sine vorbește de această izvodire de forțe noi productive sociale.

In învățămîntul secundar o supra încărcare prisoselnică. Sus o descărcare a Universităților pe spetele obștei tineritului de la 16—18 ani; jos o hirosire de vreme cu o repetare de prisos. Experiența celor 14 ani de trifurcare a adus corpul didactic a dori un liceu mai simplu, unde nu mulțimea acestor să fie norma, ci armonizarea cunoștinților și acomodarea liceului cu nevoile burgheziei de azi. Dacă pregătirea pedagogică și științifică a corpului didactic e în progres vădit, organizarea învățămîntului e o halandala.

Munca profesorului împrăștiate la diferite școli, elevii prea îngrămădiți prin clase, controlul aproape inexistent. Munca școlară e așa de slab organizată, că ori e încărcată fără control, ori e lăsată la voia întîmplării.

Taxele școlare creiate pentru sporul practic al învățămîntului au devenit o sarcină pe părinți, fără spor pentru copii. Corpul de repetitori, cantinele elevilor, gazdele, atîtea și atîtea lucruri de făcut, că tocmai școala secundară așteaptă totul.

Iar pe de-asupra un personal de control fără autoritate cerută, recrutat pe baze neprielnice școlii. Mișcarea pedagogică azi încetește, căci corpul de inspectorat școlar de jos pînă sus, și de sus pînă jos e străin de aceostă mișcare pedagogică; n'o poate nici urni, nici motiva.

Dacă totul merge spre fixitate, care pare șefului nostru un prea tărziu, e vremea a schimba bazele fixității, asigurînd *autoritatea* autorităților scolare, nu ca azi, cînd autoritatea scolară e un *calău*.

Iar corpul didactic cel mai rezistent în mișcarea publică, are nevoe de o cumplectă dreptate. El trebue să nu vază în titlul nou, în meseria lui o stavilire a cetățanului. Nu-i țară din lume unde statul politic să datorească școalei mai mult ca în România. O perfectă egalizare și o totală dreptate se impune. A avea sus o Universitate cu drepturi juridice, care a căzut în exploatarea lor pentru indivizi nu pentru învățămîntul superior, și a avea jos un corp didactic cu restricțiuni constituționale, iată ce nu mai merge.

E oare prea tîrziu în acestea? Dar care ministru nu va năzui să împlînte dreptatea toată în organizarea serviciului său. Iar dacă vederea îngustă de azi pune o piedică realizării totale a dreptății, să ne ridicăm peste interesele de o zi și să privim chestia în față în largul ei. Numai aceia remîne din opera legiuitoare, care îmbracă caracterul general. Iar dacă au fost miniștri care au dat nota politică a urei personale, și a răzbunărilor făcînd din autoritatea școlară organe de distrugere, amintirea acelora va fi cu oroare ca un vînt nou venit asupra școalei.

O politică de dreptate presupune o tactică de reparare. Și școala romînă are multe, multe de reparat.

Dar mai e ceva.

Corpul didactic e mare, numeros, compus din membrii cei mai solid pregătiți pentru carieră, însă sufere de un rău: puțina sociabilitate de corp. Lipsa de armonizare, hultuită pe o recrutare publică cu limba scoasă, au scoborît vaza corpului, au desvălit arivismul și a înveninat spiritul de corp.

Dacă la stabilitatea corpului pe bazele sale legale de recrutare se va adăugi o stabilitate în corpul de control tot pe baze legale se va putea legifera și solidarizarea vieței de corp, pentru a da prilej de desvoltare tuturor puterilor de care dispune corpul didactic, fără a hirosi atîtea puteri, cari azi nu funcționează.

Școala nu e un organism de a desvolta individualismul. Școala e cel mai idealist factor social, care are în mînă sufletul tinerimei, ca să-i dezvolte întîiu simțul de om, simțul de neam și să pună temelia tuturor bunilor însușiri în făurirea generațiunei de mîne.

Iar toate acestea să se realizeze pentru școală prin membrii ei. Și astăzi corpul didactic s'a copt în experiența sa scolară pentru a ne făuri un organism izvorît din nevoile noastre și din întregul sufletului nostru social.

Gh. Ghibănescu

Din isprăvile d-lui Carp

— Ce-i cu maximul și minimul —

D. Carp a avut o guvernare și ridicolă și sbuciumată. După 40 de ani de așteptare grea, șeful junimiștilor și a văzut visul cu ochii: a venit la putere singur, avînd cabinetul ce și-a ales singur și Parlamentul pe care și l'a hărăzit d. Al. Marghiloman. D. Carp era, așa dar, în situația ca să-și arăte întreaga capacitate, dacă cumva avea ce arăta.

Fiascul a fost oribil. D. Carp n'a putut face nimic, dar absolut nimic. Am arătat în unul din numerile noastre trecute, care a fost soarta proectului pentru incompatibilități.

Cu desființarea maximului de arendă și a minimului de salar, din legea pentru învoielile agricole, lucrurile au mers și mai rău. D. Carp nici n'a îndrăznit măcar să propună un asemenea proect de lege, cum a făcut-o în cazul reformei administrative.

Și totuși, omul acesta, îmbătrînit în visuri de ideal, s'a încăpățînat să guverneze el la început și partidul lui acum în urmă, deși n'au putut face nimic pentru a aduce la îndeplinire promisiunile făcute țării de 40 ani încoace.

Acei cari au luptat pentru aducerea la guvern a d lui P. Carp, ne au fost prieteni și dușmani d-sale—ei au contribuit la declararea în stare de faliment a junimismului.

POLIȚIA

Pe cînd prefectul poliției zugrumă libertatea cuvîntului, polițaii sei sunt obiectul unor cercetări speciale în cabinetul judelui instructor.

Trebue să spunem, că prefectul și comisarii sei, stau pe picior de război cu parchetele, mai ales cu parchetul Curții. Un procuror de Curte a provocat această mică stare de asediu, de cînd a îndrăsnit să critice sever, în audiență publică, ticăloșia pretinsului serviciu de siguranță.

De aceea comisarul de siguranță a refuzat să vie să facă raport procurorului general în afacerea Loster, iar un alt comisar a făcut să dispară un corp delict, ce ar fi servit parchetului în cercetările ce le face.

Acum ambii comisari stau în fața judelui instructor și dacă nu ne miră că, față cu greutatea faptelor, ei n'au fost suspendați—căci n'are cine i suspenda—apoi să sperăm că nu vom avea prilej să se mire, de ce nu s'a deschis acțiune publică contra lor.

Un comisar a îndrăsnit să nu se prezinte cu raport procurorului general, un altul s'a făcut vinovat de faptul foarte grav al înlăturării unui corp delict — și ambii comisari sunt menținuți în slujbă, sunt lasați, precum prefectul anunță oficial, să anchieteze afacerea în care sunt bănuiți a fi amestecați. „Judecătorul de instrucție și comisarul Iordăchescu — anunță Evenimentul *— continuă să facă cercetări în privința crimei din strada Florilor".*

De sigur, afirmarea aceasta este o sfruntată minciună, pusă în circulație de prefect ca să-și apere comisarii. Căci judele instructor care anchetează afacerea Loster, este identic cu judele instructor, care face cercetări asupra celor doi comisari.

Notița reprodusă din Evenimentul, *vrea să arăte că nu este adevărat că cei doi comisari au fost trimiși la instrucție, dovadă că judecătorul de instrucție s'a coborît să facă cercetări paralel cu unul din bănuiți.*

Prefectul, cu ajutorul comisarilor, face acte de vandalism la Iași; prefectul, cînd comisarii sunt prinși cu ocana mică, îi apără—ca funia pe spînzurat.

O poliție ticăloasă, patronată de un prefect odios!

Activitatea poliției

Ne aflăm în plin balamuc polițienesc. La noi în oraș s'a produs cazul Ana Loster, pe care poliția d-lui Panaitescu încearcă să-l mușamalizeze; în Bucovina, poliția d-lui Mitilineu a comis gafa de-a cere extrădarea fraților Filipovici, iar acum prevăzînd că Austria va refuza această extrădare, mișcii au încercat să prezinte pe cei doi nenorociți ca spioni; în București și la Constanța s'au făptuit crime atroce ziua în amiază mare, și poliția e incapabilă să prindă pe făptuitori. D. I. Panaitescu pentru a amuza publicul, a înscenat „complotul" dela Brăila, care-l va costa, în fine, locul. La București trupa d-sale hidoasă dă representații de bălci, cu omul maimuță, zis și Stanberg al II-lea, care, fără a vorbi nici o limbă, a reușit totuși să străbată jumătate din latul țării în halat și papuci spitalicești, fără ca d. Panaitescu să fi aflat de evadarea maimuței sale.

D. Mitilineu, zelos de laurii d-lui Panaitescu, a inventat cîțiva Garnieri și Bonoți, și a dat asalt unei cârciume din Capitală. Rezultatul luptei a fost moartea unui nevinovat sergent de stradă, și arestarea „apașilor". Misa în scenă a fost, așa de naturală, încît locuitorii Capitalei, îngroziți de perspectiva existenței apașilor nici nu s'au întrebat dacă înainte de uciderea sergentului de stradă, adică înainte de provocarea poliției, am avut în adevăr apași, și ce anume au făcut ei.

Lumea însă e mulțumită că a scăpat de „apași", și d. I. Mitilineu a putut asista la o înmormîntare la care să depună coroane, să decoreze un cadavru și să plaseze un discurs.

Acesta e balamucul nostru polițienesc. Pretutindeni unde poliția ar trebui să fie, nu este; iar acolo unde nu-i fierbe oala, d. Panaitescu se înfățișează hidos, cu creionul într'o mînă, cu aparatul fotografic în cealaltă mînă — gata să întocmească un dosar secret șefului său ierarchic sau viitorului nostru rege.

OAMENI ȘI LUCRURI

Glosa capriciului

Am auzit eri cuvîntul, ori l'am rostit poate, nu mai știu...

In cîte împrejurări și cu cîtă ironie facem această reflecție:

„E un capriciu!" ori „a fost un capriciu!.." E o definiție bogată și vastă în cuvîntul acesta, dar avem aerul de a pune uneori și o nuanță de asprime și chiar de osîndă în rostirea cuvîntului:

— Un capriciu!

Îi dăm, cu toate aceste, zeci, sute de înțelesuri, pentru că în sute de forme se manifestă și trăește capriciul, fără de care ar lipsi din lume atîta farmec, atîta mulțumire și frumusețe...

...Dar fericire?

Se va zice oare că ajută cumva la răspîndirea fericirii pe pămînt, capriciul, pasărea care zboară din floare în floare, încîntarea efemeră care surîde cînd într'o privire, cînd într'alta ori vibrează, acum într'o simțire, acum în alta?...

Fără îndoială că da; capriciul, în rînd cu sentimentul durabil și statornic, ajută și el cu partea sa de fericire, răspunde și el unor mari și dese trebuințe sufletești în această lume. Ba uneori această formă, în iubire, răspunde mai deplin și mai adevărat dorințelor omenești:

Calaïs est jeune et fidèle,
Et toi poète, ton désir
Est plus léger que l'hirondelle,
Plus inconstant que le zéphyr;
Pourtant, s'il t'en prenait envie
Avec toi j'aimerais la vie;
Avec toi je voudrais mourir.

Așa-i spune Lydia poetului Horațiu, schimbăcios, capricios.. ca toți poeții. Dar Lydia—nu poetul simbolizează capriciul; ea adoră ce e schimbăcios, trecător, nestatornic și se bucură că, după vorba poetului:

Pajul cupidon vicleanul
Mult e rău și alintat

In toate împrejurările capriciul e mai hotărîtor de cît reflexiunea matură, înceată, dar mai cu seamă în iubire. De aceia se cuvine să nu se mustre nimeni și să nu ne pară rău nici odată că întîlnim capriciul în cale. Din potrivă! Cu el vine clipa celei mai sincere plăceri; vine prilejul deliciului fără de remușcări și fără urmări, — fiindcă tot ce a creiat în lume întîmplarea, e numai un capriciu al firii, care pare a spune ființei celei mai încîntătoare, așa cum cu cinizm spunea un poet francez:

...ceci n'est qu'un rêve;
Ta beauté sera bréve;
Ton corps se flétrira;
Ta chair douce mourra.
Tout ceci n'est qu'un rêve.

Vis, iluziune, au fost doară și marile noastre simțiri, fie însoțite de larmă și de expanziuni, fie sub forma adorărilor tăcute; amintiri confuze au devenit zîmbetele discrete, ori izbucnirele asurzitoare; ca fantomele s'au șters în umbra vremei figurile cari, în decursul anilor, ne-au stăpînit și ne-au înlănțuit.

Cine mai îngenunche în fața viziunei și amintirii?

Uitarea le închide și scriu
Cu mîna ei cea rece.

De aceia nu disprețuiți și nu osîndiți capriciul; nu-l defăimați: din potrivă! El nu lasă gîndirei prea mult timp, dar nici simțirei prea mare putere de subjugare; el dă sens, viață și amorurilor tinere și dorurilor tîrzii; el înlătură gravitatea prea solemnă și de aceia prea ridiculă—une ori — întronînd în locul iubirile fără de orgoliu și fără de lacrimi, iubirea care se resemnează dinainte la scurtime și despărțire,—după legea atotputernicului și eternului capriciu...

Rodion

Sforțarea de voință

II

Această aplicare a teoriei psiho-fiziologice de mai sus, ne-ar da cheea unor fapte cunoscute: dispoziția spre schimbare dar și spre generozitate, îngăduire iertare, a tineretului și în genere a naturilor bogat înzestrate; înverșunarea, ura, invidia celor nevoiți să trăiască dintr'un prea mic capital sufletesc dat de natură.

Ei bine, cheltuiala prisoselnică de sforțare pe care o cerem copiilor e în stare ea singură să împuternicească pînă la patimă, pornirile presupuse emulațiunei.

Căci, dacă cu ajutorul senzațiunei de sforțare pe de o parte, cu acel al rezultatului exterior, văzut și pipăit al activității noastre, față de rezultatul exterior, văzut și pipăit, al muncei celorlalți, de altă parte; dacă cu aceste elemente zicem, prețuim valoarea emulilor noștri, pentru ca această prețuire să fie cît mai dreaptă, trebuește neapărat ca cîntărirea obiectivă să nu fie contrabalansată de senzația subiectivă de sforțare.

Interesul însă, spiritul de stăpînire, sunt primitivități puternice, cari absorb multă energie nervoasă, și cînd mai vine și senzația efortului, proectarea inteligenței asupra lumei exterioare devine grozav de anevoioasă.

Iată de ce socotim noi, că ura cu tot neamul ei de porniri, sunt derivate ale impulsiunei de interes și stăpînire, deci mai vechi de cît emulația și ajutate în desvoltarea lor de către sforțarea statornică de a birui cu silință, acolo unde inteligența naturală nu ajunge, de către constatarea fatală a disproporției dintre cheltuiala de energie și rezultatul căpătat, iar mai presus de toate, de către acea senzație dureroasă de istovire a celuia care a risipit totul fără să obție tot.. Căci, să avem curajul să o recunoaștem! Gama sentimentelor antisociale e mai ales privilegiul celor învinși...

In rezumat vom zice, că acestei sforțări îi atribuim noi și sleirea puterilor numită neurastenie, și virulența sentimentelor antisociale.

Vom merge însă și mai departe și vom zice: se face inteligenței o nedreptate strigătoare, cînd se consideră silința ca mai meritorie. Noi nu negăm că sforțarea voinței este o energie efectivă prin ea însăși și că întocmai unui ciclon sfarmă piedicele cele mai grele; nu negăm că în viața individuală ea dă cele mai multe succese.. Dar izbînda nu-i totul! Mijloacele de folosit și prețul cu care ajungem la scop și atîtea alte considerente,—pe care o inteligență simplisită le nesocotește, fiindcă nu le cunoaște și nu e în stare să le cunoască,—să fie ele oare fără valoare și pentru noi?

Inălțarea morală stă în alegere, nu în realizare, și inteligența individuală e chemată să ne lumineze tocmai asupra acestei alegeri, ori de cîte ori moștenirea n'a cristalizat definitiv pornirile sociale, ori de cîte ori individul nu e un om cinstit, de rassă.

Inteligența,—ultimul stadiu evoluțional al materiei—ceia ce-i constituie o serioasă presumpție de superioritate asupra energiei de voință—nu e numai oglindirea experienței, cum se crede obișnuit, ci activitatea prin ea însăși, muncă neîntreruptă de prevedere, de combinări rodnice, de prețuire a tuturor probabilităților.

Ea e un instrument neîndestulător pentru fluxul celor cu putință în chiar scurtul răstimp al vieței individuale, dar e totuși cea mai rafinată unelta! Voința e o putere brută, inteligența o distribuie, o călăuzește, o stăpînește, o orientează. Insuși imboldirile, cari par cele mai independente de inteligență, nu pot exista ca năzuinți diferențiate și hotărîte, prin urmare de folosit într'un scop dat, fie el și instinctiv, decît întrucît oglindesc o experiență a strămoșilor, deci o asimilare organizată și luminată cînd-va de către inteligență. Și din experiența altor popoare, cine se poate sluji de cît inteligența? In complexul nestrăbătut al pornirilor, atît de dușmănoase între ele cîte odată, care alcătuesc sufletul omenesc individual, cine poate introduce puțină armonie decît inteligența?

Să nu judecăm o energie după abaterile ei și să nu facem inteligența răspunzătoare de înjosirea caracterelor din zilele noastre. Cultura din ultimele decenii are negreșit lipsuri în ce privește desvoltarea sentimentelor și armonizarea lor în vederea vieței sociale.

Dînd prea mare însemnătate viociunei și rafinărei intelectuale, cultura modernă a mărit pentru fiece individ puterea de a sorbi plăcerea,—către care dealtmintrelea a năzuit totdeauna! Ascuțind spiritul critic în dauna tuturor celorlalte modalități de gîndire,—aceasta e caracteristica modernismului—învățămîntul a tocit și demonetizat atîtea principii de morală socială, care alcătuiau, pînă mai eri, un frîu la dezlănțuirea sălbatecă a dorinților.

Și cum, pentru cei mai mulți indivizi, cultura a fost și disproporționată cu mijloacele firești, ea, săcătuindu-i, a făcut dintr'înșii niște nefolositori pretențioși și le-a lăsat—despăgubire ironică!—o impresie dureroasă de sleire pe care dînșii o iau drept măsura valorei lor nesocotite.

De aci blesteme, sinuciderii molipsitoare etc.

Vina, credem noi, stă, în primul loc în deplasarea statornică a energiei de voință. Școlile noastre nu îndeamnă pe copilul care învață lesnicios pe acel care vede și înțelege bine, ci pe acel care vrea să studieze, pe acela care-și cheltuește toată vlaga, urmărind scopuri mai presus de puterile lui.

Elevul ambițios, elevul care învață numai ca să iasă din cercul familiei și al tovarășilor de copilărie, aceela este susținut, acela este ajutat și moralminte și materialicește. Și atunci toată viața lui sufletească se pune în slujba culturei intelectuale.

Pe cînd menirea străduinței individuale ar fi, să e xecute ceea ce inteli-

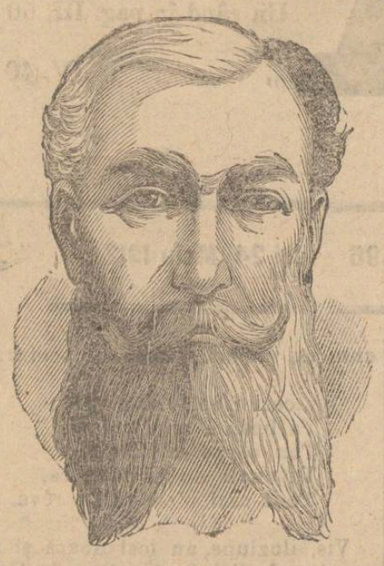

AȚI DEVENIT
cărunt
Întrebuințați dar
Vopsea pentru PAR Seeger
care vopsește imediat și în mod natural părul albit sau cărunt, după dorință în:
Negru, Brun, Castaniu și Blond
Întrebuințarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată
Prețul unui flacon Lei 2.50
De vînzare la **Farmacii, Droguerii și Parfumerii**
Depozit general: București, Strada C. G. Cantacuzino 40

gentă găsește bun, să stăpînească și să oprească pornirile pe cari inteligența le găsește rele, ea se reduce toată amplificarea puterilor de asimilare.

Și să luăm în considerare, că dorința de întrecere, îndeminarea în a părea mai de samă de cît ești, însușiri ce se hultuesc pe credința că cu silință pot face ori ce, însușiri de luptător, ca să nu zicem de boscar pe cari le cultivă cu destulă izbîndă școala noastră, nu sunt proprii să formeze pe omul de știință sau de artă.

Și știință și artă au nevoe înainte de toate, de sinceritate. Iată de ce naturile alese fac muncă îndoită de cît cele mediocre.

Lucrul pare straniu, dar e așa. După o asimilare forțată a întregului stoc de cunoștinți necesare culturei comune și pe care mediocritatea inteligenței obișnuite le cere orînduite și mistuite gată, inteligența aleasă, cînd reintră în posesiunea propriei sale firi trebuie să se desbare de procedeele mintale impuse, să-și găsească pe cele proprii individualității și numai după aceia să caute [illegible] gîndire, ori noi cuceriri în [illegible] naturei.

Și de oarece sc[illegible] școlară sub ordonează veșnic d[illegible] natural științei bieții inteligenți fa[illegible] morțări, chiar atunci cînd n'ar avea nevoe, ca să învingă concurența masei și să-și asigure mijloace de existență.

Urmarea?

Sleirea celor deștepți, care, dovedind silință, cată să li se ierte darul înăscut sleirea celor sîrguitori, cari nu vor să cedeze celor dintâiu,—și isbînda derbedeilor, care neflind osteniți, au agerimea trebuitoare să cucerească toate situațiile bune.

Și dacă activitatea modestă a vulgarizatorilor și a celor care industrializează cuceririle științei și ale artei punîndu-le la definitiva stăpînire a omenirei, e mai mult o lucrare de silință, de bună-voință, de cît de inteligență cuceritoare; și dacă această activitate e, netăgăduit, de mare valoare socială, nu trebuie să perdem din vedere, că înainte de comercializarea și industrializarea frumosului și adevărului, trebuie ca și frumosul și adevărul, să fi fost găsite... Și inteligența singură o poate face!

(Sfîrșit)

Ana Conta-Kernbach

Obiectivitatea d-lui Șumuleanu?!

Celebrul dr. Șumuleanu abuzînd de indulgenta patronului său, publică în „Neamul Romînesc" un interminabil șir de palavre, brodate numai pe neadevăruri. Că vrea să se disculpe, înțelegem, e foarte firesc. Dar prin ce mijloace? Aceste nu pot fi indiferente, cînd e vorba de un director al unei însemnate instituțiuni publice și—din pacate!—agregat universitar. E ultima degradare morală ce se poate concepe: *neadevărul* și *insinuarea* sunt armele alese de acest îndrăzneț.

A denatura fapte *precise* chiar atunci cînd știi că ai trăit și trăești încă printre oameni care-ți cunosc tot pasul, cari îți cunosc toată inactivitatea unui dulce farniente de mai bine de zece ani și toată neputința cînd a fost vorba să fii văzut la treabă, e o cutezanță fără pareche.

Poți minți în largul d-tale, d-le Ș., cînd e vorba de a convinge pe profani ori pe toți acei, cari nu sunt în măsură de a ști prin ei înșiși cum stau lucrurile în realitate, dar nu mai ai nici un pic de conștiință, care să te împiedice [illegible] a o face, cînd e vorba de a înaintea [illegible] fapte cunoscute atît de bine și răsc[illegible]oscute de subalternii d-tale?

Ne propunem o ne ocupa aici de unul din nenumăratele cazuri de falșificări îndrăznețe a adevărului, anume de *cercetarea acidului salicilic în vinurile naturale romînești.* S'a făcut în realitate această cercetare, de către cine și cînd?

Hotărît: acest control a fost făcut *numai* asupra a 172 probe de vin și *numai* de către d-ra Fl. Moissa, chimistă a Institutului din localitate; în intervalul de la 26 Februarie 1909—11 Martie acelaș an, și repetăm, *numai pentru 172 probe de vin.*

Aceste sunt faptele, așa cum le cunosc toți chimiștii de la Institutul de sub direcția d-lui dr. Ș., așa cum le-a constatat însăși comisiunea de anchetă care a lucrat în Decembrie trecut la acel Institut, așa în fine cum se pot de ori-cine verifica.

In fața faptelor, ori-ce om cu conștiință ar fi plecat. Ce face însă d. dr. Ș.? După ce că înaintea comisiunii de anchetă nu a fost în stare să aducă nici cea mai slabă dovadă cum că ar fi cercetat acidul salicilic în cele 700 probe de vin—minciună cu care umpluse și străinătatea, prezentînd-o ca un fapt cert științific, — devine prin „Neamul Romînesc" avocatul chitibușarului acestei chestiuni, îndrugă verzi și uscate și crede a fi convins pe cineva, fabricînd coli de macularură din nevinovata hîrtie a N. R.

Pentru a edifica pe cetitor, să analizăm puțin cele debitate de acest ilustru farsor.

Iată în adevăr ce ne spune d. dr. Ș.:

1) *Că a lucrat cu ușa laboratorului* **închisă** *și* **sigilată** de la 1 Aprilie 1904 pînă la începutul anului 1907, adică *aproape 3 ani.* Ergo: chimiștii, funcționari ai Institutului, n'au putut ști cînd directorul lor a cercetat acidul salicilic în cele 700 probe de vin.

In trecăt relevăm minunea că d. Șumuleanu să poată lucra într'o sală sigilată; în graba de a minți n'a băgat de samă ce prostie așterne pe hîrtie!

Dar oare de ce cu ușa închisă?

— Ca să nu intre *nimene,* dar numai laborantul, ne răspunde farsorul. Adică, dacă ar fi intrat cineva dintre chimiști, ar fi fost capabil să-i facă vre-o farsă, cum spune că a făcut el subalternei sale Fl. Moissa, punîndu-i acid salicilic unde nu era? Uită onorabilul, că din fericire nu toată lumea are apucăturile sale reprobabile, așa că această bănuială ce o aruncă în public subalternilor săi este pur și simplu o insinuare calomnioasă (una din obicinuințele d-lui dr. Ș.)

Să vă spunem noi de ce a pus pe ușă eticheta „intrarea oprită", de la Aprilie 1904—începutul 1907: pentru că în acest interval expertizele chimico-legale erau plătite și încă gras plătite, și d-lui Șumuleanu nu-i convenea, în marea sa lăcomie, de a avea colaboratori, pentru a nu fi obligat să le facă parte la încasări. De aceea, luînd aere grave de maistru infalibil și singur competent, a *îndepărtat* de la expertizele chimico-legale pe toți subalternii săi, ca necompetenți acum cînd expertizele erau plătite, deși pînă atunci fusese tare competenți, lucrînd singuri expertizele chimico-legale gratuite. La începutul anului 1907 s'au redeschis ușile laboratorului d-lui Director, dar atunci vai! nu mai erau expertize gras plătite, farsorul fusese desărcinat! De atunci, ușa a rămas mereu deschisă, iar camera a fost transformată definitiv în *seră.*

Va să zică, acum știu cititorii de ce lucra farsorul cu ușa închisă: pentru... a putea *încasa* în liniște, singur.

Se naște acum întrebarea: Posibil este că timp de trei ani nici unul din cei 5 funcționari ai Institutului să nu fi pătruns în camera în care lucra Directorul?

N'au fost nici odată interese de serviciu care reclamau numai de cît ca subalternii să pătrundă la directorul lor în celebra camera închisă și sigilată? Și un copil ar răspunde; de sigur că au fost sute de ocaziuni ca fiecare dintre chimiști sub alte să pătrundă în camera direetorului, în timpul cînd acesta lucra. Și atunci altă întrebare: cum se face că nimene nu l'a zărit măcar, cercetînd acidul salicilic în vinuri? La aceste nu te-ai gîndit ilustre farsor?—Că, lucrînd cu ușa închisă și sigilată, ai încasat sume considerabile perfect adevărat, dar că tot cu ușa închisă vei fi făcut cercetarea acidului salicilic, iată ce n'ar putea crede nici copiii.

In adevăr și alte considerațiuni, cum de pildă, celo de ordin technic, se opun categoric, căci a cerceta acidul salicilic în peste 700 probe de vin, presupune un *întreg etaj de ustensilii* (pîlnii de separare, capsule de porțelan, pîlnii ordinare, suporturi etc. etc.) *și întrebuințarea unei mari cantități de rachiu* (ca 35 litruri amestec de ether ethylic și ether de petrol), ceea ce ar fi adus o deosebită mișcare în laborator, așa că nu ar fi fost posibil ca ceilalți chimiști să nu știe de această lucrare, chiar dacă d. Ș. ar fi lucrat cu ușa închisă.

Din analiza aceasta reesă prin urmare că afirmînd a fi carcetat acidul salicilic în 700 probe de vin, lucrînd cu ușa închisă și sigilată d. dr. Ș. spune un *sfruntat neadevăr.*

Ne mai spune regele farsorilor, că cercetarea acidului salicilic în vinurile naturale a efectatat-o numitul *până la sfîrșitul lunei Ianuarie 1907,* examinînd mai bine de 700 de probe.

Pînă la Ianuarie 1907!... Taman pînă ce s'a deschis ușa celebrei camere sigilate a prea celebrului nostru farsor! Bizară coincidență! O dată mai tîrzie nu putea indica farsorul, căci atunci nu mai găsia o imaginară salvare în povestea cu *ușa închisă și sigilată și cu invizibilitatea ilustrului.*

Se naște imediat întrebarea: Dacă d. dr. Ș. ar fi cercetat în adevăr acidul salicilic în peste 700 probe vin în cursul anului 1906 și pînă la sfîrșitul lui Ianuarie 1907, ce motive l'au împins ca tocmai peste 2 ani (Fevr.—Mart 1909) *să încredințece d-rei Fl. Moissa reluarea acestor cercetări!*

„Ca să se analizeze și de alt cineva", răspunde farsorul. Cum așa pentru un capriț iu al d-tale? Sau poate erai cercetat cu știința și nu aveai încredere în propriile d-tale rezultate? Ori poate rezultatele d-tale nu ar fi avut nici o trecere în lumea specialităților fără garanția subalternilor? Erai, sermane, de pe atunci așa de compromis? Ori motivul unic și adevărat este ca *această cercetare a acidului salicilic nu o făcuse încă nimene?*

Mai departe ne spune că „voia să dovedească că după metoda ce se urmează la Institut nu se găsește nici o probă de vin, care să dea reacțiunea acidului salicilic, fie ea cît de slabă". Dar bine, farsorule, această dovadă ai fi făcut-o singur, dacă ai fi cercetat în realitate cele 700 probe de vin cu care te lauzi!

Și în cazul acesta tocmai d-ta ai fi fost omul care să te rabde inima să taci vreme de mai bine de 2 ani, fără a afișa, urbi et orbe, rezultatele obținute?! Să aștepți mai bine de 2 ani, pentru a împărți apoi cu un subaltern meritul unei astfel de lucrări, d-ta, care ai făcut dovada de uzurpător fără scrupule a muncei subalternilor d-tale? Dar cine altul, dacă nu d-ta, și-a însușit analiza unei ape minerale, făcută în întregime de un subaltern al d-tale, analiza unor sări minerale, executată iarăși de un subaltern, apoi analizele celor 804 vinuri prezentate de d-ta Academiei R. spre premiare, și făcute în întregime de actualii și unii din foștii chimiști ai Institutului, etc?

Nu vezi, farsorule, că te-ai încurcat singur în mreaja de neadevăruri și falșificări ce o urzești de atîta vreme.

(va urma)

INFORMAȚIUNI

❑ *Două ziare din București*—Minerva și Universul—*publicînd notițe biografice asupra d-lui I. Bogdan, noul rector al Universității din București—dau, drept, chipul d-lui I. Bogdan—pe acel trivial-banal al lui G. Bogdan, rectorul Universității din Iași.*

In privința alegerei de rector la București, a apărut astăzi o scrisoare a d-lui Dissescu, scrisoare ce cuprinde, între altele, următoarea somație la adreca d-lui I. Bogdan:

Da, dar pînă ce d. Bogdan nu se va hotărî să vorbească, să ne lămurească, să ne afirme că n'a fost de două ori cu colegul nostru d-rul Anghelescu, la d. I. Brătianu în scop electoral — rectorul — politic; să ne afirme că nu este adevărat că s'a făcut declarația cu conservatismul său în consiliul de miniștri, rămîne în picioare, rămîne dovedit că **d-sa s'a ales ca liberal** *și* **s'a confirmat rector ca fiind conservator.**

După cum se vede, ca și Bogdan de la Iași, și cel din București s'a ales prin fraudă. Nu este, deci, eroare, că ziarele din București, în loc să publice chipul lui I. Bogdan, au publicat pe acel trivial-banal al lui G. Bogdan.

L'un vaut bien l'autre.

❑ Consiliul de miniștri se va întruni mîine Joi, pentru a discuta asupra serbărilor de la Iași.

Desvelirea monumentului lui Cuza-Vodă

— Programul definitiv și oficial —

Iată programul oficial și definitiv al serbarilor pentru desvelirea monumentului lui Cuza Vodă,

Duminică, 27 Mai, ora 10 a. m.—Sosirea trenului regal în Iași. Primirea M. S. Regelui și a AA. SS. Regale Principele Ferdinand și Principele Carol de către autoritățile și comitetul de organizare.

Ora 10 jum. a. m.—Sosirea cortegiului regal la Mitropolie unde se va celebra un Te-Deum în prezența M. S. Regelui.

Ora 11 și un sfert a. m.—Sosirea M. S. Regelui în piața Unirei în trăsura de gală, escortat de escadronul de escortă.

Ora 11 jum.—Slujba religioasă și desvelirea monumentului.

CUVANTARILE

a) I. P. S. Mitropolitul Moldovei președinte al comitetului.

b) D. Gr. Ghica-Deleni, inițiatorul ridicărei monumentului.

c) D. primar al urbei Iași.

d) D. A. D. Xenopol, profesor, din partea universității.

e) D. C. C. Arion ministrul de interne și ad-interim la instrucțiuni și culte.

M. S. Regele va încheia seria cuvintă rilor.

DEPUNEREA COROANELOR

D. Dăscălescu, student universitar și un țăran din vremea lui Cuza-Vodă, depunînd coroanele în numele tinerimei universitare și a țărănimei vor rosti alocațiuni.

Defilarea societăților.

Defilarea școalelor.

M. S. Regele va primi defilarea armatei.

Școlile și armata vor fi înșirate de-alungul străzilor pînă la piața Unirei pe tot parcursul cortegiului regal.

Ora 4 jum. p. m.—Plecarea din gara Iași a M. S. Regelui.

Ora 9 p. m.—Reprezentație de gală la teatru în prezența AA. LL. regale principele Ferdinand și principele Carol.

Luni, 28 Mai, ora 2 p. m.—Serbarea populară la Copou după un program special.

Ora 9 jum p. m.—Serbarea de seară la Copou cu iluminație și jocuri de artificii.

❑ **Schimbarea tarifelor căilor ferate romîne.**—Consiliul comercial al Camerei de comerț din Berlin, a întocmit un lung memoriu, relativ la ridicarea tarifelor pentru mărfurile importante din Romînia.

De 30 ani nu s'a schimbat actualul tarif. Măsura luată de Direcția căilor ferate romîne, care lovește în același timp comerciul german, ungar și austriac, a fost luată în urma congresului camerelor de comerț din Constanța.

In primul rînd e lovită industria fierului și mașinele în genere, afară de cele întrebuințate în agricultură.

Scopul măsurei luate e protejarea fierului și mașinilor române, cu toate că această industrie e de abia la începutul desvoltărei și nu poate concura cu produsele similare din străinătate.

Rădicarea tarifelor de transport, va lovi în al doilea rînd, industria petroleului, căci această industrie importă enorme cantități, tuburi de metal, 15 pînă la 20100 tone pe an, din Austria Ungaria și Germania toate transportate pe căile ferate, iar nu pe apă (vapor), pentru a nu le descarca pe drum.

Consecința va fi, că Germania și Austro-Ungaria, vor ridica de asemenea tarifele de transport pentru produsele romîne și perderea pentru comerciul țărei noastre va fi îndoit.

Benzina brută pentru Germania (600 pînă la 1000 vagoane pe an), va fi rădicată la 400 lei de vagon costul transportului sau cu alte cuvinte transportul către Germania pe căile ferate va deveni ilusoriu.

Rafineriele cele mici vor fi în primul rînd complectamente ruinate căci nu-s în stare a se servi de vapoarele prevăzute cu tuburi de petrol, ca societățile internaționale cari ca și pînă acum s'au servit puțin de vagoanele căilor ferate.

❑ Din eroare s'a zis că motivul ce-a îndemnat pe d-ra Buzenchi, studentă, la actul desperat, ar fi mizeria.

Adevărul este, că boala de care suferе domnișoara, a adus-o la desperare.

❑ A apărut și e de vînzare la Magazinul Conservatorului și la „Romînia Muzicală", a 2-a serie de cîntece *Mamă, Rugăminte* și *Bucuria,* cuvinte de Carmen Sylva (M. S. Regina), muzica de E. Caudella.

❑ Pentru examinarea adultelor din cl. IV a școalei ce funcționează pe lîngă manufactura de tutunuri din Iași, s'a numit o comisiune compusă din: d. Eduard Cozmiță președinte, d-na Cleopatra dr. Popescu, d-ra Natalia Florescu, membre.

Comisiunea va lucra în zilele de 29, 30 și 31 Maiu, în orele post meridiane în localul regiei,

GHETE-WERNIGK
— IN ROMANIA —

Cel ce pînă astăzi n'a purtat încă **GHETE-WERNIGK,** *nu-și poate face o idee, ce mare deosebire colosală există între o* **gheată-Wernigk,** *și una de altă fabricațiune. A nu se confunda* **gheata-Wernigk** *cu așa numitele ghete americane.* **Ghetele Wernigk** *se fabrică în WALDHEIM, în Saxonia, și nu are concurență nicăiri în lume, căci* **gheata-Wernigk** *este un produs combinat, fie jumătate din lucru manual și pe jumătate din lucru mecanic. Durabilitatea ghetei se obține prin lucrul mecanic, ceia ce nu se poate obține prin mînă,—iar eleganța și ușurința ghetei se obține numai prin lucrul manual, ceia ce în mod mecanic nu se poate efectua.*

GHEATA-WERNIGK *este tot ce poate fi mai modern în ziua de azi, care atît ca măsură, cît și în ceia ce privește calitate, nu poate fi întrecut.*

Reprezentant general pentru Rusia și Romînia e **S. HILLEBRAND, Wiena, Althan-platz 5.**

❑ **Din Hîrlău.** — Au sosit aprobate de la Prefectura județului și minister, taxele asupra vagoanelor încărcate cu cereale, lemne și alte produse ale solului cari ies din gara Hîrlău. Aceste taxe vor spori în mod simțitor veniturile comunale și vor da posibilitate să se degraveze o sumă de dări, cari apasă asupra populației scumpind traiul.

— Consiliul comunei Hîrlău a votat suma de 100 mii lei pentru refacerea actualului loc de primărie, care este în complectă stare de ruină, a grajdurilor și pompieriei, precum și pentru canalizarea pîrăului Nicolina, un focar de infecție, care strabate orașul în lungul lui.

— Tot în campania acestui an se vor face din nou stradele Calarașii și prelungirea stradei Roșiori, unele din cele mai principale căi de comunicațiune ce dau în curtea gării.

De asemenea, se va pune în reparație podul de peste apa Bahluiu, deteriorat din cauza inundațiilor din anul trecut.

— Obștea locuitorilor acestui oraș a adresat o cerere Epitropiei casei s-ului Spiridon și alta Ministerului de Domenii pentru a li se împărți după legea bunurilor de mînă moartă, moșia înconjurătoare tîrgului Hîrlău, proprietatea Epitropiei. Ei o cer aceasta ca un act de dreptate, de oare ce nu sînt improprietăriți după nici o lege, la 1864 ne putînd fi făcuți stăpîni de pămînt, căci erau considerați ca proprietari ai acestei moșii, moșie pe care le-a luat-o sf. Sinod pentru neplata bezmănului.

❑ **Găzduirea țeranilor.** — După cum s'a hotărît în ședința de eri a comitetului Cuza-Vodă, delegațiunile țerănești, vor fi găzduite, după cum urmează:

1. Dorohoi și Botoșani, în localul școalei Carol I, Toma Cozma (200 locuri).
2. Suceava-Neamț. Trei Erarhi (Stefan cel Mare (200 locuri).
3. Bacău-Putna, Gh. Asachi (str. Negruți) 200 locuri.
4. Iași-Vaslui, Cuza Vodă (Tatarași) 200 locuri.
5. Fălciu-Tutova, V. Conta (Nicolina) 200 locuri.
6. Covurlui-Tecuci, V. Alexandri (sft. Haralamb) 200 locuri.
7. Constanța-Tulcea, C. Negri (Eternitate) 200 locuri.
8. Mehedinți Gorj, V. Alexandri (str. Albă) 200 locuri.
9. Dolj-Romanați, M. Gogălniceanu (str. Lascar Catargi) 200 locuri.
10. Rămnicul Vîlcea-Dîmboviță, Principele Ferdinand (str. Sf. Lazăr) 200 locuri.
11. Muscel-Argeș, Carmen Sylva (str. Ghica Vodă) 200 locuri.
12. Rahova-Buzău, Regina Elisabeta 200 locuri.
13. R. Sarat, P. Poni (str. Păcurari) 200 locuri.
14. Vlașca-Teleorman, Principesa Maria (str. Sărărie) 200 locuri.
15. Ialomița-Brăila, Elena Doamna (str. Muzelor) 200 locuri.
16. Ilfov, A. Lambrior, (str. Vovidenie) 200 locuri.

❑ Atragem luarea aminte a cititorilor asupra judiciosului studiu „Sforțarea de voință" pe care l'am publicat în numărul nostru de eri și cel de azi. Articolul, apărut în revista „Școala" organul asociației corpului didactic romîn din Cernăuți, e datorit celei mai învățate moldovence, d-na Ana Conta-Kernbach, inspectoarea școlilor secundare din țară.

❑ Un mare număr de preoți, din țară și de peste hotare, cari vor veni în Iași cu prilejul sărbărilor, vor fi găzduiți la Seminar.

❑ Lucrătorii perieri din fabrica d-lui H. Solomon din strada I. C. Brătianu, s'au pus în grevă, nemulțumiți de atitudinea patonului față de dinșii.

ULTIME INFORMAŢIUNI

❑ *Serbările de la Iaşi—proprii ale lui Bogdan.*

Iată textul invitaţiilor lansate de Bogdan pentru participarea la serbările de desvelire ale monumentului Cuza. Observăm, pentru a invedera că textul a fost făcut cu premeditare, că invitaţiile cu asemenea text au fost trimise numai persoanelor în afară de Iaşi:

GEORGE BOGDAN

rectorul Universităţii din Iaşi, preşedintele comitetului de acţiune pentru serbările Cuza-Vodă, vă roagă **să-i faceţi plăcerea** *a asista la acele serbări etc.*

Dacă este un fals patent că Bogdan ar fi preşedintele comitetului de acţiune fiind cunoscut că Mitropolitul Moldovei este preşedinte, apoi textul „vă roagă să i faceţi plăcerea", arată, invederat, gradul de boală la care se află ajuns reclamagiul-maniac.

❑ *Domnul Matei Cantacuzino a ţinut o mică alocaţiune studenţilor din anul III al facultăţii de drept din Iaşi, cu prilejul sfîrşitului cursurilor.*

Domnul Cantacuzino a dat multe sfaturi studenţilor — între altele să se ferească de acel naţionalism fals, care constă în acte de anarchie.

Dacă ne aducem bine aminte, fapta popei Dolinescu a fost pur anarchică, cu toate acestea d. Cantacuzino luase loc între apărătorii preotului anarchist.

❑ *Prietenul Emanoil Socor, a fost admis de consiliul profesoral al facultăţii de drept din München, să şi treacă doctoratul, după ce va urma cursurile timp de un an.*

Socor a prezintat consiliului diploma de licenţă de la Iaşi şi lucrarea sa asupra plagiatului Cuza. Un profesor, care ştie romîneşte, a făcut raport foarte favorabil asupru lucrării şi două exemplare din broşura „O ruşine universitară", au fost reţinute pentru biblioteca facultăţii de drept din München — care va trece astfel „anexă la jiganii în presă".

Avem tot dreptul să ne mîndrim de noua noastră tovarăşă în ale anexelor.

❑ *Pentru ziua de 18 Mai fusese fixat ţinerea concursului pentru ocuparea postului de director al institutului de chimie din Iaşi.*

Concursul nu s'a putut ţine însă, de oare ce n'a fost trasă la sorţi comisia examinatoare.

Această netragere fiind cusută cu aţă albă, chestia va fi adusă în discuţia consiliului sanitar superior.

❑ *Ministrul de interne, sosit astăzi dimineaţă în Iaşi, se va înapoi seara la Bucureşti pentru a lua parte la consiliul de miniştri de mîine.*

Domnul Arion, a venit să inspecteze pregătirile ce se fac pentru primirea familiei regale. Se va ocupa şi de cererea studenţilor, ca d. Iorga să fie admis să rostească un discurs la desvelire.

Dacă d. Iorga va trimite discursul său spre a fi eventual cenzurat, i se va permite să l rostească.

❑ *Examenele particulare pentru cursul secundar se vor ţinea cu începere de la 2 Iunie, acele pentru curs primar, de la 13 Iunie înainte.*

❑ *D. general Pascu a demisionat din consiliul comunal, ca manifestaţie în incidentul Cosmovici-Mavrodi.*

❑ *D. Gr: Ghica Deleni, fostul preşedinte al comitetului iniţiator pentru rădicarea statuei, a consimţit după dorinţa expressă a Regelui, să ţie un discurs la desvelire.*

Domnul Ghica va sosi mîine în Iaşi.

❑ *Numita Ana Loster merge mai bine. De ieri a început să îngîne cîteva cuvinte şi se speră că-şi va reveni curînd, aşa că va fi chip să se afle în ce constă misterul.*

❑ **In auzul sutelor de meseriaşi, de faţă fiind şi reprezentanţi ai presei, d. C. Cerkez a făgăduit, Duminică, la Camera de Comerţ, că meseriaşii nu vor fi întru nimic supăraţi, pînă cînd vor fi înmînat d-lui Neniţescu un memoriu şi va fi obţinut răspunsul ministerului.**

Cu toate aceste creaturile d-lui Scorţescu, controlorii corporaţiilor şi cu deosebire bruta de Lăcureanu—terorizează pe meseriaşii ieşani ameninţîndu-i cu procese şi amenzi, macar că nici n'au fost încă votate statutele şi budgetele corporaţiilor, neflind posibile prin urmare nici un fel de amenzi.

In consecinţă meseriaşii, profitînd de vizita d-lor Arion şi Neniţescu vor ţinea Simbătă o mare întrunire la care între altele, se va dovedi că *agenţii corporaţiilor percep cu ameninţări sume înzecite de cît cele ce se cuvin după lege.*

❑ **Era vorba ca d. Neniţescu fiind în Iaşi, să viziteze în persoană corporaţiile. Măsura însă a fost contramandată pentru motivul că corporaţiile nu posedă macar mobilierul strict necesar unor modeste cancelarii.**

❑ **Intrunirea comitetului Cuza Vodă.**—Eri la orele 5 p. m., a avut loc întrunirea marelui comitet Cuza, sub preşidenţia I. P. S. S. Mitropolitului Moldovei.

Mitropolitul comunică faptul că d. Arion, soseşte a doua zi şi că va asista la şedinţa de mîine a comitetului.

Asemenea arată că d. Ghica Deleni va participa la şedinţa de Joi, d-sa fiind azi încă suferind.

Se dă cetire apoi unei petiţiuni a centrului studenţesc, prin care cere ca la desvălirea statuei, să vorbească şi d. Iorga.

Mitropolitul arată că întîlnindu-se cu d, Iorga, l'a invitat să vorbească, dar d. Iorga a refuzat, zicînd că cedează această misiune profesorilor universitari din Iaşi.

D. A. C. Cuza, susţine că trebue poftită liga culturală, şi să i se rezerve dreptul de a vorbi la solemnitate. Probabil că va veni d. Iorga.

Atît Mitropolitul cît şi rectorul arată că Liga, a fost invitată de două ori, dar că n'a trimis nici un răspuns.

D, Gh. Botez, spune că n'ar avea nimic de obiectat la propunerea studenţilor, însă e chestia dacă programul e definitiv sau nu. Dacă e definitiv, atunci nu se mai poate face nici o schimbare.

La urmă se adoptă propunerea I. P. S. S. Mitropolitului, ca chestia să fie discutată în şedinţa de a doua zi, la care va asista şi d. Arion.

Se citeşte apoi o petiţiune, prin care se arată, că veteranii au delegat pe d. general *Scheletti*, să vorbească în numele lor.

D. general *Scheletti* adăugă, că este şi delegatul ofiţerilor în reservă.

Şi această chestiune se amînă pentru şedinţa următoare.

Se ia act de cererea uniunei corpului didactic israelit, de a participa la serbări.

Se dă cetire la un mare număr de petiţiuni de veterani şi ţărani, cari anunţă că vor veni în Iaşi şi cer a fi găzduiţi.

Se hotăreşte ca toate aceste petiţiuni să fie rezolvite de comitetul de acţiune.

I. P. S. S. Mitropolitul arată că d. Borcea, a întocmit un tablou, de felul cum ţăranii delegaţi, vor fi găzduiţi prin localurile de şcoli.

Comitetul aprobă această repartizare făcută de d. Borcea.

Ţăranii vor fi aşteptaţi la gară de studenţi, cari îi vor călăuzi.

D. *Gh. Dăscălescu*, preşedintele centrului studenţesc, spune că studenţii se vor achita cu toată dragostea de această misiune.

I. P. S. S. Mitropolitul expune apoi programul pelerinagiului de la Ruginoasa organizat de studenţi şi spune că a însărcinat pe vicarul Mitropoliei să oficieze acolo serviciul religios.

Şedinţa se rădică la orele 7.

❑ Fabricile din localitate au fost înştiinţate să trimată cîte un delegat al muncitorilor ca să iee parte la alegerea reprezentanţilor respectivi în corporaţii tot pe lîngă comitetele meseriaşilor.

❑ Eri seara, pe la orele 9, s'a sunat la domiciliul unui medic din Iaşi, str. Lăpuşneanu. Venind servitoarea să deschidă, găsi pe pragul uşei un copilaş lepădat.

Copilaşul, înfăşurat în albituri alese, cu dantele, toate parfumate avea pe gîtuşor un bileţel pe care sta scris „Costică botezat acum două săptămîni".

Circulări au fost trimise tuturor preoţilor din Iaşi ca să se afie dacă, acum două săptămîni, a fost botezat un copil—şi al cui—cu numele Costică.

❑ Numărul coroanelor ce se vor depune, cu prilejul desvălirei stătuei lui Cuza Vodă, va fi extra ordinar de mare.

Pînă în acest moment, s'au comandat la fabrica de coroane E. Schvartz, următoarele coroane:

1) Nemuritorului Domn Alexandru Ioan I Cuza, cetăţenii Hîrlăului, vecinic recunoscători (Coroana de stejar şi frunze de ederă).

2) Soc. „Elena Doamna Cuza", Omagii Marelui Domn Romîn Alexandru Ioan I Cuza, (stejar cu ghinde).

3) Obştea „Vodă Cuza" din comuna Todireni Botoşani.

Prinos de recunoştinţă Marelui Voevod Alexandru Ioan Cuza, (stejar cu spice de cereale (grîu, orz, ovăs şi palmieri).

4) Recunoştinţă şi Admiraţie Marelui Voevod Alexandru Ioan I Cuza, Săteniii din Tîngujăi-Vaslui (stejar cu ghinde şi cicazuri).

5) Lacrimi de recunoştinţă Marelui nostru Domnitor Alexandru I Cuza, Ţăranii şi învăţătorii judeţului Roman, (coroană de 2 metri stejar cu ghinde, laur cu spice şi lăcrimioare).

❑ La şcoala militară, s'au rezervat odăi pentru găzduirea a 40 de ofiţeri, cari vor veni în Iaşi cu prilejul serbărilor.

❑ D. Gh. Boţez, primarul oraşului, a comunicat eri că a obţinut de la ministrul de culte, ca să se suspende cursurile şcolare, de Simbătă şi pînă Mercuri, în vederea serbărilor inaugurărei statuei lui Vodă Cuza.

❑ Congresul maiştrilor de Desemn va avea loc în Iaşi, la 20 Junie, în una din săliile Seminarului Veniamin.

❑ **Crima de la Blaga.**—Am anunţat eri, arestarea în Iaşi a muncitorului Dănilă Enăchescu şi a unui frate al vatavului Neculai Irimia, bănuiţi a fi fost părtaşi la crima din conacul moşiei Blaga.

Dănilă Enăchescu, pus în lanţuri şi legat cu celălalt tovarăş, au fost porniţi la Blaga, unde fură aşteptaţi de judecătorul de instrucţie, d. Zagoriţa.

Cercetările au continuat timp de 3 ore, dovedindu se absoluta nevinovăţie a celor doi arestaţi, cari în noaptea crimei nici nu s'au mişcat din Iaşi.

Vatavul Neculai Irimia, întrebat, a răspuns, că a dat un nume la întîmplare, pentru a scăpa de felul cum jandarmii făceau instrucţia.

Dănilă Enăchescu, s'a întors în Iaşi. Cercetările la Blaga continuă.

❑ Din sursă sigură aflăm, că un conflict a izbucnit în chestiunea agitaţiunii meseriaşilor între d-nii Cerkez şi Stroja, pe de o parte, şi deputatul Scorţescu, pe de altă parte. Cei dintăi doi aruncă vina toată asupra celui de al treilea, care a cerut mereu măsuri de violenţe şi represalii dictînd funcţionarilor de pe lîngă corporaţii — numiţi exclusiv de către salariatul Scorţescu— procedee inchizitoriale faţă de meseriaşi. Nici o altă autoritate, fie de la centru, fie din localitate, n'a fost şi nu este consultată. Acum însă d. Scorţescu însuşi a început să asigure pe toată lumea că legea trebuie negreşit modificată.

Tot din această cauză gazeta oficioasă din localitate n'a putut lua o atitudine în chestia agitaţiilor şi chiar în chestia aplicării legei meseriilor.

❑ Domnul Evolceanu, inspector financiar, inspectează astă-zi administraţia financiară din localitate.

❑ La dejunul de Duminică vor fi invitaţi din miniştri, d-nii T. Rossetti şi I. Lahovary.

❑ Domnul Take Ionescu va pleca în străinătate în ziua de 17 Iunie. La mijlocul lunei August se va înapoia în ţară,

❑ **Serbările.**—Din partea ţărănimei va ţine cuvîntare la desvelirea statuei, săteanul Dumitru Solomon, din Vrancea, jud. Putna, care vine împreună cu alţi 5 săteni, în delegaţie la Iaşi.

— După dorinţa exprimată de Suveran nici o schimbare nu se va aduce în numărul şi seria discursurilor. Comitetul a hotărît ca reprezentantul studenţimei să vorbească înaintea deputatului ţărănimei, pentru că atît intelectualii cît şi ţăranii să-şi spue la un loc cuvîntul.

— Textul pergamentului a fost redactat din nou, după observările făcute de Suveran. Astfel redactat pergamentul a fost încredinţat d-lui C. C. Arion, şi a fost dat la tipar la litografia „Mützner din Bucureşti.

— Au fost invitaţi la serbări şi la dejunul regal: d-nii P. P. Carp, Take Ionescu şi I. I. C. Brătianu, şefii celor trei partide politice; preşedinţii Camerei şi Senatului, preşedintele Academiei, primul president al Inaltei Curţi de Casaţie, presidentul Curţei de Conturi — din care însă nici unul nu va veni, după cum au şi anunţat Casa Regală. Aceasta în vedere că sunt foarte puţine locuri la masa regală.

— Toate discursurile care se vor ţinea la desvelire vor fi luate de ministrul Arion şi prezentate Suveranului.

❑ Moartea d-rului Goldenstein.

Intr'un sanatoriu de lîngă Viena a încetat din viaţă d-rul I. Goldenstein din Iaşi.

Corpul va fi adus şi înmormîntat la Roman.

❑ **Judiciare.** — Casaţia secţia III-a a casat eri decizia Curţei de Apel s. I în procesul de daune dintre societatea Union Baugesellschaft şi firma „Fraţii Iancu" din Fălticeni, trimeţînd afacerea spre a se judeca din nou la Curtea din Galaţi.

Motivele de casare invocate de societatea Union Baugesellschaft erau: omisiune esenţială şi violarea art. 218 din pr. civ.

— La s. II a Curţei a fost amînată astă-zi pentru 9 Noembrie judecarea procesului pentru revendicarea domeniului Ştefăneşti.

— Procesul bandei de hoţi de cai, sorocit a fi judecat astă-zi la secţia I a Curţii, a fost amînat — procedura neflind complectă.

— La secţia II a Curţei se judecă divergenţa în procesul dintre erezii colonelului Rosnovanu şi ministerul de domenii, pentru anularea testamentului def. colonel.

— Pronunţarea în procesul Fischer-Barbu, pentru anularea unui jurnal al tribunalului de vacanţă se va da Vineri.

— Judecătoria ocolului II a anulat astă-zi două proteste de poliţe pe motivul că portărelul n'a comunicat protestul la domiciliul girantelui.

❑ Tribunalul s. III a declarat astă-zi închis dosariul privitor la d. docent dr. Brăescu, dat judecăţii pentru loviri.

❑ **Iată programul de astă seară Mercuri, al teatrului cinematografic Pathé Freres din noua grădină Pathé Freres (vis-à-vis de librăria Socec, lîngă Administraţia Financiară:)**

Lucreţia Borgia, după romanul istoric al lui Victor Hugo. Cuprinde două părţi de cinematograf.—Cucerirea Californiei.-Cînele moştenitorului.-Prinderea lui Garnier şi Valet la Mogent-sur-Marne.—A. S. R, Principele Ferdinand de Bourbon-Orléans, duce de Montpensier la o vînătoare de tauri sălbateci în Indo-China. — Locaşurile sfinte din Kyoto (Japonia).—Cel mai nou număr din Pathé Journal.—Rivalul încăpăţînat.

Programul nou viitor începe Vineri 25 Maiu.

Reprezentaţiile au loc şi pe timp ploios, de oare-ce s'au construit refugii cari servesc de adăpost.

Patru programe noue vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, şi anume: In fiecare Luni, Mercuri, Vineri şi Duminică program nou.

Bufet escelent. Prăjituri Tuffli. Bere calitate superioară şi zilnic proaspătă. —Desăvîrşită curăţenie. Serviciile sunt spalate cu apă de Timişeşti prin robinete introduse în chiar interiorul bufetului.

Rugăm pe vizitatorii noştri, să se convingă de stricteţa acestor măsuri higienice.

❑ **Expoziţia arheologică.**—**Societatea arheologică din Iaşi pregăteşte o frumoasă şi interesantă expoziţie arheologică cu prilejul serbărilor inaugurării statuei lui Cuza-Vodă.**

Expoziţia se va face în sala de gimnastică a Externatului secundar din interiorul ogrăzii bisericei Golia. Expoziţia va fi deschisă de la 25 Mai pînă la 1 Iunie.

S'au expus foarte interesante obiecte de la arsenalul armatei, obiecte de artă, pictură, industrie casnică, tablouri vechi; apoi o bogată colecţie de stampe vechi, documente, decalcuri de pe epigrafia Iaşilor şi a ţării, în special din epoca lui Stefan cel Mare.

Preţul intrării va fi 20 bani de persoană şi 10 bani de elevi.

Alteţele lor Regale vor onora cu vizita lor această expoziţie.

Ultime telegrame

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 23 Mai

Loteria romînă

Bucureşti.—Beneficiile loteriei romîne, pe anul 1911, au fost de 2 milioane 132.000 lei, la un capital de 3 milioane.

Accident de automobil

Bucureşti.—In dreptul otelului de Franţa, automobilul d-lui Mihailescu a calcat şi tîrît pe sergentul din acel punct.

Victima, în stare gravă, a fost transportată la spital.

Incercare de sinucidere

Bucureşti.—D-ra Elena Stătescu, din Bulevardul Pache, în etate de 17 ani a încercat eri să se sinucidă, trăgîndu-şi un foc de revolver.

Din fericire tînăra copilă nu s'a rănit de cît uşor.

Mişcare la vămi

Bucureşti.—Au fost numiţi d-nii Tindei, la vama din Iaşi, Stamatopol la Botoşani şi Floriceanu la cea din Burdujeni.

Consiliu de Miniştri

Bucureşti.—Azi, la orele 5, se va ţine un consiliu dr miniştri, sub preşedenţia d-lui T. Rosetti.

Examenele particulare

Bucureşti.—Inscrierile pentru examenele particulare, se fac pînă la 25 Mai. Examenele vor începe la 10 Iunie.

Incendiul din Constantinopol

Constantinopol.—Incendiul din Stambul a durat 12 ore. Numărul caselor incendiate se ridică la 2300. Au mai ars 6 moschee şi 5 şcoli. Stabilimentele de băi au fost de asemeni distruse.

Calea ferată Constantinopol-Europa fiind acoperită de dărămături pînă lîngă staţia Kumkapu, circulaţia trenurilor a fost întreruptă.

Sunt şi mai mulţi răniţi din care 2 poliţişti în mod grav.

Perderile se evaluiază la 3 milioane lei.

Ciocniri sîngeroase

Lisabona.—Ciocniri sîngeroase au avut loc între regalişti şi republicani.

Regaliştii au fost siliţi să se retragă.

Barricade la Liege

Liége.—Lupta între forţele poliţieneşti şi muncitori continuă.

Muncitorii au rîdicat baricade.

Sunt morţi şi numeroşi rîniţi.

Incidentele din Budapesta

Budapesta. — Oraşul e păzit milităreşte.

Opoziţia a hotărît ca mulţimea să vie în grupuri compacte spre Parlament.

Se aşteaptă mari turburări.

FABRICA DE ULEIURI ŞI UNT-DE-LEMNURI

„OLEA"

Societate anonimă pe acţiuni

CONVOCARE

Domnii acţionari ai societăţei anonime pe acţiuni „OLEA" din Iaşi sunt convocaţi în adunare generală, ce va avea loc în ziua de 17 Iunie 1912 stil. vechiu orele 10 a. m. în localul societăţei str. Zugravilor No. 65.

La ordinea zilei fiind:

1) Raportul Censorilor.
2) Raportul Consiliului de administraţie.
3) Aprobarea bilanţului pe gestiunea anului 1911—1912.
4) Descarcarea Consiliului de administraţie pe această gestiune.
5) Ficsarea dividendelor.
6) Sporirea capitalului.
7) Alegerea censorilor.

Se atrage atenţiunea d-lor acţionari care vor să participe la adunarea generală că acţiunile şi procurele trebuesc depuse la sediul societăţei cu cel puţin 3 zile libere înainte de ziua fixată.

Dacă în zina fixată mai sus, numărul acţionarilor nu va fi suficient pentru a se putea ţinea adunarea generală, aceasta va avea loc în ziua de 24 Iunie, ori-care va fi numărul acţionarilor prezenţi şi fără a fi nevoe de o altă convocare.

Preşedintele Consiliului de administraţie.

Ciine găsit In ziua de Sf Constantin şi Elena s'a găsit pe stradă o căţea Fox-Terier. Persoana ce a perdut-o să se adreseze D-nei Antoinette C. Negrea la D. Dr. Ratianu str. Alexandri No. 1.

Se caută un Comptabil la firma Daniel Recler Iaşi.

ANUNCIU

Cu începere de la 1 Iulie a. c. franzoleria şi brutăriea de pîine de lux a d-lui I. Forşt din strada I. C. Brătianu No. 168 foastă strada de sus, trecînd sub conducerea personală a subsemnatului MOISĂ GRINBERG pe care am supraveghiat o mai bine de 30 ani, s'a reînoit din nou, cu tot confortul necesar, avînd o instalaţie specială în fabricarea acestor articole, căutînd a servi pe onor public spre a fi mulţumiţi pe deplin de ori comenzi în această branşă.

Onor clienţi pot fi serviţi zilnic la domiciliu de ori ce comenzi şi anume: jemle, chifle cu lapte, franzele, pîine de secară, colaci etc., fiind anunţat prin o carte poştală.

D-l I. Forşt s'a desfăcut şi de brutăria ce o avea vis-à-vis de Tufli.

Moise Grinberg

Dr. B. Brandmark

după o practică mai lungă în provincie s'a stabilit în

IAŞI Strada Socola No. 99

Consult. de la 8—10 a. m. 3—5 p. m

CABINETUL MEDICAL AL DOCTORULUI IN MEDICINĂ & CHIRURGIE.

EDUARD FABINI

IAŞI, STR. PĂCURARI, No. 5, Etajul I

Vis-à-vis de Jockey-Club

(DEASUPRA FARMACIEI)

INTRAREA PRIN RÂPA GALBENĂ

INSTALAŢIUNE MODERNĂ

CONSULTAŢIUNI

DELA 8—10 a. m. şi DELA 3—6 p. m.

PENTRU

Boale interne

de piept, de stomah, de ficat, de rinichi, de intestine, etc.

ŞI

Boale de Femei

TRATAMENT MEDICAL AL AFECŢIUNILOR DE ORDIN GINECOLOGIC

NOROC IN CASA

a adus și la loteria trecută multora dintre onor. mei clienți un loz din colectura mea principală:

Nu întîrziați deci

a cumpăra din timp un loz norocos, căci tragerea clase I-ia va avea loc la

14|27 IUNIE 1912

și stocul meu de lozuri e în totdeauna epuizat înainte de începerea tragerei.

1/8 numai lei 1.50

1|4 Lei 3. - 1|2 Lei 6. - 1|1 Lei 12

Cel mai mare cîștig al loteriei evetl.:

LEI 900,000

Comenzile din provincie se efectuiază prompt și conștiincios contra plății anticipate, sau sub ramburs

ROB. TH. SCHRODER

— Firmă fondată în 1870 —

BOTOȘANI
Str. Națională 203;

BRAILA
Piața Sf. Archangheli (Casa Rally);

CRAIOVA
Str. Unirii 69;

IAȘI
Str. Ștefan cel Mare 8;

Centrala
BUCUREȘTI
Calea Victoriei 106

Sucursale:
Calea Victoriei 50
Calea Griviței 96
Str. Lipscani 72

PLOEȘTI
Str. Basarabilor 1

GALAȚI
Str. Domncască 14.

Renumitele PLUGURI

întreg de oțel bătut
marca PORC MISTREȚ
DIN FABRICA
Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 și mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prășit

Mașini de secerat de Mc. CORMIC precum și alte mașini și unelte agricole, permanent în depozit la

Frații Bachstez, Iași

Noua Coafiură de Dame

M. BACHMAN
— Iași—Strada Gh. Mârzescu 28 —

Aduce la cunoștința doamnelor că **Salonul de coafiură** este aranjat din nou cu toate articolele necesare și se efectuează tot ce privește această branșă, anume: cozi, bucle, turbane moderne, transformațiuni de asemenea

Se frizează cu ondulațiuni Marcel

Se primesc și comenzi în provincie

Colectura „PROVIDENȚA"

Iași, Strada Stefan-cel-Mare 25

Și de astă-dată norocul Colecturei „PROVIDENȚA" este neîntrecut

Iată dovada:

Cel mai mare cîștig pe care l'a dat Loteria Romînă, de

LEI 250,000

(un sfert de Milion)

a căzut în Colectura „Providența" pe Nr. 25.655 precum și 20.000 Lei pe Nr. 57.197 tot in aceiași zi.

Iar la ultimele trageri au eșit afară de nenumărate cîștiguri a 3000, 2000 și 1000 lei următoarele câștiguri:

Lei	50,000	pe Nr.	19.562
„	70,500	„	10,595
„	10,000	„	59,168
„	5.000	„	59,171

1|8 numai 1 leu 50 bani

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și broșuri, teze de medicină, cărți de în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieft

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieței și de rente în Viena.

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i și r. No. 10141 din 1 Dec. 1858.

Concesionată pentru România prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Dec. 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii și fond. asociațiunilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „

Situația asigurărilor la 31 Dec. 1911 **92.127 polițe de lei 654 389.15[illegible] lei 1,995,501 72[illegible]**

Cantiunile depuse la [illegible] puneri din București.

Lei 7.453.500 ca garanție pentru asigurații din România.

In anul 1911 s'au plătit asiguraților ca dividende

Lei 1,986,25[illegible] 63 | 100

Societatea „Ancora" închee;

Asigurări pe caz de viață și deces în combinațiune cu scutirea de plată premiilor și oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemene toate celelalte combinațiuni moderne—cu și fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraților săi: Inatacabilitatea poliței.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Polița universală.

Plata imediată și integrală a sumei asigurate.

Preț mare de rescumpărare etc. etc

Direcțiunea pentru România,
BUCUREȘTI
Agentul general pentru Iași.
IOSEPH POPPER,
Strada I. C. BRĂTIANU No. 166
(Ioastă strada de Sus)

La administrația ziarului se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu. —Instalațiune [illegible]re electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Asachi 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — Nr. 1597 — Vineri 25 Maiu 1912

Bogdăneștii Universităților

Scrisoarea fruntașului nostru d. C. Disescu are așa de mare importanță socială, că datori suntem a stărui asupra-i și a scoate de acolo toate urmările de moment.

Universitatea de Iași a fost hărăzită de d. Haret cu rectoratul d-lui Gh. Bogdan, care de și junimist sadea a crezut de cuvînt, să facă antecameră d-lui Haret și să fie scos rector. Slugărnicii politice s'au mai văzut și nu era d. Gh. Bogdan cel dintâi și pe urmă. Să stai cu piciorul într'un partid și să ceri milă de la adversar, numai junimismul a putut introduce la noi în viața politică. Ieșii au văzut cu durere urmările morale ale acestei cocoțări, căci n'a fost spectacol mai hidos de cît felul cum d. Gh. Bogdan s'a ales senator univervitar cu batista și cu votul pe față.

La acest spectacol hidos făcea aluzie d. Badareu, cînd spunea că l'a amărît arivismul la Universitate, căci a transformat în trafic personal situația de profesor și s'a găsit la Iași un profesor universitar, care pentru un vot de dat guvernului i s'au satisfăcut 11 nevoi în familie.

Junimismul politic a corupt și Universitatea și d. Gh. Bogdan de la Iași a fost eroul lui Ianuarie 1911.

Dar răul din o parte se întinde și dincolo și pe cînd Universitatea de București luptă să rupă legătura cu sora ei de la Iași în ceia ce privește permutările, s'a grăbit să imiteze Ieșii în ceia ce privește arivismul politic. Și soarta a făcut ca tipul arivistului să-l întrupeze un alt Bogdan, pe care presa de tiraj în graba de a-i da clișeul l'a luat pe Bogdan de la Iași și l'a dat drept Bogdan de la București.

Ce are a face puțina deosebire! Unul musteață mai à la fante de cupă, altul barba tunsă, fără ciocul patrulater. Lumea a prins nota și a confundat în o clipă de o zi pe un Bogdan, drept altul.

Dar unul e Gheorghe, altul e Ion; Unul e getbeget Moldovan-rural; altul frătuț de ghincolo-craşmar din Brașov. Și unul și altul suflet calp; egoiști, pedanți, îngămfați ca curcanul și dacă n'ar fi o limită pînă unde se poate merge țanțoș, ei ar trece hotarul ținutei.

Bogdan de la București e un vechiu recidivist în materie de tras pe sfoară și nerecunoscător. Era student al facultății de litere din Iași, profesor de litere era Arune Densușianu, Ardeleanu. Trei ani Ion Bogdan a fost în de apropea grijă a lui Arune Densușianu, care din principiu trîntea la examen o dată cel puțin pe ori-care afară de cei de peste munți. Pe atunci Ar. Densușianu a scos un curs de literatură, fiind în suplinire la catedra lui Andrei Vizanti de limba și literatura romînă. Cursul lui Aron Densușianu aduce ceva nou ca material istoric, o analiză mai întreagă a cronicarilor, o împărțire mai bună a materiei, dar și o parte de criticizm asupra poeților secl. XIX, avînd pică pe Alexandri și neputînd înghiți scriitorii moldoveni, cu Junimea.

Ce face Ion Bogdan? Cum iese din Universitate e numit suplinitor la Pomîrla, apoi se pune și scrie o strașnică Critică în convorbiri literare contra cărții lui Ar. Densușianu. Eșirea aceasta a lui Bogdan a avut un cîntec. Maiorescu scrisese un fulgerător articol „In lături" bătîndu-și joc de Ar. Densușianu. Al și-a zis Bogdan! Maiorescu a doborît pe Densușianu, ca gust estetic, eu să-l dobor ca spirit științific și iată-l pe Ion Bogdan în grația Junimei. O bursă în străinatate pentru limbele slavone, izbutind a impune lui Gr. Tocilescu recomandarea.

Se întoarce în țară; e profesor de slavistică prin susținerea lui Hajdeu și mai ales a lui Tocilescu. Cea făcut Bogdan cu Tocilescu? A dus o campanie miserabilă contra lui și la direcția muzeului și la Academie; așa că lupta aceasta denotă din partea lui Ion Bogdan nu numai nerecunoștința, dar și graba de parvenit.

Mediul Universitar l'a făcut intelectual junimist; și la teatrul liric d. Carp a făcut să figureze pe scenă între recitatori și pe Ion Bogdan.

Discursul său stă scris la *Noua Revistă Romînă* și se poate ceti oricînd.

Dar d. Ion Bogdan e om practic. Junimiștii în politica activă n'au avut rol 15 ani; cu ministeriatul d-lui C. C. Arion de 8 luni de zile Bogdan rămînea flămînd; și cum d. Haret a administrat departamentul școlilor aproape 10 ani, era fatal să se facă o apropiere de stomah între Haret și Bogdan. I'a dat din 1903 să publice diplomația lui Stefan cel Mare, i-a dat 10000 lei înainte plus bilet permanent și spese de drum. Azi sîntem în 1912 Maiu 24 și cartea „n'a mai apărut" după 9 ani și mai bine!

Tot d. Haret i-a înființat societatea istorică, unde l'a pus director cu leafă permanentă, ca să nu facă nimic, căci nu poate face. In Academie s'a făcut afiliatul liberalilor, și s'a făcut coadă de topor d lui Haret de a lovi în adversarii săi, cari—poate—îi făcuse bine ceva.

Fiind plătit de Haret s'a crezut că s'a făcut Haretist, și deci liberal. Dar se vede că nu tot ce e Haretist e și liberal; e o nuanță în dauna'd-lui Haret, căci d-sa a strîns în juru-i numai splinele, maiurile și stomahurile de la lingăi, sufletul însă n'a ținut să l aibă, ca dovadă că lingăii și flămînzii tot așa rămîn.

Aceste fiind pagini inedite din viața lui Ion Bogdan, nu ne surprinde faptul, că cu dr. Anghelescu s'a dus la d. Ion Brătianu să ceară voturile liberalilor, dîndu-se ca Haretist și deci liberal; iar cu d. Pangrati s'a putut face dovadă că e junimist, căci conservator n'a fost nici o dată.

Universitățile noastre dau rău exemplu; și studențimea care e foarte supțire, cînd e vorba de alte celea, aici se arată de un tembelism revoltător, căci se lasă ca în incinta ei să se petreacă cele mai murdare fapte, care dacă le ar face un badea Ion sau un biet slujbaș mititel, calea valea, dar cînd le fac cei doi rectori, se arată că peștele de la cap se împute și nu d. C. C. Arion e ministrul care să poată face pe pescarul detreabă. In scara-sa politică stau foarte bine cei 2 Bogdani, care nu numai că reprezintă pedantismul în știință, dar în societate n'au nici un scrupul, cînd e vorba să parvină.

La Universtități azi se parvine, nu se ajunge.

Tot magistratura

Programul partidului conservator-democrat prevede, la capitolul „Reforme politice", punctul 4: „Introducerea în Constituție a principiului inamovibilității magistraților, a regulelor de numire și înaintare precum și a tribunalului disciplinar, care să fie instituit ca instanță superioară".

Programului acestuia, actualul guvern i-a adus cel mai mare omagiu, după ce l'a tratat drept demagogic—prin aceia că l'a furat aproape în întregime.

De la noi au luat actualii guvernanți: ideia asigurărilor muncitorești, școalele madii, răscumpărarea moșiilor de mînă moartă, reducerea taxelor de consumație, reînființarea contenciosului, instituirea creditului pentru meseriași, etc.

Dar dacă prin invitație, plagiat și furt direct, guvernele junimiste, și au luat însărcinarea să dovedească țării cît era si este de sănătos programul nostru, pe care totuși l'au tratat ca demagogic, apoi și prin pacatele lor ei au contribuit să învedereze cît de mult corespunde acest program cu nevoile reale ale țării noastre.

In adevăr, dacă dezideratul mai sus reprodus, din programul nostru, ar fi fost transformat în realitate, mai puteau guvernanții de azi să amenințe magistratura cu intervenția autorității de Stat, și mai puteau ei cere suspendarea inamovibilității magistraturei?

Dacă principiul acesta ar fi fost înscris în Constituție, fără îndoială că întreaga polemică de hulă și de batjocură, dusă de presa regimului împotriva corpului nostru judecătoresc, n'ar mai fi avut loc.

D. Carp, venind la putere, nu și-a dat numai măsura incapacității sale, d-sa a confirmat în acelaș timp marea noastră dreptate.

Guvernul actual și-a luat sarcina să dovedească temeiniciа programului nostru, fie imitînd dezideratele lui, fie comițînd greșeli de natură a invedera necesitatea realizării programului conservator-democrat.

Și pentru una și pentru alta—toată recunoștința noastră.

Celalalt Bogdan

Pe noi la Iași nu ne-au emoționat prea mult destăinuirile publicate de d. C. G. Dissescu, privitoare la alegerea d-lui I. Bogdan, ca rector al Universității.

Pentru noi sunt lucruri de toate zilele: frauda în Universtitate, șarlatanizmul, făcătorii de profesori.

Bogdan de la noi s'a ales Rector prin fraudă, prin voturi capatate cu contra valoarea primită în cambii—iar confirmat a fost de ministrul liberal Haret, căruia i a făcut frumos, cum știu face mopșii, timp de patru ani.

Bogdan celalalt, Ion, a fost a casă la d. Brătianu, a fost acasă la d. Arion, a zis că ie liberal, a zis că ie conservator, l'au votat profesorii liberali, l'au votat profesorii carpiști, l'a confirmat ministrul conservator.

Comerț. Dar cel mai rușinos comerț. Așa îl face celalalt la București. Nu este numai sinonimatul în nume, dar și în obiceiuri, în obiceiuri ce intinează Universitatea.

In privința fraudei, în privința negoțului, Universitățile au fost puse pe picior de egalitate. Dacă legea prevede că un profesor de la Iași nu are demnitatea să treacă, în caz de vacanță, la catedra similară din București—sistemul fraudei de la Iași s'a arătat, însă, demn de a fi imitat la București.

Astăzi ambele Universități au în fruntea lor doi fraudatori. Cel de la Iași, care a sărutat mîna d-lui Haret, ar putea trimite colegului seu, care a sărutat mîna d-lui Arion—catalogul mijloacelor ce le întrebuințează spre a fi puternic la Universitate—puternic ca să-i coboare prestigiul.

Comerțul este rentabil. De ce nu l'ar face, în continuare, și Bogdanul Bucureștiului?

Situația d-lui Virgil Arion

D. Virgil Arion și-a făcut un prost serviciu, reunind în broșură articolele scrise pe vremea răscoalelor, dar și mai prost serviciu îi face *Viitorul*, relevînd și comentînd aceste articole.

Pe vremea ceia, d. Virgil Arion scotea ziarul *Patria* și persecuta „Beizadelele bezumnii". D-sa emisese în acele vremuri așa păreri despre răscoale, cauzele lor și represiune, în cît liberalii, entuziasmați de democratismul d-lui V. Arion, nu i-au opus candidat în alegerile generale și d-sa s'a putut alege deputat în opoziție, la Neamț.

Cum rimează părerile de atunci ale d lui Virgil Arion, cu situația d-sale de azi, se va vedea imediat.

In adevăr, d. Virgil Arion afirmă că răscoalele nu se datorează instigațiilor, ci relei stări a țărănimei. Ori, d. P. P. Carp a afirmat în ultima sesiune a parlamentului, în plină Cameră, că țăranii s'au răsculat din pricina instigatorilor, cari s'au aflat și se află încă în cluburile liberale.

Trecînd la reformele agrare, d. Arion afirmă că ele au venit ca un act de supremă dreptate și blamează pe aceia cari au făcut încercarea avortată de-a constitui un partid agrarian, numit să împiedice realizarea manifestului de la 12 Martie 1907. Ori, se știe că în fruntea acelei mișcări se află d. P. P. Carp, șeful de azi al d-lui Virgil Arion.

Despre represiune d. Virgil Arion, dacă nu vorbește cu entuziasm, d sa accentuează totuși că ea a fost absolut necesară și că armata a fost în acele triste împrejurări, de o corectitudine demnă de laudă.

Neapărat, asemenea părere nu se potrivește de loc, dar absolut de loc, cu campania nesăbuită pornită în iarna aceasta, de d. Filipescu, pe tema „ororilor inutile".

Iată dar situația misericordioasă în care s'a pus d. Virgil Arion, publicînd în broșură niște articole, pe cari, dată fiind actuala d-sale situație politică, ar fi trebuit să le lase uitate în rarele colecții ale frumoasei d-sale *Patrii*. O fi retipărit d. Arion acele articole tocmai ca să accentueze diversitatea de păreri dintre d-sa și partidul în care se află?

Se prea poate că odiseia d-sale ministerială să-l fi îndemnat la publicarea broșurei.

„Ilustrul mosafir"

Domnul Arion, n'a voit să fie ministru în același cabinet cu d. Grecianu,

Acesta, la rîndul său, n'a voit să fie primar sub ministeriatul de interne al d-lui Arion.

Acum s'a întîmplat evenimentul foarte banal, că d. Arion a sosit în Iași ca să vadă cum merg pregătirile pentru serbări. Domnul Grecianu, care în toate zilele se află în Iași, a plecat ostentativ la moșie, iar d. Arion a fost pus să-i dee o vizită—de condoleanțe—la țară.

Foarte diplomatic.

Pe de altă parte ziarul d-lui Grecianu a fost pus să-l salute pe d. Arion.

Sub titlul „Un mosafir ilustru".

Ziarul arată scopul sosirei ministrului, accentuînd nu asupra grijei ce o poartă ministrul serbărilor, ci asupra dublului succes al ministrului: alegerea sa ca membru onorar al Academiei, alegerea sa ca membru onorar al Sindicatului presei.

Salutul se încheie ast-fel: „salutînd cu dragoste pe ilustrul oaspe al Iașilor, *Evenimentul* îi urează bun venit în bătrîna Capitală a Moldovei".

Ca vomitiv, trăzoiul acesta poate fi de efect. Ca bataie de joc, ar merge, dacă ar fi batae de joc. Dar chestia cu „musafirul ilustru", așa cum o pune ziarul grecinist, ie foarte serioasă.

Speranța, că d. Grecianu poate deveni ministru, este încă vie în sufletele băețoilor d-lui Crecianu. Și fiind-că realizarea depinde de d. Arion — s'au hotărît să-l laude.

Venit în inspecție, ministrul se vede gratulat „mosafir ilustru" și fără de multă jale i se tipărește succesul ce l'a avut fiind ales membru de onorare. Ba chiar este salutat cu „dragoste" și cu „bun venit" în bătrîna Capitală a Moldovei.

Ajunge-va ministru d. Grecianu măcar în urma acestui manifest „ilustru" la adresa membrului onorar al societății presei?

Băețoii speră.

OAMENI ȘI LUCRURI

Cetind gazetele...

Un omagiu care se cuvine să fie adus gazetelor bucureștene—în genere—este că, în comparațiune cu acele din provincie,—au o superioritate evidentă. Acolo există—și vor exista totdeauna—gazete guvernamentale, ziare oficioase. Nu se observă însă nuanța care aparține unei categorii pur provinciale: ziarul polițienesc.

In Capitală o gazetă se poate inspira din oficine guvernamentale, de la anumite autorități, din birouri ministeriale, dar în provincie — indiferent dacă e vorba chiar de un mare oraș de provincie, ca Iașul,—sursa de traiu, de informațiuni și de polemici rămîne, în mediul gazetelor oficioase, excluziv—poliția.

E un element comic, dar și tragic în același timp.

Comic, pentru că ziarismul presupune intelectualitate, într'o accepțiune mai înaltă și mai largă a cuvîntului; presupune independență și concepțiune proprie. Atîtea elemente în flagrantă contrazicere cu sursa care dă existență gazetelor cu pricina—acea polițistă.

In ce mod le asigură traiul, nu aparține *acestei* rubrici să arăte. O, cohorta nenorociților, cari în lupta lor pentru viață, trec în fie-ce zi sub furcile caudine ale contactului cu poliția!

E cohorta semi-dezmoșteniților, osîndiți „a trăi bine" cu singura autoritate, care în țară la noi, stă de-asupra legei, pentru că e mai prejos de ea, singura care sintetizează abuzul și căreia totul i-e îngăduit.

Cum vreți dar să încapă concepție proprie, gîndire, independență, intelectualitate în sufletele acelor cari își împacă firea lor cu un parazitism ce merge pînă la inconștiență? In atare mediu înflorește microbul pernicios al servilizmului pe de-o parte, al bîrfelei pe de altă parte. Acolo vin ordinele de-a dreptul din beciurile ori—mai modern—din cabinetele poliției, pentru că tot de acolo odată cu articolele, dezmințirile, notele și comunicatele, vin și abonamentele, vin și mijloacele de a huzuri, vine morfina cea care adoarme simțirea și grija răspunderei, vin paralele cari... paralizează.

In Capitală, un ziar se poate „inspira" de la o autoritate. In provincie, însă, după ce se interzice ziariștilor „de opoziție" întrarea la autorități, se deschide biroul redacțional — scriptic și telefonic—avînd legătură permanentă cu poliția... In afară de *ea* nu mai există nimic în lume; nimic mai sfînt, nimic mai sublim, nimic mai perfect, nimic mai onest. Și vai de publicistul care i ar displăcea ei,—instituției celei mai sacre și dătătoare de hrană. Il așteaptă pedeapsa cea mai umilitoare din lume, —insinuarea perfidă:

— „Eri abia ai vrut să vii „la noi", să fii slugă în rînd cu noi, să scrii la noi..".

Sunt așa de... dulci strugurii polițienești, în cît ziaristul de specia descrisă cu drept cuvînt își închipue că ar ispiti pe ori-ce publicist.. de provincie. Dar vom mai ilustra cu exemple vii reflecțiile noastre.

Rodion

P. S. Observatoarei: fragmentul Lidiei către Horațiu, citat eri, se află într'o imitație a lui A. de Musset.

Versul din Eminescu trebuia tipărit: „Uitarea le închide 'n scrin..."

În rele dispoziții

Mai 19 . .

. . . . . .

Cît e de ciudată firea omenească! Așteptîndu-mă la dojana d-tale, mi-era necaz în același timp zicîndu-mi că n'ai avea dreptul s'o faci, căci mi-ai atinge libertater mea individuală. Și acum cînd primesc tocmai contrarul celor ce așteptăm, iată că... nu mai sunt mulțumită, punînd la îndoială sinceritatea părerilor d-tale în ceia ce mă privește... Am conștiință că ceia ce fac e o jignire ce ți-o aduc; totuși iată nu m'am putut opri să nu ți-o spun...

Nu știam că d-na Récamier era cochetă față de bărbați din pricina unei informități fizice. Această presupunere n'a fost făcută de cît din răutate. In orice caz mie îmi pare bine că nu am siguranța faptelor rămînîndu-mi numai plăcerea de a vedea, cum o femee frumoasă a putut respinge aproape cu dispreț amorul (?) atîtor barbați, care, odată satisfăcîndu-li-se dorința, sunt gata a răsplăti cu dispreț pe ceia care ar fi cedat.

După cît vezi sunt în dispoziții rele. Și m'ar durea dacă d-ta personal te-ai resimți de aceasta. Cine știe dacă ai putea cerceta pricinile, poate că ai fi tolerant.

Sunt și sub impresia unei cărți care mi-a zbuciumat nervii cu desăvîrșire. Am citit Empreinte de Estounié.

Aci se arată lupta sufletească a unui om contra Religiei care-l încătușase din mica copilărie prin Iesuiți. Cînd se trezește, judecă și comentează Biblia. Iar după ce ascultă și pe un ateu care-i demonstrează că Evangelia nu-i scrisă de de D-zeu și că a eșit 30 ani după moartea lui Isus, ideile lui se tulbură și intră într'o fază foarte grea. El e zdrobit sufletește, căci de și se convinsese de zădărnicia formelor religioase, ideia de D-zeu rămăsese în el. Deocamdată citii cu mult interes, dar mai apoi avui momente de revoltă grozavă, cînd acest om nenorocit prin acțiunea Jesuiților, trece pe lîngă fericire sdrobindu și legăturile de prietenie, sorții de amor și mulțumire, căci el e slab, negăsind curajul să reziste înaintea unui Jesuit ipocrit.

Fu un moment în care respirai... Mi se păruse că va svîrli rasa și se va devota binelui și adevărului neîncătușat de nimic.. Dar la urmă cade. Nu mai e în stare a face nimic pentru fericirea lui găsindu-se absorbit cu totul în misticismul profund de care era impregnat.

Sunt cîteva momente de cînd a fost Nelly la mine. Intr'adevăr e un tip de copil foarte interesant după cum cred că ar trebui să fie toți copiii, dacă noi ne-am da mai mulă osteneală să-i înțălegem și să ne coborîm în lumea sufletului lor.

După ce o întrebăi despre prietenele ei, despre păpușa care era indispusă încă de eri, ea cu un aer misterios îmi spuse:

— Ştii, D nă cu Odette a vorbit Duminică foarte mult cu Duvoisin. C'est son bon ami. Ei şi au spus desigur secrete".

— Adevărat, Nelly? Şi ce-şi vor fi spus oare?

— Cine ştie, dacă-s secrete?

— Atunci nimeni nu poate şti ce şi-au spus?

— O, ba da: ei singuri.

Odette şi Duvoisen sunt doi copii de aceiaşi vîrstă cu ea.

— Ai şi tu, Nelly, secrete cu cineva?

— Da, da. Cu micul Charly.

— Şi ce vă spuneaţi voi?

— Nu pot spune, căci „il ne me conservera plus". Şi eu ţin să vorbesc cu el şi vreau să am pe cineva, care să mă iubească.

După cîteva momente de tăcere, în care eu mă gîndiam cu spaimă la precocitatea acestui copil, ea mai zice:

— M'am promis lui Charly.

— O, aşa de curînd, Nelly? Trebue să înveţi carte mai întâi.

— Nu-i nimic, am să aştept. Dar m'am promis nu numai lui Charly. „J'ai encore trente-six bons amis.

Se înţelege că imaginaţia îşi avea partea cea mai mare în toată această destăinuire. Cu toate acestea îi zisei:

— Ştii tu Nelly că nu-i tocmai cinstit ceea ce faci tu?

Şi apoi trebuie să te ţii de prima făgăduinţă, fără a te mai promite şi altora.

— A ştiu. Dar dacă Charly nu-şi va ţine cuvîntul?

Eu trebuie să am pe alţii.

Reflectai cu jale la spiritul ultrapractic al micuţei. Şi apoi ea e într'un mediu foarte onest.

Şi ce'o fi făcînd o să se asigure în acest chip? In orice caz e ciudat.

După această conversaţie cu Nelly îmi veni în minte o întîmplare ce ne spusese d-na Benot despre o doamnă străină care venise cu un băiat la o cunoştinţă a ei. Aceasta avînd o fată ar fi dorit să se asigure că băeatul va lua, cînd va fi mare pe fată, deşi copii erau încă mici etc.

Faptul n'are importanţă, dar mă luminează asupra groazei de celibat care e tocmai aşa de frecvent în această ţară.

Cursul de la Filosofie mă interesează din ce în ce mai mult.

Pricina sunt şi chestiile; dar şi profesorul care le însufleteşte şi le expune relatîndu-se neîncetat la timpul actual. El nu se mulţumeşte a fi numai un reproducător rece un fonograf. Ni s'a vorbit despre Berkeley, Hume şi Leibnitz-glanbe nichts. Ce plăcere de a cunoaşte ideile acestor oameni mari! Şi ce fericire pentru mine cînd mă găsesc aşa de bine în cîte o idee. De ex. parerea lui Hume că simpatia e tot deauna morală, căci numai sentimentul satisface viaţa făcînd-o mai espansivă, mai activă. Şi nu-i oare adevărat că unde-i simpatie e şi morală?

Cît priveşte cursul lui Rousseau, ironiile sunt nesecate. Profesorul ni spuse cum unii acuză pe J. Jacques că a preferat să treacă drept un tata denaturat zicînd că şi-a depus copii la leagăn de cît să planeze oare care bănueli asupra lui. Părerea d-lui S. însă, este că Rousseau a avut copii, că i-a părăsit şi că s'a căit. I se găsesc multe cusururi lui Rousseau, dar i se admite că, cu toată tinereţa lui de vagabondaj şi multe necorecţiuni, opereie lui inspiră încredere, simpatie şi admiraţie.

In general vorbind sunt mult mai mulţumită de cursurile acestea, de cît de cele din semestrul trecut. Odată pe săptămînă asist şi la Conferinţele ţinute de studenţi în faţa profesorului. Se face despre La Rochefocauld, Pascal, Boileau, Diderot, Renan, Taine, Baudelaire etc...

Acum cît-va timp se anunţa un curs de sociologie ţinut de o autoritate în materie şi anume despre Teoria echilibrului social şi condiţiile acestui echilibru. Ei bine m'am hotărît să-l audiez. Nu aşa că-i o mare îndrăzneală de a mă încumeta să urmez un curs care presupune oarecare pregătire mai serioasă. Mărturisesc că nu atît curiozitatea ştiinţifică m'a împins, ci o curiozitate mai banală: dorinţa de a cunoaşte încă pe un profesor, de a auzi pe un om aşa de cult şi de a avea idee, cît sunt de grele unele cursuri pe care nu îndrăzneam să cred că le-aşi putea pătrunde.

Dar ce surpriză! Auzii vorbindu-se despre lucruri foarte cunoscute, foarte înţelese, fapte cu care mă întâlnesc zilnic şi pe care acum mi se pare că le ştiam şi eu... Cu toate acestea nu le ştiam. Căci îmi lipsia închegarea lor, legătura ce există între ele. Recunoscui că superioritatea acestui om după chipul lui de a prezinta orice fapt omenesţe, simplu, limpede...

Avea un auditor restrîns, dar printre aceştia erau şi profesorii de filosofie şi cel de literatură, d. Md. şi d. S.

Dar nu ţi-am spus cum se numeşte noul profesor. E *Vilfredo Pareto*. Nu aşa că-l conoşti. Trebue să fi citit lucrările lui, de sigur. Ei bine, acest om pe lîngă că vorbeşte aşa de înţeles, apoi îşi colorează cursul şi cu mici ironii care ţin spiritul viu, interesul creşte şi plăcerea nespusă... Intre altele, spunînd că acţiunile păsărilor sunt instinctive şi că ale oamenilor raţionale, el comentează încă: „dar sunt şi oameni neraţionali. Căci în om se amestecă logica şi cu nelogica. Şi greutatea cea mare, e atunci, cînd actele nelogice sunt considerate ca logice..."

Ce mai citesc? Şi lucruri mai puţin importante poate, dar care pe mine mă interesează. Citesc scrisorile d nei *Grafing* despre Voltaire, din care d-na du Châtelet ese sub o faţă nu tocmai plăcută. Era prea violentă şi prea puţin delicată faţă de toţi. Chiar cu Voltaire, ca *„la divine Emilie"* se purta ca o tirană. Un profan ar zice desigur: iată ce însamnă a fi savantă ca d-na du Châtelet!" Cine cunoaşte împrejurările nu poate spune aceasta însă.

. . . . . .

Maria C. Buţureanu

Litere-Ştiinţe-Arte

Discuţiuni şi mustrări.—Provocat în penultimul număr al „Vieţei romîneşti" de a reintra în activitate, criticul-profesor, d. M. Dragomirescu profită de ocaziunea dată şi în „Ţara Nouă"—apărută astăzi cu un sumar ales—se face bilanţul activităţii d-sale critice. In acelaşi timp polemizează cu revista ieşană şi o mustră:

„Dacă vrea un cuvînt drept „Viaţa romînească", să i-l spun eu acum: literaţilor de azi nu le este foame de glorie, cît de parale. Iar gustul de parale nu l'am introdus eu în moravurile noastre literare, ci însă-şi „Viaţa romînească", prima revistă care şi-a făcut renumele, că plăteşte munca scriitorilor şi că occidentalizează prin aceasta producţia literară.

„Scriitorii au fost astfel incurajaţi să devină *profesionişti*, să se scoboare din ce în ce mai mult spre gazetăria literară, iar ca să poată izbuti mai uşor, au trebuit, vrînd, nevrînd, să ajungă la reclamă. Cine se vinde mai bine pe piaţă? Cel mai cunoscut. Cine e mai cunoscut? Cel ce izbuteşte să-şi plaseze portretele în mai multe vitrine şi numele în mai multe gazete de tiraj!..."

...Dar sunt şi alte lucruri interesante în articolul merituosului critic.

*

O carte care va rămînea de actualitate ori cînd şi pe care a retipărit-o la timp libraria editoare Şaraga este studiul poetului D. Bolintineanu despre Cuza Vodă.

O carte scrisă cu sinceritate şi cu documentare suficientă.

*

Exodul capetelor-de-operă în America continuă zilnic. De curînd un amator american a cumpărat în Spania, cu preţul de 2 milioane 500 lei, două portrete de Velasques, al regelui Filip IV şi al ministrului său Olivares, iar acum cîteva zile, alţi doi americani au cumpărat, tot cu preţuri aşa de fabuloase, un portret de Holbein şi un tablou de Rembrant.

Cum se vede, comorile artistice ale Americei se îmbogăţesc în paguba bătrînei Europe.

*

A apărut; „Convorbiri Ştiinţifice şi Filosofice" No. 3 (Mai) cu următorul interesant sumar:

Vasile Conta, Iacob Negruzzi — Ce este sufletul şi unde stă el? Vasile Conta—Filosoful Conta, dr. N. Leon—Influirea lunei asupra oamenilor şi a animalelor, Th. Moreaux—Origina vieţei, Ernst Haeckel—Viaţa insectelor, I. H. Fabre—Religiune şi Pilozofie, dr. P. Zosin—Ce este viaţa? J. J. Rousseau—Telepatia, N. Vaschide — Urechia, C. Flammarion.

*

A apărut „Viaţa Nouă" cu data de 20 Maiu, cuprinzînd un sumar literar bogat, articole, versuri, polemici, recenzii. Preţul 30 bani.

*

STRUNA ZILEI

FAVOARE POSTUMĂ

In urma unui raport al comitetelor d. Neniţescu, va acorda corporaţiilor ieşene suma pentru facerea unui dric propriu.

Ştire.

Mult i a 'ndatorat amicul,
Acordîndu le şi dricul:
Legea chiur şi lui se pare
Că i pe punct... de'nmormîntare.

Dr J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Specialist în Boale de Femei

MAMOŞ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultaţiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

INFORMAŢIUNI

❑ **Regulamentul privitor la promoţiunea elevilor.** — Ministerul instrucţiunei publice avînd în vedere că în anul curent se pune pentru prima oară în aplicare noul regulament şcolar cu privire la promoţiunea elevilor a trimis următoarea circulară tuturor şcolilor secundare.

Lămuririle de mai jos sunt rezultatul consfătuirilor directorilor şi directoarelor din întreaga ţară. Directorii scoalelor secundare vor convoca conferinţele plenare a profesorilor respectivi spre a lua cunoştinţă de aceste lămuriri.

Frecuentarea. 1). Nota anuală la frecuentare se va da după normele stabilite de art. 45 şi nu după cele de la art. 47.

2). Elevilor exmatriculaţi pentru frecuenta e rea şi cari vor fi avut şi obţinut reînscrierea, dacă vor fi respectat angajamentul de care vorbeşte art. 46 lit. b nu li se va ţine în seamă la facerea situaţiunei absenţele nemotivate făcute pînă în momentul eliminărei.

Promoţiunea. Situaţia finală a elevilor se va face în conferinţa plenară a clasei sub preşedenţia directorului sau a dirigintelui.

Situaţiile trebuesc terminate cel mai tîrziu până la 5 Iunie inclusiv.

Examenul. Operaţia examenului va fi condusă astfel:

Elevii vor fi împărţiţi pe grupe şi anume: a) elevii cari intră în examen pentru purtare, frecuentare, forma externă, sau media generală. b) Elevii care au medii insuficiente la cei mult 3 obiecte.

Elevii vor fi examinaţi în grupe de cîte 5; examinarea lor se va face comparativ, durînd cel mult o jumătate de oră. Examenul se va face numai asupra materiilor fundamentale şi anume: pentru cursul inferior: romîna, matematica şi o a treia materie fixată prealabil de conferinţă şi care poate varia de la clasă la clasă; pentru cursul superior: romîna, latina, greaca (pentru secţia clasică); romîna, latina şi ştiinţele fizico naturale (pentru secţia modernă): romîna, matematicile şi ştiinţi fizico naturale pentru secţia reală.

*

Pentru elevii care au medii insuficiente la cel mult 3 obiecte: afară de materiile fundamentale se va face şi asupra obiectelor unde elevii are medii insuficiente. La aceste din urmă conferinţe va căuta să se convingă dacă slăbiciunea elevului este de aşa natură, în cît să nu îi permită a urma în clasa următoare.

Răspunsurile elevilor nu vor fi apreciate note: După terminarea examenului, conferinţa va hotărî cu majoritate dacă elevul e promovat ori nu. In caz de paritate părerea prezidentului covîrşeşte.

Examenul se va ţine cu cel puţin două treimi din profesorii clasei.

Clasificarea. Clasificarea în caz de promoţiune se face pe baza mediei generale.

❑ **Scutirea învăţătorilor normalişti de serviciul militar.**—Ministerul cultelor şi instrucţiunei publice în acord cu cel de războiu a luat dispoziţiunea că elevii normalişti cari fac instrucţia militară în şcoală, atunci cînd vor fi învăţători să fie scutiţi de serviciul militar, pe care pînă acum erau obligaţi să-l facă.

Această dispoziţiune s'a luat în urma constatării seriozităţii destul de mari cu care se face instrucţia militară în şcoalele normale. E locul să amintim aci că la defilarea din ziua de 10 Mai a luat parte şi o companie de elevi din şcoala normală.

Pentru ca învăţătorii normalişti să fie scutiţi de serviciu militar vor trebui să servească în învăţămînt cel puţin 6 ani, căci altfel vor fi înrolaţi în armată fără să se ţină seamă de ceva. Pentru a se vedea învăţătorii-normalişti cari funcţionează se va ţine la direcţia învăţămîntului primar un registru în care vor fi trecute numele lor. In fie-care an vor prezenta consiliului de revizie prin serviciile de recrutare respective o dovadă din partea revizoratului şcolar din judeţul unde funcţionează, prin care să se arăte că funcţionează încă în învăţămînt.

❑ Casa rurală a cumpărat Marţi, 22 Mai, moşia Arghira, din judeţul Suceava, proprietatea d-nei Vîrnav, născută Giurescu, pe preţ de 305:100 lei, la supralicitare.

— D. Alexandru Cantacuzino Paşcanu, a vîndut, pe preţ de lei 2,200,000, moşia Horoduicenii din Suceava, d-lui Basoc, agricultor din judeţul Tutova.

Pentru acei cari doresc a şti cît s'au urcat preţurile moşiilor, ţinem să arătăm că moşiile Baia şi Horoduicenii, al căror drept de proprietate a dat naştere la cunoscuta afacere Bedmar, au fost cumparate acum 8 ani, de d, Cantacuzino pe preţ de 1,300,000 lei.

Horoduicenii, cari au o întindere de 1700 fălci, au fost vînduţi azi cu 900,000 lei mai mult de cît au costat amhele moşii.

❑ **Soldaţii la munci agricole.**—Ministerul de războiu, face cunoscut că dispoziţiunile relative la angajarea oamenilor la muncile agricole rămîn în vigoare aceleaşi ca şi anul trecut adică: ministerul nu face şi nici nu impune oamenilor să facă vre'un angajament.

Oamenii obţinînd concedii, în cursul lunelor Iulie şi August, sunt liberi a face, de a lor bună voie, angajamente în acest scop dacă le convine condiţiunile proprietarilor şi arendaşilor.

Prin urmare, proprietarii şi arendaşii care au nevoe de oameni n'au decît să trimată ofertele lor de angajare corpurilor pentru a le aduce la cunoştiinţa oamenilor.

In ce priveşte trimeterea oamenilor pentru facelor paelor necesare corpurilor, angajamentele privesc pe comandanţii corpurilor de trupă cărora urmează a se adresa ofertele.

❑ D. general Argetoianu, ministerul de războiu va pleca în concediu în cursul lunei viitoare.

Interimatul ministerului de războiu îl va ţine d. D. Neniţescu.

❑ Invăţătorul Leon Manoliu din comuna Fîntînele, judeţul Iaşi, a fost exclus din învăţămînt, fiind condamnat la doi ani închisoare pentru faţ în acte publice.

❑ Direcţiunec serviciului agriculturei de pe lîngă ministerul de domenii a fost încunoştiinţată că semănăturile în toată ţara se prezintă în condiţiuni excepţional de bune.

Ploaia a căzut în abundenţă şi la timp. Dacă vremea va fi şi de aci înainte prielnică ne putem aştepta la o ecoltă strălucită.

❑ Domnul Vasile Morţun a fost desemnat delegat al Creditului fonciar rural în consiliul de administraţie al Casei rurale.

❑ N'a fost încă nemic hotărît asupra spectacolului de gală ce va avea loc cu prilejul serbărilor.

Comitetul teatral va decide astă zi, în care scop a fost convocat în şedinţă la orele 7.

❑ *Trupa de operete şi operă, Bărcănescu*, va face stagiunea de vară în Iaşi în Grădina Bragadiru,

In seara zilei de 24 Mai, va avea loc prima reprezentaţie a lui Iohan Straus *Sînge Vienez.*

Intre artiştii trupei Bărcănescu cităm: pe d-nele Micioarea, Virginia Graur, Aura Mihăescu, Ghimpeţeanu, comicul Tanase etc.

In repertor sunt: Sînge Vienez, Eva, Valsul Iubirei, Vice amiralul, etc. Operete, care au obţinut mari succese în străinătate, iar pentru ieşeni sunt primiere.

Biletele la libraria Iliescu (Piaţa-Unirei.

❑ Domnul Arion, populaţia Iaşului şi alte bazaconii.

La Politique publică, fără pic de jenă, următoarele fapte petrecute în Iaşi:

După o telegramă primită din Iaşi, d. Const. Arion a sosit astăzi dimineaţă în vechia Capitală a Moldovei şi a fost obiectul unei primiri din cele mai simpatice din partea populaţiunei.

Aflăm cu plăcere, că cu prilejul aflării în Iaşi a d lor Arion şi Neniţescu, micul conflict, *între agenţii politici şi unii meseriaşi s'a aplanat, astfel că agitaţia meseriaşilor, pe care conta opoziţia, a dat greş.*

Am reprodus bazaconia aceasta ca să mai rîdem. Se va rîde cu hohot în Iaşi, cînd se va afla ce a devenit d. Arion faţă cu populaţia din Iaşi şi că d. Neniţescu, care habar n'a avut să vie în Iaşi, a fost şi el aci, fără însă ca populaţia Iaşului să fi fost exuberantă în simpatii şi pentru d. Neniţescu.

Iar încercările opoziţiei, ce-i drept au eşuat amarnic.

❑ Expoziţia *„Domniţa Ruxanda"*. Cu prilejul serbărilor de inaugurare a statuiei Cuza Vodă, comitetul societăţei de ţesături „Domniţa Ruxanda" a organizat o expoziţie de lucru de mînă. Expoziţia se va deschide în ziua de 25 Mai, în casele prinţului Sturza, strada Carol.

La această expoziţie vor mai expune societatea *Ţesătoria* din Bucureşti (mătăsuri, covoare), societatea „Munca" din Bucureşti (broderii), mai multe ateliere particulare din ţară şi mai ales din Moldova de sus, tot aici vor expune şi mătăsurile lucrate de maici şi călugări din Eparhia Moldovei (raianuri, borangicuri, tricotaje, scorţuri, covoare etc.)

Expoziţia va fi deschisă în toate zilele de oarele 10 a. m.—7 seara.

❑ Vasile Manoliu, fostul casier al Spiridoniei a trimis procură avocatului D. Loginescu din Iaşi, ca să obţie un certificat de la parchet, că pedeapsa la care a fost condemnat este prescrisă, de asemeni să obţie un jurnal de la tribunal, secţia II-a, că nu s'au făcut, operaţiunile necesare pentru reînoirea mandatului.

Parchetul a încuviinţat eliberarea certificatului, iar tribunalul a respins cererea, ca fiind fără de rost.

Vasile Manoliu este aşteptat să sosească zilele aceste în Iaşi.

In ce priveşte pe soţia lui Manoliu, fosta d-ră Maria Debora Valeriu, ea a obţinut diploma de doctor la New York, şi se află angajată la un spital de acolo şi cînd va expira durata angajamentului se va întoarce şi ea în Iaşi.

❑ In afară de cele două piese clasice „Oedipe" şi „Misantropul" s'a pus în repetiţie la teatrul naţional: „Colţul fericirii" de Ludwig Fulda.

Băile OGLINZI

JUDEŢUL NEAMŢ

3 kilom. de la tîrgu Neamţ, de unde până la băi transportul se face cu Tramcare, Brecuri, diferite echipage, şi Automobil-omnibus foarte elegante şi automobile mici la fiecare tren
50 % reducere prin gara Paşcani,

Sesiunea de la 1 Iunie la 15 Septembrie

Staţiune Balneară şi Climaterică de primul rang, situată în munţii Neamţului, *la o altitudine de 500 metri* deasupra nivelului mărei, de unde domină toată regiunea înconjurătoare, ferită de curenţi, înconjurată fiind din 3 părţi cu o pădure seculară şi un parc splendid.

Clima temperată, aerul curat şi hygienic de aci, unite cu poziţiunea sa pitorească, îi dă coloritul şi farmecul încîntător al naturei bine-făcătoare.

Băile saline de aci sunt din cele mai concentrate şi rivalizează cu băile similare din Hall, Ischl, Reichenhall etc.

Cabinele de Baie şi Hidroterapie instalate în modul cel mai higienic şi modern, **sunt toate în faianţă.**

Băile au efect miraculos asupra **Rheumatismului, scrophulosei, limfatismul, clorо anemie, debilitate, rachitism, ischias, paralisii, neurastenie, sifilis, boale de piele, boale de copii şi de femei, leucorea, metrită, peri şi parametritele, fibrome, sterilitate, etc.**

Un pavilion modern pentru inhalaţie cu apă minerală, esenţă de brad şi diverse substanţe medicamentoase apropiate.

HOTEL şi VILE

RESTAURANT EXCELENT din nou aranjat cu bucătărie romînă şi franceză sub conducerea d-lor I. Simionescu şi M. Petersil, se serveşte Table d'hôte.

Pensiune (casă şi masă) de la Lei 6.50 pe zi de persoană.

O ORCHESTRA din cele mai bune amuzează publicul.

Pentru familiile care vor să facă menaj acasă, sunt vile şi camere cu bucătării, deosebite, cu luna şi sezon, cu preţuri convenabile.

Pentru distracţiuni clădire drandioasă, prevăzută cu săli: de dans, biliard, lectură, săli pentru diferite jocuri şi casino.—S'au construit din nou vile şi mai multe camere.

EFTIN şi FOLOSITOR

Pentru persoanele ce nu se pot deplasa, recomandăm **sareă extrasă din apele minerale din Oglinzi,** care din cauză că e mult introdusă, ne-a pus în plăcuta posiţiune, a scădea preţul unei cutii de 2 kilo dela lei **1.50** la **1.20**.

Sarea minunată de Oglinzi se află depusă spre vînzare, în toate farmaciile şi drogueriile din ţară şi în Tg. Neamtz la Administraţia Băilor.

Serviciul medical este încredinţat d-lui **Profesor Universitar Dr. V. Bojan,** medic şef al maternităţei din Iaşi, care va face şi operaţiuni cerute, asistat de d. Dr. *I. Rosenfeld.*

Persoanele care nu vor să stea în Oglinzi, găsesc în Trg. Neamţ, oraş cu 12.000 locuitori, cu prăvălii moderne şi bine aprovizionate, numeroase locuinţi confortabile şi eftine, cu sau fără menaj şi cari se vor transporta la băi cu tramcarele administraţiei la fiecare 15 minute, sau eventual cu *Automobil—Omnibus.*

Pentru orice informaţiuni a se adresa de pe acuma la subscrişii în Trg. Neamtz.

Concesionarii băilor Oglinzi: **Rudolf Fritz** & **Dr. I. Rosenfeld**;

In Iaşi, la d-nii I. Simionescu str. Carol 53 şi M. Petersil, Str. de Sus 189, antreprenorii Hotelului.

ULTIME INFORMAŢIUNI

Ministrul de interne a făcut eri aspre observaţiuni prefectului de poliţie din Iaşi, relativ la modul inteligent cum prefectul a înţeles să interpreteze anumite articole din Constituţie atingătoare la libertatea întrunirilor.

Ministrul a spus prefectului, că n'ar fi trebuit nici o dată să facă ceea ce a făcut, şi cu atît mai rău c'a făcut-o acum, în ajunul şosirei familiei regale.

Eri a avut loc o întîlnire între d. Arion şi D. Grecianu, şi în speranţa că va intra în minister, d. Grecianu a convocat clubul său de la Iaşi, şi a dat drumul unui discurs, care face dovadă că d-sa înţrunesţe toate însuşirile barbatului de stat complect şi modern.

Absolut din senin d. Grecianu a vorbit în public despre o eventuală concentrare conservatoare şi a emis frumoasa idee că concentrarea nu se va putea face de cît fără de ştirbirea şefiei d lui Carp.

D. Arion care a rămas încîntat de fenomenala teorie a d-lui Greceanu, a răspuns că concentrarea nu se va face de cît fără de ştirbirea demnităţii partidului şi fără de ştirbirea şefiei d lui Carp.

Cu aceste emiteri de teorii, întrunirea a luat sfîrşit.

In afară de peste o sută de agenţi poliţieneşti, îmbracaţi civil, trimişi din Bucureşti, siguranţa generală a mai dispus trimiterea a încă o sută de agenţi, deghizaţi în costume ţărăneşti, cu misiunea de a se amesteca printre săteni, pentru a i ţinea în de aproape privighere.

Ce urmăreşte d. Panaitescu, prin această lovitură, nu va înţelege nimeni.

Simbătă dimineaţă vor sosi în Iaşi 1200 veterani, din toată ţara, pentru a lua parte la serbări.

D, Take Ionescu soseşte Duminecă dimineaţă, în Iaşi, pentru a lua parte la serbările de desvălirea statuei.

Cu trenul de seară, d. Take Ionescu, se va inapoia în Capitală.

Monumentul lui Cuza-Vodă şi Domniţa Elena.

In anul în care căzuse greu bolnavă la Piatra Neamţ, regretata Domniţa Elena, ceru să vie la dînsa d. Gr. Ghica-Deleni, pe care-l rugă să primească, ca şi Domniţa să contribue la fondul statuei.

Domniţa subscrise în acest scop suma de 5,000 lei şi după dorinţa sa, fu trecută în listă sub numele „Un discret patriot".

D. A. D. Xenopol a trimis astăzi o scrisoare 'Mitropolitului Moldovei, preşedintele comitetului de organizare a serbărilor, prin care arată că faţă de numărul mare al solicitatorilor de a ţinea discursuri la desvelirea statuei, d-sa înţelege să nu mai ţie discurs, ca delegat al Universităţii din Iaşi.

Dacă d. Xenopol va persista în hotărîrea luată, Universitatea din Iaşi va delega pe d. Petru Rişcanu să vorbească.

Direcţia Căilor Ferate a luat buna dispoziţie, că începînd de Duminică 27 Mai, staţia Ruginoasa, să se numiască staţia „Cuza-Vodă".

Se ştie că aici se află mormîntul Marelui Domn.

D nii Nicu Filipescu şi Calimachi, vor lua parte Simbătă la pelerinajul de la Ruginoasa.

In vederea sărbărilor.—Azi dimineaţă un grup de studenţi a plecat la Ruginoasa, pentru a lua oare-cari dispoziţiuni, în vederea marelui pelerinagiu ce va avea loc Simbătă, la mormîntul lui Vodă-Cuza.

*

Pînă în acest moment nimic definitiv nu s'a hotărît încă, cu privire la reprezentaţia de gală de Duminică seara.

Azi dimineaţă a avut loc o şedinţă a comitetului teatral, în care s'a hotărît, ca pentru reprezentaţia, pe care societatea dramatică o organisează pentru Duminică seara, să puie la dispoziţia comitetului Cuza, biletele de loji şi Stal I, pentru a fi distribuite la invitaţi, iar pentru celelalte locuri să se perceapă o taxă de intrare.

In cazul cînd comitetul Cuza nu va accepta această combinaţie, comitetul teatral a hotărît ca festivalul societăţei dramatice, să aibă loc tot Duminică, la ora 3, iar pentru seara să puie sala la dispoziţia comitetului Cuza, liber să-şi înjghebe un spectacol propriu.

Chestia urmează să fie tranşată în şedinţa de azi a marelui comitet.

*

D. Ghica Deleni, a sosit azi dimineaţă în localitate şi va participa azi, la şedinţa marelui comitet Cuza.

*

Au început a sosi cei dintăi oaspeţi. Sunt două grupuri compacte de agenţi ai siguranţei din Capitală, cari au sosit cu trenurile de aseară şi de azi dimineaţă.

Zilele aceste va apărea în localitate un ziar săptămînal consacrat exclusiv intereselor meseriaşilor. Organul va trata pe larg dispoziţiile şi neajunsurile nouei legi a meseriilor.

„Alimente pentru serbări".

O ordonanţă semnată de primarul Iaşului impune birtaşilor trunchierilor etc. să se aprovizioneze „cu cantităţi suficiente de alimente pentru serbări".

Serbări cu alimente — iată o inovaţie.

Pentru examinarea adulţilor din judeţul Botoşani s'a numit următoarea comisiune: d. C. V. Ficşinescu preşedinte şi d-nii D. Dimitriu şi Irimia Adamiu, membri. Examinarea se va începe la 17 Iunie a. c.

Pentru Vineri, 25 Mai ora 3 p. m. au fost convocaţi la Inspectoratul şcolar, toţi d-nii directori ai şcolilor primare de băeţi, spre a lua deciziuni în privinţa participărei şcolilor la primirea M. S. Regelui şi desvelirei statuei lui Vodă Cuza.

Azi, pe la orele 10 jum. dimineaţă o adevărată învălmăşeală se produse în piaţa Unirea.

In uimirea generală, un nenorocit băet fu tărît la secţie, de către o droaie de sergenţi, agenţi ai siguranţei, plus comandantul de sergenţi.

Interesîndu-se lumea ce crimă oribilă a comis băetul, s'a aflat că ar fi insultat... pe un lucrător din piaţa Unirei.

Aflăm cu multă părere de rău, că d-na Maria Xenopol mama d-lui A. D. Xenopol, se află grav bolnavă la sanatorul d-rului Ţalcu.

Starea d-nei Maria Xenopol inspiră mari temeri.

Afacerea Ana Loster.—D. Radovici, judecător de instrucţie, a continuat eri anchetă, în afacerea fetei Aneta Loster.

Judecătorul a ascultat din nou pe băetul Vasile Ianoş, asupra chipului, în care a scos pe Aneta din fîntînă.

Judecătorul, a confruntat apoi pe Vasile Ianoş cu mai multe persoane, însă această confruntare n'a dat nici un rezultat.

A apărut darea de seamă de sumele încasate pentru rădicarea statuei lui Cuza Vodă.

Suma totală se urcă la 140,989.45 lei. Dacă scădem din această sumă: 20 000 lei, subscrişi de M. S. Regele, 5000 lei subscrişi de Domniţa Elena, 14.340 lei procentele banilor adunaţi — dacă scădem toate acestea, vedem că adevarata subscripţie naţională, care a durat opt ani, a produs în totul 111 649 lei.

Academia romînă va fi reprezintată la serbări prin o delegaţie de 4 membri.

In privinţa dorinţei unora ca d. Iorga să vorbească la desvălirea statuei, ministrul Arion a telegrafiat eri din Iaşi rectorului universităţii din Bucureşti, că ar fi nimerit ca şi universitatea din Bucureşti să fie reprezintată, şi ca atare invită pe rector să convoace marele colegiu, pentru a proceda la alegere.

Ca o dovadă în ce chip Cassa centrală tratează noile corporaţii vom cita exemplul corporaţiei constructorilor din Iaşi, care a consemnat vre-o 6000 lei economisiţi sub vachea administraţie.

Această sumă a fost luată în stăpînire de către Cassa centrală, iar în schimb n'a eliberat pînă acum nici măcar salarul funcţionarilor.

Despre celelalte corporaţii locale, e de ajuns să spunem că în una din zilele aceste o judecătorie de ocol va avea să se pronunţe în privinţa unei cereri de sechestru asupra încasărilor pentru acoperirea unor datorii.

Intre domnii Carp şi Seculici.

Domnul P. P. Carp s'a supărat pe d. Seculici, directorul „Daciei" de la hotărnicia privitoare tot la moşia Durmeşti.

Domnul Carp, ca să-şi arăte suparatea, a impus arendaşilor moşiilor Ţibăneşti şi Durmeşte să nu se asigure contra grindinei de cît numai la „Generala".

Aflînd despre aceasta, d. Seculici s'a grăbit să considere demisionat din consiliul de administraţie al „Daciei" pe d. T. Rossetti, cooptînd în loc pe d. Al. Iliescu, liberal.

Deşi în tribunele din Piaţa Unirei, nu încap de cît 350 persoane, comitetul a emis 3000 cărţi de intrare, care vor fi eliberate cu începere de astăzi Joi, de către prefectura poliţiei, administraţia comunală şi de către directorul liceului Internat.

Biletele pentru festivalul de la teatru din seara de 27 Maiu, se vor elibera de Primărie, în zilele de 25 şi 26.

Pictorul Băncilă a cerut astă-zi parchetului să intervie la direcţiunea şcoalei Artelor frumoase din Iaşi să-i restitue tablourile trimise de d sa, spre a fi expuse la expoziţia retrospectivă.

Aceasta în urma unei neînţelegeri ce a intervenit între d. Băncilă şi directorul instituţiunei.

Astă zi a fost adus în Iaşi un individ bănuit autor al crimei din Blaga.

Instrucţia în privinţa acestui individ se face în Iaşi. Judecătorul de instrucţie şi procurorul de Vaslui se află în Iaşi.

Rezultatul concursului de medicină.

Astă-zi s'a terminat concursul de medici secundari în specialitatea medicinei interne la Epitropia Spitalelor Sf. Spiridon; au reuşit, în ordinea clasificaţiei, d-nii doctori: Mironescu Eugen, Popescu (Roman) Erbiceanu, Şeptelici Leon, d-ra dr. Troteanu, dr. Botez Gh., d-na dr. Olga Popescu, dr. Popa Radu şi d-na dr. Docman.

Candidaţii reuşiţi la acest concurs vor fi chemaţi zilele acestea la Epitropie, pentru a alege din locurile vacante în ordinea clasificaţiei.

Consiliul de revizie a judecat Mercurea trecută recursul soldatului Abasa Leib, condamnat la 5 ani muncă silnică pentru lovirea superiorului.

Recursul a fost casat şi afacerea trimisă la consiliul corpului militar din Galaţi. Soldatul a fost eliberat de la închisoarea militară din Galata.

Se crede că artistul Radu-Demetrescu se va angaja la un alt teatru din ţară pentru viitoarea stagiune.

Toţi elevii şcoalei normale „Vasile Lupu" din Iaşi, împreună cu profesorii, au plecat astăzi dimineaţă în pelerinaj la Ruginoasa.

Judiciare.—Casa Unter din Iaşi, a cerut declararea în stare de faliment a doi foşti mari agricultori, pe motivul că ei au făcut şi comerţ de spirt.

Afacerea va fi pledată mîine la s. III a tribunalului.

— Pentru 9 Octombre a fost amînată ieri judecarea procesului relativ la anularea testamentului Rosnovanu.

Expoziţia arheologică.—Societatea arheologică din Iaşi pregăteşte o frumoasă şi interesantă expoziţie arheologică cu prilejul serbărilor inaugurării statuei lui Cuza-Vodă.

Expoziţia se va face în sala de gimnastică a Externatului secundar din interiorul ogrăzii bisericei Golia. Expoziţia va fi deschisă de la 25 Mai pînă la 1 Iunie.

S'au expus foarte interesante obiecte de la arsenalul armatei, obiecte de artă, pictură, industrie casnică, tablouri vechi; apoi o bogată colecţie de stampe vechi, documente, decalcuri de pe epigrafia Iaşilor şi a ţării, în special din epoca lui Stefan cel Mare.

Preţul intrării va fi 20 bani de persoană şi 10 bani de elevi.

Alteţele lor Regale vor onora cu vizita lor această expoziţie.

Iată programul de astă seară Joiu al teatrului cinematografic Pathè Freres din noua grădină Pathé Freres (vis à-vis de libraria Socec, lîngă Administraţia Financiară:)

Lucreţia Borgia, după romanul istoric al lui Victor Hugo. Cuprinde două părţi de cinematograf.—Cucerirea Californiei.-Cinele moştenitorului.-Prinderea lui Garnier şi Valet la Mogent-sur-Marne.—A. S. R, Principele Ferdinand de Bourbon-Orléans, duce de Montpensier la o vînătoare de tauri sălbateci în Indo-China. — Locaşurile sfinte din Kyoto (Japonia).—Cel mai nou număr din Pathé Journal.—Rivalul încăpăţinat.

Programul nou viitor începe Vineri 25 Maiu.

Reprezentaţiile au loc şi pe timp ploios, de oare-ce s'au construit refugii cari servesc de adăpost.

Patru programe noue vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, şi anume: In fiecare Luni, Mercuri, Vineri şi Duminică program nou.

Bufet escelent. Prăjituri Tuffli. Bere calitate superioară şi zilnic proaspătă. —Desăvîrşită curăţenie. Serviciile sunt spalate cu apă de Timişeşti prin robinete introduse în chiar interiorul bufetului.

Rugăm pe vizitatorii noştri, să se convingă de stricteţa acestor măsuri higienice.

NOTIFICARE

In conformitate cu art. 1 şi 2 din legea pentru anularea titlurilor la purtător perdute, distruse sau furate.

Subsemnatul Ober Rabiner Meyer Gottesman, dom. în oraşul Iaşi şi cu domiciliul ales în oraşul Craiova la d. I. Dunkelblum str. Unirea, în calitate de proprietar al obligaţiei oraşului Craiova sub No. 5681 cu cuponul de 1 Octombrie 1912, fac cunoscut că în ziua de 10 Mai 1912, arzînd casa în care locuiam pe strada Sărărie No. 138 din oraşul Iaşi, mi-a dispărut o obligaţie No. 5681. Cu siguranţă că a ars împreună cu alte lucruri din casă, posibil să fie şi furată.

Notific aceasta d-lui Primar al oraşului Craiova că ori-cine s'ar prezenta pentru încasare fie a cuponului, fie a obligaţiei, să bine voiască d. Primar a lua măsuri a se refuza plata întru cît sus menţionata obligaţie cu cupoanele este proprietatea mea şi cumpărată în ziua de 31 | 13 August 1911 de la firma Moses Jurist bancher din Iaşi. Cuponul pe Aprilie 1912 l'am încasat în Iaşi la bancherul Moses Jurist.

Iar după îndeplinirea formalităţilor cerute de lege, Onor. Primăria a oraşului Craiova să bine voiască a-mi elibera un titlu duplicat de pe zisa obligaţie de 500 lei.

Făcută astăzi 22 Mai 1912.

D Arion, a comunicat la orele 4 Mitropolitului Moldovei, că universitatea din Bucureşti a delegat pe d. N. Iorga, să vorbească în numele universităţii din Bucureşti la solemnitatea desvelirei statuei lui Vodă Cuza.

Programul va fi deci modificat, în senzul că se va întroduce printre vorbitori şi pe d. Iorga.

Comandantul regimentului 6 roşiori, a comunicat că toţi ofiţerii acelui regiment vor veni Duminică în Iaşi

Ultime telegrame

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 24 Mai

Transformarea societăţei de asigurare Agricola

Bucureşti. — Se svoneşte, că o parte dintre acţionarii societăţei de asigurare Agricola, pregătesc o lovitură de stat, vrînd a trece averea societăţei asupra Băncei româneşti.

Emisari au fost trimişi prin ţară, pentru strîngerea de procuri.

Organizarea conservatorilor-democraţi din Teleorman

Bucureşti.—O delegaţie de 30 conservatori-democraţi din Teleorman, sosesc Simbătă la Bucureşti, pentru a comunica d-lui Take Ionescu, alegerea sa ca preşedinte al clubului conservator democrat din Teleorman, cu rugăminte de a accepta.

Inchiderea Dardanelelor

Galaţi — Mai mulţi comercianţi, au fost înştiinţaţi pe cale particulară că Dardanelele vor fi din nou închise.

Incendiul din Constantinoool

Constantinopol.—Incendiul a distrus 2500 case.

Peste 500000 de locuitori au rămas fără adăpost.

Concentrări în Turcia

Constantinopol. — Poarta temîndu-se de o debarcare a italienilor în Smirna sau împrejurimi, s'a făcut concetrări de trupe. Generalul Abdulah Paşa a fost numit comandant al trupelor din Smirna. In urma zvonurilor alarmante răspîndite la Smirna. Valiul din acest ţinut a publicat o proclamaţie în care dezminte categoric procedeul absolut de prisos de oare ce guvernul e în stare să apere Smirna în contra ori cărei eventualitate şi cei care răspîndesc aceste svonuri alarmante vor fi urmăriţi.

Incendiul din Constanţa

Constanţa.—Un incendiu violent a distrus mai multe case din strada Mircea cel Mare.

Pagubile sunt însemnate.

Alegerile din Belgia

Bruxeles.—După rezultate oficiale, au fost aleşi 101 catolici, 44 liberali, 39 socialişti şi 2 creştini sociali. La Senat au fost aleşi 54 catolici, 26 liberali şi 13 socialişti. Mai rămîn încă 27 scaune de senatori fără titulari.

Mişcarea revoluţionară provocată cu ocazia alegerilor se întinde tot mai mult în întreaga ţară. La Liège şi Charleroy numărul greviştilor sporeşte.

Incidentele din Albania

Constantinopol.—Răspunzînd unei interpelări relativa incidentelor din Albania, ministru de interne spune că incidentele cunoscute sunt numai locale şi că încercările de instigaţie nu au avut succes.

Albanezii rămîn credincioşi guvernului, chiar instigatorii nu ştiau în contra cui operau, ministru e optimist şi e de părere, că răsvrătiţii se vor risipi singuri, trebue numai să fie luminaţi. Guvernul a trebuit să-şi facă datoria sa, concentrînd o divizie spre a arata că cu toate, că Turcia e în starea de răsboiu dispune de forţe militare, spre a impune hotărîrile guvernului.

Ministru expune că reformele proectate sunt bazate pe menţinerea ordinei şi, desvoltarea instrucţiunei 50,000 lire au fost prevăzute de cele 11,090 lire votate a f a r ă din cele 11.000 lire votate pentru lucrările vilaetului din Kossovo 165 kilometri drumuri şi şosele vor fi construite. In vilaetul din Ipek 160,000 lire vor fi afectate.

La menţinerea ordinei efectivul jandarmăriei va fi de 16,000 277 sopturi de jandărmărie vor fi create, să pregăteşte o organizaţie specială a jandărmăriei în cinci vialiete.

La turmele de oi, va fi aplicată după condiţiunile locale. Camera a găsit deslusirile ministrului suficiente.

Ciuma la Brăila

Brăila. — De două zile se află în port vaporul Damian, venind din Indii.

Bănuindu-se că vaporul vine din locuri contaminate, s'a luat imediat cuvenitele măsuri.

La primele cercetări, s'au găsit în hambare şobolani morţi.

Ştiut fiind că şobolani aceştia transportă microbul Ciumei, autorităţile au izolat vaporul, dispunînd în acelaş timp şi alte măsuri preventive.

In sînul populaţiei domneşte o vie îngrijorare.

Examinarea tezelor la şcoalele Normale

Bucureşti.—Pentru examinarea tezelor elevilor şcoalelor normale, s'a numit o comisiune, compusă din d-nii Rădulescu-Pogoneanu, preşedinte şi Volovan-Craiova şi D. Ionescu-Iaşi membri.

Examinarea tezelor se va face la Bucureşti, în ziua de 30 Mai.

Incendiul din Stambul

Constantinopol.—In urma incendiului din Stambul, comunicaţiile cu Salonicul sunt întrerupte.

Domnişoara Erna Eckstein, *maestră în croitorie de dame, anunţă onorata sa clientelă şi onor public că întorcîndu se din Bucureşti cu modelele cele mai noi s'a mutat str, Ştefan-cel-Mare No. 30 casele M. Gottlieb.*

M. Mescher

Profesor de ştiinţi comerciale precum şi de limba şi literatura germană s'a mutat în **strada Pomir No, 6.**

Casele Dr. Finkelstein, etagiul de sus.

Se caută un Comptabil la firma Daniel Recler Iaşi.

PENTRU SEZONUL DE VARA

S'a primit la cunoscutul Magazin

PARADIS

Mătăsuri sangên, Voilage din toate colorile, Voil madelain, Mouselin Chifon, şi Mouselin sangên, Rochii de Broderii. Broderii pentru Bluze, Bluze Marquisette. Ciorapi Mouselin negre şi în colori, Garnituri de Rochii, Dentele Chantelij şi Dantele Macrame, Gulere de chipiure etc.

Cumparaţi CORSETE moderne

Voilete şi Ercharfe moderne numai la PARADIS

Magasinul de Muzică

'MICHELSOHN'

Iasi—Fondat 1878—Iasi

Piane şi Pianine

SCHILER, WAREN, KAPS, CZERNY, ROSENKRANZ

şi orice altă fabricaţiune, se vînd în rate lunare mici.

PIANE ELECTRICE

KUHL et KLATT

ORCHESTRIOANE AUTOMATE

Catalogul la cerere.

La cerere prin o cartă poştală, trimitem acordorul voiajor, în orice parte a ţărei, cu modelele cele mai nouă.

INPORTANT

La baroul advocaţilor din Iaşi s'a instalat o maşină de scris Yost; se scriu şi se copiază ori ce fel de acte, cu cea mai mare acurateţă.

Preţul 50 bani pagina original şi 25 bani copia.

CAUTAM 15-20 de STOLERI

plăteşte 65—70 bani ora; buni constructori de conducte de lemn sînt plătiţi mai bine.

Adresa, Moara Fraţilor Diamant, Păcurari.

CABINETUL MEDICAL AL DOCTORULUI IN MEDICINĂ & CHIRURGIE

EDUARD FABINI

IAŞI, STR. PĂCURARI, No. 5, Etajul I

Vis-à-vis de Jockey-Club

(DEASUPRA FARMACIEI)

INTRAREA PRIN RÂPA GALBENĂ

INSTALAŢIUNE MODERNĂ

CONSULTAŢIUNI: DELA 8—10 a. m. şi DELA 3—6 p. m.

PENTRU

Boale interne

de piept, de stomah, de ficat, de rinichi, de intestine, etc.

şi

Boale de Femei

TRATAMENT MEDICAL AL AFECŢIUNILOR DE ORDIN GINECOLOGIC

NOROC IN CASA

a adus și la loteria trecută multora dintre onor. mei clienți un loz din colectura mea principală:

Nu întîrziați deci

a cumpăra din timp un loz norocos, căci tragerea clase I-ia va avea loc la

14|27 IUNIE 1912

și stocul meu de lozuri e în totdeauna epuizat înainte de începerea tragerei.

1/8 numai lei 1.50

1|4 Lei 3. - 1|2 Lei 6. - 1|1 Lei 12

Cel mai mare cîștig al loteriei evetl.:

LEI 900,000

Comenzile din provincie se efectuiază prompt și conștiincios contra plății anticipate, sau sub ramburs

ROB. TH. SCHRODER

— Firmă fondată în 1870 —

BOTOȘANI
Str. Națională 203;

BRAILA
Piața Sf. Archangheli (Casa Rally);

ORAIOVA
Str. Unirii 69;

IAȘI
Str. Ștefan cel Mare 8;

Centrala
BUCUREȘTI
Calea Victoriei 106

Sucursale:
Calea Victoriei 50
Calea Griviței 96
Str. Lipscani 72

PLOEȘTI
Str. Basarabilor 1

GALAȚI
Str. Domncască 14.

Renumitele PLUGURI

întreg de oțel bătut
marca PORC MISTREȚ
DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 și mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prășit

Mașini de secerat de Mc. CORMIC precum și alte mașini și unelte agricole, permanent în depozit la

Frații Bachstez, Iași

Noua Coafiură de Dame

M. BACHMAN

— Iași—Strada Gh. Mârzescu 28 —

Aduce la cunoștința doamnelor că **Salonul de coafiură** este aranjat din nou cu toate articolele necesare și se efectuează tot ce privește această branșă, anume; cozi, bucle, turbane moderne, transformațiuni de asemenea

Se frizează cu ondulațiuni Marcel

Se primesc și comenzi în provincie

Colectura „PROVIDENȚA"

Iași, Strada Stefan-cel-Mare 25

Și de astă-dată norocul Colecturei „PROVIDENȚA" este **neîntrecut**

Iată dovada:

Cel mai mare cîștig pe care l'a dat Loteria Romînă, de

LEI 250,000

(un sfert de Milion)

a căzut în Colectura „Providența" pe Nr. 25.655 precum și 20.000 Lei pe Nr. 57.197 tot in aceiași zi.

Iar la ultimele trageri au eșit afară de nenumărate cîștiguri a 3000, 2000 și 1000 lei următoarele câștiguri:

Lei	50,000	pe Nr.	19.562
„	70,500	„	10,595
„	10,000	„	59,168
„	5.000	„	59,171

1|8 numai 1 leu 50 bani

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și broșuri, teze de medicină, cărți de [illegible] în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftine

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieței și de rente în Viena.

Aprobată prin decretul Ministerului de Iuterne i și r No. 10141 din 1 Dec. 1858.
Concesionată pentru România prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Dec. 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii și fond. asociațiunilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „

Situația asigurărilor la 31 [illegible] 11
92.127 polițe de lei 654 389.15[illegible]
lei 1,995,501 72 [illegible]
Cantiunile depuse la [illegible] puneri din București.
Lei 7 453.500 ca garanție pentru asigurații din România.

In anul 1911 s'au plătit asiguraților ca dividende
Lei 1,98e,25[illegible] 63 | 100

Societatea „Ancora" închee;
Asigurări pe caz de viață și deces în combinațiune cu scutirea de plată premiilor și oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemene toate celelalte combinațiuni moderne—cu și fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraților săi: Inatacabilitatea poliței.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Poliță universală.
Plata imediată și integrală a sumei asigurate.
Preț mare de rescumpărare etc. etc

Direcțiunea pentru România,
BUCUREȘTI
Agentul general pentru Iași.
JOSEPH POPPER.
Strada I. C. BRĂTIANU No. 166
(fostă strada de Sus)

La administrația ziarului se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune [illegible]toare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, str. Gh. Asachi 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No. 1598 — Sîmbătă 26 Maiu 1912

Situația economică

KRACHUL VA VENI

In urma unui articol al d-lui dr. Creangă, publicat în *Viitorul*, sub titlul „Alarma", s'a încins în întreaga presă o discuție foarte vie în jurul situației noastre economico financiare.

D. Creangă a povestit că dacă lucrurile vor merge mereu așa, cum merg azi, apoi la prima ocazie vom avea un Krach financiar mai periculos poate decît la 1899—1900.

Autorul articolului arată că în Capitală ca și în mai toate orașele de provincie s'au fundat numeroase bănci, cari bizuindu-se pe buna stare actuală, n'au destulă prevedere a trecutului și nu și au organizat mijloace de resistență pentru timpuri de criză, cînd în chip fatal vor cădea, trăgînd după ele și alte instituțiuni financiare.

„Alarma" d-lui Creangă a venit la vreme; ceiace se petrece azi în țară și în deosebi, în Capitală, e o adevarată nebunie. Decît, se exagerează. Spectrul dela 1899 înspăimîntă încă pe mulți oameni de finanțe dela noi,—și pe nedrept.

Intrebarea e: Se mai poate la noi repeta un 1899? Privită chestia numai din punctul de vedere al recoltei, nimic mai firesc. E absolut cu putință să avem un an agricol rău, desastros.

Dar se ignorează un lucru: anume că criza dela 1899—900—901 nu se datorează numai recoltei proaste din acel an. Ám mai avut ani agricoli răi și totuși nu na-am resimțit ca atunci. Cauza desastrului dela începutul deceniului trecut se datorează războiului din Transvaal. Toate disponibilitățile engleze de pe piața Berlinului au fost absorbite de Londra, așa că Germania a fost în neputință să ne satisfacă cererile de bani.

Iată dar, că o simplă recoltă rea nu ne-ar putea duce la un desastru—dacă ea nu s'ar complica cu vre o conflagarațiune europeană.

Decît e normală situația de azi?

Nimeni nu s'ar putea pronunța pentru afirmativ.

Am avut cîțiva ani agricoli consecutiv buni, recolta actuală se prezintă splendidă, și în același timp prețurile cerealelor au atins niște proporții încă necunoscute în Europa. Toate aceste împrejurări au contribuit să producă o mare abundență de numerar. Numai băncile din Capitală posedă deposite spre fructificare în sumă de peste un miliard.

Zilnic s'au înființat bănci și industrii noui; afacerile s'au înmulțit peste măsură. Capitala care constitue centrul de atracție pentru întreaga țară, a centralizat suma uriașe de bani. Sumele aceste ne putînd fi investite toate în afaceri, au început să fie plasate în imobile. Capitala a clădit în vara aceasta pentru 60 milioane lei.

Cu toate acestea încă sunt sume disponibile, cari neputînd fi plasate în afaceri regulate, se întrebuințează în *speculațiuni*.

Bursa din Capitală a ajuns o adevarată halima. Toate hîrtiile, dar absolut toate sunt în continuă urcare. Așa, de pildă, acțiunile „Băncii Românești" au c'știgat în două zile 200 lei; acțiunile societății comunale de tramvae, au atins azi cursul de 1400—1450 lei, la un vărsămînt de 500 lei. Nu mai vorbim de acțiunile celor laite societăți mai vechi, ale căror hărtii și-au înzecit valoarea.

Gustul de speculațiune a crescut în ultimul timp, datorită și unor împrejurări speciale: legea contra trusturilor arendășești, a scos din meserie pe o mulțime de agricultori, alții, neputînd ține în arendă decît maximul de 4000 hectare, s'au văzut cu bani disponibili, pe cari îi întrebuințează, fie în speculațiuni de bursă, fie că fac reale plasamente în acțiunile societăților noastre anonime.

Toate aceste împrejurări, au contribuit la nebunescul *hausse* de azi.

*

Dar, ni se va zice, de vreme ce toate merg bine la noi, e foarte natural lucru că și bursa să se resimtă de această bună stare generală.

Așa e, dar fiecare bun are și partea lui rea.

In primul loc, pletora de bănci înființate, pe lîngă că a contribuit la crearea creditului de consumație—singurul rentabil—apoi a silit pe bancherii mai mici să joace la Bursă. Sunt bănci în București a căror singură rațiune e jocul de bursă.

Partea gravă în această afacere, faptul care a făcut că „Alarma" d-lui dr. Creangă să fie de actualitate stă într'un fapt de-o mare importanță.

In adevăr războiul italo-turc, urmat de închiderea Dardanelelor la 4 Aprilie și de atacul insulelor din Archipelag, a făcut pe mulți să creadă într'un război balcanic. Apoi, însăși blocarea Dardanelelor, care echivala cu un desastru pentru agricultura noastră, a provocat o mare panică în țară. Cerealele au scăzut foarte mult în zilele de 5 și 6 Aprilie. In urma cererei Moraviei însă grîul s'a scumpit și a mers scumpindu-se mereu.

Cei cari au voit să profite de zilele de panică au picat *à la baisse*, au vîndut marfă și azi au remas descoperiți.

Față de urcarea continuă a hîrtiilor acești speculanți se află pe pragul ruinei.

Lichidarea pe Mai s'a făcut cu foarte multă greutate; iar acum la finele lui Junie se așteaptă căderea sigură a baissiștilor.

Iată dar unde stă pericolul. „Alarma" d-lui dr. Creangă a venit la timp. Incă zece zile și începutul Krachului se va vedea. Ce va urma, înțelege toată lumea: reacțiunea trebue să vină—și atunci va fi rîndul haussiștilor.

Atît de o camdată.

Cei doui Bogdani

D. C. C. Arion a ținut să și complecteze tacămul. La Iași are rector pe Bogdan, cel cu suveica în alegeri, la București se impunea, pentru simetrie, fratele d rului de la Iași.

De aceia azi avem, la cele două Universități, doui Bogdani.

Să-i trăiască.

De cît, dacă Bogdan Iași a trișat în alegeri, Bogdan-București are și el la pasivul lui ceva delicte politice.

Cît timp au stat liberalii la putere, lumea politică nu era dumerită cu privire la culoarea politică a d lui I. Bogdan. Junimiștii spuneau că d-nii Bogdan și Pangratti sunt conservatori, iar cei doui profesori șopteau pe la urechile acelora cari aveau interes să-i asculte, că sunt liberali.

A venit d. Carp la putere, d. I. Bogdan a rămas pe din afară, iar d. Pangratti, după insistențele d-lui Maiorescu, a făcut act de supunere și d. Arion l'a numit rector. In urmă d. Pangratti a ajuns ministru, iar d. Bogdan rîvnea la rectorat.

Pentru a'și ajunge scopul manevrele au reînceput. A dat declarație scrisă că e conservator sadea, iar verbal implora voturile profesorilor liberali, sub cuvînt că e liberal.

D. Arion a fost determinat să l confirme rector, și atunci s'a vădit jocul duplic al d-lui I. Bogdan.

Totuși d sa e azi rector — și perechea potrivită a Bogdanului nostru ieșan.

D-l A. D. Holban a îmbătrînit...

D. A. D. Holban a îmbătrînit..

D-sa publică în „Evenimentul" un articol asupra tramvaielor și o încurcă în chip îngrijitor.

In adevăr, după ce dojenește Curtea de Casație că a formulat „în aer", pronunțîndu-se asupra unei chestiuni de pur principiu: dacă judecătorii au sau nu dreptul să pipăe constituționalitatea legilor, spre surprinderea noastră, d. Holban continuă textul:

„Curtea de Casație, cînd a zis că legea d-lui Marghiloman, din 11 Iulie 1911, este neconstituțională"...

Ori, toată lumea știe—și în primul loc au relevat-o ziarele guvernamentale—că nu asta a zis Curtea de Casație.

Dacă totuși d. Holban ar ignora ceia ce știe toată lumea, poate că n'ar fi nimic îngrijitor, dar însuși d-sa se arată—cu un pasagiu mai sus — că știe ce-a hotărît înalta instanță, ceea ce nu-l împiedică însă să uite adevărul și să atribuie Casației o hotărîre pe care n'a dat-o.

Uitarea aceasta, de la mînă pînă la gură, e îngrijitoare...

Mai departe, d. A D. Holban, dă legei d lui Marghiloman, cînd data de 11 Aprilie 1911, cînd data de 11 Iulie acelaș an,—în realitate legea poartă data de 18 Decembrie 1911.

Și iarăși, dacă d. Holban ar ignora adevărata dată a legei, citată totuși de repețite ori în toate hotărîrile rostite în afacerea tramvaielor, poate că încă n'ar fi nimic îngrijitor: „errare humanumest". Dar d-sa citează în același articol, în două pasagii vecine, două date deosebite și greșite, pentru una și aceiași lege.

Și uitarea aceasta, de la mînă la gură, e îngrijitoare...

Da, d. A. D. Holban a îmbătrînit...

Bogdan-Chiricescu

Se știe ce a pățit profesorul Chiricescu, Acuzat de a fi dezvăluit niște scrisori ale fostului primat Athanasie, d. dr. Chiricescu a fost îndepărtat de la catedra d sale de la facultatea de teologie.

S'a făcut cu acel prilej, mare caz de „caractere".

Asanatorii de la guvern au tunat și fulgerat împotriva oamenilor fără caracter; s'au arătat geloși de prestigiul universităților,—deși cu o lună mai înainte Senatul aceluiași guvern, validase alegerea scandaloasă mășluită de inconștientul rector de la Universitatea noastră, în favoarea lui.

S'ar fi crezut că junimismul parazitar și corupător are totuși un scrupul, acela de a feri Universitatea de cangrena generală.

In zădar fruntașul nostru, d, prof. dr. Thoma Ionescu desvăluia în Senat, toată putrezicimea întrodusă în Universitate de junimiști—d rul Chiricescu a fost scos din învățămînt, pe temă morală, pe chestie de „caracter".

Iată acum că se complică chestia. Profesorul I. Bogdan, confirmat zilele trecute rector al universității din Capitală, a dat dovadă de o patentă lipsă de caracter.

A solicitat voturile profesorilor liberali, mergînd acasă la d. Ion I. Brătianu, declarîndu se un afiliat al ideilor și partidului național-liberal. După ce a obținut voturile profesorilor liberali, pentru a fi confirmat rector, același domn I. Bogdan, a dat declarație în scris cum că e conservator.

Este aceasta o dovadă de lipsă de caracter?. Constitue aceasta un act de caracterizată poltronerie și politică și morală?.

Fără îndoială că da.

In cazul acesta, de ce, d. C. C. Arion, în loc să procedeze cu d. I. Bogdan în felul cum a procedat cu d. dr. Chiricescu, numește pe cel dintăi rector al Universității din București, în loc să'l trimită în judecata comisiunei disciplinare?.

Cazul Bogdan, pus față în față cu cel al d-lui dr. Chiricescu, ne dă întreaga măsură a junimismului Universitar. El confirmă acum, după aproape doi ani, constatările făcute de d. prof. dr. Toma Ionescu în senatul țării.

Locul domnului Bogdan nu era la rectoratul Universității din București, ci pe banca acuzaților.

„Volanul direcțiunei"

A fost prea frumos, alaltăseară, la clubul d-lui Grecianu din Iași. Domnul Grecianu, care demisionase de la Primărie ca manifestație contra d-lui Arion, fiind-că acesta împiedicase întrarea șerului în minister, s'a prezintat la club cu domnul Arion și ambii s'au gratulat reciproc pentru succesele lor: d. Grecianu a felicitat pe d. Arion că a reușit să reguleze chestia bisericească—cu fonduri secrete și chestia universitară—cu sporiri de lefuri; domnul Arion a făcut urări d-lui Grecianu pentru succesele sale electorale—succese obținute tot cu fonduri secrete.

Apoi s'a făcut politică propriu zisă. Vorbind de o eventuală concentrare d. Grecianu a deciarat, că partidul de la Iași se pune la dispoziție, cu condiția ca „volanul direcțiunei să rămînă neclintit în mînele șefului, ca direcțiunea să nu fie știrbită sau împărțită cu un altul".

N'avem să ne pierdem vremea discutînd chestia aceasta a volanului direcțiunei. Dar mai întrebăm, apropos de ce a vorbit domnul Greceanu de această chestie?

Domnul Arion a venit la Iași să observe simetria stîlpilor și a profitat de prilejul acesta banal spre a se reconcilia cu d. Grecianu, spre a-i comunica, poate, că este loc și pentru d-sa într'un mister de... vacanță.

Domnul Arion n'a venit în Iași să se intereseze dacă partidul d-lui Grecianu, „pe umerile căruia s'a ridicat partidul," este pentru sau contra concentrării.

Nu numai că asemenea delicate cercetări nu se fac în public, dar chiar dacă domnul Arion, care, precum a zis d. Grecianu, este „om practic", ar fi venit cu misiunea să iee avizul d-lui Stamatiu asupra concentrării, întrebarea ar fi pornit, în mod natural, de la domnul Arion, nu de la domnul Grecianu.

Și a pornit de la domnul Grecianu, fiind-că, lucru curios, nimeni din partid nu-i a cerut avizul, toate conferințele, toate conversațiile ce s'au urmat la București, asupra concentrării, au decurs fără de electricele lumini ale barbatului politic de la Iași.

Dar în fine... „Volanul direcțiunei trebuie să rămîie chiar în mîna șefului".

Să vedem dacă gestul frumos al d-lui Grecianu va face ca volanul să hotărească întrarea d-lui Greceanu în minister.

In ministerul acesta — semestrial. Căci în altul nu va fi loc pentru barbați de stat de puterea d-nului Grecianu.

OAMENI ȘI LUCRURI

UN ZIARIST

Nu, nu... Să nu mai stăruim, cu ilustrațiuni și detalii, asupra subiectului în care—sub impresiunea unor decepțiuni profesionale, personale—ne încumetasem a pătrunde cu scalpelul analizei. La ce bun? Nu au oare gazetăria, publicistica, subiecte mult mai înnălțătoare, ca să alimentezc reflexiunile?

...Pe cînd citeam, mai eri, procesele verbale definitive, întocmite și publicate de comisiunea de anchetă a guvernului Statelor-Unite asupra catastrofei Titanicului și responsabilităților ce decurg din întîmplări, ne-au revenit în minte numele și figura marelui ziarist William Stead, mort și dînsul împreună cu atîtea sute de victime în valurile oceanului,—dispărut fără vr'o urmă, în rînd cu atîția alți nenorociți.

Stead a fost un ziarist și n'a vrut să fie de cît atît. Dar în ce chip și-a înteles și și-a îndeplinit misiunea lui!

Apostol neobosit, campion neadormit al păcii și înfrățirii universale, englezul Stead parcurse rînd pe rînd toate țările, ca să predice cuvîntul bun al dezarmării și al concordiei.

Intr'un panegiric scris în memoria lui de către vienezul Alfred H. Fried, laureat al premiului Nobel pentru pace, ni se arată epopeea acelei vieți de energie neasemuită, ni se spune ce mari jertfe de timp, de muncă, de putere și de odihnă, a făcut omul acesta în lunga-i carieră de sol al binelui obștesc, pînă cînd, bătrîn de 75 de ani și găsindu-se în drum spre America, delegat la un congres de pace—își găsi moartea în catastrofa Titanicului.

N'a fost centru civilizat și n'a fost mediu refractar—bună oară Petersburgul, Constantinopole — unde Stead să nu-și încerce norocul de a cîștiga partizani și adepți ai idealurilor sale de pace universală și dezarmare. Nu însă numai față de Suveranii încoronați încerca să-și exercite... autoritatea, ci și față de tiranii ceilalți,—cari dictează nu cu mai puțin despotizm—Regii afacerilor. Cu Cecil Rhodes «Napoleonul Africei", era lega prin cea mai strînsă prietenie. Intr'o zi miliardarul îl întrebă ce ar face dacă i-a „pica" un cîștig de 20.000 lire sterlinge...

—Ași funda un mare ziar european pentru propagarea păcii...

— Atunci fă pregătirile pentru ziar; vei avea suma, îndată ce vei fi gata.

Dar Regele diamantului african făcu mai mult; prin testament institui pe Stead moștenitor al întregei lui averi de 500 milioane.

Dar pînă a muri Rhodes, ambițiosul provocă funestul răsboiu al Angliei contra Burilor. Atunci William Stead făcu gestul cel mai eroic ce a făcut vr'un om cîndva. Refuză imensa moștenire ca o protestare în potriva floro-sului act „diplomatic" al lui Rhodes.

Cu voința și mintea lui, cu inima și simțirea lui, genialul ziarist se simția mai bogat de eît cu milioanele însîngerate.

...Iată o mentalitate de gazetar idealist. E drept c'a trăit în Anglia!

Rodion

MESERIAȘII SUFĂR

In toată țara s'au putut observa de cîtă va vreme, mișcări de nemulțumire printre meseriași, cînd sub forma unor simple prote tări cînd luînd înfățișarea unor violente manifestări.

Cauzele acestor mișcări—spun organele guvernului—ar fi: instigațiile politice. Cei, însă, care cunosc starea lucrurilor chiamă la răspundere pe d. Nenițescu pentru legea d-sale.

Din cercetarea împrejurărilor rezultă că:—pînă astăzi—cu fost trei epoci de manifestare:

1) La prezentarea legei în parlament, 2) la promulgarea ei și a 3) la punerea în aplicare. In toate trele rîndurile guvernul a isbutit să liniștească spiritele mai mult a izbutit să provoace o profuziune surprinzătoare de: adrese de mulțumire; moțiuni, telegrame de felicitare etc., care veneau de pretutindeni către ministrul de industrie și chiar către Rege, prin care fericiții meseriași își arătau recunoștința pentru solicitudinea ce le-o arătase guvernul prin reforma sa. Presa guvernamentală sfida. Schimbarea aceasta de atitudine începuse să creeze în jurul legei o aureolă simpatică.

Opinia publică, nedumerită, era aproape să-și facă convingerea: că legea de organizare a meseriilor, este o operă serioasă.

*

In același timp și sub acea aparentă tăcere, meseriașii murmurau înăbușit sub pumnul poliției. Ei cunoșteau că manifestările de mulțumire erau false; căci adresele, telegramele, etc., erau redactate de direcția casei centrale și trimise polițiilor pentru a fi acoperite de semnături smulse prin amenințare. Ei înțelesese că erau victima amăgirilor și a mistificărilor de tot felul, căci minciuna din promisiunile de modificare—ce li se făcuse prin trimișii casei centrale—nu fusese ținută. In fine la toate protestările și cererile de lămuriri nu primeau de cît răspunsuri vagi și amînări fără termin.

Aceasta era realitatea; meseriașii erau stăpîniți de nedumerire și neîncredere față de reforma prin care guvernul pretindea că va aduce fericirea lor.

Dacă la această stare sufletească a meseriașilor vom mai adăuga șirul de lovituri pe care l'au îndurat de la abrogarea vechei legi și pînă astăzi, vom putea ușor descoperi cine sunt vrăjmașii patriei care-i îndeamnă să nu stea binișor.

*

Legea veche s'a abrogat în mod brusc, fără nici o epocă de tranziție, ceea ce a decis: 1) lăsarea în suferință a tuturor cauzelor care se aflau în curs provocîndu-se prin aceasta o adîncă perturbare în toate atelierele.

2) Ne funcționarea comisiunelor de arbitri aproape 6 luni, în care timp interese din cele mai vitale pentru meseriași au rămas nerezolvite pricinuind pagube enorme. Cu atît mai mult cu cît justiția ordinară nu judeca de cît cauzele dintre meseriași care s'au prezentat înaintea arbitrilor.

3) Ertarea din oficiu a tuturor datoriilor de la maestru la lucrător și viciversa, ceia ce a cauzat perderi considerabile pentru o bună parte din meseriași.

4) Anularea tuturor contractelor și angajamentelor vechi, care a produs daune însemnate, căci mai toți contractanții n'au mai voit să știe de clauzele convențiunei, chiar cei care luase avansuri de sute de lei.

5) Lipsa unui organ de apărare a intereselor tecnice.

6) Lipsa de oameni pricepuți a înțelege și conduce o clasă ca a meseriașilor.

*

Legea nouă sau „legea polițienească" cum a fost numită în parlament n'aduce nimic îmbucurător pentru meseriași ba aplicarea ei la început o aplica greu de tot.

Diferența enormă de cotizație îi duce la disperare. Un lucrător plătește acum aproape de trei ori cît în trecut, iar la

maeştri sunt categorii care plătesc 15 lei pe lună, pe cînd înainte plăteau numai 2.

Tranziţia e mare afară din cale (o minte chibzuită proceda tocmai contrar de cum a făcut autorul legei, în prima pune cîte mici beneficii — bineînţeles — proporţionale rămînînd ca în epocile următoare ele să fie ridicate astfel că va corespunde împrejurărilor. Regimul vechi şi cel nou s'ar fi legat mai uşor).

Intre primele efecte legea va nimici pe micii patroni şi va scădea preţul de muncă al lucrătorilor.

Nu putem vorbi de lege de cît de partea care se aplică, un lucru ştim însă: este un principiu de economie ce cere unei legi bune următoarele condiţiuni: 2) să nu fie vexatorie şi 2) să nu coste scump aplicarea ei.

Ei bine, socot că toată lumea e de acord: că legea în chestiune este vaxatorie şi că aplicarea ei costă mult, mult de tot.

*

Acum este pe cale să se ivească un nou instigator că va provoca a 4 a epocă de mişcare printre meseriaşi.

Instigatorul acesta este mai puternic ca toţi ceilalţi şi acţiunea lui nu va putea fi oprită nici de elocinţa gingaşă a umbrei deputatului Scorţescu, nici de abuzurile unei administraţiei neghioabe.

Sezonul Mart, este — instigatorul care pentru cele mai multe meserii începe acum, şi cînd gretatea legei se va resimţi mai mult.

Prevedem că mişcările meseriaşilor vor porni din nou şi glasul lor de protestare va răsuna energic sub cerul liber... al poliţiei noastre.

I. P.

Obiectivitatea d-lui Şumuleanu ?!

II.

Am analizat rîndul trecut îndrăzneaţa afirmaţiune a d-lui Ş. de a fi cercetat acidul salicilic în peste 700 probe de vin, cu *uşa închisă şi sigilată*. Am dovedit atunci: *imposibilitatea* lucrului, dublată de *ridicul* şi *şarlatinism ştiinţific*; pe deasupra, ceva insinuări calomnioase la adresa subalternilor.

Atunci cum e adevărul? Iată-l:

D-ta, ilustre farsor, n'ai cercetat acidul salicilic în nici o probă de vin din cele 804, analizate de subalternii d tale. Singurul control al acidului salicilic a fost făcut de'd ra Flora Moisa, în intervalul de la 26 Februarie 1909—11 Martie acelaş an, în care timp s'a examinat *numai 172 probe* şi nici una mai mult. Iar, afirmînd contrarul, d. Ş. minţeşte ca cel de pe urmă delicvent.

E interesant de urmărit şi cronologic *minciuna* aceasta a ilustrului nostru farseor. Vom vedea cum evoluează, cum se introduce întâi timid la un congres din ţară (Septembre 1909), îndrăzneşte apoi a trece graniţa şi a se afişa cu neruşinare la un congres internaţional (Octombrie 1909); cum în fine începe să se resfeţe obraznic în diferite scrisori ale ilustrului farseor către diferiţi directori — bieţii! — ai marilor laboratorii străine (Noembrie 1909); cum în fine, se încetăţeneşte definitiv în sufletul şi mintea farsorului şi atunci apare ca *fond ştiinţific* al diferitelor „lucrări" ale ilustrului (April 1910), din care lipseşte numai epitetul, ce se zice că ar fi obţinut la Paris.

De reţinut, *că abia în anul 1909*, adecă îndată ce d-ra Fl. Moisa a examinat cele 172 probe, apare noua specialitate a regelui farsorilor: *specialitatea acidului salicilic*. Aţi crede poate vre-un studiu ştiinţific, o monografie ştiinţifică asupra acidului salicilic? Aşi!—Insulte, calomnii, insinuări, scrisori, răspunsuri, etc.

Se vede de aici ce strînsă legătură cronologică există între datele de mai sus: 1) de la 26 Februarie 1909—11 Mart 1909, d-ra Fl. Moissa studiază 172 probe de vin, urmărind acidul salicilic: 2) cîte-va luni după aceasta, apare literatura prodigioasă asupra acidului salicilic (comunicări, broşuri etc.), bine înţeles, potrivit sistemului patent Şumuleanu, cu *denaturarea faptelor*, sfirmînd adică de a fi făcut el cercetarea acidului salicilic în peste 700 probe de vin, atunci cînd acest examen fusese făcut *numai* de d-ra Fl. Moisa şi *numai* pentru 172 probe.

In scurt, un modest adevăr, întrat pe mîna ilustrului nostru farsor s'a metamorfozat în o *mare* minciună ceva specific d-lui Ş.

Am desvălit pînă aici minciuna Şumuleistă în *liniile ei mari*. Să vedem ce răspunde farsorul şi la alte obiecţiuni destul de grave ce i s'a adus.

Aşa, relativ la obiecţiunea, că nu a consemnat în nici un caet rezultatele pretinselor sale cercetări asupra acidului salicilic în vinurile naturale ştiţi ce răspunde farsorul?

— Nu era nevoe să se consemneze rezultatele; s'ar fi perdut prea mult timp şi.... „nu-i vreme de perdut nu prea aveam".

Las-o mai dămol, ilustre, că rîd şi curcile!

Nu era nevoe?!

Dar nu te-ai gîndit ilustre, că afirmînd aşa ceva, îţi dai singur un brevet de superficialitate?

Nu ştii macar ce înseamă un *document ştiinţific?* Nu înţelegi, că aceasta numai întru atît are valoare, întru cît e *transcrierea fidelă* (bagă de seamă farsorule!) a observaţiunilor şi a datelor experimentale?

Aceste, principal. Iar în cazul nostru special, al cercetărei acidului salicilic în vinurile naturale, cînd e vorba adică, de reacţiuni de *coloare* să crezi d-ta că nu e nevoe a transcrie fidel observaţiunile? Oare reacţiunile aceste de coloare nu se disting prin *nuanţele* lor şi prin *durata* persistenţei lor? Nu este oare o întreagă terminologie consacrată în acest scop, adică, tocmai pentru a putea consemna a fixa pe hîrtie observaţiunile acestor fenomene foarte trecătoare uneori? Şi tocmai în cazul nostru, cînd e chestiunea de *nuanţe dubioase* ce s'ar obţinea cu unele vinuri naturale, d-ta să nu consemnezi rezultatele.

Dar bine, farsorule, acesta era punctul litigios, aici stă contraversa!

Dar singur serii: „avînd în vedere *obiecţiunile* ce se fac că mai ales vinurile roşii, din cauza excesului de tanin dau reacţiunea acidului salicilic sau o *reacţiune ce se poate uşor confunda* cu aceia a acidului salicilic, am hotărît să se analizeze etc. etc." A nu consemna observaţiriile deci însamnă a nu fi făcut nimic. Şi d-ta ai vrea să treci *palavrele* din N. R. drept documente ştiinţifice?! Dar cum se face că pe d-ra Fl. Moissa ai obligat-o să transcrie rezultatele pentru cele 172 de probe examinate de d-sa? Era sau nu, nevoe, farsorule?

Cît priveşte palavra umflată că „s'ar fi perdut prea mult timp şi nu-i vreme de perdut, nu prea aveam" apoi asemenea gogoşi poate să le vîndă d. Ş. spre consemnare altora odată cu N. R. Pentru noi... prea miroasă a contrafacere, Ca să scrii pentru fie care vin 2—3 rînduri nu era vreme, da ca să faci la *navette* între Iaşi—Bucureşti ani de zile, era vreme?

Devenise lucrul, că erai luat drept controlor la C. F. R.

Dar ia să vedem, această afirmare, că nu trebue consemnate rezultatele se *potriveşte cu modul de a lucra* la Inst, de Chimie?

Ei bine, nu există acolo un singur caet de analiză, nici chiar acele ale farsorului de acum 10 ani, cînd lucra cîte ceva, în care se constata că lipseşte acidul salicilic de la rubrica componentelor de cercetat la un vin. Şi tocmai în o lucrare importantă, în care acidul salicilic devenia punctul litigios, în jurul căruia avea loc controversa să lipsească din *actele de analiză şi din tablouri* rubrica acidului salicilic, Ar lipsi dacă s'ar fi cercetat acest corp?

Ştiţi cum închee farsorul apararea sa? Spune că „garanţia cea mai sigură despre exactitatea declaraţiunilor sale" ar fi existenţa celor 804 sticle cu vin a 100 cc., din care 172 sticle conţin numai cîte 60 cc. anume acele în care d-ra F. M. căutase acidul salicilic. Sărmana logică cît eşti de maltratată. Dar bine, ilustre farsor, asta dovedeşte nimic mai mult de cît că s'a căutat acidul salicilic numai în 172 probe! Ce altă dovadă poate să facă această colecţie?

Incheiem cu mulţumirea de a fi făcut opera utilă împedecînd acreditarea legendei că s'ar fi căutat acidul salicilic în peste 700 de probe de vinuri naturale romîne şi deci acest corp nu ar exista une ori în mod normal în vinurile noastre; acest studiu şi această dovadă vor trebui făcute de acum înainte de persoane cinstite şi destoinice.

Nu mai puţin utilă e opera de demascare a farsorului ce voeşte să introneze la noi şarlatanismul ştiinţific.

STRUNA ZILEI

PRECOCITATE

La Focşani s'a deschis ancheta contra d lui *D. Dulceaţă*, care a cununat doi tineri mai mici de 18 ani.

Universul.

Nemeri tocmai la dînsul
O pereche aşa isteaţă,—
In credinţă că din vreme
Or să guste din... dulceaţă!

Examenele particulare ale cursului secundar

Modificările introduse în legea învăţămîntului particular

„Monitorul Oficial" de eri publică articolele modificate din legea învăţămîntului particular, şi care sunt următoarele:

Art. I. Aprobăm modificarea art. 130 din regulamentul şcoalelor secundare din 1908, privitor la examinarea elevilor pregătiţi în particular, în modul următor;

Art. 130. Indată ce toate clasele şi materiile au fost examinate în oral şi scris, are loc conferinţa de încheiere a situaţiunii definitive a elevilor examinaţi.

Această situţie se va stabili pe temeiul celor două note, una pentru lucrarea scrisă, a doua pentru oral.

Se vor declara promovaţi elevii care vor avea media notei de la oral şi acelei de la lucrarea scrisă, precum şi nota unică de la dexteritătţi cel puţin 5, iar la limba romînă cel puţin 6, cu nota la oral cel mai puţin 5 la toate obiectele.

Pentru elevii cari vor avea la dexteritătţi note inferioare lui 5, comisiunea examinatoare va decide dacă, avînd în vedere rezultatul general al examenului, ei vor fi declaraţi promovaţi, conform acestui articol, sau corigenţi.

Elevii care vor avea:

a) Forma exterioară a lucrărilor scrise notată de comisiune cu calificativul foarte îngrijită, după propunerea profesorilor examinatori respectivi.

b) Mediile parţiale sau notele unice cel puţin 6, şi

c) Media generală cel puţin 8, vor fi promovaţi „cu laudă".

Se vor declara repetenţi:

1) Elevii care vor avea media la o materia de învăţămînt sau o notă unică la lucrul de mînă, ori la desenul liniar mai mică de 3.

2) Elevii cari vor avea media sau nota unică mai mică de 5 la mai mult de două materii de învăţămînt, inclusiv lucrul de mînă în şcoalele secundare de fete şi desenul liniar în secţia reală a liceelor.

Se vor declara corigenţi elevii cari vor avea media sau nota unică mai mică de 5, dar nu mai mică de 3, la cel mult două materii de învăţămînt, inclusiv lucrul de mînă în şcoalele secundare de fete şi desenul liniar în secţia reală a liceelor.

INFORMAŢIUNI

❑ *Potrivit articolului 313 pr. penală, procurorul general a dat avertisment numitului Iordăchescu, comisarul siguranţei din Iaşi, pentru neglijenţi culpabile în afacerea Loster.*

❑ *Administratorul sublocotenent Duţescu Ion, din Regimentul Cantemir No. 12, condemnat la un an inchisoare, pentru delapidări, de consiliul corpului IV, a fost graţiat de M. S. Regele.*

❑ Ministrul lucrărilor publice a acordat o reducere de 75 la sută pentru pelerinajul la Ruginoasa. Reducerea este valabilă numai pentru clasa III.

❑ Astă-zi dimineaţă a sosit în localitate d. Gădeiu, directorul general al Cassei centrale, pentru a se interesa de doleanţele meseriaşilor ieşani. D sa a mers direct de la gară la birourile diverselor corporaţii locale spre a se convinge de modul cum funcţionează.

❑ La hotelurile din centrul oraşului camerile au atins preţuri necunoscute pînă astă-zi în Iaşi. Aşa la unul din acele hoteluri pentru o cameră cerută de un visitator din Turnu Severin, pentru o singură zi, s'a cerut una sută lei.

❑ Curtea de Casaţie s. II-a după o divergînţă, a pronunţat eri decizia sa asupra importantei chestiuni dedusă pentru prima oară inaintea instanţelor noastre, şi anume „dacă contractele de asigurare pe viaţă — în caz de viaţă, — sunt valabile sau nu, adică dacă ele constituesc contracte de asigurare în senzul legei comerciale sau nu".

Atît tribunalul cît şi curtea de apel din Bucureşti, secţia IV-a în urma acţiunei d lui T. Panas, care contractase un asemenea contractat cu societatea „Dacia Romînia", deciseseră că asemenea contracte sînt nule, ele neputînd fi considerate ca contracte de asigurare, fiindcă le lipseşte elementul esenţial prevăzut de codul comercial, adică „riscul", şi în al doilea rînd, fiindcă statutele societăţei nu o indrituesc pe aceasta să facă contracte — cari nu sînt de asigurare.

Societatea „Dacia-România" făcuse recurs, care a fost susţinut şi V. Athanasovici combătut fiind de d-nii B. Cernea şi G. Petrovici, din partea d-lui Panas.

Inalta Curte a admis recursul şi casînd decizia Curţei de apel din Bucureşti, a trimis afacerea spre a fi judecată din nou de Curtea de Apel din Craiova.

Ea a stabilit astfel jurisprudenţa că, contractele de cari este vorba, sunt contracte de asigurare, de oarece conţin şi elementul riscului.

❑ **In vederea sărbărilor.**—Aseară comitetul Cuza Vodă s'a intrunit, sub preşedinţia I. P. S. Mitropolitului Moldovei, care arată, că d. Arion i-a comunicat că d. Iorga va lua cuvîntul la desvălirea statuei, în numele Universităţei din Bucureşti.

*

Se stabileşte deci definitiv, lista persoanelor care vor rosti cuvîntări, în ordinea următoare: d-nii Ghica Deleni, Gh. Botez, Xenopol, Iorga, Dăscălescu şi Arion.

M. S. Regele va vorbi cel de pe urmă.

*

I. P. S. S. Mitropolitul mai arată, că vor fi două prînzuri, un prînz regal, Duminică 27 Mai orele 2 jum., şi un prînz princiar, Luni la orele 12 jum. din zi.

*

I. P. S. S. Mitropolitul comunică apoi că a invitat pentru serbări pe I. P. S. S. Mitropolitul Primat.

I. P. S. S. Mitropolitul Conon va fi găzduit la Seminar.

*

Au mai anunţat sosirea, d-nii Kalinderu şi preşedintele Inaltei Curţi de Casaţiune.

*

Se discută apoi felul cum se va permite intrarea în piaţa Unirei, în timpul desvălirei Statuei.

❑ Listele comisiunilor pentru şcolile private secundare au fost întocmite, urmînd să fie supuse astăzi aprobărei ministeriale. La Iaşi, pentru a se putea rezerva locurile în comisiuni, exclusiv pentru clubişti, s'au alcătuit numai 2 comisiuni, una pentru liceu, a doua pentru şcolile particulare. Listele au fost date alaltă-eri d-lui C. Meissner.

Ca preşedinţi sunt indicaţi d-nii Ion Praja şi Th. Nicolau, director Liceului Internat.

❑ La expoziţia de etnografie s'a consacrat o secţiune specială pentru istoricul—în documente şi ilustraţii—campaniei de la 1877.

A contribuit la această colecţiune, d. Calmuţki, veteran.

❑ Coroana „Uniunii evreilor pămînteni" pentru monumentul lui Alexandru Ioan Cuza poartă inscripţia:

„Lui Cuza Vodă, iubitorul de dreptate, Uniunea evreilor pămînteni, recunoscătoare".

FABRICA DE ULEIURI ŞI UNT-DE LEMNURI
„OLEA"
Societate anonimă pe acţiuni

CONVOCARE

Domnii acţionari ai societăţei anonime pe acţiuni „OLEA" din Iaşi sunt convocaţi în adunare generală, ce va avea loc în ziua de 17 Iunie 1912 stil. vechiu orele 10 a. m. în localul societăţei str. Zugravilor No. 66.

La ordinea zilei fiind:

1) Raportul Censorilor.
2) Raportul Consiliului de administraţie.
3) Aprobarea bilanţului pe gestiunea anului 1911—1912.
4) Descarcarea Consiliului de administraţie pe această gestiune.
5) Fixarea dividendelor.
6) Sporirea capitalului.
7) Alegerea censorilor.

Se atrage atenţiunea d-lor acţionari care vor să participe la adunarea generală că acţiunile şi procurele trebuesc depuse la sediul societăţei cu cel puţin 3 zile libere înainte de ziua fixată.

Dacă în zina fixată mai sus, numărul acţionarilor nu va fi suficient pentru a se putea ţinea adunarea generală, aceasta va avea loc în ziua de 24 Iunie, ori-care va fi numărul acţionarilor prezenţi şi fără a fi nevoe de o altă convocare.

Preşedintele Consiliului de administraţie

CONST. CRUPENSKY

❑ **Excursie.**—Eri Joi au plecat la Ruginoasa 285 elevi ai şcoalei Normale „Vasile Lupu", împreună cu 15 profesori. Ajunşi la Ruginoasa, profesorul Popovici a oficiat un mic parastas la mormîntul Domnului, iar corul şcoalei a cîntat veşnica pomenire.

După aceia d. Gh. Ghibănescu a ţinut din anvonul bisericei o mică cuvîntare celor adunaţi în biserică, despre caracterul domniei lui Cuza-Vodă, faptele lui mai însemnate ca Domn, cum şi insuşirile lui ca om, descedinte din vechii Cuzeşti. Cu această ocazie s'a cetit, textul pergamentului, care urmează a se depune la statue, în redactarea lui primitivă ca un document şi a rugat pe d. învăţător al şcoalei, d. Florescu să-l păstreze în arhiva şcoalei din Ruginoasa.

După rugăciune s'a vizitat palatul princiar, care e deşert şi în dărăpanare, apoi, şcoala unde corul de copii a cîntat frumoase cîntări sub conducerea învăţătorului Suceveanu.

La orele 10 jum. a. m. excursioniştii au plecat pe jos spre *Heleşteni*, distanţă 5 klm.

Aici au fost întimpinaţi la poarta ţarinei de institutorul şcoalei cu copii şi steagul şcoalei, iar tînărul Goilav, fiul proprietarului, s'a pus la dispoziţia excursioniştilor arătîndu-le palatul şi frumosul parc, ce e o minune a artei horticule. Un dejun copios a fost oferit d-lor profesori, şi la 1 jum. excursioniştii au plecat-o pe jos, spre Strunga (9 klm.) unde au ajuns la oarele 4 p. m. De pe podişul ondulat ai o vedere întinsă. Ceahlăul scaldat în soare brazda apusul, dealurile Iaşilor şi ale Basarabiei brăzdau răsăritul.

La Strunga excursioniştii au fost întimpinaţi de d. administrator şi de d. Carp Bonaventura, iar elevii cu fanfara au cîntat cîntice naţionale în frumosul parc din Strunga. La Strunga nu mai sunt azi nici de cei cu flinta lungă, nici băi pentru bolnavi, ci e o nouă fermă horticolă şi viticolă ce face cinste ficiorilor dr. Manolescu.

La 5 jum. p. m. s'a plecat pe jos la Tîrgu Frumos (7 klm.), unde s'a ajuns la 7 sara. Aici d. primar a întimpinat pe excursionişti şi după un popas de 2 jum. oare, cu trenul de 11 noapte s'au întos la Iaşi, fiecare mai încălzit şi mai dispus că s'au văzut locuri şi lucruri frumoase şi sfinte.

❑ **Expoziţia arheologică.**—Societatea arheologică din Iaşi pregăteşte o frumoasă şi interesantă expoziţie arheologică cu prilejul serbărilor inaugurării statuei lui Cuza-Vodă.

Expoziţia se va face în sala de gimnastică a Externatului secundar din interiorul ogrăzii bisericei Golia. Expoziţia va fi deschisă de la 25 Mai pînă la 1 Iunie.

S'au expus foarte interesante obiecte de la arsenalul armatei, obiecte de artă, pictură, industrie casnică, tablouri vechi; apoi o bogată colecţie de stampe vechi, documente, decalcuri de pe epigrafia Iaşilor şi a ţării, în special din epoca lui Stefan cel Mare.

Preţul intrării va fi 20 bani de persoană şi 10 bani de elevi.

Alteţele lor Regale vor onora cu vizita lor această expoziţie.

❑ **Teatrale.**—*Trupa de operete şi operă, Bărcănescu*, va da astă-seară a doua reprezentaţie în grădina Bragadiru, jucînd frumoasa operetă în trei acte *Suzana*.

Succesul enorm repurtat aseară cu premiera *Singe Vienez*, va îndemna publicul să-şi reţie din vreme bilete, care se găsesc la libraria Iliescu.

Mîine seară pentru a doua oară *Singe Vienez*.

Sanatorul Dr. Ţaicu
IAŞI, str. ZMEU No. 3

Chirurgie. Complect şi perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Săli speciale pentru operaţiile septice şi aseptice. Sală de sterilizări cu aparatele cele mai noui. Instrumentar ireproşabil. Se practică ori ce intervenţii.

Secţiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalaţie specială de **Mecanoterapie** Se aplică aparate ghipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviaţiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxaţiile, artritele, ankilozele etc. etc.

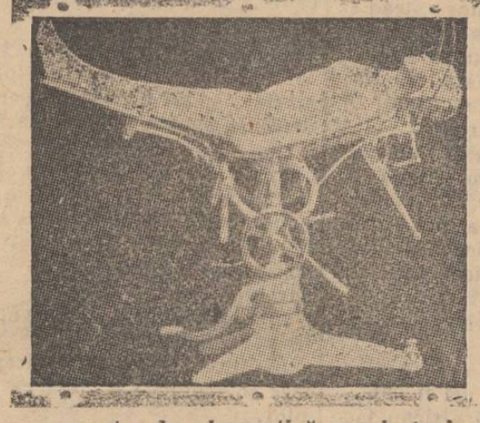

Facori. Sală specială. Moaşă diplomată în permanenţă.

Medicină. Se primesc toate maladiile. Se tratează bronşite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderenţiile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase. *Electroterapie*, curenţi electrici, băi electrice, masaje vibratorii electrice, epilaţie electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metoade: *injecţii Ehrlich* (606) sau mercur după indicaţii. Se execută toate *regimurile*. Se fac *analize* de sânge, urină, spute; sero-reacţiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenţi şi infirmi.

Directorul şi internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă şi foarte conştiincioasă. Preţurile adaptate la toate straturile sociale, Policlinică, consultaţii între 2—4 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

ULTIME INFORMAȚIUNI

❑ **Miniștrii și autoritățile ieșene.**—*Aseară la oarele 8 delegațiunei evreilor pămînteni din Iași a fost primită în audiență de d. C. C. Arion.*

Ministrul fusese informat, se înțelege, în mod cu totul mincinos din partea prefectului asupra întîmplărilor în legătură cu întrunirile „dizolvate" de polițaiul Stroja. Cunoscînd adevărul, d. Arion a desaprobat energic pe prefectul de Iași făgăduind că va da ordine severe și pe viitor întrunirile vor fi libere.

Delegațiunea a fost primită și de d. Th. Rosetti, care cunoștea din ziare întîmplările în amănunțime. D sa, între altele, a zis delegațiunii:

— Știu, aveți de luptat la Iași cu mulți nebuni.

Ca și ministrul de interne, d. Rosetti a promis că va da ordine în consecință.

❑ *Cursurile școalelor primare au fost suspendate, de azi oarele 12 din zi, pînă Marți, în vederea serbărilor.*

❑ *Trenul regal va pleca din gara București mîine, Sîmbătă, la ora 6 d. a. Trenul se va opri între Rămnicul-Sărat și Focșani și va fi în Iași Duminecă, la oarele 10 dimineață.*

De la Iași, Suveranul va pleca Duminecă, la oara 5, la Zorleni, iar Marți dimineață va pleca de acolo direct la Sinaia.

In ce privește plecarea din Iași a Principilor, ea va avea loc Luni noaptea, cu tren special, după isprăvirea festivalului de la teatrul național.

❑ *In vestibulul palatului mitropolitan se va așeza o placă comemorativă, în amintirea că acel palat a servit de reședință regală în zilele de 27 și 28 Mai 1912, cu prilejul desvălirei statuei lui Cuza-Vodă.*

❑ *Trupele ce vor defila înaintea Suveranului în ziua de Duminică 27 Maiu se compun din regimentul 14 Roman, 8 vînători de Botoșani și 3 bateria artileriei de Roman.*

Onorurile la gară se vor face de către o companie din regimentul 13 Ștefan cel Mare.

❑ **Serbările.** — Ministrul Arion a comunicat Mitropolitului, că este dorința M. S. Regelui ca d. A. D. Xenopol să ție discurs la desvelire și să iee parte la dejunul regal.

— Comitetul organizator al serbărilor aduce la cunoștință că bilete pentru festivalul de Duminică se vor distribui numai de Primărie; cele de intrare în incinta Pieței Unirei, se vor elibera de Primarie, Prefectura Poliției și de d. Neculau, directorul Liceului Internat.

Biletele de intrare în tribunele A. B. C., au fost distribuite de comitetul de acțiune la familiile Miniștrilor, foștilor miniștri, președinți de Curți și Tribunale, precum și membrilor familielor Cuza, Rosetti, Docan, Crețulescu, Florescu, Cogălniceanu și Negri.

— Un tren special, care va putea cuprinde până la 1200 persoane, a fost pus la dispoziția pelerinilor la Ruginoasa.

Trenul va pleca din Iași, mîine, Sîmbătă, ora nouă dimineața.

— Consulul Rusiei în Iași a comunicat că va lua parte la serbări.

— La serbarea cîmpenească de pe platoul Copoului, Luni, va concerta corul țărănesc din Osoi.

— Societatea funcționarilor publici din București, va fi reprezintată la serbări printr'o delegație compusă din d-nii M. Breveman, Gh. Ionescu, I. Codreanu, I. Marinescu și N. Rădulescu.

O delegație de zece persoane, a băncei „Cuza Vodă" din județul Tecuci compusă din 10 persoane va lua parte la serbări.

— Clubul Unirea al Meseriașilor din Galați, va fi reprezentat la serbări printr'o delegație de trei persoane, care va depune o coroană.

— Comitetul societății ortodoxe a femeilor romîne din București va fi rereprezintat la serbări prin d-na Elisa Mavrocordat.

— Iată numele persoanelor oficiale care și au amănunțit sosirea în Iași pentru serbări: d-nii Bagdat, primul președinte al Curții de Casație, Constantin Sărăteanu, președintele Curții de Apel din București, secția IV-a, Morandini, directorul general al Vămilor, I. Duca, președintele dotației Pastei: *Prefecții*: Filostrat (Suceava) Ursianu, (Botoșani) Tacu (Roman), N. Popescu (Argeș), Teleman (Fălciu) Hagi Anton (Covurlui), Scarlat Rosetti (Dorohoi). Dr. Peride (Vaslui), T. Enibace (Putna), Luca Elefterescu (Prahova), Tisescu (Buzeu), Sfetescu (Tulcea), *Primarii*: V. Ciurea (Fălticeni), Borș (Tulcea) Savel (Bacău), Mușețeanu (Cîmpu-Lung), Vășescu (Piatra-Neamț), Isvoranu (Turnu-Severin), Faranga (Brăila), Demetriade (Buzău) Teohari (Tg.-Neamț), T. Teodorescu (Tecuci), Bălănescu (Dorohoi), Vizanti și Ionescu ajutar de primar Botoșani, Deleanu (Hîrlău). D. Florescu, consilier la curtea de apel din București, Emile Socec și Simion Georgescu, foști inspectori financiari.

Programul complect al serbărilor

Afișe semnate de primarul comunei Iași, vor cuprinde programul definitiv al serbărilor ce vor avea loc în localitate, în zilele de 27—28 Mai, cu prilejul inaugurării monumentului Cuza-Vodă.

Iată cuprinsul acelui program definitiv -

Ora 10 a. m. Sosirea trenului regal în gara Iași, primirea M. S. Regelui și A. A. L. L. Regale Principele Ferdinand și Principele Carol, de către autorități și comitetul organizator.

Ora 10 jum. Sosirea cortegiului regal la Mitropolie, unde I. P. S. S. Mitropolitul va săvîrși un Te-Deum, în prezenta M. S. Regelui.

Ora 11 a. m. pornirea M. S. Regelui în trăsura de gală, escortat de escadronul de escortă.

Ora 11 jum. slujba religioasă și desvelirea Monumentului.

Cuvîntări: a) P. S. Mitropolitul Moldovei, președinte al comitetului.

b) D. Grigore Ghika-Deleni, inițiatorul ridicărei monumentului.

c) D. Gh. Botez, primarul Urbei Iași.

d) D. H Dăscălescu, student în numele tinerimei Universitare.

e) D. A. D. Xenopol, profesor, din partea Universității din Iași.

f) D. N. Iorga, profesor, din partea universității din București.

D. C. C. Arion ministru de interne și ad. interim. și la culte și instrucțiune.

M. S. Regele va încheia seria cuvintărilor.

Depunerea coroanelor: 1) D. general Skeletti, în numele veteranilor și ofițerilor, cari au început cariera lor militară în timpul Domnitorului Cuza-Vodă va depun o coroană rostind o alocațiune.

5) Dumitru Solomon țaran improprietărit sub Cuza Vodă, va rosti o alocațiune și va depune o coroană în numele țărănimei.

3) Depunerea coroanelor de către delegațiuni.

1) Defilarea Societăților.

2) Defilarea Școlare: Seminarul Veniamin Costache, Liceul Național, Liceul Internat și Școala Normală Vasile Lupu.

M. S. Regele va primi defilarea armatei.

Școlile și armata vor fi înșirate dealungul străzilor pînă la piața Unirei pe tot parcursul cortegiului Regal.

Ora 5 p. m. Plecarea M. S. Regelui din gara Iași; ora 9 p. m. Reprezentație de gală la Teatru în prezența AA. LL, Regale Principele Ferdinand și Principele Carol.

Luni 28 Mai, ora 12 Ospăț popular dat pe platoul de la Copou, după care vaurna o serbare populară cu program special.

Ora 9 seara Serbarea la Copou cu iluminații și focuri de artificii.

La aceste serbări vor asista AA. LL. Regale Principele Ferdinand și Principele Carol.

Primarul Iașului, **Gh. N. Botez**

❑ **Defilarea din 27 Mai.**—Până în acest moment, s'a stabilit că la defilarea din ziua de 27 Mai, vor participa, în afară de trupe, și delegațiunile țărănești; următoarele delegațiuni:

Veteranii grade inferioare, ofițerii regimentului 6 Roșiori, obștia sătească din Dolj, Delegația societății Alex. I. Cuza din Focșani, Asociația scriitorilor romîni, Evreii pămînteni, Asociația corpului didactic israelit, Asociația studenților în științe de stat, România Jună din Viena, Obștia din Roman, Obștia din Humulești și societățile Moldova, Frăția, Regina Elisabeta, Fraterna Romînă, Tramvaiul, Elena Doamna, Jubileul Carol I, Sf. Cruce și Italiană din localitate.

❑ Cu expresul de 6 ore, astă-zi, Vineri, sosește în localitate d. ministru T. Rossetti. Va fi găzduit în casa cumnatei sale, doamna Ana Rossetti, strada Tăutu.

Tot astă-zi, cu trenul de 11.10 noaptea, va sosi ministrul industriei, iar mîine dimineață, cu aceleratul, ministrul lucrărilor publice.

❑ „Cuza-Vodă și reforma în biserică" este titlul unei foarte interesante broșuri, datorită d-lui I. C. Apostol, directorul școalei primare Nicolina și un apreciat muncitor în domeniul literaturei educative.

Broșura se află depusă spre vînzare la toate librăriile și o recomandăm.

❑ Parchetul militar din Iași a terminat instrucția privitoare la un locotenent din regimentul 15 Războeni acuzat de mai multe fapte grave.

Dosarul afacerei a fost înaintat d lui comandant al corpului 4 de armată.

❑ Astăzi la orele 1.20, cu tren special, a sosit în localitate din Botoșani, batalionul 8 Vînători, sub comanda d-lui lt.-colonel Lupescu.

Batalionul va fi încartierat pînă Duminică în corturi.

Duminică va defila în fața M. S. Regelui și a familiei Regale, după care se va întoarce în Botoșani.

❑ Ministerul de interne a admis detașarea la băile Slănic pe tot timpul verei, a d-lui Teodoru, comisar în Iași. Gardiștii vor fi aduși din Bacău.

❑ Azi la orele 4 dimineața, s'a simțit un nou, dar ușor cutremur de pămînt.

❑ Astăzi cu trenul de dimineață au sosit în localitate, pentru menținerea ordinei, 150 sergenți de oraș și 4 biciclești, sub comanda maiorului Archip, comandantul sergenților de oraș din Capitală și a ajutorului Condopol.

Optzeci jandarmi pedeștri de la compania din Capitală, sub comanda d-lui locotenent Bărbulescu, au sosit de asemenea în acest scop.

Sergenții de oraș, vor fi găzduiți la casarma regimentului de escortă; iar jandarmii pedeștri la regimentul 13 infanterie.

❑ Drapelul regimentului 13 Stefan cel Mare, a fost adus ieri în Iași din tabăra Șipote.

O companie din acel regiment, sub comanda d-lui căpitan Bănciulescu, va forma garda de onoare, pe peronul gării, la sosirea familiei regale.

❑ Corpul defunctului dr. Goldenstein, a fost adus astăzi la Roman. Inmormîntarea a avut la loc orele patru.

Dr. Goldenstein a sucombat Duminecă noaptea.

❑ Congresul farmaciștilor se va ținea la Galați, în cursul lunei Septembrie.

❑ Astăzi s'a tras la sorți la Epitropia Spitalelor Sf. Spiridon, trei medici primari definitivi, pentru a lua parte în juriul examinator al candidaților la concursul de medici primari pentru spitalele din Trg.-Frumos și Hîrlău.

Au eșit d-nii doctori C. Mârzescu, S. Possa și G. Socor, iar ca supleant d. dr. Sc. Gheorghiu.

S'au înscris la acest concurs d-nii doctori P. Niculaescu, G. Herfurt și I Agapi.

❑ Ministrul de rezboi a delegat pe d. general Al. Mustață ca inspector general al remontei de cai din țară; în acest scop d-sa a inspectat regimentele din Muntenia, urmînd ca după serbările din Iași, la care va lua parte, să-și continue inspecțiile în Moldova.

De asemenea d. general Mustață a fost în Temișiana și Buda-Pesta, în vederea cumpărărei de cai pentru armată.

❑ Cu ocaziunea serbărei desvălirei statuei lui Vodă Cuza, se va deschide Duminică, la 27 a l. c., expoziția de mătăsuri și țesături romînești, artistic lucrate, de Sericicultură—„Vitlimescu-Mironeanu" din Iași. Expoziția va dura cîte-va zile și va fi deschisă de la 10 la 12 și de la 2 la 6.

❑ D. dr. Bălăcescu a fost delegat de consiliul profesoral al facultății de medicină, de a lua parte în juriul pentru examinarea candidaților de medici secundari—specialitatea chirurgiei.

❑ D. C. C. Arion, sosește mîni dimineață în Iași.

❑ Mitropolitul Moldovei va pleca la 20 Iunie în inspectarea monastirilor din Moldova, iar în cursul lunei Iulie se va stabili la M-rea Durău, fostul loc de viligiatură al regretatului Gh. Panu.

❑ Consiliul de rezboi al corpului IV de armată va ține ședință în zilele de 30, 31 Mai și 1 Iunie.

❑ Verificînd zvonurile relative la cele petrecute la reședința companiei de jandarmi rurali din Iași (Str. Sărăriei) am aflat, că în adevăr în cursul săptămînei trecute, au fost aduși din Penitenciarul Iași, sub gardă, doi deținuți numiții Chelariu și Lișman, spre a fi cercetați la reședință.

Că acei deținuți și alții ale cărora nume nu le-am putut afla încă, au fost aduși în mai multe rînduri și că vaietele și gemetele auzite, coincid cu transportul acelora din Penitenciar. Față cu aceste fapte „precise" somăm Parchetul general, a face o minuțioasă anchetă, ascultînd pe arestați și supunîndu-i examenului medical.

Zadarnic se vor încerca să alerge în aparare cei interesați, că la reședința companiei de jandarmi rurali, s'ar fi deținînd și nebuni, că vaetele și gemetele ar fi scoase de aceștia.

Afirmăm și cerem a se verifica oficial, prin anchetă, că deținuții din Peniteciar au fost duși la companie și mai cerem a se constata cauzele și împrejurările în care s'au produs atari transporturi.

❑ D. P. P. Carp a sosit astăzi dimineață la Țibănești, venind din București.

In cursul săptămînei viitoare d. Carp va pleca împreună cu fiii sei, la Vitel și de acolo în Alsacia.

La 15 August d. Carp se va înapoia în țară.

❑ La desvelirea statuei lui Cuza, va lua parte și o delegațiune a societății „Tinerimea Romînă" din București, care va depune o coroană.

Delegațiunea se compune din 4 membri din comitet, în frunte cu d. Nae Dumitrescu, președintele societății.

❑ Regimentul 14 Roman a sosit în Iași, astă-zi ora 2, cu tren expres, spre a lua parte la defilare.

❑ In lumea juridică și comercială se așteaptă cu vie nerăbdare apariția „Codul falimentelor" datorit d lui Gh. T. Palade, lucrare care actualmente se află sub teascurile tipografiei H Goldner.

D. Gh. T. Pallade este distinsul judecător sindic al tribunalului Fălciu, și unul dintre cei mai buni cunoscători ai dreptului comercial.

Volumul cuprinde pe lîngă textele din codul comercial italian și romîn, cea mai bogată doctrină italiană, romînă și franceză, precum și numeroase jurisprudențe.

❑ Am anunțat eri că a fost adus în Iași un individ, bănuit a fi unul din autorii crimei de la Blaga. Individul a fost Nicolae Irimia, singurul autor descoperit până acum.

După ce a mințit parchetul de Vaslui spunînd că crima a fost comisă de muncitorul Dănilă din Iași a declarat alaltă-eri c'a fost pus la cale să comită crima de către un funcționar din Iași, cu care s'a întîlnit la otelul Splendid, din Iași, și că acel domn i ar fi promis o mie lei, dacă va comite crima.

Cu registrul de pasageri al otelului s'a dovedit că un pasager cu numele dat de Irimia n'a descins nici odată la acel otel.

Pentru a se convinge dacă criminalul minte sau nu judecătorul de instrucție a făcut să vină la parchet funcționarul, un frate al acestuia, 2 funcționari de la tribunal și un aprod, care au fost puși înaintea criminalului, pentru a arăta care din ei l-a pus să comită crima.

Criminalul, după ce s'a gîndit puțin a aratat ca autor pe aprod, și s'a văzut imediat, că el a indus din nou în eroare parchetul.

Ancheta până la ora 8 sara, iar astă zi dimineață criminalul a fost trimis îndărăt la Vaslui.

❑ O sută de meseriași din Capitală sub conducerea d lui Stănescu vor veni să iee parte la serbări.

❑ Iată programul de astă seară Vineri al teatrului cinematografic Pathè Freres din noua grădină Pathé Freres (vis à-vis de librăria Socec, lîngă Administrația Financiară:)

Vijeliile sufletului sau chinurile unei mame, mare dramă modernă (2 părți). —In întunecimele unei păduri, destășurare,—Pathe-Journal.—Vînătoare de rațe sălbatece.—Magarul gelos.—Un cuiu scoate pe altul.

Mîne Sîmbătă matineu la 4 ore ziua ar mîne seară reprezentație în noua grădină Pathé Freres.

Reprezentațiile au loc și pe timp ploios, de oare-ce s'au construit refugii cari servesc de adăpost.

Patru programe noue vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, și anume: în fiecare Luni, Mercuri, Vineri și Duminică program nou.

Bufet escelent. Prăjituri Tuffli. Bere calitate superioară și zilnic proaspătă. —Desăvîrșită curățenie. Serviciile sunt spalate cu apă de Timișești prin robinete introduse în chiar interiorul bufetului.

Rugăm pe vizitatorii noștri, să se convingă de stricteța acestor măsuri higienice.

Ultime telegrame

Telegrafice și Telefonice

București 25 Mai

Evenimentele din Ungaria

— Un deputat trage focuri de revolver asupra lui Tisza și apoi se sinucide —

Buda-Pesta.—La deschiderea Camerei, astăzi dimineață la orele 10, deputații esclusi părăsesc Camera făcînd tumult mare.

Suspendîndu-se ședința și redeschizîndu-se la orele 11 și un sfert, deputatul esclus Kovacz, repezindu-se prin loja ziariștilor, trase trei focuri de revolver asupra președintelui Tisza, fără a-l nimeri.

Apoi Kovacz, îndreptînd revolverul asupra lui personal își trase un glonte în inimă— murind imediat.

— Să trecem la ordinea zilei, glăsui președintele cele întîmplate sunt fapta unui nebun, care și-a făcut dreptate el singur.

*

Armata și poliția păzesc intrările în Parlament.

Deputații esclusi, în frunte cu Justh și Karolyi, înconjurați de mulțime formează un imens cortegiu, care stă înaintea Parlamentului, strigînd: „Să trăiască votul universal".

SINODUL

București. — Sinodul se va întruni spre a se ocupa de petiția fostului episcop de Roman, mîine.

Cutremuri de pămînt

București. — Un puternic cutremur de pămînt s'a simțit dimineață, ora 4, în toată țara.

La Odobești au avut loc două cutremure consecutive.

Prima societate de Economie

DIN

URBEA IAȘI

CONVOCARE

Domnii membri ai Primei Societăți de Economie din Urbea Iași sunt convocați în adunare generală pe **Duminică 27 Maiu 1912** ora 1 jum. p. m. în localul propriu al societății, din strada Ștefan cel Mare și Palat No. 1.

La ordinea zilei sunt următoarele cestiuni:

1) Raportul Comitetului de Administrație asupra mersului afacerilor Societății în lunile de la 1 Ianuarie pînă la 30 Aprilie 1912.

2) Raportul Comisiunei de control privitor la constatările făcute de dînsa prin verificarea registrelor de comptabilitate precum și a operațiunilor efectuate în intervalul de mai sus.

3) Alegerea Comisiunei de control conform art. 29, 41 și 47 din Statute pentru verificarea gestiunei pe timpul de la 1 Mai—31 August 1912 și care comisiune va lua parte și lucra la alegerea și împărțirea dividendului pe anul curent social 1911—1912.

4) Chestiunile ce se vor ivi în cursul ședinței.

Aceasta fiind a doua convocare, adunarea poate lua deciziuni obligatorii pentru toți membri Societății, cu majoritatea voturilor asociați prezenți, conform art. 53 din statute.

Președintele Comit. de ad ție

V. I. Radu

Preparator special

de franceză, germană, latină, matematici elevi de curs primar, secundar.

Emil Profassor *Str. Sf. Teodor 36*

Mobile Löbel

Iași — str. Lăpușneanu 32 — Iași

DORMITOARE

SUFRAGERII

SALOANE

BIROURI

Mare asortiment în mobile de piele.

Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri asortate,

—Covoare, Perdele, storuri —

— Ultimele noutăți —

Galerii de bronz pentru perdele Lei 7.50 complectă

BIROURI AMERICANE

— Lămpi electrice —

— PREȚURI EFTINE —

Face și condițiuni de plată avantajoase. Primește comenzi, care se execută prompt în fabrica proprie str. Păcurari 106.

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Doctor C. Miclescu

Oculist operator.

— Str. Ștefan cel Mare No. 6 —

In ograda caselor Kahane Succ.

Consultațiuni de la 3—6 p. m.

ANUNCIU

Tînăr profesor de liceu dorește a da lecțiuni particulare de curs primar și liceal copiilor din Societatea înaltă din Iași.

A se adresa d-lui N. Georges profesor, str. Academiei 4 Iași.

Profesor Dr. D. Mezincescu

BOALE SIFILITICE

S'a mutat în str. Sf. Sava No 16

Consultațiuni 4—6

A. G. DABIJA

AVOCAT

S'a mutat în strada Palat 18

I. LIATRIS

AVOCAT

S'a mutat Str. Carol

Aleea principesa Maria

CABINETUL DENTAR

AL

Drilor H. și M. Pekelman

s'a mutat în strada Lăpușneanu No. 6 casele Diamant *(foaste Walter)*

Dr. Suzana WEXLER-GROSI

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Strada Anastasie Panu 43 —

NOROC IN CASA

a adus şi la loteria trecută multora dintre onor. mei clienţi un loz din colectura mea principală :

Nu întîrziaţi deci

a cumpăra din timp un loz norocos, căci tragerea clase I-ia va avea loc la

14|27 IUNIE 1912

şi stocul meu de lozuri e în totdeauna epuizat înainte de începerea tragerei.

1/8 numai lei 1.50

1|4 Lei 3. - 1|2 Lei 6. - 1|1 Lei 12

Cel mai mare cîştig al loteriei evetl. :

LEI 900,000

Comenzile din provincie se efectuiază prompt şi conştiincios contra plăţii anticipate, sau sub ramburs

ROB. TH. SCHRODER

— Firmă fondată în 1870 —

BOTOŞANI
Str. Naţională 203;

BRAILA
Piaţa Sf. Archangheli (Casa Rally);

CRAIOVA
Str. Unirii 69;

IAŞI
Str. Ştefan cel Mare 8;

Centrala
BUCUREŞTI
Calea Victoriei 106

Sucursale :
Calea Victoriei 50
Calea Griviţei 96
Str. Lipscani 72

PLOEŞTI
Str. Basarabilor 1

GALAŢI
Str. Domncască 14.

Renumitele PLUGURI

întreg de oţel bătut
marca PORC MISTREŢ

DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit

Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la

Fraţii Bachstez, Iaşi

Noua Coafiură de Dame

M. BACHMAN

— Iaşi—Strada Gh. Mârzescu 28 —

Aduce la cunoştinţa doamnelor că **Salonul de coafiură** este aranjat din nou cu toate articolele necesare şi se efectuează tot ce priveşte această branşă, anume; cozi, bucie, turbane moderne, transformaţiuni de asemenea

Se frizează cu ondulaţiuni Marcel

Se primesc şi comenzi în provincie

Colectura „PROVIDENŢA"

Iaşi, Strada Stefan-cel-Mare 25

Şi de astă-dată norocul Colecturei „PROVIDENŢA" este neîntrecut

Iată dovada :

Cel mai mare cîştig pe care l'a dat Loteria Romînă, de

LEI 250,000

(un sfert de Milion)

a căzut în Colectura „Providenţa" pe Nr. 25.655 precum şi 20.000 Lei pe Nr. 57.197 tot in aceiaşi zi.

Iar la ultimele trageri au eşit afară de nenumărate cîştiguri a 3000, 2000 şi 1000 lei următoarele câştiguri :

Lei	50,000	pe Nr.	19.562
„	70,500	„	10,595
„	10,000	„	59,168
„	5,000	„	59,171

1|8 numai 1 leu 50 bani

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de [illegible] în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftine

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena.

Aprobată prin decretul Ministerului de Iuţerne i şi r No. 10141 din 1 Dec. 1858.
Concesionată pentru România prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Dec. 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi fond. asociaţiunilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 [illegible] 1911
92.127 poliţe de lei 654 389.15[illegible]
lei 1,995,501 72 [illegible]
Cantiunile depuse la C[illegible] [illegible] puneri din Bucureşti.
Lei 7 453.500 ca garanţie pentru asiguraţii din România.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende
Lei 1,98e,25[illegible] 63 | 100

Societatea „Ancora" închee;
Asigurări pe caz de viaţă şi deces în combinaţiune cu scutirea de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemene toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţei.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Poliţa universală.
Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.
Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru România,
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi.
OSEPH POPPER.
Strada I. C. BRĂTIANU No. 166
(fosta strada de Sus)

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu. —Instalaţiun[illegible] [illegible]oare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul IX — Nr. 1593 — Duminică 27 Maiu 1912

Gloriosul Domnitor Gloriosul Rege

Iaşul trăieşte din nou zile mari. Sunt pagini din trecutul lui propriu de capitală falnică a ţării, pagini măreţe din istoria României. Aci, în mîndra Capitală de eri, se scrie astăzi un epizod sublim din cartea, din viaţa naţiunii romîne de astăzi. Epizodul îl scrie cel dintîiu Rege al Ţării Romîneşti, venind să consacre şi să slăvească figura în bronz a Celui dintăi Domnitor al Principatelor Unite.

Regele Carol — evocînd şi răsplătind gloria lui Cuza-Vodă, iată gestul sublim ce a fost dat Iaşilor să vadă şi să aplaude şi de care îşi va aduce aminte pururea, aşa cum noroadele îşi amintesc şi povestesc momentele şi actele cele mai înălţătoare, la care au avut norocul să fie martori.

Acum 39 de ani, tot la sfîrşitul lui Mai, ca şi astăzi, marele Mihail Kogălniceanu, vorbind la Ruginoasa înaintea rămăşiţelor mortuare aduse de la Heidelberg, spunea cu glas înlăcrimat şi mişcător imensei mulţimi adunată acolo:

„...Se zice că Vodă-Cuza a murit. Dacă renaşterea Romîniei a murit, apoi a murit şi Vodă Cuza, căci Vodă-Cuza nu este de cît renaşterea Romîniei! Dar credeţi oare că vin aci să fac eu istoria acestui Domn? Nu; căci care glas poate s'o facă? Care pagină tipărită poate să fie aşa de adevărată şi aşa de eloquentă, ca faţa ţării însăşi?

Faţa ţării — iată pagina istoriei lui Alexandru Ioan I; El nu are trebuinţă de istoriograf: El singur Şi-a scris istoria Sa prin legi, prin actele cu cari a făcut un Stat, o societate alta de cît aceea ce i s'a fost dat cînd L'am proclamat Domnitor.

...Cei bătrîni, aduceţi vă aminte, cei mai tineri, consultaţi paginele „Monitorului“ şi veţi vedea ce s'a cerut de la Dînsul, veţi vedea că în cei şapte ani de ilustră Domnie şi eternă memorie, Vodă Cuza nu numai că a fost om onest, dar şi a ţinut totdeauna cuvîntul său. In fiecare lună a Domniei Sale înzestra ţeara cu cîte o lege; în fie care zi sporea numărul cetăţenilor şi puterea noastră. Ce voia Naţiunea atunci? Naţiunea voia legi nuoă şi oameni nuoi. Cuza *a fost omul nouă şi a făcut legi nuo, cari au făcut apoi lume nouă, căci lumea de la 63 este alta. Astăzi Statul Romîn nu mai este provincia vasală a Moldovei sau a Valahiei.*

Iată ce a făcut Alexandru Ioan I“.

Vrednice de reamintit sunt cuvintele însufleţite ale marelui colaborator politic al lui Cuza-Vodă,—vrednice de reînnoit, pentru că sunt pline de adevăr. Un adevăr din ce în ce mai stăpîn pe gîndurile şi inimele poporului romîn, din ce în ce mai întărită fiind convingerea că pe Cuza-Vodă L'au răsturnat nu greşelile Lui, ci marea, prea marea Lui dragoste pentru cei mici, cei nevoiaşi, cei dezmoşteniţi.

Această credinţă şi-a găsit expresia în subscripţia publică de pe urma căreia s'a rîdicat falnica statuie a Domnitorului, aşezată în inima Iaşilor, în punctul cel mai strîns legat de amintirea evenimentelor istorice ale „Unirii“.

Această credinţă s'a întărit mai mult încă, de cînd Suveranul ţării gloriosul şi primul Rege al Romîniei libere, după ce a contribuit cu generozitate la realizarea monumentului, a venit astăzi El însuşi, însoţit de Auguştii Principi ai Casei Domnitoare, să întregească măreţia serbării, punînd capăt, odată pentru totdeauna, legendei că între iubitul Rege Carol I de Hohenzollern şi gloriosul Său predecesor, cel din urmă Domnitor autocton— ar exista fie şi cea mai mică umbră de rezervă ori de ostilitate.

Nu.

Fie-care din cei doi Suverani are meritele proprii atît de bine întemeiate, atîta de mult legate de destinele însăşi ale poporului romîn în evoluţia lui către progres, în cît nimic nu poate sta în calea nici a Unuia, nici a Altuia. E loc pentru amîndoi şi în cartea Istoriei şi în inimele poporului,—a acestui popor, care nu uită pe Binefăcătorii săi.

Fii dară bine venit, Rege al Romîniei, în mijlocul celei de a doua Capitale a ţării. Ea salută astăzi cu veneraţiune în Regele Carol, pe Monarhul iubit, încărunţit în grijile Statului, pe Conducătorul ilustru şi iscusit, care a ştiut să inspire tuturora stima şi respectul, de Acela, care întrupează speranţele, năzuinţele întregului Neam romînesc.

Erau încă în plin zbucium — cele două ţări, trecute printr'un lung şir de suferinţe şi dureri. Din amîndouă ţările de abia apropiate, aţi plămădit, Sire, un Stat plin de viaţă şi vigoare.

„Mai mare şi decît opera militară şi decît opera economică şi financiară a M. V., a zis cu drept cuvînt d. Take Ionescu, şeful partidului nostru — este opera care a constituit însăşi menirea cu care Aţi descalicat de la izvoarele Dunărei în Patria noastră.

Implîntarea ideei monarhice în conştiinţa poporului romîn, aceasta este opera de căpitenie a celor 40 de ani din urmă.“

Intr'o ţară cu istorie aşa de cernită de sfîşierile interne şi de ciocnirea deşertăciunilor, la un popor aşa de lesne crezător şi aşa de excitabil, monarhia care asigură statornicia ţelurilor şi continuitatea mijloacelor era singura temelie pe care se putea clădi cu folos şi cu temeiu.

Ca să se împlînteze ideia monarhică, în masele profunde ale naţiunii cari nu pot cuprinde ideile decît întrupate în fiinţe vii, trebuia ca Intemeetorul Dinastiei să fie Alesul dintre toţi, împodobit cu toate virtuţile: şi ale barbatului de stat şi ale omului.

Soarta binevoitoare cu noi ne a trimis pe Alesul dintre Aleşi.

Domnitorul Cuza e slăvit pentru opera săvîrşită într'o eră de pace, în care geniul, bunăvoinţa şi îndemînarea au fost însuşiri ce s'au revărsat cu abundenţă asupra poporului romîn.

In Regele Carol naţiunea romînă are de slăvit şi geniul militar care a făurit Coroana de oţel sub zidurile Plevnei şi geniul politic care a consolidat în mod definitiv situaţiunea Romîniei libere în afară şi înlăuntru.

De aceea în momentul de apoteoză închinată celui dintăiu Domn al Romîniei Unite, Iaşul e fericit că poate adresa Primului Rege al Romîniei libere şi mari, Oaspete scump, însoţit de Auguştii Principi, cu dragoste şi recunoştinţă tradiţionalul:

— Bine aţi venit.

OPINIA

STATUEA CUZA-VODA

Dacă romînimea în frunte cu regele Carol sărbătoresc înaugurarea statuei Cuza-Vodă, aceasta se datoreşte iniţiativei bunului patriot, d. Grigore Ghica Deleni.

Acest mare patriot, apropiindu-şi energia şi devotamentul patriotului d. A. D. Holban. alt cunoscător al măreţiei faptelor săvîrşite de ultimul mare Domnitor romîn *Alexandru Ioan I-a Cuza*, s'au pus pe lucru şi iată opera lor, care onorează întregul popor romîn.

Era în Octombre 1903, cînd avui cinstea a primi vizita d-lor Ghica şi Holban, cerîndu-mi a mă asocia iniţiativei, le pune la dispoziţie saloanele camerei de comerţ şi a primi însărcinarea casieriei operei ce făurise cu nesfîrşită însufleţire.

M'am asociat cu drag la înfăptuirea marei opere naţionale, iar la 14 Oct. 1903 a avut loc prima intrunire de constituirea comitetului pentru rădicarea statuei.

Nu voiu uita avîntul şi stăruinţa acestor barbaţi, pentru a transmite generaţiilor viitoare prin chipul bronzului faptele mari săvîrşite de Vodă-Cuza, care reuşise a grămădi munca de secole în 7 ani de domnie, creînd România de astăzi şi România de mîne.

In mijlocul marei sărbători naţionale, trimit salutul meu de admirare iniţiatorului şi colaboratorului său, sub direcţia cărora am lucrat aproape nouă ani de zile.

G. D. Şerban

Regelui şi Domnitorului nostru

Innalte Doamne ai venit
Să sprijini stîlpii unei porţi,
Ce s'a deschis aşa frumos
Intre cei vii şi'ntre cei morţi.

Da, ai venit să ne arăţi
Că straja ţărei ai purtat,
Pe-un drum de spini şi mărăcini,
Ce-un *Plug romîn*, a însemnat.

Ca noi cu toţii să vedem,
Pe fruntea'ţi blîndă, dunga-amară,
Săpată-adînc de voia noastră,
Şi-a cîrmuirei grea povoară.

Cu cît mai sus ne-ai înnalţat,
Cu atît Te apropiem de noi,
Şi-am vrut să fim nedespărţiţi
La bucurii ca la nevoi.

E un ceas sfînt—Te-avem cu noi;
Şi Te simţim că-al nostru eşti.
Din crugul inimilor noastre
Ni Te v'om trece în poveşti...

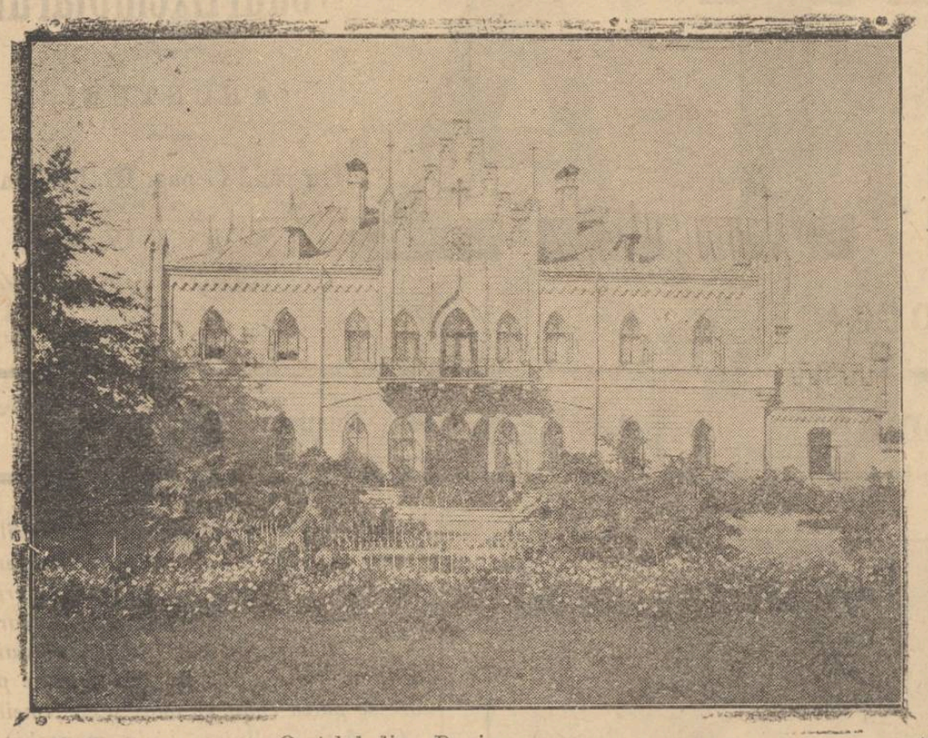

Castelul din Ruginoasa

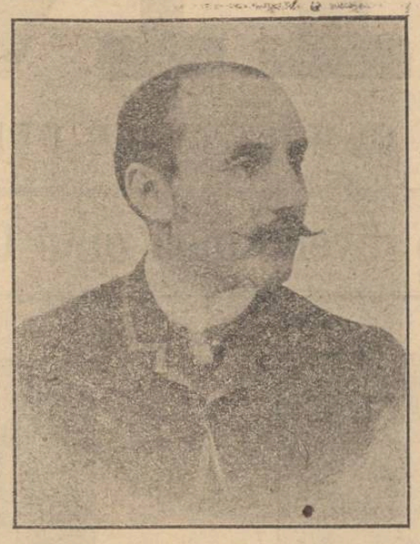

Alex. I. Cuza, fiul mai mare al lui Cuza-Vodă

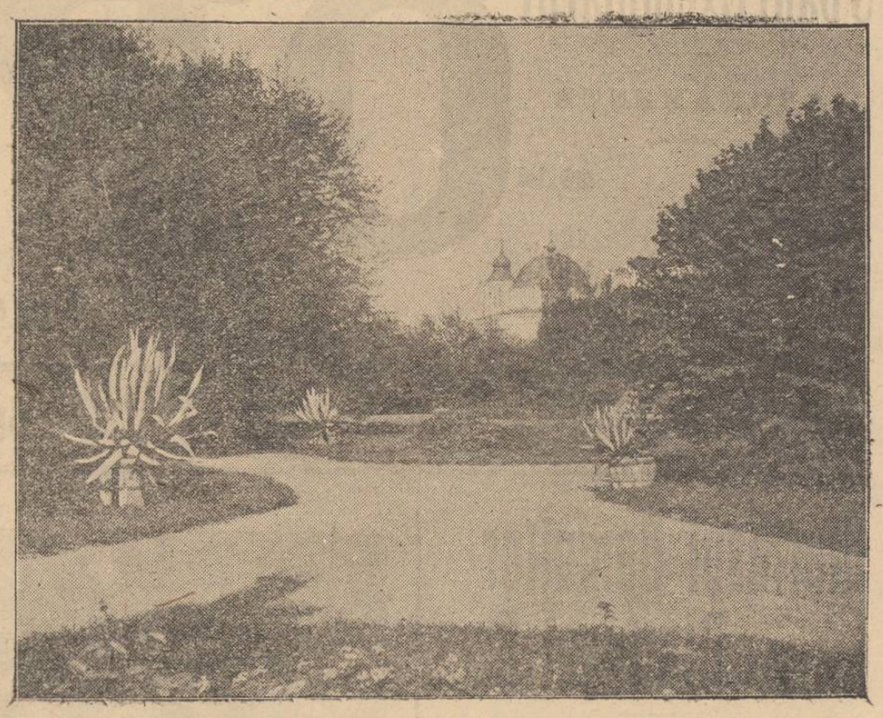

Biserica şi parcul din Ruginoasa

...„A fost o dată-un Domnitor,
„Un fiu de regi şi împăraţi
„Ce-a prins viaţa lui întreagă,
„De sinul munţilor Carpaţi.

„Şi-a 'ntins cu fii lor pletoşi.
„Cu fiicele lor cosinzene
„Marama vremilor de-apoi
„Spre vremile ce-apar în gene...
. . . . . .

„In bata pînzei de aramă
„Urzită'n chin de-un Aprig Zmeu
„Ţeseau puterile Unirei
„Izvodul pus cu-atîta greu.

„Dar mări iată... din maramă
„Desprins s'au firele uşor,
„Şi se abat fulgerătoare
„Şrpe piepturile tuturor.

„Săpînd ast-fel, pentru vecie
„Pe a inimei adînc perete,
„Din două gînduri o cunună,
„Din două chipuri o pecete"...

Inalte Doamne, rînd pe rînd
Venitau zile mari în zbor,
Care-au urzit un lanţ de fier
Intre coroană şi popor.

Se desprindeau însă verigi...
Şi mai cădea cîte un inel..
Cînd meşteri marl îl desfăceau
Ca să se strecure sub el.

In focul inimilor noastre
Azi lanţul sfînt s'a oţelit
Cu voia Ta biruitoare
L'ai prins în lespezi de granit.

Ţi-ai pus pe frunte 'ncă-o cunună,
Turnată'n gînduri ce nu mor.
Cunună care astă-zi prinde,
Trecutul sfînt — de viitor.

Inalte Doamne, ai venit
Să sprijini stîlpii unei porţi
Ce s'a deschis aşa frumos
Intre cei vii ş'între cei morţi...

STRUNA ZILEI

OAMENII ZILEI

S'a constatat cu surprindere, că au dispărut stîlpii de la decorarea oraşului din timpul jubileului universitar. *Ziarele iaşane.*

Cetind această ştire,
Plin de nedumerire.—
Mă'ntreb şi eu, infimul,
Ce... stîlpi are regimul?

La mormîntul lui Cuza-Vodă

Cu adîncă cucerire sufletească păşeşti pragul bisericei din Ruginoasa să vezi mormîntul aceluia ce în viaţă fost-a *Cuza Alexandru Ioan, Domnul Romînilor*, cum sună puţinele cuvinte puse pe lespedea de marmoră.

Cu privirea pironită la marmura albă cu slove de aur, orice romîn se închină, căci supt simplitatea locului creşte măreţia mortului. Nu vezi în jur podoabele cu cari unii îşi măresc numele. Prin cimitire vezi statui, chipuri, zidiri întregi puse pe suflete de pitici, la mormîntul Voevodului Cuza o simplă marmură pusă de-adreptul pe pămînt.

Desamăgirea ce-ţi lasă simplitatea locului te pune pe ginduri, că şi în viaţă şi după moarte El a îndeplinit viaţa psalmistului: „gol eşitam din pîntecele maicei mele, gol ducu-mă în mormînt".

Iar jos un mic şi îngust cavou, în care s'au pus ciolanele moşului *Grigore*, a surorei *Soltana* şi a fratelui său *Dumitru*, mort năprasnic în urma unei căderi de pe cal. Versurile marelui poet V. Alexandri. scrise pe placa de marmură neagră, spun aşa de duios durerea ce un neam simte, plîngînd pe Cuza, că din simplitatea locului îţi apare şi mai mare chipul lui Cuza.

Dacă biserica şi mormîntul îţi vorbesc de simplitate, palatul domnesc îţi arată o totaiă dărăpînare a oamenilor. Totul e pustiu, ruinat şi gol; un pustiu ce te înfiorează, ruini ce te irită, gol ce te îndurerează.

Nimic din ce e pămîntesc nu-ţi vorbeşte ochilor; rămîne din Cuza sufletul lui, numele lui, faptele lui. Din pumnul de ţărînă ce a rămas, urmaşii n'au făcut nimic să-i mărească rostul; cînd însă îţi legi în minte cîtă parte din sufletul unui neam ocupă sufletul lui Cuza, te întrebi atunci cu ce un Voevod îşi înscrie numele său în cartea neamului?

Sînt Voevozi cari îşi înscriu numele cu mulţimea anilor; alţii cu mulţimea războaelor; unii cu tirania norodului, alţii cu liniştea pacea, şi sporul cultural.

Cînd mîna lui Dumnezeu a sorocit ca să pună pecetea darului ei şi să ungă ca domn pe colonelul Alexandru Cuza, un duh nou ferbea în ţară. Era strigătul unei lumi nouă, era dorul de viaţă, era setea de dreptate. Veacurile scurse asupra ţării săpase un şanţ mare şi adînc între cei de sus, puţini şi bogaţi, şi intre cei mulţi şi serimani: nici o ţară din lume n'a văzut o mai mare înrăire de raporturi între clasa diriguitoare şi ţărănime ca la noi, căci supunerea la Turci, desele războaie purtate între Ruşi şi Turci, desele corvade ale ţării către paşă şi Hanii tătărăşti, storsese pînă la măduvă vlaga săteanului, iar boerimea pe de asupra abuza de privilegiile sale pentru a stoarce şi mai mult această vlagă.

Venise vremea ca acest şanţ al nedreptăţii să se astupe. Il cerea lumea întreagă, îl cerea Dumnezeu.

Pentru înfăptuirea acestui mare act de dreptate n'a fost mai nimerit nimene altul de cît colonelul Cuza.

Prin lungul traiu al înaintaşilor săi, prin sacrificiile făcute pentru ţară cu descăpăţînarca a 2 Cuza—Dumitraşco şi Ioniţă—colonelul Cuza era cel mai chemat să dea toată dreptatea.

Şi vezi, cînd interesul e mai mare de cît omenia, dreptatea îmblă pe orbecatele şi pe calea liniştită a reformelor legale, să aşteaptă mult şi bine întronarea dreptăţii. Şi atunci Domnul punîndu-şi în cumpănă şi persoana şi Coroana sa, a tăiat nodul gordian al împroprietării cu lovitura de stat şi dînd cu de la sine putere ţărănimei toată dreptatea, tot după ce el, cu de la sine vrere a dat ţării *Unirea.*

Pentru aceste fapte, pentru căile netede ce au apucat, cei mai mari s'au unit în gînd de răsturnare, şi pe spete de militar, cu călcare de jurămînt s'a luat abdicarea, iar după 7 ani şi 2 luni şi 3 săptămîni găsit-au prilej să grăbească răul boalei cu vădită şi veghiată voinţă!

Călătorule, du-te la Ruginoasa şi îngenunche la mormîntul marelui Domn! Să nu te miri de tot ce vezi în jur; de podoabele lumeşti n'a avut parte Cuza. Pentru binele făcut poporului său El a pribegit prin străini şi ultima suflare tot pe plaiuri straniu şi-a dat-o.

In lipsă de sfinţii din biserică, vei auzi din tăcerea mormîntului glasuri ce se închină de-apururi pentru sufletul celui adormit în Domnul, cântări eşite din piepturi obosite. E glasul norodului ce inalţă către Cel Prea Inalt imnuri de laudă şi rugă adîncă pentru ertarea turor păcatelor legate de pumnul de ţărînă a lui Vodă Cuza ca să-l primească în sînul lui Avram, unde drepţii să odihnesc.

Iar mîne, cînd la Iaşi ţara va veni să vază cu ochii ei chipul înveşnicit a lui Cuza în bronzul etern, eşi-vor din morminte toţi acei pe care Vodă Cuza i a legat de ghir străbună şi vor spune celor de azi cît de mult bine, cît de multă dreptate a înfăptuit în ţară scoţînd pe cel de jos la limanul mîntuirei, iar pe cei de sus înfrânindu-i că mai e pe pămînt şi supt soare altă întocmire de cît cea obişnuită lor şi că din noianul nedreptăţilor şi al fără de legilor a stăvilit pentru cei de jos părăul de lacrimi, cu care îşi udase ţarina, zicînd şi făcîndu-şi cruce că în sfîrşit e *al lor.*

Al meu, ţărmurit înainte de Cuza la cîte-va mii de inşi. a fost întins de Cuza la sute de mii, că aşa întreaga ţară să fie a *noastră* şi noi toţi să fim fii ţărei noastre.

Al nostru, al tuturor e pămîntul, al nostru al tuturor e şi *Domnul* care a dat pămînt sătenilor.

Gh. Ghibănescu.

Fii lui Cuza-Vodă

O inspecţie a lui Vodă Cuza

Cuza Vodă sosise din Ruginoasa şi la întorsul spre Bucureşti s'a abătut prin Iaşi. Cele 3 zile cît a stat în Iaşi, a făcut mai multe inspecţii la corpul de armată, ce era în Iaşi.

Maior era Dadu Filipescu, care după ce demisionă din armata rusască îşi reluă gradul în armata românească şi era şeful regimentului de cavalerie din Iaşi. Medic militar era dr. Otremba, un cunoscut personal a lui Vodă Cuza.

Dadu Filipescu era un chefliu şi milităria era pentru el un punct de sprijin, ca să se zică că are o ocupaţie; dr. Otremba era şi el un medic distins, dar nu se prea interesă de amănuntele serviciului.

In prezentarea ce i s'a făcut, Domnitorul a început să întrebe pe fiecare ofiţer de partea sa de serviciu. Vine în faţa dr. Otremba.

— Cîţi bolnavi aveţi în spital?

— Dr. Otremba o încălci, aşa că Domnul îl privi lung din creştet în tălpi şi trecu înainte.

— Ei, d-le Maior, ce lipsuri aveţi în regimentul Dumneavoastră?

— Să trăiţi; în batalionul meu, Măria Ta, este nevoe de 101 cai, de 101 păturí, de 101 cesăle, de 101 chingi, şi tot aşa continuà maiorul să înşire cu o preciziune uimitoare toate lipsurile.

Vodă rămase vădit impresionat şi de şi cunoştea personal pe Major şi-l ştia cît face, trecu mulţumit înainte.

Domnul se duse. Cei de faţă făcură cerc în jurul Majorului şi-l întrebară care de care că cum se face de a ştiut aşa de multe şi mărunte.

— Tăceţi bre; ce voiaţi să păţesc ca prostul ceala de Otremba, să mă încurc în lămuriri. Eu habar n'am de cum îmi stă regimentul, dar am spus şi eu un număr de cai şi celelalte; şi cum numărul 101 e de actualitate, l'am turnat pe acest 101.

Tărziu de tot se uită păcăleala lui Otremba şi tupeul lui Dadu Filipescu.

OAMENI ŞI LUCRURI

Femeile la Curte

Frumoasa şi blînda figură a Domniţei Elena a supravieţuit şi a biruit.

Ea împărtăşeşte gloria ilustrului Domnitor; ea purifică, prin raza vremei ce se scurge, atmosfera creată în jurul numelui lui Cuza Vodă, cu speciala aplicaţiune la capitolul „camarilei". E drept însă că şi istoricii sunt siliţi să atingă acest capitol semi-romantic din domnia lui Cuza. Bună oară Bolintineanu, poetul, fost ministru sub Cuza scrie:

„...Il acuzau de patimă pentru femei. Nu a despărţit nici un barbat de femeia sa; n'a făcut să plîngă nici-o mamă pentru fiică-sa răpită. Femeile cari aleargă după suverani au pierdut de mult ceia ce se tem a pierde cu suveranii: Cînd su-

IN NOAPTEA DE 11 FEBRUARIE

Iată un fragment din povestirea întîmplărilor.

Conjuraţii pătrunsese în Palat. Pe cînd forţau uşa iatacului, Domnitorul auzind zgomot, a strigat: nu intraţi că trag cu revolverul.

Nu terminase aceste cuvinte cînd uşa era spartă şi Vodă avea înainte'i pe conjuraţii cu revolverele în mîini.

— Ce voiţi? întrebă Cuza.

— Am adus abdicarea Măriei Voastre, zise căpitanul Costescu, subscriţi o.

— N'am condei şi cerneală.

— Am îngrijit noi de aceasta.

— N'am masă.

— Mă, voi oferi eu numai pentru astă dată, zise căpitanul Pilat.

Atunci Alexandru Ioan subscrise următoarea abdicare.

„Noi Alexaudru Ioan, conform dorinţei naţiunii întregi şi angajamentul ce am luat la suirea mea pe tron, depun astă zi, 11 (23) Februarie 1866, cîrma guvernului în mîna unei locotenenţe domneşti şi a ministerului ales de popor.

Alexandru Ioan

.... Actul fusese săvîrşit.

veranii fac dintr'o femee o cămilă atunci este răul".

Şi cu aceiaşi francheţe cu care-l apără, poetul îl şi acuză în alte pasagii:

„Camarila a perdut pe Domnul Cuza. De cum ea începu, se simţi o mare schimbare chiar în caracterul Domnului. Toată curtea. cu miniştrii împreună, recunoscură autoritatea ei. De aici se numiau şi se destituiau funcţionarii; de aici se opria de multe ori acţiunea şi libertatea miniştrilor. Ce oameni puteau să înconjoare această camarilă femeiască, fără idei, fără scop? Camarila aduse cinizmul. Imitatori nu lipsiră. Exemplul de sus se întinse în straturile inferioare. Toţi îşi luară metrese pe faţă. Era la modă, Domnia şi camarila femeiască au căzut împreună. Această camarilă împărtăşi soarta de fericire, împărtăşi însă şi soarta de exil a Domnului. Domnul Cuza nu-şi lasă femeia sa legitimă.

Această Domnă martiră îl urmă în exil, trecînd cu vederea peste toate rătăcirile soţului ei.

Se făcu guvernanta copiilor adoptaţi. Aceasta era mai mult de cît o virtute. Devotamentul ei era fără exemplu, era sublim.

Cari au fost femeile, contemporane cu Domnul, cari isbutiseră a încinge Curtea cu umbra unei puterei oculte? Nu e încă momentul de a scurta şi de a documenta această problemă, după cum nu în acest moment se cuvine să reamintim şi de „braţele de marmor" care încinsese pe Domn în noaptea dramatică a detronării şi despre cari pomeneşte de asemenea poetul Bolintineanu, de care a amintit mai cu samă d. Dim. Sturza într'o relaţiune oficială, în care a făcut să figureze numele unei femei.

Vom încheia numai cu o anecdotă sugestivă relatată de acelaş scriitor şi om politic.

„Cuza iubea sexul frumos. Cel puţin avea reputaţia această. Un şcolar făcu într'o zi portretele celor mai frumoase femei. Ca descrieri de frumuseţi opera urmă să facă efect şi să se vîndă Camarazii lui luară manuscrisul, îl dară directorului; acesta alergă la palat, spuse domnului că şcolarul făcuse portretele tuturor metreselor domneşti: prea mult zel din partea directorului... Se afiă îndată că această operă nu avea intenţiunea de a face portretele metreselor lui Cuza, ci portretele celor mai frumoase femei, dar că... reputaţia domnului făcuse această eroare"...

... Iată de ce credem că şi istoricii viitori vor avea încă de scrutat capitolul flirtului. De atari cercetări şi indiscreţii nici un Domnitor glorios n'a fost cruţat.

Rodion

ULTIME INFORMAŢIUNI

❑ *Regulamentarea articolului 81 din legea învăţămîntului seperior.*

Profesorii universitari au arătat, prin intîmpinări ministrului instrucţiunei, că art. 81, care prevede crearea de profesori prin recomandări este o nenorocire pentru profesorii actuali, de oarece toată ziua sunt asediaţi cu cerere de a crea profesori.

Art. 81, va fi regulamentat în înţelesul, că iscăliturile profesorilor pe recomandări nu vor mai fi colective, ci fiecare profesor respectiv va face recomandarea eventual motivînd'o prin raport.

Senatul universitar şi consiliul profesoral al facultăţii respective, vor fi în urmă convocate, trebuind să participe la şedinţă macar două treimi. In şedinţă rapoartele vor fi discutate şi în urmă se va proceda la recomandare.

Ce noroc pe d. Virgil Arion, fratele ministrului, că el a devenit profesor înainte de a fi întocmit asemenea regulament.

❑ ***N. Nenişescu, Ministru de comerţ a primit azi la orele 9, pe toţi Controlorii şi contabilii corporaţiei.***

Ministrul a invitat pe aceşti funcţionari să voteze toate neajunsurile ce eventual s'ar constata în aplicarea legei mescriilor şi să-i comunice rezultatul.

Ministrul a promis, că va înmulţi personalul corporaţiilor, convins că azi acest număr e prea restrîns faţă de nămolul de lucrări ce au a efectua.

❑ Prefectul poliţiei se jeleşte prin „Evenimentul" că-l persecutăm, cînd spunem că mulţime de poliţişti au fost aduşi, pentru serbări, din Bucureşti.

„Faptul este inexact", asigură prefectul, „de oare ce n'a fost adus de cît un număr, *foarte restrîns* de agenţi".

Aşa scrie prefectul la pagina III coloana I. Pe cînd lapagina II, col. III, în acelaşi număr, figurează următoarea informaţie: „astă-zi au sosit din Bucureşti *150 gardişti* şi o *companie* de jandarmi pedeştri".

150 de poliţişti o compauie de jandarmi — înseamnă, după înţelesul întunecat al prefectului, „un număr foarte răstrîns".

Adăugim că astă-zi au mai sosit 32 agenţi de la serviciul de siguranţă, cari au fost găzduiţi în sălile de odihnă ale băei comunale.

Bietul prefect de Iaşi! N'au încredere în poliţia lui cei din Bucureşti şi au dreptate!

❑ Amiralul Eustaţiu şi aghiotantul său, locotenentul Ene, vor sosi mîine în Iaşi.

❑ **Afacerea Ana Loster.** — Ana Loster se afla eri mult mai bine şi să părea, că îndreptarea ei deplină nu va întîrzia.

Parchetul informat de aceasta, un d. procuror s'a prezintat la spital cercînd să obţie un interogator cu Ana Loster.

Procurorul sosise acolo ca un martur vrînd să stabilească în definitiv, felul cum Aneta şi-a petrecut viaţa în zilele ce au precedat incidentul, a căreia victimă pare a fi.

Insă Aneta Loster, a fost cuprinsă de un nou acces de histerie, aşa că interogatorul, care avea poate să aducă lumină în această afacere n'a mai putut avea loc.

❑ Domnul Gheorghe Rosetti Solesco, ministru plenipotenţiar în disponibilitate al Majestăţei Sale Regelui, invitat de comitetul Monumentului Cuza, a asista ca Inalt demnitar al Ţărei şi ca aliat de aproape al Marelui Domnitor, la solemnitatea inaugurărei, a sosit în oraşul nostru pentru acest scop dela Berchtesgaden unde se află pe timpul verei.

❑ Instrucţia în afacerea Ana Loster continuă zilnic la cabinetul I al d-lui judecător instructor Radovici.

Au fost ascultaţi domnii: Macri, funcţionar la gara Bucureşti-Obor, Busuioc, inginer al atelierului Paşcani şi Armăşescu şeful staţiei.

❑ Eri d. V. I. Gădeiu — nu Petru Gădeiu cum scrie oficiosul local — a avut o lungă consfătuire cu personalul corporaţiilor şi cu personalul medical. Acesta din urmă a capatat instrucţiuni ca pe viitor să acorde consultaţiuni esclusiv meseriaşilor cotizanţi, nu şi familiilor lor. Motivul invocat de directorul general este că medicii nu pot cunoaşte familiile, întru cînd carnetele conţin numai numele membrilor.

Ori cum, faţă cu cotizaţiile exorbitante meseriaşii vor avea o neplăcută surpriză.

❑ Ecsposiţia Şcoalei de Siricicultură „Vitlimescu Mironeanu" din Iaşi strada Lascar Catargi No. 14. Cu ocazia Serbărei desvelirei statuei lui Vodă Cuza, se va deschide Duminică 27 a, l. c. expoziţia de mătăsuri şi ţesături romîneşti artistic lucrate a Şcoalei de sericicultură „Vitlimescu Mironeanu" din Iaşi. Expoziţia va fi deschisă de la 10 la 12 şi de la 2—6, Expoziţia va dura cîte va zile.

❑ Iată numele elevilor Liceului Naţional din Iaşi, cari au fost premiaţi la concursurile de Istorie şi Romînă, ţinută de societutea „Tinerimea Romînă" din Bucureşti.

Istoria: cl. III Linteş Gh.; Menţiune, cl. VII m. Leon Ioan premiat I, Petrov Traian, pr. II, Brînzei Gh., pr. III, Petrescu Gh., pr. III., cl. VII m. Grigorescu P. premiat I, Iorga Const.-Menţiune, cl. VIII r. Ionescu Th.-Menţiune.

Ist. Romînă: cl. I Petrescu T. V. Menţiune, cl. V b. Vasilescu V. premiat al III, cl. VI m. Gelip Ioan Menţiune,

❑ Plecînd din Iaşi, M. S. Regele se va opri şi o oră la Bîrlad.

❑ Regia a pus în vînzare, cu începere de astăzi, ţigarete „Cuza Vodă" pe preţ de: 10, 8, 6. 2 jum. şi 1 jum. bani.

Asemenea ţigări de foi „Cuza Vodă", 40 bani.

❑ **Romînii bucovineni nu vor mai participa la serbările din Iaşi.** — Corespondentul nostru ne scrie: Se ştie că la serbările desvelirei statuei lui Cuza Vodă din Iaşi, urma să participe şi un mare număr de Romîni bucoviveni, între care şi societatea muzicală „Armonia" cu un număr de 200 cîntăreţi. După cît afiu însă, dintr'o sorginte foarte sigură, la această solemnitate nu va mai participa nici un romîn bucovinean. Aceasta din causa caracterului politic al serbării.

Un fruntaş romîn, cu care am avut o mică convorbire în această privinţă m'a asigurat că abţinerea lor dela serbările din Iaşi nu se datoreşte de cît unor consideraţiuni de înalt ordin politic. Romînii bucovineni, fiind cetăţeni austriaci, presenţa lor la serbările de Duminică, ar fi adus complicaţiuni serioase, mişcărilor lor culturale din ţară. Presa ruteană ar fi deschis imediat o campanie acerbă pe tema iredentistă, guvernul central din Viena ar fi fost indus intenţionat în eroare şi în cele din urmă romînii şi-ar fi perdut tot prestigiul faţă de coroană.

Rutenii şi aşa nu se sfiesc a arunca romînilor acuzaţiuni neîntemeiate de iredentism, participarea lor la inaugurarea monumentului unuia din cei mai mari domni romîni, fost contrar al austriei, li-ar fi procurat rutenilor dovada cea mai eclatantă despre temeinicia acuzaţiunei lor şi urmarea ar fi fost că romînii — în haosul în care se află actualmente—ar fi înregistrat o înfrîngere detestabilă.

Se vede dar, că în ultimul moment, romînii ţinînd seamă de toate împrejurările, au hotărît abţinerea lor, fără insă a lua o autitudine ostilă.

Cu toate aceste însă, în aceste măreţe zile, în care un popor întreg îşi va sărbători pe marele său domnitor Cuza-Vodă, în presenţa familiei regale, şi romînii bucovineni, gîndindu-se la aceste înălţătoare momente, vor fi sufleteşte alături cu toatăsuflarea romînească.

Timpuri critice — dar nu se poate alt-fel...

❑ Azi dimineaţă au sosit în localitate două baterii din regimentul 8 artilerie Roman, pentru a trage salve de tunuri cu ocazia serbărilor.

❑ **Colonilie şcolare.**—Eri la orele 5. p. m. s'a întrunit la şcoala Gh. Asachi comitetul coloniei şcolare de vacanţă, sub preşidenţia d-nei dr. Anetta Socor. Au luat parte d-na Louise Stoica, d-nii Haliţa, Petru Fîntînaru, Lascar Matasariu, Sachelarescu. Nicolae Ionescu, Cozmiţă, d. institutor Stoica şi d-nii dr. Tudor şi Victor Imervohl, invitaţi special, ca cunoscînd bine starea sanitară a copiilor din şcolile primare locale.

Preşedinta coloniei mulţumeşte în primul rînd comunei Iaşi, care a bine-voit şi anul acesta să acorde ajutorul de 2.000 lei, pentru copii pentru a merge la Tekirghiol,—unde hotărîse membrele coloniei să trimita anul acesta pe copii.

După propunerea d-lor medici se renunţă pentru anul acesta, a se trimite colonia la Techirghiol, rugînd primăria a menţinea donaţiunea de 2.000 lei şi pentru cazul nimerit cînd se vor trimite copiii la munte.

Se motivează de comitet că cheltuiala ar fi prea mare anul acesta cînd n'au fonduri şi mai ales că la mare viaţa e scumpă, iar localitatea prea depărtată pentru Iaşi.

La mare se cere de asemeni un personal mai numeros, şi mai competinte, iar aprovizionarea e mult mai anevoiasă. La munte, bună oară lîngă mînăstirea Slatina (Suceava), unde a fost şi anii trecuţi, colonia are instalată o gospodărie şi un local amenajat pentru acest scop.

D. dr. Tudor de acord şi d. Imervhol susţin că acei copii, cari au nevoe de a fi trimişi în colonie, majoritatea au nevoie de aier curat, ozonat, de o hrană bună sub brazi, căci din copiii de şcoală sunt prea puţini, care au imediata nevoe de băi şi aer de mare.

Anul acesta se vor trimite cîte 100 de copii pe timp de 30 zile, după ce vor fi aleşi de institutori şi medicii comunali dintre cei săraci şi slabi.

❑ In urma fnziunei celor două Societăţi de gimnastică, Societatea Turn Verein a invitat la o agapă pe membrii societăţei romîne de sport şi de gimnastică.

Agapa va avea loc în astă seară.

❑ Copilul Gh. Cornescu, în etate de 7 ani din comuna Costeşti, căutînd într'o ladă, găsi un revolver cu care începu a se juca.

La un moment dat însă revolverul a luat foc şi glontele a lovit pe copil în ochi, rănindu-l grav. Nefericitul copil a fost adus în Iaşi şi internat la spitalul central.

❑ Delegaţia ţărănească din comuna Răuceni, jud. Fălciu, a oferit ca dar Societăţei Junimea din Cernăuţi: un taler de lemn cu o inscripţie, în care s'a servit masă sătenilor, cu ocazia încoronărei M. S. Regelui la 10 Maiu 1881.

❑ **Opinia' va apare mîne Duminică, la orele obişnuite, în ediţie festivă, care va cuprinde darea de seamă a solemnităţei şi toate discursurile ce vor fi rostite la desvălirea statuei.**

❑ **Expoziţia arheologică.**—Una din atracţiile serbărilor inaugurării monum. Alex. Vodă-Cuza va fi de sigur expoziţia arhelogică. S'au expus prea interesante obiecte. Arsenalul armatei a expus toată colecţia sa de arme; şi alte instrumente de războiu vechi şi nouă. Princesa Moruzi a expus arme, haine şi alte lucruri ce au fost a lui Cuza-Vodă. Odoare bisericeşti de la mîn. Golia şi Sf. Sava. Evanghelarul armenesc din 1350; evanghelarul slavon de la 1572 al mîn. Golia. Apoi icoane, tablouri şi diferite stampe. D nii D. Greceanu, T. Burada şi Gh. Ghibănescu au expus fiecare din bogatele lor colecţiuni de pergamente, documente şi manuscripte slavo-romîne. D. Gh. Calmuski a expus colecţia sa de portrete ale vitejilor de la 1877 din războiu.

Publicul e învitat a vizita această prea interesantă expoziţie, care va fi începutul permanentizării unui muzeu etnografic al Iaşilor.

❑ **In ajunul sărbărilor.** — Azi dimineaţă a sosit in localitate, d. Pangrati, ministrul lucrărilor publice. D sa a fost întîmpinat de reprezentanţii autorităţilor.

Ministrul este în gazdă la d. Petrovanu.

D. Th. Rosetti, soseşte în astă seară, la orele 9.

Amiralul Eustaţiu, cu aghiotantul său, d. loc. Ene, sosesc mîne dimineaţă.

Mîine dimineaţă soseşte în localitate architectul Le Conte de Nouy, cu care M. S. Regele va inspecta mersul lucrărilor de restaurare a bisericei Trei Erarhi.

Se ştie, că Suveranul subvenţionează aceste lucrări cu 100,000 lei anual.

Cu ocazia serbărilor, se aduce la cunoştinţă că, şcoala de ţesătorie a ministrului de Industrie de sub direcţiunea d-nei Lucia Micolescu diplomată şi medaliată a şcoalelor din Padova şi Milano şi a d-rei El. Mlăceanu, deschide cu începere de azi Sâmbătă 26 Mai pînă la 30 Mai, o expoziţie de frumoase ţesături şi covoare naţionale în str. Lăpuşneanu executate numai de elevele şcoalei în timp de 1 şi jum., de la înfiinţarea şcoalei.

Indemnăm publicul s'o viziteze, avînd a admira progresul şi desvoltarea industriei casnice.

Numeroase delegaţiuni săteşti au sosît cu trenurile de aseară şi azi dimineaţă.

In unele staţiuni, ţăranii au acaparat trenul, nevrînd să ţie în seamă să trimată numai cîte o delegaţiune.

Ei şi-au plătit biletele de tren, zicînd că nimeni nu-i poate opri, ca şi ei să admire chipul lui Vodă Cuza.

*

Toate otelurile sunt ocupate. Aseară şi azi dimineaţă, multă lume din provincie rătăcea pe străzi în căutare de odăi.

❑ **Judiciare.**—La trib. Botoşani s'a judecat şi respins ieri cererea făcută de casa de bancă Unter din Iaşi, de a se declara în stare de faliment doi foşti agricultori, pe motivul că ei făceau şi comerţ de spirt, exploatînd o velniţă.

— Curtea de Casaţie s. II va judeca în ziua de 4 Iunie recursul lui N. Wachtel din Iaşi, a cărui faptă a fost calificată crimă şi recurăul contra achitării lui V. Apostoliu fost casier la gara Botoşani, achitat de acuzarea de delapidare.

— Trib. s. I a respins ieri acţiunea pentru expulzarea fraţilor Barbu, din conacul moşiei Bădeni.

Fraţii Barbu au cerut acum expulzarea de pe moşie a lui D. Fischer.

Termen la 2 Iunie, la s. II a tribunalului.

❑ Luni seara 28 Mai, va avea loc la Teatrul Naţional, după cererea generală, reprezentaţia piesei „*Baba Hîrca*" mult gustata operetă naţională atît ca libret, cît şi ca muzică.

Spectacolul va începe cu comedioara drăgălaşă a lui Valabréque *Babalîcii* tradusă de d. Manoliu.

La această reprezentaţie va asista foarte multă lume ca să-şi mai amintească de lucrarea marelui artist Matei Millo în colaborare cu neuitatul compozitor muzical Flechtemacher.

❑ **Iată programul de astă seară Sîmbătă al teatrului cinematografic Pathè Freres din noua grădină Pathé Freres (vis à-vis de librăria Socec, lîngă Administraţia Financiară :)**

Vijeliile sufletului sau chinurile unei mame, mare dramă modernă (2 părţi). —In întunecimele unei păduri, destăşurare,—Pathe-Journal.—Vînătoare de raţe sălbatece.—Magarul gelos.—Un cuiu scoate pe altul.

Mîne Duminică matineu la 4 ore ziua ar mîne seară reprezentaţie în noua grădină Pathé Freres.

Reprezentaţiile au loc şi pe timp ploios, de oare-ce s'au construit refugii cari servesc de adăpost.

Patru programe noue vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, şi anume: în fiecare Luni, Mercuri, Vineri şi Duminică program nou.

Ultime telegrame

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 25 Mai

Pelerinajul la Ruginoasa

Ruginoasa 26 Mai.

După cum am anunţat de eri, azi dimineaţă la orele 6.20 s'a format un tren special pentru Ruginoasa.

Un mare număr de studenţi cu preşedintele cercului, delegaţii săteşti, învăţătorii, preoţi, elevi de liceu, veterani, aproape 200 de persoane au plecat cu acest tren la Ruginoasa.

Pentru săvîrşirea serviciului divin şi a parastaselor au plecat din Iaşi, Archiereul Antim Petrescu, vicarul Mitropoliei de Iaşi şi economul C. Ştiubei. Corul Seminarului Veniamin, va da răspunsurile la efectuarea serviciului divin.

Plecarea celui al 2-lea tren special, a avut loc la ore'e 9.20.

In acest tren au luat loc studenţii universltari, veteranii, colonel Renescu, maior Flor şi căpitan Palade din Iaşi. şi d. col. medic Jugureanu din Cîmpul-Lung, delegatul Ligei Culturale Iaşi, şi numeros public. De prin staţiunele următoare s'au urcat în tren, delegaţii de săteni şi mulţi învăţători.

Trenul ajungînd la Tg.-Frumos, a fost nevoit să aştepte acceleratul de Iaşi, timp de aproape 40 minute. Studenţii şi pubiicul s'au dus la şeful gărei protestînd de această întîrziere, care nu fusese anunţată şi din cauza careia nu vor putea asista la serviciul divin.

Singura soluţie găsită de şeful staţiea fost, că cei grăbiţi să se urce în trenul accelerat ce venea din Iaşi la 11·05, ajungînd astfel cu aproape o oră înaintea trenului special la Ruginoasa.

La sosirea acceleratului din Iaşi, mai toţi escursioniştii s'au urcat în accelerat, rămănînd astfel trenul special aproape gol.

In staţia Cuza-Vodă escursioniştii au fost iniimpinaţi de elevii şcoalelor primare din Rnginoasa şi Balţaţi din comunele din apropiere; Primarul şi Consiliul Comunal şi corul şcoalei din Blegeşti.

De la gară s'au răspîndit în grupuri vizitînd palatul lui Vodă-Cuza, parcul, biserica, mormîntul marelui domnitor, a Soltanei Cuza şi a fiilor săi: Dumitru, Grigore şi Alexandru Cuza.

La sosirea trenului de Paşcani, parte din publicul sosit, a eşit în întîmpinarea, delegaţiilor studenţilor bucovineni.

Cu acest tren a sosit şi muzica Regimentului 16 Fălticeni.

De aci s'a format un măreţ cortegiu compus din Societăţile *Ion Creangă din Humuleşti; Junimea; Dacia* şi *Moldova* din Cernăuţi, excursioniştii sosiţi, din studenţii bucovineni şi din publicul eşit în întîmpinare, care cu muzica militară în frunte s'au îndreptat spre biserică.

Serviciul divin s'a săvîrşit de către Archiereul Antim Petrescu, vicarul Mitropoliei de Iaşi, asistat de Economul Ştiubei şi Florescu şi diaconii Bobulescu şi Varlam.

Răspunsurile au fost date de corul Seminarului Veniamin din Iaş.

După săvîrşirea serviciului divin, Archiereul Antim Petrescu însoţit. de cler au făcut rugăciuni la mormîntul marelui Domnitor, după care *Arehiereul Antim Petrescu* a rostit o scurtă cuvîntare, relevînd faptele săvârşite de Domnitorul Cuza, face o expunere istorică a trecutului nestru, termină făcînd rugăciuni pentru odihna sufletului lui Cuza Vodă.

După terminarea rugăciunei clerul şi asistenţa au eşit în curtea bisericei, unde au făcut de asemenea rugăciuni la mormintele fiilor lui Vodă Cuza.

La mormîntul lui Vodă Cuza s'au depus coroane din partea: centrului studenţesc din Iaşi, cu dedicaţia: *marelui Domnitor Romîn Alexandru Ion Cuza, dezrobitorul ţaranilor romîni*; din partea sătenilor din jud. Buzeu; a sătenilor din jud. Suceava; a sătenilor din jud. Prahova; din partea elevilor liceului *Principelui Ferdinand* din Bacău; Liga culturală secţia Iaşi, cu dedicaţia: *marelui Domnitor Alexandru Ion Cuza al Romînilor.*

Discursurile

D. *Dăscălescu*, preşedintele centrului studenţesc din Iaşi, luînd cuvîntul, vorbeşte de importanţa zilei de azi, spunînd că pentru studenţime, era o datorie, ca înainte de dezvelirea statuei, să vină să şi plece genunchii pe mormîntul marelui Domnitor.

Aminteşte de pelerinajul făcut în 1906, dată de cînd s'a început slăvirea memoriei neuitatului Domnitor.

Relevă marile greutăţi întîmpinate cu ridicarea monumentului şi chiar cu fixarea zilei de inaugurare.

Citează faptele mari săvîrşite de Vodă Cuza printre cari *împroprietărirea ţărănimei.*

Critică nepăsarea păturei diriguitoare de azi care lasă ca palatul lui Vodă Cuza să devie o ruină.

Termină zicînd că memoria lui *Cuza Vodă va rămîne veşnică în inimele Romînilor.*

D. Marmeliuc, delegatul Societăţei „Junlmea din Viena", spune că e ecoul coloniei romîne din Viena, care prin el depune o lacrimă de recunoştinţă, pe mormîntul Domnitorului, a cărui nume e cunoscut peste hotare.

D. Diaconescu student din Bucureşti, în numele studenţimei Universitare din Bucureşti, exprimă sentimente de adîncă recunoştinţă, relevînd fapte din viaţa lui Vodă Cuza şi termină spunînd că în inima fie cărui bun romîn Vodă Cuza să treacă ca un erou legendar.

D. *Gribovski* student din Bucuvina spune că au venit se se închine la mormîntul marelui Domn Romîn şi amintindu şi măreţele fapte bune să ea pildă de ele.

D. *Stoica*, student din Bucureşti dă cetire unei frumoase poezii dedicată lui Cuza-Vodă.

Mai vorbesc d-nii: Bordeianu învăţător din comuna Crivеşti jud. Roman, Isăcescu din Cernăuţi, Invăţătorul I. Criţu din Suceava, Dumitru Pelbea, delegatul ţărănimei din Rădeni (Vaslui) şi Veteranul Căpitan Palade.

Teţi slăvesc memoria neuitatului domnitor şi relevă fapte din viaţă.

Mulţi ţarani ascultînd discursurile rostite, se închină şi sărută evlavios piatra mormîntului, Domnitorului Cuza.

După terminarea discursurilor, se formează un nou cortegiu şi cu muzica în frunte se duc în parcul castelului unde se aşează la masă.

La orele 2 a avut loc în sălele palatului, o şedinţă. D. Zellea Codreanu face în mod amănunţit istoricul vieţei lui Cuza Vodă, şi arată importanţa improprietărirei ţăranilor.

La ora 4 jum. al doilea tren aduce la Iaşi pe excursionişti, cari au sărbătorit ziua de astăzi la mormintul Domnitorului Cuza Vodă.

Comisiunile examinătoare

Bucureşti.—Comsiunile examinatoare ale elevilor pregătiţi în particular, pentru Iaşi, au fost astfel compuse

Liceul de domnişoare Humpel:

Preşedinte, dr. Leon Cosmovici, pentru ştiinţe naturale.

Gr. Aramă, romîna, Pericle Popescu, latina, Victor Castano, franceza, Alexandrina Neculau, germana, I. Popescu, latina, Erbiceanu greaca, Brandia istoria, Borcea, drept, Savin religia, Tufescu filosofie, Patriciu, matematica, Bogdan, ştiinţi fizice, L. Roiu, şt. naturale, Borcescu, caligrafia; Burghelea, gramatica şi Stănescu muzica.

AMNISTIA

Bucureşti. — In „Monitorul Oficial" de azi a apărut un decret regal, prin care se acordă amnistie pentru delictele politice şi se iartă amenzile din contravenţiuni la legea silvică, pînă astăzi.

NOROC IN CASA

a adus și la loteria trecută multora dintre onor. mei clienți un loz din colectura mea principală:

Nu întîrziați deci

a cumpăra din timp un loz norocos, căci tragerea clase I-ia va avea loc la

14|27 IUNIE 1912

și stocul meu de lozuri e în totdeauna epuizat înainte de începerea tragerei.

1/8 numai lei 1.50

1|4 Lei 3. - 1|2 Lei 6. - 1|1 Lei 12

Cel mai mare cîștig al loteriei evetl.:

LEI 900,000

Comenzile din provincie se efectuiază prompt și conștiincios contra plății anticipate, sau sub ramburs

ROB. TH. SCHRODER

— Firmă fondată în 1870 —

BOTOȘANI
Str. Națională 203;

BRĂILA
Piața Sf. Archangheli (Casa Rally);

CRAIOVA
Str. Unirii 69;

IAȘI
Str. Ștefan cel Mare 8;

Centrala
BUCUREȘTI
Calea Victoriei 106

Sucursale:
Calea Victoriei 50
Calea Griviței 96
Str. Lipscani 72

PLOEȘTI
Str. Basarabilor 1

GALAȚI
Str. Domncască 14.

Renumitele PLUGURI

intreg de oțel bătut
marca PORC MISTREȚ
DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 și mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prășit

Mașini de secerat de Mc. CORMIC precum și alte mașini și unelte agricole, permanent în depozit la

Frații Bachstez, Iași

Noua Coafiură de Dame

M. BACHMAN

— Iași—Strada Gh. Mârzescu 28 —

Aduce la cunoștința doamnelor că **Salonul de coafiură** este aranjat din nou cu toate articolele necesare și se efectuează tot ce privește această branșă, anume: cozi, bucle, turbane moderne, transformațiuni de asemenea

Se frizează cu ondulațiuni Marcel

Se primesc și comenzi în provincie

Colectura „PROVIDENȚA"

Iași, Strada Stefan-cel-Mare 25

Și de astă-dată norocul Colecturei „PROVIDENȚA" este **neîntrecut**

Iată dovada:

Cel mai mare cîștig pe care l'a dat Loteria Romînă, de

LEI 250,000

(un sfert de Milion)

a căzut în Colectura „Providența" pe Nr. 25.655 precum și 20.000 Lei pe Nr. 57.197 tot in aceiași zi.

Iar la ultimele trageri au eșit afară de nenumărate cîștiguri a 3000, 2000 și 1000 lei

următoarele câștiguri:

Lei	50,000	pe Nr.	19.562
„	70,500	„	10,595
„	10,000	„	59,168
„	5,000	„	59,171

1|8 numai 1 leu 50 bani

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de orice în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

„ANCORA"
(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieței și de rente în Viena.

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i și r No. 10141 din 1 Dec. 1858.
Concesionată pentru România prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Dec. 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii și fond. asociațiunilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „

Situația asigurărilor la 31 [illegible] 1
92.127 polițe de lei 654 389.15[illegible]
lei 1,995,501 72[illegible]
Cantiunile depuse la [illegible] puneri din București.
Lei 7 453.500 ca garanție pentru asigurații din România.

In anul 1911 s'au plătit asiguraților ca dividende
Lei 1,986,25[illegible] 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie;
Asigurări pe caz de viață și deces în conbinațiune cu scutirea de plată premiilor și oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemene toate celelalte combinațiuni moderne—cu și fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraților săi: Inatacabilitatea poliței.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Polița universală.
Plata imediată și integrală a sumei asigurate.
Preț mare de rescumpărare etc. etc

Direcțiunea pentru România,
BUCUREȘTI
Agentul general pentru Iași.
IOSEPH POPPER.
Strada I. C. BRĂTIANU No. 166
(foastă strada de Sus)

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabil!

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu. —Instalațiune [illegible]toare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Sf. Mitropolit 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul IX — No. 1600 — Luni 28 Maiu 1912

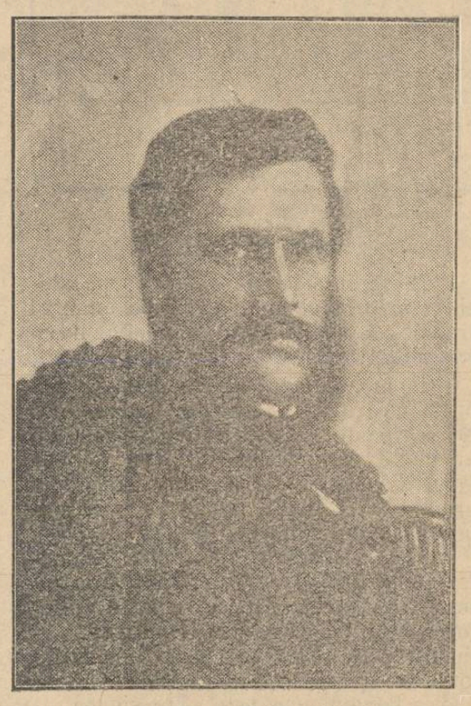

Cuza-Vodă (1859)

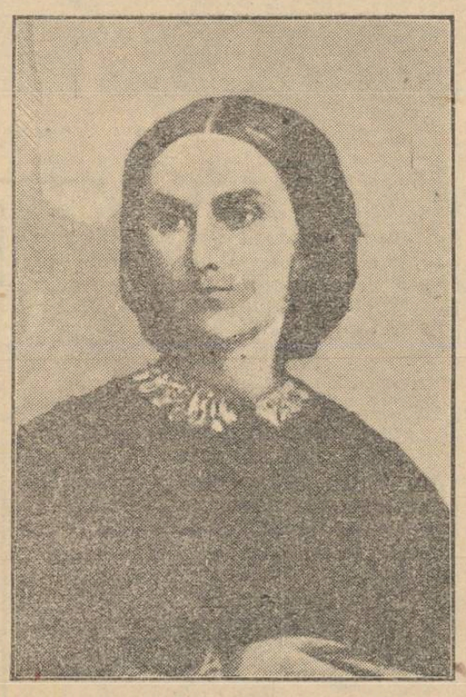

Elena Doamna (1859)

CUZA-VODĂ

....Cuza Vodă! — nume scump tuturor Romînilor!...

De o jumătate de veac, el se rosteşte şi se înalţă pretutindeni; — de o jumătate de veac, faptele lui se slăvesc şi se pilduesc peste tot locul; — iar acum o naţiune întreagă, de la ţăranul desrobit de dînsul şi pănă la demnul şi strălucitul lui urmaş la Domnie, vine recunoscătoare să-i sărbătorească monumentul de bronz rîdicat pe piaţa Iaşului pentru a-i imortaliza măreaţa figură, după ce istoria nepărtinitoare a Romîniei contimporane i-a imortalizat faptele, consacrîndu-i de mult, cea mai sublimă a ei pagină!

Să ne descoperim, înaintea acestui sfînt monument naţional, înălţat prin contribuţia întregului popor romînesc, în frunte cu Regele său,—acestui mare făuritor al Statului nostru; „omului providenţial“ cum l'a numit Kogălniceanu, prin persoana căruia s'a putut înfăptui într'unul din cele mai critice momente ale vieţii noastre naţionale, cel mai însemnat act politic: „*Unirea*“ şi care a pus bazele Romîniei Moderne!...

Să ne descoperim şi să îngenunchem înaintea lui,—căci el întrupează aspiraţiile de veacuri ale unui nobil, dar atît de mult chinuit popor, şi realizate în cursul unei scurte Domnii de 7 ani şi fără de cari, opera de consolidare de aproape 50 de ani a Regelui Carol, nu s'ar fi putut săvîrşi cu atîta strălucire, dacă n'ar fi avut piatra fundamentală pusă cu atîta răbdare, prudenţă, energie, curagiu şi sacrificiu, de fostul colonel Alexandru Cuza!

Numele şi persoana lui blîndă, loială, demnă, inteligentă, hrănită cu ideile liberale ale vremei, au făcut să amorţească la un moment dat lupta vrajnică dintre tată şi fiu, principii Mihail şi Grigore Sturdza, cari puseseră la mezat scaunul Domnesc al Moldovei, şi să întrunească astfel unanimitatea glasurilor adunărei naţionale de la Iaşi din 1859, cînd l'a proclamat Domn.

Şi tot numele şi caracterul lui, cînd Muntenia era prinsă de asemeni de focul distrugător pentru Domnia încins între Principii Bibescu şi Ştirbei, a făcut să amuţească de o dată toate patimile, fiind proclamat prin jurăminte solemne şi tot prin unanimitatea glasurilor şi Domn al Ţărei Româneşti.

Iar cînd după aceia, puterile Europei, erau chemate să-şi spună cuvîntul lor asupra acestei îndoite alegeri, care făcea din două mici ţerişoare un singur stat „Principatele Unite“ tot numele şi persoana lui descrisă în culorile cele mai frumoase de către consulii străini din ţară şi de către barbaţii de stat romîni trimeşi de el în străinătate, ca Alexandri la Paris şi Negri la Constantinopol, au făcut pe aceste mari puteri să dee înalta lor aprobare...

. . . . . .

Să privim cu toţii la România de azi şi să ne zicem:

Cum ar fi putut ajunge tînărul Domnitor Carol, să poarte peste Dunăre armata unui singur Stat, pentru a-i cîştiga şi asigura deplina independenţă politică, şi a'l ridica la rangul de Regat, dacă Cuza n'ar fi făcut Unirea acestui stat din cele două principate... şi, dacă n'ar fi ştiut să se facă respectat de către Poarta suzerană, şi să fie primit ca pe un Domnitor demn şi neatîrnat, prezentîndu-se falnic şi drept în faţa Sultanului, cînd numai cu cîţi-va ani mai înainte, principii pe cari el i-a succedat la tron, ca Al. Ghika şi Mihail Sturdza, fuseseră primiţi de Sultan cu sărutarea papucului, în genunchi şi cu mînele pe piept!

Dar împroprietărirea ţaranilor? — Chestiune capitală pentru existenţa neamului, consfinţită pînă şi de puterile garante ale Europei, şi datorită căreia au fost declaraţi definitiv stăpîni, patru milioane de săteni care de sute de ani strigau că nu mai vor şi nu mai pot să fie slugile boerilor, ci slugile ţărei şi că vor să aibă şi ei o ţară... pe care s'o apere cu preţul vieţelor lor.

Fără de această împroprietărire, smulsă de Cuza prin frumoasa lovitură de Stat şi prin ruperea convenţiei de la Paris, pe ce şi'ar fi putut aşeza Regele Carol, marea operă economică şi socială a tînărului nostru stat?

Dar secularizarea monăstirilor?—prin redarea către ţară— cu toată puternica împotrivire Turciei şi Rusiei—a unui patrimoniu care cuprindea a cincea parte din teritorul principatelor şi al cărui venit de peste 25 milioane au servit admirabil Prinţului Carol la întemeerea şi desvoltarea atîtor instituţiuni culturale şi a atîtor aşezeminte organice ale Statului, parte începute chiar de Domnitorul Cuza!

. . . . . .

Cu adevărat—Cuza Vodă a fost un mare romîn, dotat cu toate însuşirile acelor strămoşi ai noştri cari îndeplinind rolul de conducători ai poporului, au ştiut la vremuri să-l ocrotească şi să-l înalţe.

Dar două au fost însuşirile de căpitenie ale acestui mare Domn şi au format nota dominantă a personalităţei lui: *priceperea* şi *curagiul*.

De ambele, el avea nevoe de opotrivă —în acele timpuri de frămîntări teribile cînd se decidea soarta ţărei—şi Dumnezeu i le-a dat cu prisosinţă şi lui şi tuturor colaboratorilor lui.

Fără pricepere—şi curagiu tot de odată, el n'ar fi putut căpăta aşa de lesne, —în afară,—recunoaşterea de către Europa şi Poarta Suverană, a îndoitei Sale alegeri—şi n'ar fi putut obţine—înăuntru — legea rurală şi confiscarea averilor mănăstireşti.

Şi tot providenţa a făcut ca şi urmaşul lui, devenit azi marele nostru Rege să posede aceleaşi calităţi esenţiale graţie cărora a dus mai departe opera de înălţare a statului, răspândind din nou peste hotare, faima seculară a vitejiei româneşti, şi scuturînd lanţul de robie din care Cuza rupsese deja primele vergi prin oţinere autonomiei principatelor.

Da, monumentul acesta grandios ridicat de o întreagă naţiune în mijlocul vechei şi jertfitei capitale a nobilei Moldove, represintă una din cele mai strălucite epoci ale redeşteptărei neamului nostru. El e menit să spună veecinic, generaţiilor reînnoite ale acestui popor, de cîtă forţă de viaţă patriotică a dat dovezi acest popor cu alesul lui într'un timp cînd soarta lui era în cea mai grea cumpănă, — şi să fie pururea un exemplu desăvîrşit de dragostea şi sacrificiul ce datorăm ţărei şi neamului nostru.

Vespasian I. Pella.

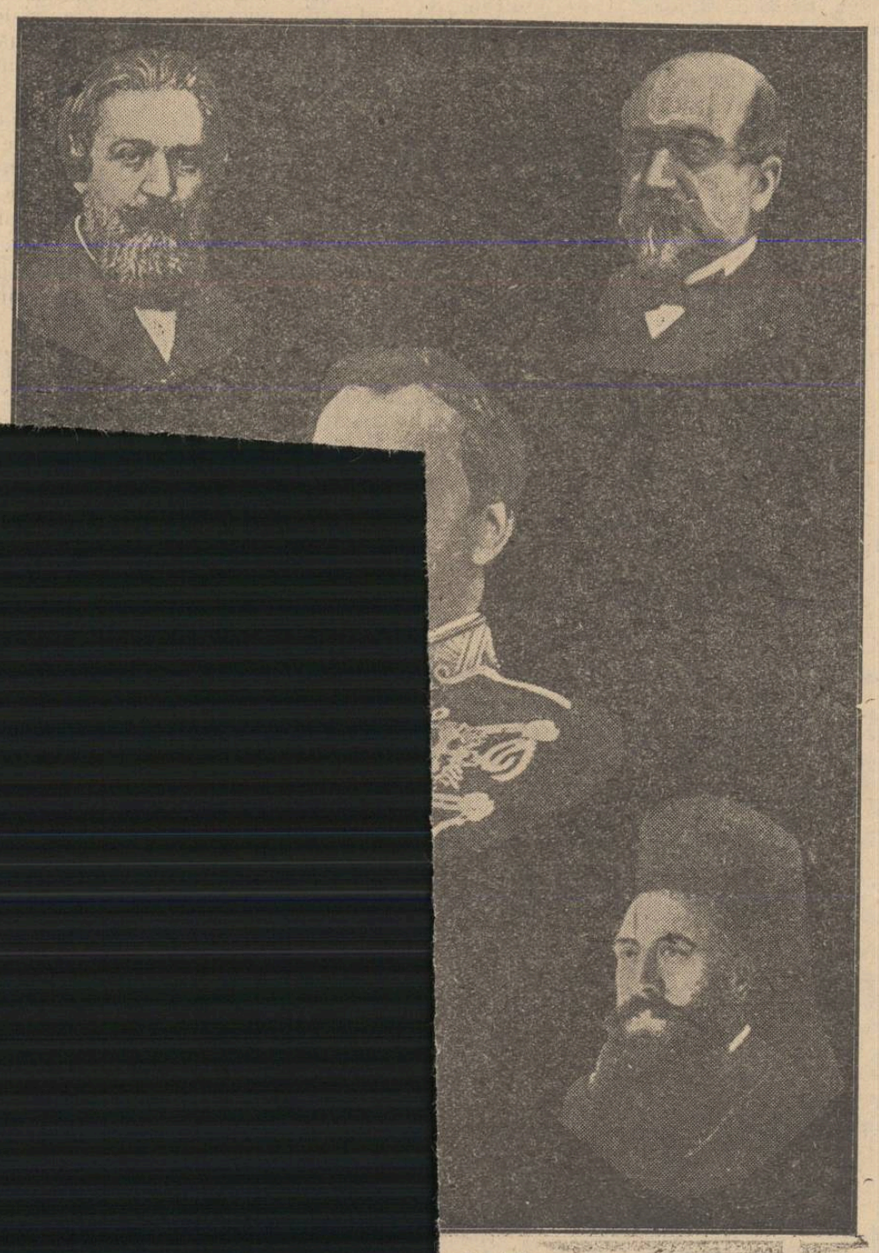

Unirii
M. Cogălniceanu; jos: V. Alexandri şi
ul Scriban

STATUIA LUI CUZA-VODĂ

Astă-zi Iaşii, văd înălţindu-se în piaţa Unirei statuia Aceluia, Care a înfăptuit Unirea. Celui mai mare Vodă, cel mai bun loc! Aşa au crezut şi cred Iaşii, aşa s'a făcut. Iaşii au căpătat prin statuia lui Cuza Vodă consacrarea de oraş istoric, oraş al amintirilor, de oraş al faptelor mari.

De la Ştefan Vodă cel mare, care a rîdicat din pajişte pe creasta dealului ce stăpînea vechea Curte de Iaşi, încă din 1490, vechea biserică a sf. Ierarh Nicolae pentru proslăvirea şi pomenirea născălorilor săi; oraşul care cu 20 ani mai înainte îi slujise de strajă şi veghe în pîndirea mişcărilor lui Mahomet, care l'a fost stropşit la Valea albă cu mulţimea oştirilor sale; Iaşii au înscris în analele unui neam întreg şi sute de ani viaţa sa a fost viaţa Moldovei şi ca mişcare culturală şi religioasă

Figura marelui Voevod a lasat urme adinci în sufletul şi imaginaţia poporului, nu atît prin lungimea sa — 47 ani, 2 luni şi 3 săptămîni (14 April 1457 — 2 Iulie 1504) ci prin intensitatea faptelor, de arme, de credinţă, de moşie, proprietate şi legînd pe sute de mii de inşi de glie, de pămînt.

In seria Voevozilor mari, cari a contribuit mai mult la deslegarea chestiei economice rurale a fost Cuza Vodă. Dacă Ştefan Vodă a însădit proprietatea la sute, la mii de inşi: Cuza Vodă a însădit-o la sute de mii Peste 6000000 de capi de familie au fost proclamaţi deplin şi legalminte stăpîni pe hliza lor de pămînt asupra căreia traiul vechiu şi necesitatea raporturilor între stăpîni şi săteni, le crease un drept de folosinţă ereditar, din tată în fia şi cu obligaţiune pentru stăpîn de a se întinde pînă la 2/3 din totalul moşiei.

Iată de ce numele său e strîns legat de sufletul ţării, de la Dorohoi la Severin, căci în scurta domnie a înfăptuit mari şi generalnice fapte.

Statuea lui Cuza Vodă, aşezată în piaţa Unirei, va întrupa pentru noi generaţiunea de astăzi idealul unei epoce, lăsînd viitorului să dea de lucru urmaşilor noştri a întregi ceia ce generaţiunea noastră a făcut.

Iar azi în clipa desvălirii statuei lui Vodă Cuza, avem putinţa de a ne lega în minte firul istoriei neamului nostru, găsim prilejul de a înălţa imnuri de laudă celor mai mari Voevozi, cari au pus sub paza soarelui, vîntului şi a ploei lui D-zeu, soarta unui popor întreg, căci din brazda dătătoare de hrană, romînul a ştiut şi ştie să se rădice cu mintea şi la D-zeul neamului, zicînd un Doamne-ajută!

„OPINIA“

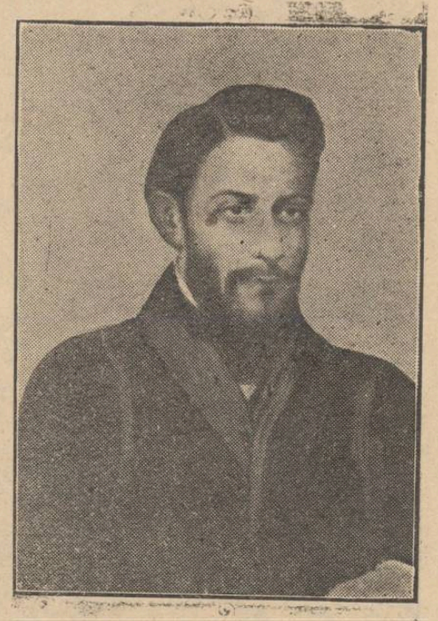

Dimitrie I. Cuza
fratele Domnului, mort in 1855, într'un accident ed călărie, la moşia Barboşi (Fălciu)

Măreața serbare de astăzi

Iașii în ziua de 27 Mai 1912.—Sosirea familiei regale.—Onorurile și trecerea în revistă pe peronul gării.—De la gară la Mitropolie.—Serviciul religios.—La statue.—Sosirea familiei regale, sluba religioasă, discursurile.—Defilarea.—Dejuunl regal. Plecarea din Iași a M. S. Regelui.

Capitala Moldovei trăește astăzi clipe de o înălțare sufletească, ce ne readuce în minte tot trecutul de mărire al unui oraș, din care de sigur a pornit Romînia modernă și care astăzi o capătă partea țărei întregi, mărturia sfîntă a dragostei ce leagă de Iași pe toți acei cari recunosc ce rol mare a jucat Iașii în făurirea unirei.

Din toate colțurile țărei au alergat cu miile, toți acei cari au știut să vibreze la amintirea clipelor în cari Iașii au dat țărei și Unirea și pe cel d'intăiu domn al țărilor unite și toată fala sa de veche capitală a Moldovei glorioase.

Iașul de astăzi ne tulbură pe noi înșine, cei deprinși ieri a ne trăi în fiecare zi mersul liniștit al unei vieți laborioase, dar fără strălucire. Iașul de azi ne deșteaptă pe noi înșine la amintirea tezaurelor de neprețuită dragoste de țară ce au trăit în atîtea suflete, cari au jertfit pe altarul țărei cele mai bune bătăi ale inimei lor; Iașul de azi ne arată valurile uriașe ale unui popor care știe să venereze amintirea celora cari aa pornit mișcarea de regenerare țărei și au lăsat în atîtea milioane de suflete, cultul sfînt al recunoștinței unui neam întreg.

*

Serbătoarea de azi ne arată mai ales cît este de sinceră pornirea sufletească, atunci, cînd sufletele sunt în adevăr legate de ceea ce se serbătorește.

De la desvelirea statuei lui Ștefan cel Mare, Moldova n'a mai fost, ca astăzi, toată în picioare la glasul inimei care bate pentru trecutul său de glorie. Para că un glas din depărtări, un glas de bucium, prin toți codrii lui Ștefan cel Mare, a făcut să tresară în toți plăeșii cari au făurit Moldova cu coasa și securea, amintirea voevozilor cari 'i au iubit și înălțat; toată țărănimea care cu lacrimile în ochi, ne-a adus—ca pe vremuri—lîngă domnitor, codrul și șesul, fiinta și securea, a adus azi Iașului, dovada că în sufletul Romînilor este veșnic vie amintirea acelora, cari l'au iubit și l'au înălțat și că nu este monument mai neperitor de cît dragostea celor mulți.

Iașul mai are astăzi menirea înaltă de a fi din nou un idol și un simbol. Idolul acelora cari l'au știut dîndu-și viața și tot ce e mai bun din gloria sa, pentru închegarea Romîniei moderne, Iașul devine astăzi din nou, prin prezența M. S. Regelui la desvelirea statuei lui Cuza Vodă, simbolul legăturii ce un popor recunoscător știe să păstreze în sufletul său, între Regele glorios, care ne a dat independența și Regatul și între voevozii pămînteni, cari în timpuri mai tulburi ne-au păstrat tot cu sabia pămîntul și credința.

În Iași palpită astăzi sufletul țărei întregi, care alături cu Regele Său, slăvește amintirea acelora care ne-au deșteptat la viața de popor liber; în Iași se încheagă astăzi legătura între trecutul tulbure al unui neam uitat de soartă și care s'a ținut numai prin virtuțile lui strămoșești și între viitorul luminos al unui popor, care sub conducerea unui Rege înțelept, a știut să se rădice din uitarea lui trecută și să devină un factor de liniște și progres.

*

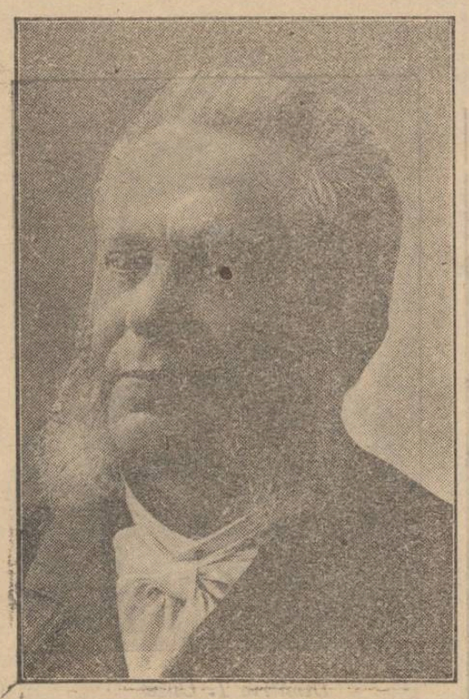

Alexandru D. Xenopol
ilustrul istoriograf al lui Cuza-Vodă

Peronul gării

Foarte frumos împodobit, peronul gării era înțesat de lume astăzi dimineață la sosirea trenului regal.

In stînga peronului: deputații și senatorii; studenții universitari din Iași; delegațiunea soc. „România jună", din Viena; delegațiunea studențimei bucovinene.

Dreapta: Prefecții și primarii, profesorii universitari; magistrații, eforii Spiridoniei; delegația comunității israelite; corpul profesoral secundar; următorii ofițeri: superiori generalii Pressan și Rașcu; colonelii: Cernătescu, Oprescu șeful statului major, colonelul medic Palauz, maiori: Gherculescu de la statul major, Miclescu, maior dr. Popovici.

Muzica regim. 13, compania de onoare comandată de căpitanul Constantinescu.

In fața salonului de recepție: primul ministru ad interim, ministrul industriei, justiției, lucrărilor publice război; d. D. Grecianu, A. A. Badareu, P. Poni și N. Gane, foști miniștri; Ghica Deleni, inițiatorul rîdicărei statuei.

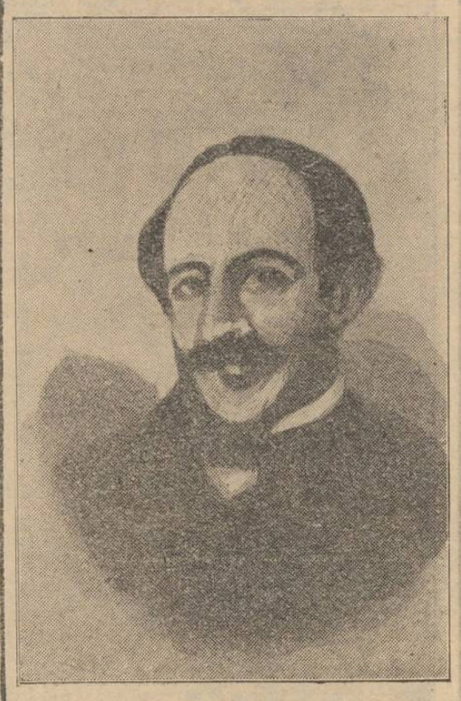

Anastasie Panu

Sosirea trenului

La orele 10, un gornist anunță sosirea trenului. El este condus de d. Cotescu, director general al C. F. și inginerii Constantinescu și Sălceanu.

La oprirea trenului, compania de soldați dete onorurile și muzica intonă imnul regal.

Publicul salută familia regală cu mari ovațiuni. In primul vagon al trenului regal se aflau Principii Ferdinand și Carol, în al doilea vagon Regele; în celelalte miniștrii Lahovari și Arion, cari se urcase în stația Bărnova și suitele regală și princiară.

*

Primul se coboară Regele, înaintea căruia apar primarul Iașului și consilierii.

Primarul urează bună venire, prezintînd tablaua cu pîine și sare.

Generalul Lambrino, comandantul corpului IV de armată, prezintă Suveranului raportul asupra situației trupelor.

Apoi descind din vagon ambii principi și suitele compuse din: generalii Mavrocordat. Bobescu și Perticaru, colonel Baranga și maior Negri.

*

Regele și Principii însoțiți de suite, trec în revistă compania de onoare, după care Regele și Principii trec în revistă persoanele aflate pe peron.

Regele se oprește înaintea d-lui Gr. Ghica-Deleni, pe care-l *felicitează de patriotica idee avută de a se fi pus în fruntea comitetului de inițiativă a rîdicărei monumentului.*

Suveranul s'a întreținut apoi cu domnii N. Gane și I. Burada, — și traversînd salonul de recepție urmat, de Principi, ieși în dosul peronului unde regimentul de excortă dete onorurile.

Plecarea în oraș

Se formează cortegiul în ordinea următoare: prefectul, un pluton din regimentul de excortă sub comanda locotenentului Drăghici; trăsura regală în care iau loc: Regele, Principele și Ferdinand și în față principele Carol; un automobil cu generalul Maurocordato, mareșalul palatului; generalul Perticari; Colonel Baranga; Cotescu, diriotor general C. F.; Mamulea, medicul M. S. Regelui, și atomobilele:

Generalii Argetoianu, ministru de război și general Lambrino; miniștrii Rossetti, Nenițescu, Pangrati, Lahovari, Cantacuzino: apoi vin prefecții, primarii, oamenii poliției, etc.

*

Pe trotuarele stradelor, de la gară la catedrală, erau înșirate: școlile primare, școlile „V. Lupu", Seminarul, școli de fete; regimentele 14 Roman, 7 roșiori, batalionul 8 vînători, 8 artilerie, 4 artilerie, liceul militar etc.

Cu entuziasm extraordinar este salutată, pe tot parcursul, trecerea familiei regale.

Regele, care are inimă excelentă, răspunde ca și pricipii, cu multă recunoștință la ovațiuni.

Serviciul religios

Serviciul religios, care a durat 40 minute, a fost oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, încunjurat de episcopi archimandriți și cler.

Mitropolitul Primat era și el față.

Inainte de săvîrșirea serviciului divin au plecat spre statuie: primul ministru, miniștrii, prefectul poliției Capitalei și mulți preuți.

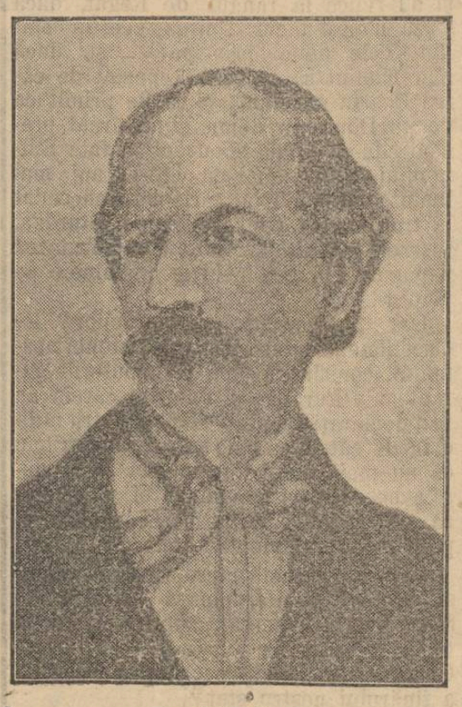

D. Bolintineanu
fost sfetnic al Domnului

Spre piața Unirii

Contrar prevederei din program, Regele a mers de la Mitropolie direct în piața Unirii. In trăsura regală au luat loc Regele și Principii, urmînd apoi suitele și persoanele oficiale.

Același mare și cald entuziasm pe tot parcursul de la Mitropolie la Piața Unirii.

ÎN PIAȚA UNIRII

Solemnitatea desvelirei monumentului

La scările tribunei regale, așezate în fața monumentului, Regele și principii sunt primiți de primarul Iașului, de d. Gr. Ghica Deleni, miniștrii și alte persoane oficiale.

Regele a luat loc în rotonda tribunei, avînd în dreapta pe Principii Ferdinand și Carol; în stînga Mitropolitul Moldovei, episcopii Romanului și Hușului și clerul Mitropoliei.

In dreapta Principilor: primul ministru ad-interim și toți ceilalți miniștri, suitele regale și princiare, delegația veteranilor, cari au început cariera militară sub Cuza.

In dreapta Mitropolitului: D. Ghica-Deleni, profesorii universitari, apoi deputații, senatorii, ofițerii superiori, persoane oficiale și invitați.

In aripa stîngă: membri de ai familiei Cuza.

In tribune de peste drum au luat loc dame din înalta societate și restul invitaților.

*

Solemnitatea a fost deschisă prin o rugăciune zisă de I. P. S. S. Mitroplitul Moldovei, iar răspunsurile le-a dat corul mitropolitan.

Iată cuprinsul rugăciunei Mitropolitului.

RUGĂCIUNE

Citită de I. P. S. Mitropolit PIMEN al Moldovei

La sfințirea monumentului lui Cuza-Vodă

Doamne Dumnezeul nostru, Impărătul Imparaților Domnul Domnilor, Cela ce cu puterea Ta ai făcut pe om, din care ai întemeiat neamul omenesc și cu înțelepciunea Ta conduci popoarele prin alegii Tăi spre a face voia Ta, pentru fericirea lor, Auzi-ne pe noi, cei ce ne-am adunat azi în jurul chipului acesta, care s'a rîdicat de poporul romîn pentra pomenirea fos-

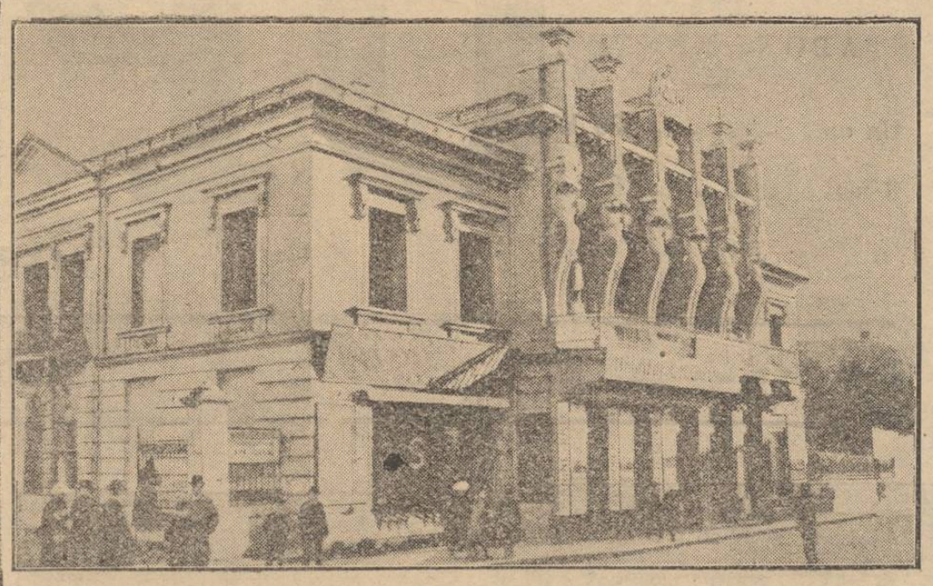

Palatul Creditului Urban din Iași
— foasta reședință a Domnitorului —

tului Domnitor Alexandru Ioan Cuza. **de-asupra căruia Tu ai împlinit cununa Unirei de veci a acelor două țări surori de o credință și de un neam, în o Romînié cu nume mare.** *Și precum în vremea veche ai poruncit să se așeze semn de piatră spre aducerea aminte pentru faptele săvîrșite întru numele Tău de conducătorii poporului ales, așa și acum bine-voește rugămu-ne Tie, a întări chipul acesta, ca să stea neclintit și să fie vecinică pomenire pentru Voevodul Unirei și a faptelor lui, care le-a săvîrșit prin pronia Ta spre folosul țărei și spre slava Ta în veci amin.*

DISCURSURILE

Primul discurs îl rostește Mitropolitul Moldovei

Cuvîntarea I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei

Președintele comitetului dezvălirei monumentului lui Cuza Vodă.

Sire,
Alțe Regale,
Domnilor și Doamnelor.

Recunoștința este expresiunea simțimîntului datoriei.

Acest simțimînt se rîdică uneori pînă la virtute.

Un popor, ca și un om, cu cît e mai pătruns de simțimîntul recunoștinței față de conducătorii și bine făcătorii lui, cu atît are sorți a deveni un popor cu nume mare,—un popor puternic.

In deosebi, recunoștința către acei oameni, cărora Dumnezeu le-a dat sarcina de stăpînitori și în Persoana cărora se întrupează ființa și aspirațiile unui neam, devine cu atît mai mare, cu cît grija și viața acestora, sunt consacrate pentru atingerea idealului sfînt al poporului ce-L conduc.

De acest simțimînt lumea a fost pretutindenea și totdeauna pătrunsă și manifestarea recunoștinței s'a arătat și s'a înfășorat prin diferite forme.

Și noi ne-am adunat aci să sărbătorim manifestarea simțimîntului de recunoștință, de datorie și de mulțumire pentru fostul Domnitor Alexandru Ioan Cuza.

Sire,

Sărbătoarea de azi, e cu atît mai măreață, manifestarea simțimîntului de recunoștință către fostul Domnitor e cu atît mai covîrșitoare, cu cît Majestatea Voastră—iubitul nostru Suveran—ați bine-voit a veni la Iași și a fi în fruntea noastră, însoțit de AA. LL. Regale Principele Ferdinand, moștenitorul Tronului și Principele Carol al Romîniei, ca împreună să salutăm chipul lui Cuza-Vodă în această bucată de bronz.

Prinosul acesta adus lui Cuza-Vodă se cuvine; căci el a fost sufletul faptelor mari săvîrșite în timpul domniei Lui, care au fost ca o pregătire pentru noua organizare a statului romîn, făptuită prin înțeleapta conducere și probata vitejie a Majestății-Voastre.

D-l Grigore Ghica-Deleni, unul dintre fruntașii țărei a luat inițiativa de a se rîdica acest monument.

Domniei-Sale deci, i se cuvine de drept marea cinste de a fi cel dintâi vorbitor la această serbătoare.

Domnul Ghica-Deleni are cuvîntul

Discursul d-lui Ghica-Deleni

— Președintele comitetului de inițiativă —

Majestate,
Alțe Regale,
Inalt Prea Sfinte Mitropoli

Onorată Adunare,

Popoarele, înțelepte și în deosebi, cel latine și-au scris în totdeauna singuri istoria lor prin monumente neperitoare.

Astă-zi și Poporul Romîn, prin înaugurarea acestui falnic monument, scrie în bronz una din cele mai frumoase pagini le istoriei sale moderne, glorificînd pe marele Domnitor Cuza-Vodă.

Majestate,

Prin acest monument slăvim pe alesul Poporului Romîn, a căruia amintiri trebuie să rămîie pururea în inima noastră, a tuturor.

Prin monumentul acesta, aducem prinosul nostru de recunoștință generațiunelor trecute, în care toți preavenerăm un nume, care, însuflețit de un nemărginit devotament, a pornit iresistibila mișcare a „Unirei", încheiată prin înființarea statului nostru de astă-zi.

Cu această ocazie, nu trebuie să uităm, cîtă recunoștință datorim Imparatului Napoleon al III-lea, pentru prietenosul sprijin ce a dat Romînilor, ajutîndu-i să-și realizeze toate idealurile lor.

Acest monument este expresiunea recunoștinței noastre nemărginite pentru Cuza-Vodă, căci în El s'au încoronat toate ideile generațiunei trecute, îndeplinite cu credința ca de un adevărat erou al istoriei noastre.

Am zis Erou, pentru că s'a luptat cu bărbăție și a căzut în luptă. după isbîndă.

Prin legea rurală de la 1864 a limpezit o mare chestie socială, punînd ordine acolo, unde domnea confuziune.

Pe tărămul național, Cuza-Vodă a cucerit moșiile înstrăinate la călugării greci, reintregind astfel patrimoniul național și lărgind cîmpul improprietărirei, în folosul sătenilor.

Cităm aceste două mari izbînzi, ale domniei lui Cuza-Vodă, căci nu putem să reamintim aici toate faptele lui însemnate în toate ramurile activității sale; în biserică, în învățămînt, în armată, în justiție, în administrațiune, ca și în politica externă a fost un mîndru și Mare Romîn.

Și acum, la sfîrsitul cuvîntărei mele, suntem datori să exprimăm toată recunoștința noastră M. S. Regelui Carol I și Alțeților Lor Regale Principii Ferdinaud și Carol, pentru că au bine-voit a veni în mijlocul eșenilor să ilustreze această serbătoare națională, răsplătind cu prezența Lor, sacrificiile făcute de orașul Iașilor numai în interesul Patriei.

Fie-ne permis aici să mulțumesc din toată inima bunurilor mei camarazi, cari m'au ajutat cu statornicie în curs de 8 ani, să isbutesc a realiza acest măreț monument, expresiunea recunoștinței publice a poporului romîn.

Mulțumesc aseminea ilustrului maestru, sculptorului Raffalli Romanelli, care și a pus tot desinteresatul seu talent, în esecutarea acestui operă de artă și a isbutit să ne redea înfățișarea mîndră și fidelă a lui Cuza-Vodă.

Mă adresez, în fine, Domniei Voastre, Domnule Primar, și vă rog să primiți monumentul nostru și să-l păstrați cu venerațiune pentru cinstea orașului, de unde au pornit cele mai mari idei și unde s'au născut toate sentimentele de abnegațiune și de sacrificii pentru cau-

Dezvelirea monumentului

După dorinţa Regelui, monumentul a fost dezvelit de d. Teodor Rossetti, cumnatul lui Cuza-Vodă. Dezvelirea a avut loc imediat după terminarea discursului d lui Ghica şi a fost salutată cu mari şi călduroase ovaţiuni.

Discursul d-lui Gh. Botez

Primarul oraşului Iaşi

Sire,

Ca primar al Iaşului, foasta capitală a Moldovei, astăzi a doua capitală a Majestăţei Voastre, cer augusta voie, să aduc, în numele Ieşenilor, prinosul de dragoste credincioasă pentru iubitul Suveran, al cărui Inalt suflet, în fie ce dată solemnă din tot cursul Domniei, s'a bucurat cu bucuriile noastre şi a suferit de durerea poporului seu.

Şi astăzi, cînd tot un moment solemn, —poate cel mai solemn din strălucita viaţă a poporului romîn,—ne întruneşte pe toţi, de aproape şi de departe, spre a sărbători amintirea uuui erou al neamului, Voi, Majestate, tot în mijlocul poporului Vostru sunteţi şi Inalta Voastră prezenţă, va rămînea adînc săpată în sufletele romîneşti şi va fi pildă înţăleaptă, în lungul vremilor ce curg.

Sire,

S'a scurs mai bine de jumătate de secol, de cînd cetatea Iaşilor serbătorea îndoita alegere a colonelului Alex. Ioan Cuza, cel sortit să fie ultimul Domn al Moldovei şi Primul Domnitor al României, una singură şi nedespărţită.

Şi în bucuria ce cuprinsese în acele fericite zile toată suflarea românească, s'a încins hora Mare, nu tocmai pe acest loc, zis astăzi Piaţa Unirei, ci mai înlături, colo, înaintea clădirei, numită pe atunci Hanul lui Petru Bacalu.

Şi, într'un entuziasm, izvorît din suflete curate, s'au prins în joc deavalma, boerii veliţi cu negustorii cinstiţi, cu breslaşii harnici şi cu plugarii oţeliţi în nevoi grele. S'au prins şi mîndrele Domniţe cu Ilienele Consinzene ale Poporului.

Toţi s'au prins în hora unirei şi toţi aveau lacrimi de bucurie în ochii lor, căci aşa este romînul, rîde nepăsător în durerea lui, dar plînge de bucurie.

Şi cu atîta foc s'a învîrtit sfînta horă a unirei, încît Milcovul, rîul blestemat ce veacuri despărţise două ţări surori, a fost sacat pentru vecii vecilor.

Sire,

D. Preşedinte al comitetului de iniţiativă, distinsul fruntaş al ţărei, Grigore Ghica, în frumoasa Domniei Sale cuvîntare, a descris neperitoarele acte, înfăptuite în atît de scurt răstîmp de către Alexandru Ioan Cuza.

Eu voiu reţinea numai actul Unirei, căci actul acesta este şi va rămînea pentru noi cel mai mare, cel mai sfînt, în veacul veacurilor.

Dintrînsul, din unire, au izvorît toate cîte s'au făcut de la 1859 pînă astăzi, toate cîte nădăjduim că se vor face în curgerea vremilor. Şi dacă n'ar fi fost de cît aceasta,—destul era.

Nu doar, că unirea nu s'ar fi făcut cînd-va şi fără Cuza, prea mult pătrunsese în inima, în fiinţa noastră, idea salvatoare a unirei.

Dar El, Vodă Cuza, a ştiut să grăbească în mod fericit mersul istoriei, a ştiut toate să le folosească, toate pedicele să le înfrunte, să le doboare.

Din energia, din credinţa entuziastă în destinele poporului romîn, a dat energie şi încredere unei întregi naţiuni. El a ştiut să imprime pecetea personalităţei sale pe întreaga epocă a redeşteptărei şi regenerărei poporului romînesc.

Şi iată pentru ce Cuza-Vodă, este şi va rămînea, de a pururea, în amintirea romînilor, un erou legendar, a cărui figură va creşte, pe atît mai luminoasă, pe cît veacurile se vor scurge mai numeroase.

Sire,

Istoria vorbeşte de la sine. Ea înscrie pe bronzul ei tot ce a văzut şi vede!

Voinţa omenească, cît de puternică fie, nu poate schimba întru nimic faptele istorice. Pe veci istoria va scrie că la 1859, Alexandru Ioan I Cuza, a pus începutul unei epoce mari pentru noi, epoca pe care Majestatea Voastră de la 1866, prin dragostea cea înţeleaptă ce a-ţi închinat poporului romîn, a-ţi continuat-o, mărind o în strălucirea ei.

Iaşul, din sufletul căruia au purces multe idei mari, multe acţiuni viguroase şi care a avut abnegarea a-şi impune mari sacrificii pentru izbîndirea unui ţel sfînt, salută astăzi, tot cu acea pornire entuziastă, ca şi în 1858, pe Marele Domnitor a căruia statuie, prin iniţiativa şi străduinta neobosită a distinsului romîn Gregore Ghica, înconjurat de persoane tot atît de înflăcărate şi stăruitoare, a fost rîdicată, precum se cuvenea, în cetatea Iaşului şi care statuie este azi încredinţată, pentru veşnica păstrare, nouă eşenilor.

Ca primar al Iaşului, rog pe Majestatea Voastră, să-mi acorde înalta învoire, de a aduce cele mai călduroase mulţumiri d-lui Gr. Ghica Deleni şi întreg comitetului de acţiune, pentru fapta patriotică a înălţărei acestui falnic monument şi pentru preţiosul dar, făcut vechei capitale a Moldovei.

Momentul acesta înălţător, cînd o naţiune întreagă salută şi să închină în faţa bronzului ce întruchipează pe legendarul Cuza-Vodă, va remînea viu, de a pururea, în amintirea noastră.

Să trăiţi, Majestate!
Să trăiască Alteţele Lor Regale!
Sa trăiască Dinastia regală!

Discursul d-lui Christea Dascalescu

— Delegatul studenţimei —

Sire,
Alteţe Regale,
Doamnelor şi Domnilor,
Fraţi romîni,

In aceste clipe sfinte pentru poporul romînesc, cînd se desveleşte statuia marelui Domnitor Alexandru Ion I Cuza, primul Suveran al Principatelor Unite, studenţiunea universitară românească, de pretutindeni, îşi pleacă cu adîncă veneraţie genunchii şi se închină înaintea aceluia, care a deosebit cinci milioane de ţarani, cari pănă atunci erau sclavi legaţi de pămîntul, ce rodea pentru alţii.

Actele măreţe, care au fost săvîrşite în cursul Domniei lui Vodă Cuza şi mai ales Unirea Principatelor Romîne într'un singur stat: *România*, unire, care e opera Marelui Domnitor, fac din Domnia lui una dintre cele mai strălucite epoci din vieaţa poporului românesc.

In domeniul culturei naţionale, Domnitorul Alexandru Ion I Cuza, a pus bazele celor 2 temple ale Culturei, Universitatea din Iaşi şi cea din Bucureşti, de unde radiază binefăcătoare pentru tinerime, lumina adevărului şi a ştiinţei.

Studenţimea universitară aduce prinosul ei de recunoştinţă Marelui Domnitor, care a întemeiat cele mai superioare instituţii de cultură naţională şi care a eliberat ţărănimea din robia de veacuri, în care zăcea, redîndu-i libertatea pe pămînturile ei.

Eşiţi din mijlocul poporului de jos, cea mai mare parte dintre noi, studenţii, ştim să preţuim acel act fără seamăn în istoria poporului românesc: împroprietărirea ţăranilor.

Eram robi, Cuza-Vodă ne-a dat libertate.

In aceste clipe sfinte, cînd chipul de bronz al Marelui Domnitor, dovedeşte recunoştinţa popoarelor faţă de eroii lor; în clipele acestea, cînd noi serbătorim aici pe Acela, care a creat o epocă de glorie în istoria României, departe de noi, tot în aceste clipe, cinci milioane de ţarani, plecaţi pe brazda neagră a pămîntului lor, varsă lacrimi de bucurie şi recunoştinţă.

Sire,

In aceste momente solemne, cînd prin Augusta Voastră prezenţă, prezidaţi acest act mare naţional şi istoric, studenţimea universitară să pleacă cu adîncă recunoştinţă înaintea Majestăţei Voastre şi vă asigură de rîvna şi de munca ei pentru binele scumpei noastre Patrie, păstrîndu-şi neclintita credinţă către Tron şi Dinastie.

Cuza-Vodă ne-a dat unirea Ţărilor Romîne, *Sire*, Majestatea Voastră ne-a dat independenţa şi Regatul României de azi.

Sfărşind, strig:

Trăiască memoria Marelui Domnitor!
Trăiască MM. LL. Regele şi Regina României!
Trăiască Alteţele Lor Regale!
Trăiască dinastia noastră naţională.

Discursul d-lui A. D. Xenopol

Sire,
Onorată Adunare,

Desvălim astăzi monumentul lui Cuza Vodă, unul din sufletele cele mai mari ale neamului nostru; căci el a îndrumat înfăptuirea statului şi a culturei româneşti în forma în care strălucesc acuma. Veacurile ce s'au strecurat pe soarta Poporului romîn sădiseră în mintea lui un mănunchiu de dorinţi pe care Cuza Vodă primindu-le de la trecut, le-a realizat în fapte şi le-a înfipt în sufletul poporului ca nişte seminţe rodnice pentru viitor.

Unirea celor două ţări surori, mântuirea poporului romîn de rămăşiţele stăpînirei greceşti, ridicarea ţăranului din ilot şi rob în stare de proprietar şi cetăţean, emanciparea bisericei de sub chiriarhiile străine, începuturile unei oştiri naţionale, întroducerea legislaţiei ţărilor civilizate şi organizarea justiţiei şi a administraţiei, înfiinţarea universităţilor, a şcoalelor de cultivare a artelor şi organizarea învăţămîntului, introducerea literelor latine în scrierea romînă, democratizarea societăţei romîneşti, sfîşierea constituţiei impusă Romîniei prin convenţia de Paris care îi jignea autonomia, reducerea jurisdicţiei consulare, care lovea în acelaş principiu şi mai mult poate de cât toate, înălţarea demnităţei neamului şi a ţărei faţă de puterile Europei şi mai ales de Turcia, pe atunci suzerana noastră. Toate aceste fapte măreţe şi neuitate şi multe altele mai mici, dar care erau toate mari pentru grelele vremuri în care trăiam, au fost îndeplinite sub domnia lui Cuza Vodă şi cu toate că el fu ajutat intru această lucrare, de minţi agere şi voinţi puternice, dintre care amintim pe acei ale căror chipuri împodobesc soclul monumentului: Florescu, Negri, Kreţulescu şi Kogălniceanu, totuşi primul lor imbold îl primiseră în totdeauna din marele suflet al Domnitorului.

Dacă toate aceste prefaceri adînci în viaţa poporului romîn au putut fi realizate, şi acest popor schimbat ca prin minune din o formă de viaţă înapoiată şi orientală în una stăpânită de ideile civilizaţiei moderne—şi aceasta în scurtul răstimp de şapte ani,—această operă de o măreţie ce greu şi-ar afla perechea, îşi găseşte explicaţia în mintea şi caracterul cu care Cuza Vodă fusese înzestrat de natură din tainele eredităţei; mîndru şi neştiind să-şi plece fruntea ee cît înaintea lui D-zeu, iubindu-şi Ţara din fundul cel mai adânc al sufletului său, înzestrat cu o largă şi bogată inteligenţă, şi mai ales nepăsător de soarta şi de persoana lui, neţinând la Tronul pe care fusese înălţat fără ştirea şi voia lui, de cât pentru a întrebuinţa puterea alipită de dînsul spre binele Ţărei şi al Neamului său, Cuza Vodă putu pune cu energie umărul la rîdicarea carului statului din nămolul veacurilor trecute şi dărâmă una cîte una toate uricioasele forme de viaţă în care el se mai mişca, punând în locul lor temelia unor forme nouă, frumoase şi civilizate.

Altuia păstrase soarta sarcina de a rîdica pe aceste temelii clădirea măreţului Palat, care ne adăposteşte astăzi. Acest Altul sunteţi Majestatea Voastră, care, în o fericită Domnie de aproape jumătate de veac, pe care Dumnezeu să vreie s'o prelungească cît de mult, aţi putut realiza năzuinţi, cari în epoca lui Cuza-Vodă puteau fi nnmai întrevăzute, precum reîmprospătarea vitejiei strămoşeşti, botezarea poporului romîn în focul războiului, biruinţa, neatîrnarea şi încununarea frunţei Majestăţei Voastre şi deci a întregului popor romîn, cu coroana regală de oţel; apoi înflorirea neauzită a Ţărei pe toate căile culturei.

SIRE, poporul romîn vă mulţumeşte cu cea mai adîncă închinare pentru strălucirea pe care prezenţa Majestăţei Voastre a dat-o acestei serbători a neamului întreg, căci Voi sunteţi tocmai întruparea tuturor gîndirilor, tuturor visurilor chiar ale acestui neam. Sfînta este cugetarea mărturisită de Majestatea Voastră şi care V'a împins a veni să presidaţi această măreaţă sărbătoare, anume că: „Regele României nu putea lipsi de la desvălirea Monumentului Aceluia ce a pus, prin unirea ţărilor surori, temelia Regatului Romîn".

Veţi trăi deci Sire, în tot lungul timpurilor viitoare pururea îmbinat în amintirea popoarelor cu figura lui Cuza-Vodă, Acesta ca izvoditorul, Majestatea Voastră ca Inălţătorul României moderne.

Săpând astfel pe vecinicie
Pe-a inimei adînc perete
Din două gânduri o cunună
Din două chipuri o pecete.

Discursul d-lui N. Iorga

—Delegatul Universităţii din Bucureşti—

Marele Domn, al cărui chip în bronz se înfăţoşează azi întâiaşi dată în lumina soarelui, ajutat de dînsul. ca şi prin recunoaşterea Regelui, căruia i-a pregătit calea şi după puterile unui exilat, i-a ajutat-o cu loialitatea,—a îndeplinit prin unirea trainică a Principatelor şi prin liberarea legală a ţăranului, un vast program de cultură, întrebuinţînd pe acel mare om de stat, care resumă în el cu strălucire acea cultură întreagă, Mihail Cogălniceanu.

Înţelegînd cui îi datoreşte puterile morale, fără de care o naţie, ori cît de bogată şi de isteaţă nu poate săvîrşi nimic, el a închinat culturei naţionale, cele două altare de lumină ale Universităţilor, pregătind astfel noua luptă şi noua viaţă politică a neamului pe drum de unire şi de libertate.

Venim astăzi, în numele muncei noastre şi a tinerimei crescută de noi, să-ţi vestim, Doamne, că în ce ne priveşte universităţile, şi-au făcut datoria. Ele au creat puterile morale, ce trebue pentru o nouă eră de avînt naţional.

Şi Majestate, întâi rege romîn, învietor al vitejiei şi biruinţei noastre, ctitor al bisericei şi şcoalei, aceste puteri le închinăm Dinastiei noastre pentru neamul nostru.

Şi ne gîndim azi, cu încredere la acei, cari cînd-va, la statuia de bronz al M. V., după ce Istoria va da fiecăruia dreptatea cea netăinuită, împărţind nemuritori lauri, vor constata cu mîndrie înaintări nouă şi vor arata în zare, către nouă speranţe.

Discursul d-lui C. C. Arion

Acel care răsfoeşte Istoria patriei noastre, găseşte' la fie-care pas, o dovadă netăgăduită de neasămănată energie sufletească, de rezistenţă permanentă, împotriva restiştrei vremurilor.

Cu o puternică conştiinţă de sine, cu o nestrămutată năzuinţă de viaţă proprie, neatîrnată de neamurile străine, cari îl înconjura, poporul romînesc îşi trăeşte viaţa sa închegat în voevodate mici din văile Carpaţilor, care cu vremea se întrupează în marele Domnii ale Moldovei şi ţărei romîneşti. Cu arma în mînă pe cîmpiile de luptă, ei îşi cîştigă dreptul de a trăi în lume şi de a avea o misiune istorică.

Numai prin lupte străbune de altădată. Numai prin unirea deplină a celor două principate de odinioară şi-a dobîndit viaţa noastră naţională expansiunea ei şi a ajuns la măreţia de azi, cînd putem privi cu atîta drag trecutul şi cu atîta încredere viitorul, regalitatea M. V., care este mîndria noastră a tuturor îşi are astfel obîrşie nestrămutată în Domniile cele mari de altă dată.

Din cîte frămîntări, din ce dureri, din ce glorie udaţi de sînge, a răsărit, a crescut, a ajuns România la ceea ce este, o spune Istoria, care însămnează şi zilele de biruinţă.

Şi inimile noastre bat la amintirea Domnilor glorioşi şi înţelepţi, care au întrupat aspiraţiunile, care ne-au scris istoria cu vîrf de sabie şi cu litere de foc.

Cînd în lunga noastră epopee, cu sleirea puterilor apune gloria armelor, totuşi dăinueşte încă o aducere aminte a vitejiei trecute şi în mîinile multora mai rămîne o urmă de conştiinţă naţională, licărire de candelă sfîntă arzînd, de-apururea, înaintea altarului patriei.

Cu începutul veacului al XIX, această Licărire devine din ce în ce lumină mai vie, şi sub suflarea vîntului de libertate de la 48, ea aprinde sufletele acelei mari generaţiuni ale cărei nestrămutate credinţe de iubire de ţară ne-a dat fiinţă de stat modern, şi-a aşezat temeliile pe care se înalţă şi se va înălţa pururi Regatul Romîn.

Ţările Dunărene erau însă socotite mai mult ca obiect de compensaţiune în politica diplomaţiei europene.—de cît ca naţiuni de sine stătătoare. Dar totuşi la 1848 Romînii se ridică cu aspiraţii de popor modern, cu tendinţe către civilizaţia apusană. Divanurile ad-hoc şi în deosebi acela al Moldovei, exprimară în mod demn de admirat, gîndul care răsărea din adîncul cugetului naţiunei romîne, ca un strigăt de nădejde către o viaţă nouă.

Unirea era cea dintâi trebuinţă a acestei vieţi.

O proclamase Kogălniceanu în termeni neperitori.

Dar ceea ce caracterisează mai mult de cât ori ce strălucita activitate a lui Cuza Vodă, e faptul că el simţi că pentru a face un bine real ţărei sale, el nu putea fi de cît un antemergător.

Sigiliul pe care însăşi Divanele ad-hoc îl credeau indispensabil pentru a sigila o unire definitivă şi roditoare, era: *„Domnul străin"*.

Următor cu dorinţele naţionale, următor cu el însuşi, Cuza Vodă declară de la început, adresându-se Puterilor europene, că nu consideră Coroana de cât ca un depozit şi aproape de sfârşitul domniei sale, El repeta acelaş lucru adresîndu-se Ţărei a cărei unire era atunci deplină.

Şi aci stă măreţia ambiţiunei lui, căci a avut ambiţiunea de a lăsa o urmă neştearsă în istoria neamului său şi a lăsat'o căci, nu a avut însă ambiţiunea deşertăciunilor.

Cît de mult a avut dreptate Cuza ca de la început şi până la sfîrşit, să se fi îndrumat pe această cale, o dovedeşte tot ce a urmat. A arătat o răsboiul ale cărei victorii, ecou depărtat al trecutului glorios, ne a reamintit biruinţele străbune, cari au brăzdat istoria noastră, cum brăzdează fulgerele un cer întunecat de nori.

O arată dinastia, ale cărei rădăcini au pătruns până în sufletul chiar al naţiunei. O arată repedea şi splendida noastră desvoltare, rolul care ne l'a dat astă-zi în lume, unde nu mai avem de smuls părticică cu părticică cîte un crîmpei al independenţei noastre dar unde suntem factor în politica europeană, în care regele îşi are cuvîntul lor de spus.

Cuza-Vodă este mare pentru că a făcut cu putinţă aceia ce este astă-zi. Domnia lui sunt zorile zilei splendide al cărei soare luminează acum la zenit!

De aceia SIRE, este frumoasă şi măreaţă această serbare. Intr'însa slăvind Unirea, toate inimele noastre bat într'un singur gînd. Suntem într'unul din acete momente înălţătoare, în care toţi simţim, cugetăm, voim la un fel.

Prin aceasta şi mai ales prin prezenţa Majestăţei Voastre, care, azi, ca totdeauna aţi ştiut să nu vă despărţiţi de poporul Vostru, sărbătoarea de azi devine o adevărată solemnitate naţională.

„In trecut aceleaşi dureri au îndurat, acelaş viitor avem de asigurat, aceiaşi soartă de împlinit".

Acela care fu chemat să înfăptuiască dorinţele naţiunei exprimate de divanurile ad-hoc, fu Alexandru Ioan I,—Cuza Vodă—a cărui amintire o celebrăm astăzi cu pioasa veneraţiune a trecutului, cu neclintita speranţă în viitor—trecutul şi viitorul îl simbolizează Cuza-Vodă, căci cu el încetează Romînia trecutului şi cu el începe Romînia viitorului! Domn al Unirei! Trăsura de unire el însuşi între ce a fost şi ce este.

Opera lui fu utilă şi mare, a trebuit energie şi patriotism pentru a o înfăptui, căci n'au lipsit nici dificultăţile din năuntru, nici cele din afară.

Proclamarea marilor principii le determină curentele naţionale, manifestaţiunile de voinţă ale unui popor. In asemenea momente puterea lor e iresistibilă, nimic nu le poate împiedica de a eşi la lumina zilei. Realizarea lor însă este adesea ori mai grea.

Căci le stă în cale reaua voinţă a unora, deprinderile, inerţia altora şi adesea aprinderea luptelor politice, cu atît mai violente cu cît viaţa constituţională era mai nouă.

Aşa a fost şi cu unirea şi cu toate marile dorinţe puse înainte de Divanul Ad-hoc.

Prin energie, prin voinţă, prin minte ageră, Cuza Vodă a învins toate piedicele.

Greutăţile din afară erau poate mai mari de cît cele din 'năuntru. Contra vieţei artificiale pe care ne-o crease diplomaţia europeană prin convenţia de la Iaşi, era de realizat o viaţă reală, care să corespundă trebuinţelor zilei şi să asigure destinele viitorului. Aceasta o făcu Cuza, cu o admirabilă persistenţă, cu un simţ extraordinar al situaţiunilor şi cu o deplină mîndrie naţională.

Il vedem a doua zi chiar după lovitura de Stat, în vizita de la Constantinopol, dobîndind o definitivă consacraţiune a diplomaţiei europene pentru faptele cari atrăseseră cînd le făcuse, ameninţare de intervenţiuni armate. Astfel el ştiu să transforme stări precare de fapt în stări permanente de drept.

Şi mai tîrziu. Il veddm iarăşi răspunzînd marelui Vizir Fuad-Paşa în aşa fel, în cît stîrneşte admiraţiunea străinilor şi falnicui Vizir este silit el însuşi să recunoască dreptatea mîndrului Domn romîn.

Iar Negri,—iubita şi eterna figură de patriotism, vorbind cu ambasadorii din Constantinopol de secularizare, găseşte în inima lui acele cuvinte, cari atît de bine exprimau şi gîndul Domnului său: „Nu poate fi vorba de convenţiuni in- „ternaţionale, vorcba e vorba de însăşi „pămîntuln ostru".

Cît de mari sunt asemenea cuvinte, cînd le judecăm după timpurile în cari erau pronunţate.

Discursul Majestaţei Sale Regelui

Cu o vie satisfacţie am venit în iubita Mea a doua Capitală spre a da o însemnătate şi mai mare acestei serbători naţionole, pentru a dovedi că poporul Romîn ştie a se aeăta recunoscător către acei, cari l'au sprijinit întru îndeplinirea aspiraţiunilor sale.

Cea mai înaltă, cea mai sfîntă dintre aceste aspiraţiuni a fost Unirea ţărilor surori, pentru care au luptat necurmat, în împrejurări grele şi chiar primejdioase, toţi fruntaşii generaţiei dela mijlocul veacului trecut

Domnitorul Alexandru Ion Cuza a avut gloria de a leya numele Seu de acest mare fapt istoric, inceput prin Alegerea Sa şi a dus la deplină înfăptuire prin încordata sa stăruinţă.

Siut, îusă, alte fapte mari, mai persanale, care îndreptăţesc cinstea ce i se face astăzi.

Pe lîngă Unire, acest monument rîdicat prin recunoştinţă obştească, mai însămnă dezrobirea ţăranilor, secularizarea averilor mînăstireşti şi îndrumarea ţărei către neatîrnare.

Voinţa hotărîtă a lui Vodă-Cuza şi pătrunzătoarea înţelepciune a sfetnicilor Săi, găsesc în sfîrşit, dreapta şi frumoasa răsplată.

Primul Rege al României îşi îndeplineşte o sfîntă dătorie, către vrednicul Domnitor al ţărilor surori unite, aducînd în faţa acestui monnment, prinosul de cinste, ce se cuvine memoriei lui Vodă-Cuza, care va rămînea de-n pururi neştearsă în amintirea noastră.

*

ACT COMEMORATIV

Regele, principii, primul ministru, primarul şi d. Ghica Deleni, au semnat următorul act comemorativ, redactat de d. G. Ghibănescu:

Intru cea de-apururi aducere aminte şi proslăvire a faptelor săvîrşite de Alexandru Ioan I. Cuza, cel dintâi Domn al Principatelor Romîne Unite, supt a căruia oblăduire s'a înfăptuit Unirea, s'a făcut secularizarea averilor mînăstireşti, s'au împroprietărit ţăranii, s'au dat ţărei pravile noue civile şi penale şi s'a pus temeiul aşezămîntului statului Romîn de astăzi, începutu-s'a prin gîndul cel bun şi îndemnul domnului Gr. Ghica Deleni, să se adune de la norod banii trebuincioşi pentru rădicarea acestui monument, care v'a înveşnici în bronzul mereu chipul Domnitorului Cuza—în ochii urmaşilor.

Iaşii, în care Alexandru Ioan Caza a domnit ca Cel din urmă Domn al Moldovei, s'a crezut chemat a ridica el cel întâi monumentul cerut de întreaga suflare Romînească, pentru a se vorbi de aici de la Iaşi tuturora de partea mare ce au avut Iaşii şi cu ei Moldova întreagă în făurirea statului Romîn de astăzi.

Inălţatu-s'a acest falnic monument în al 47-lea an de lungă şi slăvită Domnie a Majestăţei Sale Carol I, Regele Romîniei, *iar desvălirea lui s'a făcut în faţa însuşi a* Majestăţei Sale, *însoţit de* Alteţele Lor Regale, Principele Ferdinand *moştenitorul Tronului şi de* Principele

Urmează în pag. IV

Carol; *Mitropolit al Moldovei şi Sucevei fiind I. P. S. S. Domnului Domn Pimen Georgescu, Prim Ministru şi Ministru de Externe. fiind d. Tit. L. Maioresecu*, ad interim *la preşidenţia consiliului de miniştri şi Ministru de Finanţe fiind d. Th. Rosetti, cumnatul lui Alexandru Voică Cuza, Primar al Urbei Iaşilor fiind d. Gh. N. Botez.*

Scrisu-s-a actul acesta în cea de a doua capitală, Iaşii, în al mîntuirei leat una mie nouă sute doisprezece, luna lui Mai în 27.

Depunerea Coroanelor

Domnul general Skeletti depune primul o coroană din partea veteranilor, cari şi-au început cariera militară sub Cuza-Vodă.

D. Skeletti rosteşte o alocoţiune. Urmează apoi săteanul D. Solomon, din Vrancea, fostul surugiu al lui Cuza-Vodă.

Solomon depune o coroană şi rosteşte cîte-va cuvinte.

Coroanele delegaţiunilor

După cuvîntarea ţărănului Dumitru Solomon, din com. Vrancea, toate delegaţiunile din ţară şi din Iaşi, defilează rînd pe rînd înaintea monumentului şi depun coroane.

Iată numele comunelor şi societăţilor care au depus coroane: comunele: Hîrlău, Coarnele Caprei, Tulcea, Fălciu, Putna, Gorj, Dolj, Humuleşti, P, Neamţ, Galaţi, Iaşi, Dorohoiu, Botoşani, Tecuci, Mircesti, Ploeşti şi judeţul Prahova, Covurlui, Roman, Scheia, Cuza Vodă, Voroniceni, o cruce făcută din spice de grîu culeş acum 20 ani şi cu următoarea dedicaţie: *Priveşte tu chipule de bronz rodul pămîntului clăcăresc.*

Comunele Focşani, Strunga, Romanaţi, Craiova, Turia, Brăila, Vaslui, Tutova, Dumeşti, Cucuteni, Regele Carol I, Dorohoi.

Societăţile: Cuza Vodă Iaşi, Cuza Vodă Putna, Învăţătorilor din Roman, Funcţionarilor din ţară, Funcţionarii tramvaiului electric Iaşi, Uniunea corpului didactic Israelit din Iaşi, Funcţionarii C. F. Iaşi; Veteranilor din: Prahova, Iaşi, Roman, Vaslui, Botoşani, Scheia, Neamţ, Putna, din partea staţiei Cuza-Vodă, (foastă Ruginoasa) Clubul liberal din Roman şi altele.

Defilarea elevilor

In timpul în care depunerea coroanelor urma, Suveranul şi Principii, însoţiţi de ministrul de război, ceilalţi miniştri şi de suite — au ieşit în tribună coborîndu-se pe scări, au primit defilarea.

In faţa tribunei în care se găsea Regele, se aflau înşiraţi: ofiţerii superiori din corpul IV armată şi ofiţeri în rezervă.

Iată ordinea în care s'a făcut defilarea: muzica regimentului 13, care a luat loc în strada Săulescu; elevii liceului naţional, cu directorul Bîrsan,—care a trecut în dreapta Suveranului, dîndu-i relaţii, liceul internat, cu directorul dr. T. Nicolau. Defilarea elevilor liceului internat s'a început cu clasele inferioare şi Regele a zimbit mult copiilor, bătînd pe umăr pe director şi arătîndu i plăcerea ce-i a făcut defilarea micilor elevi.

Au defilat apoi elevii seminarului Veniamin, cu rectorul părintele Savin; şcoala normală „Vasile Lupu" (cu arme). Defilarea acestor elevi a atras admiraţia Suveranului şi principelui moştenitor. Suveranul a felicitat pe directorul şcoalei, d. I. Mitru.

Defilarea armatei

Generalul de brigadă Musteaţă, comandant de divizie; liceul militar, sub comanda d-lui locot.-colonel Bîrsescu; veteranii; batalionul VIII vînători (Botoşani), sub comanda d-lui col. Lupescu; generalii Pressan şi Raşcu; reg. 14 Roman cu muzica. luînd loc tot în strada Săulescu; un divizion din reg. 8 artilerie Roman, sub comanda d-lui maior Lupaşcu şi avînd în flancul drept pe d. col. Zadic, comandantul regimentului; o companie din regimentul 13 Iaşi sub comanda d-lui căp. Constantinescu, reg. 7 roşiori sub comanda d-lui colonel P. Grecianu.

*

D. general Musteţi s'a prezintat înnaintea Suveranului şi după un salut cu sabia, reintră printre ofiţerii cari formează suita Regelui.

*

Apoi au defilat societăţile şi delegaţiunele ţărăneşti.

*

Cu aceasta solemnitatea a luat sfîrşit şi familia regală s'a întors la reşedinţa din palatul Mitropolitan unde a avut loc dejunul.

*

Dejunul

La ora unu jumătate a avut loc dejunul regal, în etajul de jos al palatului mitropolitan.

In afară de Suveran şi de Alteţe au asistat: general Argetoianu, ministru de război; Primatul şi mitropolitul Moldovei, general Perticari, educatorul militar al principelui Carol; T. Rossetti; I. Lahovari, C. Arion, Mişu Cantacuzino, D. Nenişescu, P. Poni, N. Gane, A. A. Badareu, D. Grecianu, Ghica Deleni, Pangrati Emil, Episcopii: Romanului, Huşului, Antim Petrescu, vicarul Mitropoliei, ambii rectori, general Skeletti, primul preşedinte Casaţiei, I. Duca, preşedintele casei dotaţiei; general Tell, A. D. Xenopol, primarul Iaşului, I. Burada, Cotescu, directorul general C. F. prefecţii de Iaşi.

*

După terminarea dejunului, la care nici un tuast n'a fost rădicat, familia regală şi invitaţii s'au urcat în salonul de recepţie. unde Suveranul şi Principii s'au întreţinut cu invitaţii.

*

In timpul dejunului Regele, care se află alături de d. Theodor Rosetti, a atras atenţia acestuia că d. Badareu a luat loc, la masă, alături de d. Grecianu.

Semne bune pentru potitică — a zis Regele.

*

A. S. R. Principele Ferdinand s'a întreţinut foarte mult cu d. Badareu asupra situaţiunei politice interne.

*

Regele a cerut ministrului justiţiei să stărue pentru terminarea lucrărilor de clădire a palatului justiţiei din Iaşi.

*

M. S. Regele însoţit de suita şi de miniştri Arion, Lahovary, Argetoianu, Pangrati, va pleca astăzi la orele 4 jum. şi se va opri la Zorleni. Dineul va fi servit în tren.

*

Mîine dimineaţă Suveranul va face o mică escursiune pe moşia Zorleni, unde va vizita şi localitatea numită **Schitul Magarului.**

La oarele 2 jum. mîne, Suveranul va pleca din Zorleni la Bucureşti.

INFORMAŢIUNI

Ecouri de la serbare

Toată lumea admira verva şi figura senină şi sănătoasă a Regelui, atunci epigramistul Cincinat îşi face loc prin mulţime încărcat de decoraţii. Poetul cunoscut spunea că a dat la *Flacara* o epigramă à propos de visita de eri şi de mîne a Regelui la Academie şi asigură auditorul că a scris'o fără parapon, de şi n'a fost premiat anul ăsta, nici un poet—afară de Cerna.

Iată epigrama:

Mamulea spune regelui: şi mie
mi-ar place Sire, să vă mai distrez,
Dar, sănătatea nu v'o garantez,
Daca mai mergeţi la... academie!

❑ **Un regiment Cuza Vodă în Iaşi.**—*Prin decretul Regal iscălit azi de M. S. Regele, regimentul 7 roşiori, din Iaşi, va purta de astăzi numele „Regimentul 7 Cuza Vodă".*

❑ La pelerinagiul de la Ruginoasa toţi studenţii au purtat medaliile Cuza şi Cogălniceanu, avînd pe verso inscripţia M. S. Regelui:

„Popoarele se onorează pe ele însuşi, cînd înconjoară cu dragoste memoriile marilor ei patrioţi.

Această medalie este cea oficiată şi a fost vîndută în mii de exemplare.

❑ Luni, 28 Mai, oarele 10 a. m.. se va deschide expoziţiunea retrospectivă a şooalei de Belle-Arte din Iaşi, sub patronajul onor. ministeı al Cultelor şi Instrucţiunei Publice.

❑ Ieri a avut loc în saloanele Camerei de Comerţ o şedinţă prezidată de d. V. I. Gădei, directorul general al Cassei centrale a meseriilor. Au luat parte numeroşi membri ai comitetelor dintre cari au vorbit d-nii St. Costinescu, V. Arsenie, Al. Vasiliu, I, Grigoriu, A. Carp, Butnariu, Al. Tărîtu, cum şi o delegaţiune din partea meseriaşilor evrei. Toţi au aratat pe rînd o parte din marile neajunsuri ale nouei legi şi din dificultăţile ce se crează diverselor specialităţi de lucrărtori. Directorul a luat notă şi a făgăduit că pe cale de circulări şi prin regulament se vor introduce îndreptări. De asemenea a promis că va lăsa meseriaşilor libertatea de a discuta statutul — tip, elaborat de casa centrală, şi care se va trimite peste puţin timp corporaţiilor din ţară.

❑ **Expoziţia arheologică.**—Una din atracţiile serbărilor inaugurării monum. Alex. Vodă-Cuza va fi de sigur expoziţia arhelogică. S'au expus prea interesante obiecte. Arsenalul armatei a expus toată colecţia sa de arme; şi alte instrumente de războiu vechi şi nouă. Princesa Moruzi a expus arme, haine şi alte lucruri ce au fost a lui Cuza-Vodă. Odoare bisericeşti de la mîn. Golia şi Sf. Sava. Evanghelarul armenesc din 1350; evanghelarul slavon de la 1572 al mîn. Golia. Apoi icoane, tablouri şi diferite stampe. D nii D. Greceanu, T. Burada şi Gh. Ghibănescu au expus fiecare din bogatele lor colecţiuni de pergamente, documente şi manuscripte slavo-romîne. D. Gh. Calmuski a expus colecţia sa de portrete ale vitejilor de la 1877 din războiu.

Publicul e învitat a vizita această prea interesantă expoziţie, care va fi începutul permanentizării unui muzeu etnografic al Iaşilor.

❑ Părinţii şi directori de şcoală cari au petiţionat pentru examene şi n'au achitat încă taxele cuvenite au primit un aviz telegrafic de a depune pînă Luni sumele cuvenite.

In ce priveşte conflictul în jurul articolului 69 directorul meseriilor a zis că se va respecta articolul care acordă dreptul de a lua parte la alegerile comitetelor fără osebire de naţionalitate.

De la 1 Iunie se vor crea în Iaşi încă 5 posturi de controlori.

❑ Astăzi între oarele 4 şi 6 d. ministru D. Neniţescu, acordă la hotelul Binder, câteva audienţe între cari şi unei delegaţiuni a evreilor pămînteni din Iaşi.

❑ Direcţia învăţămîntului particular primar a telegrafiat şcolilor private să suspende cursurile în zilele festive.

❑ Domnul Cucu proprietar în Botoşani, a făcut dar Universităţii din Iaşi două tablouri, în ulei; reprezintînd pe Cuza Vodă—în mărime naturală

BANCA IAŞILOR

Soc. Anonimă, capital 1.000 000

DIN IAŞI

Convocare

Domnii acţionari ai „Băncei Iaşilor" sunt rugaţi a se întruni în adunare generală extra-ordinară Duminică, 3 Iunie 1915, ora 9 a. m. în localul Băncei Str. Stefan cel Mare 49.

ORDINEA DE ZI:

1) Sporirea capitalului social.
2) Modificarea art. 4 din statute.

In caz cînd la data fixată pentru această adunare nu vor fi prezenţi acţionari, care să reprezinte cel puţin 2—3 din capitalul social, adunarea se va ţine Dumineca următoare fără altă convocare.

Consiliul de administraţie

Dr J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Specialist în Boale de Femei

MAMOŞ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultaţiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

PENTRU SEZONUL DE VARA

S'a primit la cunoscutul Magazin

PARADIS

Mătăsuri sangên, Voilage din toate colorile, Voil madelain, Mouselin Chifon, şi Mouselin sangên, Rochii de Broderii Broderii pentru Bluze, Bluze Marquisette. Ciorapi Mouselin negre şi în colori, Garnituri de Rochii, Dentele Chantelij şi Dantele Macrame, Gulere de chipiure etc.

Cumparaţi CORSETE moderne

Voilete şi Ercharfe moderne numai la PARADIS

INPORTANT

La baroul advocaţilor din Iaşi s'a intalat o maşină de scris Yost; se scriu s se copiază ori ce fel de acte, cu cea mai şiare acurateţă.

mPreţul 50 bani pagina original şi 25 bani copia.

CAUTAM 15-20 de STOLERI

plăteşte 65—70 bani ora; buni constructori de conducte de lemn sînt plătiţi mai bine.

Adresa, Moara Fraţilor Diamant, Păcurari.

CEA MAI MARE EXPOZIŢIE

DE

MOBILE

D'n Fabricile cele mai renumite din Straintate, ca: DORMITOARE, SUGRAGERII, SALOANE, BIUROURI, COVOARE, PERDELE

Lucruri de Fantasii,

au sosit la MAGASINUL

HIRSCH

şi se vînd cu Preţurile originale ale fabricei

Strada Lăpuşneanu 38

Domnişoara Erna Eckstein,

maestră în croitorie de dame, anunţă onorata sa clientelă şi onor public că întorcîndu se din Bucureşti cu modelele cele mai noi s'a mutat str. Ştefan-cel-Mare No. 30 casele M. Gottlieb.

M. Mescher

Profesor de ştiinţi comerciale precum şi de limba şi literatura germană s'a mutat în **strada Pomir No, 6.**

Casele Dr. Finkelstein, etagiul de sus.

V. APOTECHER

AVOCAT

S'a mutat în Str. Căpitan Păun, No. 12

De vînzare în str. Florilor 18 una casă cu 3 odăi, meri, anuret, bucătărie de iarnă, de vară şi cămară, cu 500 metri patraţi în faţa cesei pe care se află pomi roditori.

A se adresa la proprietar Florilor 18.

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra îngheţului*—**Băi hygienice**—**etc.**

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantajoase.

Atelier special pentru reparaţiuni —**Proiecte**—**Supravegheri de Construcţii.** *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*

Referenţele cele mai **bune la** *dispoziţie.*

Dr. B. Brandmark

după o practică mai lungă în provincie s'a stabilit în

IAŞI Strada Socola No. 99

Consult. de la 8—10 a. m. 3—5 p. m

Sucursala *din localitate a „Societăţii anonime de automobile"* **Leonida et Co.** *pentru a satisface cerinţele numeroasei sale clientele din oraş cît şi din provincii trecînd peste ori-ce sacrificiu va deschide de la 23 Aprilie crt. în strada Nicolae Gane (palatul Stourza) un garaj modern amenagiat cu atelier de reparaţiuni pentru maşini, canciucuri, precum şi tot ce cuprinde de această ramură.*

Apel către Ieşeni

Nu uitaţi că există o berărie a fabricei de bere din localitate, care produce o bere higienică şi bună şi merită încurajarea Ieşenilor.

Fabricantu

ANUNCIU

Cu începere de la 1 Iulie a. c. franzoleria şi brutăriea de pîine de lux a d-lui I. Forşt din strada I C. Brătianu No. 168 foastă strada de sus, trecînd sub conducerea personală a subsemnatului MOISĂ GRINBERG pe care am supraveghiat o mai bine de 30 ani, s'a reînoit din nou, cu tot confortul necesar, avînd o instalaţie specială în fabricarea acestor articole. căutînd a servi pe onor public spre a fi mulţumiţi pe deplin de ori comenzi în această branşă.

Onor clienţi pot fi serviţi zilnic la domiciliu de ori ce comenzi şi anume: jemle, chifle cu lapte, franzele, pîine de secară colaci etc., fiind anunţat prin o carte poştală.

D-l I. Forşt s'a desfăcut şi de brutăria ce o avea vis-à-vis de Tafli.

Moisa Grinberg

❑ **Debitul Badareu aduce la cunoştinţa onor. clientelei că, cu începere de la 5 Mai produsele fermelor se vînd cu preţuri reduse.**

La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce:

Oca	35 bani
Litru	25 „
Brînză de vaci proaspătă	0.70
Unt pentru cafea	5.00
Pachetul de un sfert kgr.	1.30
Pachetul de 200 grame	1.05
Smîntînă dulce	2.20
Unt de gătit	3.40
Oule proaspete garantate	7.00%
Brînză nouă de munte, în burduşele kg.	2.60
Caş de munte şi urdă dulce	1,20

— **De asemenea, cu începerea de la 5 Mai, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu preţuri populare şi anume:**

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb şi negru vechiu	1.00
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonci Tămăios	2.40
Vin pelin	1 20

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litru şi în sticle înfundate.

FABRICA de BOIANGERIE şi SPĂLĂTORIE CHIMICĂ

Spălătorie de lingerie cu forţă de abur

MARTIN BUCHOLZER

IAŞI.—STRADA PACURARI 105

—Casa Fondată în 1897—

Aduce la cunoştinţa Onor. Public şi Onor Clientele sale, că pentru seson de Primăvară şi Vară am angajat un personal distins pentru Boiangerie şi Spălătorie chimică, care a făcut practică în Stabilimentele cele mai mari din Franţia, Germania, Austria şi Elveţia şi cu care pot concura cu ori-ce fabrică din Ţară.

Sunt dar şi în poziţiune de a executa ori-ce comande atingătoare de aceeastă Branşă care mi se va încredinţa cît în Boiangerie şi în Spălătorie chimică. Totodată fac cunoscut că primesc pentru curăţit pene de Struţ şi Pălărie de Panama şi Pene de Struţ pentru boit.

PREŢURI MODERATE

Cu toată Stima

MARTIN BUCHOLZER

Fabrica str. Păcurari 105

Sucursale Iaşi: Str. Lăpuşneanu No. 28 Cuza-Vodă 6,—Atanasie Panu 64.—

In Provincie: Vasluiu, — Huşi, — Bîrlad,—Paşcani.

V. E. Teodoru

AVOCAT

Iaşi—Str. Lascar Catargiu 48.

30-40 metri grilaj de fer *pentru balcon se caută.*

Adresa la Tipografia H. Goldner.

Băile OGLINZI

JUDEŢUL NEAMŢ

3 kilom. de la tîrgu Neamţ, de unde până la băi transportul se face cu Tramcare, Brecuri, diferite echipage, şi Automobil-omnibus foarte elegante şi automobile mici la fiecare tren

50% reducere prin gara Paşcani,

Sesiunea de la 1 Iunie la 15 Septembrie

Staţiune Balneară şi Climaterică de primul rang, situată în munţii Neamţului, *la o altitudine de 500 metri* deasupra nivelului mărei, de unde domină toată regiunea înconjurătoare, ferită de curenţi, înconjurată fiind din 3 părţi cu o pădure seculară şi un parc splendid.

Clima temperată, aerul curat şi hygienic de aci, unite cu poziţiunea sa pitorească, îi dă coloritul şi farmecul incîntător al naturei bine-făcătoare.

Băile saline de aci sunt din cele mai concentrate şi rivalizează cu băile similare din Hall, Ischl, Reichenhall etc.

Cabinele de Baie şi Hidroterapie instalate în modul cel mai higienic şi modern, **sunt toate în faianţă.**

Băile au efect miraculos asupra **Rheumatismului, scrophulosei, limfatismul, cloro-anemie, debilitate, rachitism, ischias, paralisii, neurastenie, sifilis, boale de piele, boale de copii şi de femei, leucorea, metrită, peri şi parametritele, fibrome, sterilitate, etc.**

Un pavilion modern pentru inhalaţie cu apă minerală, esenţă de brad şi diverse substanţe medicamentoase apropiate.

HOTEL şi VILE

RESTAURANT EXCELENT din nou aranjat cu bucătărie romînă şi franceză sub conducerea d-lor I. Simionescu şi M. Petersil, se serveşte Table d'hôte.

Pensiune (casă şi masă) de la Lei 6.50 pe zi de persoană.

O ORCHESTRA din cele mai bune amuzează publicul.

Pentru familiile care vor să facă menaj acasă, sunt vile şi camere cu bucătării, deosebite, cu luna şi sezon, cu preţuri convenabile.

Pentru distracţiuni clădire drandioasă, prevăzută cu săli: de dans, biliard, lectură, săli pentru diferite jocuri şi casino.—S'au construit din nou vile şi mai multe camere.

EFTIN şi FOLOSITOR

Pentru persoanele ce nu se pot deplasa, recomandăm **sarea extrasă din apele minerale din Oglinzi,** care din cauză că e mult introdusă, ne-a pus în plăcuta posiţiune, a scădea preţul unei cutii de 2 kilo dela lei **1.50** la **1.20**.

Sarea minunată de Oglinzi se află depusă spre vînzare, în toate farmaciile şi drogueriile din ţară şi în Tg. Neamţ la Administraţia Băilor.

Serviciul medical este încredinţat d-lui **Profesor Universitar Dr. V. Bejan,** medic şef al maternităţei din Iaşi, care va face şi operaţiuni cerute, asistat de d. Dr. *I. Rosenfeld.*

Persoanele care nu vor să stea în Oglinzi, găsesc în Trg. Neamţ, oraş cu 12.000 locuitori, cu prăvălii moderne şi bine aprovizionate, numeroase locuinţi confortabile şi eftine, cu sau fără menaj şi cari se vor transporta la băi cu tramcarele administraţiei la fiecare 15 minute, sau eventual cu *Automobil—Omnibus.*

Pentru orice informaţiuni a se adresa de pe acuma la subscrişii în Trg. Neamţ.

Concesionarii băilor Oglinzi: **Rudolf Fritz & Dr. I. Rosenfeld;**

In Iaşi, la d nii I. Simionescu str. Carol 53 şi M. Petersil, Str. de Sus 189, antreprenorii Hotelului.